

Oslo

Oslo kommune

Åpning av nye Øvre Slottsgate
i Kvadraturen, august 2019.

På vei mot en grønnere,
varmere og mer skapende
by med plass til alle

Byrådets årsberetning

2021

INNHALDSFORTEGNELSE

OM ÅRSBERETNINGEN	3
BYRÅDSLEDEREN HAR ORDET	5
 DEL 1	 7
ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER	9
OSLO KOMMUNES REGNSKAP 2021	17
PERSONALRESSURSER – ARBEIDSGIVERTILTAK	43
HELHETLIG VIRKOMSHETSSTYRING	55
FINANSFORVALTNING I OSLO KOMMUNE	60
KLIMAARBEIDET I OSLO I 2021	65
 DEL 2	 79
SEKTORVIS GJENNOMGANG AV MÅL OG RESULTATER	
BYKASSENS REGNSKAP 2021	80
KAPITTELVIS GJENNOMGANG AV MÅL OG RESULTATER	
BYDELENE	97
BYRÅDSAVDELING FOR HELSE, ELDRE OG INNBYGGERTJENESTER	132
BYRÅDSAVDELING FOR ARBEID, INTEGRERING OG SOSIALE TJENESTER	144
BYRÅDSAVDELING FOR OPPVEKST OG KUNNSKAP	156
BYRÅDSAVDELING FOR BYUTVIKLING	170
BYRÅDSAVDELING FOR MILJØ OG SAMFERDSEL	190
BYRÅDSAVDELING FOR NÆRING OG EIERSKAP	216
BYRÅDSAVDELING FOR KULTUR, IDRETT OG FRIVILLIGHET	238
BYRÅDSLEDERENS KONTOR	255
BYRÅDSAVDELING FOR FINANS	263

OM ÅRSBERETNINGEN

Byrådets årsberetning beskriver hvorvidt sektorenes og virksomhetenes hovedmål, tjenesteproduksjon og økonomi i budsjettet for 2021 er oppnådd. Det gis dessuten en systematisk omtale av hvordan de ulike målformuleringene i budsjettet er fulgt opp.

Årsberetningens Del I inneholder en beskrivelse av rammebetingelser, økonomiske resultater i Oslo kommune med bakgrunn i regnskapsredegjørelsen, jfr. byrådssak 1022/22, personalressurser og arbeidsgivertiltak, virksomhetsstyring samt finansforvaltning og forsikringer. En stor del av tabellene og grafene har tidsserier fra 2017. I tillegg er det laget en samlet omtale av status på klimaarbeidet og oppfølging av klimabudsjettet for 2021.

Del II inneholder en sektorvis gjennomgang av mål og resultater i virksomhetene. For ytterligere informasjon vises det til virksomhetenes egne årsberetninger som er tilgjengelig på kommunens nettsider. Byrådet vil legge frem egne saker til bystyret om årsregnskap/ årsberetninger for hver enkelt bedrift/foretak. Videre inneholder Del II en beskrivelse av de økonomiske resultatene for bykassen i Oslo kommune og karanteneutvalgets virksomhet.

Det presenteres sammenligningstall mellom Oslo kommune, landet uten Oslo og storbyene (Stavanger, Sandnes, Fredrikstad, Drammen, Bærum, Asker, Lillestrøm, Kristiansand, Bergen, Trondheim og Tromsø). Som følge av kommunereformen som trådte i kraft 1.1.2020 ble det gjort endringer i kommunegrupperingene brukt i KOSTRA fra 2020, og av den grunn har flere av grafene tidsserie fra 2020. Presentasjonene er plassert under de respektive hovedmålene de hører til. Det understrekes at KOSTRA-tallene for 2021 er foreløpige tall fra SSB. Resultatene må brukes med forsiktighet da det erfaringsmessig forekommer feilregistreringer som følge av ulik forståelse av hvilke data som skal registreres på de ulike KOSTRA-funksjoner og KOSTRA-arter, samt noe dårlig kvalitet på grunnlagsdata i mange kommuner. Grafene anses likevel å fange opp hovedtrekk i Oslos utvikling og gi et bilde av forskjeller i tjenestetilbudet mellom Oslo, landet for øvrig og de øvrige storbyene. Videre minnes det om at grafene ikke viser kvaliteten på de tjenester som ytes.

I vedlegg 1 til årsberetningen gis det tilbakemeldinger på flertallsmerknader fra bystyrekomiteenes behandling av årsoppgjøret for 2020 og budsjettet for 2021 og oppfølging av bystyrets verbalvedtak i budsjettet for 2021. Det gis også tilbakemelding på verbalvedtakene fra bystyrets behandling av sak 192/21 "Revidert budsjett – effekt av regnskap 2020 mv.", samt kontrollutvalgets merknader vedrørende årsoppgjøret for 2020. Det går frem av vedlegget at det er gjort et omfattende arbeid for å følge opp bystyrets verbalvedtak og merknader.

BYRÅDSLEDEREN HAR ORDET

Oslo har vært gjennom sin største krise i fredstid de siste to åra. På denne tiden i fjor var vi mange som trodde og håpet koronapandemien gikk mot slutten. Slik ble det ikke. Også i 2021 måtte folk i Oslo gjennom store deler av året leve med betydelige inngrep i både arbeids- og privatliv. Da vi i september 2021 gjenåpnet byen, ble gleden kortvarig. Omikron, mutasjonen som ble oppdaget i november i Sør-Afrika, endret spillereglene, igjen.

Nå i starten av 2022 er vi forsiktige optimister. Landet har nylig gjenåpnet, for andre gang i pandemien, og de aller fleste smittetiltak er fjernet. Denne gangen forhåpentligvis for godt. Oslo kommune har nylig avviklet beredskapsnivå 3, og vi ser nå fremover mot en mer normal hverdag for byens innbyggere. Dette kan vi gjøre blant annet fordi store deler av befolkningen er godt beskyttet mot alvorlig sykdom som følge av koronaviruset. Vaksinasjonsgraden er høy og mange har også beskyttelse gjennom å ha vært smittet med korona.

Foto: Sturlason

Da pandemien var et faktum våren 2020, ble det i Oslo bygget opp et enormt apparat for å krisehåndtering for å holde innbyggerne i byen trygge. Kommunen har hele veien vist seg som en svært tilpasningsdyktig organisasjon med medarbeidere, mellomledere og toppledere som har hatt en imponerende evne til å snu seg rundt. Det er veldig mange som har lagt ned en enorm innsats over lang tid, i en svært krevende situasjon.

Nå er vi godt i gang med evalueringen av hvordan Oslo kommune har håndtert pandemien. Dette arbeidet skal ha full kraft i tiden som kommer. Hovedformålet med evalueringen er å få kunnskap om styrker og svakheter i krisehåndteringen til bruk for læring og forbedring. Allerede nå vet vi at mye er håndtert på en god måte, men selvsagt har vi ikke gjort alt riktig gjennom to års krisehåndtering. Lærings- og forbedringspunkter er kunnskap vi skal ta med oss videre inn i en tid der vi vet at det er svært høye forventninger til oss som kommune.

Det viktigste målet for byrådet gjennom pandemien har hele veien vært å beskytte liv og helse for innbyggerne i Oslo, samtidig som tiltak alltid må være forholdsmessige. Det har vært særlig avgjørende å verne de sårbare gruppene. Selv om pandemien har rammet byen vår hardt, tyder tallene på at Oslo har lyktes svært godt. Vi har, heldigvis, hatt få dødsfall og få alvorlig syke. Byens befolkning har gjennomgående tatt et stort ansvar, og et sterkt offentlig helsevesen kombinert med en god velferdsstat har vist seg godt rustet til å møte den største krisa i vår tid. Tillit til myndighetene, kombinert med vilje og evne til å få på plass kompensasjonsordninger for dem som ble hardest rammet, er viktige stikkord her.

Er det noe vi som styrer alltid er avhengig av, så er det tillit. Uansett hvilken situasjon man står i, om det er normaltids eller krisetids. Dette gjelder også for byrådet. Gjennom tillitsbasert ledelse og styring har vi gjennom hele pandemien hatt både åpenhet, samhandling og god kommunikasjon i Oslo kommune. Det har gitt oss gode beslutningsgrunnlag.

Kommunikasjon har vært avgjørende for å få løpende, oppdatert informasjon ut til byens innbyggere og tilreisende på en effektiv og tydelig måte. Ulike kommunikasjonsflater har blitt brukt, og kommunens nye universelt utformede visuelle identitet har vært viktig for å sette kommunens fotavtrykk på informasjonstiltakene. Vi har også hele veien lagt vekt på grundig involvering av ansatte, og ledelsen har hele tiden dratt nytte av medarbeideres kompetanse og kreativitet.

Oslo har vært kommunen med det største smittetrykket gjennom hele pandemien, og derfor også hatt de strengeste tiltakene over tid. Dette har hatt store konsekvenser for byens innbyggere. Men selv om krisa har truffet hele byens befolkning hardt, har de økonomiske konsekvensene rammet svært skjevt. Eksisterende sosiale forskjeller er ytterligere forsterket. Pandemien har vært et forstørrelsesglass på ulikhetene i byen. Hva som på sikt blir de endelige konsekvensene av dette og hvor lenge de vil vare, vet vi ennå ikke med sikkerhet. Men at dette vil prege oss, arbeidet vårt og byen i lang tid, er det liten tvil om.

Arbeidet for å jevne ut sosiale forskjeller i Oslo er ikke nytt. Dette er og har alltid vært en av dette byrådets viktigste prioriteringer. Det samme gjelder kampen mot klimaendringer og arbeid til alle. Politikk som skal gjøre Oslo til en grønnere by med mindre forskjeller skal byrådet jobbe fram med full styrke gjennom 2022. Jeg har stor tro på at vår organisasjon er godt rustet og motivert for å få trykk på disse prioriteringene i tiden framover.

I en tekst som skal oppsummere fjoråret, vil jeg også nevne den parlamentariske situasjonen som oppstod på forsommeren. Et flertall i bystyret stemte 16. juni for mistillit mot den daværende samferdselsbyråden. Byrådet hadde varslet at det ville gå av dersom bystyret stemte for mistillit mot samferdselsbyråden. Som følge av avstemningen opptrådte byrådet som et forretningsministerium i litt over en uke. Byrådets avgang hadde sin bakgrunn i saken om sikring av Oslos vannforsyning. Dette er avgjørende del av det langsiktige arbeidet med sikkerhet og beredskap for byens innbyggere. Et nytt byråd ble konstituert 24. juni.

Vi har kommet oss gjennom 2021 ved hjelp av et godt og velsmurt og ikke minst omstillingsdyktig kommunemaskineri, og med en befolkning som har vist og tatt et stort ansvar. Vi opplever at Oslo-identiteten og fellesskapet i Oslo har vokst seg sterkere under pandemien. Etter snart to år med aktiv krisehåndtering ser byrådet nå frem til en mer normal hverdag, der vi skal løfte annen viktig politikk for folk i byen vår.

DEL I

Foto: Sturlason

ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER

- Oslos frie inntekter (inkl. eiendomsskatt) var 56,5 mrd. i 2021
- Vekst i frie inntekter fra 2020 på 5,6 mrd.
- Oslo ble trukket 7,4 mrd. i skatteutjevningen i 2021
- Inntektene fra eiendomsskatt for 2021 ble 1,67 mrd.
- 0,4 % vekst i befolkningen
- Fødselsoverskudd på 5 533

Koronapandemien

Bevilgninger fra staten knyttet til koronapandemien

Koronapandemien har siden mars 2020 hatt stor innvirkning på kommunens drift og økonomi. Oslo kommune har derfor i 2020 og 2021 mottatt ekstrabevilgninger fra staten i forbindelse med koronapandemien. Bevilgningene er blitt overført kommunen både i form av ekstraordinære utbetalinger over rammetilskuddet og som øremerkede midler. Ekstrabevilgningene utbetalt over rammetilskuddet utgjør ca. 3,3 mrd. og inkluderer blant annet generell kompensasjon for utgifter knyttet til TISK (testing, isolering, smittesporing og karantene) og kompensasjon for inntektssvikt i kollektivtransporten og vaksinerings. Majoriteten av midlene er finansiering av merkostnader og inntektssvikt som direkte følge av pandemien, mens en mindre andel er oppgaveendringer og satsinger. Dette er midler kommunen ikke kan benytte til egen tjenesteproduksjon, men skal videreformidles til bedrifter i kommunen.

I tillegg er det gitt flere ekstrabevilgninger utbetalt som øremerkede midler i 2021. Blant annet har Oslo kommune mottatt tilsammen 723,0 mill. Fordelt på 684,2 mill. som koronakompensasjon til hardt rammede næringer og 38,8 mill. til bedriftsintern opplæring. Dette er midler som kommunen har videreformidlet til bedrifter i kommunen. Deler av disse midlene ble kjent så sent på året at man ikke rakk å budsjettere.

Gjennom 2021 har Oslo kommune fått 3 313 mill. i tilleggsbevilgninger på rammetilskuddet begrunnet i koronapandemien. Av dette utgjør kompensasjon for inntektsbortfall i kollektivtrafikken 1 286 mill. Til kommunedelen er det samlet kommet 1 992 mill. Kommunens netto merkostnader knyttet til koronapandemien utgjorde ca. 4,17 mrd. i 2021 fordelt på 1,27 mrd. på fylkeskommunale oppgaver og 2,90 mrd. på kommunale oppgaver. Samlet gir dette en underkompensasjon på om lag 856 mill. i 2021. Da det forventes at overkompensasjon for inntektsbortfall på kollektivområdet vil bli motregnet ved beregning av kompensasjon i 2022 er underdekningen korrigert for dette om lag 890 mill.

Ekstrabevilgningene fra staten har i ofte kommet i ettertid av når merutgiften/mindreinntekten har oppstått, og det var usikkerhet rundt størrelsen og fordelingen av kompensasjonen til kommunesektoren langt inn i desember.

Fordeling av bevilgninger til kommunens virksomheter

Byrådet har gjennom året 2021 kompensert kommunens virksomheter for forventede merkostnader og inntektsbortfall uavhengig av størrelsen på kompensasjonen fra staten. Dette har vært gjort gjennom flere budsjettjusteringssaker basert på både faktiske netto merutgifter og estimat på fremtidige merutgifter og mindreinntekter. Bevilgningene til virksomhetene ble finansiert ved en rekke omdisponeringer og forskuttering av forventet kompensasjon fra staten, jf. blant annet Byrådssak 105/21 Revidert budsjett 2021 – effekt av regnskap 2020 mv.

Tabellen nedenfor viser en oversikt over hva de ulike virksomhetene har blitt kompensert med i budsjettet og hva som er rapportert av merutgifter som følge av koronapandemien. Tallene inkluderer også interne transaksjoner og er derfor ikke direkte sammenlignbar med hva som har vært kommunens samlede netto merutgift.

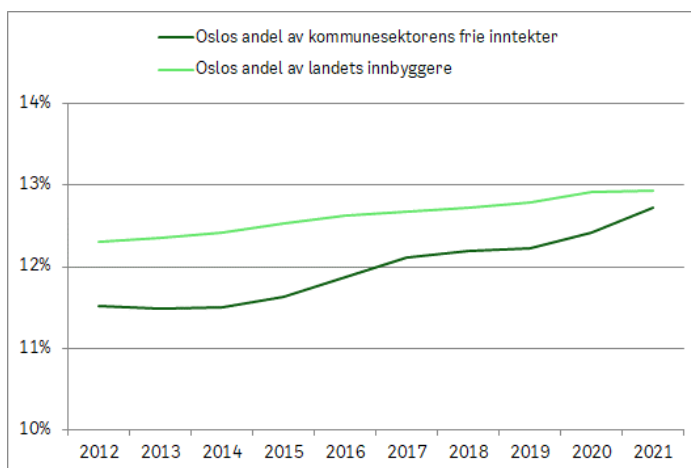
Tabell 1.1 Mer-/mindreforbruk koronautgifter kommunens virksomheter

kap.	Tekst	Budsjett bevilget	Rapportert brukt	Avvik
001-015	Bydelene	1 461 512	1 459 155	2 357
120	Byråd/byrådsavdelingene	3 900	6 289	-2 389
121	Origo	1 570	1 701	-131
125	Utviklings- og kompetanseetaten	674	521	153
126	Div.avsetn./tidsbegr. tiltak under byrådsavd (BLK)	0	1 000	-1 000
130	Innkrevningsetaten	267	-108	375
150	Rådhusets forvaltningstjeneste	0	1 857	-1 857
172	Boligbygg Oslo KF - overføring	14 920	9 580	5 340
173	Undervisningsbygg Oslo KF - overføring	10 207	10 207	0
175	Omsorgsbygg Oslo KF - overføring	718	718	0
179	Oslobygg KF - overføring	6 775	6 775	0
184	Beredskapsetaten	2 200	3 248	-1 048
200	Utdanningsetaten	17 698	18 150	-452
203	PPT	0	5	-5
210	Grunnskolen	189 847	210 875	-21 028
211	Aktivitetsskolen	39 307	43 298	-3 991
230	Videregående skoler	32 648	35 083	-2 435
294	Voksenopplæring	15 100	18 657	-3 557
308	Bydelene avsetning HEI	0	44	-44
313	Sykehjemsetaten	152 900	160 099	-7 199
314	Helseetaten	619 000	609 575	9 425
315	Velferdsetaten	33 850	36 200	-2 350
360	Barne- og familieetaten	10 000	10 149	-149
372	Byomfattende avsetning eldre helse og arbeid	57 780	123 066	-65 286
400	Eiendoms- og byfornyelsesetaten	1 092	1 349	-257
455	Næringsutvikling	597	597	0
459	Næringsetaten	17 278	17 278	0
500	Kulturtilskudd	22 609	22 609	0
502	Kulturetaten	19 698	20 671	-973
504	Munchmuseet	9 177	5 166	4 011
505	Deichman bibliotek	6 041	5 753	288
542	Bymiljøetaten	29 500	29 500	0
545	Idrett	7 675	7 675	0
590	Gravferdsetaten	1 501	294	1 207
650	Brann- og redningsetaten	0	2 304	-2 304
711	Kjøp av transporttjenester	1 215 940	1 210 000	5 940
771	Klimaetaten	0	103	-103
060	Oslo havn	20 000	34 300	-14 300
Totalsum		4 021 981	4 123 743	-101 762

Frie inntekter i 2021

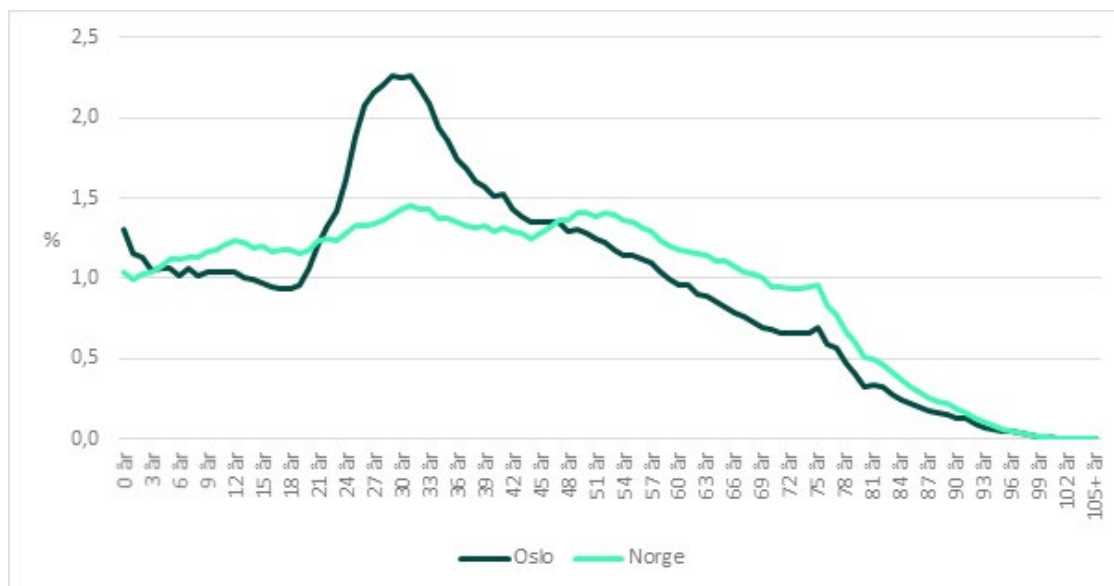
Størstedelen av kommunens inntekter kommer fra inntekts- og formuesskatt fra Oslos innbyggere og rammetilskudd fra staten. I tillegg krever kommunen inn eiendomsskatt. Sammen utgjør disse inntektskildene kommunenes frie inntekter. I 2021 fikk Oslo kommune 56,5 mrd. i frie inntekter hvorav inntekts- og formuesskatten utgjorde 41,7 mrd., rammetilskuddet 13,2 mrd. og eiendomsskatten 1,7 mrd. Dette er 6,5 mrd. høyere enn opprinnelig budsjett og 2,1 mrd. høyere enn regulert budsjett. Gjennom 2021 kom det en rekke tilleggsbevilgninger på rammetilskuddet begrunnet i økte kostnader og inntektsbortfall knyttet til koronapandemien.

Figur 1.1 viser at Oslos andel av kommunesektorens rammetilskudd og skatt på inntekt og formue (eks. eiendomsskatten) har økt de siste årene. Oslos andel av kommunesektorens inntekter har de siste årene økt mer enn befolkningsandelen, men tallene for 2021 må sees i lys av at Oslo har vært særlig hardt rammet av koronapandemien og derfor har fått en større del av kompensasjonen spesielt knyttet til inntektsbortfall i kollektivtransporten. Oslos andel av frie inntekter ligger fortsatt under kommunens andel av landets befolkning.

Figur 1.1 Oslos andel av landets befolkning og kommunesektorens frie inntekter (ekskl. eiendomsskatt)

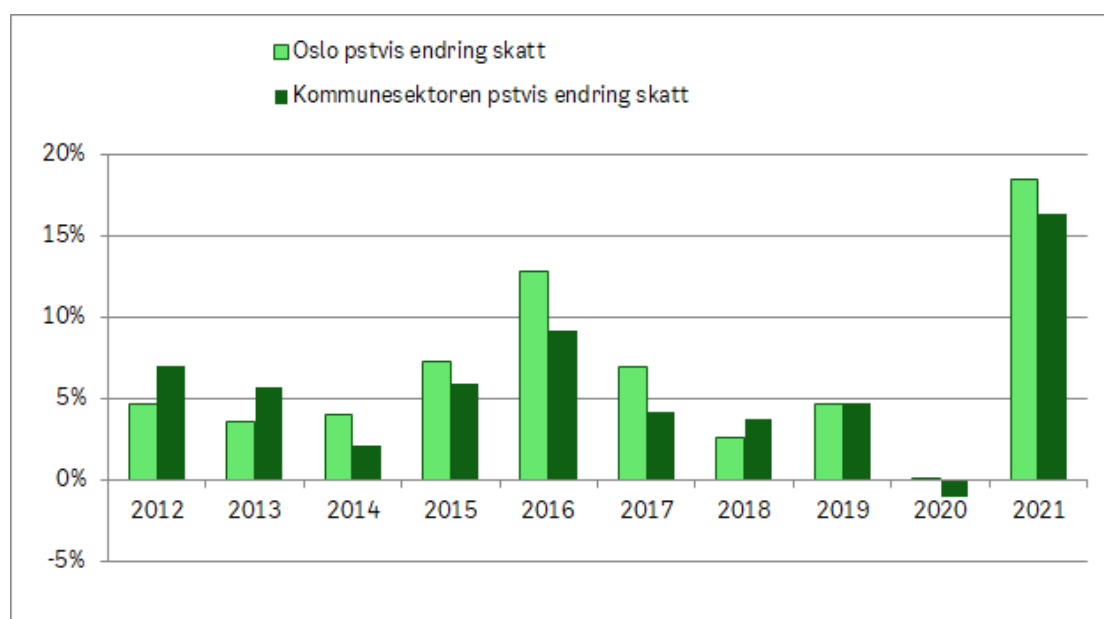
Figur 1.2 viser aldersfordelingen til befolkningen i Oslo og landet per 1. januar 2022. Figuren viser andel av befolkningen for hvert årskull og viser at Oslo har flere små barn, færre skolebarn og svært mange flere unge voksne enn landsgjennomsnittet.

Figur 1.2 Befolkning i Oslo og landet fordelt på alder. Prosent.

Skatteinntekter

I 2021 ble skatt på inntekt og formue i Oslo 41,7 mrd., noe som er 4,3 mrd. høyere enn opprinnelig budsjett og 1,9 mrd. høyere enn regulert budsjett. Aktivitetsnivået på nasjonalt nivå i 2021 har vært høyere enn det mange så for seg for halvannet år siden. Dette har bidratt til at skatteinntekten i kommunesektoren har blitt vesentlig større enn det som var lagt til grunn i budsjettene. For kommunesektoren samlet ble skatt på inntekt og formue 18,2 mrd. høyere enn angitt i statsbudsjettet for 2021, og 9,2 mrd. høyere enn angitt i statsbudsjettet for 2022. Skatt på inntekt og formue i Oslo økte med 18,6 % fra 2020. For kommunesektorens som helhet var det en økning på 16,3 %. Figur 1.3 viser at skatteveksten i Oslo de fleste årene har ligget over skatteveksten i kommunesektoren samlet. Unntakene er 2012, 2013 og 2018.

Figur 1.3 Vekst i skatteinntekter fra året før. Oslo og kommunesektoren samlet

Rammetilskudd

I 2021 ble rammetilskuddet 13,2 mrd. Fra 2020 til 2021 gikk rammetilskuddet til Oslo ned med 7,0 %, mens kommunesektorens rammetilskudd økte med 0,2 %. Den store nedgangen for Oslo kan i hovedsak forklares med høyt trekk grunnet skatteinntektene.

Rammetilskuddet ble 2,1 mrd. høyere enn opprinnelig budsjett, og 227 mill. høyere enn regulert budsjett. Gjennom 2021 fikk kommunesektoren i forbindelse med pandemien en rekke tilleggsbevilgninger på rammetilskuddet. De siste tildelingene ble kjent for sent på året til å gjøre budsjettjusteringer. Dette gjelder utbetalinger på til sammen 731 mill. hvorav 547 mill. er knyttet til generell kompensasjon for 2. halvår knyttet til covid -19. Økt skatteutjevning grunnet høye skatteinntekter bidro til at avviket fra regulert budsjett ble 227 mill. og ikke 731 mill.

Tabell 1.2 Oslo kommunes rammetilskudd 2017 – 2021

	2017	2018	2019	2020	2021	Endring 2020-2021
Rammetilskudd brutto	15 496	16 137	16 916	20 090	20 577	2,4 %
Skatteutjevning	-5 843	-5 742	-5 938	-5 939	-7 411	24,8 %
Rammetilskudd netto	9 654	10 395	10 977	14 152	13 166	-7,0 %

Mill. kr

ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER

Skatteutjevningen

Gjennom skatteutjevningen trekkes kommuner med høye skatteinntekter i rammetilskuddet, mens kommuner med lave skatteinntekter får et tillegg. Siden Oslo har skatteinntekter over landsgjennomsnittet får Oslo kommune et trekk i rammetilskuddet som følge av inntektsutjevningen. Oslo kommunes skatteutjevningende trekk for 2021 ble 7,4 mrd., fordelt med 6,0 mrd. til andre kommuner og 1,4 mrd. til andre fylkeskommuner. Trekket i 2021 var 24,8 % høyere enn året før. Fordelt på antall innbyggere i Oslo utgjør trekket 10 633 kr. Fordelt per innbygger i resten av landet utgjør dette 1 579 kr.

Koronapandemien

Gjennom 2021 har Oslo kommune fått 3 304 mill. i tilleggsbevilgninger på rammetilskuddet begrunnet i koronapandemien. Av dette utgjør kompensasjon for inntektsbortfall i kollektivtrafikken 1 286 mill. Til kommunedelen er det samlet kommet 1 992 mill., av disse er 891 mill. kommet som skjønnsmidler, og 841 mill. som kompensasjon gjennom innbyggertilskuddet for merutgifter og mindreinntekter knyttet til pandemien og 216 mill. er direkte begrunnet i vaksineringskostnader.

Eiendomsskatt

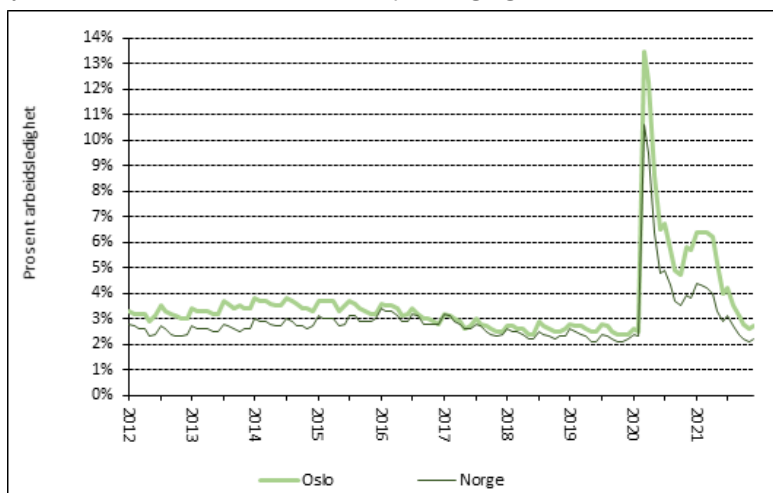
Inntekter fra eiendomsskatt ble i 2021 på 1 670 mill. som er 10 mill. høyere enn opprinnelig budsjettet, og i tråd med regulert budsjett. Inntekter fra eiendomsskatt på bolig og fritidseiendommer utgjorde 646 mill., mens inntektene fra eiendomsskatt på næring mv. utgjorde 1 024 mill.

Antall helt arbeidsledige i Oslo

Helt arbeidsledige i % av arbeidsstyrken i Oslo har stort sett ligget over tilsvarende tall for landet. I perioden 2016 – 2018 nærmet arbeidsledigheten i Oslo og landet seg hverandre. Som følge av de kraftige koronatiltakene i mars 2020 gikk arbeidsledigheten kraftig opp, og gikk gradvis ned de påfølgende månedene. Gjennom

2021 var det en gradvis reduksjon i arbeidsledigheten men denne gikk noe opp i desember som følge av strengere restriksjoner. Det var i desember 2021 2,7 % helt ledige i Oslo (10 723 personer).

Tilsvarende tall for hele Norge var 2,6 % (61 036 personer).

Laveste befolkningsvekst siden 2000

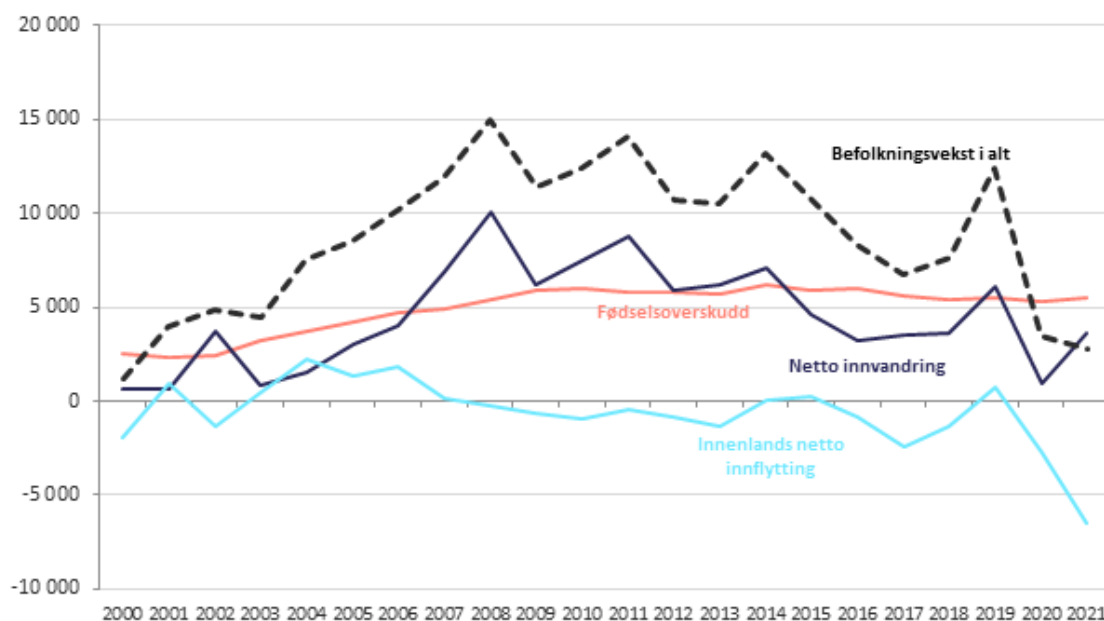
Per 1. januar 2022 bodde det 699

827 innbyggere i Oslo. Gjennom

2021 økte folkemengden i Oslo med totalt 2 817 innbyggere. Dette var den laveste årlige befolkningsveksten i Oslo siden 2000.

Figur 1.4 Hel ledighet i % av arbeidsstyrken. Månedstall.

Det var i hovedsak kraftig utflytting til andre kommuner som gjorde at 2021 ble et år med uvanlig lav befolkningsvekst. Det samlede flyttetapet for Oslo på 2 878 var det kraftigste flyttetapet siden 1974. Fødselsoverskuddet på over 5 500 gjorde at byens folkemengde likevel økte gjennom 2021.

Figur 1.4 Fødselsoverskudd, netto innvandring, innenlands netto innflytting og befolkningsvekst i Oslo. 1999-2020

Tabell 1.3 Befolkningsendringer i Oslo. 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Folkemengde ved inngangen av året	666 759	673 469	681 071	693 494	697 010
Fødte	9 548	9 309	9 343	9 199	9 563
Døde	3 952	3 894	3 791	3 868	4 030
Fødselsoverskudd	5 596	5 415	5 552	5 331	5 533
Innvandring	12 983	12 463	12 955	8 730	11 707
Utvandring	9 503	8 889	6 843	7 780	8 098
Netto innvandring	3 480	3 574	6 112	950	3 609
Innflytting, innenlandsk	30 883	31 404	32 930	33 318	33 455
Fraflytting, innenlandsk	33 259	32 764	32 150	36 076	39 942
Netto innflytting, innenlandsk	-2 376	-1 360	780	-2 758	-6 487
Nettoinnflytting, i alt	1 104	2 214	6 892	-1 808	-2 878
Befolkningsvekst	6 709	7 598	12 420	3 516	2 817
Folkemengde ved utgangen av året	673 469	681 067	693 491	697 010	699 827

Den innenlandske utflyttingen fra Oslo i 2021 var rekordhøy. I løpet av 2021 ble det gjort 39 942 utflyttinger fra Oslo til andre kommuner, nesten 4 000 flere enn i 2020 og nesten 8 000 flere enn i 2019. I tillegg til rekordhøy utflytting var det også flere enn noensinne som flyttet motsatt vei, altså til Oslo fra andre kommuner. I alt ble det gjort 33 455 innflyttinger i 2021 til Oslo fra andre kommuner. Dette var så vidt flere enn i 2020, men nesten 1 600 flere innflyttinger enn gjennomsnittet for de foregående fem årene. Til sammen gav dette en samlet innenlands netto innflytting på -6 487 innbyggere, som var det kraftigste flyttetapet innenlands som er registrert for Oslo.

Det kraftige flyttetapet innenlands i 2021 ble delvis veid opp av økt innvandring. Oslo hadde i 2021 en netto innvandring på 3 609 personer. Dette var betydelig høyere enn nettoinnvandringen i 2020, på 950 personer, og så vidt høyere enn gjennomsnittet de foregående fem årene, på 3 472 personer. Økningen i netto innvandring i 2021 skyldtes flere innvandringer til Oslo, ikke færre utvandring.

ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER

Det ble født 9 563 barn i Oslo i 2021, hvilket var 364 flere fødte enn i 2020. Det var samtidig det høyeste antall fødte siden 2016. Antallet døde i 2021 på 4 030 personer var 162 flere enn året før. Antall fødte fratrukket antall døde gav et fødselsoverskudd på tilsammen 5 533 innbyggere gjennom året. 2021 føyer seg med det inn i en lengre periode med stabilt høyt fødselsoverskudd. Det er nå over tretten år siden fødselsoverskuddet i Oslo var under 5 000 i året.

Tabell 1.4 Befolkning fordelt på aldersgrupper i perioden 01.01.2013-2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	%- endring 2013- 2022	%- endring 2021- 2022
0 år	9 802	9 524	9 845	9 569	9 681	9 235	9 002	9 101	8 843	9 137	-6,8 %	3,3 %
1-5 år	41 892	42 353	42 409	42 192	41 897	41 672	41 031	40 533	39 399	38 259	-8,7 %	-2,9 %
6-12 år	44 049	45 071	46 645	48 522	49 698	50 497	50 986	51 241	51 308	50 722	15,1 %	-1,1 %
13-15 år	16 789	17 062	17 238	17 524	17 944	18 700	19 257	19 755	20 323	20 828	24,1 %	2,5 %
16-18 år	17 082	17 351	17 478	17 565	18 013	18 097	18 211	18 539	19 109	19 697	15,3 %	3,1 %
19-66 år	430 613	437 043	445 937	453 181	458 012	462 322	468 003	477 911	480 049	481 868	11,9 %	0,4 %
67-79 år	41 420	44 142	46 553	48 611	50 547	52 045	53 622	55 077	56 266	57 643	39,2 %	2,4 %
80-89 år	17 526	17 067	16 528	16 214	16 001	16 059	16 162	16 475	16 789	16 803	-4,1 %	0,1 %
90 år+	4 793	4 850	5 043	5 012	4 966	4 842	4 797	4 862	4 924	4 870	1,6 %	-1,1 %
Sum	623 966	634 463	647 676	658 390	666 759	673 469	681 071	693 494	697 010	699 827	12,2 %	0,4 %
Sum endring fra året før		10 497	13 213	10 714	8 369	6 710	7 602	12 423	3 516	2 817		

De siste ti årene, fra 2013 til og med 2022, har befolkningen i Oslo økt med 75 861 personer eller 12,2 %. Den årlige befolkningsveksten i perioden har variert fra 13 213 i 2015 til 2 817 i 2021.

Til tross for befolkningsvekst gjennom 2021 var det noen aldersgrupper som sank fra 2021 til 2022. Dette gjaldt først og fremst barn under 12 år, med unntak av antall 0-åringer som hadde en liten økning. Nedgangen i antall barn skyldes i hovedsak at fruktbarheten falt jevnt og trutt fra 2010 til og med 2021, mens antall 0-åringer økte som følge av en økning i antall fødte i 2022. I tillegg var det marginalt færre i aldersgruppen 90 år og eldre i 2022 enn året før.

OSLO KOMMUNES REGNSKAP FOR 2021

- Driftsinntekter på 83 mrd.
- Driftsutgifter på 81 mrd. (inkl. avskrivninger på 3,9 mrd.)
Lønn og pensjon utgjør 36,4 mrd.
- Netto finansutgifter på 2,8 mrd.
- Netto driftsresultat på 3,5 mrd. (ekskl. avskrivninger på 3,9 mrd.)
- Det ble investert for 13,9 mrd.
- Beregnet gjeldsgrad på 49,3 % ved utgangen av 2021.

Oslo kommunes regnskap består av 5 selvstendige regnskaper – ett for bykassen inklusiv underliggende etater og bydeler, i tillegg kommer tre kommunale foretak med hvert sitt regnskap, samt et eget regnskap for kommunens "interne" bank – lånefondet – hvis formål er å ta opp eksterne lån som igjen lånes ut til bykassen og kommunale foretak til de investeringene som skal finansieres med lån.

Etter ny kommunelov og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv, gjeldene fra 01.01.2020, skal det avlegges et konsolidert kommuneregnskap, dvs. for regnskapsenheter som inngår i rettssubjektet Oslo kommune. Det konsoliderte årsregnskapet skal vise kommunen som en økonomisk enhet.

I del 1 av byrådets årsberetning fremstilles det konsoliderte kommuneregnskapet, dette omfatter driftsregnskap, investeringsregnskap samt balanseregnskap. I del 2 av byrådets årsberetning er det redegjort mer i detalj for hvert av de enkelte selvstendige regnskapene.

Driftsregnskapet

Tabell 1.5 Driftsregnskapet

Tall i mill.

Økonomisk oversikt etter art - drift	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Oppr. budsjett 2021	Avvik 2021	Regnskap 2020
Rammetilskudd	-13 166	-12 939	-11 020	227	-14 152
Inntekts- og formueskatt	-41 695	-39 840	-37 350	1 855	-35 170
Eiendomsskatt	-1 670	-1 670	-1 660	0	-1 611
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-9 128	-7 612	-8 328	1 516	-8 546
Overføringer og tilskudd fra andre	-813	-8 558	-8 028	-7 745	-762
Brukerbetalinger	-1 876	-2 034	-2 620	-158	-1 784
Salgs- og leieinntekter	-15 005	-13 619	-12 430	1 386	-14 276
Sum driftsinntekter	-83 352	-86 272	-81 436	-2 919	-76 300
Lønnsutgifter	27 998	26 637	26 254	-1 362	25 990
Sosiale utgifter	8 385	8 493	7 498	108	8 024
Kjøp av varer og tjenester	33 710	42 764	37 751	9 054	31 413
Overføringer og tilskudd til andre	6 958	7 739	6 966	781	6 529
Avskrivninger	3 932	2 167	2 002	-1 765	3 416
Sum driftsutgifter	80 983	87 800	80 472	6 817	75 101
Brutto driftsresultat	-2 369	1 528	-964	3 898	-1 199

Tall i mill.

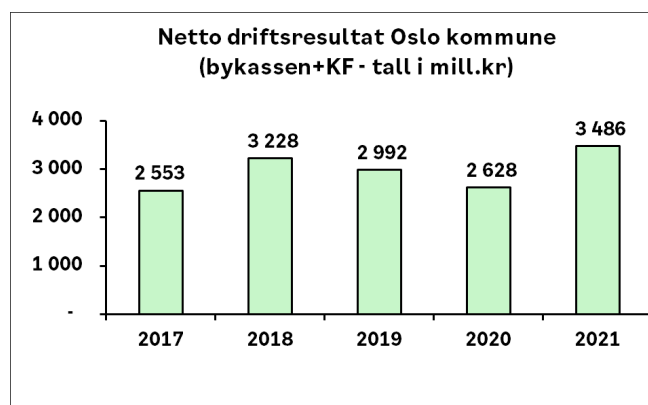
Økonomisk oversikt etter art - drift	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Oppr. budsjett 2021	Avvik 2021	Regnskap 2020
Renteinntekter	-644	-764	-688	-121	-716
Konserninterne renteinntekter	0	-1	-1	-1	-38
Utbytter	-952	-952	-777	0	-848
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	1 206	140	181	-1 066	1 400
Konserninterne renteutgifter	0	1 375	1 387	1 375	0
Avdrag på lån	3 205	64	35	-3 141	2 188
Konserninterne avdrag på lån	0	3 525	2 460	3 525	0
Netto finansutgifter	2 815	3 387	2 597	572	1 987
Motpost avskrivninger	-3 932	-2 167	-2 002	1 765	-3 416
Netto driftsresultat	-3 486	2 748	-369	6 234	-2 628
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering – generell	582	582	196	0	829
Overføring til investering –fond	921	1183	774	262	945
Bruk av bundne driftsfond	-1 553	-1 639	-361	-86	-1 223
Avsetninger til bundne driftsfond	1 737	392	212	-1 346	1 918
Bruk av disposisjonsfond	-1 251	-3 727	-728	-2 476	-1 585
Avsetning til disposisjonsfond	3 049	460	276	-2 589	2 792
Bruk av tidligere års overskudd	0	0	0	0	-1 048
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	3 486	-2 748	369	-6 234	2 628
Fremført til dekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

I opprinnelig budsjett og regulert budsjett inngår budsjetterte transaksjoner mellom bykassen og foretakene. For regnskap er disse eliminert ut.

Oslo kommunens netto driftsresultat i 2021 ble ca. 3,5 mrd.

Netto driftsresultat omfatter driftsinntektene fratrasket driftsutgiftene og netto finansposter. Et positivt netto driftsresultat kan benyttes til å finansiere utgifter i investeringsregnskapet og avsettes til fond for senere bruk.

Samlet netto driftsresultat for Oslo kommune i 2021 ble 3 486 mill., hvilket er 6 234 mill. bedre enn regulert budsjett som var negativt med 2 748 mill. For bykassen er netto driftsresultat 5 566 mill. bedre enn budsjettert mens samlet netto driftsresultat for de kommunale foretakene er 668 mill. bedre enn budsjettert.

Figur 1.6 Netto driftsresultat Oslo kommune

Høyere netto driftsresultat enn budsjettert skyldes i hovedsak forsinket bruk av øremerkede midler med 1 733 mill. og mindreforbruk med 764 mill. på ordinær drift i bykassevirksomhetene og på sentrale avsetninger, hvorav 301 mill. for Utdanningsetaten og 420 mill. for bydelene (inkl. sentrale bydelsavsetninger). I tillegg ble det bl.a. merinntekter på frie inntekter med 2 082 mill., og mindreutgifter på netto finansposter med 572 mill. for de kommunale foretakene.

OSLO KOMMUNES REGNSKAP FOR 2021

I opprinnelig budsjett for 2021 var Oslo kommunes netto driftsresultat positivt med 369 mill. I løpet av 2021 ble budsjetterte utgifter økt gjennom bl.a. rebevilgninger av ubrukte øremerkede midler, overført mindreforbruk og bruk av regnskapsmessig overskudd fra 2020, jf. bystyresak 192/21 Revidert budsjett 2021 – effekt av regnskap 2020 mv. Bruk av slike avsetninger i 2021 medførte teknisk sett at budsjettert netto driftsresultat ble tilsvarende redusert. Til sammen ble budsjettert netto driftsresultat i saken om revidert budsjett redusert med om lag 3,1 mrd. Denne budsjettjusteringssakene er hovedårsaken til at regulert budsjett for netto driftsresultat for 2021 fremstår som negativt med 2 748 mill.

Tabell 1.6 Netto driftsresultat

Tall i mill.

Netto driftsresultat	Avvik vs regulert budsjett					
	2021	2021	2020	2019	2018	2017
Bykassen	-2 853	5 566	-1 818	-2 222	-2 754	-1 985
Undervisningsbygg Oslo KF	-	-	-504	-540	-363	-395
Omsorgsbygg Oslo KF	-	-	-46	-41	18	-37
Boligbygg Oslo KF	34	1	-152	-58	7	17
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF	-	-	-22	-10	-9	-16
Oslo Bygg KF	-562	657	-2	0	0	0
Oslo Havn KF	-105	10	-83	-121	-127	-137
Sum Oslo kommune	-3 486	6 234	-2 628	-2 992	-3 228	-2 553

En beregnet resultatgrad i 2021 på 3,1 %

Resultatgraden viser størrelsen på kommunens netto driftsresultat sett i forhold til driftsinntektene. I beregningen av resultatgraden korrigeres det for endringen i bruken av øremerkede midler (endring i ubrukte øremerkede midler pr. 31.12.2020 vs. 31.12.2021).

Tabell 1.7 Resultatgrad

Tall i mill.

	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2021
Netto driftsresultat bykassen (korr. for endring i ubrukte øremerkede midler)	-180	-1 985
Netto driftsresultat kommunale foretak	-189	-633
Sum korrigert netto driftsresultat Oslo kommune	-369	-2 618
Resultatgrad Oslo kommune	0,5 %	3,1 %

Beregnet resultatgrad i opprinnelig vedtatt budsjett for 2021 er 0,5 %. En beregnet resultatgrad basert på regnskap 2021 viser 3,1 %. Uten ovennevnte korrigeringer er resultatgraden i 2021 på 4,2 %.

Oslo kommune fikk et regnskapsmessig overskudd i 2021 på 2 635 mill.

Oslo kommunes regnskapsmessige mer-/mindreforbruk fremkommer ved å korrigere netto driftsresultat for overføringer til investeringsregnskapet, inndekking av underskudd og justert for avsetninger til- og bruk av fond. Regnskapsmessig mer-/mindreforbruket tilsvarer summen av alle budsjettavvik i driftsregnskapet før strykninger, og viser således hva som er kommunens overskudd/underskudd.

Tabell 1.8 Regnskapsmessig overskudd

Tall i mill.

	regnskap	reg. budsj.	avvik
Netto driftsresultat	-3 486	2 748	6 234
Overført til inv.regnskapet	1 664	1 766	102
Netto bruk og avsetning til bunde fond	82	-1 247	-1 329
Netto bruk og avsetning til disposisjonsfond	-894	-3 267	-2 373
Regnskapsmessig overskudd	-2 635	0	2 635

Ved avslutning av regnskapet skal årsoppgjørdisposisjoner gjennomføres i henhold til budsjettet. Dersom driftsregnskapet viser et mindreforbruk etter at disse disposisjoner er gjennomført, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig ved å stryke bruk av disposisjonsfond, avsette til disposisjonsfond eller redusere overføring til investering. Etter ovennevnte budsjetterte årsoppgjørdisposisjoner, men før strykninger fremkommer et samlet regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) for Oslo kommune i 2021 på 2 635 mill. I 2020 hadde Oslo kommune et regnskapsmessig mindreforbruk på 931 mill.

Det er i 2021 foretatt strykning i bruk av ubundet driftsfond og/eller avsatt til ubundet driftsfond, samt redusert overføring til investering med totalt 2 635 mill. og driftsregnskapet er avlagt med 0 i bunnlinjen.

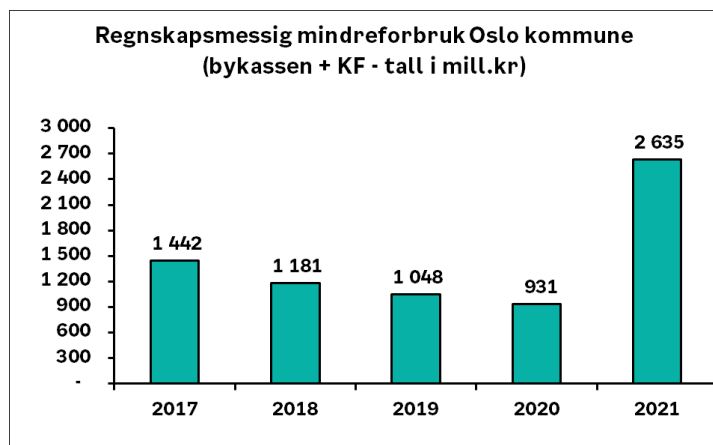
Tabell 1.9 Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk

Tall i mill.					
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	2021	2020	2019	2018	2017
Bykassen	-1 971	-631	-656	-965	-1 198
Undervisningsbygg Oslo KF	-	-79	-185	-72	-49
Omsorgsbygg Oslo KF	-	-74	-81	-57	-71
Boligbygg Oslo KF	-18	-117	-48	0	-4
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF	-	-4	-3	-5	-4
Oslo Bygg KF	-636	-2			
Oslo Havn KF	-10	-23	-75	-83	-116
Sum Oslo kommune	-2 635	-931	-1 048	-1 181	-1 442

De 3 kommunale foretakene hadde til sammen et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) i 2021 på 663 mill. mot 300 mill. i 2020.

Bykassens fikk et regnskapsmessig mindreforbruk på 1 971 mill. i 2021 mot 631 mill. i 2020. Årsaken til mindreforbruket skyldes i hovedsak merinntekter på inntekts- og formueskatt med 1 855 mill.

Høsten 2020 ble det forutsatt redusert skattegrunnlag i 2021 som følge av koronapandemien. Og kommunesektoren ble kompensert. Aktivitetsnivået i økonomien både på nasjonalt og lokalt nivå i 2021 har vært høyere enn forventet. I tillegg ble det også høy inntekter fra restskatt, og andre avregninger for 2020. Dette har bidratt til at skatteinntekten i kommunesektoren har blitt vesentlig større enn det som var lagt til grunn i budsjettene. På landsbasis ble skatteinntektene til kommunesektoren 18,2 mrd. høyere enn opprinnelig budsjett og 9,2 mrd. høyere enn anslått i statsbudsjettet for 2022. Avviket på landsbasis er høyt og viser at usikkerhet om koronapandemien har gjort det vanskelig å budsjettere skatteinntektene også nasjonalt. Oslo tar utgangspunkt i nasjonale anslag, og justerer for lokale forhold i Oslo. Skatt på inntekt og formue påvirkes av skattyternes inntekts- og formuesforhold, og regnskapet vil bare unntaksvis stemme med budsjettet. Skatteinntektene utbetales fra Skatteetaten til kommunen etterskuddsvis. Skatteinntekten knyttet til november og desember ble derfor kjent for sent til fremme budsjettjusteringssak. Skatt på inntekt og formue i Oslo 2021 ble 4 345 mill. høyere enn opprinnelig budsjett og 1 855 mill. høyere enn regulert budsjett. Utviklingen i Oslo samsvarer med utviklingen nasjonalt.

Figur 1.7 Regnskapsmessig mindreforbruk

Driftsinntekter

Oslo kommunes driftsinntekter i 2021 er på 83,4 mrd. De frie inntektene (inntekts- og formuesskatt, rammetilskudd fra staten og eiendomsskatt), utgjør 68 % av driftsinntektene i 2021.

56,5 mrd. i frie inntekter i 2021

Oslo kommunes skatt på inntekt og formue, eiendomsskatt og rammetilskudd i 2021 ble 56 531 mill. Det er 6 501 mill mer enn opprinnelig budsjett og 2 082 mill. mer enn regulert budsjett.

Skatt på inntekt og formue i 2021 ble på 41 695 mill, som er 4 345 mill. høyere enn opprinnelig budsjett. Budsjetterte inntekter fra inntekts- og formuesskatt ble oppjustert med til sammen 2 490 mill. i løpet av året, og skatt på inntekt og formue ble 1 855 mill. høyere enn regulert budsjett.

Rammetilskuddet fra staten ble på 13 166 mill. i 2021. Dette er 2 145 mill. høyere enn opprinnelig budsjett, og 227 mill. høyere enn regulert budsjett. I løpet av året kom en rekke tilleggsbevilgninger på rammetilskuddet begrunnet i økte kostnader knyttet til koronapandemien.

Inntekter fra eiendomsskatt ble på 1 670 mill. som er 10 mill. høyere enn opprinnelig budsjett, og i tråd med regulert budsjett.

Gjennom skatteutjevningen trekkes kommuner og fylkeskommuner med høye skatteinntekter i rammetilskuddet, mens kommuner med lave skatteinntekter får et tillegg. Oslo kommunes skatteutjevningstrekk i 2021 ble på 7 411 mill. fordelt med 6 037 mill. til andre kommuner og 1 374 mill. til andre fylkeskommuner. Eiendomsskatten inngår ikke i beregningsgrunnlaget for skatteutjevningen

Det vises for øvrig til omtale av frie inntekter i kapitlet «Økonomiske rammebetingelser».

Andre overføringer og tilskudd fra staten

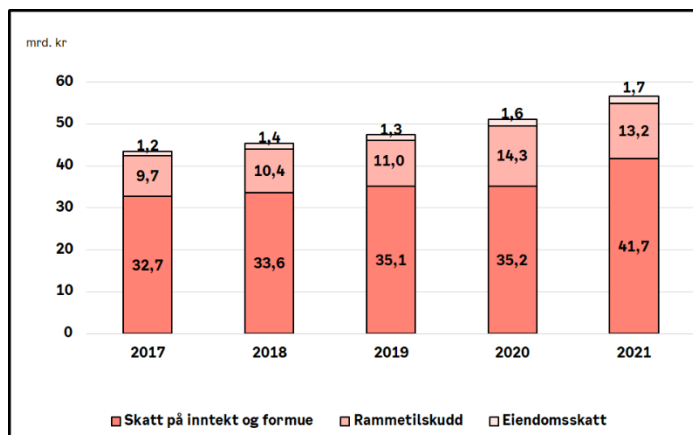
I 2021 er det mottatt 9,1 mrd. i andre overføringer og tilskudd fra staten. Av dette utgjør ca. 2,3 mrd. momsrefusjon fra staten. Videre utgjør refundert sykelønn og fødselspenger ca. 1,7 mrd. I tillegg er det mottatt diverse tilskudd innen psykisk helsearbeid og barnehager, flyktningetilskudd og boligtilskudd.

Overføringer og tilskudd fra andre

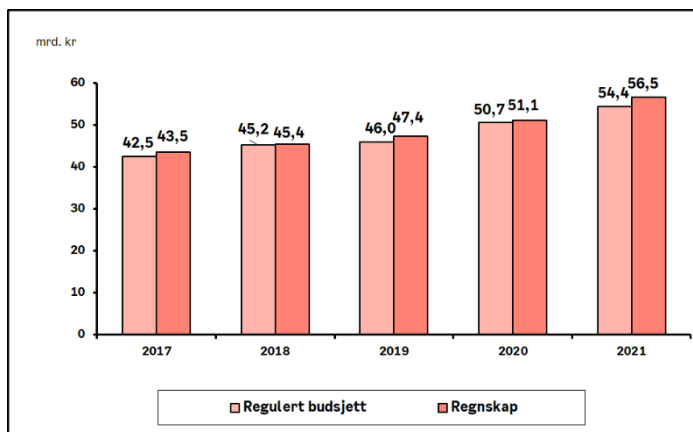
I overføringer og tilskudd fra andre ligger refusjoner og overføringer fra private og andre kommuner/fylkeskommuner. Det er i 2021 regnskapsført 0,8 mrd. i overføring og tilskudd fra andre.

Brukerbetalinger

Det er i 2021 totalt mottatt om lag 1,9 mrd. i brukerbetalinger som primært gjelder salg av tjenester til kommunens innbyggere i bydelene, Helseetaten, Velferdsetaten og Aktivitetsskolen.

Figur 1.8 Skatt på inntekt og formue, rammetilskudd og eiendomsskatt

Figur 1.9 –Frie inntekter, regulert budsjett og regnskap

Salgs- og leieinntekter

I salgs- og leieinntekter med totalt 15 mrd. i 2021 er ca. 3,4 mrd. avgiftspliktige gebyrer for salg av tjenester fra Renovasjonsetaten, Vann- og avløpsetaten og Oslo Havn KF. Ca. 3 mrd. er inntekter fra utleie av kommunale boliger/lokaler/tomter og gjelder i hovedsak Boligbygg Oslo KF i tillegg til Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Oslobygg KF og bydelene. Øvrig avgiftspliktig salg utgjør ca. 1,8 mrd. og er primært knyttet til diverse virksomheter innen sektoren for miljø og samferdsel i tillegg til Plan- og bygningsetaten, Gravferdsetaten og Munchmuseet. I tillegg utgjør diverse avgiftsfrie salg ca. 7 mrd. som også inkluderer internsalg i bykassen mellom regnskapsenheter, som for eksempel salg av institusjonsplasser, barnevern og sykehjemsplasser.

Driftsutgifter

Oslo kommunes driftsutgifter utgjør 81 mrd. i 2021. Av dette er lønnsutgifter, inkl. sosiale utgifter på 36,4 mrd. og utgjør 45 % av driftsutgiftene i 2021.

Utgifter til lønn og pensjon på driften ble ca. 36 mrd. i 2021

Samlede utgifter til lønn (inkl. sosiale utgifter) i driftsregnskapet ble ca. 36 mrd. i 2021, noe som er en økning på ca. 2,4 mrd. fra 2020. Antall årsverk økte med 1 732 (3,9 %) til 44 985 i 2021 mens antall ansatte økte med 2 310 (4,2 %) til 54 512. Budsjettrammen for Oslo kommunes lønnsoppgjør i 2021 var i utgangspunktet på 2,2 %. Den faktiske årslønnsveksten i 2021 endte på ca. 2,8 %. Etter at lønnsoppgjøret var kjent ble budsjettrammene for 2021 justert opp i budsjettjusteringssak, jf. bystyresak 258/21.

Tabell 1.10 – Lønnsutgifter

						Mill.kr	
						%-andel 2021 av sum lønn og sos.utg.	%-endring fra 2020 til 2021
Lønn- og sosiale utg. -driftsregnskap*	2017	2018	2019	2020	2021		
Fast lønn	18 695	20 041	21 479	22 809	24 331	67 %	7 %
Lønn til vikarer	966	968	969	995	1 152	3 %	16 %
Lønn til ekstrahjelp	561	611	620	501	716	2 %	43 %
Overtidslønn	270	279	301	352	482	1 %	37 %
Annen lønn og trekkpliktige godtgjørelser	787	590	618	615	647	2 %	5 %
Lønn folkevalgte	62	61	74	66	85	0 %	28 %
Kvalifiseringsstønad	486	508	492	439	390	1 %	-11 %
Andre oppgavepliktige godtgjørelser	176	182	195	213	196	1 %	-8 %
sum lønnsutgifter	22 003	23 240	24 748	25 990	27 998	77 %	8 %
Pensjonsinnskudd og trekkplikt. forsikringsord.	3 757	3 838	4 184	4 241	4 192	12 %	-1 %
Arbeidsgiveravgift	3 406	3 554	3 805	3 783	4 192	12 %	11 %
sum sosiale utgifter	7 164	7 392	7 989	8 024	8 385	23 %	4 %
Sum lønn- og sosiale utgifter	29 167	30 633	32 737	34 014	36 383	100 %	
%-endring fra året før	5,8 %	5,0 %	6,9 %	3,9 %	7,0 %		

*I investeringsregnskapet er det i tillegg i 2021 bokført 374 mill. i lønn- og sosiale utgifter.

Om lag 80 % av kommunens lønnsutgifter i driftsregnskapet i 2021 gjelder ansatte i de 15 bydelene, Utdanningsetaten og Sykehjemsetaten.

Det vises for øvrig til kapittel Personalressurser – arbeidsgivertiltak.

Tabell 1.11 – Antall ansettelsesforhold/årsverk

Oslo kommune	2021	2020	2019	2018	2017
Antall ansatte	54 512	52 202	51 619	49 368	48 652
Endring fra året før - i %	4,2	1,1	4,6	1,5	3,5
Antall årsverk	44 985	43 253	41 956	40 222	39 419
Endring fra året før - i %	3,9	3,1	4,3	2	3,2
faktisk årslønnsvekst i %*	2,8	1,7	3,5	2,9	2,5

*2017-2020 er data for hele kommunesektoren hentet fra Teknisk beregningsutvalg (TBU) mens 2021 er resultatet av årets oppgjør i Oslo kommune.

OSLO KOMMUNES REGNSKAP FOR 2021

Nærmere om pensjonskostnader

Pensjonskostnaden, som belastes kommuneregnskapet, er beregnet ut i fra forutsetninger som årlig fastsettes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). KMDs forutsetninger for beregning av pensjonskostnader for 2021 er uendret fra 2020.

Tabell 1.12 – Pensjonskostnader

	Mill.kr				
Oslo kommune-pensjonskostnader belastet regnskapet	2021	2020	2019	2018	2017
Samlet pensjonskostnad OPF	3 543	3 655	3 510	3 153	3 083
herav					
førtidspensjoner	57	57	66	69	63
AFP 62-64 år	59	54	115	113	100
Samlet pensjonskostnad andre pensjonsselskaper	583	554	629	639	629
sum	4 126	4 208	4 139	3 792	3 712
arbeidsgiveravgift	495	495	568	511	514
sum pensjonskostnad	4 620	4 703	4 707	4 303	4 226
Endring fra året før - mill. kr	-83	-4	404	76	228
Endring fra året før - i %	-1,8	-0,1	9,4	1,8	5,7

Premier som betales følger av forsikringstekniske krav til fondering av ordningen. Dette innebærer bl.a. at det må innbetales premie til forsikringsselskapene i takt med lønnsvekst, vekst i folketrygdens grunnbeløp G, utvikling i ansattes tjenestetid, levealder, kjønns-sammensetning mv.

Årlig differanse mellom faktisk innbetalt premie til forsikringsselskapene og beregnet utgiftsført pensjonskostnad i kommuneregnskapet leder til premieavvik.

Premieavviket skal amortiseres (utgiftsføres) i kommunens driftsregnskap de kommende årene. Denne forpliktelsen er således å sammenligne med gjeld og gjeldsavdrag. Premieavvik fra og med regnskapsåret 2014 amortiseres over 7 år.

Samlet pensjonskostnad (inkludert arbeidsgiveravgift) som ble utgiftsført i kommunens regnskap i 2021 var 4 620 mill., hvilket er en reduksjon på 83 mill. sammenlignet med 2020. I 2021 benyttet Oslo kommune 1 350 mill. av premiefondet i Oslo Pensjonsforsikring AS (OPF) for å redusere premiekravet for 2021 fra selskapet. Kommunens netto akkumulerte premieavvik, summen av årets og tidligere års premieavvik fratrasket amortisering, er økt med ca. 1,3 mrd. til ca. 5,9 mrd. ved utgangen av 2021.

Tabell 1.13 – Premieavvik

	Mill.kr				
Utvikling i premieavvik	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021
netto akkumulert premieavvik til amortisering (utgiftsføring)*	6 172	6 515	5 138	4 548	5 867
Endring fra året før - mill. kr	6	343	-1 377	-590	1 319
Endring fra året før - i %	0,1	5,6	-21,1	-11,5	29,0

*inkl. arbeidsgiveravgift, premieavvik oppstått i perioden 2002-2010 amortiseres over 15 år med 1/15 pr år.

Fra 2012 skal premieavvik oppstått fra og med 2011 til og med 2013 amortiseres over 10 år med 1/10 pr år.

Fra 2015 skal premieavvik oppstått fra og med 2014 amortiseres over 7 år med 1/7 pr år.

Pensjons- og finansutgiftenes som andel av kommunens frie inntekter

Pensjons- og finansutgiftene som andel av kommunens frie inntekter (skatt og rammetilskudd) ble redusert fra 16,8 % i 2020 til 16,5 % i 2021. Pensjons- og finansutgiftene økte med 8,9 % mens de frie inntektene økte med 11,2 %. Andelen har variert mellom 16,5 og 21,1 % i perioden 2017-2021. Gjennomsnitt for perioden er 18,5 %.

Tabell 1.14 Pensjons- og finansutgifter

Mill.kr (løpende priser)

	2017	2018	2019	2020	2021
Sum pensjonsutgifter (inkl. arbeidsgiveravgift)	4 227	4 303	4 707	4 703	4 620
Sum finansutgifter (brutto)	4 696	3 982	4 122	3 588	4 411
Sum pensjon- og finansutgifter	8 923	8 285	8 829	8 291	9 031
Årlig vekst i %	7,8 %	-7,2 %	6,6 %	-6,1 %	8,9 %
Sum frie inntekter (formue- og inntektsskatt+rammetilskudd)	42 367	43 962	46 108	49 322	54 861
Årlig vekst i %	5,6 %	3,8 %	4,9 %	7,0 %	11,2 %
Pensjon- og finansutgifter i % av frie inntekter	21,1 %	18,8 %	19,1 %	16,8 %	16,5 %

Kjøp av varer og tjenester

Kjøp av varer og tjenester viser totalt ca. 33,7 mrd. i 2021. Ca. 7,6 mrd. av dette er interne transaksjoner mellom virksomhetene. Videre er 3,7 mrd. kjøp av kollektivtjenester fra Ruter, ca. 1,8 mrd. er driftstilskudd til private sykehjem betalt av Sykehjemsetaten og 6,6 mrd. gjelder bydelene knyttet til driftstilskudd og kjøp av institusjons- og barnevernsplasser fra private. Av øvrige utgifter gjelder ca. 5,1 mrd. leie av lokaler/grunn fra eksterne, vedlikehold av egne bygg og til innleid arbeidskraft og kjøp av konsulenttjenester. Videre er det brukt ca. 3,1 mrd. til energi, serviceavtaler/vaktmestertjenester og til renholds- og vaskeritjenester.

Overføringer og tilskudd til andre

Av overføringer og tilskudd til andre på totalt om lag 7 mrd. i 2021, gjelder ca. 4,4 mrd. overføringer til private og andre hvorav ca. 2,1 mrd. til økonomisk sosialhjelp, bostøtte og barnevern, ca. 0,4 mrd. til kultur og ca. 0,6 mrd. i overføringer til næringslivet knyttet til kompensasjon ifbm koronapandemien. Videre inkluderer overføringsutgiftene merverdiavgift på ca. 2,3 mrd. knyttet til kjøp av varer og tjenester til drift som gir rett til momskompensasjon.

Avskrivninger

Av avskrivninger på totalt 3,9 mrd. er 2,0 mrd. knyttet til avskrivning av anleggsmidler i de kommunale foretakene.

Netto finansutgifter på driften i 2021 ble ca. 2,8 mrd.

Oslo kommune hadde netto finansutgifter på 2 815 mill. i 2021, hvilket er 572 mill. lavere enn regulert budsjett. Budsjettavviket skyldes i hovedsak lavere rente- og avdragsutgifter med 694 mill. og lavere renteinntekter med 122 mill. Netto finansutgifter var til sammen 572,4 mill. lavere enn budsjettet i de kommunale foretakene hvorav 557,5 mill. for Oslobygg KF. Netto finansutgifter for bykassen ble 0,5 mill. høyere enn budsjettet.

Tabell 1.15 - Finansposter i driftsregnskapet

Tall i mill.

	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik 2021
renteinntekter	-619	-740	-856	-754	-644	-766	-122
aksjeutbytte	-986	-926	-1 385	-848	-952	-952	0
sum finansinntekter	-1 605	-1 666	-2 241	-1 602	-1 596	-1 718	-122
renteutgifter	1 367	1 386	1 521	1 400	1 206	1 515	309
avdrag på lån	3 309	2 596	2 601	2 188	3 205	3 590	384
sum finansutgifter	4 676	3 982	4 122	3 588	4 411	5 105	694
sum netto finansposter	3 071	2 316	1 881	1 987	2 815	3 387	572

OSLO KOMMUNES REGNSKAP FOR 2021

Sammenlignet med 2020 økte Oslo kommunes netto finansutgifter med 828 mill. i 2021. Dette skyldes i hovedsak økte rente- og avdragsutgifter med 823 mill. fra 2020 til 2021.

I perioden 2017-2021 har bykassen foretatt ekstraordinær nedbetaling på sitt lån i Lånefondet med ca. 4,1 mrd. Dette er i hovedsak finansiert med økte frie inntekter (skatt på inntekt og formue + rammetilskudd) og ved disponering av regnskapsmessig overskudd.

Tabell 1.16 Ekstraordinær nedbetaling av gjeld

Tall i mill.

Ekstraordinær nedbetaling av gjeld	2017	2018	2019	2020	2021	sum
på bykassens lån i Lånefondet	1 550	892	659	-	1 048	4 149

Samlet ordinært utbytte fra aksjeselskaper i 2021 ble 952,5 mill. Det ble 800 mill. i utbytte fra Hafslund E-CO AS, 72,5 mill. fra Fortum Oslo Varme AS og 80 mill. fra Oslo Energi Holding AS.

I Oslo kommunes investeringsregnskap for 2021 er det bokført bruk av nye langsiktige låneopptak med ca. 9,2 mrd. hvorav 1,5 mrd. gjelder lån fra Husbanken til videreutlåns-ordningen (startlån). Økningen i låneopptaket i 2021 gir økte rente- og avdragsutgifter først fra og med 2022. Bokført bruk av lån i investeringsregnskapet i 2021 er likevel 19,1 mrd. lavere enn budsjettet. Dette skyldes dels at en andel av investeringsutgiftene er midlertidig finansiert av likviditetsbeholdningen (ca. 10,5 mrd.) og dels at det fortsatt er et investerings-avvik på over 9,1 mrd. ved utgangen av 2021 (investeringsprosjekter som ikke er ferdigstilt og hvor ubenyttede investeringsmidler overføres til 2022).

Det vises til nærmere omtale av kommunens lånegjeld og gjeldsgrad nedenfor under avsnittene om balanseregnskapet og investeringsregnskapet, samt til kapitlet om finansforvaltning i del 1 av årsberetningen.

Disponering eller dekning av netto driftsresultat

Overføring til investering

Det ble i 2021 overført 1 503 mill. fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet, hvorav 1 000 mill. gjelder bykassen og 503 mill. gjelder de kommunale foretakene.

Tabell 1.17 Overført til investeringsregnskapet

Mill.kr

Overføringer til investeringsregnskapet	2017	2018	2019	2020	2021
Bykassen	488	921	1 347	1088	1000
Boligbygg Oslo KF	0	0	10	4	4
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF	9	9	12	11	-
Omsorgsbygg Oslo KF	8	0	16	21	-
Oslo Havn KF	21	45	46	33	229
Undervisningsbygg Oslo KF	346	437	377	617	-
Oslobygg KF	-	-	-	-	270
Sum Oslo kommune	873	1 411	1 808	1 774	1 503

Det er overført 262 mill. mindre enn regulert budsjett i virksomhetene og foretakene, hvorav 161 mill. skyldes at Oslo Havn KF, pga investeringsetterslep, kun har hatt behov for å overføre 229,2 mill. av et budsjett på 389,9 mill. i overføring fra drift for å finansiere sine investeringsutgifter. Av et budsjett på 751 mill. i overføring til investering ved bruk av driftsfond, er det pga investeringsetterslep i bykassen kun vært behov for å overføre 650 mill.

Tabell 1.18 Overført til investering

Mill. kr

	regn 2021	budsj 2021	avvik
Overføring til investeringsregnskapet – generell	582	582	0
Overføring til investeringsregnskapet - bruk av driftsfond	921	1 183	262
Totalt overført til investeringsregnskapet	1 503	1 765	262

Bruk og avsetning av fond

Det er netto avsatt 1 983 mill. til bundne og ubundne fond i 2021. Av dette ble det avsatt 3 049 mill. til disposisjonsfond, hvorav 2 721 mill. gjaldt bykassen og 328 mill. for foretakene. Til sammen ble det regnskapsført bruk av disposisjonsfond med 1 251 mill., hvorav 1 101 mill. i bykassen og 150 mill. hos foretakene.

Tabell 1.19 Bruk og avsetning av fond

mill. kr

Regnskap 2021	Drift		
	Avset.	Bruk	Netto
Disp.fond	3 049	-1 251	1 798
Bundne driftsfond	1 737	-1 553	184
Sum Oslo kommune	4 786	-2 804	1 983

Investeringsregnskapet

Tabell 1.20 Investeringsregnskapet

Tall i mill.

Oslo kommune (bykassa + KF)	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Avvik vs. Regulert budsjett	Regnskap 2020
Investeringer i varige driftsmidler	13 942	23 010	15 795	9 069	12 280
Tilskudd til andres investeringer	81	752	229	671	72
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	326	328	0	2	277
Eksterne utlån av egne midler	1 162	1 606	444	444	196
Interne utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Eksterne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Interne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	15 510	25 696	16 468	10 186	12 825
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 342	-2 243	-1 491	-901	-1 327
Tilskudd fra andre	-2 192	-2 664	-2 163	-473	-1 196
Salg av varige driftsmidler	-821	-731	-421	90	-250
Salg av finansielle anleggsmidler	-113	-142	0	-29	-164
Utdeling fra selskaper	-130	-110	-110	21	-110
Mottatte eksterne avdrag på utlån av egne midler	-1 188	-1 173	-173	15	-174
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	-2	-2	-2	0
Bruk av eksterne lån	-7 641	0	0	7 641	-6 625
Bruk av interne lån	0	-26 630	-11 178	-26 630	0
Sum investeringsinntekter	-13 427	-33 695	-15 537	-20 268	-9 846
Videreutlån	1 513	1 606	1 606	93	1 562
Bruk av lån til videreutlån	-1 512	-1 600	-1 600	-88	-1 410
Avdrag på lån til videreutlån	1 332	1 740	827	408	341
Mottatte avdrag på videreutlån	-788	-795	-795	-7	-723
Netto utgifter videreutlån	545	951	38	406	-229
Overføring fra drift – generell	-582	-582	-196	0	-829
Overføring fra drift – fond	-921	-1 183	-774	-262	-945
Bruk av bundne investeringsfond	-1 076	-1 086	0	-11	-9
Avsetning til bundne investeringsfond	540	26	0	-513	646
Bruk av ubundet investeringsfond	-2	-7	0	-6	-4
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	9 881	9 881	0	0	8 272
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	7 840	7 048	-969	-792	7 131
Fremført til inndecking i senere år (udekket beløp)	10 469	0	0	-10 469	9 881

I 2021 var samlet finansieringsbehov i Oslo kommunes investeringsregnskap på 28,8 mrd., hvorav ca. 13,9 mrd. til investeringer i varige driftsmidler, ca. 0,01 mrd. i tilskudd til andres investeringer, ca. 0,3 mrd. til kjøp av aksjer og andeler, 1,0 mrd. i forbindelse med fusjonen mellom Oslo Energi Holding AS og Hafslund E-CO AS og 0,162 mrd. i utlån til Sporveien, ca. 1,5 mrd. til videreutlånsordningen av husbankmidler og ca. 1,3 mrd. i avdrag på kommunens lån i husbanken. I tillegg er det avsatt ca. 0,5 mrd. til bundet investeringsfond og regnskapsført ca. 9,9 mrd. for å dekke inn udekket (underskudd) i investeringsregnskapet fra 2020.

Investeringsregnskapet er i 2021, som i 2012-2020, gjort opp med et udekket beløp (underskudd). I 2021 er investeringsregnskapet gjort opp med en underdekning på ca. 10,5 mrd. Dette skyldes en tidsforskyvning i opptak av langsiktige lån. Underdekningen i 2021 er midlertidig finansiert av likviditetsbeholdningen, som ihht. regnskapsforskriften ikke kan regnskapsføres som benyttet finansieringskilde i investeringsregnskapet. Underdekning er således av teknisk karakter og vil bli foreslått inndeckt i saken om revidert budsjett 2022 – effekt av regnskap 2021 mv.

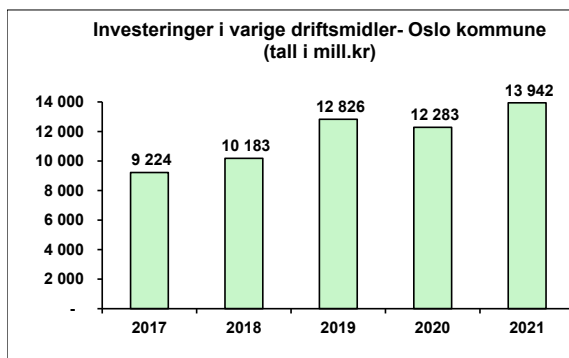
Investeringer i anleggsmidler i 2021 ble ca. 13,9 mrd.

Tabell 1.21 Investeringer i anleggsmidler

	regn 2021	%-andel	regulert bud 2021	avvik 2021	Regnskap i % av regulert budsjett 2021*	regn 2020
Investeringer i varige driftsmidler - mill.kr						
Skolebygg	2 556	18 %	3 885	1 329	66 %	2 466
Omsorgsboliger/sykehjem/institusjoner	2 079	15 %	3 215	1 135	65 %	1 513
Barnehager	173	1 %	660	488	26 %	436
Kommunale utleieboliger	783	6 %	1 143	360	68 %	452
Samferdsel/kommunaltekniske anlegg	5 770	41 %	7 674	1 904	75 %	4 768
Kirke, kultur, idrett og friluftsliv	1 225	9 %	2 760	1 535	44 %	1 598
Byutvikling	741	5 %	1 465	724	51 %	399
Øvrig (inventar, IKT, maskiner, biler etc.)	615	4 %	2 208	1 593	28 %	649
Sum totalt Oslo kommune	13 942	100 %	23 010	9 069	61 %	12 283

* I 2020 var andelen samlet sett på 57 %.

Samlede investeringer i varige driftsmidler for Oslo kommune i 2021 ble 13 942 mill., hvilket er 9 069 mill. lavere enn det regulerte budsjettet på 23 010 mill. Opprinnelig budsjett for investeringer i varige driftsmidler var på ca. 15,8 mrd. I tillegg kommer overførte ubrukte investeringsmidler fra 2021 med om lag 9 mrd. I saken om revidert budsjett 2021 – effekt av regnskap 2020 mv. ble investeringsrammene redusert med ca. 2,5 mrd., jf. bystyresak 192/21. Mesteparten av de inndratte midlene i revidert budsjett har fått ny periodisering av utgiftene og er lagt tilbake i investeringsbudsjettet i den vedtatte økonomiplanen for 2022-2025. I tillegg ble investeringsrammene redusert med ca 1 mrd. i sak om budsjettjustering med fordeling av kompensasjon for merutgifter som følge av koronapandemien, økte skatteinntekter, endring i rammetilskudd m.m., jf. bystyresak 309/21. I tillegg er investeringsbudsjettet økt i andre budsjettjusteringssaker i løpet av året, bl.a. til kjøp av Veterinærhøgskolen med ca. 1,4 mrd.

Figur 1.10 Investeringer i varige driftsmidler

Gjennomførte investeringer i 2021 ble rekordhøyt med 13,9 mrd. hvorav ca. 5,8 mrd. (41 %) til samferdsel/kommunaltekniske anlegg og ca. 2,6 mrd. (18 %) i skolebygg.

Tabell 1.22 Investeringer anleggsmidler 2017-2021

	2021	2020	2019	2018	2017	sum 2021- 2017	%-andel
Investeringer i varige driftsmidler - mill.kr							
Skolebygg	2 556	2 466	2 021	1 989	1 647	10 679	18 %
Omsorgsboliger/sykehjem/institusjoner	2 079	1 513	1 359	957	685	6 594	11 %
Barnehager	173	436	712	683	616	2 619	4 %
Kommunale utleieboliger	783	452	259	659	880	3 033	5 %
Samferdsel/kommunaltekniske anlegg	5 770	4 768	4 314	3 027	2 388	20 266	35 %
Kirke, kultur, idrett og friluftsliv	1 225	1 598	2 845	1 857	1 917	9 442	16 %
Byutvikling	741	399	566	310	426	2 442	4 %
Øvrig (inventar, IKT, maskiner, biler etc.)	615	649	749	703	666	3 382	6 %
Sum totalt Oslo kommune	13 942	12 283	12 826	10 183	9 224	58 457	100 %

OSLO KOMMUNES REGNSKAP FOR 2021

Tabell 1.23 – investeringer fordelt pr virksomhet

Mill.kr	
Investeringer i varige driftsmidler-Oslo kommune	Regnskap 2021
063 Oslobygg KF (NOE)	6 106
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	2 574
712 Fornebubanen (MOS)	1 698
055 Boligbygg Oslo KF (NOE)	783
542 Bymiljøetaten (MOS)	677
761 Sykkelprosjektet (MOS)	427
060 Oslo Havn KF (NOE)	367
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	327
200 Utdanningsetaten (OVK)	238
502 Kulturetaten (KIF)	115
121 Oslo Origo (HEI)	104
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	99
545 Idrett (KIF)	72
192 Diverse avsetn. og tilfældige inntekter (FIN)	68
590 Gravferdsetaten (KIF)	56
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	42
313 Sykehjemsetaten (HEI)	39
314 Helseetaten (HEI)	36
Sum øvrige virksomheter/kapitler	113
Sum investeringer i varige driftsmidler-Oslo kommune	13 942

Investeringsavvik ved utgangen av 2020 på ca. 9,3 mrd.

Tabellen nedenfor viser avviket mellom regnskap og regulert budsjett ved utgangen av året for investeringer i varige driftsmidler. Ved utgangen av 2021 er det ca. 9,1 mrd. i ubrukte investeringsmidler hvorav ca. 1,5 mrd. er reelle besparelser på ferdigstilte prosjekter. Mesteparten av de øvrige ubrukte investeringsmidlene vil bli overført til 2022 for å fullføre de vedtatte investeringsprosjektene.

Tabell 1.24 – Investeringsavvik

Tall i mrd.					
	2021	2020	2019	2018	2017
Kommunale foretak	4,6	5,0	2,5	2,6	3,3
Bykassen	4,5	4,3	2,9	3,6	3,8
Sum Oslo kommune	9,1	9,3	5,4	6,2	7,1
Regnskap i % av budsjett	61 %	57 %	70 %	62 %	56 %

I 2021 er det størst investeringsavvik er på områdene for samferdsel og kommunaltekniske anlegg med ca. 1,9 mrd., til inventar/IKT/maskiner/biler etc. med ca. 1,6 mrd., kirke/kultur/idrett/friluftsliv med ca. 1,5 mrd. og til skolebygg med ca. 1,3 mrd.

Investeringsavviket i 2021 på 9,1 mrd. kan fordeles på følgende fire forklaringskategorier:

Tabell 1.25 investeringsavvik kategorisert

Tall i mrd.					
	2021	2020	2019	2018	2017
Periodiseringsavvik men innenfor vedtatt tidsplan	4,9	8,3	4,1	4,1	3,5
Relle forsinkelser fra vedtatt tidsplan	0,6	0,4	0,7	0,8	0,7
Uforutsigbare avsetninger	1,9	0,6	0,1	0,6	2,6
Reelle netto besparelser på ferdige prosjekter	1,5	0,1	0,5	0,7	0,2
Sum investeringsavvik	9,1	9,3	5,4	6,2	7,1

For mange av investeringsprosjektene som går over flere år er periodiseringen av utgiftene for det enkelte år blitt noe annerledes enn forutsatt. De fleste av disse prosjektene forventes likevel å bli ferdigstilt

innenfor den opprinnelige fastsatte tidsplanen. Dette forklarer ca. 4,9 mrd. av investeringsavviket i 2021 hvorav bl.a. ca. 2,8 mrd. gjelder eiendomsforetakene, ca. 0,4 mrd. for Bymiljøetaten, ca. 0,4 mrd. VAR-sektor, ca. 0,5 mrd. for diverse IKT-prosjekter og ca. 0,2 mrd. på kulturområdet.

Reelle forsinkelser i gjennomføringen av prosjektene forklarer ca. 0,6 mrd. av investeringsavviket i 2021. Av dette er ca. 0,2 mrd. knyttet til VAR-sektor, ca. 0,2 mrd. Bymiljøetaten og ca. 0,1 mrd. innen kulturområdet.

I investeringsbudsjettet er det enkelte avsetninger hvor det er knyttet usikkerhet til når midlene vil bli brukt. Dette forklarer 1,9 mrd. av investeringsavviket i 2021. Ca. 1 mrd. gjelder diverse ufordelte avsetninger i Oslobygg KF, en sentral kollektivavsetning på 0,25 mrd. knyttet til Oslopakke 3 forhandlinger fra 2020, ca. 0,3 mrd. knyttet til kjøp av eiendommer. Videre gjelder ca. 0,1 mrd. avsetning til intern utlånsordning til bydelene for kjøp av el-biler. I tillegg er det avsetninger til inventar og utstyr hvor bl.a. en del kjøp gjøres først etter at det er foretatt befaringsett år etter ferdigstillelse av nye skoler, samt enkelte samferdselsavsetninger under Bymiljøetaten hvor det er knyttet usikkerhet til fremdrift pga. reguleringsmessige forhold.

Reelle netto besparelser på ferdige prosjekter forklarer 1,5 mrd. av investeringsavviket i 2021. Ca. 0,75 mrd. gjelder Oslobygg KF, ca. 0,6 mrd. VAR-sektor og ca. 0,15 mrd. Bymiljøetaten.

Tabell 1.26 – investeringsavvik fordelt pr virksomhet

Mill.kr	
Kapittel/virksomhet	Investeringsavvik 2021
063 Oslobygg KF (NOE)	4 095
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	1 056
542 Bymiljøetaten (MOS)	634
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	378
055 Boligbygg Oslo KF (NOE)	360
192 Diverse avsetn. og tilfældige inntekter (FIN)	270
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	239
121 Oslo Origo (HEI)	177
502 Kulturetaten (KIF)	160
308 Bydelene - avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	151
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	137
313 Sykehjemsetaten (HEI)	136
060 Oslo Havn KF (NOE)	135
712 Fornebubanen (MOS)	123
180 Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	107
372 Byomfattende tiltak - avsetn. helse, eldre og innbyggertjen. (HEI)	107
545 Idrett (KIF)	103
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	87
200 Utdanningsetaten (OVK)	87
504 Munchmuseet (KIF)	66
314 Helseetaten (HEI)	54
590 Gravferdsetaten (KIF)	42
271 Bydelsoppgaver (OVK)	38
307 Bydelene - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	36
416 Fornebu-utbyggingen (BYU)	32
505 Deichman bibliotek (KIF)	25
015 Bydel Søndre Nordstrand (15) (B)	23
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)	21
Sum øvrige virksomheter/kapitler	191
Sum investeringsavvik Oslo kommune	9 069

Det vises for øvrig til omtale i del 2 i årsberetningen hvor det redegjøres nærmere om investeringene og investeringsavvik i de enkelte virksomhetene.

OSLO KOMMUNES REGNSKAP FOR 2021

Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Det ble utgiftsført kjøp av aksjer og andeler i investeringsregnskapet i 2021 med 326 mill., og skyldes at Boligbygg Oslo KF har kjøpt opp eiendomsselskapene Odinsgate 4 AS, Sven Brunsgate 1 AS, Sven Brunsgate 3 AS, Sven Brunsgate 7 AS og Observatoriegaten 13 og 15 AS.

Tabell 1.27 Kjøp av aksjer og andeler

Tall i mill.

Kjøp av aksjer og andeler	2021	2020	2019	2018	2017
Restrukturering av energiselskapene				17 895	
Kjøp av Grenseveien 73 AS*				143	
Restrukturering av kollektivselskapene			518		
Sum bykassa	0	0	518	18 038	0
Undervisningsbygg Oslo KF**				914	
Boligbygg Oslo KF***	326	277			105
Sum Oslo kommune	326	277	518	18 952	105

* Selskapet består av en eiendom på Ensjø som benyttes til skoleformål

**I 2017 Kjøp av selskapet Nydalsveien 30 C AS (eiendom som benyttes til Nydalen vid. Skole, flerbrukshall og bydelsbibliotek)

***Kjøp av Munkedamsveien Eiendom AS og Amtmann Meinichs Gate 14D AS i 2020. Kjøp av selskapet Bonnet Eiendom AS (bygård med 21 leiligheter) i 2017.

Eksterne utlån i investeringsregnskapet på 2,7 mrd. i 2021

Det ble utgiftsført utlån for totalt 2 675 mill. i kommunens investeringsregnskap i 2021 fordelt med 1 513 mill. til videreutlånsordningen av husbankmidler, 1 000 mill. i forbindelse med fusjonen mellom Oslo Energi Holding AS og Hafslund E-CO AS og 162 mill. til Sporveien for anskaffelse av nye trikker.

Tabell 1.28 – Utlån

Tall i mill.

Utlån	2021	2020	2019	2018	2017	sum 2017- 2021
Kollektivselskapene:						
Sporveien AS (trikebaser på Holtet og Grefsen)*			300	400		700
Sporveien AS (nye trikker)**	162	346	350	205	31	1 094
Sum utlån kollektivselskapene	162	346	650	605	31	1 794
Øvrige utlån:						
Videreutlånsordningen (husbankmidler)	1 513	1 412	1 147	1 239	1 202	6 514
Enøk-utlån					2	2
Øvrig utlån***	1 000		25		5 500	6 525
Sum utlån fra Oslo kommune	2 675	1 758	1 822	1 844	6 734	14 834

*Delutlån til trikebaser. Til sammen er det vedtatt en utlånsramme på 1 046 mill.

**Delutlån til anskaffelse av 87 nye trikker. Til sammen er det vedtatt en utlånsramme på 4 165 mill.

***1 mrd. i 2021 er knyttet til fusjonen mellom Oslo Energi Holding AS og Hafslund E-CO AS. 5,5 mrd. i 2017 gjelder restrukturering av kommunens eierskap i energisektoren.

Utlån til kollektivselskapene benyttes for å finansiere deler av deres investeringer. Kollektivselskapene investeringer kommer således i tillegg til Oslo kommunes egne investeringer. I perioden 2017-2021 har kollektivselskapene fått lån fra kommunen til investeringer med ca. 1,8 mrd. hvorav 162 mill. i 2021. Kollektivselskapene betjener lånene fra kommunen med midler hovedsakelig fra Oslopakke 3.

Nærmere om inntekter i investeringsregnskapet

Kompensasjon merverdiavgift

I kommunens investeringsregnskap er det i 2021 inntektsført 1 342 mill. i kompensasjon av merverdiavgift fordelt med 492 mill. på bykassen og 850 mill. for de kommunale eiendomsforetakene.

Tabell 1.29 Merverdiavgiftskompensasjon

					Mill.kr
Kompensasjon merverdiavgift	2021	2020	2019	2018	2017
Bykassa	-492	-496	-371	-333	-272
Boligbygg Oslo KF	-52	-28	-46	-131	-125
Oslobygg KF	-798				
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF		-181	-355	-79	-175
Omsorgsbygg Oslo KF		-276	-311	-261	-192
Oslo Havn KF*		0	0	0	0
Undervisningsbygg Oslo KF		-346	-371	-328	-248
Sum Oslo kommune	-1 342	-1 327	-1 455	-1 132	-1 013

*Driver ordinær momspliktig aktivitet, momskompensasjonsloven gjelder derfor ikke for foretaket.

Dette gjelder også VAR-sektor for bykassen

Tilskudd fra andre

I kommunens investeringsregnskap er det i 2021 inntektsført 2 192 mill. i tilskudd fra andre.

Tabell 1.30 Tilskudd fra andre

		Tall i mill
Tilskudd fra andre		2021
Statlig tilskudd til Fornebubanen		-1 256
Tilskudd fra Viken fylkeskommune til Fornebubanen		-184
Statlige tilskudd til bygging/rehabilitering*		-383
Grunneierbidrag**		-182
Spillemidler fra staten		-78
Tilskudd fra Husbanken ifm kjøp av eiendom		-46
Diverse øvrige tilskudd fra andre		-64
Sum		-2 192

*Gjelder prosjekter i Boligbygg Oslo KFo og Oslobygg KF

**Gjelder byutviklingsprosjekter i Bymiljøetaten

Salg av varige driftsmidler

Det ble inntektsført 821 mill. i salg av varige driftsmidler i investeringsregnskapet i 2021, hvorav 607 mill. for bykassen, 183 mill. for Boligbygg Oslo KF, 26 mill. for Oslobygg KF og 5 mill. for Oslo Havn KF. Av salget i varige driftsmidler var salg av eiendom på 753 mill. i 2021, hvorav 570 mill. for bykassen og 183 mill. for Boligbygg Oslo KF. Av bykassens salgsinntekt for eiendom på 570 mill. gjelder 245 mill. tidligere Deichmanske bibliotek og 255 mill. tre parseller ved Vestbanen kalt «Trekanttomten».

Tabell 1.31 – Salg av eiendom

					Mill.kr
Salg av eiendom	2021	2020	2019	2018	2017
Bykassen	-570	-100	-80	-102	-178
Boligbygg Oslo KF	-183	-79	-7	-15	-189
Sum Oslo kommune	-753	-179	-87	-116	-367

Salg av aksjer og andeler

Det ble inntektsført 113 mill. i salg av aksjer og andeler i investeringsregnskapet i 2021. Beløpet knytter seg til oppløsning av to eiendomsaksjeselskaper som kom inn i Boligbygg Oslo KF i forbindelse med kjøp i markedet. Aksjeselskapene er nå i en avviklingsprosess og vil bli omdannet til heleide kommunale gårder og inngå i foretakets øvrige eiendomsportefølje.

OSLO KOMMUNES REGNSKAP FOR 2021

Tabell 1.32 Salg av aksjer og andeler

Tall i mill					
Salg av aksjer og andeler	2021	2020	2019	2018	2017
Restrukturering av energiselskapene				-15 395	-11 380
Restrukturering av kollektivselskapene			-518		
Oppløsning av Haraldrudveien 20 AS				-186	
Oppløsning av Bonnet Eiendom AS				-105	
Oppløsning av eiendomsaksjeselskaper*	-113	-164			
Øvrig salg				-1	
Sum Oslo kommune	-113	-164	-518	-15 687	-11 380

*I 2021 gjelder det Amtmann Meinichs gate 14D AS og Munkedamsveien 82B AS.

I 2020 Etterstadgaten 26 AS og Lilleaker Eiendom AS. Både 2021 og 2020 gjelder Boligbygg Oslo KF.

Utdeling fra selskaper

I investeringsregnskapet er det i 2021 inntektsført 130 mill. i utbytte fra aksjeselskap. Dette gjelder utbytte fra Hav Eiendom AS. Selskapet er 100 % eiet av Oslo Havn KF. Utbyttet inngår i finansieringen av investeringene til Oslo Havn KF.

Tabell 1.33 Utbytte

Tall i mill					
Utbytte fra AS	2021	2020	2019	2018	2017
Hav eiendom AS	-130	-110	-134	-17	-40

Mottatte avdrag på utlån av egne midler og mottatte avdrag på utlån av videreutlån

Det ble inntektsført 1 976 mill. i mottatte avdrag på utlån i investeringsregnskapet i 2021 hvorav 1 000 mill. er knyttet til fusjonen mellom Oslo Energi Holding AS og Hafslund E-CO AS, 788 mill. gjelder videreutlånsordningen av husbankmidler (startlån) og 184 mill. fra Sporveien.

Tabell 1.34 Mottatte avdrag på utlån

Tall i mill					
Mottatte avdrag på utlån	2021	2020	2019	2018	2017
Restrukturering av energiselskapene	-1 000			-2 500	-2 000
Videreutlånsordningen (startlån)	-788	-723	-657	-731	-778
Kollektivselskapene	-184	-170	-173	-170	-174
Enøk-utlån	-4	-4	-4	-4	-7
Sum Oslo kommune	-1 976	-897	-834	-3 405	-2 958

Bruk av lån

Det ble bokført bruk av lån med 9 153 mill. i investeringsregnskapet i 2021 hvorav 7 641 mill. fra lånefondet. I tillegg ble det brukt 1 512 mill. i lån fra Husbanken for å finansiere videreutlånsordningen (startlån).

Bokført bruk av lån i investeringsregnskapet i 2021 er om lag 19 mrd. lavere enn regulert budsjett. Dette skyldes dels at en andel av investeringsutgiftene er midlertidig finansiert av likviditetsbeholdningen (ca. 10 mrd.) og dels at det fortsatt er et investeringsavvik på over 9 mrd. ved utgangen av 2021 (investeringsprosjekter som i hovedsak ikke er ferdigstilt og hvor ubenyttede investeringsmidler overføres til 2022). Det er i tråd med kommunens finansreglement at det ikke tas opp eksterne lån før det likviditetsmessig er behov for det.

Tabell 1.35 – Bruk av lån

Tall i mill.

	2021	2020	2019	2018	2017
Bruk av lån	-9 153	-8 035	-7 676	-5 832	-4 433
herav					
lån i lånefondet	-7 641	-6 625	-6 528	-4 522	-3 233
lån i husbanken	-1 512	-1 410	-1 145	-1 238	-1 200
finansiell leasing					
Oppløsning Haraldrudveien 20 AS				-72	
Øvrig			-3		
Bruk av lån fordelt på:					
Bykassen	-5 093	-3 563	-3 224	-3 967	-2 970
KF	-4 060	-4 472	-4 452	-1 865	-1 463
Sum Oslo kommune	-9 153	-8 035	-7 676	-5 832	-4 433

Overføringer fra driftsregnskapet

Overføringer fra drift til investeringsregnskapet i 2021 ble 1 503 mill. hvorav 1 000 mill. for bykassen og 503 mill. for foretakene. Dette er 262 mill. lavere enn regulert budsjett og skyldes i hovedsak mindre behov for overføring fra drift på grunn av forsinket fremdrift med investeringene.

Tabell 1.36 – Overføringer fra driftsregnskapet

Mill.kr

Overføringer fra driftsregnskapet	2021	2020	2019	2018	2017
Bykassen	-1 000	-1 088	-1 347	-921	-488
Boligbygg Oslo KF	-4	-4	-10	0	0
Oslobygg KF	-270				
Oslo Havn KF	-229	-33	-46	-45	-21
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF		-11	-12	-9	-9
Omsorgsbygg Oslo KF		-21	-16	0	-8
Undervisningsbygg Oslo KF		-617	-377	-437	-346
Sum Oslo kommune	-1 503	-1 774	-1 808	-1 411	-873

Etter økonomibestemmelsene i ny forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner, som treddet i kraft 1.1.2020, skal bruk av ubundet og bundet driftsfond regnskapsføres i driftsregnskapet. Bruk av disse driftsfondene for finansiering av investeringsprosjekter vil derfor inngå i overføring fra driftsregnskapet. Tabellene nedenfor viser overføring fra driftsregnskapet fordelt på ordinær overføring fra drift og overføring fra drift ved bruk av driftsfond for bykassevirksomheter og for foretakene samlet.

Tabell 1.37 Overføring fra drift bykassen

Mill.kr

Oslo kommune	Regulert			Regnskap 2020
	Regnskap 2021	budsjett 2020	Avvik	
Overføring fra drift - generell	-582	-582	0	-829
Overføring fra drift - bruk av driftsfond	-921	-1 183	-262	-945
Sum overføring fra drift	-1 503	-1 765	-262	-1774

Av det overført beløpet på 1 503 mill. i 2021 gjelder 921 mill. bruk av midler fra driftsfond mens 582 mill. er tilført fra årets drift.

OSLO KOMMUNES REGNSKAP FOR 2021

Bruk av fond

Det ble i 2021 regnskapsført bruk av bundne investeringsfond med 1 076 mill. hvorav bykassen med 1 009 mill. og Oslobygg KF med 67 mill. Det ble regnskapsført bruk av ubundet investeringsfond i 2021 med ca. 2 mill. (gjelder Boligbygg Oslo KF). Det vises til omtale av kommunens balanseregnskap hvor det er nærmere redegjort for avsetninger til og bruk av fond i 2021.

Inndekning av tidligere års udekket (underskudd) i investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet er i 2021, som i 2012-2020, gjort opp med et udekket beløp (underskudd). Dette skyldes en tidsforskyvning i opptak av langsiktige lån. Underdekning er blitt midlertidig finansiert av likviditetsbeholdningen, som ihht. regnskapsforskriften ikke kan regnskapsføres som benyttet finansieringskilde i investeringsregnskapet.

Underdekningen har, i tråd med regelverket, blitt gjort opp/inndekket året etter at det oppstod. I 2021 er underskuddet fra 2020 på ca. 9,9 mrd. gjort opp/inndekket.

Tabell 1.38 Inndekning av tidligere års udekket

Tall i mill.					
Inndekning av tidligere års udekket	2021	2020	2019	2018	2017
Bykassa	5 821	3 801	2 893	2 724	1 659
Undervisningsbygg Oslo KF		1 310	2 269	770	805
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF		1 579	1 103	1 095	
Omsorgsbygg Oslo KF		1 583	980		
Oslobygg KF	3 796				
Boligbygg Oslo KF	264		175		
Oslo Havn KF					
Sum Oslo kommune	9 881	8 272	7 419	4 590	2 464

Udekket (underskudd) i investeringsregnskapet for 2021 på 10,5 mrd. vil bli foreslått gjort opp/inndekket i saken om revidert budsjett 2022 – effekt av regnskap 2021 mv.

Tabell 1.39 Udekket i 2021

Udekket i 2021 som må inndekkes i 2022		Tall i mill
Bykassa		5 554
Oslobygg KF		4 337
Boligbygg Oslo KF		577
Sum Oslo kommune		10 469

Balanseregnskapet

Tabell 1.40 – Oslo kommunes balanse

Tall i mill.

	2021	%-andel	2020	%-andel	Endring
Eiendeler					
Faste eiendommer og anlegg	119 472	44 %	109 628	43 %	9 844
Utstyr, maskiner og transportmidler	4 916	2 %	4 976	2 %	-60
Sum varige driftsmidler	124 389	46 %	114 604	45 %	9 784
Aksjer og andeler ²⁾	25 562	10 %	27 979	11 %	-2 417
Eksterne utlån ¹⁾	21 221	8 %	20 525	8 %	697
Sum finansielle anleggsmidler	46 783	18 %	48 504	19 %	-1 721
Pensjonsmidler	78 664	29 %	75 710	30 %	2 954
Sum anleggsmidler	249 836	94 %	238 819	94 %	11 017
Bankinnskudd og kontanter	6 269	2 %	4 836	2 %	1 433
Kundefordringer	721	0 %	697	0 %	24
Eksterne kortsiktige fordringer	3 923	1 %	3 524	1 %	399
Premieavvik	6 111	2 %	4 865	2 %	1 246
Sum Kortsiktige fordringer	10 754	4 %	9 086	4 %	1 669
Sum omløpsmidler	17 023	6 %	13 922	6 %	3 102
Sum eiendeler	266 859	100 %	252 740	100 %	14 199
Egenkapital					
Disposisjonsfond	-8 833	3 %	-7 035	3 %	-1 798
Bundne driftsfond	-2 998	1 %	-2 813	1 %	-184
Merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Sum egenkapital drift	-11 831	4 %	-9 848	4 %	-1 983
Ubundet investeringsfond	-162	0 %	-164	0 %	2
Bundne investeringsfond	-611	0 %	-1 147	0 %	536
Udekket beløp i investeringsregnskapet	10 469	-4 %	9 881	-4 %	588
Sum egenkapital investering	9 695	-4 %	8 570	-3 %	1 125
Kapitalkonto	-120 530	46 %	-108 145	43 %	-12 385
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	407	-0,2 %	407	-0,2 %	0
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	-9	0 %	-9	0 %	0
Sum annen egenkapital	-120 131	46 %	-107 747	43 %	-12 385
Sum egenkapital	-122 267	46 %	-109 024	43 %	-13 243
Gjeld					
Ekstern gjeld kredittinstitusjoner	-22 813	8 %	-18 610	7 %	-4 203
Obligasjonslån	-39 735	15 %	-39 235	16 %	-500
Sum lån	-62 548	23 %	-57 845	23 %	-4 703
Pensjonsforpliktelser	-67 523	25 %	-73 505	29 %	5 982
Sum langsiktig gjeld	-130 071	48 %	-131 350	52 %	1 279
Leverandørgjeld	-4 766	2 %	-3 850	2 %	-916
Annen kortsiktig ekstern gjeld	-9 512	4 %	-8 199	3 %	-1 313
Premieavvik	-244	0 %	-317	0 %	73
Sum kortsiktig gjeld	-14 522	5 %	-12 366	5 %	-2 155
Sum egenkapital og gjeld	-266 859	100 %	-252 740	100 %	-14 199
Ubrukte lånemidler	765		677		88

Denne balanseoversikten er konsolidert – dvs. at interne fordringer og gjeld mellom bykassen, kommunale foretak og lånefondet er eliminert.

Tabell 1.41 Utlån

Utlån ¹	Tall i mill.
Oslo Vognselskap AS	2 692
Sporveien Oslo AS	2 704
Hafslund E-CO Holding AS	3 347
Fortum Varme AS	2 000
Oslo Pensjonsforsikring AS	1 240
Oslo konserthus AS	20
Sum utlån til AS	12 002
Videreutlånsordningen	9 097
Øvrig utlån (i hovedsak sos.lån)	122
Sum totale utlån	21 221

Balansen viser Oslo kommunes økonomiske stilling pr. 31.12.2021 og hvordan eiendelene (anleggs- og omløpsmidler) er finansiert med henholdsvis egenkapital og gjeld. Sum anleggsmidler økte med 11 017 mill. mens sum omløpsmidler økte med 3 102 mill. i 2021.

Til sammen gir dette en økning i sum eiendeler med 14 199 mill. som korresponderer med en tilsvarende økning i sum egenkapital og gjeld (langsiktig og kortsiktig gjeld økte med til sammen 876 mill. mens egenkapitalen økte med 13 243 mill.).

Økningen i anleggsmidlene skyldes i hovedsak investeringsaktiviteten i 2021. Faste eiendommer og anlegg og utstyr/maskiner etc. økte med ca. 9,8 mrd. I tillegg økte pensjonsmidlene med ca. 3 mrd. og utlån og aksjer med ca. 0,7 mrd.

Arbeidskapital

Arbeidskapital fremkommer som differansen mellom sum omløpsmidler og sum kortsiktig gjeld i balansen, og gir uttrykk for i hvilken grad kommunen har tilstrekkelig med midler til å dekke sine løpende kortsiktige forpliktelser. For å unngå betalingsvansker bør omløpsmidlene være minst like store som den kortsiktige gjelden.

Tabell 1.43 - Arbeidskapital

	Tall i mill.				
Pr. 31.12	2017	2018	2019	2020	2021
Kortsiktige fordringer	3 867	4 003	4 320	4 221	4 644
Kasse, postgiro, bankinnskudd	4 204	1 667	3 343	4 836	6 269
Premieavvik	6 278	6 674	5 486	4 865	6 111
Sum omløpsmidler	14 349	12 345	13 150	13 922	17 023
Sum kortsiktig gjeld	10 936	10 428	11 654	12 366	14 522
Arbeidskapital	3 413	1 917	1 496	1 555	2 502
Endring arbeidskapital		-1 496	-420	59	947

Arbeidskapitalen er imidlertid ingen statisk størrelse men endres hver dag gjennom hele året alt etter som når de løpende utgifts-/utbetalings- og inntekts-/innbetalingsstrømmer skjer gjennom regnskapsåret. Oslo kommune har avtale om trekkrettighet (kassakreditt) med sin bankforbindelse på inntil 3 mrd.

Pr. 31.12.2021 var Oslo kommunes arbeidskapital positiv med ca. 2,5 mrd. Blant omløpsmidlene inngår imidlertid et brutto premieavvik på ca. 6,1 mrd. (som er så mye mer kommunen faktisk har betalt inn i pensjonspremie til pensjonsselskapene sammenlignet med det som er utgiftsført i kommunens driftsregnskap, premieavviket skal utgiftsføres i kommunens driftsregnskap de kommende årene).

Premieavviket kan imidlertid ikke gjøres om til likvide midler for å gjøre opp for kortsiktig gjeld. Korrigeres det for dette, fremstår kommunen med en negativ arbeidskapital pr. 31.12.2021 med ca. 3,6 mrd. Lav

Tabell 1.42 Aksjer og andeler

Aksjer og andeler ²	Tall i mill.
Hafslund E-CO Holding AS	18 365
Hav Eiendom AS	1 462
Oslo Pensjonsforsikring AS	1 430
Sporveien Oslo AS	1 077
Fortum Varme AS	1 015
Vestfjorden avløpsselskap	162
Frysjavaen 31 Holding AS	147
Grenseveien 73 AS	143
Det norske teater	132
Grenseveien 91 AS	1 150
Næringsselskap Osloregionen	326
Ruter AS	101
Oslo konserthus AS	28
Øvrige	23
Sum aksjer og andeler*	25 562

*Bokførte verdier

arbeidskapital/likviditet må ses i sammenheng med udekket resultat i investeringsregnskapet hvor man har utsatt låneopptak og isteden benyttet ledig likviditet for å finansiere utgifter i investeringsregnskapet. Ledig likviditet må igjen ses i sammenheng med mindreforbruk og overskudd i driftsregnskapet samt ubrukte fondsmidler.

Fond

Samlet fondsbeholdning ble i 2021 økt med 1 445 mill. til 12 604 mill. Netto avsetning til fond i driftsregnskapet i 2021 var 1 983 mill. (avsatt 4 786 mill. og brukt 2 804 mill.) mens det var en netto bruk av fond i investeringsregnskapet med 537 mill. (avsatt 540 mill. og brukt 1 076 mill.).

Tabell 1.44 – Bruk og avsetning til fond i drifts- og investeringsregnskapet 2021

mill. kr

Regnskap 2021	Drift			Investering			sum tot.
	Avset.	Bruk	Netto	Avset.	Bruk	Netto	
Disp.fond	3 049	-1 251	1 798			0	1 798
Bundne driftsfond	1 737	-1 553	184			0	184
Ubundne invfond			0	0	-2	-2	-2
Bundne invfond			0	540	-1 076	-536	-536
Sum Oslo kommune	4 786	-2 804	1 983	540	-1 077	-537	1 445

Tabell 1.45 – Fondsbeholdninger pr. 31.12.21

Fondsbeholdning	Disposisjonsfond	Bundne driftsfond	Ubundne investeringsfond	Bundne investeringsfond	Sum pr 31.12.2021	sum pr 31.12.2020	endring fra 2020 til 2021
Bykassen	-7 613	-2 961	-83	-600	-11 257	-9 877	-1 380
Oslobygg KF	-636	-22	-3	-4	-665		-665
Undervisningsbygg Oslo KF					0	-295	295
Omsorgsbygg Oslo KF					0	-126	126
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF					0	-15	15
Boligbygg Oslo KF	-180	-15	-12	0	-207	-246	39
Oslo Havn KF	-405	-0	-64	-6	-475	-600	125
Sum Oslo kommune	-8 834	-2 998	-162	-610	-12 604	-11 159	-1 445

Sum disposisjonsfond ved utgangen av 2021 utgjør 8 834 mill. hvorav 7 613 mill. for bykassen. Av bykassens disposisjonsfond utgjør 2 993 mill. kommunalt øremerkede midler og 1 230 mill. i netto mindreforbruk etter 4 %-regelen som bykassevirksomhetene får overført fra 2021 til bruk i 2022. Videre inngår bl.a. 2 913 mill. på fond for dekning av pensjonspremieavvik (ved utgangen av 2021 har Oslo kommune et akkumulert pensjonspremieavvik på 6,1 mrd., dvs. påløpte pensjonsutgifter som må belastes regnskapet de kommende årene), 126 mill. på fond for tap på lånegarantier (samlet garantiansvar ved utgangen av 2021 er 616 mill.), 151 mill. på vintervedlikeholdsfondet som er en buffer for å kunne håndtere økte utgifter ved unormale vær- og føreforhold og 143 mill. på fond for koronareparasjon som er forutsatt brukt i 2022 og 2023. Foretakene har til sammen 1 221 mill. på disposisjonsfond hvorav 636 mill. for Oslobygg KF og 405 mill. for Oslo Havn KF. For eiendomsforetakene benyttes disse midlene i hovedsak til økt rehabilitering og vedlikehold av bygningsmassen og til nedbetaling av lån.

Tabell 1.46 Disposisjonsfond pr. 31.12.2021

Bykassa	Tall i mill.
Fond for dekning av premieavvik	-2 913
Fond kommunale øremerk. Midler	-2 993
Fond for 4 % regel	-1 230
Vintervedlikeholdsfondet	-151
Fond for tap på lånegarantier	-126
Fond for koronareparasjon	-143
Øvrige disp.fond	-57
Sum	-7 613

Sum bundne driftsfond ved utgangen av 2021 utgjør 2 998 mill. hvorav 2 961 mill. for bykassen. Av bundne driftsfond på 2 961 mill. er 1 218 mill. øremerkede statlige/private midler som ikke ble benyttet i 2021 og som overføres særskilt til 2022. Videre inngår bl.a. klima- og energifondet med 486 mill., tapsfondet knyttet til videreutlånsordningen av husbankmidler med 519 mill. (samlet utlån ved utgangen av 2020 utgjør ca. 9,1 mrd., tapsfondet gir en dekningsgrad på 5,7 %), fond for Oslopakke 3 (bompenger) med 95 mill. og fond for spillemidler med 323 mill. hvor en andel av spillemidlene vil bli utbetalt til private prosjekter ved ferdigstillelse.

Tabell 1.47 Bunde driftsfond pr. 31.12.2021

Bykassa	Tall i mill.
Fond statlige/private øremerk. Midler	-1 218
Klima- og energifondet	-486
Tapsfondet (videreutlånsordningen)	-519
Fond for Oslopakke 3	-95
Fond for spillemidler	-323
Selvkostfond avløp	-183
Selvkostfond renovasjon	-62
Selvkostfond feiervesenet	-11
Øvrige fond	-65
Sum	-2 961

Sum bundne investeringsfond ved utgangen av 2021 utgjør 610 mill. hvorav 600 mill. for bykassen. Av bykassens bundne investeringsfond gjelder 534 mill. avdragsfondet. Midlene på avdragsfondet er ekstraordinære avdragsinntekter i 2021 fra videreutlånsordningen som i 2022 vil bli benyttet til nedbetaling på kommunens lån i Husbanken.

Mesteparten av de øvrige fondsmidlene er i hovedsak allerede disponert for å finansiere prosjekter som inngår i kommunens investeringsavvik (som er ca. 9,1 mrd. ved utgangen av 2021), samt til å finansiere driftstiltak og nye investeringer i den vedtatte økonomiplanen for 2022-2025.

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser

Sum pensjonsmidler under eiendeler og sum pensjonsforpliktelser under gjeld må ses i sammenheng og utgjør kommunens netto pensjonsforpliktelse. I 2021 økte pensjonsmidlene med 2 954 mill. til 78 664 mill. mens pensjonsforpliktelsene gikk ned med 5 982 mill. til 67 523 mill.

Nettoforpliktelsen er negativ, på ca. -11 mrd. og følger av KMD's beregningsforutsetninger. Når disse beregningsforutsetningene anvendes for å beregne estimert forpliktelse (nåverdi av fremtidige pensjonsytelser) og størrelsen på pensjonsmidlene (pensjonsmidler + estimert avkastning), vil de beregnede størrelsene avvike fra de faktiske. Forpliktelser og midler beregnes for ordningen med de pensjonsregler og den bestand av ansatte, tidligere ansatte og pensjonister som var registrert pr. 01.01. i regnskapsåret. Siden det vil være endringer blant medlemsbestanden i ordningen og/eller det kan inntreffe regelendringer og avkastningsavvik, vil faktisk forpliktelser og midler pr. 31.12. i regnskapsåret avvike fra estimerte forpliktelser og midler. Den negative nettoforpliktelsen i 2021 følger av amortisering av estimatavvik på pensjonsmidlene som følge av høyere enn estimert avkastningsresultat i 2020 og en reduksjon i pensjonsforpliktelsene som følge av implementeringen av ny offentlig tjenstepensjon. Amortiseringen av beregnede forpliktelser og midler har ingen likviditets- eller resultatmessig effekt, kun en balansemessig effekt.

Kommunal regnskapsforskrift anviser at gjenstående opptjening til pensjonsalder skal legges til grunn for beregningen av fremtidig pensjonsytelse. Det innbetales premie, og derav bygges opp pensjonsmidler i takt med opparbeidet opptjeningstid. Siden nåværende ansatte nødvendigvis vil ha gjenstående opptjeningstid til pensjonsalder, vil det måtte regnskapsføres en netto forpliktelse. Nettoforpliktelsen kan anta negativ verdi når pensjonsmidlene øker mer enn pensjonsforpliktelsen. Kommunens forsikringsavtale i Oslo Pensjonsforsikring AS er fullt ut fondert, dvs. at det er avsatt tilsvarende pensjonsmidler som størrelsen på de ansattes opparbeidede pensjonsrettigheter.

Pensjonsforpliktelsene er ikke en rentebærende gjeld for kommunen. Oslo kommunes pensjonsordninger blir ivaretatt gjennom Oslo Pensjonsforsikring AS og Statens pensjonskasse (lærere). De forsikringstekniske beregninger er utført av selskapene.

Pensjonsforpliktelsene er ikke en rentebærende gjeld for kommunen. Oslo kommunes pensjonsordninger blir ivaretatt gjennom Oslo Pensjonsforsikring AS og Statens pensjonskasse (lærere). De forsikringstekniske beregninger er utført av selskapene.

Langsiktig rentebærende lånegjeld økte med 4,7 mrd. i 2021

Balansen viser at Oslo kommune har en langsiktig gjeld (inkludert pensjonsforpliktelser) på ca. 130,1 mrd. Når det ses bort fra pensjonsforpliktelsen som er dekket/fondert med innbetalte midler til pensjonsselskapene, fremstår Oslo kommune med en langsiktig ekstern brutto rentebærende lånegjeld på 62,5 mrd. ved utgangen av 2021, hvilket er en økning på 4,7 mrd. fra 2020.

Tabell 1.48 – Brutto langsiktig rentebærende lånegjeld

Tall i mill.

Langsiktig ekstern lånegjeld Oslo kommune pr 31.12	2021	2020	Endring 2020 til 2021	2019
Obligasjonslån+gjeldsbrevlån (Lånefondet)	-52 235	-47 735	-4 500	-43 235
Lån i husbanken-videreutlån (bykassen)	-9 091	-8 823	-268	-7 563
Lån i husbanken-egne investeringer (bykassen)	0	0	0	0
Øvrige lån (bykassen)	0	0	0	-1
Finansiell leasing - bykassa (skolebygg)	-740	-768	28	-796
Finansiell leasing - Oslobygg	-398	-428	30	-455
Lån i husbanken-egne investeringer (Boligbygg)	-84	-90	6	-96
Sum langsiktig brutto rentebærende lånegjeld	-62 548	-57 844	-4 704	-52 146

Kommunens "interne bank" – lånefondet – har i 2021 økt sin eksterne lånegjeld med 4,5 mrd. til 52,2 mrd. I 2021 tok lånefondet opp 9,5 mrd. i nye lån mens lån for 5 mrd. ble innfridd.

Lån i Husbanken til videreutlånsordningen (såkalte startlån til kjøp av bolig, ett tilbud til byens innbyggere som ikke får lån i bankene) lånes opp direkte av bykassen. Kommunens lånegjeld til Husbanken for videreutlånsordningen økte med 268 mill. og utgjorde pr. 31.12.2021 totalt ca. 9,1 mrd.

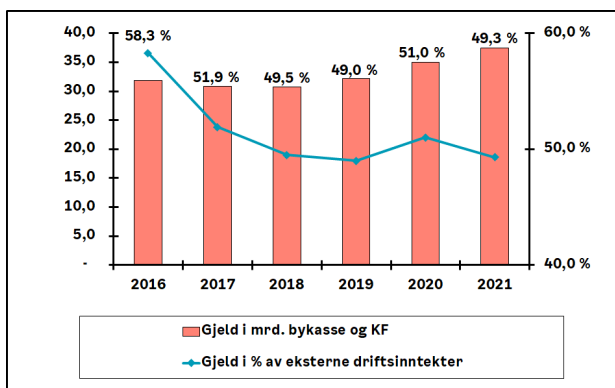
Finansiell leasing for bykassen på 740 mill. er knyttet til OPS-prosjekter for grunnskolene Gran og Veitvet og Ullern videregående skole som ble ferdigstilt i 2015.

Det vises for øvrig til nærmere omtale av kommunens låneopptak og likviditet under kapittel «Finansforvaltning» samt kapitlet ovenfor om finansiering av kommunens investeringsregnskap i 2021.

Gjeldsgrad

Gjeldsgraden viser størrelsen på kommunens brutto lånegjeld sammenlignet med driftsinntektene. Da det er driftsinntektene som skal betjene gjelden, er det nyttig å se hvordan lånegjelden utvikler seg sett opp mot driftsinntektene.

Ikke all lånegjeld tas med i beregningen av gjeldsgraden. Det ses bort fra pensjonsforpliktelsene som ikke er en rentebærende lånegjeld. I tillegg gjøres det noen ytterligere korrigeringer. Dette gjelder lån for å finansiere investeringer til vann, avløp og renovasjon (finanskostnadene dekkes av VAR-gebyrer), lån til havneinvesteringer (finanskostnadene dekkes av havneavgifter) og lån i Husbanken til videreutlånsordningen (en selvfinansierende ordning hvor kommunens låntagere er forutsatt å betale det samme til kommunen som det kommunen må betale til Husbanken).

Figur 1.11 Oslo kommunes gjeldsgrad

Tabell 1.49 Gjeldsgrad

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Korrigert sum langsiktig lånegjeld Oslo kommune-mrd.kr	31,9	30,9	30,7	32,2	35,0	37,5
Gjeldsgrad	58,3 %	51,9 %	49,5 %	49,0 %	51,0 %	49,3 %

Beregnet gjeldsgrad for kommunen ved utgangen av 2021 er 49,3 %, som er 1,7 prosentpoeng lavere enn ved utgangen av 2020. Korrigert lånegjeld er økt med 2,5 mrd. (7,1 %) til 37,5 mrd. mens korrigerte eksterne driftsinntekter økte med om lag 7,2 mrd. (10,4 %) til 76 mrd. Uten ovennevnte korrigeringer fremkommer en gjeldsgrad på 75 % (lånegjeld på 62,5 mrd. og driftsinntekter på 83,3 mrd.).

I perioden 2016-2021 har bykassen foretatt ekstraordinær nedbetaling på sitt lån i Lånefondet med ca. 5,2 mrd. hvorav ca. 1 mrd. i 2021. Dette er i hovedsak finansiert med økte frie inntekter (skatt på inntekt og formue + rammetilskudd) og ved disponering av regnskapsmessig overskudd.

Bokført bruk av lån i investeringsregnskapet i 2021 0 er ca. 19 mrd. lavere enn regulert budsjett. Dette skyldes dels at en andel av investeringsutgiftene er midlertidig finansiert av likviditetsbeholdningen (ca. 10,5 mrd.) og dels at det fortsatt er et investeringsavvik ca. 9 mrd. ved utgangen av 2021 (investeringsprosjekter som i hovedsak ikke er ferdigstilt og hvor ubenyttede investeringsmidler overføres til 2021). Det er i tråd med kommunens finansreglement at det ikke tas opp eksterne lån før det likviditetsmessig er behov for det. God likviditet må igjen ses i sammenheng med mindreforbruk og overskudd i driftsregnskapet samt ubrukte fondsmidler.

Oslo kommunes garantiansvar

Garantiansvar pr. 31.12.2021 utgjorde 616 mill., hvorav 240 mill. er garantier for lån innen helse- og sosialområdet, 290 mill. til kultur-/kirke-/idrettsformål, 58 mill. for undervisningssektoren og 28 mill. knyttet til boligformål. Det samlede garantiansvaret gikk opp med 30 mill. fra 31.12.2020.

I tillegg til faktisk garantiansvar er det i 2021 vedtatt garantier for ytterligere 915 mill., hvorav 700 mill. knyttet til VEAS, som er ubenyttet. Garantiansvaret vil øke tilsvarende når disse benyttes.

Tabell 1.50 – Garantiforpliktelser

	2021	2020	2019	2018	2017
Garantiansvar	616	586	559	605	692
Endring fra året før	30	27	-46	-87	-3

Mill.kr

Det ble ikke regnskapsført tap på lånegarantier i 2021 (kap. 426).

Fondet for tap på lånegarantier er på ca. 126 mill. ved utgangen av 2021, som gir en dekningsgrad for garantiansvaret på ca. 20 %.

Tabell 1.51 – Øvrige nøkkeltall for Oslo kommunes regnskap 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Driftsregnskap					
Sum driftsutgifter (inkl. avskrivninger) i kroner pr innbygger 1)	84 501	87 919	92 818	107 747	115 719
Frie inntekter (skatt og rammetilskudd) i % av sum driftsinntekter 1)	70,9 %	70,5 %	69,8 %	64,7 %	65,8 %
Frie inntekter i kroner pr innbygger	62 909	64 548	66 487	70 777	78 392
Skatteinntekter i kroner pr innbygger	48 574	49 286	50 658	50 458	59 579
Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter 3)	4,3 %	5,2 %	4,5 %	3,4 %	4,2 %
Investeringsregnskapet					
Lånefinansiering i % av totalt finansieringsbehov 2)	15,9 %	15,8 %	32,1 %	27,3 %	26,6 %
investeringer i anleggsmidler i % av driftsinntektene	15,4 %	16,3 %	19,4 %	16,1 %	17,0 %
Balanseregnskapet					
Netto lånegjeld (eksklusiv pensjonsforpliktelser) i kroner pr innbygger	36 968	42 204	46 143	52 572	57 960
Arbeidskapital i % av sum driftsinntekter 1)	6,0 %	3,2 %	2,3 %	2,1 %	3,0 %
Netto lånegjeld (ekskl pensj.forplikt.) i % av sum driftsinntekter 3)	41,7 %	46,1 %	48,4 %	48,0 %	48,7 %
Brutto lånegjeld (ekskl. pensj.forplikt.) i % av sum driftsinntekter 3)	76,3 %	76,7 %	79,0 %	75,8 %	75,0 %
Omløpsmidler i % av kortsiktig gjeld	131,2 %	118,4 %	112,7 %	112,6 %	117,2 %
Kortsiktig gjeld i % av sum driftsinntekter 1)	18,3 %	16,7 %	17,6 %	16,2 %	17,4 %
Langsiktig gjeld (ekskl. pensj.forplikt.) i % av sum driftsinntekter	76,3 %	76,7 %	79,0 %	75,8 %	75,0 %
Langsiktig gjeld i % av sum anleggsmidler	60,3 %	55,3 %	55,8 %	55,0 %	51,5 %

1) I sum driftsinntekter og sum driftsutgifter er det eliminert for interne transaksjoner mellom regnskapsenheter i Oslo kommune.

2) Investeringsregnskapet er gjort opp med udekket beløp (underskudd) på 4,6 mrd. i 2017, 7,4 mrd. i 2018, 8,3 mrd. i 2019, 9,9 mrd. i 2020 og 10,5 mrd. i 2021 pga. utsatt langsiktig låneopptak (midlertidig finansiert av likviditets-beholdningen/kortsiktig likviditetslån). Underskudd er innekket i regnskapet året etter det oppstod.

3) Resultatgrad og gjeldsgrader basert på metoder til Statistisk sentralbyrå.

Oslo kommune som arbeidsgiver

Oslo kommune skal ha en inkluderende arbeidsgiverpolitikk hvor det skal være plass til alle. Kommunen må kontinuerlig sørge for å ha kompetanse og ressurser til å kunne utvikle og levere tjenester hvor innbyggernes behov skal være førende i utviklingen. Det skal tilrettelegges for innovasjon og nytenkning.

Byrådsplattformen, verdigrunnlag og etiske regler, danner plattformen for HR-arbeidet i kommunen. HR-arbeidet, både sentralt og lokalt, skal bidra til at kommunen leverer tjenester av god kvalitet.

Covid-19 pandemien har hatt stor betydning for de ansatte og Oslo kommune som arbeidsgiver i 2021. Pandemien har stilt store krav til fleksibilitet og tilpasninger til en uforutsigbar og krevende situasjon. Dette gjelder både kommunen som arbeidsgiver, og de ansatte som har lagt ned en stor innsats for å ivareta innbyggernes behov i en krisesituasjon. Også i 2021 har det vært en rekke særregler knyttet til pandemien.

For å hindre smittespredning har kommunen i det meste av 2021 pålagt de ansatte å jobbe hjemmefra så langt dette er mulig. Både møter, seminarer og opplæringsaktiviteter har siden mars 2020 i stor grad vært gjennomført elektronisk.

På tross av pågående pandemi, har man fått gjennomført forskjellige arrangementer for å styrke HR- og HMS- arbeidet i løpet av året, men da på digitale plattformer. Personalsjefs- og tillitsvalgsamlingen ble ikke arrangert i 2021 på grunn av pandemien.

Virksomhetene etterspør digitale løsninger innenfor HR-området som reduserer tidsbruk for ledere og ansatte. Det har i 2021 vært arbeidet med videreutvikling av kommunens HR-system for å støtte opp under målrettede HR-prosesser. Nytt tids- og timeregistreringssystem for dagarbeidende vil være ferdig implementert i 2022. Systemet vil være integrert med HR-systemet og gi systemstøtte for arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser.

Oslo kommune har også en egen personalhåndbok. Den ble revidert januar 2022 og oppdateres årlig. Håndboken skal bidra til god personalpolitikk, forutsigbarhet og likebehandling av ansatte i kommunen.

Ansatte, stillinger og årsverk

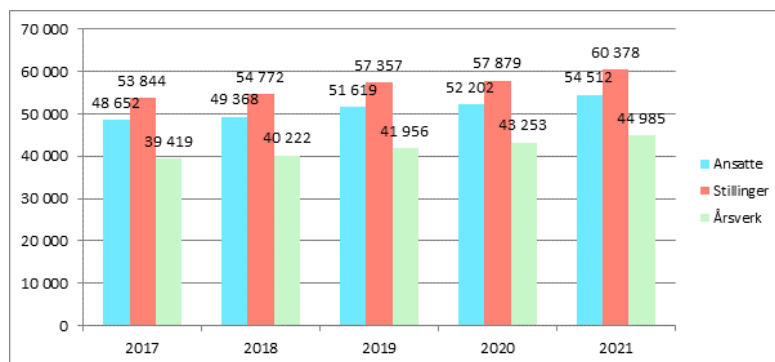
Ansettelsesforhold i Oslo kommune pr. september 2020 og 2021 fremkommer i tabellen nedenfor.

Tabell 1.52 Ansettelsesforhold i Oslo kommune

	Ansatte		Stillinger		Årsverk		Endring 2020-2021		
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	Ansatte	Stillinger	Årsverk
Kvinner	35 943	37 410	39 522	41 130	29 769	30 877	1 467	1 608	1 108
Menn	16 259	17 102	18 357	19 248	13 483	14 108	843	891	625
I alt	52 202	54 512	57 879	60 378	43 253	44 985	2 310	2 499	1 732

Kilde: Statistikkbanken sept. 2021

Pr. september 2021 hadde Oslo kommune 54 512 ansatte, 60 378 stillinger og 44 985 årsverk. (antall ansatte er færre enn antall stillinger da noen ansatte har flere stillinger). Antall ansatte har økt med 2 310, stillinger har økt med 2 499 og årsverk har økt med 1 732.

Figur 1.12 Antall ansatte og årsverk

Årsverkene (alle ansatte) pr. september 2021 fordeler seg slik;

Tabell 1.53 Årsverk fordelt på virksomheter pr. september 2021

Årsverk fordelt på virksomheter	2021	% andel	2020	% andel	Endring årsverk
Bydelene	17 779	39,5	16 624	38,4	1 154
Utdanningsetaten	15 148	33,7	14 628	33,8	520
Sykehjemsetaten	3 010	6,7	3 105	7,2	-95
Helseetaten	1 237	2,7	1 102	2,5	135
Velferdsetaten	942	2,1	973	2,2	-31
Bymiljøetaten	817	1,8	787	1,8	29
Renovasjons- og gjenvinningsetaten	633	1,4	514*	1,2	119
Vann- og avløpsetaten	624	1,4	609	1,4	15
Barne- og familieetaten	578	1,3	552	1,3	25
Brann- og redningsetaten	510	1,1	490	1,1	20
Plan- og bygningsetaten	501	1,1	499	1,2	2
Byrådsavdelingene	382	0,8	369	0,9	12
Utviklings- og kompetanseetaten	357	0,8	360	0,8	-3
Kulturetaten	277	0,6	268	0,6	8
Øvrige virksomheter	2 193	4,9	2 373	5,5	-180
Årsverk totalt	44 985	100 %	43 253	100 %	1 732

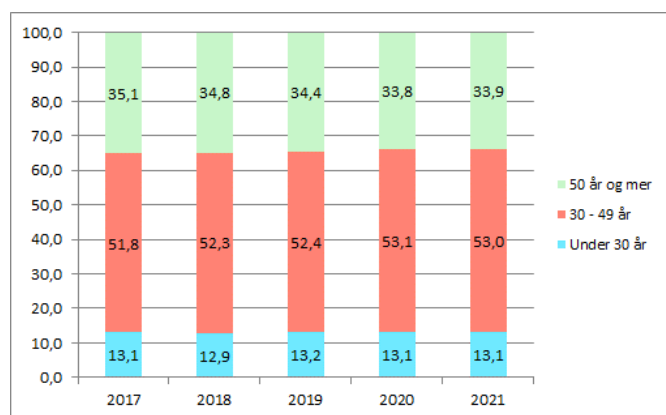
*Renovasjonsetaten

Kilde: Statistikkbanken sept. 2021

Det har vært størst endring på bydelssektor som kan forklares med oppbemanning i forbindelse med korona pandemien (blant annet TISK-arbeidet). Det samme gjelder økningen hos Helseetaten. Endring hos Renovasjons- og gjenvinningsetaten skyldes sammenslåing av Renovasjonsetaten og Gjenvinningsetaten.

Aldersfordeling

Den prosentvise aldersfordelingen for fast ansatte i Oslo kommune er slik;

Figur 1.14 Aldersfordeling (%) for ansatte i Oslo kommune

Lønnsutgifter

Tabell 1.54 Lønnsutgifter

Tall i mill.

	2017	2018	2019	2020	2021
Sum bykassen	28 773	30 439	32 330	33 648	35 937
Sum kommunale foretak (KF)	621	663	722	774	820
Sum lønn (inkl. sos. utg.) Oslo kommune	29 394	31 102	33 052	34 422	36 757
%-endring fra året før	5,84 %	5,81 %	6,27 %	4,15 %	6,78 %

Tariffoppgjøret 2021

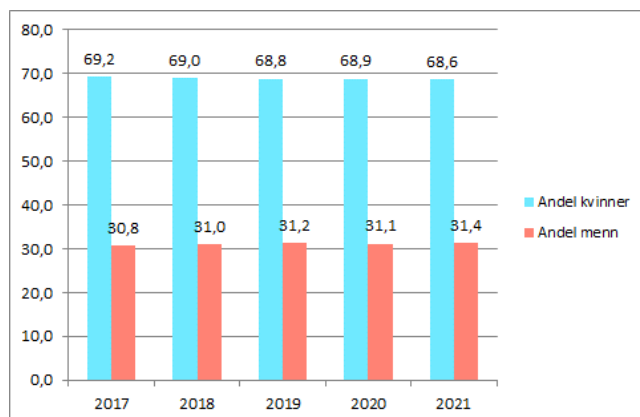
Tariffrevisjonen 2021 var et mellomoppgjør. Det ble ikke oppnådd enighet i forhandlingene, og oppgjøret gikk til mekling. Resultatet fra meklingen ble et generelt tillegg på lønnstabellen på 3,45 %, dog slik at tillegget minst utgjorde kr. 16 500 med virkning fra 1.5.2021.

Unio aksepterte ikke meklers forslag og iverksatte streik. Streiken ble avbrutt ved tvungen lønnsnemnd. Ved behandling i Rikslønnsnemnda fikk Unios medlemmer samme tillegg som kommunens øvrige ansatte.

Mangfoldig og inkluderende arbeidsmiljø

Oslo kommune skal være en attraktiv og mangfoldig arbeidsgiver som stimulerer til åpenhet, toleranse og mangfold. Arbeidsplassene skal preges av mangfold, og de ansatte skal gjenspeile mangfoldet i byens befolkning på alle nivåer.

I juni 2021 arrangerte kommunen Oslo Pride digitalt med fokus på eldre skeive. I desember 2021 ble det arrangert HR-forum med introduksjon til ny veileder i systematisk arbeid med likestilling og mangfold, samt innlegg om mangfoldsledelse. Samtidig ble kommunens nettsider for likestilling og mangfold oppdatert. Kommunens likestillings- og mangfoldsarbeid følges primært opp ute i den enkelte virksomhet. Det vises til virksomhetenes egne årsberetninger der det rapporteres på oppfølgingen av kommunens planer på området og pliktene som følger av likestillings- og diskrimineringsloven.

Kjønnslikestilling

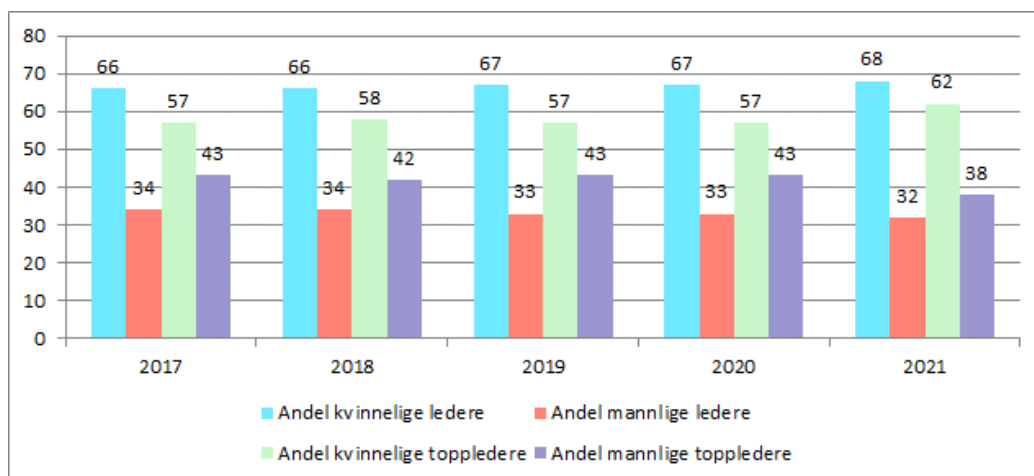
Kvinneandelen i kommunen er relativt stabil og høy og var i 2021 på 68,6 %. Den store kvinnedominansen gjenspeiles av at en stor del av kommunens oppgaver er knyttet til områder innen helse-, omsorg og oppvekstsektoren som tradisjonelt er kvinnedominerte. Lite tyder på at dette kjønnsrollemønsteret skyldes ulikheter i arbeidets kompleksitet og ansvarsområde.

Kilde: Statistisk statistikkbanken 2021

Figur 1.14 Kjønnsfordeling mellom de ansatte i kommunen

Kjønnsfordeling ledere og toppledere

Ledere og toppledere i Oslo kommune fordelt på kjønn 2017-2021 i prosent følger av grafen nedenfor.

Figur 1.16 Ledere og toppledere i Oslo kommune fordelt på kjønn 2017-2021 i prosent.

Fordelingen på kvinnelige og mannlige ledere har vært stabil de siste årene med en andel kvinnelige ledere på 68 % i 2021. Når det gjelder fordeling av toppledere har kvinneandelen økt fra 57 % i 2020 til 62 % i 2021.

Kjønnsbalanse og lønn på sektor (tall pr. jan. 2022)

Tabell 1.55 Kjønnsbalanse og lønn på sektor (tall pr. jan. 2022)

			Kjønnsbalanse		Lønn (regulativlønn + tilleggslønn) jan. 2022 x 12mnd.		
	Års- verk		Kvinner %	Menn %	Kvinner (Kr.)	Menn (Kr.)	Kvinner andel av menn %
Kommunen totalt	2021	43 071	68,9	31,1	568 750	579 260	98,2
	2022	44 037	68,8	31,2	590 560	601 217	98,8
Toppleders ledergruppe	240		56	44	1 053 840	1 070 848	98,4
376 Avdelingssjef							
336 Avdelingsdirektør							
Undervisningspersonale	7 920		69	31	598 261	606 101	98,7
Utdanning 1-4 år	8 370		69	31	600 422	618 925	97,0
58 Sykepleier	1 786		83	17	668 497	687 494	97,2
237 Pedagogisk leder	2 072		85	15	567 328	553 657	102,5
35 Konsulent	908		65	35	522 195	522 944	99,9
36 Førstekonsulent	556		75	25	571 414	561 572	101,8
41 Ingeniør I	8		13	88	505 400	563 300	89,7
43 Avdelingsingeniør I	360		29	71	631 208	668 331	94,4
44 Overingeniør	346		46	54	752 908	761 108	98,9
45 Overingeniør	89		38	62	674 959	693 113	97,4
46 Sjefingeniør	203		36	64	905 497	910 313	99,5
133 Ingeniør I	21		5	95	580 100	575 655	100,8
134 Avdelingsingeniør II	34		51	49	555 025	560 967	98,9
135 Spesialingeniør	45		36	64	603 755	639 646	94,4
339 Miljøarbeider	1 308		54	46	539 422	548 760	98,3
146 Miljøterapeut	636		71	29	614 365	629 384	97,6
Fagarbeidere lr. 10	5 184		72	28	553 705	556 548	99,5
Ufaglærte	3 408		73	27	440 619	432 669	101,8
9 Barnehageassistent	1 706		81	19	423 272	412 626	102,6
10 Assistent	1 702		64	36	462 458	443 421	104,3
Byrådsavdelinger/sektor							
Bystyrets organer	115		68	32	730 238	769 032	95,0
Bydelene	17 613		77	23	570 304	578 553	98,6
Byrådslederens kontor	473		61	39	822 915	825 838	99,6
Byrådsavdeling for finans	415		61	39	683 613	735 870	92,9
Byrådsavdeling for byutvikling	666		60	40	683 122	718 884	95,0
Byrådsavdeling for næring og eierskap	958		43	57	739 602	742 240	99,6
Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap	15 093		66	34	573 830	560 658	102,3
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	2 703		31	69	683 353	634 917	107,6
Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertj	4 384		80	20	630 564	653 762	96,5
Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet	676		58	42	590 029	579 347	101,8
Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sos.tj	940		59	41	641 387	637 520	100,6

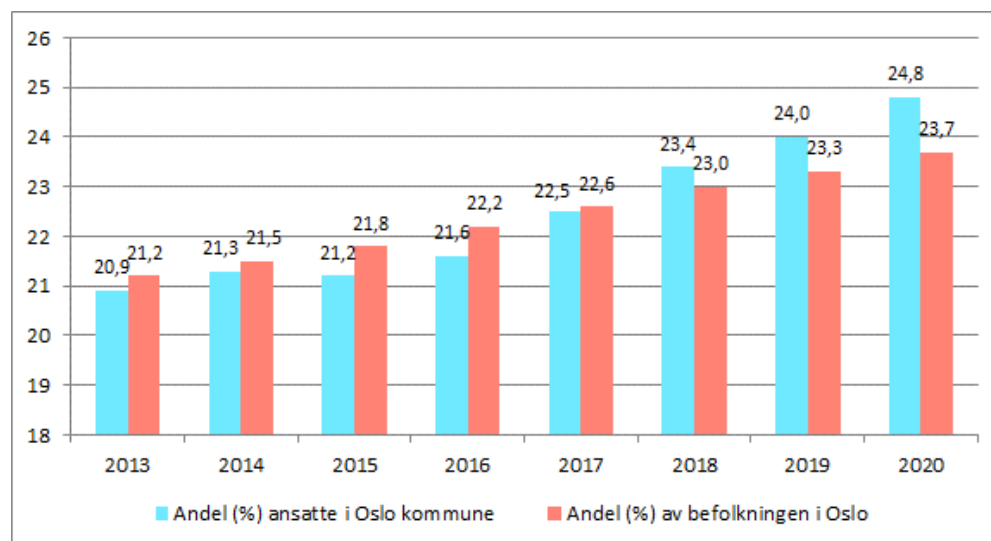
Merk: I hver sektor inngår underliggende virksomheter. I Byrådslederens kontor inngår ansatte i byrådsavdelingene.

Med utgangspunkt i lønnskjøringen januar 2022 utgjør kvinners andel av menns lønn (regulativlønn + tilleggslønn) 98,8 %.

PERSONALRESSURSER - ARBEIDSGIVERTILTAK

Andel av befolkningen og andel ansatte med bakgrunn fra Asia, Afrika etc.

Oslo kommune har en personalpolitikk som har som mål å gjenspeile mangfoldet i byens befolkning og gi like muligheter til alle.

Figur 1. 17 Andel av befolkningen og andel ansatte med bakgrunn fra Asia, Afrika etc (innvandrere og norskfødt med innvandrerforeldre) Kilde: SSB

Figuren viser utviklingen av befolkning og ansatte med bakgrunn fra Asia, Afrika etc. i Oslo kommune. Andelen ansatte med bakgrunn fra Asia, Afrika etc. er økende i Oslo kommune fra ca. 13 % i 2002 til 24,8 % i 2020. I samme periode har andelen av Oslos befolkning med denne bakgrunn økt fra 15 % til ca. 23,7 % i 2020. Fra 2018 var andelen ansatte med innvandrerbakgrunn ansatt i Oslo kommune høyere enn tilsvarende andel av befolkningen.

Heltid og deltid faste stillinger

Omfanget av deltid for faste stillinger i kommunen er redusert fra 32,3 % til 32,0 % fra 2020 til 2021.

Tabell 1.56 Faste stillinger heltid/deltid

Faste stillinger	2017		2018		2019		2020		2021	
%-andeler	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid
Kvinner	63,0	37,0	64,1	35,9	64,9	35,1	66,6	33,4	66,9	33,1
Menn	69,5	30,5	69,6	30,4	70,1	29,9	70,3	29,7	70,6	29,4
I alt	64,9	35,1	65,8	34,2	66,5	33,5	67,7	32,3	68,0	32,0

Kilde: Statistikkbanken september 2021

En ansatt kan ha flere stillinger. Andel heltid dersom man ser på ansatt og ikke stilling vil derfor være høyere. Tilsvarende tall for andel heltid/deltid for ansatte fordelt pr. sektor og virksomhet er som følger;

Tabellen nedenfor viser andelen heltid/deltid pr. sektor og virksomhet for faste ansatte.

Tabell 1.57 Andel heltid/deltid pr sektor

Byrådsavdeling/virksomhet	2020		2021		Endring heltid %- poeng
	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	
Oslo kommune i alt	72,7	27,3	73,1	26,9	0,4
Bystyret	93,8	6,2	94,4	5,6	0,6
Bystyrets sekretariat	95,7	4,3	97,8	2,2	2,1
Personombud i Oslo kommune og Akershus	90,5	9,5	95,0	5,0	4,5
Kommunerevisjonen	93,5	6,5	90,7	9,3	-2,8
Byrådslederens kontor	94,1	5,9	95,1	4,9	1,0
Byrådsavdelingene	94,6	5,4	96,3	3,7	1,7
Beredskapsetaten	100,0	-	100,0	-	0,0
Kommuneadvokaten	96,8	3,2	89,7	10,3	-7,1
Rådhusets forvaltningstjeneste	90,0	10,0	91,3	8,7	1,3
Byrådsavdeling for finans	90,5	9,5	93,1	6,9	2,6
Innkrevningsetaten	87,8	12,2	94,8	5,2	7,0
Utviklings- og kompetansetaten	92,4	7,6	92,9	7,1	0,5
Byrådsavdeling for næring og og eierskap	97,2	2,8	98,1	1,9	0,9
Næringsetaten	92,5	7,5	96,0	4,0	3,5
Boligbygg Oslo KF	96,8	3,2	97,5	2,5	0,7
Omsorgsbygg Oslo KF	96,6	3,4	-	-	-
Oslo Havn KF	98,0	2,0	97,0	3,0	-1,0
Undervisningsbygg Oslo KF	98,5	1,5	-	-	-
Oslobygg KF	100,0	-	98,8	1,2	-1,2
Byrådsavdeling for byutvikling	92,4	7,6	93,8	6,2	1,4
Byantikvaren	89,3	10,7	89,7	10,3	0,4
Eiendoms- og byfornylsesetaten	96,3	3,7	96,9	3,1	0,6
Plan- og bygningsetaten	91,5	8,5	93,3	6,7	1,8
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	95,5	4,5	95,9	4,1	0,4
Brann- og redningsetaten	98,9	1,1	99,4	0,6	0,4
Bymiljøetaten	94,8	5,2	95,0	5,0	0,2
Energigjenvinningsetaten	98,2	1,8	-	-	-
Fornebubanen	100,0	-	100,0	-	0,0
Klimaetaten	88,6	11,4	85,0	15,0	-3,6
Renovasjonsetaten	90,7	9,3	-	-	-
Vann- og avløpsetaten	96,6	3,4	97,0	3,0	0,4
Renovasjons- og gjenvinningsetaten	-	-	93,0	7,0	-
Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet	67,7	32,3	68,3	31,7	0,7
Deichmanske bibliotek	70,0	30,0	74,5	25,5	4,5
Gravferdsetaten	89,9	10,1	91,9	8,1	2,0
Kulturetaten	51,5	48,5	48,6	51,4	-2,9
Munchmuseet	80,6	19,4	78,5	21,5	-2,0
Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap	71,0	29,0	71,0	29,0	0,0
Barne- og familieetaten	56,5	43,5	54,7	45,3	-1,7
Utdanningsetaten	71,6	28,4	71,7	28,3	0,1
Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester	52,7	47,3	53,7	46,3	1,0
Helseetaten	56,2	43,8	57,7	42,3	1,5
Sykehjemsetaten	50,4	49,6	50,8	49,2	0,5
Origo	98,8	1,2	99,0	1,0	0,3
Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester	60,7	39,3	61,0	39,0	0,3
Velferdsetaten	60,7	39,3	61,0	39,0	0,3
Bydelene	72,9	27,1	73,4	26,6	0,5
Bydel Gamle Oslo	75,6	24,4	77,1	22,9	1,5
Bydel Grünerløkka	83,7	16,3	83,6	16,4	-0,1
Bydel Sagene	76,1	23,9	75,4	24,6	-0,7
Bydel St. Hanshaugen	85,4	14,6	86,1	13,9	0,7
Bydel Frogner	77,1	22,9	79,1	20,9	2,0
Bydel Ullern	69,7	30,3	71,0	29,0	1,3
Bydel Vestre Aker	67,5	32,5	70,4	29,6	2,9
Bydel Nordre Aker	65,6	34,4	64,9	35,1	-0,6
Bydel Bjerke	72,3	27,7	70,7	29,3	-1,5
Bydel Grorud	69,5	30,5	70,8	29,2	1,2
Bydel Stovner	72,1	27,9	72,3	27,7	0,2
Bydel Alna	72,3	27,7	73,4	26,6	1,1
Bydel Østensjø	68,3	31,7	69,1	30,9	0,8
Bydel Nordstrand	72,4	27,6	72,7	27,3	0,3
Bydel Søndre Nordstrand	69,4	30,6	68,9	31,1	-0,5

Kilde: Statistikkbanken september 2021

PERSONALRESSURSER - ARBEIDSGIVERTILTAK

Fordeling faste og midlertidig ansatte, stillinger og årsverk

Den prosentvise fordelingen av faste og midlertidige ansatte, stillinger og årsverk 2015 til 2021 følger av tabellen nedenfor.

Tabell 1.58 Faste og midlertidig ansatte

	2016		2017		2018		2019		2020		2021		Endring 2019/2020 andel fast %-poeng
	Fast	Midl.	Fast	Midl.	Fast	Midl.	Fast	Midl.	Fast	Midl.	Fast	Midl.	
Ansatte	71,9	28,1	71,1	28,9	71,5	28,5	70,8	29,2	72,7	27,3	70,4	29,6	-2,4
Stillinger	70,1	29,9	69,2	30,8	69,4	30,6	68,7	31,3	70,6	29,4	68,5	31,5	-2,2
Årsverk	79,3	20,7	79,0	21,0	79,3	20,7	79,0	21,0	80,2	19,8	77,9	22,1	-2,2

Kilde: Statistikkbanken sept. 2021

Hovedregelen i Oslo kommune er at man skal ansette personer i hele og faste stillinger. Deltidsansatte skal årlig gis tilbud om heltidssamtale. Virksomheten skal minst én gang i året informere og drøfte prinsippene for bruk av innleid arbeidskraft og midlertidige stillinger, herunder omfang av og grunnlag for midlertidige ansettelser. Se Dok. 25 del A § 2.1.

Dette temaet har vært oppe i flere fora, blant annet HR-forum, tidligere personalsjefs- og tillitsvalgtsamlinger og det foreligger et eget rundskriv på området. Virksomhetene skal i årsberetningene rapportere på andel faste og midlertidige stillinger.

Oslo kommune har hatt en vekst i antall ansatte siste år på 2 310. Av denne veksten utgjør midlertidig ansatte 84 %. Det er bydelene som står for det meste av denne veksten (ca. 75 %). Helseetaten har også hatt en økning av midlertidig ansatte i 2021. Årsaken til den negative utviklingen med hensyn til midlertidige ansatte kan i hovedsak forklares med oppbemanning i forbindelse med korona pandemien (blant annet TISK-arbeidet).

Helse, miljø og sikkerhet

Byrådet har i 2021 arbeidet med å følge opp at kommunens virksomheter har egne oppdaterte HMS-systemer i overensstemmelse med byrådets vedtak og lovgivningen på HMS-området. I tillegg til oppfølging gjennom årsrapporteringen er det i samarbeid med byrådsavdelingene sluttført HMS-gjennomgang i en av kommunens virksomheter.

Det har vært møter i sentralt arbeidsmiljøutvalg (S-AMU) og møter med sentralt hovedverneombud (S-HVO) for å sikre nødvendig medvirkning. Det årlige HMS-seminaret er ikke arrangert på grunn av pandemien.

Oppfølgingen av Arbeidstilsynets tilsyn med brudd på arbeidstidsbestemmelsene ble sluttført i 2021. Kommunen ble ilagt et overtredelsesgebyr i forbindelse med tilsynet. Dette var en reaksjon på alvorligheten i bruddene. Kommunen har gitt tilbakemelding om en rekke nye og forsterkede tiltak og rutiner som er innført for å sikre at arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser overholdes. Arbeidstilsynet har gitt tilbakemelding om at tilsynet er avsluttet uten videre oppfølging. Oslo kommune har også i 2021 jobbet målrettet med tiltak for å få bedre kontroll på etterlevelse av arbeidstidsbestemmelsene. Pandemien har stilt kommunen overfor helt særegne og akutte oppgaver for å ivareta liv og helse for Oslos befolkning. Dette har gjort det ekstra krevende å overholde arbeidstidsbestemmelsene også i 2021.

Alle virksomheter i kommunen skal rapportere antall brudd i sin årsberetning. Se tabell;

Tabell 1.59 Antall brudd på arbeidstidsbestemmelsene

Etat	2020		2021	
	Antall brudd	Antall brudd pr. årsverk	Antall brudd	Antall brudd pr. årsverk
Byrådsavdelingene	494	1,3	457	1,2
Beredskapssetaten	6	0,4	6	0,3
Kommuneadvokaten	105	3,1	27	0,9
Rådhusets forvaltningstjeneste	21	0,3	7	0,1
Innkrevningsetaten	5	0,1	4	0,1
Utviklings- og kompetanasetaten	764	2,1	663	1,9
Næringsetaten	45	0,7	5	0,1
Boligbygg Oslo KF	271	1,7	284	1,7
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF	65	0,8	-	-
Omsorgsbygg Oslo KF	212	1,0	-	-
Oslo Havn KF	206	1,9	55	0,5
Undervisningsbygg Oslo KF	476	2,3	-	-
Oslobygg KF	-	-	318	0,6
Byantikvaren	1	0,0	1	0,0
Eiendoms- og byfornylsesetaten	48	0,3	101	0,8
Plan- og bygningsetaten	43	0,1	67	0,1
Brann- og redningsetaten	3 054	6,2	1 516	3,0
Bymiljøetaten	114	0,1	160	0,2
Renovasjons- og gjenvinningsetaten	120	0,2	126	0,2
Fornebubanen	0	0,0	0	0,0
Klimaetaten	5	0,1	0	0,0
Vann- og avløpsetaten	352	0,6	280	0,4
Deichmanske bibliotek	268	1,0	103	0,4
Gravferdsetaten	1	0,0	4	0,0
Kulturetaten	160	0,6	179	0,6
Munchmuseet	65	0,5	372	2,5
Barne- og familieetaten	1 236	2,2	1 397	2,4
Utdanningsetaten	260	0,0	261	0,0
Helsetaten	5 750	5,2	5 503	4,5
Sykehjemsetaten	8 051	2,6	10 776	3,6
Origo	68	0,8	43	2,3
Velferdsetaten	1 773	1,8	2 163	2,3
Bydel Gamle Oslo	2 457	1,7	1 725	1,1
Bydel Grünerløkka	1 694	1,3	2 258	1,6
Bydel Sagene	2 303	2,1	3 287	2,9
Bydel St. Hanshaugen	1 410	2,1	1 841	1,7
Bydel Frogner	1 411	1,4	1 841	1,7
Bydel Ullern	1 200	1,7	2 986	3,8
Bydel Vestre Aker	1 402	1,5	1 924	1,8
Bydel Nordre Aker	1 907	1,7	2 493	2,0
Bydel Bjerke	1 747	1,6	3 274	2,9
Bydel Grorud	2 007	2,1	3 253	3,2
Bydel Stovner	3 040	2,7	1 489	1,2
Bydel Alna	575	0,4	617	0,4
Bydel Østensjø	1 558	1,1	2 143	1,5
Bydel Nordstrand	1 778	1,4	743	0,6
Bydel Søndre Nordstrand	2 365	2,2	1 992	1,7
Oslo kommune i alt	50 893	1,2	55 643	1,2

Kommunen ser alvorlig på de bruddene som er avdekket, og byrådet er opptatt av at alle ansatte har ryddige og gode arbeidsforhold i tråd med bestemmelsene i arbeidsmiljøloven. Selv om det er viktig å redusere omfanget av alle brudd, er det særlig viktig å ha fokus på de bruddene som medfører størst helsemessige, velferdsmessige og sikkerhetsmessige konsekvenser. Brudd som omfatter for mye samlet arbeidstid over fire uker, for korte arbeidsfrie perioder mellom arbeidsperioder og på lovlig

PERSONALRESSURSER - ARBEIDSGIVERTILTAK

samlet arbeidstid pr. dag vil det bli rettet særlig fokus mot.

En rekke aktiviteter og tiltak har blitt gjennomført i 2021 for å sikre at arbeidstidsbestemmelsene overholdes. Tiltakene er bl.a:

- Tildelingsbrev
- Fellesføringer
- Krav til innhold i årsberetninger
- Rapporteringer fra lokale AMU til sentralt AMU
- Oppfølging gjennom årsrapportering mv.

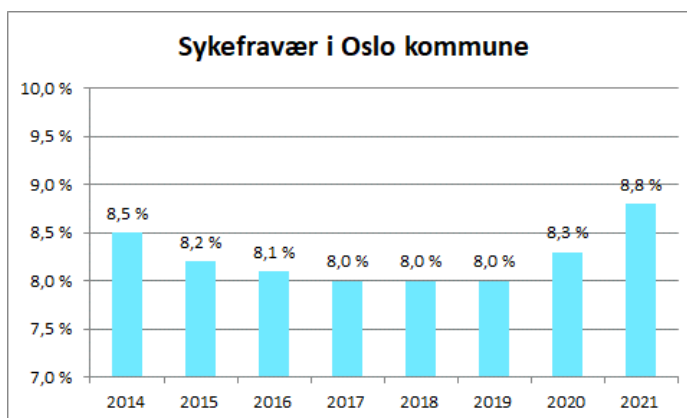
Arbeid for å redusere sykefraværet og øke nærværet

Oslo kommune har inngått avtale om et mer inkluderende arbeidsliv, IA-avtalen. Avtalen har som mål at sykefraværet og frafallet i arbeidslivet skal reduseres.

I 2020 og 2021 har kommunen vært preget av pandemien med covid-19. Pandemihåndteringen har vært svært ressurskrevende, og arbeidet med å redusere sykefraværet har vært utfordrende.

Det har vært et økende fravær gjennom pandemien. Fraværet skyldes dels direkte sykdom med covid-19 eller mistanke om slik sykdom. I enkelte yrker og bransjer har sykefraværet vært så omfattende at belastningen på gjenværende arbeidstakere har blitt så stor at det i seg selv har medført sykefravær.

Kommunens samlede sykefravær endte på 8,78 % i 2021 (opp fra 8,32 % i 2020). Av dette var 0,8 % registrert koronarelatert sykefravær. Kortidsfraværet (1-16) dager har i 2021 økt med 0,24 %-poeng fra 2020, mens langtidsfraværet har økt med 0,22 %.

Figur 1.17 Sykefravær i Oslo kommune

Tabellen under viser det prosentvise sykefraværet i Oslo kommune i 2020 og 2021 pr. sektor.

Tabell 1.60 Sykefravær pr. sektor i 2020 og 2021

Sektor	2021	2020	Endring
Bystyrets organer	5,1	3,1	2,0
Bydelene	10,9	10,7	0,2
Byrådslederens kontor	4,9	4,5	0,4
Byrådsavdeling for finans	4,6	4,4	0,2
Byrådsavdeling for byutvikling	5,3	5,4	0,0
Byrådsavdeling for næring og eierskap	5,4	4,1	1,2
Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap	7,4	6,6	0,8
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	6,6	6,8	-0,1
Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester	9,9	9,8	0,1
Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet	6,9	6,0	0,9
Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sos. tj	9,3	9,8	-0,5
Oslo kommune totalt	8,8	8,3	0,5

Tabellen under viser sykefravær per sektor fordelt på korttids- og langtidssykefravær i 2021;

Tabell 1.61 Sykefravær pr. sektor fordelt på korttids- og langtidssykefravær

Sektor	Sykefravær	Korttid (0-16 dager)	Langtid (17 > dager)
Bystyrets organer	5,1	1,6	2,5
Bydelene	10,9	3,7	7,2
Byrådslederens kontor	4,9	1,3	3,6
Byrådsavdeling for finans	4,6	1,4	3,2
Byrådsavdeling for byutvikling	5,3	1,8	3,5
Byrådsavdeling for næring og eierskap	5,4	1,6	3,8
Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap	7,4	2,6	4,7
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	6,6	2,5	4,1
Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester	9,9	3,1	6,8
Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet	6,9	2,7	4,2
Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sos. tj	9,3	3,4	5,9
Oslo kommune totalt	8,8	3,0	5,8

Tjenestepensjon

Oslo kommune ønsker å legge forholdene til rette for at seniorer kan stå i arbeid lenger. Virksomhetene skal føre en seniorpolitikk med individuelle tilpasninger av arbeidstid, -sted og -oppgaver, og sørge for at ansattes kompetanse, engasjement og kreativitet verdsettes og brukes uavhengig av alder og livsfase.

Pensjonsstatistikken er basert på medlemskap i pensjonsordningen med grunnlag i ansettelses i Oslo kommune ekskl. kommunale foretak.

I 2021 var snittalderen for nye alderspensjonister for menn 68,3 år (66,4 år i 2020) og for kvinner 66,8 år (67,0 år i 2020). Dersom avgang iht. tidligpensjonsordninger tas med, blir snittalder 64,6 år for menn (65,1 i 2020) og 65,5 år for kvinner (65,1 år i 2020).

I tråd med etablert praksis rapporteres omfanget og utviklingen av tidligpensjonstilfeller i byrådets årlige sak om årsberetning og regnskap for OPF.

Uttaksalder ved midlertidig og varig uførepensjon:

I 2021 var snittalderen for nye midlertidig uføre 50,6 år (50,1 år i 2020). For nye uførepensjonister var snittalderen 55,8 år (54,7 år i 2020).

Kommunens ordning med egenandelsbelastning ved uttak av AFP 62-64 er videreført.

Tariffesting av pensjon

I tariffrevisjonen 2020 ble partene enige om en teknisk gjennomgang av kommunens pensjonsregelverk (pensjonsvedtekter vedtatt av bystyret, AFP-vedtekter mv.) med sikte på en enhetlig avtale om pensjonsordninger for arbeidstakere i Oslo kommune som skulle gjelde fra 01.01.2022. 15.11.2021 ble partene enige slik avtale, og tjenestepensjonsordningen er dermed tariffestet fra 01.01.2022.

Arbeid med personalomstilling; overtallighet og arbeidstakere med avklart arbeidsevne

Målet for arbeidet med overtallige er å gjøre tiden som overtallig så kort som mulig for den enkelte berørte arbeidstaker. Det arbeides aktivt med at prosessen fra overtallighetstidspunktet til innplassering i ny stilling, skal oppleves som positivt for arbeidstaker.

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) v/Personalomstilling gjennomfører omstillingssamtaler med alle som blir definert som overtallige for å kartlegge den overtalliges kompetanse, gjennomgå rettigheter og plikter som overtallig i Oslo kommune og avklare aktuelle tiltak for å få den overtallige raskest mulig over i ny stilling. Tiltak kan for eksempel være kurs, hospitering, coaching og eksternt

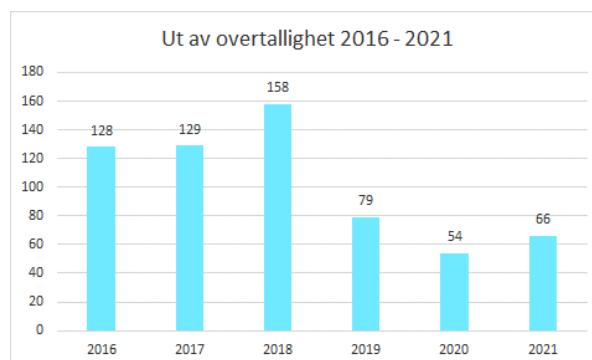
karriererådgiving.

Personalomstilling bidrar også med rådgivning til virksomhetene knyttet til omstillingsprosesser og attføringssaker.

Det er et tett og godt samarbeid mellom virksomhetene som har overtallige og UKE for å finne gode løsninger for den enkelte.

I løpet av 2021 ble det registrert 98 nye overtallige i HR systemet. 66 personer ble i 2021 omplassert til annet fast arbeid eller sluttet i kommunen. Av det totale antallet på 177 overtallige registrert pr. 31.12.2021, var 76 tilvisningsklare, 78 personer i midlertidige stillinger og 23 sykmeldte eller midlertidige uføre.

Av de 98 personene som ble registrert overtallige i 2021 representerer de 33 ulike stillingskategorier. Den største andelen registrerte overtallige er miljøterapeuter/miljøarbeidere, som representerer 20 % av overtallige innmeldt i 2021.

Figur 1.18 Ut av overtallighet 2016-2021

I 2021 var det 66 arbeidstakere som kom over i nye faste stillinger i Oslo kommune. Kvalifikasjonskravene til stillinger i Oslo kommune har generelt økt og det utlyses svært sjeldent stillinger uten formell kompetanse. Dette fører til at overtallighetstiden for enkelte kan bli lang i påvente av at det utlyses stillinger der den overtallige oppfyller kvalifikasjonskravet.

Arbeidstakere med avklart arbeidsevne.

Antall sentralt registrerte arbeidstakere med avklart arbeidsevne i Oslo kommune er 11 personer. Det ble kun registrert 2 nye arbeidstakere med avklart arbeidsevne i 2021. Av det totale antallet på 11 personer som er registrert i HR systemet er 7 personer tilvisningsklare og 4 personer er i arbeid i midlertidige stillinger.

6 arbeidstakere med avklart arbeidsevne kom over i ny fast stilling i Oslo kommune i løpet av 2021. I stillinger der det er flere fortrinnsberettigede arbeidstakere som blir vurdert kvalifisert har arbeidstakere med avklart arbeidsevne fortrinnsrett etter overtallige.

Tabell 1.62 Arbeidstakere med avklart arbeidsevne i Oslo kommune

	2017	2018	2019	2020	2021
Antall arbeidstakere med avklart arbeidsevne klar for tilvisning pr. 31.12	14	9	10	8	7
Antall arbeidstakere med avklart arbeidsevne i vikariat, sykmeldte osv.pr. 31.12	13	10	8	7	4
Totalt antall arbeidstakere med avklart arbeidsevne pr. 31.12	27	19	18	15	11
Antall omplasserte arbeidstakere med avklart arbeidsevne i året	10	14	7	2	6

Bruk av eksterne konsulenter

Det vises til byrådssak 263/15 om bruk av konsulenttjenester i Oslo kommune. I henhold til saken skal det innarbeides en særskilt rapportering på virksomhetenes konsulentbruk i årsberetningen. Nedenfor følger oversikt over utgifter til bruk av konsulenter fra 2017 til 2021 i henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet.

Byrådet jobber for å redusere bruken av eksterne konsulenter og sørge for at kommunen selv innehar riktig kompetanse. Det vil allikevel være ulike grunner til at kommunen til enhver tid har bruk av eksterne konsulenter. Det kan være at en oppgaves art er slik at det kreves særskilt kompetanse som det ikke er hensiktsmessig å bygge opp i kommunen, eller at oppgaven krever uavhengighet og/eller ekstern kvalitetssikring. Det kan også være rekrutteringsutfordringer i form av både lønnsnivå og tilgang til ønsket kompetanse som medfører behov for bruk av eksterne konsulenter. Byrådet er imidlertid opptatt av at kommunen på alle nivåer har fokus på at konsulentbruken blir begrenset til det som er nødvendig.

Fra og med budsjett- og regnskapsåret 2020 er det innført ny felles kontoplan for kommunen. Dette betyr blant annet at flere kontoer har endret navn, nye kontoer er innført og noen er opphørt. Innføringen har blitt gjennomført gjennom året og tallene fra og med 2020 vil ikke være direkte sammenlignbare med tidligere år.

Tabell 1.63 Driftsregnskapet

Beløp i mill.					
Konsulent bruk - Driftsregnskapet	2017	2018	2019	2020	2021
Rådgivningstjenester prosjektering	182	330	302	351	167
Rådgivningstjenester byggeledelse mv.	36	117	326	73	60
Konsulenttjenester innen kvalitet og kontroll	73	74	89	23	42
Konsulentbistand - IT	128	157	119	92	185
Konsulentbistand - organisasjon og org.utvikling	39	49	47	48	38
Konsulentbistand - HMS	10	14	13	13	6
Andre konsulenttjenester	184	170	172	291	352
Totalt Drift	653	911	1 069	892	850

Tabell 1.64 Investeringsregnskapet

Beløp i mill.					
Investering	2017	2018	2019	2020	2021
Rådgivningstjenester prosjektering	485	470	629	876	818
Rådgivningstjenester byggeledelse mv.	253	230	235	406	224
Konsulenttjenester innen kvalitet og kontroll	34	46	30	50	167
Konsulentbistand - IT	73	77	99	125	115
Konsulentbistand - organisasjon og org.utvikling	3	2	0	0	0
Konsulentbistand - HMS	0	1	2	0	0
Andre konsulenttjenester	188	140	223	212	193
Totalt Investering	1035	965	1 218	1 671	1 518

Tabell 1.65 Samlede utgifter til konsulenttjenester

Beløp i mill.							
	2017	2018	2019	2020	2021	Endring 2020-2021	Endring 2020-2021
Sum konsulentbruk	1 688	1 876	2 288	2 563	2 368	-195	-7,6 %

Bruk av eksterne konsulenter har samlet blitt redusert med 195 mill. fra 2020 til 2021. Reduksjonen kan i hovedsak forklares med reduserte utgifter til eksterne konsulenter samlet for foretakene med 341 mill., samtidig som det har vært en økning i bruk av konsulenter i forbindelse med Fornebubanen.

HELHETLIG VIRKSOMHETSSTYRING

Helhetlig virksomhetsstyring handler om aktivt å legge forholdene til rette for at kommunen skal oppnå de ønskede resultater, unngå styringssvikt og svekket omdømme.

Virksomhetsstyring er prosessen som omfatter oppfølging av fastsatte mål, planlegging av hvordan målene skal nås, løpende rapportering og risikovurdering, analyser av situasjonen og utforming og iverksetting av korrigerende tiltak for å nå mål. Gjennom dette legges også grunnlaget for bedre resultater og kontinuerlige forbedringer av kvalitet og effektivitet i oppgaveløsningen. Virksomhetsstyring omfatter ledelse, styring og kontroll som er innrettet på å gjennomføre politiske vedtak, herunder følge opp budsjetter og planer, og skal sikre at lover og regelverk overholdes.

Styring og ledelse

Byrådet vedtok i byråds sak 1055/17 at tillit skal være et bærende prinsipp i styring og ledelse i Oslo kommune. Dette får konsekvenser for praktisering av mål- og resultatstyring ved at det skal legges mer vekt på tydelige mål og forventninger til resultater og effekter og mindre vekt på kontroll, detaljrapportering og aktivitetsmåling. En lærende organisasjon og kunnskapsbaserte beslutninger er en forutsetning for tillitsbasert styring og ledelse. Å bygge og endre kultur tar tid. For å lykkes i dette arbeidet i Oslo kommune er det viktig at sentrale og lokale tiltak virker sammen og samtidig.

Arbeidet med utvikling av tillit i styring og ledelse skjer på alle nivåer i kommunen. Sentrale tiltak og initiativ supplerer og støtter opp under arbeidet som foregår i den enkelte sektor. Nettverk for virksomhetsstyring i byrådsavdelingene er videreført.

Det koronatilpassede tilbudet til ledergrupper som startet opp i 2020 ble videreført i 2021. Det inneholdt samlinger i topplergruppene med behovsstyrte temaer innen styring og ledelse, som kriseledelse, avstandsledelse, balanse drift og utvikling, samarbeid og relasjoner og læring. Refleksjonsgrupper, inkludert for seksjonssjefer i byrådsavdelingene, og individuell coaching ble også videreført i 2021.

Høsten 2021 ble det lansert et nytt tilbud til toppler og deres ledergrupper med mål om økt strategisk samhandling på tvers i kommunen. Dette handler om felles forståelse av samfunnsutfordringer og styrket kompetanse i håndtering av sammensatte utfordringer samt økt forståelse av topplergruppens rolle i dette. Innholdet er tett knyttet til prinsipper for tillitsbasert styring og ledelse. Om lag 50 topplergrupper benytter seg av seg av tilbudet.

Evalueringsregime

Byrådet har fått gjennomført en ekstern evaluering av kommunens investeringsregime i 2021. Evalueringen viste at investeringsregimet er nyttig for Oslo kommune, men at det finnes forbedringsmuligheter. Resultatet fra den eksterne evalueringen og funn i gjennomførte forvaltningsrevisjoner på området vil bli lagt til grunn i en bred gjennomgang av kommunens investeringsregime. Siktemålet med arbeidet er et forbedret styringsverktøy for investeringsprosjektene og et investeringsregime som gir godt grunnlag for politisk styring av kommunens investeringsprosjekter.

Koronapandemien - erfaringer og læringspunkter

Håndteringen av koronapandemien har vist at Oslo kommune har omstillingsdyktige medarbeidere og virksomheter med evne til å tilpasse seg og levere i en langvarig og uforutsigbar krisesituasjon.

Kommunen må høste av erfaringene fra å lede og styre i uforutsigbarhet og på usikre kunnskapsgrunnlag. Når kunnskap mangler, må nye løsninger utprøves for å gjøre seg erfaringer om hva som virker. Slike erfaringer må så systematiseres for å bidra til læring. Et viktig bidrag vil være kommunens helhetlige og tverrsektorielle evaluering av pandemihåndteringen. Første fase i dette arbeidet startet opp i 2021 med evaluering av Sentral kriseledelse (SKL) og vil fortsette i 2022 med evaluering av sektorenes og virksomhetenes håndtering av pandemien. SKL-evalueringen utgjør viktig underlag for den videre innretning av evaluering på lavere nivå. De samlede resultatene vil utgjøre et viktig underlag for videreutvikling av samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet i kommunen.

Kommunens kunnskapsbaserte arbeid med innhenting, systematisering og presentasjon av konkrete data, som for eksempel mobilitetsdata, brudd på smittevernregler, ansamlinger og smittetall, har bidratt til gode beslutningsgrunnlag under pandemien, som også vil være til nytte i tiden framover.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Koronapandemien har vært den mest komplekse og langvarige samfunnskrisen Oslo kommune har håndtert i moderne tid. Et godt fungerende tverrsektorielt samarbeid har vært avgjørende for kommunes innsats og håndtering av pandemien. Kommunen har utvist evne til å jobbe helhetlig, systematisk og tverrsektorielt gjennom krisen. Dette har handlet om rask omstilling, omdisponering og deling av ressurser – å se konsekvenser for ulike sektorer under ett, opprettholde et felles situasjonsbilde og til å ta veloverveide og krevende beslutninger tilpasset dynamikken i pandemiens utvikling.

Oslo kommunes overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse, Kommunalt risikobilde 2021 (KRB), ble vedtatt i 2021. KRB med handlingsplan vil være førende for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap de neste fire årene.

Trygg i Oslo (TRiO) er ytterligere videreutviklet for å gi en bedre oversikt over kommunal innsats i byrom. TRiO har som mål å bedre det operasjonelle samvirket for og mellom tjenester i byrommet. Gjennom dette arbeidet har det blitt utviklet flere digitale rapporteringsverktøy, som gjør det mulig å systematisere informasjon om hendelser i byrommet. Gjennom å kunne se utvikling i løpet av for eksempel et døgn eller en uke, kan tjenester tilpasses og målrettes. Stadig flere virksomheter har tatt verktøyet aktivt i bruk og rapporterer inn i systemet. Verktøyetets sanntidsmodul for beredskap har gjennom pandemien bidratt med avgjørende innsikt til både utvikling og innretning av tiltak.

Politirådet er styringsgruppe for SaLTø-samarbeidet (Sammen Lager vi et Tryggere Oslo) og har et overordnet ansvar for sentrumssamarbeidet for en tryggere by. Politirådet i Oslo har i 2021 avholdt fire digitale møter, og ett seminar med fysisk oppmøte.

I løpet av 2021 har det med bidrag fra ulike fagområder og sektorer blitt realisert en ny og innovativ felles kunnskapsplattform til bruk under kriser og beredskapsarbeid: Det er utviklet et smittedashbord som legger grunnlaget for informasjonsdeling mellom etatene, oppfølging og omdisponering av ressurser samt beslutninger i kriseledelsen. Arbeidet ble i desember 2021 hedret av Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Nasjonalt geodataråd som et eksemplarisk tiltak for bedre og mer effektive prosesser i offentlig sektor.

Kommunenes koordineringssentral (KOSS) er en del av operasjonssentralen på politihuset i Oslo, og skal bidra til økt samhandling og dialog mellom nødetatene og Asker, Bærum og Oslo kommune ved operative hendelser. KOSS har gjennom 2021 utviklet en tverrsektoriell rapportering som gjennom informasjonsdeling har medført økt grad av samvirke. Med ukentlig oppdaterte situasjonsbilder bidrar KOSS med kunnskapsgrunnlag i beredskapsplanleggingen til nødetater og kommunale virksomheter.

Massekommunikasjon

Kommunikasjonsseksjonen på Byrådslederens kontor (BLK) har hatt hovedansvaret for massekommunikasjon til byens innbyggere og media i tett samarbeid med andre byrådsavdelinger og virksomheter. BLK har i kraft av å være hovedaktør i K5, informasjonsenheten i kriseledelsen, styrt mediearbeidet og mediehåndteringen.

Kommunikasjonsarbeidet har hatt fokus på tydelig informasjon til innbyggerne om gjeldende tiltak gjennom kommunens kommunikasjonskanaler. Målet har vært å nå så mange som mulig av byens innbyggere med kommunikasjonen, og ulike og til dels utradisjonelle kanaler er tatt i bruk. Det har blitt produsert video der ansatte har forklart smittevernregler og videoer med innbyggere med ulike språkbakgrunn har kommet med oppfordringer. Tegneserier er også brukt i kommunikasjonen. Det er utformet byvettregler og tatt i bruk reklameflater i bybildet og i ulike media, på informasjonsskjermer

på legekontor og på kommunikasjonsknutepunkter med mer.

Høsten 2021 ble det gjennomført en egen vaksinekampanje som var rettet mot ungdom. For å nå de unge ble det produsert korte filmer på Snapchat, Youtube, Instagram og Facebook supplert med en «gerilja-kampanje» der ungdom, lokale sportsklubber og frivillige bidro med å spre plakater med informasjon om vaksine. Kommunen har også brukt mikroinfluencere til å spre koronakommunikasjon i sine nettverk.

Bydelene har brukt sine nettverk av folk med tillit innad i ulike miljøer. De har ansatt ungdom som koronaverter på kjøpesenter, og de har banket på dører i områder med høy smitte for å informere om at testing er gratis.

Oppdateringer i sosiale medier, primært Oslo kommune på Facebook og Instagram, har hatt stor betydning for god dialog med befolkningen. Målet for kommunikasjonsarbeidet har vært å informere alle deler av befolkningen gjennom å bruke et mangfold av virkemidler og målrettet kommunikasjon mot enkeltgrupper ved behov. Kommunens nettsider har vært den viktigste informasjonskanalen for innbyggerne. Arbeidet med å sørge for løpende oppdatering av informasjon på kommunens nettsted om tiltak, vaksiner og testing, isolasjon, smittesporing og karantene (TISK) i Oslo kommune har vært prioritert i hele perioden.

Oslos visuelle identitet som er universelt utformet har vært helt avgjørende for å kunne kommunisere effektivt og tydelig med innbyggere og tilreisende om koronaviruset. K5 har fortløpende produsert informasjonsmateriell med smittevernråd og gjeldende tiltak på ulike språk. Det helt avgjørende at materiell som plakater, annonser og maler til informasjonsskjermer er kultursensitivt og suppleres med enkle, forklarende illustrasjoner. Det har gjennom året vært kjørt flere større kampanjer for å nå så mange som mulig av innbyggerne i Oslo.

I mars lanserte Oslo kommune en informasjonskampanje om gjeldende smitteverntiltak med fokus på å redusere sosial omgang til et minimum. Kampanjen ble presentert på boards på de mest trafikkerte T-banestasjonene og kjøpesentrene, annonser i lokalavisene samt aftenposten.no, e24.no, finn.no og vg.no. I tillegg informerte kommunen på skjermer på fastlegekontorer på norsk, engelsk, polsk og somali.

I perioden juni til desember ble det gjennomført en omfattende vaksinekampanje rettet mot ungdom og unge voksne med forsterkning på tiltak rettet mot minoritetsbefolkningen. Budskapet var «registrer deg, ta vaksine, gjør det for deg selv». De eldre ber de unge om å ta vaksine, ikke lenger for deres del - men for seg selv. Kampanjen vant pris i European Excellence Awards i klassen for Government Agencies and parties.

Informasjon på mange språk

I hele perioden har smitten vært høyere i noen bydeler enn i andre, og spesielt høy smitte i bydeler med innbyggere med minoritetsbakgrunn. Oslos innbyggere snakker over 200 ulike språk, og kommunens kommunikasjonsmiljøer har gjennom hele pandemien hatt særlig fokus på kommunikasjon rettet mot minoritetsmiljøer og andre grupper som kan være vanskelig å nå. Dette har i 2021 i tillegg til arbeidet med å informere om testing, isolasjon, smittesporing og karantene (TISK) også handlet om vaksiner. I dette arbeidet har BLK jobbet tett med byrådsavdelingene for helse, eldre og innbyggertjenester (HEI) og for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS), bydelene og virksomhetene på helsefeltet, blant annet har kommunikasjonsseksjonen deltatt i dialogmøtene med sivilsamfunn og trossamfunn i regi av AIS. Dette nære samarbeidet har vært viktig for at kommunens nettsider kan være tilgjengelig på flere språk og brukes av organisasjoner og andre.

Mediearbeid og pressekonferanser

BLK har organisert om lag 20 pressekonferanser i 2021. Byrådsleder har alltid ledet pressekonferansene. Aktuelle byråder har deltatt ved behov. I 2021 har Rådhusets forvaltningstjeneste etablert et system for strømming av pressekonferansene på Rådhuset. Pressekonferansene har blitt tegnspråktolket. De fleste pressekonferansene har blitt arrangert i Rådhushallen. Det har vært stor medieinteresse for byrådets beslutninger om tiltak gjennom hele perioden.

Visuell kommunikasjon

Oslo kommunes visuelle identitet har en implementeringsfase frem mot 2023. De aller fleste av kommunens virksomheter har lagt om til ny visuell identitet og bruker maler, designmanualen og designverktøyet daglig.

Flere av kommunens virksomheter har i fellesskap gjennomført et større prosjekt om universell utforming i skiltprogrammet i samarbeid med Universell Utforming AS, kompetansesenter for universell utforming. Det ble etablert seks ulike testgrupper og gjennomført tester som resulterte i oppdatering av skiltprogrammet samt en rekke nye skilt og ikoner.

I januar 2021 mottok Oslo kommune og prosjektet Ny visuell identitet for Oslo kommune innovasjonsprisen for universell utforming i kategorien grafisk design. Design og arkitektur Norge (DOGA) står bak Innovasjonsprisen for universell utforming som ble delt ut for fjerde gang.

Informasjonssikkerhet og personvern

Oslo kommune er i gang med sin digitale transformasjon. For at innbyggere, næringsliv og kommunens egne ansatte skal ha tillit til at kommunens digitale tjenester er trygge å bruke, er det behov for stor innsats på informasjonssikkerhets- og personvernområdet.

Den enkelte virksomhet og byrådsavdeling har ansvar for at informasjonssikkerheten og personvernet ivaretas operativt, mens det sentrale fagmiljøet i byrådsavdeling for finans (FIN) blant annet bidrar med kompetansehevingstiltak og utvikling av støtteverktøy som veiledere og maler. Det gis også veiledning og faglig støtte blant annet i forbindelse med anskaffelser og risikovurderinger.

Kommunens overordnede styringssystem for informasjonssikkerhet tilrettelegger for virksomhetenes ivaretagelse av styring og kontroll på informasjonssikkerhets- og personvernområdet. Arbeidet med styringssystemet kom langt i 2021, og forventes ferdigstilt i første halvår 2022.

Arbeidet med utvikling av kommunens felles IKT-plattform ble videreført i 2021, herunder modernisering av kommunens sikkerhetsplattform.

Byrådet har gjennomført en betydelig satsing på informasjonssikkerhet og personvern de siste årene, der kompetanseutvikling har stått sentralt. Tilstrekkelig informasjonssikkerhets- og personvernkompetanse er kritisk for en sikker digital transformasjon.

Forebygging av korrupsjon og misligheter

Byrådet har i 2021 videreført det prioriterte arbeidet med forebygging av korrupsjon og misligheter. Hovedfokus vil fortsatt være å styrke og videreutvikle risikostyring og internkontroll i virksomhetene. Det er gjennomført revisjonsoppdrag og gjennomgang av styrings- og kontrollsystemer på prioriterte risikoområder i samarbeid med berørte byrådsavdelinger. I nettverk for forebygging av korrupsjon er det gjennomført to møter i 2021. Oslo kommune er medlem i Transparency International og relevant informasjon er formidlet på nettverkets intranettside.

Varslingsordningen

Arbeidet med den sentrale varslingsordningen hvor ekstern leverandør er mottaker av varsel, er videreført. Varslingsordningen gir kommunens ledelse bedre tilfang av informasjon om kritikkverdige forhold og blant annet et bedre grunnlag for å oppdage misligheter på et tidligere stadium. Økt oppdagelsesrisiko forventes å ha en forebyggende effekt. Varslingsordningen gjelder både for ansatte, brukere og andre berørte (leverandører med flere). Både anonyme og navngitte varsler blir vurdert.

Etterlevelse av reglene om offentlighet og journalføring

Byrådets strategi for etterlevelse av reglene om offentlighet og journalføring i Oslo kommune ble vedtatt av bystyret i 2020.

I etterkant av bystyrets behandling av strategien, sendte Byrådslederens kontor ut et rundskriv til alle virksomheter i Oslo kommune om forventninger knyttet til arbeidet med å styrke etterlevelsen av regelverket om offentlighet og journalføring.

Det ble understreket at alle ledere og ansatte må ha tilstrekkelig kunnskap om lovverket. Ledere og saksbehandlere som journalfører dokumenter og behandler innsynskrav ble anbefalt å benytte seg av det kurs- og opplæringstilbudet kommunen har om blant annet offentleglova og arkivforskriften. Virksomhetene ble videre oppfordret til å utpeke ressurspersoner med et særskilt ansvar for innsyn og offentlighet.

Det ble også påpekt at virksomhetene må ha rutiner som sikrer at alle journalføringspliktige saksdokumenter, uavhengig av teknologisk plattform, journalføres fortløpende og at tittelen på saksdokumentet er dekkende.

Det arbeides fortsatt med å få på plass fulltekstpublisering i alle kommunens virksomheter. Ved fulltekstpublisering får publikum tilgang til å lese dokumenter uten å søke om innsyn. Koronapandemien har medført ekstra arbeidsbelastning på sentral administrasjon i virksomhetene. Samtidig er innføring av nytt arkivsystem et premiss for god systemstøtte for fulltekstpublisering. Mange virksomheter avventer fulltekstpublisering til innføringen av nytt arkivsystem er implementert. Det er utarbeidet en veileder for ivaretagelse av personvernet knyttet til fulltekstpublisering, som er distribuert til kommunens virksomheter i 2021.

FINANSFORVALTNING I OSLO KOMMUNE

Oslo kommune har en sentralisert finansforvaltning vedrørende opptak av lån, likviditetsplasseringer, bankavtaler, bankkontosystemer og andre større finansielle forretninger i Oslo kommunes navn. Sentralisert finansforvaltning er en forutsetning for mest mulig effektiv bruk av kapital. Det betyr blant annet at overskuddslikviditet i en virksomhet kan utnyttes til å finansiere lånebehov i en annen. Derved kan eksterne låneopptak utsettes i tid og kommunen som helhet spare renteutgifter.

Oslo kommune vurderes årlig av kredittvurderingsbyrået Standard & Poor's. Byrået bekreftet i november 2021 videreføring av karakteren AAA, som er beste oppnåelige. Dette innebærer at Oslo kommune vurderes som mer kredittverdig enn norske banker og på linje med den norske stat.

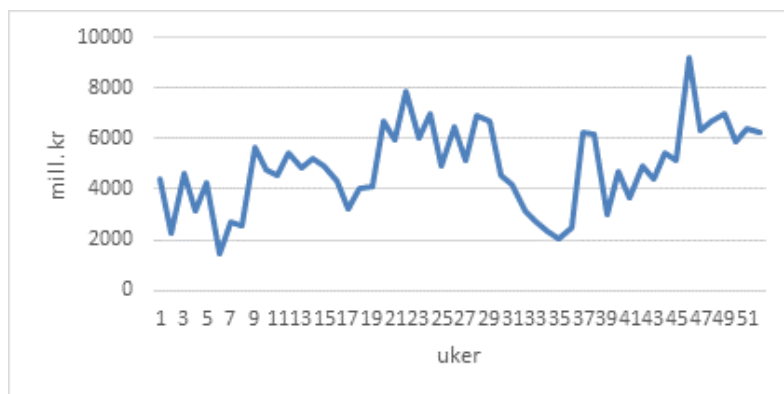
Bystyret vedtok i sak 313/16 Oslo kommunes finansreglement med ikrafttredelse etter byrådets vedtak 26.1.2017.

I pkt 8 i reglementet skal det årlig rapporteres på:

- sammensetning av midler og gjeld og deres løpetid
- verdi, samlet og fordelt på de ulike typer av midler og gjeld
- andel og størrelse på gjeld i flytende rente og størrelsen på investeringer som gir rentekompensasjon
- vesentlige markedsendringer
- endringer i risikoeksponering
- markedsrenter og egne rentebetingelser
- avvik mellom faktisk forvaltning og finansreglementets krav
- oppfyllelse av målsettingene for reglementets pkt. 6, 4. og 5. ledd som gjelder oppnådd avkastning på likvide midler og oppnådd rentekostnad på låneporteføljen.

Likviditet

Likviditeten viser hvordan kommunen er i stand til å ta hånd om sine løpende betalingsforpliktelser. Oslo kommunes likviditet utgjør summen av inntestående i kommunens konsernkontosystem i bank inklusive eventuelle plasseringer av overskuddslikviditet.

Figur 1.19 Konsernlikviditet 2021

Bankkonti tilhørende etater, bydeler, kommunale foretak og Lånefondet inngår i kommunens konsernlikviditet.

Oslo kommune har hatt god likviditet til operative formål i 2021.

Likviditet utover det estimerte driftsbehovet, såkalt overskuddslikviditet, kan plasseres i henhold til pkt. 3.2 Overskudds- og beredskapslikviditet i Reglement for finansforvaltningen i Oslo kommune. Konsernet har kun plassert overskuddslikviditet i bankinnskudd i 2021.

Tabell 1.66 Oversikt over aktivaposisjoner og kreditteksponering

Posisjon pr. 31.12.2021 (i mill.)	Innskudd pr 31.12.2021	Maksimal kredittramme	Margin
DNB (Konsern konto + skattetrekk (AA-))	4 845	5 000	155
Danske Bank (A)	1 401	5 000	3 599
Sum bankinnskudd	6 246		
Intet			
Sum pengemarkedsinstrumenter	0		
Intet			
Sum tidsbegrensede utlån AS	0		
Intet			
Sum derivater	0		

Oslo kommune har konsernkontoavtale med DNB og innskuddsavtale med Danske Bank. Det plasseres likviditet der det gis best avkastning og innenfor den kredittrammen finansreglementet tillater.

Selvpålagt maksimal kredittramme i DNB på 5 mrd. har blitt overskredet enkelte dager. Forholdene er blitt korrigert innen 1-2 dager. For øvrig er det ikke avdekket avvik mellom faktisk forvaltning og finansreglementets krav pr. 31.12.2021.

Måloppnåelse og markedsendringer:

Som følge av Korona pandemien og Norges Banks tiltak i den forbindelse har rentenivået, både korte (flytende) og lange (fast), vært lave gjennom hele 2021.

Kommunens vedtatte rentestrategi i finansreglementet anviser fastrente på innlån, det innebærer at årets renteutgifter ikke blir vesentlig lavere som følge av lavt rentenivå i 2021.

Tabell 1.67 Måloppnåelse og markedsendringer

Likviditet pr. 31.12.2021	Bokført	Gjennomsnitt i 2021		
	Mill. kr	Bindingstid	Rente %	Løpetid
Bank	6 246	0	0,77*	0
Plasseringer	0	0	0	0
Totalt	6 246	0	0,77	0

*Gjennomsnittrente DNB

Sammenligning	Dok 3/21	Gj.snitt i 2021	Avvik vs. Dok 3	Avvik vs. likviditet rente
3 mnd NIBOR % satser	0,70	0,47	-0,23	0,3

Markedsrenten 3 mnd NIBOR var 0,23 % poeng lavere enn prognosen i vedtatt budsjett.

I forhold til målsetningen i finansreglementet om avkastning tilsvarende 3 mnd NIBOR er avkastningen på likviditeten 0,3 % poeng høyere i 2021.

Kommunen har trukket sporadisk på kassakreditten i 2021. Gjennomsnittlig trekkrente i DNB har vært 0,92 %.

Gjeld/lånefondet

Lånefondet er kommunen sin internbank. Lånene i Lånefondet blir hovedsakelig tatt opp som obligasjonslån. Alle obligasjonslån er gjenstand for konkurranse via auksjon. Gjeldsbrevlån fra alternativ långiver kan også anvendes så lenge det kan dokumenteres at disse er rimeligere enn alternativet med obligasjonslån. Kommunen har 9 gjeldsbrevlån til en verdi av 12,5 mrd. i tillegg til obligasjonslån til en verdi av 39,735 mrd. pr. 31.12.2021.

De opplånte midlene lånes videre ut til selvkost til bykassen og kommunale foretak. Dette gjelder både langsiktige lån til investeringsvirksomhet og kortsiktige likviditetslån.

Oslo kommunes investeringer finansieres i hovedsak gjennom lånefondet. Lånefondets regnskap avlegges samtidig med bykassens.

Oversikt over lånefondets eksterne innlån etter forfall pr. 31.12.2021

Tabell 1.68 Oversikt over lånefondets eksterne innlån pr. 31.12.2021

Lån (NOK 1000)

ISIN NO	Rente p.t.	Valuta	Løpetid	Fast/Flytende	Opprinnelig lånebeløp	Utestående 31.12.2020	Utestående 31.12.2021	Avdragsplan
001 066460.0	3,55	NOK	2013/21	Fast	1 500 000	1 500 000	0	Innfridd 12.02.21
001 0780356 FRN	0,78	NOK	2016/21	Flytende	2 000 000	2 000 000	0	Innfridd 02.09.21
001 069709.7	3,30	NOK	2013/21	Fast	1 500 000	1 500 000	0	Innfridd 25.11.21
001 0730526	1,60	NOK	2015/22	Fast	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 05.05.22
001 066459.2*	3,60	NOK	2012/22	Fast	1 500 000	3 000 000	3 000 000	Innfris i sin helhet 06.12.22
001 072474.3	2,45	NOK	2014/23	Fast	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 24.05.23
Gjeldsbrev	1,83	NOK	2017/23	Fast	1 000 000	1 000 000	1 000 000	Innfris i sin helhet 11.06.23
001 069392.2	3,65	NOK	2013/23	Fast	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 08.11.23
001 072782.9	2,30	NOK	2014/24	Fast	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 14.03.24
001 0752702 (Grønn obligasjon)	2,35	NOK	2015/24	Fast	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 04.09.24
001 0867575	2,05	NOK	2019/24	Fast	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 31.10.24
Gjeldsbrev	2,03	NOK	2015/25	Fast	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 16.01.25
Gjeldsbrev	2,52	NOK	2015/25	Fast	1 000 000	1 000 000	1 000 000	Innfris i sin helhet 23.05.25
001 0752124	2,60	NOK	2015/25	Fast	1 735 000	1 735 000	1 735 000	Innfris i sin helhet 12.11.25
001 0838881 FRN	1,25	NOK	2018/26	Flytende	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 06.05.26
001 1171498 FRN	1,01	NOK	2021/26	Flytende	1 500 000	0	1 500 000	Innfris i sin helhet 19.06.26
Gjeldsbrev	2,12	NOK	2016/26	Fast	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 23.10.26
001 0912835	1,20	NOK	2020/26	Fast	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 10.12.26
001 0811235	2,25	NOK	2017/27	Fast	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 07.06.27
001 0811227	2,30	NOK	2017/27	Fast	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 01.12.27
001 0907033	1,32	NOK	2020/28	Fast	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 16.02.28
Gjeldsbrev	2,61	NOK	2018/28	Fast	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 13.06.28
001 0838873	2,75	NOK	2018/28	Fast	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 30.11.28
001 1155905	2,17	NOK	2021/29	Fast	2 000 000	0	2 000 000	Innfris i sin helhet 18.05.29
001 0866650	2,15	NOK	2019/29	Fast	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 17.10.29
Gjeldsbrev	2,31	NOK	2019/29	Fast	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 12.12.29
001 0731011	2,40	NOK	2015/30	Fast	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 13.02.30
001 1136020	2,25	NOK	2021/30	Fast	2 000 000	0	2 000 000	Innfris i sin helhet 23.04.30
Gjeldsbrev	1,27	NOK	2020/30	Fast	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 14.08.30
001 0907892	1,50	NOK	2020/30	Fast	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 27.11.30
Gjeldsbrev	1,93	NOK	2021/31	Fast	1 000 000	0	1 000 000	Innfris i sin helhet 17.03.31
Gjeldsbrev	2,18	NOK	2021/31	Fast	1 000 000	0	1 000 000	Innfris i sin helhet 04.04.31
001 1146367	2,22	NOK	2021/31	Fast	2 000 000	0	2 000 000	Innfris i sin helhet 04.11.31
001 0869225	2,40	NOK	2019/34	Fast	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 21.11.34
Sum					55 735 000	47 735 000	52 235 000	

Lånefondets samlede eksterne lånegjeld er 52,235 mrd. Det er innfridd 3 lån på til sammen 5 mrd. i 2021. Det er tatt opp 6 nye lån på til sammen 9,5 mrd.

Tabell 1.69 Lånegivere

Långiver	Utestående pr. 31.12.2021 (NOK 1000)	Andel
Norsk fremmedkapitalmarked	39 735 000	76,1 %
Kommunalbanken	11 000 000	21,1 %
Den nordiske investeringsbanken	1 500 000	2,9 %

FINANSFORVALTNING I OSLO KOMMUNE

I finansreglementets punkt 4 er det åpnet for en mindre andel eksternt låneopptak til flytende rente, forutsatt at hovedstolens renterisiko kan nøytraliseres gjennom inntekter fra rentekompensasjon. Etter omstruktureringen av eierskapet i energisektoren er det ytet lån til selskapet Fortum Oslo Varme AS. Ett av disse lånene reguleres med flytende rente og inkluderes derfor i eksponeringsrammen for rentekompensasjon. Forholdet har oppstått i etterkant av at bystyret fattet vedtak om nytt finansreglement og er derfor ikke omtalt eksplisitt i reglementet. Det er likevel vurdert å være korrekt fortolkning av bystyrets vedtak, og i tråd med finansreglementets intensjon å inkludere utlånet i rammen for innlån til flytende rente.

Tabell 1.70 Eksponering flytende rente

Eksponering flytende rente (NOK 1000)					
Lån	Hovedstol	Rente p.t.	Siste regulering	Hovedstol for rentekompensasjon og utlån til Fortum	Margin
001 1171498 FRN	1 500 000	1,01	09.12.2021		
001 0838881 FRN	1 500 000	1,25	08.11.2021		
Sum	3 000 000			3 707 000	707 000

Oslo kommune har p.t. 2 eksterne lån på til sammen 3 mrd. til flytende rente.

Fordelingen mellom fast og flytende rente er:

Oslo kommune har tatt opp 1,6 mrd i Startlån i Husbanken for videreutlån til boligkjøpere i 2021. Startlånsordningen er unntatt fra finansreglementet

Tabell 1.71 Flytende/fast rente

	Utestående 31.12.2021 (NOK 1000)	Andel
Flytende rente	3 000 000	5,7 %
Fast rente	49 235 000	94,3 %

Tabell 1.72 Lånefondet

Lånefondet pr. 31.12.21	Bokført	Gjennomsnitt i 2021		
	Mill. kr	Bindingstid	Rente %	Løpetid
Eksterne lån	52 235	5,36	2,18	5,6

*eff. rente 2,18 inkl. lånefondets omkostninger i 2021

Tabell 1.73 Måloppnåelse og markedsendringer:

Sammenligning	Dok 3/21 10 års SWAP	Gj.snitt siden opptak	Avvik vs. Dok 3	Avvik vs. Lånefondrente
10 år SWAP % satser	1,7	2,11	-0,41	0,23

Lånefondets portefølje av eksterne innlån har i 2021 en gjennomsnittlig innlånsrente som er 0,23 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittlig 10 års SWAP rente tillagt 0,3 prosentpoeng. Sistnevnte er målsetning som følger av finansreglementet.

Tidspunktene for låneforfall er av risikohensyn spredt over flere år. Endringer i rentenivået vil derfor først over tid ha innvirkning på hele porteføljen. I henhold til gjeldende finansreglement skal Lånefondet ha fast rente (lang rente) på innlån og er derfor mindre påvirket av årlige svingninger i rentenivået.

Til finansrapporteringen etter 1. kvartal og 2. tertial rapporteres rutinemessig gjestående renteeksponering gjennom året. Nettoposisjonen består av gjestående eksterne låneopptak i inneværende år fratrasket eksterne utlån med variabel rente. Pr. 31.12.2021 gjenstår det verken låneopptak uten rentesikring, eller renteregulering av eksterne utlån.

Oppsummering

Det ikke avdekket avvik mellom faktisk forvaltning og finansreglementets krav pr. 31.12.2021

Forsikringer

Oslo kommune har som hovedprinsipp å være selvassurandør på forsikringsområdet. Unntak fra prinsippet gjøres i de tilfeller kommunen er pålagt å tegne forsikring som følge av lov eller avtale, eller i tilfeller hvor den økonomiske risikoen ved ikke å tegne forsikringer er utover kommunens evne til å håndtere egenrisiko.

Oslo Pensjonsforsikring AS er forsikringsgiver for personalforsikringene og datterselskapet

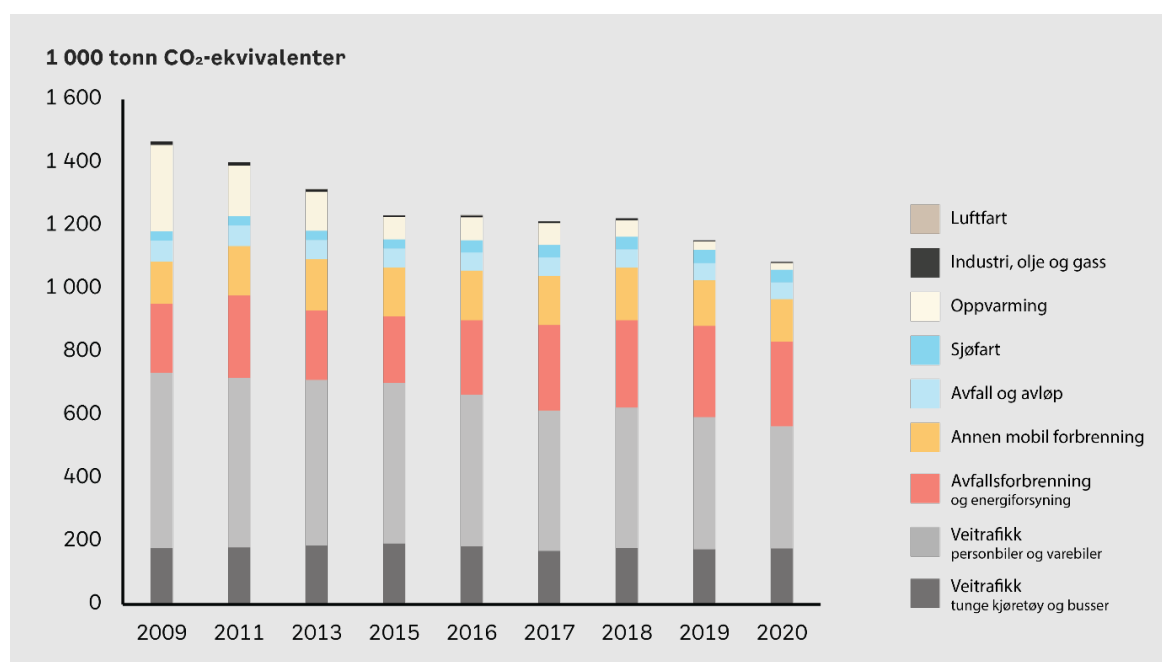
Oslo Forsikring AS er forsikringsgiver for tingsskade- og ansvarsforsikringene. Tjenestereiseforsikring for utenlandsreiser ble tegnet i Europeiske reiseforsikring.

Oslo kommune har i 2021 kjøpt forsikringstjenester for 185,3 mill. Forsikringspremien blir finansiert ved at utgiftene fordeles på virksomhetene.

KLIMAARBEIDET I OSLO I 2021

Oslo kommunes ble for sitt arbeid med klimabudsjettet og arbeidet med å spre dette styringsverktøyet til andre kommuner og byer i verden, i oktober 2021 kåret til Årets lokale klimatiltak på Zerokonferansen. Dette var i konkurranse med 18 andre tiltak gjennomført av norske kommuner.

Ifølge Miljødirektoratet sitt kommunefordelte klimagassregnskap som ble publisert i januar 2022, gikk utslippene i Oslo ned med 26 prosent fra 2009 til 2020 og med 6 prosent fra 2019 til 2020. Den største nedgangen fra 2019 til 2020 kommer i hovedsak fra reduksjon i utslipp fra veitrafikk.

Figur 1.20 Utvikling klimagassutslipp i Oslo 2009-2020 Kilde: Miljødirektoratet

Beregninger i Klimabudsjett 2021 viste at de tallfestede klimatiltakene kan bidra til 27 prosent utslippsreduksjon i 2021 sammenlignet med 2009-nivå. Nye utslippstall viste at denne utslippsreduksjonen nesten ble nådd i 2020 (26 prosent). Det er imidlertid gjort større endringer i metoden for klimagassregnskapet, der blant annet utslippene fra kategorien «annen mobil forbrenning» i Oslo er nær halvert over hele perioden sammenlignet med tidligere klimagassregnskap. Det gjør at beregningene i Klimabudsjett 2021 som baserer seg på den tidligere metodikken er utdatert. Utslippsregnskapet for 2021 er forventet publisert av Miljødirektoratet rundt årsskiftet 2022/23.

Med den nåværende kunnskapen om at utslippene har blitt redusert med 26 prosent over hele perioden fra 2009-2020, virker det, tross metodeforbedringer og ytterligere klimagasskutt i 2021, lite sannsynlig at utslippsrammen på 45 prosent reduksjon i 2021 blir nådd. Denne vurderingen underbygges også av klima indikatorsettet og status for klimatiltakene Oslo gjennomfører, selv om utviklingen er positiv for mange indikatorer og klimatiltak.

Klima indikatorne nedenfor viser oppdatert utvikling på sentrale områder i fravær av oppdatert utslippsregnskap for 2021. I analysen av indikatorne nedenfor konsentrerer byrådet seg om utviklingen fra 2020 til 2021. I tabellen under er tall for 2015 også inkludert, for å vise utviklingen fra byrådet tiltrådte.

Tabell 1.74 Mobile kilder fra Klimabarometeret

Indikatorer for mobile kilder	2015	2019	2020	2021
Personbiler				
Nybilsalg i Oslo				
Nullutslipp	24 %	57 %	63 %	71 %
Lavutslipp*	6 %	11 %	16 %	17 %
Fossil	70 %	32 %	21 %	11 %
Total bilpark i Oslo				
Nullutslipp	5 %	18 %	22 %	28 %
Lavutslipp	0 %	6 %	6 %	7 %
Fossil	95 %	77 %	71 %	65 %
Nybilsalg i Akershus				
Nullutslipp	19 %	45 %	57 %	67 %
Lavutslipp	5 %	14 %	22 %	21 %
Fossil	76 %	42 %	21 %	12 %
Total bilpark i Akershus				
Nullutslipp	4 %	14 %	17 %	22 %
Lavutslipp	1 %	6 %	7 %	8 %
Fossil	95 %	80 %	76 %	70 %
Nybilsalg i Norge				
Nullutslipp	17 %	42 %	54 %	63 %
Lavutslipp	5 %	14 %	20 %	22 %
Fossil	78 %	44 %	25 %	14 %
Varebiler				
Nybilsalg i Oslo				
Nullutslipp	7 %	16 %	20 %	32 %
Fossil	93 %	84 %	80 %	68 %
Total bilpark i Oslo				
Nullutslipp	1 %	6 %	7 %	10 %
Fossil	99 %	94 %	93 %	90 %
Nybilsalg i Akershus				
Nullutslipp	2 %	5 %	9 %	21 %
Fossil	98 %	95 %	91 %	79 %
Total bilpark i Akershus				
Nullutslipp	1 %	2 %	3 %	4 %
Fossil	99 %	98 %	97 %	96 %
Nybilsalg i Norge				
Nullutslipp	2 %	5 %	8 %	18 %
Fossil	98 %	95 %	92 %	82 %
Kollektivtransport				
Antall påstigninger per år (mill.)	251	298	178	181
Bomringen				
Antall bompasseringer per døgn gjennom Oslo og Bærumsringen	328 000**	1 043 000	997 000	1 015 000
Andel passeringer etter type kjøretøy				
Elektrisitet	5 %	21 %	23 %	26 %
Fossile tunge kjøretøy	6 %	7 %	7 %	8 %
Fossile lette kjøretøy	89 %	72 %	70 %	66 %

* Med "Lavutslipp" menes ladbare hybrider

** Tallet kan ikke sammenlignes med de senere oppgitte årene, ettersom det er gjort endringer i bomsnittene.

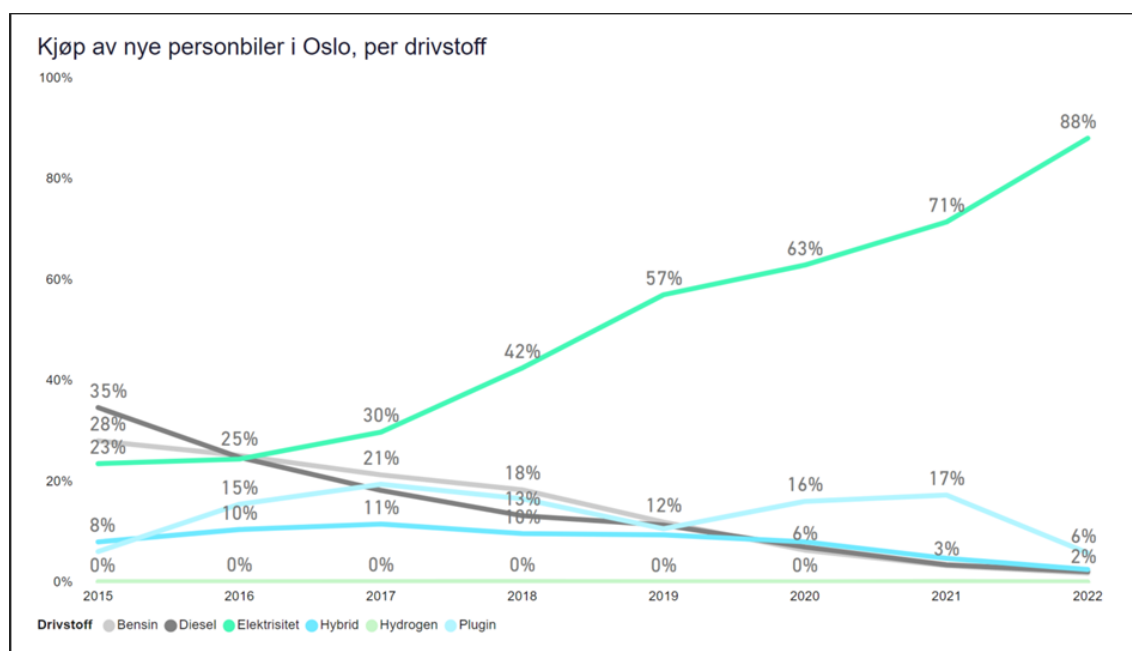
Den tidligere indikatoren for bygg og anlegg «Salg av anleggsdiesel i Oslo» utgår inntil videre, fordi SSB ikke lenger publiserer tall ut i fra konfidensialitetshensyn (Statistikkloven §7). Det er færre enn tre virksomheter som rapporterer på dette.

Hovedpunkter og merknader til utviklingen i mobil sektor

Personbiler

Elektrifiseringen av bilparken i Oslo har kommet vesentlig lengre enn i Norge som helhet. 28 prosent av personbilparken i Oslo i 2021 var elektrisk. Dette er seks prosentpoeng høyere enn i 2020. Til sammenligning var 16 prosent av bilene i Norges bilpark elektriske i 2021. Andelen elektriske biler av nybilsalget lå på 71 prosent i 2021. Dette er åtte prosentpoeng høyere enn i 2020. Dersom vekstraten i elbilandelen for de siste årene fortsetter, vil hele nybilsalget i Oslo være elbiler i 2025, og det vil være mulig å nå målet om at nær hele personbilparken i Oslo er nullutslipp i 2030. Det vil imidlertid være behov for kraftige virkemidler for å få det til.

Andelen ladbare hybrider i nybilsalget var på 17 prosent i 2021. Det vil være krevende å nå klimamålet for Oslo med for mange ladbare hybrider, fordi de samlet sett vil gi et stort fossilt restutslipp. Oslo har derfor spilt inn i ulike høringer på Stortinget i 2021 at avgiftsnivået for ladbare hybrider bør opp. Regjeringen økte avgiftsnivået for ladbare hybrider fra 1. januar 2022.

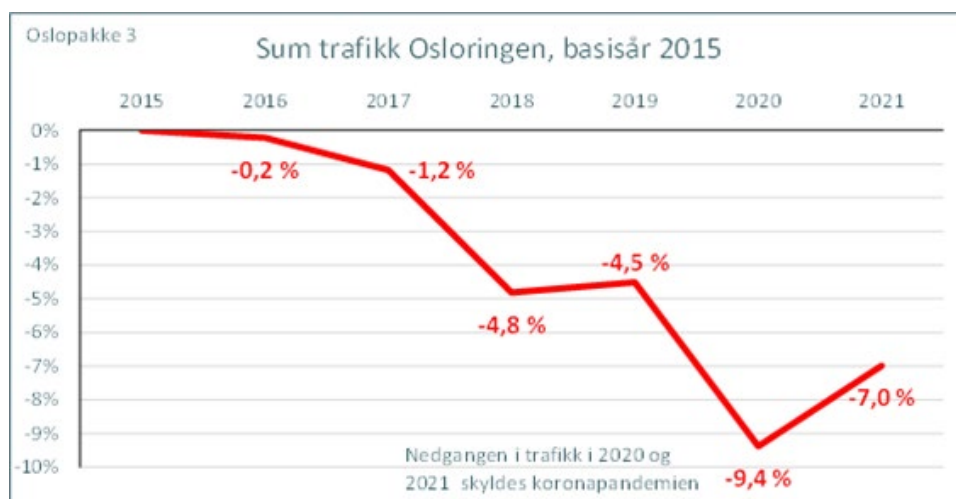
Figur 1.21 Drivstoffandeler i salg av nye personbiler fra 2015-2021 i Oslo. Kilde: Opplysningsrådet for veitrafikk (OFV)

Varebiler

Ti prosent av varebilparken i Oslo er nå elektrisk. Det er en økning på tre prosentpoeng sammenlignet med 2020. På landsbasis er tre prosent av alle varebiler elektriske. I 2021 utgjorde elektriske varebiler 32 prosent av nyvarebilsalget i Oslo, mot 20 prosent i 2020.

Trafikkutvikling

Som det fremgår av tall i tabellen over, og figuren under, var det var noe mer trafikk i 2021 enn i 2020, men mindre enn i "normalåret" 2019. Gjennom Oslo og Bærumsringen var det 1 015 000 daglige passeringer i 2021, 997 000 i 2020 og 1 043 000 i 2019. Samlet har trafikken gått ned med 7 % siden 2015, målt gjennom passeringer i Osloringen. I 2021 ble 26 prosent av alle passeringer i bomringen gjort med elbil, sammenlignet med 23 prosent i 2020.

Figur 1.22 Trafikkutvikling gjennom Osloringen 2015 til 2021. Kilde: Oslopakke 3, Fjellinjen

Status for klimatiltak i mobile utslippssektorer i henhold til klimabudsjettet

Oslo kommune har iverksatt et bredt spekter av virkemidler for å redusere utslippene fra mobile kilder. Under vurderes status for tiltakene (tiltaksnummer i klimabudsjettet i parentes).

Statlig omsetningskrav om 20 % biodrivstoff (nr. 3)

Omsetningskravet for biodrivstoff var 24,5 prosent i 2021. I 2021 utgjorde biodrivstoff 13,7 prosent av totalt omsatt flytende drivstoff i veitrafikken i Norge. Det foreligger ikke egne tall for Oslo. 13,7 prosent er innenfor dagens omsetningskrav, ettersom det omsettes mer enn 12,25 prosent avansert biodrivstoff som dobbelttelles i rapporteringen. Tall for hele 2021 er ikke klare ennå. Opptrapping av omsetningskravet innværende år vil gjøre at vi kommer nærmere 16 prosent omsetning av biodrivstoff som ligger til grunn for beregninger i klimabudsjettet.

Innføring av trafikantbetalingssystemet (nr. 4)

Innføring av trafikantbetalingssystemets trinn 3 ble gjennomført 01.01.2021 med fritak for el-varebiler og økt pris for elektriske personbiler. Etter at Oslo og de andre partene til byvekstavtalen inngikk en tilleggsavtale med staten i oktober 2021 som en oppfølging av bompengeforliket, ble takstene for elektriske personbiler innen bygrensen og i Osloringen redusert med 3 kr i rushtid og 4 kr utenfor rushtid. I indre ring ble takstene redusert med 3 kr utenfor rushtid og 1 kr i rushtid. Oslo og Viken er enige om at avtalen om Oslopakke 3 skal reforhandles senest i løpet av 2022. Disse forhandlingene pågår vinteren/våren 2022.

Etablere tilstrekkelig ladeinfrastruktur for personbiler (inngår i punkt 4):

I henhold til målet for 2021, ble det etablert 200 nye ordinære kommunale ladepunkt på 29 ulike steder. Det ble ikke etablert nye hurtiglader med kommunal involvering i 2021, og målet om 8 nye hurtiglader ble dermed ikke nådd. Ladepunktene er imidlertid forventet ferdigstilt i løpet av våren 2022, på Filipstad og i Dælenenggata.

Gjennom Klima- og energifondet ga kommunen i 2021 nye tilsagn som muliggjør over 11 000 ladeplasser for elbil i borettslag og sameier. Ordningen er viktig for å gi mulighet for overgang til elbil for hele Oslos befolkning, også de som bor i borettslag og sameier. Siden tilskuddsordningens oppstart i 2017 er det utbetalt om lag 80 mill. som muliggjør nesten 55 000 ladeplasser. Ettersom søker får maksimalt 20 prosent i tilskudd, har borettslagene og sameiene selv investert om lag 320 mill. i ladeinfrastruktur.

Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i kommunens kjøretøy (nr. 5)

89 prosent av kommunens personbiler var elektriske mens 53 prosent av varebilene var elektriske ved

utgangen av 2021. Inkludert bruken av biodrivstoff, kan vi anslå at samlet fornybarandel for lette kjøretøy er 92 prosent. En prosent av kommunens tunge kjøretøy er elektriske, mens 41 prosent går på biogass. Inkludert bruken av flytende biodrivstoff anslås fornybarandelen for tunge kjøretøy til 80 prosent. Samlet fornybarandel for lette og tunge kjøretøy kan samlet anslås til 86 prosent. Målet om fornybarandel på 100 prosent er derfor fortsatt ikke nådd, blant annet fordi Brann- og redningsetaten har fått dispensasjon til å kjøre på fossilt drivstoff, blant annet av beredskapshensyn. Samtidig må det presiseres at Oslo er langt foran andre kommuner i å gå over til fornybart drivstoff i kjøretøyparken.

Tabell 1.75 Prosentandeler utslippsfrie kjøretøykategorier over tid

Kategori	2019	2020	2021
Utslippsfrie lette kjøretøy (el og hydrogen)	65 %	72 %	77 %
Utslippsfrie/biogass tunge kjøretøy (el, hydrogen og biogass)	33 %	36 %	42 %

Bedre tilrettelegging for syklende (nr. 6)

Under pandemien har antall passasjerer som tar kollektivt i Oslo sunket, samtidig som andelen som sykler og går har økt. Sykkeltrafikken (målt over sykkeltellerne) i Oslo gikk noe ned sammenlignet med rekordåret 2020, men har økt med 50 prosent siden 2014.

Bymiljøetaten har til sammen etablert 20,5 km ny og oppgradert sykkelinfrastruktur i 2021. Det er 4,5 færre kilometer enn måltallet for 2021. Avviket skyldes i hovedsak forsinkelser i leveranser av materialer til anleggsbransjen som følge av koronapandemien og at det har tatt lengre tid enn ventet å få behandlet plan- og byggesaker. Dette har også ført til at enkelte prosjekter er forskjøvet til 2022.

I 2021 etablerte Bymiljøetaten 311 nye og oppgraderte sykkelstativ med Oslostandard. Det er 11 flere enn måltallet. Klimaetaten har gitt 58 tilsagn til sykkelparkering i borettslag og sameier på omlag 2,5 mill., samt 175 tilsagn på omlag 2,3 mill. til elektriske lastesykler til bedrifter.

Lovverket for drosjer: nullutslipp innen 1. november 2024 (nr. 7)

Nytt nasjonalt løyveregelverk trådte i kraft i november 2020. Det nye løyveregelverket har økt antall løyver fra 1 780 til omlag 3 900. Etter en lovfestet overgangsperiode på fire år, vil det fra november 2024 være krav til at alle drosjer i Oslo skal være nullutslipp. I Olav Vs gate ble det i 2021 etablert seks nye ladepunkt i 2021. To av laderne var trådløse. Det ble også tilrettelagt for etablering av 24 ladepunkt og 3 lynladere i garasjeanlegget til Oslodrosjenes innkjøpslag i Trondheimsveien 100. I tillegg ble det startet gradvis omskifting av eksisterende drosjeholdeplasser til nullutslipp. Omskifting vil pågå i 2022, og vil gjelde tilsammen 12 drosjeholdeplasser med 54 oppstillingsplasser.

Klimaetaten har gitt tilsagn til 47 private ladepunkter for drosjeeiere og utbetalt tilskudd til 22. Til sammenlikning ble det gitt åtte tilsagn i 2020, noe som viser at tilskuddsordningen har økt i popularitet. Byrådet vil vurdere ytterligere virkemidler for å forsterke kommunens arbeid med å fremme overgang til nullutslippstaxi.

Utslippsfri vare- og nyttetransport (nr. 8)

I tråd med måltallet, er nye 25 parkeringsplasser omskiltet til utslippsfrie vare- og nyttebiler. På grunn av byggearbeider o.l. er tre av plassene blitt endret i løpet av året og det pågår en prosess for å finne erstatningsplasser for disse. Samlet skal da 84 av 123 næringsparkeringsplasser innenfor Ring 1 være forbeholdt nullutslippsvarebiler.

Det er fortsatt kun etablert to laste-/losseplasser for ladbare varebiler. Bymiljøetaten har over lengre tid hatt planer om å evaluere disse to laste- og losseplassene, men har utsatt dette på grunn av tiltak under koronapandemien som har påvirket varelevering til restauranter og butikker. Evalueringen vil gjennomføres i 2022.

Bymiljøetaten har etablert 26 nye ladepunkt tilrettelagt for vare- og nyttetransport i 2021, fordelt på tre omlastningssentre/byterminaler på Filipstad (DHL, Posten og Schenker). Ladepunktene er et etterslep fra

2020. I tillegg er 12 nye ordinære ladepunkt for elektrisk varetransport på Filipstad p-plass installert, men klargjøring av areal for drift vil først være ferdig i løpet av første halvdel av 2022.

To nye byterminaler, drevet av henholdsvis DHL og Posten, ble åpnet på Filipstad i 2021. Dette er terminaler der varer lastes om fra lastebil til mindre kjøretøy som el-varebil eller lastesykkel. Terminalene kan bidra til mer effektiv varelevering i Oslo sentrum og økt bruk av nullutslippskjøretøy.

I 2021 fikk 16 bedrifter tilsagn for å etablere ladeinfrastruktur for el-varebiler gjennom Klima- og energifondet. I tillegg ble det gitt åtte tilsagn til å etablere hurtigladere for el-varebiler. Både eiere av elektriske varebiler og aktører som benytter elektriske varebiler i sin virksomhet kan søke dette tilskuddet. Laderen må ha en effekt på minimum 50 kW. Salget av el-varebiler endte i 2021 på 32 prosent, tolv prosentpoeng høyere enn i 2020. Ved utgangen av 2021 var 10 prosent av bestanden av varebiler registrert i Oslo elektriske. I beregningen for tiltaket i Klimabudsjett 2021 ligger det inne en forventning om at 12 prosent av varebiler som opererer i Oslo skulle være elektriske. For å oppnå tiltakseffekten som er lagt til grunn i Klimabudsjett 2021, må altså andelen solgte el-varebiler øke.

Fossilfri kollektivtrafikk – busser (nr. 9)

Etter innføring av veibruksavgift for alt flytende biodrivstoff og endret omsetningskrav for biodrivstoff konkluderte Miljødirektoratet med at bruk av biodiesel utover omsetningskravet ikke ville ha klimaeffekt. Ruter besluttet derfor ikke å utløse fremforhandlede endringsavtaler om overgang til fossilfritt drivstoff for eldre busskontrakter. Dette medførte at mål om fossilfri kollektivtrafikk innen 2020 ikke ble oppnådd. For å bidra til en raskest mulig reduksjon av klimagassutslipp fra kollektivtrafikken har Oslo kommune lagt opp til forsert innfasing av utslippsfri kollektivtransport. I arbeidet med nye kontrakter legger Ruter derfor opp til tilnærmet utslippsfri drift fra oppstart, noe som medfører at Oslos bussdrift vil bli nær 100 prosent utslippsfri innen utgangen av 2023.

For 2021 var målet at andel utslippsfrie kjørte kilometer med buss og båt i Ruter-området skal være 9 prosent. Resultatet for hele Ruter-området var 9,6 prosent. I Oslo var andelen 14,4 prosent.

Det ble i 2021 lagt ned stor innsats i å forberede bussenlegget på Rosenholm til å ta imot 109 nye elbusser i forbindelse med oppstart av ny busstjenestekontrakt med Norgesbuss fra januar 2022. I 2022 vil 40 % av bussene i Oslo være elektriske.

I desember 2021 ble det signert to nye busstjenestekontrakter med Unibuss for bussruter i Oslo Indre by som vil gi til sammen 180 nye elektriske leddbusser i Oslo fra kontraktsoppstart i april 2023.

Ruter er også ansvarlig for å anskaffe spesialtransport for Oslo kommune. I 2021 var alle minibusser som ble benyttet i TT-transporten i Oslo enten biogass- eller el-busser. Ny kontrakt for spesialtransporten ble inngått i 2021, og det vil også fremover utelukkende bli brukt biogass og elbusser der det ikke brukes taxi. Aldersvennlig transport går på fossilt drivstoff.

Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i transport av masser og avfall fra bygge- og anleggsvirksomhet (nr. 10)

Alle etater og foretak hvor dette kravet er relevant, stiller krav om fossilfri eller premierer utslippsfri transport av masser og avfall, i tråd med Utvikling- og kompetanseetatens veileder. Virksomhetene oppgir full måloppnåelse i 2021.

Pilotby for utslippsfri tungtransport (nr. 11)

Ved utgangen av 2021 var markedsandelen for nye elektriske tunge kjøretøy i Oslo 5 prosent. Inkludert biogass var andelen 11 prosent. Til sammenligning, var markedsandelen for lastebiler drevet på el og biogass i Oslo 4 prosent i 2020.

Klimaetaten arbeider for å legge til rette for etablering av flere energistasjoner. Energistasjon på Kjelsrud (hydrogen og hurtiglading) skal etableres i løpet av 2022. Energistasjonen på Ryen (flytende

biogass og hurtiglading) som skulle åpnet i 2021, er utsatt til 2022. Det er begrenset tilgang på egnede tomter som er tilgjengelige for etablering av energistasjoner.

Klimaetaten opprettet i september 2021 en tilskuddsordning for å etablere hurtig- og normalladere til tunge kjøretøy. Ordningen har fått stor oppmerksomhet og det er gitt 9 tilsagn.

Bymiljøetaten har ferdigstilt en utredning om etablering av lading for tunge kjøretøy. Denne skal benyttes som underlag for videre arbeid med etablering av ladere til tunge kjøretøy.

Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i kommunens maskinpark (nr. 12)

Utslippene fra egen maskinpark ble redusert med over 50 prosent fra 2020 til 2021 (fra 926 til 448 tonn CO₂-ekvivalenter). Utslippsreduksjonen skyldes i stor grad lavere dieselforbruk og en dobling i forbruket av biodiesel fra 232 000 til 470 000 liter. Detaljeringsgraden for informasjon om kommunens maskinpark er imidlertid mangelfull, og flere etater har ikke rapportert andelene nullutslipp eller forbruket av bærekraftig biodrivstoff i sine maskiner. 1,1 prosent av kommunens egne anleggsmaskiner er nullutslipp, mens andelen for MC/ATV og snøscootere er 21 prosent.

Byrådet har bevilget tilsammen 100 mill. til investeringer av utslippsfrie maskiner og kjøretøy i 2021 og 2022. Kommunens virksomheter arbeider målrettet for en overgang til utslippsfrie tunge kjøretøy og maskiner innen 2025.

Fossilfri kollektivtrafikk innen 2020 - båter (nr. 13)

Ruters elektrifisering av båttrafikk startet i 2019 med Nesoddsambandet, og alle Nesoddbåtene har vært i elektrisk drift fra april 2020. Den første elektriske øybåten ankom Oslo desember 2021 og ble satt i drift i starten av februar 2022, og etter planen vil alle øybåtene være elektriske fra november 2022. Det er tre hurtigbåter som ennå ikke kjører utslippsfritt. Det kan bli utslippsfrie hurtigbåter i 2024 i form av endringsordre innen dagens kontrakt.

Etablering av landstrøm (nr. 14)

Oslo havn jobber systematisk med å forberede og bygge ut landstrøm på de fleste større kaiene. I 2020 brukte alle utenriksfergene landstrøm på Vippetangen og Filipstad. Landstrøm til sementskip i Sydhavna er etablert. Oslo havn har fått tilsagn om Enovastøtte til etablering av landstrøm til containerskip og cruiseskip og forprosjekt for landstrøm for bilskip og tankskip er igangsatt. Oslo samarbeider med Gøteborg om landstrøm til tankskip da Gøteborg har erfaringer fra dette. Havna innførte også reduserte havneavgifter for skip som bruker landstrøm fra og med 1. januar 2021.

Økt kollektivsatsing (nr. 17)

Pandemien og smitteverntiltak har medført færre passasjerer og betydelig inntektsbortfall for Ruter. Staten har kompensert inntektstapet i kollektivtransporten i 2020 og 2021, noe som har vært helt nødvendig og som har gjort det mulig å opprettholde kollektivtilbudet i Oslo på et normalt nivå.

Sporveien har som byggherre for Majorstuen T-baneknutepunkt i 2021 signert kontrakt for prosjektering av en ny stasjon med fire spor i ett plan. Forventet anleggsstart er i 2024, og første del av den nye stasjonen kan forventes å tas i bruk av de reisende i 2028.

Sporveien har i 2021 inngått avtale med leverandør av nytt signalanlegg for å digitalisere og effektivisere T-banen. Nytt signalsystem legger til rette for økt kapasitet, flere avganger og bedre trafikkflyt, og er en forutsetning for andre store kollektivsatsinger som Fornebubanen, nye Majorstuen T-baneknutepunkt og nye T-banetrokker.

For å bedre fremkommeligheten for kollektivtrafikken har kommunen i 2021 jobbet med å bedre endeholdeplasser, bedre fremkommelighet for trikk, blant annet ved å fjerne parkeringsplasser, og det har blitt innført passasjerkrav for elbil i kollektivfeltene. Det er startet arbeid med å forbedre framkommeligheten for buss på linje 25, 79 og 81.

Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i transport ved innkjøp av varer og tjenester (nr. 18)

De fleste av Oslo kommunes virksomheter stiller krav om klimavennlige kjøretøy i alle relevante nye anskaffelser av varer og tjenester (89 %).

Klimavennlige jobbreiser (nr. 19)

Prosjektet Klimavennlige jobbreiser utarbeider og håndterer støtteordninger for å fremme klimavennlige jobbreiser i kommunen. Klimaetaten fordelte hele prosjektets ramme på 24,5 mill. til ulike tiltak for klimavennlige jobbreiser på kommunens arbeidsplasser i 2021. Det ble bevilget midler til blant annet sykkelservice for kommunens ansatte, bedre sykkelparkering og oppgradering av garderobene på kommunens arbeidsplasser. I tillegg fikk alle kommunale arbeidsplasser tilbud om kartlegging av hvor godt tilrettelagt arbeidsplassen er for aktive og klimavennlige jobbreiser. Videre har Klimaetaten gitt 22 tilsagn gjennom de fire tilskuddsordningene etaten forvalter under paraplyen Klimasmarte jobbreiser rettet mot private arbeidsplasser.

Gate- og parkeringstiltak (nr. 20)

Fra 01.01.21 ble taksten for gateparkering i gul sone økt med 25 prosent, gjesteparkering i beboersonene har økt med 25 prosent, og prisen for beboerparkeringstillatelser har økt med 50 prosent. Det ble fjernet 919 parkeringsplasser til fordel for sykkel og framkommelighet for kollektivtrafikk i 2021. Det er fjernet over 5700 parkeringsplasser siden 2015.

Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i busser utover Ruter (nr. 21)

De første elektriske turbussene opererer nå i Oslo, blant annet til skoleskyss på oppdrag fra Utdanningsetaten. Krav i anskaffelser som premierer nullutslipp er et viktig virkemiddel for omstilling av turbussene. I 2021 ble det gjennomført flere anskaffelser av skoleskyss med krav eller tildelingskriterier om nullutslippsbusser eller biogassbusser (Strekningene Bjørnholt, Berg-Engebråten, Ruseløkka-Vollebekk). På alle disse strekningene vil det bli kjørt med elektriske busser.

Klimaetaten har hatt dialog med flere busselskaper og kjenner til flere som har bestilt eller planlagt kjøp av nullutslippsbusser. Dette kan skyldes kjennskap til Oslos arbeid for utslippsfrie busser og anskaffelseskrav. Begrenset tilgang på egnede nullutslippsbusser og dårlig økonomi gjennom koronapandemien gjør at det ikke er mulig for alle selskap å omstille seg like raskt som de håpet på.

Innføring av nullutslippssoner i Oslo vil påvirke bransjen, dersom kun nullutslipp- og biogassbusser får kjøre i sonen. Oslo kommune har sendt brev til Samferdselsdepartementet (SD) om behovet for handlingsrom til å stille klimakrav i ruteløyper til buss. Departementet svarte i november 2021 at de mener det ikke finnes handlingsrom i dagens lovverk. Dette arbeidet blir tatt videre i 2022.

Bymiljøetaten har ferdigstilt utredning om etablering av lading for tunge kjøretøy, som vil benyttes som underlag for videre plan for etablering av ladere til tunge kjøretøy inkludert turbusser. Klimaetaten lanserte en tilskuddsordning for lading til buss i september 2021. Klimaetaten har også utredet behovet for ladeinfrastruktur i Oslo hvis klimamålene for transport skal nås. Her er det sett på busser utover Ruter.

Krav til private og statlige utbyggere gjennom reguleringsplaner (nr. 22)

Plan- og bygningsetaten (PBE) startet høsten 2020 å innarbeide krav til fossilfrie bygg- og anleggsplasser i nye reguleringsplaner. Planer i alle ledd i reguleringsprosessen er forsøkt fanget opp. Det vil imidlertid være enkelte reguleringsplaner som ikke vil få denne bestemmelsen da reguleringsformål er at det ikke skal skje noe aktivitet i planområdet f.eks. vern av naturområder eller at planforslaget forkastes og at gjeldende situasjon dermed opprettholdes. Av de reguleringsplanene som byrådet har avgitt i 2021, hadde 29 av 37 krav til fossilfrie bygg- og anleggsplasser i reguleringsbestemmelsene. Andelen forventes å stige fremover. PBE har også utviklet et anslag på hvor mye det vil bygges frem mot 2030 og hvor store andeler av disse prosjektene som vil omfattes av kravet. Anslaget viser stor variasjon fra bydel til bydel, men også at områdene med mye utbygging de neste årene i stor grad vil omfattes av kravet.

Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i maskiner til bygge- og anleggsvirksomhet på oppdrag for Oslo kommune (nr. 23)

Samtlige virksomheter som rapporterer på dette tiltaket, opplyser at det i alle nye kontrakter stilles krav til utslippsfrie eller fossilfrie maskiner. Rapporteringen gir imidlertid ikke innsikt i omfanget av nullutslippsmaskiner i de ulike kontraktene. SINTEF sin [erfaringskartlegging](#) viser gjennom dialog med etatene at utviklingen så langt, er i tråd med målet om at kommunens byggeplasser skal være utslippsfrie i 2025, og rammeverket fungerer i tråd med hensikten. Høsten 2021 skal det ifølge SINTEF ha vært minst 36 pågående kommunale prosjekter med nullutslippsmaskiner.

Kommunerevisjonen gjorde i 2021 nærmere undersøkelser av om Kultur- og idrettsbygg (nå Oslobygg), Omsorgsbygg (nå Oslobygg) og Vann- og avløpsetaten fulgte opp et omfattende kravsett knyttet til fossil- og utslippsfrie bygg- og anleggsplasser («Standard klima- og miljøkrav til Oslo kommunes bygge- og anleggsplasser»). Forvaltningsrevisjonen viste at de reviderte virksomhetene i noen grad har tilrettelagt for at fossil- og utslippsfrie løsninger ble benyttet i tråd med kommunens stilte krav, men de fant også flere mangler eller svakheter. Avvikene var blant annet knyttet til avklaringer om strøm og fjernvarme, mangler og svakheter i oppfølgingen av miljørapportering og avvik, samt ved behandling av fraviksmeldinger. Byrådet anser det som svært nyttig med kommunerevisjonens anbefalinger av forbedringer og vil følge opp dette.

Utslippsfrie motorredskaper (nr. 24)

I 2021 ga Klimaetaten ni tilsagn gjennom ordningen Elektriske motorredskaper. Tilskuddsordningen utfyller Enovas ordning Utslippsfrie anleggsmaskiner, biogasskjøretøy og hydrogenkjøretøy, og legger til rette for at bedrifter i Oslo kan ta i bruk elektriske motorredskaper uavhengig av størrelse.

På Rådhusplassen ble det i 2021 etablert strømuttak rundt hele plassen, tilrettelagt for alle typer arrangement. Dette erstatter dieselaggregater. Arrangementsstrøm på Vaterland er ferdig prosjektert og oppstart av grunnarbeider er planlagt i januar 2022. Planlegging av etablering av arrangementsstrøm på Tøyen er igangsatt.

Bedre tilrettelegging for gående (G)

Byrådet vil lage et nett av snarveier i byen, slik at det blir enklere å gå. En snarvei på Ryen er åpnet 2021. Snarvei ved Bakerenga ved Ingesgt/Konowsgt er igangsatt. I 2021 er det også gjennomført trafikksikkerhetstiltak i alle bydeler, blant annet kryssoppstramming, skilting, universell utformingstiltak og andre fartsreducerende tiltak som etablering av fartshumper. Gjennomføring av tiltak på skoleveier er prioritert, og i 2021 er det gjennomført ca. 130 nye trafikksikkerhetstiltak. Trafikksikkerhetstiltakene bidrar i stor grad til bedre tilrettelegging og tryggere veier for gående.

Bruk av et klimakriteriesett for vurdering av klimakonsekvenser i plansaker (H)

Plan- og bygningsetaten bruker et klimakriteriesett for vurdering av klimakonsekvenser i plansaker. Formålet er å bidra til at utbyggingsprosjekter har så lave klimagassutslipp som mulig og ikke øker klimasårbarheten i området. Kriteriesettet består av 6 vurderingstemaer: grønn mobilitet, blågrønn struktur, overvannshåndtering, energiløsninger, gjenbruk og materialvalg, og fossilfri byggefase. I 2021 ble kriteriesettet tatt i bruk i en ny mal for områdereguleringer som inkluderer klimakriteriene. Et klimasatsprosjekt for klimavurderinger i plansaksbehandling ble gjennomført i 2021 og vil styrke det faglige grunnlaget for bruk av kriteriene og framtidige muligheter til å stille klimakrav.

Produksjon av biogass til drivstoff (K)

I 2021 ble det solgt 1 247 219 Nm³ biogass produsert på Oslos biogassanlegg på Nes på Romerike. Dette er under måltallet for 2021 på 1 800 000 Nm³. Dette skyldes at Romerike biogassanlegg har hatt lavere tilgang på råstoff for produksjon av biogass i 2021 enn tidligere år. Etaten har arbeidet med fornying av avtaler og innkjøp av reservedeler for å hindre stopp i produksjonen, som har vært en utfordring tidligere år.

Vann- og avløpsetaten rapporterer at de ved Bekkelaget renseanlegg i 2021 utnyttet 83 prosent av rågassen til biogass. Måltallet for 2021 på 80 prosent, og altså nådd med god margin.

Status for energiforsyning og oppvarming

Klima-indikatorene i klimabarometeret (tabellen nedenfor) viser oppdatert utvikling på sentrale områder i fravær av oppdatert utslippsstatistikk for 2021.

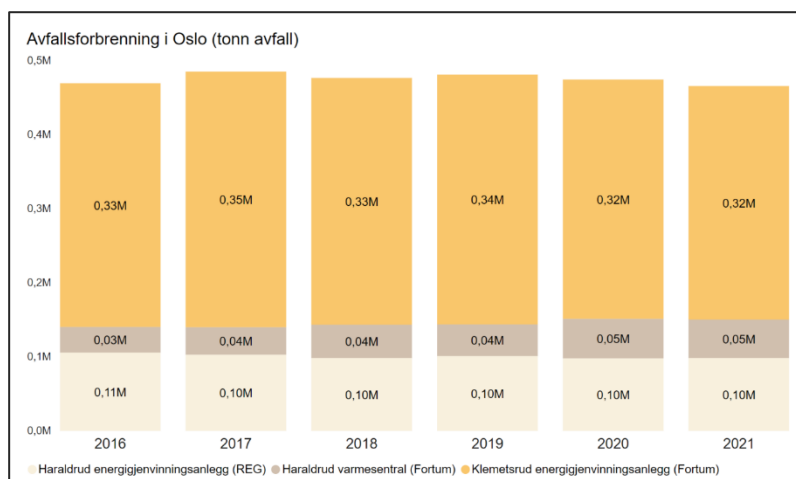
Tabell 1.76 Stasjonære kilder fra Klimabarometeret

Indikatorer for energiforsyning og oppvarming	2015	2019	2020	2021
Oppvarming				
Salg av lett fyringsolje og parafin i Oslo, mill. liter	29	10	0	Ikke oppgitt av SSB*
Avfallsforbrenning				
Mengde forbrent avfall på Haraldrud energigjenvinningsanlegg, tonn	110 500	101 340	98 073	98 600
Mengde forbrent avfall på Haraldrud varmesentral, tonn	32 500	42 932	53 464	51 700
Mengde forbrent avfall på Klemetsrud, tonn	294 200	337 441	323 117	315 700
Totalt	404 700	481 713	474 654	466 000

*SSB har sluttet å bruke kategorien «fyringsparafin». I tillegg er det ikke oppgitt tall for fyringsolje grunnet konfidensialitetshensyn (Statistikkloven §7).

Avfallsforbrenning

Mengde forbrent avfall i Oslo har vært relativt stabilt de siste årene. Det ble forbrent om lag 8000 tonn mindre avfall i 2021 sammenlignet med 2020. Reduksjonen kommer i hovedsak fra Klemetsrudanlegget.

Figur 1.23 Tonn forbrent avfall i Oslo 2016 – 2021.

Kilde: Renovasjons- og gjenvinningsetaten, og Fortum Oslo varme

Status for klimatiltak for energiforsyning, oppvarming og avfall/avløp iht. klimabudsjettet

Utfasing av oljefyring i bygg (nr. 1)

Bruk av fyringsolje og parafin til oppvarming av bygninger ble forbudt 1. januar 2020. Bymiljøetaten følger opp forbudet i private bygg og næringsbygg, og kan gi dispensasjoner fra forbudet.

Bymiljøetaten følger intensjonene bak forskriften og er restriktive med å gi dispensasjoner fra forbudet. Det er per i dag kun en gjeldende midlertidig dispensasjon fra forbudet.

Utfasing av fossil olje og gass i fjernvarme (spisslast) i 2020 (nr. 2)

Det ble i 2021 brukt 29,6 GWh fossil gass (LNG) og 0,2 GWh fossil olje i produksjon av fjernvarme. Dette er en markant økning i bruk av LNG fra 2020, hvor det til sammenlikning ble benyttet 4,6 GWh LNG og 0,3 GWh fossil olje. Økningen skyldes de kalde periodene i januar hvor strømprisene var svært høye. Det er også forbrent noe LNG i sommermånedene for å redusere tanktrykket. Samlet sett gir dette en fossilandel i fjernvarmen på 1,5 prosent i 2021. Fossilandelen varierer mellom år, ettersom temperaturvariasjoner spiller en stor rolle i hvor mye fossilt som benyttes. I 2020 var fossilandelen på 0,3 prosent.

Uttak av deponigass (nr. 15)

I 2021 fanget gassoppsamlingsanlegget på Rommen metan tilsvarende 2 818 tonn CO₂-ekvivalenter, en liten reduksjon sammenliknet med 2020. Dette skyldtes driftsstans på gassanlegget i tre uker, samt utfordringer med høy grunnvannstand i deponiet. Potensialet for uttak av deponigass har en naturlig reduksjon ettersom avfallet brytes ned.

I 2021 ble det fanget 20 820 tonn CO₂-ekvivalenter gjennom gassoppsamlingsanlegget på Grønmo. Gassoppsamlingen var 8 prosent høyere i 2021 enn i 2020, som følge av vedlikeholdstiltak. I 2021 ble det også installert en ny og bedre gassledning på Grønmo, med støtte fra Klimasats. Denne øker gassoppsamlingen. Det er planlagt flere tiltak i 2022 for å bedre effekten ytterligere.

Økt materialgjenvinning og redusert mengde plastavfall til forbrenning (nr. 16)

I 2021 ble det utsortert 2650 tonn plastemballasje til materialgjenvinning, et avvik på 250 tonn fra måltallet. Til sammenligning ble det utsortert 2 450 tonn plastemballasje i 2020 og 2850 i 2019. Andel husholdningsavfall til materialgjenvinning har vært stabilt på 39 prosent de tre siste årene, 1 prosentpoeng under måltallet.

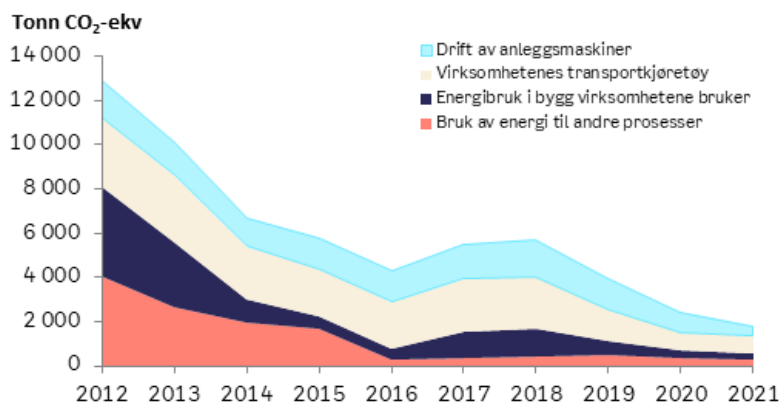
Karbonfangst ved Klemetsrudanlegget (Fortum Oslo Varme AS) (Q)

Stortinget har gått inn for å bevilge tre milliarder til Fortum Oslo Varmes karbonfangstprosjekt på avfallsforbrenningsanlegget på Klemetsrud, under forutsetning av at Fortum Oslo Varme får tilstrekkelig egenfinansiering og finansiering fra EU eller andre kilder. Fortum Oslo Varme fikk avslag på søknaden i EUs innovasjonsfond. Det arbeides nå for å avklare finansiering av prosjektet. "

Husholdningsavfallet i Oslo forbrennes på Haraldrud. Kommunen undersøker mulighetene for forbrenning av husholdningsavfall med karbonfangst. Dette inkluderer å gå i dialog med potensielle leverandører av forbrenningstjenester med karbonfangst. Gitt at dialogen med markedet fører fram, eller at det besluttes at kommunen fortsetter å behandle husholdningsavfallet i egenregi med karbonfangst, vil dette fjerne det nest største punktutslippet i kommunen.

Utviklingen i utslipp fra kommunens egen drift

Utslippene fra kommunens egne virksomheter ble redusert med 26 prosent fra 2020 til 2021. Reduksjonen i utslipp skyldes i stor grad en overgang til elektriske og biodieseldrevne anleggsmaskiner og en overgang til elektrisitet og biodrivstoff i stasjonære energiprosesser som pumpestasjoner, is- og snøproduksjon. Klimagassutslippene i kommunens egen drift har blitt redusert med om lag 69 prosent siden 2015 (under dette byrådet). Utslipet fra leverandørers kjøretøy og maskiner inngår ikke i disse tallene.

Figur 1.24 Klimagassutslipp fra driften av Oslos kommunale virksomheter 2012-2021.

Kilde: Årlig miljø- og klimarapportering i kommunen

Samlet vurdering av sannsynlig utslippsutvikling i Oslo i 2021

Resultatene fra klimabarometeret indikerer at utslippene fra veitrafikken vil være lavere i 2021 enn 2020 som følge av overgang til nullutslippskjøretøy. I personbil- og varebilparken fortsetter overgangen til nullutslippskjøretøy og også tungtransporten har hatt en markant økning i salget av nye el-kjøretøy i 2021. Innblandet biodiesel i 2021 kan se ut til å bli omtrent som i 2020, og vil trolig ikke endre utslippsregnskapet i særlig grad.

Veitrafikken har hatt en svak økning i 2021 sammenlignet med 2020. Det vil isolert gi økte utslipp, men utslippsreduksjonen som følge av overgangen til nullutslippskjøretøy er forventet å være større, slik at totaleffekten for veitrafikken er utslippsreduksjon. I 2020 var det i gjennomsnitt 997 000 daglige passeringer av kjøretøy gjennom bompengeringen, mens det i 2021 var 1 015 000 passeringer. Det jobbes med å få reisende tilbake til kollektivtrafikken etter koronapandemien.

Utslippsutvikling i anleggssektoren i Oslo er krevende å vurdere på grunn av manglende tall.

Mengdene forbrant avfall til fjernvarme har gått noe ned, mens økt forbruk av fossil gass i fjernvarmenettet har gått opp. Dette tilsier at utslippet fra energiforsyning kan holde seg relativt stabilt fra 2020 til 2021. For oppvarming mangler vi tall fra SSB, men med kun én dispensasjon fra fyringsoljeforbudet, antar vi at utslippet er marginalt og stabilt lavt.

I klimabudsjettet for 2021 var det lagt opp til en utslippsramme på 45 prosent utslippsreduksjon i 2021 sammenlignet med 2009. Effektberegninger av tiltakene i klimabudsjettet for 2021 anslo utslippsreduksjoner på 27 prosent. Klimagassregnskapet fra Miljødirektoratet viser at dette nesten ble nådd i 2020 (26 prosent). Selv om vi antar at utslippsreduksjonene vil være større enn det som ble beregnet i Klimabudsjett 2021, anser vi det for lite sannsynlig med en reduksjon på 45 prosent i 2021 sammenlignet med 2009-nivå. Det endelige klimagassregnskapet for 2021 er forventet publisert av Miljødirektoratet mot slutten av 2022.

Vurdering av Oslos klimamål i Klimastrategien

Bystyret vedtok i sak 109/20 klimastrategi for Oslo fram mot 2030. Strategien har 5 overordnede mål og 16 satsingsområder. Nedenfor følger rapportering på hovedmålene i strategien.

Mål 1: Oslos klimagassutslipp er redusert med 95 % i 2030 sammenliknet med 2009.

I klimabudsjett for 2022 fremkommer det at bystyrets mål om en utslippsreduksjon på 52 % i 2023 blir svært krevende å nå og at virkemiddelbruken må spisses og forsterkes betydelig gjennom økonomiplanperioden for å oppnå en utvikling i utslippene som peker mot måloppnåelse i 2030. Det vil være behov for nye tiltak ut over de som er identifisert, både fra kommunale og statlige myndigheter, og fra private aktører. Det er særlig tre virkemidler som kan øke sannsynligheten for måloppnåelse i 2030:

- et trafikantbetalingssystem som bidrar til redusert trafikk og som fremmer en raskere innfasing av en klimavennlig kjøretøypark enn dagens takster i bomringen gjør.
- etablering av karbonfangst på avfallsforbrenning i Oslo.
- styrking og etterlevelse av krav om utslippsfrie bygg- og anleggsplasser.

Dette har høy prioritet fra byrådets side. Vi viser for øvrig til rapporteringen over som handler om status og virkemidler for å nå målet om 95 % utslippsreduksjon.

Mål 2: Oslos natur skal forvaltes slik at naturlige karbonlagre i vegetasjon og jordsmonn blir ivaretatt, og opptaket av klimagasser i skog og annen vegetasjon øker mot 2030

Ivaretagelse av karbonlagre og økt opptak av klimagasser i skog og vegetasjon gjelder både for byggesonen og Marka. Ifølge Miljødirektoratets utslippsstatistikk var det et økt nettoopptak i skog på ca 7 000 tonn CO₂-ekvivalenter fra 2010 til 2015, en økning på 6,5 prosent. Samtidig var det et utslipp på rundt 20 000 tonn CO₂-ekvivalenter som følge av arealbruksendringer (utbygging). Denne statistikken har stor usikkerhet. Statistikken for skog- og arealbruk publiseres hvert femte år, og neste oppdatering av statistikken kommer sannsynligvis våren 2022.

Når det gjelder karbonlagring og opptak i Marka, har Klimaetaten i samarbeid med Bymiljøetaten anbefalt en rekke klimatiltak, i tråd med føringen om at tiltak som har positiv effekt for klima, naturmangfold og friluftsliv skal prioriteres. Anbefalingene ligger til behandling hos Byrådsavdeling for

miljø og samferdsel. Arbeidet med å inkludere klimahensyn i skogforvaltningen omfatter per nå kun skog som eies av kommunen.

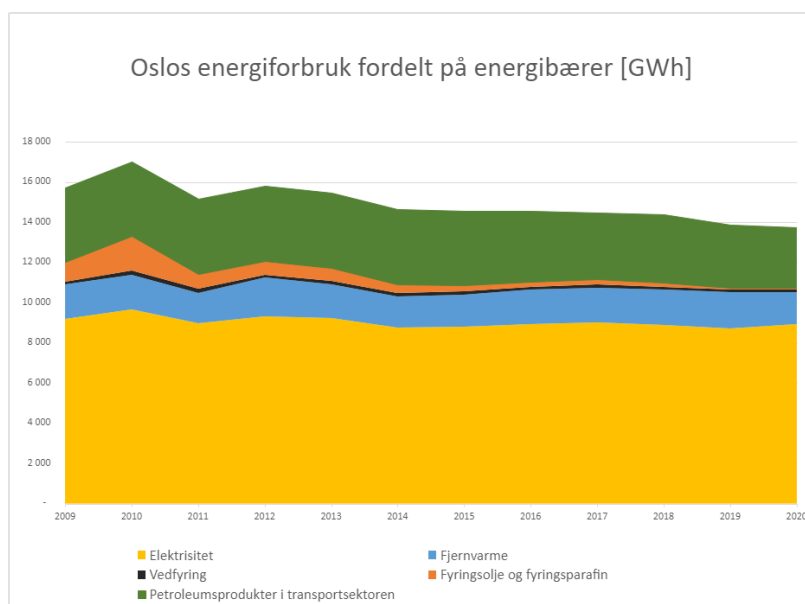
Som en viktig del av skogforvaltningen, har det i 2021 vært jobbet med konvertering av tørkestressede grandominerte skogsområder til furu- eller blandingsskoger ved innplantning av furu. Det er i tillegg gjort forsøk med konvertering av monokulturer av gran til edellauvskog.

I løpet av 2021 restaurerte Bymiljøetaten 3 myrer (Griseputten, Tryggdalsmåsan og Stormåsan i Lillomarka). Totalt er dermed 39 dekar tidligere grøftede myrer restaurert for å kunne utvikles tilbake til naturtilstand i 2021. Arbeidet med tilbakeføring av ulovlig hogd løvskog i Mærradalen er også videreført.

For å imøtekomme målet for byggesonen, koordinerer Klimaetaten et prosjekt for å få mer kunnskap om ulike arealers evne til karbonlagring og klimatilpasning i byggesonen som vil bli ferdigstilt i løpet av 2022. Plan- og bygningsetaten koordinerer også to prosjekter for å utvikle verktøy for beregning av klimaeffekt fra henholdsvis kommuneplanens arealdel og innsendte planer, hvor kommunen ønsker å se klimaeffekt fra transport, arealbruk og bygg i sammenheng.

Mål 3: Oslos samlede energiforbruk i 2030 er redusert med 10 % sammenliknet med 2009

Det samlede energiforbruket i Oslo har gått ned med 13 prosent i perioden 2009 til 2020. Samtidig har det i perioden vært en befolkningsvekst på 20 prosent, noe som betyr at energibesparelsen per innbygger også er større. Nedgangen har hovedsakelig skjedd i transportsektoren, og gjennom forbud mot fyringsolje. Det er noe usikkerhet knyttet til datagrunnlaget, blant annet energibruk knyttet til biodrivstoff i transportsektoren. Bruken av biodrivstoff antas å ha økt i perioden og medfører at det er en noe mindre reduksjon i det samlede energiforbruket enn det figuren tilsier. Elektrisitetsforbruket har holdt seg ganske stabilt og utgjør 66 prosent av det totale energiforbruket i 2020. Det er forventet at strømforbruket vil fortsette å øke som følge av en bredere elektrifisering.

Figur 1.25 Energiforbruk i Oslo fordelt på energibærere.

Kilde: SSB og Fjernkontrollen.no

Mål 4: Oslos evne til å tåle klimaendringer er styrket fram mot 2030, og byen utvikles slik at den er rustet for de endringene som forventes fram mot 2100

Den største utfordringen for Oslo med tanke på klimaendringene, er økende styrtregn med overvann og urban flom. For å møte denne utfordringen har kommunen vedtatt en handlingsplan for overvann (bystyresak 291/19). Arbeidet med overvannshåndtering koordineres av Plan- og bygningsetaten, og følges opp av den tverretatlige overvannsgruppen i kommunen. Utvikling av temakart for overvann og urban flom, som pågår, er et sentralt faggrunnlag for å planlegge for trygg håndtering av overvann i Oslo. Arbeidet med overvann i Bymiljøetaten er også styrket med to treårige engasjement. Vann- og avløpsetaten fortsetter sitt viktige arbeid med bekkeåpning. Arbeid med å åpne Hovinbekken, som en del av prosjektet med å oppgradere Klosterenga park, ble påbegynt i 2021.

Riktig arealforvaltning er essensielt i arbeidet med å bli en klimarobust by. Det pågående arbeidet med kommuneplanens arealdel legger grunnlaget for utvikling av et klimarobust Oslo. Å integrere hensynet til klima i Oslos arealplan er sentralt for at vi blir en klimarobust kommune. Sentralt i dette er planbestemmelser relatert til risiko- og sårbarhetsanalyser med påfølgende hensynssoner, og sikring av blågrønn struktur i byggesonen. Det er utviklet et indikatorsett som viser hvordan klimaendringene påvirker byen og hva som blir gjort for å tilpasse byen til disse endringene. Disse indikatorene ble lagt ut på klimaoslo.no i 2021. Ivaretagelse av biologisk mangfold er viktig for å legge til rette for naturens egen evne til å tilpasse seg klimaendringene. Bymiljøetaten har i 2021 kartlagt viktige naturtyper som vil hensyntas i plansaker. Bymiljøetaten også nedlagt omfattende arbeid i bekjempelse av fremmede arter som lettere får fotfeste i et endret klima.

Mål 5: Oslos bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen er betydelig lavere i 2030 enn i 2020

Byrådet varslet i klimastrategien at det skal utarbeides kvantifiserbare mål for Oslos forbruksbaserte utslipp innen 2021, enten i form av reduksjon i CO₂-ekvivalenter, eller andre indikatorer. Videre ble det varslet at det innen 2021 skal fastsettes et kvantifisert mål for reduksjoner i de forbruksbaserte klimagassutslippene fra kommunale byggeprosjekter. Dette arbeidet er forsinket, men grunnlaget er lagt. Det er i 2021 gjort et stort faglig arbeid for å utvikle et indikatorsett for indirekte utslipp i kommunens virksomhet og fra befolkning og næringsliv. Dette inkluderer sentrale forbrukskategorier som flyreiser, mat/matsvinn og elektronikk. Det er også utredet hva og hvordan kommunen kan sette et tallfestet mål for materialbruk i kommunale byggeprosjekter.

Oslo kommune har store ambisjoner om å innføre et sunt, plantebasert og bærekraftig kosthold. Kommunen skal blant annet øke andelen plantebasert mat, øke andelen økologisk mat, stille krav til dyrevelferd samt redusere kjøttforbruket og matsvinnet. Redusert kjøttforbruk og redusert matsvinn bidrar til reduserte indirekte klimagassutslipp.

Kommunen jobbet i 2021 med å få på plass et krav om at vegetarmat skal være standard ved arrangementer. Det ble offentliggjort i januar 2022. Byrådet har i 2021 testet ut å bruke mindre kjøtt på utvalgte sykehjem og Sykehjemsetaten har laget en handlingsplan for bærekraftige måltider i tråd med nasjonale kostråd. Ett av tiltakene i handlingsplanen er å bruke mer fisk og annen sjømat, belgvekster, grønnsaker, korn, svin, kylling, meieriprodukter og egg fremfor storfe og småfe. Byrådet har videre arbeidet med å tilrettelegge for utprøving et sunt, bærekraftig og kjøttfritt skolemåltid på sju videregående skoler i Oslo i 2022.

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) har et pågående arbeid med å utvikle nye samkjøpsavtaler, som i økt grad skal støtte opp om innkjøp av bærekraftig og sunn mat og drikke. UKE har utarbeidet en veileder ved kjøp av mat og drikke i tilfeller der samkjøpskjøpsavtalene ikke er direkte anvendelige.

Oslo kommune deltok i prosjektet KuttMatsvinn 2017-2020 som bidro til at byrådet kom i gang med måling og reduksjon av matsvinn. Foreløpig kan Oslo kommune dokumentere matsvinnreduksjon på tjenestestedsnivå, og enkelte tjenestesteder har allerede redusert matsvinn med opptil 70 prosent.

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) har startet planleggingen av avtaler for mer bærekraftig møbelforbruk, som kjøp av brukte møbler og tjenester for reparasjon og redesign av møbler. UKE har også utarbeidet og inngått ny avtale om henting, ombruk og gjenvinning av IKT-utstyr.

84 prosent av innsamlede PC-er fra Oslo kommune ble gjenbrukt i 2021. 45 prosent av innsamlede mobiltelefoner ble gjenbrukt, en økning på 7 prosent sammenlignet med perioden 2016–2020.

DEL II

Sektorvis gjennomgang av mål og resultater

BYKASSENS REGNSKAP 2021

Nedenfor følger en nærmere gjennomgang av bykassens drifts- og investeringsregnskap for 2021 med hovedfokus på resultatene til virksomhetene (etater og bydeler) som ligger under bykassen. I tillegg er det redegjort nærmere for beregnede selvkostkalkyler for 2021 på tjenesteområdene for vann og avløp, renovasjon, feiing og plan- og byggesaker.

Det vises for øvrig til omtale av Oslo kommunens regnskap i årsberetningens del 1 og omtalen av den enkelte byrådsavdeling med underliggende virksomheter i årsberetningens del 2 hvor det er redegjort mer i detalj om avvik

Bykassens driftsregnskap

Tabell 2.1 Hovedoversikt driftsregnskap

Tall i mill.

	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Avvik	Regnskap 2020
Rammetilskudd	-13 166	-12 939	-11 020	227	-14 152
Inntekts- og formueskatt	-41 695	-39 840	-37 350	1 855	-35 170
Eiendomsskatt	-1 670	-1 670	-1 660	0	-1 611
Andre generelle driftsinntekter	-478	-444	-448	33	-633
Sum generelle driftsinntekter	-57 009	-54 894	-50 478	2 115	-51 566
Sum bevilgninger, netto	52 990	56 441	49 918	3 451	49 408
Avskrivninger	1 889	165	0	-1 724	1 588
Sum netto driftsutgifter	54 879	56 606	49 918	1 727	50 996
Brutto driftsresultat	-2 130	1 713	-560	3 842	-570
Renteinntekter	-624	-754	-678	-129	-657
Konserninterne renteinntekter	-107	0	0	107	-127
Utbytter	-952	-952	-777	0	-848
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	173	115	157	-58	206
Konserninterne renteutgifter	261	340	340	79	277
Avdrag på lån	28	28	-1	0	28
Konserninterne avdrag på lån	2 388	2 388	1 339	0	1 460
Netto finansutgifter	1 166	1 166	381	0	340
Motpost avskrivninger	-1 889	-165	0	1 724	-1 588
Netto driftsresultat	-2 853	2 713	-180	5 566	-1 818
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				0	
Overføring til investering	291	291	7	0	178
Overføring til investering - fond	650	751	545	102	754
Overføring til investering - virksomhetene samlet	60	60	0	0	156
Bruk av bundne driftsfond	-1 483	-1 586	-361	-103	-1 223
Avsetning til bundne driftsfond	1 716	392	212	-1 324	1 833
Bruk av driftsfond	-1 101	-3 076	-499	-1 975	-1 455
Avsetning til driftsfond	2 721	455	276	-2 266	2 230
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	-656
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	2 853	-2 713	180	-5 566	1 818
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Nærmere om driftsresultatene til bykassens virksomheter (etater og bydeler)

Bykassens virksomheter (inkl. sentrale avsetninger) hadde i 2021 et samlet mindreforbruk på 3 497 mill. I dette resultatet ligger imidlertid at 2 733 mill. øremerkede midler ikke ble brukt i 2021. Korrigert for øremerkede midler og avregninger mot diverse fond, fremkommer et mindreforbruk på den ordinære driften i 2021 med ca. 764 mill. I tabellen under gis det en sektorvis oversikt over disse avvikene.

Tabell 2.2 Avvik driftsregnskapet pr. avdeling

Tall i tusen kr

Sektor - netto drift	Netto	Særsk. overf.	Avvik ord.drift ¹
AIS	529 233	376 634	152 599
HEI	167 014	185 219	-18 205
BYDELENE (+ kap. 303, 305, 306, 308)	1 280 355	860 741	419 614
OVK	302 427	194 926	107 501
BYU	116 276	117 607	-1 331
MOS	217 387	94 597	122 790
BLK	87 803	52 714	35 089
NOE	236 896	233 152	3 744
KIF	351 432	292 941	58 491
FIN	50 543	21 597	28 946
BYS	24 051	3 125	20 926
Sum bykassevirksomheter I	3 363 417	2 433 253	930 164
Sentrale avsetn. (kap 124, 192, 193)	133 667	300 000	-166 333
Sum bykassen	3 497 084	2 733 253	763 831
eksklusiv:			
BYS	24 051	3 125	20 926
Sentrale avsetn.	133 667	300 000	-166 333
MOS-selvfinansierende	59 289	661	58 628
Sum bykassevirksomheter II	3 280 077	2 429 467	850 610

1 Avvik ordinær drift korrigert for øremerkede midler og diverse fond for MOS

Bykassens virksomheter/kapitlers netto mindreforbruk på ordinær drift med ca. 764 mill. fremkommer som differansen mellom virksomheter med mindreforbruk på 1 458,4 mill. fratrukket virksomheter med merforbruk på 694,6 mill. Driftsregnskapet for virksomhetens ordinære drift viser at 44 virksomheter/kapitler hadde et mindreforbruk på mer enn 5 mill. mens 11 virksomheter/kapitler hadde et merforbruk på mer enn 5 mill., jf. tabellene nedenfor.

Tabell 2.3 Virksomheter/kapitler med merforbruk på ordinær drift større enn 5 mill. i 2021

Tall i tusen kr

Virksomhet/kapittel - bykassen	Merforbruk ordinær drift
Utdanningsetaten, kap. 200	-217 972
Div. avsetninger og tilfæld. innt., kap. 192	-184 183
Byomfattende tiltak avsetninger eldre, kap. 372	-66 073
Barne- og familieetaten, kap. 360	-45 826
Bydel Vestre Aker, kap 007	-42 651
Oslobygg KF-overføring, kap. 179	-40 725
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF - overføring, kap. 178	-30 200
Bydel Sagene, kap 003	-17 487
Brann- og redningsetaten, kap. 650	-15 081
Bydel Søndre Nordstrand, kap. 015	-14 428
Prosjekteringsmidler, kap. 374	-9 910
Øvrige virksomheter/kapitler med merforbruk	-10 075
Sum virksomheter/kapitler med merforbruk	-694 611

*Merforbruket på kap. 192 med 184 mill. består i hovedsak av forventet inntekt på 377 mill. i forbindelse med kompensasjon fra staten knyttet til koronapandemien, 76 mill. i bufferavsetning avsetning til rentekostnader ved strategisk eiendomskjøp, 50 mill. bufferavsetning vedrørende tilbakebetaling av mva-refusjon knyttet til boligporteføljen i Boligbygg Oslo KF, samt avsetning for koronakompensasjon til virksomhetene på 17,3 mill.

Tabell 2.4 Virksomheter/kapitler med mindreforbruk på ordinær drift større enn 5 mill. i 2021

Tall i tusen kr

Virksomhet/kapittel - bykassen	Mindre-forbruk ordinær drift
Grunnskolen, kap. 210	201 882
Voksenopplæring, kap. 294	136 844
Videregående skoler, kap. 230	115 816
Bydel Frogner, kap. 005	72 775
Bydelene-etabl. nye barnehager, kap. 305	71 390
Bydel Nordstrand, kap. 014	62 278
Bydel Gamle Oslo, kap. 001	61 185
Omsorgsbygg Oslo KF - overføring, kap. 175	55 718
Tilskudd til klima- og energiltak, kap. 770	49 692
Bydel Alna, kap. 012	47 780
Bydel Stovner, kap. 011	45 391
Bymiljøetaten, kap. 542	31 859
Helseetaten, kap. 314	31 482
Bydel Nordre Aker, kap. 008	30 591
Aktivitetsskolen, kap. 211	25 629
Bymiljøetaten-parkering, kap. 543	25 429
Bydel Grünerløkka, kap. 002	25 268
Bydel Grorud, kap. 010	20 743
Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning, kap. 317	19 440
Avsetning pensjon, kap. 193	18 237
Munchmuseet, kap. 504	17 470
Bystyret m.v., kap. 100	16 936
Bydel Bjerke, kap. 009	16 637
Pedagogisk-psykologisk tjeneste, kap. 203	16 184
Kemnerkontoret, kap. 130	15 507
Div. avset. og tiltak for byrådsavd., kap. 126	15 322
Bydel Ullern, kap. 006	14 871
Bydel Østensjø, kap. 013	14 421
Diverse barnehetiltak, kap. 306	12 376
Utviklings- og kompetanseetaten, kap. 125	12 266
Kulturetaten, kap. 502	12 077
Fagopplæring, kap. 231	11 715
Fagskoleopplæring, kap. 250	10 768
Undervisningsbygg Oslo KF-overføring, kap. 173	10 207
Kjøp av transporttjenester, kap. 711	9 741
Deichman bibliotek, kap. 505	9 713
Renovasjons- og gjenvinningsetaten-selvkost, kap. 648	8 588
Renovasjons- og gjenvinningsetaten-næring, kap. 647	8 067
Idrett, kap. 545	6 466
Byråd/byrådsavdelingene, kap 120	6 309
Gravferdsetaten, kap. 590	6 212
Boligbygg Oslo KF - overføring, kap. 172	5 340
Avsetning husleier sykehjem mv., kap. 328	5 300
Beredskapsetaten, kap. 184	5 191
Øvrige virksomheter/kapitler med mindreforbruk	41 329
Sum virksomheter/kapitler med mindreforbruk	1 458 442

Virksomhetene hadde 2 733 mill. i ubrukte øremerkede driftsmidler ved utgangen av 2021, mot 1 865 mill. ved utgangen av 2020. Driftsregnskapet viser at 49 virksomheter/kapitler hadde mer enn 5 mill. i ubrukte øremerkede midler i 2021, jf. tabellen nedenfor.

BYKASSENS REGNSKAP 2021

Tabell 2.5 Virksomheter/kapitler med ubrukte øremerkede midler større enn 5 mill. i 2021

Tall i tusen kr

Kapittel/virksomhet - bykassen	Ubrukte øremerkede midler 2021
Div. avsetninger og tilfæld. innt., kap. 192	300 000
Næringsutvikling, kap. 455	193 118
Bostøtte og boligtilskudd, kap. 428	192 370
Bydelene-avset. Helse, eldre og innbyggertj., kap. 308	168 345
Idrett, kap. 545	155 617
Helseetaten, kap. 314	106 637
Gamle Oslo, kap. 001	94 708
Utdanningsetaten, kap. 200	87 445
Grunnskolen, kap. 210	85 296
Velferdsetaten, kap. 315	80 015
Bymiljøetaten, kap. 542	73 428
Bydel Søndre Nordstrand, kap. 015	68 484
306 Diverse barnehagetiltak	67 992
Bydel Grorud, kap. 010	61 639
Munchmuseet, kap. 504	61 341
Bydel Alna, kap. 012	55 634
Bydelene-avsetn., arbeid, integrering og sos.tj., kap. 307	54 760
Voksenopplæring, kap. 294	49 743
Div. avset. og tiltak for byrådsavd., kap. 126	47 334
Byomfattende tiltak avsetninger eldre, kap. 372	45 221
Plan- og bygningsetaten, kap. 609	43 497
Byomf. tiltak - avsetninger arbeid, integrering og sos. tj., kap. 371	42 192
Overføring av statlige næringsrettede midler, kap. 456	40 337
Bydel Grünerløkka, kap. 002	39 480
Kulturetaten, kap. 502	38 598
Bydel Nordstrand, kap. 014	38 311
Bydel Frogner, kap. 005	36 743
Sykehjemsetaten, kap. 313	35 397
Bydel Stovner, kap. 011	32 606
Bydel Bjerke, kap. 009	29 568
Bydel St.Hanshaugen, kap. 004	24 560
Oslo sør-satsingen, kap. 481	24 389
Deichman bibliotek, kap. 505	24 136
Diverse virksomheter og prosj. under FIN, kap. 122	20 797
Bydel Vestre Aker, kap. 007	20 543
Klimaetaten, kap. 771	18 977
Eiendoms- og byfornyelsesetaten, kap. 400	16 223
Bydel Østensjø, kap. 013	15 543
Bydelene-avset. Barn og unge, kap. 303	15 530
Bydel Sagene, kap. 003	14 342
Kulturtilskudd m.m., kap. 500	13 249
Indre øst-satsingen, kap. 483	12 906
Bydel Nordre Aker, kap. 008	12 144
Fagskoleopplæring, kap. 250	11 660
Fagopplæring, kap. 231	10 863
Goruddalsatsingen, kap. 482	10 020
Byantikvaren, kap. 520	9 923
Bydel Ullern, kap. 006	9 809
Videregående skoler, kap. 230	7 741
Øvrige virksomheter/kapitler med mindreforbruk	14 042
Sum virksomheter/kapitler med mindreforbruk	2 733 253

Bydelene (eksklusiv kap. 303, 305, 306, 307 og 308) hadde et samlet mindreforbruk på 889 mill. Korrigert for ubrukte øremerkede midler, har bydelene et samlet mindreforbruk på 335 mill.

Tabell 2.6 Ubrukte øremerkede midler

Tall i mill.

	2017	2018	2019	2020	2021
Stat/private/andre kilder	428	488	564	898	1 223
Kommunale	719	1 316	1 041	967	1 510
Sum ubrukte øremerkede midler	1 147	1 804	1 605	1 865	2 733
Endring fra året før	-72	657	-199	261	868

I 2021 hadde 13 bydeler mindreforbruk med til sammen 914 mill., mens 2 bydeler hadde merforbruk på til sammen 25 mill. (eksklusiv særskilte overføringer hadde 11 bydeler et samlet mindreforbruk på 412 mill., mens 4 bydeler hadde et merforbruk på 77 mill.).

Virksomheter som hadde et mindreforbruk innenfor 4 %-grensen (dvs. 4 % av brutto driftsutgifter i opprinnelig budsjett 2021 eksklusiv øremerkede midler) i 2021 får normalt økt budsjettrammen i 2022 tilsvarende. På samme måte reduseres normalt budsjettrammen i 2022 for virksomheter som hadde merforbruk innenfor 4 %-grensen i 2021. Regnskapet viser at mindreforbruk og merforbruk innenfor 4 %-grensen ble henholdsvis ca. 907,5 mill. og ca. 133,1 mill. Samlet er det dermed netto 774,4 mill. i mindreforbruk etter 4 %-grensen. Det er i 2021-regnskapet avsatt 755,4 mill. til fond. Det er da korrigert for en overføring fra drift til investering på kap. 543 på 19 mill. som ikke ble benyttet innen årets slutt. Dette i samsvar med fremføringsreglene i økonomireglementet. Tilsvarende avsetning i 2020-regnskapet var 931,7 mill. I 2020 var grensen for overføring av mer-/mindreforbruk på 5 % for etater og 4 % for bydeler.

Virksomhetenes mindreforbruk utover 4 %-grensen, som trekkes inn til bykassa, ble ca. 85 mill. i 2021 fordelt på 14 virksomheter/kapitler. Etter reglene skal merforbruk utover 4 %-grensen dekkes av bykassen. Det var 4 virksomheter/kapitler som hadde merforbruk utover denne grensen med til sammen 94 mill. i 2021.

Tabell 2.7 Fremføringer etter 4 %-reglen

Mill.kr

Fremføringer 4 % (5 % 2017-2020)	2017	2018	2019	2020	2021
Bydelene	290	267	229	286	324
endring fra året før	-32	-23	-38	57	38
Utdanningsetaten	341	433	379	326	301
endring fra året før	97	92	-54	-53	-25
Øvrige	158	233	245	334	149
endring fra året før	33	75	12	89	-185
Sum 4 % totalt	788	933	853	946	774
endring fra året før	98	145	-80	93	-172

BYKASSENS REGNSKAP 2021

Tabell 2.8 Overføring av mer-/mindreforbruk 4 % -reglen

Overføring av mer-/mindreforbruk 4 %-reglene (tall i tusen)	2020	2021	Endring
315 Velferdsetaten	19 243	1 987	-17 256
350 Trygdeordninger	331	-202	-533
384 Hjelpemiddelformidlingen i Oslo	1 936	-695	-2 631
Sum AIS (eks. Utdanningsetatens kapitler 250 og 294)	21 510	1 090	-20 420
121 ORIGO Digitaliseringsenhet	3 401	-731	-4 132
313 Sykehjemsetaten	57 327	1 196	-56 131
314 Helseetaten	13 919	31 482	17 563
316 Opplæringskont. Helse- og oppvekst	-65	975	1 040
317 Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning	12 053	17 887	5 834
372 Byomfattende tiltak, avsetnt. helse, eldre og innb.	-	-3	-3
374 Prosjekteringsmidler	-89	-40	49
Sum HEI	86 546	50 766	-35 780
1 Gamle Oslo	67 747	61 184	-6 563
2 Grünerløkka	33 449	25 268	-8 181
3 Sagene	-14 292	-17 488	-3 196
4 St.Hanshaugen	3 915	-2 375	-6 290
5 Frogner	51 990	62 108	10 118
6 Ullern	4 594	14 869	10 275
7 Vestre Aker	-24 620	-42 651	-18 031
8 Nordre Aker	14 719	30 590	15 871
9 Bjerke	-5 775	16 634	22 409
10 Grorud	19 957	20 742	785
11 Stovner	41 206	45 390	4 184
12 Alna	56 973	47 778	-9 195
13 Østensjø	4 544	14 419	9 875
14 Nordstrand	46 820	62 277	15 457
15 Søndre Nordstrand	-15 441	-14 429	1 012
Sum bydelene	285 786	324 316	38 530
303 Bydelene - avsetninger barn og unge	100	-	-100
306 Diverse barnehagetiltak	5 553	4 510	-1 043
308 Bydelene-avset. helse, eldre og sosiale tj.	117	383	266
Sum avsetninger bydelene	5 770	4 893	-877
455 Næringsutvikling	1 287	1 838	551
456 Overføring av statlige næringsrettede midler	-	1 079	1 079
459 Næringssetaten	3 085	-610	-3 695
Sum NOE	4 372	2 307	-2 065
500 Kulturtilskudd mm.	6 499	-273	-6 772
501 Kultureiendommer	-99	-	99
502 Kulturetaten	6 399	12 091	5 692
503 Oslo kulturskole	5 462	-	-5 462
504 Munchmuseet	19 059	15 924	-3 135
505 Deichman bibliotek	8 250	9 712	1 462
545 Idrett	27 414	6 308	-21 106
590 Gravferdsetaten	4 204	6 205	2 001
Sum KIF	77 188	49 967	-27 221
Utdanningsetaten	326 095	301 237	-24 858
360 Barne- og familieetaten - barnevern	-23 455	-28 296	-4 841
Sum OVK (inkl. kap. 250 og 294)	302 640	272 941	-29 699
400 Eiendoms- og byfornyelsesetaten	-10 282	1 902	12 184
520 Byantikvaren	1 791	687	-1 104
609 Plan- og bygningsetaten	16 175	-3 885	-20 060
Sum BYU	7 684	-1 296	-8 980
542 Bymiljøetaten	39 756	31 275	-8 481
543 Bymiljøetaten - parkering	12 005	9 854	-2 151
647 Renovasjons- og gjenvinningsetaten-næring	3 659	3 044	-615
650 Brann- og redningsetaten	29 692	-21 307	-50 999
752 Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel	158	-122	-280
761 Sykkelprosjektet	3 969	2 876	-1 093
771 Klimaetaten	3 176	2 102	-1 074
Sum MOS	92 415	27 722	-64 693
122 Diverse virksomheter og prosj. under FIN	3 025	1 171	-1 854
125 Utviklings- og kompetanseetaten	8 014	12 266	4 252
130 Innkrevingsetaten	7 525	5 241	-2 284
Sum FIN	18 564	18 678	114
Sum BLK	34 164	14 898	-19 266
Sum BYS	9 059	8 082	-977
SUM TOTALT	945 698	774 364	-171 334

Bykassens investeringsregnskap

Tabell 2.9 Hovedoversikt investeringsregnskap

Tall i mill.

	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnel ig budsjett 2021	Avvik 2021	Regnskap 2020
Investeringer i varige driftsmidler	6 756	11 165	7 480	4 408	5 988
Tilskudd til andres investeringer	340	723	229	383	624
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	1	0	1	0
Utlån av egne midler	1 162	1 606	444	444	196
Interne utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Interne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	8 258	13 494	8 153	5 236	6 809
Kompensasjon for merverdiavgift	-492	-937	-374	-445	-496
Tilskudd fra andre	-1 730	-1 783	-1 859	-54	-1 082
Salg av varige driftsmidler	-607	-494	-255	113	-147
Salg av finansielle anleggsmidler	0	-29	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-1 188	-1 173	-173	15	-174
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	-2	-2	-2	0
Bruk av lån	0	0	0	0	0
Bruk av interne lån	-3 581	-13 734	-4 977	-10 153	-2 154
Sum investeringsinntekter	-7 597	-18 151	-7 639	-10 554	-4 052
Videreutlån	1 513	1 606	1 606	93	1 562
Bruk av lån til videreutlån	-1 512	-1 600	-1 600	-88	-1 410
Avdrag på lån til videreutlån	1 332	1 740	827	408	341
Mottatte avdrag på videreutlån	-788	-795	-795	-7	-723
Netto utgifter videreutlån	545	951	38	406	-229
Overføring fra drift	-1 000	-1 102	-552	-102	-1 088
Bruk av bundne investeringsfond	1 009	-1 034	0	-26	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	536	26	0	-509	581
Bruk av ubundet investeringsfond	0	-6	0	-6	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	5 821	5 821	0	0	3 801
Sum overføring fra drift og netto avsetning	4 348	3 706	-552	-642	3 294
Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	5 554	0	0	-5 554	5 821

BYKASSENS REGNSKAP 2021

Tabell 2.10 Bykassens brutto investeringer inkludert tilskudd til andres investeringer fordelt på sektorer

Mill.kr

Investeringer i varige driftsmidler pr. sektor	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Avvik	Regnskap 2020
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	74	330	61	256	55
Helse, eldre og innbyggertj. - byomfattende (HEI)	178	652	252	474	215
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	7	14	7	7	3
Oppvekst og kunnskap (OVK)	262	393	110	132	324
Byutvikling (BYU)	336	767	224	431	247
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	2 826	3 625	2 756	799	2 239
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	2 673	3 866	3 454	1 193	2 573
Byrådslederens kontor (BLK)	10	28	4	18	12
Næring og eierskap (NOE)	0	107	203	107	0
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	261	657	300	396	364
Finans (FIN)	61	387	110	326	28
Bystyrets organer (BYS)	0	0	0	0	0
Avsetningskapitler etc. (FIN)	68	338	0	270	-72
Sum investeringer i varige driftsmidler	6 756	11 165	7 480	4 408	5 988

Tabell 2.11 Bykassevirksomheter/kapitler hvor det er investert for 30 mill. eller mer i 2021

Mill.kr

Investeringer i varige driftsmidler bykassen	regn 2021
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	2 574
712 Fornebubanen (MOS)	1 698
542 Bymiljøetaten (MOS)	677
761 Sykkelprosjektet (MOS)	427
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	327
200 Utdanningsetaten (OVK)	238
502 Kulturetaten (KIF)	115
121 Oslo Origo (HEI)	104
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	99
545 Idrett (KIF)	72
192 Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter (FIN)	68
590 Gravferdsetaten (KIF)	56
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	42
313 Sykehjemsetaten (HEI)	39
314 Helseetaten (HEI)	36
Sum øvrige virksomheter/kapitler	184
Sum investeringer i varige driftsmidler bykassen	6 756

Tabell 2.12 Investeringsprosjekter i bykassen hvor det er investert for mer enn 30 mill. i 2021

Mill.kr

Kapittel(T)	Prosjekt	Prosjekt(T)	Regnskap
712 Fornebubanen (MOS)	120001	Fornebubanen	1 694
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	119059	Ny vannforsyning Oslo	1 168
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	117012	Langøyene	258
761 Sykkelprosjektet (MOS)	119037	Gang og sykkelveier, sykkelparkering	250
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	120004	VAV - Rehabiliteringsplan Vann og avløp	206
200 Utdanningsetaten (OVK)	106040	Utdanningsetaten - inventar og utstyr	171
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	119018	VAV - Rehabiliteringsplan vann og avløp	149
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	117013	Rentvannbasseng Oset	143
761 Sykkelprosjektet (MOS)	111013	Gang-, sykkelveier og sykkelparkering	143
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	119017	VAV - Ufordelte prosjekter	140
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	117014	Skullerud-Enebakk ny overføringsledning	132
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	121009	Stamnettprosjektet	116
121 Oslo Origo (HEI)	119038	ORIGO - Digitalisering	103
542 Bymiljøetaten (MOS)	117006	Byutvikling	97
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	114018	Bekkelaget avløpsrenseanlegg - utvidelse	87
542 Bymiljøetaten (MOS)	115012	Trafikksikkerhet	78
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	121013	VAV - Ufordelte prosjekter	78
542 Bymiljøetaten (MOS)	118050	Storgata oppgradering	75
200 Utdanningsetaten (OVK)	115023	IKT-utvikling skoler	57
545 Idrett (KIF)	117011	Investering på idrettsområdet	53
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	118022	VAV - Ufordelte prosjekter	48
542 Bymiljøetaten (MOS)	119011	Rehabiliteringsprosjekter	46
590 Gravferdsetaten (KIF)	118020	Ombygging av krematoriet	46
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	120003	VAV - Ufordelte prosjekter	45
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	106017	Kontraktsforp.kjøp	37
542 Bymiljøetaten (MOS)	117002	Program bilfritt byliv	36
502 Kulturetaten (KIF)	117025	Grünerløkka lufthavn, Toftes gt 69	36
761 Sykkelprosjektet (MOS)	115056	Gang- og sykkelveier, sykkelparkering	34
542 Bymiljøetaten (MOS)	117003	Friluftsliv	32
542 Bymiljøetaten (MOS)	112024	Bedre gate og parkbelysning (kriminalitetsbekjempelse)	30

BYKASSENS REGNSKAP 2021

For 25 av bykassens virksomheter/kapitler er det investeringsavvik (mindreforbruk) på mer enn 20 mill. i 2021, jf. tabellen nedenfor

Tabell 2.13 Virksomheter/kapitler med investeringsavvik større enn 20 mill. i 2021

Kapittel/virksomhet	Investerings- avvik 2021
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	1 056
542 Bymiljøetaten (MOS)	634
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	378
192 Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter (FIN-sentrale avset.)	270
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	239
121 Oslo Origo (HEI)	177
502 Kulturetaten (KIF)	160
308 Bydelene – avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	151
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten – selvkost (MOS)	137
313 Sykehjemsetaten (HEI)	136
712 Fornebubanen (MOS)	123
180 Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	107
372 Byomfattende tiltak - avsetn. helse, eldre og innbyggertjen. (HEI)	107
545 Idrett (KIF)	103
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	87
200 Utdanningsetaten (OVK)	87
504 Munchmuseet (KIF)	66
314 Helseetaten (HEI)	54
590 Gravferdsetaten (KIF)	42
271 Bydelsoppgaver (OVK)	38
307 Bydelene - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	36
416 Fornebu-utbyggingen (BYU)	32
505 Deichman bibliotek (KIF)	25
015 Bydel Søndre Nordstrand (15) (B)	23
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)	21
Sum øvrige virksomheter/kapitler	120
Sum investeringsavvik bykassen	4 408

Tabell 2.14 Investeringsprosjekter i bykassen med avvik på 30 mill. eller mer i 2021

Mill.kr

Kapittel(T)	Prosjekt	Prosjekt(T)	Avvik
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	121014	VAV - Rehabiliteringsplan Vann og avløp	497
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	121013	VAV - Ufordelte prosjekter	395
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	114018	Bekkelaget avløpsrenseanlegg - utvidelse	368
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	107009	Eiendomserverv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.	296
192 Diverse avsetn. og tilfældige inntekter (FIN)	120017	Avsetning kollektiv	250
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	119059	Ny vannforsyning Oslo	232
121 Oslo Origo (HEI)	119038	ORIGO - Digitalisering	178
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	116020	Avsetning Sak-/arkiv system	170
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	117013	Rentvannbasseng Oset	154
180 Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	119005	Risikoavsetning P85 - 20%	107
313 Sykehjemsetaten (HEI)	107006	Inventar og utstyr sykehjem	105
712 Fornebubanen (MOS)	117046	Innløsing av boliger	101
308 Bydelene - avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	113041	El-biler	97
761 Sykkelprosjektet (MOS)	111013	Gang-, sykkelveier og sykkelparkering	95
542 Bymiljøetaten (MOS)	117002	Program bilfritt byliv	69
200 Utdanningsetaten (OVK)	106040	Utdanningsetaten - inventar og utstyr	69
761 Sykkelprosjektet (MOS)	115056	Gang- og sykkelveier, sykkelparkering	67
545 Idrett (KIF)	117011	Investering på idrettsområdet	67
504 Munchmuseet (KIF)	118018	Applikasjonsprosjektet	61
542 Bymiljøetaten (MOS)	115055	Kollektivprioriteringer	55
502 Kulturetaten (KIF)	119040	Kunstnerisk utsmykking	55
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	118025	Avsetning - Konsolidering av IKT-systemer	52
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	116032	Skar leir - vann og avløp	52
192 Diverse avsetn. og tilfældige inntekter (FIN)	121039	Avsetning til utskifting av maskiner/tyngre kjøretøy	50
308 Bydelene - avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	116019	IKT fagsystemportefølje/plattform	50
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	118025	Avsetning - Konsolidering av IKT-systemer	49
372 Byomfattende tiltak - avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	115030	Velferdsteknologi	43
542 Bymiljøetaten (MOS)	117006	Byutvikling	43
542 Bymiljøetaten (MOS)	119042	BYM Klimatiltak	42
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	106017	Kontraktsforp.kjøp	41
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	118005	Haus (kulturhus)	40
542 Bymiljøetaten (MOS)	113009	Universell utforming	38
192 Diverse avsetn. og tilfældige inntekter (FIN)	118066	Avsetning EPJ - ny storbylegevakt	38
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	117016	REN Langøyene opprydding	38
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	116009	Oset reservevann, ventilasjon og brannsikring	38
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	118048	Oppgradering hovedvannledning Grefsenveien	36
502 Kulturetaten (KIF)	113001	Kunstnerisk utsmykning	35
542 Bymiljøetaten (MOS)	117058	BYM Områdeløft Tøyen og Gr.land	35
542 Bymiljøetaten (MOS)	118088	BYM - Oslo sør-satsingen	34
314 Helseetaten (HEI)	120005	Tannklinikplan - Inventar og utstyr nye klinikker	34
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	116037	Kommunens kulturhus (Hausmania) - rehab	34
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	119044	Energigjenvinning diverse	33
416 Fornebu-utbyggingen (BYU)	100165	Investeringer Fornebu	32
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	117048	Renovasjonsbiler	32
542 Bymiljøetaten (MOS)	115013	Opparbeidelse p-plasser/p-automater/parkometre	31

BYKASSENS REGNSKAP 2021

Beregning av selvkosttjenester 2021

Nedenfor er det redegjort nærmere for beregnede selvkostkalkyler for vann og avløp, renovasjon, feiing og plan- og byggesaker. Kommunen har valgt å subsidiere plan- og byggesaker mens de øvrige nevnte tjenesteområdene forutsettes 100 % gebyrfinansiert.

I beregningen av selvkostkalkylen inngår kapitalkostnader knyttet til investeringer i form av kalkulatoriske renter og avskrivninger. Etter retningslinjene skal det benyttes 5-årig pengemarkedsrente (SWAP) tillagt 0,5 %-poeng i beregning av kalkulatoriske rentekostnader. I beregning av kalkulatoriske avskrivninger skal det benyttes lineære avskrivninger fordelt over investeringens forventede levetid.

Den andelen av gebyrinntektene som skal dekke kapitalkostnadene i selvkostkalkylen tilfaller bykassen som kompensasjon for den kapitalen bykassen har stilt til disposisjon for å finansiere investeringene. I praksis skal dette dekke bykassens rente- og avdragsutgifter for de lån bykassen tar opp for å finansiere investeringer på selvkostområdet.

Etter de statlige retningslinjene, når det forutsettes 100 % kostnadsdekning av selvkosttjenester, legges det til grunn at gebyrinntekter og kostnader innenfor en periode på 5 år skal balansere hverandre. Midlertidig underskudd fremkommer ved negative selvkostfond mens midlertidige overskudd fremkommer ved positive selvkostfond.

Etter de kommunale regnskapsreglene er det ikke tillatt å fremstå med negative selvkostfond i kommunens balanseregnskap (kan ikke være mindre enn 0). Omtalen av selvkostkalkylene nedenfor viser at selvkostfondet for vann fremstår med negativt fond på 31,9 mill. ved utgangen av 2021.

Selvkostkalkyle for vann og avløp

Tabell 2.15 selvkostkalkyle for vann og avløp

Tall i mill.							
	regn 2021	regn 2021	regn 2021	regn 2020	regn 2019	regn 2018	regn 2017
Selvkostkalkyle - vann og avløp	Vann	Avløp	Sum vann og avløp	Sum vann og avløp	Sum vann og avløp	Sum vann og avløp	Sum vann og avløp
A Direkte driftskostnader	430,0	643,1	1073,0	1 017,3	819,1	935,0	939,5
B Henførbare indirekte driftskostnader	0,0	0,0	0,0	-	166,6	1,8	2,3
C Kalkulatoriske rentekostnader	166,9	163,1	330,0	209,7	296,5	273,7	203,7
D Kalkulatoriske avskrivninger	244,8	244,8	489,6	463,8	440,2	431,0	391,4
E Andre inntekter og kostnader	49,0	58,7	107,7	99,6	82,5	72,1	66,3
F Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	792,6	992,3	1784,9	1 591,3	1 639,9	1 569,4	1 470,6
G Gebyrinntekter	889,6	884,0	1773,5	1 762,8	1 603,3	1 472,7	1 404,6
H Årets finansielle resultat (G-F)	96,9	-108,3	-11,4	171,4	-36,6	-96,7	-66,0
I Finansiell dekningsgrad (G/F)	112 %	89 %	99 %	111 %	98 %	94 %	96 %
J Saldo selvkostfond pr. 31.12	-31,9	182,9	151,0	138,2	-41,1	-4,4	91,2

Selvkostkalkylen for vann og avløp for 2021 viser et samlet underskudd på 11,4 mill. Det innebærer at årets gebyrinntekter er 1 %-poeng lavere enn årets kostnader. Gebyrsatsene for vann- og avløp ble økt med 1,5 % i 2021. Ved utgangen av 2021 viser kalkylen at selvkostfondet for vann er negativt med 31,9 mill. mens selvkostfondet for avløp er positivt med 182,9 mill.

Det følger av lov om kommunale vass- og avløpsanlegg at brukerne bør bære kostnadene forbundet med tjenestene. Kommunen er imidlertid ikke pålagt full kostnadsdekning. Bystyret har vedtatt at tjenester for vann og avløp skal være selvfinansierende – dvs. 100 % gebyrfinansiert.

Det vises for øvrig til nærmere omtale av Vann- og avløpsetaten i årsberetningens del 2 under Byrådsavdeling for miljø- og samferdsel.

Tabell 2.16 Endring i satser for vann- og avløpsgebyr

Vedtatte økninger i satsene for vann- og avløpsgebyr				
2021	2020	2019	2018	2017
1,5 %	10,5 %	9,5 %	5,0 %	0,0 %

Selvkostkalkyle for renovasjon

Tabell 2.17 Selvkostkalkyle for renovasjon

						Tall i mill.
	Selvkostkalkyle - renovasjon	regn 2021	regn 2020	regn 2019	regn 2018	regn 2017
A	Direkte driftskostnader	931,2	893,0	758,0	876,7	828,0
B	Henførbare indirekte driftskostnader	2,0	7,2	98,2	5,1	6,5
C	Kalkulatoriske rentekostnader	31,5	22,7	39,3	15,7	7,7
D	Kalkulatoriske avskrivninger*	158,8	142,9	130,4	34,8	30,8
E	Andre inntekter og kostnader	165,4	152,3	157,9	73,7	72,0
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	958,1	913,5	868,0	858,6	800,9
G	Gebyrinntekter	963,2	959,9	899,3	817,8	735,8
H	Årets finansielle resultat (G-F)	5,1	46,4	31,3	-40,7	-65,1
I	Finansiell dekningsgrad (G/F)	101 %	105 %	104 %	95 %	92 %
J	Saldo selvkostfond pr. 31.12	62,2	55,9	9,1	-23,7	17,1

Selvkostkalkylen for renovasjon for 2021 viser et overskudd på 5,1 mill. Det innebærer at årets gebyrinntekter er 1 %-poeng høyere enn årets kostnader. Satsene for renovasjonsgebyr ble økt med 1,0 % i 2021. Ved utgangen av 2021 viser kalkylen at selvkostfondet for renovasjon er positivt med 62,2 mill.

Det følger av forurensningsloven at det innenfor avfallsområdet er pålagt at brukerbetalingen skal dekke alle kostnadene. Kommunen har med andre ord ikke anledning til å subsidiere tjenesten.

Det vises for øvrig til nærmere omtale av Renovasjons- og gjenvinningsetaten i årsberetningens del 2 under Byrådsavdeling for miljø- og samferdsel.

Tabell 2.18 Endring i satser for renovasjonsgebyr

Vedtatte økninger i satsene for renovasjonsgebyr				
2021	2020	2019	2018	2017
1,0 %	4,6 %	8,8 %	10,4 %	0,0 %

Selvkostkalkyle for feiing

Tabell 2.19 Selvkostkalkyle for feiing

						Tall i mill.
	Selvkostkalkyle - feiing	regn 2021	regn 2020	regn 2019	regn 2018	regn 2017
A	Direkte driftskostnader	26,4	27,5	27,1	25,5	28,5
B	Henførbare indirekte driftskostnader	2,2	2,2	2,2	1,1	1,1
C	Kalkulatoriske rentekostnader	0,1	0,1	0,08	0,04	0,06
D	Kalkulatoriske avskrivninger	0,9	0,3	0,4	0,3	0,4
E	Andre inntekter og kostnader	3,7	1,6	2,0	1,0	1,2
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	25,9	28,5	27,9	25,9	28,8
G	Gebyrinntekter	26,2	24,6	26,7	26,7	28,7
H	Årets finansielle resultat (G-F)	0,3	-3,8	-1,2	0,8	-0,1
I	Finansiell dekningsgrad (G/F)	101 %	87 %	96 %	103 %	100 %
J	Saldo selvkostfond pr. 31.12	10,7	10,2	13,7	14,5	13,5

BYKASSENS REGNSKAP 2021

Selvkostkalkylen for feiing for 2021 viser et overskudd på 0,3 mill. som avsettes til selvkostfondet for feiing. Ved utgangen av 2021 viser kalkylen at selvkostfondet for feiing er positivt med 10,7 mill.

Det følger av brann- og eksplosjonsvernloven at brukerbetaling for feietjenester kan maksimalt settes til selvkost men at det ikke er pålagt full kostnadsdekning. Kommunen har med andre ord anledning til å subsidiere tjenesten men bystyret har vedtatt at feietjenesten skal være selvfinansierende – dvs. 100 % gebyrfinansiert.

Det vises for øvrig til nærmere omtale av Brann- og redningsetaten, som utfører feietjenesten, i årsberetningens del 2 under Byrådsavdeling for miljø- og samferdsel

Tabell 2.20 Endring i satser for feiegebyr

Vedtatte økninger i satsene for feiegebyr				
2021	2020	2019	2018	2017
*	-7,5 %	0,0 %	-6,5 %	0,0 %

*Tilsynsgebyr for feiing ble fastsatt til kr 171 i 2021.

Feiegebyr for pipeløp ble fastsatt til kr 1 000 i 2021.

Selvkostkalkyle for plan- og byggesaker

Tabell 2.21 Selvkostkalkyle for plan- og byggesaker

Tall i mill.

	Selvkostkalkyle - plan- og byggesaker mv.	regn 2021	regn 2020	regn 2019	regn 2018	regn 2017
A	Direkte driftskostnader	292,6	278,5	294,9	311,9	309,5
B	Henførbare indirekte driftskostnader	2,1	2,7	5,4	9,5	-
C	Kalkulatoriske rentekostnader	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
D	Kalkulatoriske avskrivninger	2,0	1,3	2,3	3,1	3,7
E	Andre inntekter og kostnader	13,2	15,9	20,5	19,0	14,5
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	283,6	266,6	282,2	305,7	298,9
G	Gebyrinntekter	188,2	196,3	196,9	204,9	225,0
H	Årets finansielle resultat (G-F)	-95,4	-70,3	-85,2	-100,8	-73,9
I	Finansiell dekningsgrad (G/F)	66 %	74 %	70 %	67 %	75 %

Selvkostkalkylen for plan- og byggesaker for 2021 viser et underskudd på 95,4 mill. Det innebærer at årets gebyrinntekter dekker 66 % av årets kostnader.

Det følger av plan- og bygningsloven at brukerbetaling maksimalt kan dekke selvkost, men det er ikke pålagt full kostnadsdekning.

Det følger av matrikkelloven at kommunen kan ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferding av matrikkelbrev og annet arbeid etter regulativ fastsatt av kommunestyret selv. Gebyrene kan i sum ikke være høyere enn nødvendige kostnader kommunen har med slikt arbeid.

Bystyret har vedtatt å subsidiere tjenestene for plan- og byggesaker mv.

Det vises for øvrig til nærmere omtale av Plan- og bygningsetaten i årsberetningens del 2 under Byrådsavdeling for byutvikling.

Tabell 2.22 Endring i satser for plan- og byggesaksgebyr

Vedtatte økninger i satsene for plan- og byggesaksgebyr (kommunal deflator)				
2021	2020	2019	2018	2017
2,7 %	3,1 %	2,7 %	2,6 %	2,6 %

Kapittelvis gjennomgang av mål og resultater

Ansvarsområde

Dette omfatter tjenesteområder under både Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester (HEI), Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap (OVK) og Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS).

Tabell 2.23

Tall i mill

Bydelene	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik bud/regn 2021
Brutto driftsutgifter	30 481,0	32 295,5	29 678,8	32 234,5	-60,9
Netto driftsutgifter	25 122,3	26 612,9	25 140,6	27 893,2	1 280,4
Brutto investeringsutgifter	132,4	73,9	61,4	329,6	255,6

Tall i tabellen er inklusive de sentrale kapitlene 303, 305, 306, 307 og 308.

Punkter som følger er knyttet til realisering av byrådets hovedmål på sektorområdet i 2020:

- Pedagogtettheten og andelen fagarbeidere i barnehagene fortsatte å øke i 2021. Andelen barnehagelærere i de kommunale barnehagene økte fra 39 % i 2020 til 41 % i 2021, mens andelen fagarbeidere økte fra 22 % i 2020 til 23 % i 2021.
- Forsøk med økt grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder ble igangsatt høsten 2021 i bydelene Grorud, Alna, Stovner, Bjerke, Søndre Nordstrand og Gamle Oslo. Totalt er 21 kommunale barnehager med i det toårige forsøket.
- Innsatsen for å øke rekrutteringen av barn til barnehage ble betydelig styrket i 2021. Det er blitt utviklet informasjonsmateriell for foresatte på flere språk og en ressursbank som bydelene kan benytte i sitt rekrutteringsarbeid. Bydeler med lav barnehagedeltakelse har fått ekstra støtte til å etablere åpne barnehager og andre lavterskeltilbud. Fra 2020 til 2021 økte dekningsgraden for barn 1-5 år fra 91,4 % til 91,7 %.
- Barnevernstjenesten er en samfunnskritisk tjeneste og har vært åpen og tilgjengelig gjennom hele pandemien, også når andre tjenester har vært stengt ned.
- Det er i samarbeid med skoler og barnehager gjennomført barnevernøvelser for å bidra til utvikle trygge voksne i møte med barn.
- Om lag 3 000 ungdommer har hatt sommerjobb i regi av bydelene i 2021. De fleste har jobbet fra 2 til 3 uker. I tillegg har over 1 000 ungdommer hatt jobb i andre skoleferier eller til andre tider enn sommerferien.
- Byrådet styrket i revidert budsjett 2021 helsestasjons- og skolehelsetjenesten og Oslohjelpa med 48 mill. over tre budsjettår for å forsterke arbeidet med psykisk helse blant barn og unge og dempe ettervirkningene av pandemien.
- Alle bydelene har i 2021 gitt tilbud om hjemmebesøk gjennom Nye Familier.
- Arbeidet med Folkehelsestrategi for Oslo er påbegynt og flere bydeler bidrar i arbeidet
- Bydelene har satset på videreutvikling av FACT-somatikk, (Flexible Assertive Community Treatment), FACT-eldre, FACT-rus og FACT-ung
- Det er gjort store fremskritt i digitalisering av tjenestene ved at bydelene har økt bruken av digitale plattformer og selvhjelpsverktøy i møte med innbyggerne, i samhandling mellom de kommunale tjenestene og på tvers av forvaltningsnivåer.
- Bydelene jobber systematisk med utvikling, organisering, sammenslåing og overganger mellom barne- og voksentjenester for å sikre individuelt tilpassede og sammenhengende tjenester.
- Implementering av Oslostandarder for henholdsvis pårørendesamarbeid og tjenester i hjemmet er påbegynt. Overordnede standarder ligger til grunn for tjenestene og bidrar til likeverdige tjenester til byens innbyggere.

- Oslo kommune fikk Leve hele livet prisen for 2021. Juryen vektla at Oslo kommune har en langsiktig analyse av befolkningsutviklingen fram mot 2040 og at kommunen har jobbet med å involvere bredt i en så mangfoldig by. Kommunen har vært opptatt av å involvere eldre, både i utviklingen av tiltak og tjenester, men også gjennom å oppfordre eldre til å ta del i frivillig arbeid. Videre har Oslo kommune fått til et godt samarbeid med frivillige organisasjoner. Prisen ble mottatt av byrådsleder Raymond Johansen og alle bydeler fikk kake for å feire prisen.
- Tillitsbasert styring og ledelse er godt forankret i bydelenes hjemmetjenester. Gjennom pandemien har inndelingen i mindre, tverrfaglige team vært en medvirkende faktor for å holde smittesituasjonen under kontroll. Det er gjennomført en evaluering av tillitsmodellen i hjemmetjenesten i samtlige bydeler. Resultatene fra evalueringen vil bli lagt til grunn for videreutvikling av tjenestene.
- Innsats for å gi flere muligheter for tilrettelagt arbeid har gitt over 170 nye arbeidsplasser i løpet av to år (2020 og 2021)
- Det er gjennomført 414 flyttinger fra Velferdsetatens rusinstitusjoner til egen bolig i bydelene. Det er en økning fra 340 flyttinger året før.
- Oslostandard for rusfaglig arbeid ble vedtatt i august 2021. Velferdsetaten bistår bydelene med å ta standarden i bruk.

Koronapandemien

Bydelenes helse- og omsorgstjenester har også i 2021 vært sterkt preget av koronapandemien. Dette gjelder både tjenestemottakere, ansatte og innbyggerne. Bydelene har i all hovedsak opprettholdt tjenester og har balansert en krevende krisehåndtering med drift av lovpålagte tjenester

Tjenestene har opplevd store organisatoriske, og driftsmessige belastninger. Krisehåndteringen har medført en mobilisering av ansatte for stadig å være i stand til å tilpasse tjenestene til utvikling i smittesituasjonen. Det er videreført en rekke nye tjenester som er spesifikke for håndtering av pandemien, for eksempel feberpoliklinikker, teststasjoner, smittevernteam, smittesporingsteam og vaksinesentre. I 2021 har vaksinearbeidet utgjort en stor del av aktiviteten. Pandemien har vært krevende for bydelenes ansatte ved å utfordre organisering, samarbeid, fleksibilitet og innhold i tjenestene. Ansatte har vist stor vilje til omstilling, nytenkning og kreativitet.

Bruken av smittevernutstyr har vært påkrevet og videreført i stort omfang også i 2021. Som tidligere er dette en tilleggsbelastning for ansatte, og det har gjort arbeidsdagen ekstra krevende. I tillegg kommer det at mange ansatte har måttet leve et begrenset liv for i størst mulig utstrekning unngå selv å bli smittet, for i neste omgang å unngå smittespredning til tjenestestedet. Hjemmekontor er videreført der dette er mulig.

Fravær som skyldes isolasjon og karantene har medført usikkerhet rundt kapasiteten i tjenesteytelsen. Bydelene trekker frem samarbeidet med Helseetaten som svært viktig og godt i perioden.

Nasjonale og kommunale tiltak har fått store konsekvenser for bydelens innbyggere, spesielt for de mest sårbare gruppene med behov for sammensatt hjelp. Ulikhet i smitterisiko, alvorlighetsgrad av sykdom samt økonomiske og sosiale konsekvenser av pandemien i ulike grupper kan på sikt øke den sosiale ulikheten i befolkningen.

2021 har bekreftet at det er behov for å håndtere helsemessige, sosiale og økonomiske konsekvenser av pandemien. Bydelene melder om en tydelig økning av psykiske helseplager og ensomhet i løpet av pandemien. Både funksjonsfall og senskader etter koronainfeksjon kan utløse og forsterke psykiske problemer. I enkelte bydeler tilbyr Frisklivssentralen et rehabiliteringstilbud til personer med senvirkninger etter Covid-19. Byrådsavdelingen har startet et arbeid for å sikre god rehabilitering for denne gruppen på tvers av bydelene.

Etter den første fasen av pandemien har tjenestene gjenreist seg til full drift for å imøtekomme

BYDELENE

innbyggernes behov. Velferdsteknologiske løsninger som avstandsoppfølging, elektroniske legemiddeldispensere og sporingsteknologi (GPS) har bidratt til trygg oppfølging for mange i denne krevende perioden. Det er utviklet mange nye måter å følge opp brukerne på, og ulike former for digital oppfølging og kommunikasjonsformer er innført.

Inn i 2022 er en stor del av befolkningen grunnvaksinert (vaksinert med to doser eller 1 dose og gjennomgått sykdom). Med omikron som dominerende virus er risiko for alvorlige sykdomsforløp og sykehusinnleggelser redusert i forhold til tidligere. På den andre siden er det økt risiko for meget høyt sykefravær og mangel på personell til å utføre innbyggerrettede tjenester.

Erfaringene fra pandemien er viktig for utvikling av nye og eksisterende tjenester til befolkningen. Bydelene fremhever blant annet smidig utvikling, bedre forståelse av innbyggernes behov og tjenesteutvikling basert på systematisk kartlegging og gode analyser.

Tabell 2.24 Befolkning pr. 1. januar

Bydelene	2018	2019	2020	2021	2022	%-endring 2018-2022	%-endring 2021-2022
1 Gamle Oslo	54 575	55 683	58 671	59 876	60 209	10,3	0,6
2 Grünerløkka	58 906	60 844	62 423	63 456	63 891	8,5	0,7
3 Sagene	43 131	43 801	45 089	45 672	46 424	7,6	1,6
4 St. Hanshaugen	38 109	38 400	38 945	38 864	39 066	2,5	0,5
5 Frogner	58 283	58 897	59 269	59 015	59 026	1,3	0,0
6 Ullern	33 463	33 760	34 569	34 894	34 896	4,3	0,0
7 Vestre Aker	48 605	49 153	50 157	50 558	50 784	4,5	0,4
8 Nordre Aker	50 724	51 558	52 327	52 634	53 109	4,7	0,9
9 Bjerke	31 973	32 500	33 422	34 003	35 117	9,8	3,3
10 Grorud	27 525	27 583	27 707	27 455	27 457	-0,2	0,0
11 Stovner	32 850	32 909	33 316	33 279	33 259	1,2	-0,1
12 Alna	49 358	49 457	49 801	49 577	49 373	0,0	-0,4
13 Østensjø	49 968	50 427	50 806	50 791	50 837	1,7	0,1
14 Nordstrand	51 169	51 882	52 459	52 583	52 595	2,8	0,0
15 Søndre Nordstrand	38 925	38 803	39 066	39 097	39 037	0,3	-0,2
Sum bydelene	667 564	675 657	688 027	691 754	695 080	4,1	0,5
Øvrige	5 905	5 414	5 467	5 256	4 747	-19,6	- 9,7
Sum Oslo	673 469	681 071	693 494	697 010	699 87	3,9	0,4
Endring fra året før	6 710	7 602	12 423	3 516	2 817		

Tabell 2.25 Aldersfordeling av befolkning i de ulike bydelene

Bydelene	0-5	6-15	16-18	19-66	67-79	80+	Sum	Bydelens andel av befolkningen
1 Gamle Oslo	4 310	4 603	1 011	46 432	3 140	713	60 209	8,6
2 Grünerløkka	4 253	3 909	939	51 326	2 772	692	63 891	9,1
3 Sagene	3 195	2 667	608	36 677	2 590	687	46 424	6,6
4 St. Hanshaugen	1 964	2 125	563	31 439	2 181	794	39 066	5,6
5 Frogner	2 505	3 316	1 040	44 177	5 797	2 191	59 026	8,4
6 Ullern	2 387	4 070	1 112	20 988	4 532	1 807	34 896	5,0
7 Vestre Aker	4 049	6 886	1 829	29 829	5 905	2 286	50 784	7,3
8 Nordre Aker	3 653	6 732	1 855	34 236	4 692	1 941	53 109	7,6
9 Bjerke	2 868	4 358	1 158	23 430	2 310	993	35 117	5,0
10 Grorud	1 841	3 204	952	18 087	2 370	1 003	27 457	3,9
11 Stovner	2 320	4 340	1 464	20 600	3 277	1 258	33 259	4,8
12 Alna	3 510	5 949	1 738	31 833	4 668	1 675	49 373	7,1
13 Østensjø	3 681	6 618	1 690	32 044	4 342	2 462	50 837	7,3
14 Nordstrand	3 718	6 788	1 911	32 291	5 534	2 353	52 595	7,5
15 Søndre Nordstrand	2 929	5 575	1 732	24 808	3 250	743	39 037	5,6
Sum bydelene	47 183	71 140	19 602	478 197	57 360	21 598	695 080	99,3
Øvrige	213	410	95	3 671	283	75	4 747	0,7
Sum Oslo	47 396	71 550	19 697	481 868	57 643	21 673	699 827	100,0

Nedenfor presenteres de viktigste resultater innenfor hvert funksjonsområde, samt en oversikt over utgiftsfordelingen mellom og innenfor hvert funksjonsområde, fordelt på KOSTRA funksjon.

Tabell 2.26 Netto driftsutgifter pr. funksjonsområde

Tall i mill					
Netto driftsutgifter pr. funksjonsområde	Regnskap 2020	Oppr. budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
FO-1 Administrasjon og fellesutgifter	289,9	608,4	650,7	353,8	296,8
FO-2A Barnehager	7 356,2	7 005,6	7 730,4	7 664,6	65,8
FO-2B Barnevern	1 959,2	1 784,8	1 923,0	1 983,9	- 60,9
FO-2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	988,0	897,9	1 312,2	1 094,7	217,5
FO-3 Helse og omsorg	11 296,3	11 145,3	12 512,7	12 441,5	71,2
FO-4A Sosiale tjenester	1 518,2	1 326,9	1 743,5	1 533,9	209,6
FO-4B Kvalifiseringsprogram	421,8	425,7	421,6	389,0	32,7
FO-4C Økonomisk sosialhjelp	1 295,1	1 421,1	1 346,2	1 289,9	56,3
Totalt	25 124,7	24 615,7	27 640,5	26 751,4	889,0

Tabellen over viser samlet budsjettavvik for bydelene og avvik per funksjonsområde i forhold til bydelenes interne budsjettfordeling. Bydelene samlet hadde netto mindreforbruk på 889 mill. før det korrigeres for øremerkede midler og budsjettavvik for koronautgifter.

I 2021 hadde bydelene 554 mill. i ubrukte øremerkede midler. Dette er en økning på 83 mill. sammenlignet med 2020. Dette fordeler seg med 233 mill. i rent kommunale midler og 321 mill. i midler som helt eller delvis er finansiert av statlige/private øremerkede midler. Det siste året har det skjedd en økning for ubrukte kommunalt øremerkede midler på 90 mill. Ubrukte statlige/private øremerkede midler er redusert med 7 mill. Økning i ubrukte øremerkede midler handler primært om at koronapandemien også i 2021 har gitt forsinket fremdrift på en del prosjekter.

En del av ubrukte kommunale midler er øremerkede tildelinger fra avsetningskapitlene for bydelene. Det handler blant annet om rekrutteringstiltak og språkstimuleringstiltak i barnehager, tiltak i sosiale tjenester og prosjektbevilgninger innenfor helse og omsorg. Enkelte bydeler har overført deler av bosettingstilskudd til flyktninger som ubrukte midler til 2022, blant annet som en følge av at det er gitt midler til flyktninger som enten ble bosatt på slutten av året eller som først blir bosatt i 2022. Det er også kommunale ubrukte midler knyttet til områdeløft i enkelte bydeler.

Statlige øremerkede midler dekker alle tjenesteområder og handler i stor grad om øremerkede midler som er tildelt fra direktoratene og statsforvalteren. Også her er det ubrukte midler knyttet til områdeløft. Det er også ubrukte statlige tilskudd til flyktninger med omfattende funksjonsnedsettelse – midler som er ment å bli benyttet over flere år. Dette området omfatter vesentlig flere prosjekter enn for midler som er rent kommunale, og det er ofte små beløp som gjenstår å benytte på prosjektene.

Etter justering for øremerkede midler og positivt budsjettavvik for koronautgifter, har bydelene et mindreforbruk på 333 mill. i 2021. I 2020 hadde bydelene et mindreforbruk på 258 mill.

Fire av 15 bydeler hadde budsjettmessig merforbruk etter justering for øremerkede midler og koronaavvik. Dette er bydelene Vestre Aker, Sagene, Søndre Nordstrand og St. Hanshaugen. Av disse bydelene var det kun St. Hanshaugen som ikke hadde merforbruk i 2020, men det justerte merforbruket for denne bydelen er på kun 0,8 mill. i 2021.

Et mindreforbruk på 333 mill. utgjør kun 1,2 % av bydelenes samlede netto driftsramme.

Når man ser bort fra overført mer- og mindreforbruk fra tidligere år, er driftsresultatet i 2021 på pluss 78 mill. som en følge av at bydelene hadde med seg 255 mill. i oppsparte midler fra forrige år. Dette er en forbedring i driftsresultatet på 74 mill. i forhold til 2020. Dette indikerer at bydelssystemet hadde et utgiftsnivå på noe i underkant av tildelt budsjettramme for 2021.

BYDELENE

Bydelene er kompensert med til sammen 1,462 milliarder for å dekke netto merutgifter i forbindelse med koronapandemien. Her er økt driftstilskudd til private barnehager inkludert. Deler av bevilgningene er basert på prognose. 7 av 15 bydeler har enten balanse eller mindreutgifter. Åtte bydeler har merutgifter, og det største budsjettavviket for en enkelt bydel er på 1,8 mill. Det at samlet budsjettavvik for alle bydelene er på kun 2 mill. viser at det er lagt opp til en måte å kompensere bydelene på som gir minimalt budsjettavvik i årsregnskapet for 2021. Konsekvensene av at virksomhetene er kompensert for mye eller for lite vil byrådet komme tilbake til i revidert budsjett 2022.

Når vi holder koronautgifter utenfor hadde bydelssektoren i 2021 et reelt netto innsparingskrav på om lag 10-20 mill.

Alle bydeler gjennomfører effektiviseringstiltak, og en del av frigjorte ressurser er enten omdisponert til nye satsninger eller blitt anvendt til å dekke opp for utforutsette aktivitetsøkninger på tjenesteområdene. Samlet sett har bydelene oppnådd netto innsparinger på anslagsvis 90-100 mill. Her er det store innbyrdes forskjeller mellom bydelene. De fleste bydeler har opprettholdt eller bedret sin økonomiske stilling i løpet av fjoråret.

For økonomisk sosialhjelp er det samlet sett oppnådd besparelser, selv om koronapandemien isolert sett har ført til utgiftsøkning i alle bydelene.

Netto driftsutgifter til sosialhjelp ble 1,290 milliarder, som er en reduksjon på 5 mill. i forhold til 2020. Dette er en nominell utgiftsreduksjon på 0,4 %. Bydelene har omdisponert 93 mill. fra sosialhjelp til aktive tiltak og har et mindreforbruk på 56 mill. i forhold til sitt interne budsjett. I forhold til den budsjetttrammen bystyret har bevilget ble mindreforbruket på 152 mill. Reell nedgang i utgiftene til økonomisk sosialhjelp og stor besparelse i forhold til tildelt budsjett er en viktig årsak til at bydelene oppnådde netto innsparinger i 2021.

FUNKSJONSOMRÅDE 1: ADMINISTRASJON OG FELLESTJENESTER

Tabell 2.27 Administrasjon og fellestjenester

Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester	Tall i mill				
	Regnskap 2020	Opprinnelig budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Sum funksjonsområde 1	289,9	608,4	650,7	353,8	296,8
FO-1, andel av bydelenes totale nettoutgifter	1,2 %	2,5 %	2,4 %	1,3 %	

Driftsregnskapet viser at funksjonsområdet har et mindreforbruk på 297 mill. I 2020 var mindreforbruket på 219 mill. Dette er en økning i budsjettavviket på 78 mill. Netto driftsutgifter har økt med 64 mill. siden i fjor.

En del av mindreforbruket er øremerkede midler, hvor fremdriften er forskjøvet. En del av de øremerkede midlene er knyttet til prosjektene Områdesatsning Gamle Oslo og Tøyen, Groruddalssatsing og Handlingsplan Oslo Sør. Mindreforbruk for funksjon 120, 180 og 190 er i stor grad ubrukte risikoavsetninger/ reserver. På disse funksjonene er mindreforbruk økt med 61 mill. i forhold til 2020.

Tabell 2.28 Funksjonsområde 1 KOSTRA-funksjon

Tall i mill

Funksjonsområde 1 Netto utgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2020	Oppr. budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
100 Politisk styring	24,2	24,3	26,5	19,0	7,6
110 Kontroll og revisjon	2,8	2,7	3,3	2,8	0,4
120 Administrasjon	86,4	94,8	150,5	100,7	49,8
130 Administrasjonslokaler	20,7	54,9	47,6	23,0	24,6
180 Diverse fellesutgifter	12,0	223,1	153,4	19,3	134,2
190 Interne serviceenheter	0,0	127,2	- 13,4	0,0	- 13,4
285 Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	0,1	0,0	3,4	1,6	1,8
301 Plansaksbehandling	4,9	4,9	5,0	5,0	0,0
315 Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	7,8	- 0,3	6,8	6,7	0,1
320 Kommunal næringsvirksomhet	- 2,1	- 7,0	5,6	1,1	4,6
332 Kommunale veier	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
335 Rekreasjon i tettsted	63,3	17,7	133,0	108,6	24,4
360 Naturforvaltning og friluftsliv	3,2	6,5	8,7	3,3	5,3
365 Kulturminneforvaltning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
377 Kunsformidling	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	0,8	0,0	1,0	0,8	0,2
385 Andre kulturaktiv. og tilsk. til andres kulturbygg	79,2	53,5	112,0	82,2	29,8
386 Kommunale kulturbygg	4,9	6,2	7,3	2,6	4,7
860 Motpost avskrivninger	- 18,4	0,0	0,0	- 22,8	22,8

Tabell 2.29 Faste heltidsstillinger

Resultatindikatorer funksjonsområde 1	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel fast ansatte i heltidsstillinger i bydelene	71,5 %	72,9 %	> 73,0 %	73,4 %

FUNKSJONSOMRÅDE 2A: BARNEHAGER

Funksjonsområdet omfatter drift av kommunale barnehager, tilskudd til private barnehager, etablering av nye barnehager og utviklings- og kompetansetiltak i barnehagene. Det er Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap som har sektoransvaret for barnehagene.

Tabell 2.30 Barnehager

Tall i mill

Funksjonsområde 2A Barnehager	Regnskap 2020	Opprinnelig budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Sum funksjonsområde 2A	7 356,2	7 005,6	7 730,4	7 664,6	65,8
FO-2A, andel av bydelenes totale nettoutgifter	29,3 %	28,5 %	28,0 %	28,7 %	

Driftsregnskapet viser at funksjonsområdet hadde et mindreforbruk på 65,8 mill. i 2021.

Mindreforbruket skyldes lavere utgifter enn budsjettet til grunntilbudet i kommunale barnehager og driftstilskudd til private barnehager (funksjon 201). På funksjon 211 Styrket tilbud til førskolebarn var det et merforbruk på 30,8 mill. Merforbruket må bl.a. ses i sammenheng med at andelen barn i barnehage med vedtak om spesialpedagogisk hjelp økte fra 3,5 % i 2020 til 3,6 % i 2021.

Tabell 2.31 Funksjonsområde 2A pr. tjenestested

Tall i mill

Funksjonsområde 2A Netto utgifter pr. tjenestested	Regnskap 2020	Opprinnelig budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
201 Førskole	6 101,2	5 804,4	6 408,4	6 310,3	98,1
211 Styrket tilbud til førskolebarn	520,7	442,6	524,4	555,2	-30,8
221 Førskolelokaler og skyss	734,3	758,6	797,6	799,1	-1,5

Tabell 2.32 Nøkkeltall for FO2A Barnehage

Barnehage	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Innhold					
Andel barn 1-5 år fra språklige/kulturelle minoriteter med barnehageplass, ekskl. utvalgte land ¹⁾	81,40 %	86,00 %	87,50 %	90,40 %	92,60 %
Andel 1. trinns elever som får Særskilt språkopplæring (§2-8 Opplæringsloven)	23,30 %	23,3 %	24,70 %	24,50 %	22,40 %
Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen	33,40 %	33,30 %	35,30 %	36,30 %	37,20 %
Andel pedagogiske ledere med godkjent utdanning	89,30 %	81,00 %	83,0 %	83,2 %	85,9 %
Andel styrere med godkjent utdanning	98,10 %	98,10 %	98,3 %	99,2 %	99,0 %
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	207 901	213 292	214 505	226 079	243 598
Utbygging					
Andel barn 1-2 år med barnehageplass (dekningsgrad)	79,30 %	80,50 %	83,00 %	84,50 %	86,10 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass (dekningsgrad)	94,80 %	95,60 %	95,4 %	96,30 %	95,80 %
Antall barn 1-2 år med barnehageplass	13 947	13 933	13 855	13 831	13 783
Antall barn 3-5 år med barnehageplass	22 826	22 676	22 749	22 176	21 306

1) Ekskl. barn med landbakgrunn fra Danmark, Sverige, Irland, Storbritannia, USA, Australia og New Zealand

Mål 1 Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Gjennomførte tiltak

Covid-19-pandemien skapte betydelige utfordringer for driften av barnehagene også i 2021. Sykefraværet økte markant utover året og var ved utgangen av 2021 rundt 30 % høyere enn det var før pandemien. Belastningen på de ansatte i barnehagene under pandemien har vært stor. Høy smitte blant barn og ansatte har medført at barnehager i perioder har måttet redusere åpningstidene og stenge avdelinger. Bydelene har fått kompensasjon for netto merutgifter i barnehagene relatert til pandemien, og for å sikre samtidig finansiering av koronautgifter i kommunale og private barnehager har det blitt gitt forskudd på ordinært driftstilskudd til private barnehager og ekstrakompensasjon til private familiebarnehager.

Bydeler og barnehager har også i 2021 hatt fokus på opplæring i Barnehjernevernets kompetanseplattform, og Korus Oslo (Kompetansesenter Rus Oslo) har bistått i opplæringen. Formålet med opplæringen er å gi medarbeidere som møter barn og unge, grunnleggende kompetanse i å oppdage og hjelpe barn som har vært utsatt for omsorgssvikt, vold eller seksuelle overgrep.

Bydelene er tett på barnehagens arbeid mot mobbing og for et godt psykososialt miljø. Barnehager skal ha lokale tiltaksplaner, og i noen bydeler er det utarbeidet overordnede dokumenter som handlingsplaner og veiledere. Styrking av medarbeideres kompetanse er et kontinuerlig arbeid, og i 2021 har opplæring om den nye lovbestemmelsen (barnehageloven § 41) vært tema. Noen barnehager er også med på et treårig kompetanseutviklingsprosjekt (Kompetanseløftet) om inkluderende praksis og inkluderende leke- og læringsmiljø. I 2021 fremmet byrådet en sak til bystyret om *Trygge voksne og trygge barn*.

Tabell 2.33 Barns trivsel

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Foreldreundersøkelse: Barns trivsel ¹⁾	4,7	4,7	4,7	4,7

1) Skala fra 1 til 5, der 5 er best.

Mål 2 Barnehagebarn skal møte ansatte med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte

Gjennomførte tiltak

Bydelene fortsatte i 2021 opptrappingen mot målene i grunnbemanningsavtalen om 50 % barnehagelærere og 25 % fagarbeidere i de kommunale barnehagene. Andelen barnehagelærere i de kommunale barnehagene økte fra 39 % i 2020 til 41 % i 2021. Samlet for både kommunale og private barnehager var andelen 37 % ved utgangen av 2021. Andelen pedagogiske ledere i kommunale barnehager, inkl. de som er ansatt med dispensasjon fra utdanningskravet i barnehageloven, utgjorde 46 % i 2021. Andel fagarbeidere i grunnbemanningen i de kommunale barnehagene økte fra 22 % i 2020 til 23 % i 2021. Det var også en positiv utvikling i antall dispensasjoner fra utdanningskravet for pedagogiske ledere i 2021. I 2021 hadde 89,3 % av de pedagogiske lederne i kommunale barnehager godkjent utdanning, mot 85,8 % i 2020.

For å bidra til at flere ansatte bli kvalifisert til å arbeide som pedagogisk leder blir det gitt tilbud om arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU). I 2021 var det 34 studenter fra kommunale barnehager som fullførte denne utdanningen. Bydelene melder om at ABLU er et godt tilbud for å rekruttere barnehagelærere, og det er behov for flere studieplasser enn det kommunen har tilgang til nå. Byrådet vil vurdere å utvide dette tilbudet.

Tilbudet om tilleggsutdanning i barnehagepedagogikk for barnehageansatte med annen treårig pedagogisk utdanning ble videreført i 2021. De som tar tilleggsutdanningen, blir kvalifisert for ansettelse i stilling som pedagogisk leder. Det er per nå ikke meldt behov om videreføring av et tilsvarende tilbud. Høsten 2021 begynte et nytt kull med 75 studenter på lederutdanning for pedagogiske ledere. Dette er et populært tilbud som bidrar til å styrke lederkompetansen i barnehagene, og er et viktig tiltak for å rekruttere og beholde barnehagelærere.

Bydelene Grorud, Alna og Stovner er med i et toårig forsøk med ressurspool i barnehage. Det er ansatt 14 medarbeidere med fagbrev som barne- og ungdomsarbeider, og det er 16 barnehager (totalt 69 avdelinger) som deltar i forsøket. Erfaringer fra prosjektet så langt er at barnehagene fortrinnsvis ønsker medarbeidere fra ressurspoolen, men på bakgrunn av et krevende år med pandemi har vikarbehovet vært særlig høyt, og det er derfor fortsatt stort behov for vikarer også fra private vikarbyråer.

Forsøk med økt grunnbemanning i barnehagen startet opp høsten 2021 i barnehager i bydelene Alna, Stover, Søndre Nordstrand, Bjerke, Grorud og Gamle Oslo. Barnehagene i forsøket har høy andel barn fra lavinntektsfamilier i tillegg høy andel minoritetsspråklige barn og høy andel barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp eller vedtak om tilrettelegging som følge av nedsatt funksjonsevne. Med økt grunnbemanning får barnehagene ekstra handlingsrom til å følge opp barn i sårbare situasjoner tettere, i tillegg til å legge til rette for et godt allmennpedagogisk tilbud. Det er 38 stillinger fordelt på 21 kommunale barnehager.

I 2021 ble det igangsatt et toårig forsøk med kjøkkenassistenter i utvalgte barnehager i bydelene Østensjø og Nordre Aker gjennom Helseetatens satsing *Flere i tilrettelagt arbeid*. Formålet med forsøket er å tilrettelegge for at flere kan komme i arbeid, styrke mattilbudet i barnehagene og frigjøre tid til at andre medarbeidere i barnehagene kan tilbringe mer tid sammen med barna.

Tabell 2.34 Pedagogiske ledere og barne- og ungdomsarbeider

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen i kommunale barnehager	38,5 %	39,5 %	43,0 %	41,1 %
Andelen pedagogiske ledere med godkjent utdanning i kommunale barnehager	85,5 %	85,8 %	89,0 %	89,3 %
Andelen barne- og ungdomsarbeidere i kommunale barnehager	19,8 %	19,9 %	20,0 %	20,9 %

Mål 3 Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring

Gjennomførte tiltak

Det er stort fokus på miljø og bærekraft i bydelene og i barnehagene. Flere barnehager har benyttet seg av tilbudet ved MUV (Mulighetenes verksted) Kreativt gjenbrukssenter, men pandemien har likevel begrenset bruken. Videre er mange barnehager miljøsertifisert gjennom Miljøfyrtårn, og bydeler har fokus på plastreducerende tiltak. Mange barnehager har etablert egen kjøkkenhage.

Satsingen *Oslohjelpa* er et sektoroverskridende lavterskeltilbud til barn, unge og familier og skal bidra til at de med behov får rask og riktig hjelp. *Oslohjelpa* har hatt en særlig viktig funksjon i løpet av pandemien når mer generelle tilbud som åpne barnehager har hatt redusert drift eller vært stengt. Gjennom *Oslohjelpa* har bydelene kunnet gi tilbud om individuell oppfølging av småbarnsfamilier.

Tabell 2.35 Barnets utvikling

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Foreldreundersøkelse: Barnets utvikling ¹	4,6	4,6	4,7	4,6

1) Skala fra 1 til 5, der 5 er best.

Mål 4 Barnehagebarn skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser

Gjennomførte tiltak

Mange barnehager har deltatt på digitale *Sprell i jungelen*-kurs, som er et kompetansetiltak knyttet til Oslostandard for et inkluderende leke- og språkmiljø. Flere barnehager i bydelene Bjerke, Grorud, Stovner og Gamle Oslo deltar i det fireårige utviklings- og forskningsprosjektet *Språksterk 1-6* som er en del av barnehageprogrammet i Groruddalssatsingen. Prosjektet retter seg mot alle barnehagebarn i alderen

1-6 år, deres foreldre og de ansatte i barnehagene. Formål med prosjektet er å styrke barns språkutvikling gjennom systematisk fokus på god språkstøtte, kompetanseheving av ansatte og bedre foreldresamarbeid.

Det ettårige prosjektet *Rekruttering av barn til barnehage* ble sluttført i 2021. Formålet med prosjektet har vært å bidra til en mer helhetlig tilnærming og innsats for rekrutteringsarbeidet som gjøres i Oslo kommune. Prosjektet har fremskaffet et bredt og solid kunnskapsgrunnlag som har gitt grunnlag for igangsatte tiltak i bydelene, informasjonsmateriell på flere språk til foreldre og en ressursbank på intranett som bydelene kan bruke i sitt arbeid. Eksempler på tiltak i bydelene er mer målrettet informasjon om barnehager til foreldre og ulike tjenester, besøksbarnehager og mer systematisk arbeid gjennom hele barnehageåret. De fleste bydeler har åpne barnehager. Åpen barnehage gir en møteplass for foreldre og barn og kan bidra til sosial inkludering gjennom å gi barn og foreldre en god start, et stimulerende miljø og fremme rekruttering til ordinær barnehage på sikt.

Tabell 2.36 Foreldrenes tilfredshet og pedagogiske ledere med godkjent utdanning

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Foreldreundersøkelse: Forberedelse til skolestart ¹	4,3	4,2	4,4	4,3
Foreldreundersøkelse: Språklig og sosial utvikling ¹	4,6	4,7	4,7	4,7

1) Skala fra 1 til 5, der 5 er best.

Mål 10 Barnehage- og opplæringskapasiteten skal møte forventet vekst i antall barn, elever og lærlinger og bidra til et trygt og godt skolemiljø

Gjennomførte tiltak

Barnehagebehovsplan 2021-2031 ble avgitt av byrådet sammen med Tilleggsinnstillingen til Sak1/2022. Barnehagebehovsplanen presenterer byrådets planer for utviklingen av barnehagekapasiteten. I planen redegjør byrådet nærmere for utbyggingsbehovet framover og de konkrete prosjektene som pågår eller er planlagt, både overordnet og for hver enkelt bydel.

Oslo har totalt sett en god barnehagekapasitet, noe som gjør at kommunen kan tilby plass til flere barn enn dem med lovfestet rett til barnehageplass, og det er tilstrekkelig kapasitet til å nå byrådets målsetting om en dekningsgrad på 93 %. Det er imidlertid slik at deler av dagens kapasitet er i lokaler med tidsbegrenset brukstillatelse som i løpet av de neste årene må avvikles. I tillegg er det behov for økt kapasitet i deler av byen der det pågår store byutviklingstransformasjoner med stor innflytting og i bydeler der dekningsgraden i dag er lav. Befolkningsframskrivingene viser at antallet barn i barnehagealder i Oslo vil øke fra 2024, noe som betyr at kommunen må planlegge for å ha noe overkapasitet nå slik at vi har tilstrekkelig kapasitet når antallet barn i barnehagealder igjen øker. Flere bydeler har derfor valgt å midlertidig legge ned avdelinger i barnehager som ikke er fylt opp. Slik kan man tilpasse kapasitet og bemanning etter dagens etterspørsel, samtidig som man beholder kapasitet man trenger på sikt. Der det likevel er behov for å avvikle hele barnehager, gjøres dette i tett samarbeid med bydelene. Kriteriene for å avvikle barnehager er at det skal være tilstrekkelig kapasitet i området også etter at barnehagen er lagt ned og at det er paviljongbarnehager med tidsbegrenset brukstillatelse. Også de minste barnehagene med stort vedlikeholdsetterslep, vurderes.

I 2021 ble det til sammen etablert 336 barnehageplasser i fire barnehager, hvorav én var kommunal og tre var private. Samtidig ble det avviklet 360 plasser i fem barnehager i lokaler med tidsbegrenset brukstillatelse.

Dekningsgraden i barnehagen har økt i 2021.

Tabell 2.37 Dekningsgrad for barnehageplass

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Dekningsgrad 1-5-åringer	90,3 %	91,4 %	93,5 %	91,7 %

Tabell 2.38 Barnehager ferdigstilt i 2021

2021	Bydel	Barnehage	Eier	Kapasitet
2021	St. Hanshaugen	SiO Barnehage Blindernveien	Privat	54
2021	Vestre Aker	Norlandia Voksentoppen ski- og friluftsbarnhage	Privat	90
2021	Bjerke	Ulvenparken	Kommunal	120
2021	Bjerke	Skytterbanen FUS barnehage	Privat	72
2021		Totalt for Oslo kommune		336

Resultater

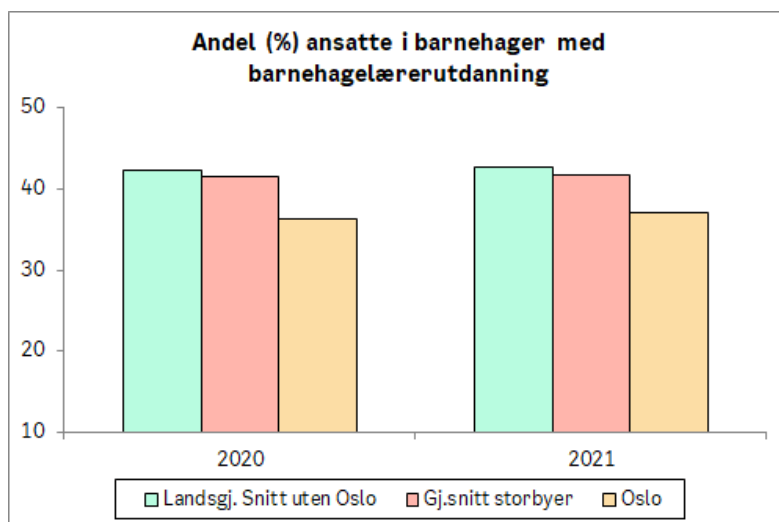
Barnehagene i Oslo gjennomfører den nasjonale foreldreundersøkelsen i regi av Utdanningsdirektoratet. Undersøkelsen har høy svarprosent og har over flere år vist at foreldre generelt er fornøyd med barnehage tilbudet. I 2021 svarte 60 % av foreldrene at de totalt sett er svært fornøyd med sin barnehage, mens 32 % er ganske fornøyd. Foreldrene er mest fornøyd med barnets trivsel og utvikling og minst fornøyd med inne- og utemiljøet og hvordan barnehagene sikrer barn og foreldres medvirkning. Undersøkelsen viser at det fortsatt er betydelige forskjeller i foreldretilfredshet mellom bydeler og barnehager.

Tabell 2.39 Foreldreundersøkelsen¹

	2019	2020	2021
Tilfredshet	4,4	4,5	4,5
Ute- og innemiljø	4,0	4,0	4,1
Relasjon mellom barn og voksen	4,5	4,5	4,5
Barnets trivsel	4,7	4,7	4,7
Informasjon	4,3	4,4	4,4
Barnets utvikling	4,6	4,6	4,6
Medvirkning	4,2	4,3	4,3
Henting og levering	4,4	4,5	4,5
Tilvenning og skolestart	4,4	4,4	4,4
Samisk bolk	4,4	4,3	4,8

1) Skala fra 1 til 5, der 5 er best.

Den positive utviklingen i andelen medarbeidere med barnehagelærerutdanning i Oslos barnehager fortsatte i 2021. Andelen ansatte i grunnbemanningen med barnehagelærerutdanning i kommunale og private barnehager økte fra 36 % i 2020 til 37 % i 2021.

Figur 2.1 Andel ansatte med barnehagelærerutdanning

FUNKSJONSOMRÅDE 2B: BARNEVERN

Funksjonsområdet omfatter tilbud og tjenester i barneverntjenesten. Bydelene har ansvaret for det kommunale barnevernet. Barnevernet skal gi barn, unge og familier hjelp og støtte i vanskelige situasjoner.

Tabell 2.40 Barnevern

Funksjonsområde 2B Barnevern	Tall i mill				
	Regnskap 2020	Opprinnelig budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Sum funksjonsområde 2B	1 959,2	1 784,8	1 923,0	1 983,9	- 60,9
FO-2B, andel av bydelenes totale nettoutgifter	7,8 %	7,3 %	7,0 %	7,4 %	

Tabell 2.41 Barnevern per tjenesteområde

Funksjonsområde 2B Netto utgifter pr. tjenesteområde	Tall i mill				
	Regnskap 2020	Opprinnelig budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
244 Barneverntjeneste	623,5	641,4	661,2	657,8	3,4
251 Barneverntiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet	197,4	168,4	218,9	222,7	-3,8
252 Barneverntiltak når barnet er plassert av barnevernet	1 138,3	975,1	1 042,9	1 103,4	-60,5

Driftsregnskapet viser at bydelene har et merforbruk på 60,9 mill. på funksjonsområdet i 2021, sammenlignet med regulert budsjett. Merforbruket skyldes høyere utgifter til plasseringstiltak fra barnevernet enn det bydelene har satt av til formålet. Utgiftene til barnevern har imidlertid økt mindre enn lønns- og prisvekst skulle tilsi.

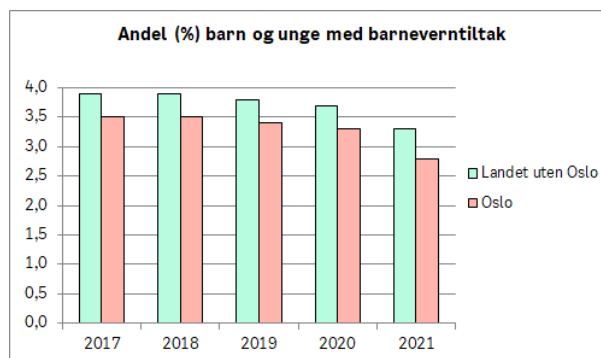
Tabell 2.42 Nøkkeltall for Funksjonsområde Barnevern

Nøkkeltall for: Funksjonsområde 2B Barnevern (OVK)	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Barn med tiltak i løpet av året	5 871	5 908	5 768	5 672	5 354
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	3,9	3,9	3,7	3,6	3,4
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år – barneverntjenesten	14 271	14 133	14 276	14 751	15 016
Netto driftsutgifter (f. 244, 251 og 252) pr barn i barnevernet	176 195	176 288	188 077	201 427	214 431
Brutto driftsutgifter pr barn (f. 244)	52 055	55 508	59 792	65 477	72 589
Brutto driftsutgifter pr barn i opprinnelig familie (f. 251)	38 096	40 644	44 027	50 400	62 265
Brutto driftsutgifter pr barn utenfor opprinnelig familie (f. 252)	679 285	655 651	684 550	717 738	693 307

Kilde: SSB/KOSTRA - barnevern, kommune nivå 2 og bydel - nivå 3, bydelene summert.

Økning i driftsutgifter per barn i barnevernet skyldes at det er færre barn med undersøkelse eller tiltak i 2021 enn i 2020.

Figur 2.2 Andel barn med barneverntiltak (kommune) per innbygger 0-22 år i årene 2017-2020 og per innbygger 0-24 år i 2021 etter at retten til ettervern er utvidet fram til fylte 25 år

Mål 1 Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Gjennomførte tiltak

Pandemien har også i 2021 medført omfattende smitteverntiltak. Barnevernstjenesten er en samfunnskritisk tjeneste og har vært åpen og tilgjengelig gjennom hele pandemien, også når andre tjenester har vært stengt ned. Fysiske møter har vært prioritert da retningslinjene har vært tydelig på at barn og unge i utsatte livssituasjoner skal skjermes i størst mulig grad fra negative konsekvenser av smitteverntiltakene. For barn som har hatt kontakt med barnevernet, har det vært av stor betydning at barnevernstjenesten har vært åpen og tilgjengelig når andre arenaer har vært stengt ned.

For at barn og unge skal bli trygge på å fortelle om vanskelige temaer, må de ha kunnskap om hva som kan være skadelig for barn, hva barnevernet er, og at det er hjelp å få. Dette er også et av resultatmålene i Barnehernevernet.

Tidvis stengte tjenester og hensyn til smitteverntiltak har medført at informasjonsarbeid til barn og unge, barnevernsøvelser og barnevernet ut på barn og unges arenaer har vært gjennomført i mindre grad enn planlagt eller ikke har latt seg gjennomføre. Barnevernstjenestene har gjennomført informasjonsarbeid i barnehager og skoler, men hyppighet og omfang har variert blant annet på grunn av antall barnehager og skoler i hver bydel, lokale samarbeidsavtaler og smittevernhensyn. Formålet har vært å gi barna informasjon og undervisning om temaer knyttet til vold og seksuelle overgrep, og at det finnes et barnevern.

Barnevernstjenestene avholder jevnlig barnevernsøvelser i samarbeid med skoler og barnehager, men riggen på øvelsene varierer noe med bakgrunn i lokale samarbeidsformer. Målsettingen har uansett vært den samme - informasjonsutveksling og kunnskapsdeling som skal bidra til å utvikle trygge voksne i møte med barn.

Flere barnevernstjenester er jevnlig tilstede i barnehager, skoler og fritidsklubber. Noen barnevernstjenester har barnevernkonsulenter som er fast ute på skoler og barnehager til spesielle dager og tider mens andre er tilstede ved arrangerte anledninger, som for eksempel skolestart. Enkelte barnevernstjenester har begynt å utforske hvilke muligheter digitale verktøy og sosiale medier har for å bedre kommunisere med barn og ungdom. En bydel har registrert at noen ungdommer har uttrykt skepsis til at barnevernstjenesten skal være på deres arenaer. Denne bydelen er opptatt av at en eventuell tilstedeværelse videre må avklares i tett i dialog med ungdommene og tjenestene rundt dem.

Barnevernstjenestene er deltager i, eller en nær samarbeidspartner til bydelenes *Oslohjelpa*. Der kommer deres kompetanse til nytte både for familiene og for samarbeidspartnerne. Barnevernstjenesten har god kunnskap om andre hjelpetjenester slik at familier knyttes opp mot rett hjelpeinstans eller bidrar til at barn og unge får god informasjon om tilbudene som finnes i bydelen.

Mål 8: Barn og unge skal oppleve et barnevern som er trygg, nyttig og samarbeidende sett fra barn og unge selv

Gjennomførte tiltak

I henhold til vedtak i bystyret - sak 450/2019 ble arbeidet med en bystyresak om barnevernet påbegynt i 2020. Opprinnelig var det planlagt at saken skulle fremmes innen utgangen av 2021. Pandemien har forsinket innhenting av nødvendig kunnskapsgrunnlag. Saken vil bli fremmet i løpet av våren 2022.

Formålet med en helhetlig gjennomgang av barnevernet i Oslo er å sikre at barn, unge og foreldre i Oslo møter et barnevern som oppleves trygt og nyttig for dem. Videre at vi i Oslo har et samarbeidende barnevern som jobber sammen med barn, foreldre og andre tjenester, slik at tjenestene våre oppleves enhetlig. For å videreutvikle et barnevern som oppleves trygt, er det helt grunnleggende at medarbeiderne er en del av en organisasjon preget av tillit og kompetanse – som gir de ansatte nødvendig trygghet og handlingsrom i møte med barn og foreldre for å gi den hjelpen de har behov for.

Barnesynet og verdiene fra utviklingsarbeidet Mitt Liv og FNs Barnekonvensjon skal ligge til grunn for all praksis i barneverntjenesten. Barns rett til å medvirke er mer enn å få si sin mening.

FNs Barnekonvensjon skal være implementert i alle deler av barnevernets praksis. For å utvikle en mest mulig enhetlig praksis i Oslo, fikk Barne- og familieetaten i 2021 i oppdrag å utvikle forslag til en Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet, inkludert kompetanseutvikling knyttet til dette. Utviklingsarbeidet skal utføres i samarbeid med barn og unge, bydelene og andre relevante aktører.

Utover at barneverntjenestene deltar i utvikling av en Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet, har de fokus på egen praksis for systematisk å kvalitetssikre dokumentasjon av barnets synspunkter og hvordan disse vektas i beslutninger som tas.

Kommunen har utviklet retningslinjer og veileder for bruk av tolk i barneverntjenesten i Oslo. Barne- og familieetaten har gjennomført opplæring for å bidra til implementering av disse verktøyene. Verktøyene benyttes av barneverntjenestene og tolk brukes i alle samtaler der det er nødvendig.

Flere barneverntjenester har gjennomført brukerundersøkelser blant barn og unge. Én barneverntjeneste har gjennomført undersøkelse overfor barn i fosterhjem, knyttet til hvordan de opplevde oppfølgingsbesøkene fra barnevernstjenesten. En annen barneverntjeneste har gjennomført brukerundersøkelse for barn over 12 år som har hatt undersøkelse eller tiltakssak i løpet av 2020. Flere barneverntjenester har egne erfaringskonsulenter eller ungdomsråd som bidrar med viktig og nyttig erfaring.

Det er arbeidet systematisk med gjennomgang av rutiner og prosedyrer for å ivareta internkontroll og lovgrunnlaget både for forsvarlighet, barnets beste, medvirkning og dokumentasjon av at alvorlige temaer følges opp. Flere er godt i gang med å utvikle internkontroll som følger dette opp sammen med innhenting av

tilbakemeldinger fra barn og unge selv. Tre barnevernstjenester har deltatt i egenvurdering i regi av statsforvalter vedrørende undersøkelser.

Barnevernet er sammen med flere aktører viktige i arbeidet med å forebygge og hjelpe unge ut av kriminalitet. Barneverntjenestene inngår i SaLTo-samarbeidet i bydelene og har systematisk samarbeid med politiet om målgruppen.

I samarbeid med Bufdir drifter Oslo kommune tre delprosjekter som skal bidra til å utvikle samarbeidet mellom barnevernet og det lokale politiet, samt styrke barnevernets bruk av tiltak som reduserer alvorlige atferdsvansker hos barn og unge. Arbeidet skal bidra til å styrke de unges relasjoner til positive nettverk og øke deltakelse i skole og fritidsaktiviteter, samt mobilisere ressurser rundt barn og familier, og styrke omsorgen og samspillet i familien. Delprosjektene omhandler Medborgerskapsprosjektet i Alna barneverntjeneste, InnsatsUng i Bydel Søndre Nordstrand og et institusjonstiltak, inkludert et arenafleksibelt tiltak, i Barne- og familieetaten. Arbeidet er knyttet til *SaLTo handlingsplan for å forebygge og redusere gjentatt kriminalitet blant unge i Oslo*.

Familier som bor på krisesenter er i en spesielt sårbar situasjon, og det er viktig med rask og god hjelp. Kommunen har samarbeidsavtale med Oslo krisesenter. Denne evalueres årlig av barneverntjenestene, krisesenteret og Barne- og familieetaten. Viktige temaer knyttet til barna som oppholder seg på krisesenteret, drøftes i samarbeidsmøter. Barneverntjenestene er opptatt av å opprette kontakt med familier som kommer til krisesenteret, så raskt som mulig.

Tabell 2.43 Avsluttede undersøkelser

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd.	97 %	96 %	100 %	99 %

FUNKSJONSOMRÅDE 2C: AKTIVITETSTILBUD FOR BARN OG UNGE, HELSESTASJON OG SKOLEHELSETJENESTE

Funksjonsområdet omfatter aktivitetstilbud for barn og unge og helsestasjon- og skolehelsetjenesten.

Tabell 2.44 Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste

Tall i mill					
Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	Regnskap 2020	Opprinnelig budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Sum funksjonsområde 2C	988,0	897,9	1 312,2	1 094,7	217,5
FO-2C, andel av bydelenes totale nettoutgifter	3,9 %	3,6 %	4,7 %	4,1 %	

Tabell 2.45 Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste per tjenesteområde

Tall i mill					
Funksjonsområde 2C Netto utgifter pr. tjenesteområde	Regnskap 2020	Opprinnelig budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
215 Skolefritidstilbud		0,0	0,0	1,7	-1,7
231 Aktivitetstilbud barn og unge	352,2	325,2	530,9	419,7	111,3
232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	635,8	572,6	781,3	673,4	107,9

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 217,5 mill. på funksjonsområdet i 2021. Mindreforbruket skyldes lavere utgifter til aktivitetstilbud for barn og unge og til helsestasjons- og skolehelsetjenesten enn lagt til grunn i bydelenes budsjetter.

Kostnadsveksten i regulert budsjett på funksjonsområdet skyldes utgifter knyttet til pandemien. Budsjettavviket handler om at utgifter til ulike koronatiltak er regnskapsført flere steder.

A. Barn og ungdom

Området omfatter aktivitetstilbud til barn og unge. Fritidsklubbene, tilbud som motorsentre, media og musikkverksteder og oppsøkende miljøarbeid. Det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet i SaLTo-modellen er nært knyttet til fritidstilbud til barn og unge.

Mål 7: Levekårsforskjellene er redusert

Gjennomførte tiltak

SaLTo-strukturen som samarbeidsmodell for rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak i samarbeid mellom bydel, skole og politiet, er etablert i alle bydeler. Bydelene har tilpasset samarbeidsstrukturene i SaLTo-modellen til lokale utfordringer og hvilke aktører som medvirker. Det er gjennomført en evaluering av modellen i 2021 som vil gi nyttig kunnskap i arbeidet i 2022.

Satsningen på jobb til unge er videreført i 2021. Rundt 3 000 ungdommer har hatt sommerjobb i regi av bydelene. De fleste har jobbet fra 2 til 3 uker. I tillegg har over 1 000 ungdommer hatt jobb i andre skoleferier eller til andre tider enn sommerferien. Bydelene har mottatt over 8 000 søknader til jobbene.

Bydelene legger ned en betydelig innsats i å legge til rette for sommer, ferie- og deltidsjobber. Dette avspeiles i et variert jobbtilbud til ungdommene både innen privat næringsliv og kommunale tjenester. Ungdommer har blant annet jobbet innen dagligvarehandelen, i barnehager, sykehjem, bibliotek, med treplanting, renhold og parkdrift. Ungdommer har hatt jobb som koronaverter og med smittevernsarbeid. For mange ungdommer er sommerjobb det første møtet med arbeidslivet og deres første lønnsutbetaling. Sommerjobbene gir ungdom gode mestringsopplevelser, erfaringer og kunnskap om arbeidslivet. De får erfaring med å skrive CV, jobbsøknad og gjennomføre jobbintervju. Det er mindre uro i ungdomsmiljøene om sommeren når mange unge har sommerjobb.

Sommerjobb Frogner – blåse løv.

Mål 8: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Gjennomførte tiltak

Barn og unges medvirkning vektlegges i tiltak som angår dem. Bydelene igangsetter ulike brukerundersøkelser og medvirkningsprosesser for å innhente råd og innspill til utviklingen av tjenestene. I tillegg til lokale ungdomsråd, klubbråd, brukerpanel benyttes også resultater fra Ungdata-undersøkelsen, som ble gjennomført i 2021. Rapporter fra undersøkelsen er viktige kunnskapsgrunnlag i bydelenes arbeid overfor barn og unge.

Handlingsplan for å forebygge og redusere gjentatt kriminalitet blant unge i Oslo hadde prosjektperiode til og med 2021. Tiltakene for tett oppfølging av unge som blir registrert for gjentatt kriminalitet i 7 bydeler har blitt evaluert og det planlegges for en videre spisset satsing fra 2022. SaLTo-sekretariatet har gitt tilbud om mentorløp for ungdom i denne målgruppen fra bydeler som ikke har egen tildeling. Bydelene har arbeidet målrettet med tiltakene.

Tabell 2.46 Resultatindikator funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud barn og unge

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Unge som har fått hjelp ved Ungdom og rus på Legevakten ¹⁾	793	418	< 790	441
Antall unge på hasj avvenningskurs arrangert av bydelen ²⁾		187	>200	186

2) Kilde: Helseetaten

3) Kilde: Bydelene, ny indikator fra 2020

I alt 441 unge under 24 år fikk i 2021 hjelp ved Ungdom og rus på Legevakten. Det er en liten økning fra 2020, men færre enn i 2019. Reduksjonen i 2020 og 2021 sammenlignet med 2019 antas å ha sammenheng med pandemien hvor mange utesteder mm har vært stengt i lengre perioder.

Antallet unge på hasj avvenningskurs (HAP) i bydelene var 186 i 2021. Dette er tilnærmet samme nivå som i 2020, Pågangen til HAP i regi av Uteseksjonen i Velferdsetaten økte derimot noe i 2021, og i alt 79 ungdommer deltok her, mot 52 i 2020. For Oslo samlet deltok 265 unge i HAP i 2021.

B. Helsestasjon- og skolehelsetjenesten

Området omfatter helsestasjon- og skolehelsetjenesten.

Tabell 2.47 Nøkkeltall for helse- og omsorgstjenester for barn og unge

Nøkkeltall for: helse- og omsorgstjenester for barn og unge)	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, pr. innbygger 0-20 år	29 36	3 449	3 652	4 357	4 814
Personell i helsestasjons- og skolehelsetjenesten – årsverk totalt	517	570	641	658	662
Helseundersøkelse av spedbarn innen 8. uke	8 858	8 876	8 918	8 810	8 875
Fullførte 2-3 årskontroller	8 587	8 252	8 120	7 035	7 708
Fullførte 4 årskontroller	7 370	6 802	6 963	6 359	6 345
Årsverk jordmødre	48	58	69	75	82
Antall fødte i løpet av året	9 548	9 309	9 343	9 199	9 563
Årsverk helsesøstre i skolehelsetjenesten – barnetrinn	98	117	140	149	153
Årsverk helsesøstre i skolehelsetjenesten – ungdomstrinn	37	40	42	48	49
Årsverk helsesøstre i skolehelsetjenesten – vgs	26	27	29	30	29

Mål 1 Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Gjennomførte tiltak

Helsestasjons- og skolehelsetjenestens universelle karakter og forebyggende og helsefremmende arbeid er viktig for både barn og unges helseutvikling og deres livshverdag. Byrådet har satset betydelig på en styrking av skolehelsetjenesten over mange år, og Oslo kommunes bemanningsnorm er fullfinansiert på alle skoletrinn. Byrådet gjennomfører nå en vurdering av om normen er i tråd med elevenes behov og ønsker.

Koronapandemien har også i 2021 påvirket tjenestene som helhet. Både smitteverntiltak og sykdomsfravær i arbeidsstyrken har påvirket innholdet i og gjennomføringen av konsultasjoner og oppfølging av barn og deres familier. I dette ligger at flere konsultasjoner i helsestasjonsprogrammet i

perioder med høyt smittetrykk har blitt gjennomført via alternative kontaktformer som for eksempel video eller hvor hjemmebesøk har blitt erstattet med konsultasjon ved helsestasjonens lokaler. Gruppekonsultasjoner har i perioder utgått i enkelte bydeler eller blitt erstattet med individuelle tilbud. For enkelte bydeler, også knyttet til smittesituasjonen, har det periodevis blitt gjort endringer i lengden på konsultasjonene. Til tross for perioder med høyt smittetrykk, begrensninger og ulike tiltak, har bydelene hovedsakelig forholdt seg til føringene om å opprettholde tjenestetilbud i tråd med nasjonal faglig retningslinje og politiske føringer i Oslo. I 2021 har omdisponering av helsesykepleiere til koronarelaterte oppgaver ikke vært en utfordring. Kapasitet i tjenesten har i større grad vært påvirket av sykefravær.

Skolehelsetjenesten har vært tilstede ved skolene og i tråd med gjeldende smittevernregler etterstrebet å være synlige og tilgjengelige for elevene. Tjenesten har i likhet med Helsestasjonene for ungdom erfart en økende andel henvendelser gjennom 2021, og mange av disse er knyttet til psykisk uhelse eller konsekvenser av hvordan tiltak i pandemien har påvirket de unges livshverdag. Gjennom 2021 har det vært mer utfordrende enn tidligere å sikre tilstedeværelse av BUP ved skolene, men i bydeler som er tilknyttet BUP-sektor Syd, er tilbudet opprettholdt.

I revidert budsjett 2021 ble det bevilget 48 mill. over tre budsjettår til styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten (inkl. Helsestasjon for ungdom - HFU) og Oslohjelpa. Bydelene er særlig bedt om å styrke den psykiske helsekompetansen og tilgjengeligheten i HFU-ene og skolehelsetjenesten, samt nettverksarbeid og økt oppmerksomhet rundt gravide og barselkvinner psykisk helse.

Mål 8: Barn og unge skal oppleve et barnevern og en helsestasjons- og skolehelsetjeneste som er trygg, nyttig og samarbeidende sett fra barn og unge selv

Gjennomførte tiltak

Konsekvensene av koronapandemien har også i 2021 vært betydelig for mange barn, unge og deres familier. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har derfor hatt økt oppmerksomhet om dette og lagt til rette for at konsultasjoner, samtaler og oppfølging har blitt ivarettatt via digitale kontaktflater, telefon mv. når smittevernhensyn har påvirket kapasitet eller anledning for fysiske møter. Utvidet oppfølging av barn og familier i sårbare situasjoner har vært en prioritet.

Oslo kommunes hjemmebesøksprogram *Nye familier* for førstegangsførelse, foreldre for første gang i Norge, foreldre med første felles barn, adoptivforeldre og familier med utvidet behov inngår i Oslo kommunes satsing på tidlig innsats. *Nye familier* legger stor vekt på å tilpasse tilbudet etter familiens eget behov og situasjon, slik det blant annet uttrykkes i byråds sak 121/19, bystyresak 213/19 av 19.06.2019. Helsesykepleier og familien bestemmer i fellesskap hvilken hjelp og støtte familien har behov for. Helsesykepleierne trenes spesielt på en åpen tilnærming til familien gjennom eget opplæringsprogram. Et særskilt mål er å forebygge omsorgssvikt, vold og overgrep. Alle bydeler har gitt tilbud om *Nye familier* gjennom pandemien, ofte med alternative konsultasjoner til hjemmebesøk som video eller kontroller på helsestasjonen pga. pandemien. Bydelene har gjennom 2021 blitt fulgt aktivt opp for å øke andel hjemmebesøk i takt med at pandemien gjør hjemmebesøk mulig igjen. Ifølge Oslo kommunes foreløpige tall deltok 53 % av alle fødende i Oslo i programmet i 2021 (5 145 familier av 9 741 fødsler).

Gjennom hjemmebesøksprogrammet *Nye Familier* har også antall årsverk i helsestasjonstjenesten 0-5 økt med totalt 37 årsverk.

Mål 9 Alle gravide, barselkvinner og nye foreldre skal møtes av en helsestasjonstjeneste som oppleves som tilgjengelig, trygg og nyttig

Gjennomførte tiltak

Svangerskaps- og barselomsorgen er et at kommunens viktigste folkehelseiltak og et sentralt tiltak når det gjelder barnets utvikling og mors både nåværende og fremtidige helseutvikling. Byrådet er opptatt av at omsorgen skal være individuell og tilpasset den enkelte kvinnes behov og forutsetninger og har derfor styrket jordmørtjenesten betydelig over flere år. Antall årsverk er mer enn doblet under det nåværende byrådet og har økt fra 75 i 2020 til 90 i 2021. Byrådet har også i 2021 videreført en særskilt tildeling for å

styrke jordmortjenesten i bydeler med levekårsutfordringer og i bydeler hvor tilgjengeligheten til tjenesten har vært lav.

Svangerskaps- og barselomsorgen har i likhet med øvrige tilbud i helsestasjonstjenesten også i 2021 vært preget av koronapandemien. I enkelte perioder har tilbudet vært noe redusert eller kontaktflatene har vært endret som følge av smittevern hensyn, det være seg at fysiske møter har blitt ivare tatt gjennom digitale flater, eller at partner i perioder ikke har fått anledning til å delta under konsultasjoner sammen med den gravide/ barselkvinnen. Gjennom hele 2021 har jordmødre etterstrebet å gi kvinner et fullverdig tilbud og hatt særlig oppmerksomhet omkring kvinner og familier i sårbare livssituasjoner. Nye digitale innbyggertjenester på tjenesteområdet (DigiHelsestasjon-prosjektet) har også bidratt til at det er lettere for kvinner å komme i kontakt med og søke råd fra tjenesten elektronisk. Likevel har flere kvinner opplevd det som vanskelig å være gravid og føde under en pandemi med begrensninger i nettverk og sosialiseringsarenaer. Byrådet har derfor bedt bydelene om å nyttiggjøre seg deler av de 48 mill. fra revidert budsjett 2021 til å styrke oppmerksomheten om gravide og fødendes psykiske helse og nettverksarbeid. Enkelte bydeler har gjennom året benyttet alternative arenaer for gruppeaktivitet, som f.eks. utendørsbarselgrupper eller bruk av mer tilrettelagte lokaler hvor avstandskrav kan overholdes.

Lederne av helsestasjonene rapporterer om økt samhandling mellom helsesykepleiere og jordmødre til familiens beste og er opptatt av god informasjonsflyt seg imellom og at arbeidet med *Nye familier* har bidratt vesentlig til dette. Felles journalføring av både jordmors og helsesykepleiers konsultasjoner i mors journal letter informasjonsdeling og tilrettelegger for styrket tverrfaglig innsats.

Byrådet har over år gjennomført et prosjekt for å gi tilbud om langtidsvirkende prevensjon til kvinner med lave kunnskaper om egen kropp og seksuell helse. Arbeidet er viktig for at kvinner skal kunne ta informerte valg med hensyn til egen kropp, livssituasjon og familieplanlegging. Bydelene melder om stor etterspørsel og positive erfaringer fra arbeidet. Erfaringer og tilbudet videreføres i ordinær drift fra 2022.

FUNKSJONSOMRÅDE 3: HELSE OG OMSORG

Helse- og omsorgstjenestene omfatter bydelenes tilbud og tjenester til hjemmeboende uavhengig av alder, diagnose, funksjonsnivå og behov, herunder hjemmebaserte tjenester, aktivisering og servicetilbud, heldøgns helse- og omsorgstjenester, habilitering- og rehabilitering, fastlegetjenester, folkehelse, miljørettet helsevern og smittevern.

Tabell 2.48 Helse og omsorg

Funksjonsområde 3 Helse og omsorg	Regnskap 2020	Opprinnelig budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Tall i mill	
				Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Sum funksjonsområde 3	11 296,3	11 145,3	12 512,7	12 441,5	71,2
FO-3, andel av bydelenes totale nettoutgifter	45,0 %	45,3 %	45,3 %	46,5 %	

Driftsregnskapet viser at funksjonsområdet har et mindreforbruk på 71 mill. I 2020 hadde funksjonsområdet et mindreforbruk på 185 mill.

Funksjonsområdet har en utgiftsøkning på 1,146 milliarder i 2021. Dette utgjør en utgiftsvekst på 10,1 %, som er særdeles stor utgiftsøkning. Dette skyldes primært at budsjettveksten også har vært omfattende. I 2019 var utgiftsveksten på 634 mill. og 5,9 %. En betydelig del av utgiftsveksten skyldes koronapandemien.

BYDELENE

Det er viktig å understreke at bydelene som tidligere samlet sett bruker mer til helse- og omsorgstjenester enn hva som følger av kriteriefordelingen og andre elementer som inngår i den samlede fordeling til funksjonsområdet. Dette handler i stor grad om at tjenesteomfang og utgifter knyttet til yngre brukere av helse- og omsorgstjenester de siste årene har økt vesentlig mer enn veksten i bystyrets budsjetttildeling til denne målgruppen. I tillegg har det skjedd en innstramming i statlig refusjonsordning for brukere med ressurskrevende tjenester.

Det omdisponeres betydelige midler fra andre funksjonsområder til helse og omsorg. I 2021 er det ikke mulig å skille mellom budsjettavvik på grunn av korona og budsjettavvik på grunn av et for høyt varig aktivitetsnivå sett i forhold til bystyrets tildeling.

Tabell 2.49 Funksjonsområde 3 pr. tjenesteområde

Funksjonsområde 3 Netto utgifter pr. tjenesteområde	Tall i mill				
	Regnskap 2020	Opprinnelig budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
233 Annet forebyggende helsearbeid	160,8	104,0	734,3	763,4	-29,2
234 Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse	860,0	919,1	934,9	877,6	57,2
241 Diagnose, behandling, re-/habilitering	458,3	383,9	602,9	567,3	35,6
253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon	3 654,1	3 506,2	3 552,4	3 513,1	39,3
254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	5 929,4	5 969,0	6 430,5	6 464,1	-33,6
261 Institusjonslokaler	5,2	5,6	5,5	5,2	0,3
733 Transportordning for funksjonshemmede	228,7	257,5	252,4	250,7	1,7

Funksjon 253 gjelder kjøp av institusjonsplasser, som i første rekke er sykehjem, aldershjem og boform for heldøgns omsorg og pleie. Utgifter til barneboliger/avlastningsboliger utgiftsføres også her. På dette området har det vært en utgiftsreduksjon på 141 mill.

Det har vært en økning for hjemmebaserte tjenester på 553 mill. (funksjon 234 og 254). Denne veksten utgjør 8,1 %. Utgiftsøkningen omfatter både yngre og eldre brukere av hjemmetjenesten. Det er både varig utgiftsøkning og midlertidig utgiftsøkning på grunn av korona. Utgiftsøkningen for dagtilbud er moderat og har sammenheng med restriksjoner på grunn av korona.

På funksjon 233 og 241 føres en del av merutgiftene til TISK-V arbeidet (testing, isolering, smittesporing, karantene og vaksinerings) under koronapandemien. Dette kan forklare den meget store utgiftsveksten på dette området. For funksjon 733 økte utgiftene til TT-tjenesten, mens året før gikk utgiftene ned på grunn av redusert etterspørsel.

A. Helsetjenester

Tabell 2.50 Nøkkeltall for funksjonsområde helse

Indikatorer for kommunehelse	Oslo 2019	Oslo 2020	Oslo 2021
Årsverk fysioterapeuter pr 10 000 innbyggere	8,8	8,8	8,7
Årsverk ergoterapeuter pr 10 000 innbyggere	4,9	5,2	5,0
Årsverk leger pr 10 000 innbyggere 1)	10,4	9,7	10,1
Netto driftsutgifter pr innbygger til kommunehelsetjenesten (1 000 kr) 1)	1,9	2,5	4,4
Reservekapasitet fastleger 2)	103	105	104

Det er en betydelig utgiftsvekst og dermed økning i netto driftsutgifter pr innbygger til kommunehelsetjenesten. Dette skyldes at merutgifter til TISK-V arbeidet er ført på funksjon 233 og 241, se kommentar ovenfor.

Mål 1: Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Gjennomførte tiltak

Samhandlingen med sykehus og helsehus har vært krevende der omfattende smittevernregler har medført restriksjoner for vurderingsbesøk hos innbygger og fysiske samarbeidsmøter med tjenestene. Dette har også påvirket innbyggerens mulighet til å være deltakende i utforming av egne tjenester, og det har vært utfordrende for tjenesten å vurdere innbyggers behov.

Tjenestene har erfart at digitale plattformer kan bidra til å sikre oppfølging og kontakt når det er utfordrende å møtes fysisk. Dette har vist seg å være effektivt innen saksbehandling, ledelse og i møte med tjenestemottakere. Det har krevd at ansatte raskt har måtte tilegne seg ny kunnskap om det digitale mulighetsrommet, kompetanse i å bruke dette, omstille seg og lære det videre til brukerne.

Erfaringene fra pandemien har derfor ført til store fremskritt i digitalisering av tjenestene ved at bydelene har økt bruken av digitale plattformer og selvhjelpsverktøy i møte med innbyggerne, i samhandling mellom de kommunale tjenestene og med spesialisthelsetjenesten. Det gjennomføres nå videosamtaler med brukere, og bruk av e-læringsprogrammer nyttiggjøres i stor grad.

Bydelene har jobbet med implementering av Oslo kommunes overordnede standard for tjenester i hjemmet. Det er etablert fast møtestruktur mellom bydel, spesialisthelsetjenesten og etatene der felles utfordringer blir drøftet. Hensikten er å få så gode pasientforløp som mulig. Mange innbyggere opplever vanskeligheter ved overganger mellom ulike livsfaser, og foreldre til barn med nedsatt funksjonsevne opplever fortsatt at det kan være utfordrende å få rett hjelp til rett tid. Bydelene har jobbet med utvikling av koordinerende enhet, sammenslåing og overganger mellom barnetjenester og voksentjenester, for å sikre gode, individuelt tilpassede, sømløse og sammenhengende tjenester. Flere bydeler har blant annet samarbeidet om å utvikle tjenester for barn og unge med nevroutviklingsforstyrrelser.

Bydel Grünerløkka har opprettet et eget hjemmetjenestetilbud for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Bydel Nordre Aker har opprettet treningsbolig for mennesker med funksjonsnedsettelse med mål om økt selvstendighet og mestring.

Bydelene har de siste årene hatt økning i antall brukere med funksjonsnedsettelse, psykisk helse- og rusutfordringer som har behov for tjenester, og særlig botilbud. Liggetiden er stadig kortere i spesialisthelsetjenesten. Manglende tilgang på egnede boliger gir utslag i økte behov for kjøp av botilbud og mindre rom for brukervalg.

Bydelene jobber etter «en dør inn-prinsippet» i «En psykt bra by» og tilbyr tidlig innsats med fokus på tilpasning av tjenestetilbudet og reell medvirkning.

Tilbudet om FACT (fleksibel aktiv oppsøkende behandling) er videreutviklet og styrket gjennom blant annet tiltaket FACT somatikk som består av allmennlege og fysioterapeut. Ved dette kan livsstilssykdommer og alvorlige sykdommer avdekkes hurtigere og behandling settes i gang tidligere.

Frisklivscentralene i noen bydeler samhandler om tilbud innen psykisk helse og rus. Bydel Frogner tilbyr Friskliv ung.

Kompleksiteten i hjelpebehov krever høy kompetanse og stor endringsvilje hos ansatte. Bydelene har gjennomført kompetansehevede tiltak innen blant annet demens, ernæring og psykisk helse.

Mål 2: Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Gjennomførte tiltak

Bydelene er i gang med implementering av Oslostandard for pårørendesamarbeid.

BYDELENE

Bydelene har ett eller flere ambulante team for innbyggere med psykisk helseutfordringer med og uten ruslidelser. Flere av teamene jobber på tvers av bydelene. Bydelene Alna, Stovner og Grorud jobber sammen med DPS ved Ahus om et prosjekt med mål om å etablere FACT team. Bydel Bjerke har videreutviklet og forsterket FOT-teamet (Fleksibelt oppfølgingsteam) for målgruppen 12-25 år. FACT Gamle Oslo mottok blant annet Forbedringsprisen i regi av Helsedirektoratet.

Kapasiteten på fastlegelistene varierer mellom bydelene. 7 av 15 bydeler rapporterer å ha god kapasitet, mens i åtte bydeler er det mindre ledig kapasitet.

Mål 3: Flere opplever god helse og mestring

Gjennomførte tiltak

Det er flere ulike lavterskeltilbud i bydelene. Eksempler på dette er Rask psykisk helsehjelp, Ung Arena, tilbud via Frisklivssentralen. Alle tjenestene har opplevd stor pågang under pandemien, og flere av disse er utvidet. I flere bydeler har Rask psykisk helsehjelp har senket inntaksalderen fra 18 år til 16 år.

Tjenester innen psykisk helse benytter tilbakemeldingsverktøyet FIT (Feedbackinformerte tjenester) og internettassisterte selvhjelpsprogram. Erfaringene viser at verktøyet kan brukes for å nå ulike målgrupper. Bydel Bjerke har blant annet tilbudt kurs og opplæring i smarttelefoni, internett og lignende for å forhindre digital utenforskap for sine innbyggere.

Mål 4: Levekårsforskjellene er redusert

Gjennomførte tiltak

Bydelene har jobbet med oversiktsarbeid, oppdatering av folkehelseindikatorer og har deltatt i Helsetatens nettverk for folkehelsekontakter som del av arbeidet med ny Folkehelsestrategi for Oslo.

Smittevernarbeidet har vært tilpasset og utviklet som følge av den pågående pandemien og rutiner er fulgt opp i den daglige praksisen. På grunn av pandemien og mange tilpasninger av smittevernarbeidet er lokale smittevernplaner delvis revidert av bydelene.

Alle bydeler har hatt fokus på ernæring. Bydel Alna har hatt en særlig fokus også på ernæringsplan for personer med funksjonsnedsettelse.

Mål 5: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Gjennomførte tiltak

Flere bydeler har økt bruken av erfaringskonsulenter og ansatt disse både i NAV, innenfor psykiske helsetjenester og i FACT-team.

Bydelene samarbeider med frivilligheten, og relevante organisasjoner. Bydel Gamle Oslo har etablert eget Råd for psykisk helse og rus som behandler saker på oppdrag fra Bydelsutvalget.

Tabell 2.51 Resultatindikatorer Helsetjenester

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Antall innbyggere over 65 år innlagt på sykehus med hoftebrudd pr 1 000 innbyggere	8,7	6,9	8,5	7,7
Antall liggedøgn etter meldt utskrivningsklare psykiatriske sykehusavd.	1 469	864	<860	863

Økningen for hoftebrudd fra 2020 er forventet som et resultat av en begynnende normalisering etter pandemien. Det er derfor sannsynlig at tallet vil øke ytterligere i 2022.

B. Omsorg

I de hjemmebaserte tjenestene legges det til rette for at den enkelte kan bo lengre hjemme. Mestring av egen hverdag ut fra hva som er viktig for den enkelte og organisering i mindre tverrfaglig team står fremdeles sentralt i organiseringen av hjemmetjenestene. Tettere dialog og økt tillit mellom.

saksbehandlerne og tjenesteutøverne har bidratt til bedre ivaretagelse av den enkelte innbygger.

Bydelene har etablert «én dør inn» for søkere av helse- og omsorgstjenester med tidlig tverrfaglig kartlegging, oppfølging og med mål om mestring av egen hverdag. Den tverrfaglig samhandlingen og samarbeid på tvers av profesjoner er styrket.

Velferdsteknologiske løsninger som avstandsoppfølging, elektroniske legemiddeldispensere og sporingsteknologi (GPS) har bidratt til færre besøk og trygg oppfølging for mange. Det har vært benyttet videosamtaler både for oppfølging og treningstilbud. Så nær som alle bydelene har tatt i bruk den digitale *Helseveiviseren*. Veiviseren er enkel i bruk og gir innbyggerne oversikt over hvilke tilbud som finnes i bydelene.

Tabell 2.52 Nøkkeltall for Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg

Indikatorer for omsorg	Oslo 2019	Oslo 2020	Oslo 2021
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 67 år og eldre pr innbygger 67 år og eldre (i 1 000 kr)	16	17,2	1)
Andel av innbyggere 80 år+ som mottar hjemmetjenester (%)	27,4	26,1	25,7
Andel av innbyggere 80 år og eldre som bor i langtidsopphold i institusjon (%)	12,8	11,9	11,3
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 0–66 år pr bruker 0–66 år	549	576	1)
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 67 år+ pr. bruker 67 år+	130	143	1)
Andel årsverk i pleie og omsorg (brukerrettede tjenester) med fagutdanning (%)	74,8	73,4	73,3

1) Foreløpige resultater for 2021 vil foreligge i mai 2022

Resultater for 2021 viser at andelen av innbyggere 80 år og eldre som mottar hjemmetjenester er redusert med 0,4 prosentpoeng til 25,7 prosent. Samtidig er andelen av innbyggere 80 år og over som bor i langtidsopphold i sykehjem redusert med 0,6 prosentpoeng til 11,3 prosent i 2021. Årsakene til nedgangen er flere, herunder friskere eldre, tilrettelegging av boliger, økt bruk av velferdsteknologi og satsning på rehabiliteringstilbud.

Mål 1: Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Gjennomførte tiltak

Bydelene benytter Ledelses- og informasjonsverktøyet LIV som styringsverktøy. LIV viser tjenestestatistikk og kan gi nødvendig styringsinformasjon i tjenesteutviklingen.

Et flertall av bydelene har nå tatt i bruk HR kompetansemødel som gir god oversikt over kompetansebeholdningen i den enkelte virksomhet. Dette er et nyttig verktøy for å spisse kompetanseutviklingen inn mot den enkelte medarbeider og virksomhetens behov.

Samhandling mellom bydelene, Sykehjemsetaten og spesialisthelsetjenesten har vært viktig i bydelenes arbeid med gode pasientforløp, men har i stor grad foregått digitalt i stedet for ved besøk i 2021.

Bydelene har i sine tjenester gjennomført omfattende kompetanseheving innenfor smittevern. Observasjonskompetanse for å kunne vurdere brukers tilstand og endringer i denne, har vært spesielt viktig. Digitale opplæringsprogram har vært benyttet i stor grad. I tillegg har ernæring, palliasjon/lindrende behandling og demens vært tema.

Bydelene arbeider kontinuerlig for å få til flere hele og faste stillinger. Hele stillinger gir bedre kvalitet i tjenestene, bedre arbeidsmiljø og er tjenlig for ansatte og arbeidsgiver. Det gjennomføres flere pilotprosjekter knyttet til heltid i flere bydelers.

Arbeid med å utarbeide en strategisk rekrutterings- og kompetanseplan for bærekraftige helse- og omsorgstjenester i Oslo ble igangsatt i 2021. Strategien skal følges opp med en handlingsplan som vil være førende for virksomhetenes lokale planer. Strategien ferdigstilles i 2022.

Oslo kommune tilbyr et bredt spekter kompetansehevende tiltak for ansatte i helse- og omsorgstjenestene. Det tilbys teoriundervisning i helsefagarbeiderutdannelse for ufaglærte medarbeidere og det gis økonomisk bidrag til videreutdanning og masterutdanning. I tillegg tilbys en rekke kompetansehevende kurs.

Bydeler har gjennomført kompetanseheving hos ansatte blant annet knyttet til smittevern, bruk av verktøy for å avdekke endringer hos sårbare brukere, legemiddelhåndtering og kvalitetssikring av prøvetaking hos brukere.

Mål 2: Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Gjennomførte tiltak

I 2021 startet byggingen av Omsorg+ på Teisen, prosjektet gjennomføres i ideell regi, på bakgrunn av fremforhandlet avtale med Frelsesarmeen.

Trygghetsskapende og velferdsteknologiske løsninger er i bruk i alle bydelene.

Så nær som alle bydeler har tatt i bruk den digitale *Helseveiviseren*. Veiviseren er enkel i bruk og gir innbyggerne oversikt over hvilke tilbud som finnes i bydelene.

Bydelene har fortsatt arbeidet med implementering av trygghetsskapende teknologi og velferdsteknologiske løsninger som elektroniske legemiddeldispensere, avstandsoppfølging og sporingsteknologi (GPS). Noen bydeler har økt innsatsen under pandemien fordi de har erfart at dette er gode smittevernvennlige tiltak.

Sentrumsbydelene har i 2021 arbeidet med et samhandlingsprosjekt med fastleger og lokalsykehus som omfatter digital hjemmeoppfølging (DHO) av eldre med kroniske lidelser.

Dagaktivitetstilbud i regi av bydelene er videreført innenfor gjeldende smittevern, det er i samarbeid med pårørende søkt å finne alternative former for avlastning.

Oslo demensforening/Nasjonalforeningen for folkehelse har i samarbeid med Bydel Frogner startet avlastningstilbud for pårørende/kveldssenter for personer med demens en kveld i uken.

Pandemien har ført til økt etterspørsel etter kurs som kan bidra til å øke de digitale ferdighetene blant eldre. Bydelenes seniorsentre og frivilligsentraler har ulike tilbud for å styrke den digitale kompetansen blant eldre, gjerne i samarbeid med frivillige, Seniornett eller andre organisasjoner.

Mål 3: Flere opplever god helse og mestring

Gjennomførte tiltak

Innspill fra, og dialog med, seniorer er sentralt når Oslo skal utvikles som aldersvennlig by. Bydelen har på tross av pandemien hatt dialog med eldre for å skape gode møteplasser og tilbud.

Noen seniorveiledere har stått på kjøpesentrene, syklet rundt i områder hvor eldre ferdes eller vært tilgjengelig på annen måte for eldre og deres pårørende. Flere bydeler har avholdt informasjonsmøter hvor fysisk aktivitet, sikring av eget hjem og sosialt tilbud for eldre har vært tema.

Det er mange trenings- og fallforebyggende tiltak i regi av seniorsentre og frisklivssentraler. Pandemien har ført til at noen av treningsgruppene er flyttet utendørs eller erstattet med en-til-en trening og rehabiliteringstilbud i brukers hjem.

I 2021 ble arbeidet med å utarbeide en helhetlig plan for rehabilitering igangsatt. Handlingsplanen skal bidra til bedre samhandling om pasientforløp og bruk av kompetanse og ferdigstilles i 2022.

Bydelene har videreført aktivitetstid innenfor gjeldende smittevern, og ut fra kapasitet i tjenestene. Aktivitetstid er ekstra tid eldre som mottar hjemmetjenester får av kommunen hvor de eldre selv kan bestemme hva tiden skal brukes til.

Mål 5: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Gjennomførte tiltak

Bydeler melder at de har mistet frivillige under pandemien og må derfor jobbet med å rekruttere flere frivillige.

Pandemien har satt begrensninger på mulighetene for innbyggerinvolvering. På tross av dette har flere

bydeler hatt god dialog med enkeltbrukere og innbyggere, og lagt godt til rette for gode individuelt tilpassede tjenester og lavterskeltilbud.

Ruter aldersvennlig transport er et tilbud i bydelene Nordre Aker, Sagene, Vestre Aker, Ullern, Alna og Bjerke samt til beboere i marka. Det er nå mulig å kjøre på tvers i alle disse bydelene og marka. Det har i løpet av høsten 2021 vært stor økning i antall brukere.

Bydeler har et godt samarbeid med frivillige som har vært aktivetsvenn, telefonvenn og handlehjelp mv. i en tid hvor andre tilbud har vært nedstengt eller redusert. Samtidig har smittevernregler begrenset både arbeidet med rekruttering av nye frivillige og hvilke oppgaver de har kunnet bistå med. Digitale løsninger har også vært benyttet for samhandling med frivillige.

Tabell 2.53 Resultatindikatorer Omsorg

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel av bydelenes årsverk i pleie og omsorg med relevant fagutdanning	74,6 %	74,3 %	80,0 %	73,3 %
Andel mottagere av hjemmesykepleie over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko		30,7 %	50,0 %	31,4 %
Antall brukere som har mottatt tjenestene hverdagsrehabilitering og avklaring og mestring	7 598	6 872	> 7 600	7 458
Antall mottagere av dagaktivitetstilbud for mennesker med kognitiv svikt/personer med demens sykdom	924	746	> 800	743
Antall brukere med aktivitetstid	1 292	1 299	> 1 300	1 153
Antall betalingspliktige liggedøgn etter meldt utskrivningsklare fra somatiske sykehusavd. og rehabiliteringsopphold	2 971	1431	> 2 800	2 286

Andel årsverk i pleie og omsorg med relevant fagutdanning var 73,3 % i 2021, en nedgang på 1,0 prosentpoeng fra 2020. Nedgangen har trolig sammenheng med utfordringer under pandemien.

Andelen mottagere av helsetjenester i hjemmet 67 år og over som er kartlagt for ernæringsmessig risiko er noe økt i forhold til resultat i 2020, men måloppnåelsen er fortsatt preget av kapasitetsutfordringer under pandemien.

Det har vært en økning i antall brukere som har mottatt hverdagsrehabilitering og avklaring og mestring i forhold til 2020. Antall personer som har mottatt dagaktivitetstilbud for mennesker med kognitiv svikt/personer med demenssykdom er omtrent som i 2020. Antall brukere med aktivitetstid er noe redusert i forhold til tidligere år. Nedgangen i aktivitetstid skyldes antagelig gjeldende smittevern og kapasiteten i tjenestene.

FUNKSJONSOMRÅDE 4: SOSIALE TJENESTER OG YTELSE

Funksjonsområde 4 omfatter fire ansvarsområder: sosial tjenester, kvalifiseringsprogrammet, mottak og integrering av flyktninger og økonomisk sosialhjelp.

Bydelene FO4 Sosiale tjenester og ytelser

A. Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak

Tabell 2.54 Funksjonsområde 4A Sosiale tjenester

Funksjonsområde 4A Sosiale tjenester	Tall i mill				
	Regnskap 2020	Opprinnelig budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Sum funksjonsområde 4 FO-4, andel av bydelenes totale nettoutgifter	1 518,2 6,0 %	1 326,9 5,4 %	1 743,5 6,3 %	1 533,9 5,7 %	209,6

Driftsregnskapet viser at funksjonsområdet 4A Sosiale tjenester har et mindreforbruk på i alt 209,6 mill. I fjor var mindreforbruket på 133 mill.

Tabell 2.55 Funksjonsområde 4A Sosiale tjenester pr. tjenesteområde

Funksjonsområde 4A Netto utgifter pr. tjenesteområde	Tall i mill				
	Regn-skap 2020	Oppr. budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regn-skap 2021	Avvik bud/regn 2021
213 Voksenopplæring	6,1	4,2	4,6	5,2	-0,6
242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	746,6	677,9	854,5	787,9	66,6
243 Tilbud til personer med rusproblemer	305,6	259,0	326,8	298,7	28,0
265 Kommunalt disponerte boliger	137,1	130,1	161,3	149,7	11,6
273 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	127,6	84,3	179,8	143,4	36,3
275 Introduksjonsordningen	185,9	139,6	166,8	126,9	39,9
283 Bistand til etabl og opprettholdelse av egen bolig	81,7	68,1	82,4	84,6	-2,2
850 Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v.	-72,2	-36,3	-32,6	-62,6	30,0

Tabell 2.56 Nøkkeltall for Funksjonsområde 4 sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak

	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i løpet av året	20 375	20 401	19 648	20 182	19 516
Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet i løpet av året ¹⁾	2 416	2 363	2 267	2 061	2 088
Antall deltakere i introduksjonsordningen i løpet av året ¹⁾	1 919	1 875	1 604	1 029	756
Andel sosialhjelpsmottakere 25-66 år i forhold til innbyggere 25-66 år	4,2	4,3	3,9	4	4,5
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til innbyggere 18-24 år	4	3,9	3,6	4,2	4,0
Gjennomsnittlig brutto utbetalt stønad til sosialhjelp pr mottaker (bidrag + lån)	67 407	67 928	66 634	68 520	69 293
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp – mottakere 25-66 (måneder) ²⁾	6,5	6,6	6,6	6,5	6,4

	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottakere 18-24 år (måneder) ²⁾	5,4	5,3	5,1	4,7	5,0
Andel mottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold ³⁾	45,3	43,2	43,5	41,3	39,3
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	52	52	51,4	50,2	49,8
Andel søknader om økonomisk sosialhjelp – behandlet innen 2 uker ¹⁾	81	82	81	88	82
Finansiering kjøp av boliger – andel søknader behandlet innen 1 mnd. ¹⁾	77	80	88	74	72
Søknad om kommunal bolig – andel søknader behandlet innen 3 mnd. ¹⁾	95	95	85	96	98

1) Tall fra Årsstatistikken for bydelene for årene 2017-2020. Tall for 2021 er fra Velferdsetatens database.

2) Tall for 2016 knyttet til stønadslengder er ikke sammenlignbare med tilsvarende tall for årene før grunnet omleggingen til nytt fagsystem (Fasit) og tilhørende uttrekk av data til KOSTRA. 2016-tall oppgis derfor ikke.

3) Omlegging til nytt fagsystem i 2016 har også medført at «viktigste kilde til livsopphold» nå har et noe lavere og riktigere nivå i forhold til forutgående år. Endringen mellom 2015 og 2016 må derfor tolkes med forbehold. Det er også foretatt en rent språklig korreksjon av nøkkeltall fra «hovedinntektskilde» til «viktigste kilde til livsopphold», for å være i tråd med Kostras begrepsbruk.

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Gjennomførte tiltak

NAV-kontorene har gjennom hele pandemien hatt åpne og tilgjengelige publikumsmottak, men med redusert åpningstid fra kl. 10-14. Under pandemien er publikum oppfordret til å benytte andre kanaler. NAV kontaktsenter besvarer telefonhenvendelser fra innbyggerne, setter over telefoner til det lokale NAV-kontoret, med beskjed om å ta kontakte bruker dersom veileder er opptatt. Søknad om økonomiske sosialhjelp er mulig å levere digitalt. En stor andel av søknadene leveres i dag digitalt.

I flere bydeler er gjennomført eller vil bli gjennomført endringer i organisasjon, oppgaveløsning og arbeidsflyt i NAV-kontorene for å raskere kunne hjelpe den enkelte.

Nye brukere av sosiale tjenester i NAV kartlegges på et tidlig tidspunkt for å få en oversikt over deres hjelpebehov i bydelene. Det gis økonomisk råd og veiledning, og gjeldsrådgivning. Oppfølgingen av tiltaket på bydelsnivå fremgår av bydelenes årsberetninger.

Bydelene har en eller flere egne ansatte som følger opp familier som mottar økonomisk sosialhjelp. I vurdering av behovet for økonomisk sosialhjelp legges det vekt på barnas behov.

Mål 2: Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Gjennomførte tiltak

Bydelene bruker de boligsosiale virkemidlene aktivt for å bidra til trygge og stabile bo- og oppvekstmiljø. Det ytes booppfølgingstjenester, og mange bydeler har egne tjenester som jobber med bomiljø, særlig i heleide kommunale bygg og bygårder. Det er et mindreforbruk på startlån, og behov for å øke innsatsen i 2022.

Flere bydeler jobber med innovasjon på boligområdet, særlig gjennom Boligsosialt utviklings- og innovasjonsprogram. Dette arbeidet bidrar til økt bosetting i egen bolig, av personer som har rusproblemer. Mange bydeler melder om utfordringer med for få boliger, særlig boliger tilrettelagt for personer med rusproblemer.

Oslostandard for bo-oppfølging og Oslostandard for bomiljø er påstartet og under arbeid.

I 2021 ble det gjennomført 414 flyttinger fra Velferdsetatens rusinstitusjoner til egen bolig. Dette er en økning fra 2020 hvor det var 340 som flyttet til egen bolig

Mål 3: Flere opplever god helse og mestring

Gjennomførte tiltak

Oslostandard for rusfaglig arbeid ble godkjent i august 2021. Gjennom nettverket for ruskonsulenter og fagkonsulenter bistår Velferdsetaten bydelene med å ta standarden i bruk. Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid i bydelene skal revideres i 2022.

Mål 4: Deltakelsen i arbeidslivet er økt i de bydelene med lavest sysselsettingsandel

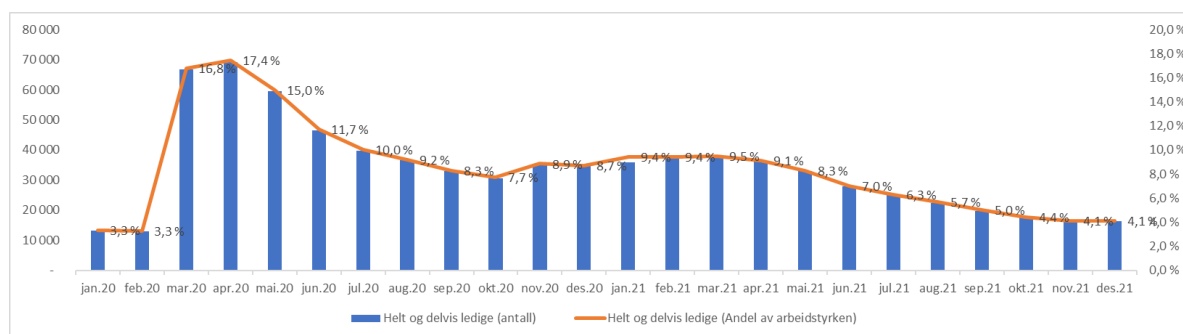
Gjennomførte tiltak

Bydelene skal aktivt oppsøke personer som ikke er i arbeid, utdanning eller annen aktivitet, for å kunne bistå personene inn i relevant aktivitet med mål om kompetanseheving og arbeid.

Bydelene arbeider aktivt med å oppsøke personer som ikke er i arbeid, utdanning eller annen aktivitet, for å kunne bistå personene inn i relevant aktivitet med mål om kompetanseheving og arbeid. Flere bydeler har inngått eller i ferd med å inngå samarbeid med blant annet Karriere Oslo. Bydelene bruker også andre kanaler til å informere brukere informasjon om kvalifiseringstiltak, språkopplæring, arbeid og kompetanseheving.

Pandemien har medført en høyere ledighet og et vanskeligere arbeidsmarked. NAV-kontorene erfarer at arbeidsmarkedet særlig er blitt vanskeligere for innbyggere med manglende formalkompetanse og liten/ingen arbeidserfaring. Tiltakene for å håndtere pandemien påvirker både arbeidsmarkedet, opplærings- og utdanningsinstitusjoner og tiltaksleverandører som alle er viktige leverandører kvalifisering og økt sysselsetting.

Prosjektet Flere i tilrettelagt arbeid har fordelt øremerkede midler til bydelene for å øke arbeids- og aktivitetstilbudet til personer med utviklingshemming eller lignende behov for bistand. Gjennom satsingen har det blant annet blitt etablert lokale arbeidsplasser og ansatt jobbveiledere. Satsingen fortsetter og mange i målgruppen får kartlagt ressurser og et jobbtilbud. Det er etablert over 170 nye arbeidsplasser på to år under satsingen

Figur 2.3 Antall ledige og andelen ledige i Oslo fra januar 2000 til desember 2021.

Sysselsettingsandelen i Oslo har gått ned fra 69,3 prosent i 2019 til 68,4 prosent i 2020 som følge av tiltak satt for bekjempelse av Covid 19. Dette gjelder i alle bydeler, bortsett fra bydel Vestre Aker som hadde en marginal økning. Samtidig gikk antallet registrerte ledige hos NAV i 2021 sammenliknet med 2020. Fra desember 2020 til midten av desember 2021 ((gikk antallet helt eller delvis registrerte ledige med om lag>)) 18 200 personer. Likevel var det det vel 3 400 flere arbeidsledige i Oslo sammenliknet med situasjonen før pandemien startet. Fra medio desember 2021 til medio januar 2022 økte ledigheten ytterligere i alle bydeler som følge av smittevernstiltakene knyttet til omikron. Ledigheten er høyest i bydelene som hadde lavest sysselsettingsandel før pandemien selv om ledigheten gikk ned i alle bydeler sammenliknet med 2020. Målsettingen om økt sysselsettingsandel i de bydelen som har lavest sysselsettingsandel nås trolig ikke i 2021.

Mål 5: Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid

Gjennomførte tiltak

Unge er en prioritert gruppe. NAV-kontorene har egne ungdomsteam som følger opp unge under 30 år. NAV-kontorene jobber metodisk med kartlegging og avklaring av ungdommens situasjon for raskere overgang til arbeid, arbeidsretta- eller kompetansehevende tiltak. Det er etablert flere lavterskel tiltak for unge.

Antall stillinger innenfor Individual Placement and Support (IPS) fortsetter å øke. IPS er en metodikk for å hjelpe personer med pågående psykisk helse- og/eller rusproblemer å få en ordinært lønnet jobb. Stillingene er knyttet både til bydeler, NAV Oslo, Velferdsetaten og i spesialisthelsetjenesten. Fra 2019 til 2021 er antall IPS-stillinger økt fra 30 til 56. Flere av disse er i bydelene.

Mål 7: Levekårsforskjellene er redusert

Gjennomførte tiltak

Helseavklaring av langtidsmottakere av sosialhjelp har høy prioritet ved mange NAV-kontor. Målet er å avdekke eventuelle helseutfordringer og grad av uførhet. Flere innbyggere innvilges uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger.

NAV-kontorene tar særskilt hensyn til barns behov ved vurdering av sosialhjelp. Det gis råd og veiledning om deltagelse i fritidsaktiviteter. Det gis økonomisk støtte til utstyr og aktiviteter der dette er en forutsetning for at barn i lavinntektsfamilier skal kunne delta.

Tabell 2.57 Resultatindikatorer sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektivert innen 6 mnd. ¹⁾	90 %	85 %	90 %	81 %
Antall mottakere av kontantstøtte pr desember hvert år ¹⁾	1440	1362	< 1 440	1 172
Personer med rusutfordringer bosatt i bolig fra institusjon	330	340	> 350	414
Sysselsettingsandel 25–66 år ³⁾	79,4 %	70,0 %	> 77,5 %	
Andelen KVP-deltakere som går til arbeid, utdanning eller statlige arbeidsrettede tiltak etter fullført program ¹⁾	68,0 %	60,0 %	> 69,0 %	58,7 %
Andel søknader om økonomisk sosialhjelp - behandlet innen 2 uker ²⁾	81 %	88 %	95 %	82 %
Andel av mottakerne som har sosialhjelp som viktigste inntektskilde ⁴⁾	44,0 %	56,0 %	< 45,0 %	39,3 %

1)Kilde: NAV

2)Kilde: Velferdsetaten

3)Kilde: SSB, tall for 2021 forventes i primo april 2022.

4)Kilde: KOSTRA

B. Kvalifiseringsprogrammet

Tabell 2.58

Funksjonsområde 4B Kvalifiseringsprogram	Regnskap 2020	Opprinnelig budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Tall i mill	
				Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Sum funksjonsområde 4B	421,8	425,7	421,6	389,0	32,7
FO-4, andel av bydelenes totale nettoutgifter	1,7 %	1,7 %	1,5 %	1,5 %	

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 32,7 mill. Det er en utgiftsreduksjon på 32,8 mill. fra 2020.

Tabell 2.59

Funksjonsområde 4B Netto utgifter pr. tjenestekområde	Tall i mill				
	Regnskap 2020	Opprinnelig budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
276 Kvalifiseringsordningen	421,8	425,7	421,6	389,0	32,7

Forventet aktivitetsnivå i kvalifiseringsprogrammet var gjennomsnittlig 1 700 deltakere pr måned i 2021. Det faktiske gjennomsnittlige antallet deltakere per måned var 1 466.

NAV-kontorene jobber aktivt for å bruke hele virkemiddelapparatet til beste for den enkelte innbygger. Pandemien og smittevern hensyn har redusert mulighetene for å gjennomføre kompetanseheving og aktive tiltak. Dette påvirker resultatene for kvalifiseringsprogrammet.

C. Mottak og integrering av flyktninger

Mål 1: Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Gjennomførte tiltak

Oslostandard for introduksjonsprogrammet et tatt i bruk i bydelene. Flertallet av bydelene har helhetlig oppfølging av flyktninger i tverrfaglige bosettingsteam. Bydelene fatter vedtak ut i fra ny integreringslov for de som ble bosatt i 2021 og samarbeider med Velferdsetaten og Oslo Voksenopplæring i videreutvikling av tilbud om kvalifisering for voksne innvandrere.

Mål 7: Levekårsforskjellene er redusert

Gjennomførte tiltak

Introduksjonsprogram med sikte på blant annet overgang til arbeid eller utdanning tilbys i alle bydeler. I desember 2021 var det 477 deltakere i introduksjonsprogrammet. I 2021 avsluttet 283 deltakere programmet. Av de som avsluttet gikk 64,5 prosent over i arbeid eller utdanning, av disse utgjorde overgang til arbeid 35,4 prosent.

Mål 8: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Gjennomførte tiltak

Bydelene arbeider for at innbyggere med flyktningbakgrunn med behov kan komme i kontakt med frivillige i regi av bydelen og får mulighet til å delta på fritidsaktiviteter som de selv ønsker. Bydelene har også rutiner for å kartlegge andre sårbare barnefamilier og bistå dem til å få en fritidsaktivitet de ønsker.

Tabell 2.60 Resultatindikatorer Mottak og integrering av flyktninger

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andelen som bosettes innen 6 mnd. fra innvilget oppholdstillatelse	85 %	67 %	> 92 %	67 %
Andel som tilbys introduksjonsprogram innen 3 mnd. etter bosetting	66 %	50 %	> 66 %	34 %
Andel deltakere som er i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram 1)			> 65 %	1)

Kilde: IMDI

1) Foreligger ikke tall for 2021, Kilde: SSB

D. Økonomisk sosialhjelp

Tabell 2.61

Funksjonsområde 4C Økonomisk sosialhjelp	Tall i mill				
	Regnskap 2020	Opprinnelig budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Sum funksjonsområde 4	1 295,1	1 421,1	1 346,2	1 289,9	56,3
FO-4, andel av bydelenes totale nettoutgifter	5,2 %	5,8 %	4,9 %	4,8 %	

Netto driftsutgifter til sosialhjelp utgjorde 1,3 mrd. i 2021.

Tabell 2.61

Tall i mill

Funksjonsområde 4C Netto utgifter pr. tjenestoområde	Regnskap 2020	Opprinnelig budsj. 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
281 Ytelse til livsopphold	1 295,1	1 421,1	1 346,2	1 289,9	56,3

Driftsregnskapet bydelene

Tabell 2.62 Netto driftsutgifter per bydel i 2021 fordelt på ordinær drift og økonomisk sosialhjelp

Bydel	Totalt 2021			Eksternt avvik etter 4 % regelen*			Koronaavvik
	Regulert budsjett	Regnskap	Samlet budsjettavvik	Budsjettavvik totalt	Budsjettavvik ordinær drift	Budsjettavvik økonomisk sosialhjelp*	
Gamle Oslo	2 459,5	2 303,6	155,9	61,2	37,4	23,8	-0,2
Grünerløkka	2 068,2	2 003,4	64,7	25,3	9,3	16,0	0,1
Sagene	1 619,5	1 622,6	- 3,1	- 17,5	- 15,4	- 2,1	-1,8
St. Hanshaugen	1 259,3	1 237,1	22,2	- 2,4	- 14,0	11,6	-1,6
Frogner	1 847,7	1 738,2	109,5	72,8	50,0	22,8	5,7
Ullern	1 307,6	1 282,9	24,7	14,9	21,1	- 6,2	-1,0
Vestre Aker	1 752,6	1 774,7	- 22,1	- 42,7	- 46,1	3,4	-0,3
Nordre Aker	1 957,9	1 915,2	42,7	30,6	31,6	- 1,0	1,0
Bjerke	1 520,2	1 474,0	46,2	16,6	15,4	1,2	-0,6
Grorud	1 469,3	1 386,9	82,4	20,7	17,1	3,6	-1,7
Stovner	1 768,1	1 690,1	78,0	45,4	14,2	31,2	0,1
Alna	2 477,8	2 374,4	103,4	47,8	31,4	16,4	0,9
Østensjø	2 167,9	2 137,9	30,0	14,4	10,7	3,7	0,5
Nordstrand	2 058,1	1 957,5	100,6	62,3	53,8	8,5	2,5
Søndre Nordstrand	1 906,9	1 852,8	54,1	- 14,4	- 33,5	19,1	-1,2
	27 640,5	26 751,4	889,1	335,0	183,0	152,0	2,4

*Avvik oppr. budsjettert økonomisk sosialhjelp og regnskap

Driftsregnskapet samlet viser et mindreforbruk på 889 mill. Mindreforbruket er på 335 mill. når ubrukte øremerkede midler trekkes ut. Mindreforbruket i forhold til eksternt tildelt budsjet (før intern omdisponering i bydelene fra sosialhjelp til drift) er på 183 mill. for ordinær drift og 152 mill. for økonomisk sosialhjelp.

Helt til høyre i tabellen fremgår det hva som er bydelenes netto budsjetavvik for koronautgifter. Positivt beløp betyr mindreforbruk. Negativt beløp betyr merforbruk. Samlet netto mindreforbruk er 2 mill. Når vi justerer for dette beløpet har bydelene samlet mindreforbruk etter 4 % regelen på 333 mill. i 2021.

I 2020 var samlet mindreforbruk etter 4 % regelen på 258 mill. Da er det justert for øremerkede midler og koronaavvik. Ordinær drift hadde mindreforbruk på 135 mill. og økonomisk sosialhjelp mindreforbruk på 123 mill. Fra 2020 til 2021 er det økning samlet mindreforbruk på 75 mill. Mindreforbruk for ordinær drift har økt med 46 mill. og mindreforbruk for økonomisk sosialhjelp har økt med 19 mill.

Tabellen over viser fordeling av mindreforbruk på den enkelte bydel og fordelingen mellom avvik for henholdsvis ordinær drift og økonomisk sosialhjelp. Her følger en omtale av bydeler med et merforbruk på mer enn 10 mill.

BYDELENE

Bydel Vestre Aker har 42,4 mill. i merforbruk justert for korona. I 2020 var tilsvarende merforbruk på 27,6 mill. Dette er en forverring på 14,8 mill. Når fremført merforbruk på 23,0 mill. trekkes fra, har bydelen et driftsunderskudd på 19,4 mill. i 2021. I 2020 hadde bydelen tilnærmet balanse i driftsnivået.

Det er en negativ utvikling i bydelens økonomiske handlingsrom. Stigende aktivitetsnivå i løpet av året medfører at det er større ubalanse inn i 2022 enn driftsunderskuddet skulle tilsi.

Bydelen hadde et netto innsparingsbehov på om lag 45-50 mill. i 2021. Dette er et innsparingsbehov på samme nivå som i 2020. Bydelen hadde opprinnelig avsatt 29 mill. i ufordelt reserve. Det gjorde at bydelen hadde et reelt salderingsbehov på om lag 75-80 mill. på tjenesteområdene. Det ble lagt opp til besparelser for helse og omsorg på i overkant av 60 mill. Det er i liten grad oppnådd netto innsparinger. For barnevernet og sosiale tjenester er det også vedtatt innsparinger som i varierende grad er realisert. Samlet sett har bydelen kun oppnådd en marginal netto innsparingseffekt i 2021.

Med et driftsunderskudd på 20 mill. inn i 2022, krav til inndekking av merforbruk fra 2021 på minimum 31,5 mill. og en reell reduksjon i budsjettrammen for 2022 på 14 mill. har bydelen et vesentlig større innsparingsbehov i 2022 enn i 2021. Dette kan være på minimum 75 mill. I 2022 er det vedtatt innsparinger for helse og mestring med til sammen 29 mill. og innsparinger for bolig, psykisk helse og rus med til sammen 25 mill. Videre budsjetteres det med sosialhjelpsutgifter og barnevernstiltak som forutsetter at bydelen oppnår ytterligere innsparinger.

Bydel Sagene har 15,7 mill. i merforbruk justert for korona. I 2020 hadde bydelen tilsvarende merforbruk på 19,8 mill. Dette gir et driftsoverskudd på 4,1 mill. i 2021 og et aktivitetsnivå om lag i balanse. Sagene er en av tre bydeler med merforbruk for økonomisk sosialhjelp sett i forhold til bystyrets tildeling.

I 2020 hadde bydelen et driftsunderskudd på om lag 33 mill. og en klart svekket driftsøkonomi inn i 2021. Samlet netto innsparingsbehov var på opp mot 50 mill. Resultatutvikling siste år viser at bydelen har gjennomført omfattende omstillings- og innsparingstiltak. I 2021 gikk sosialhjelpsutgiftene prosentvis mer ned enn for gjennomsnittet av bydelene.

Tildelt budsjettramme for 2022 innebærer en realnedgang på om lag 7 mill. I tillegg må fremført merforbruk på 16 mill. inndekkes. Selv om aktivitetsnivået er tilnærmet i balanse, er sosialhjelpsrammen for 2022 i overkant av 7 mill. lavere enn forbruk i 2021 justert for økte sosialhjelpssatser. Samlet netto innsparingsbehov i 2022 anslås til å være om lag 30 mill. som innebærer en klart bedre økonomisk situasjon enn ved inngangen til 2021.

Bydel Søndre Nordstrand har 13,2 mill. i merforbruk justert for korona. I 2020 hadde bydelen tilsvarende merforbruk på 14,9 mill. Dette gir et driftsoverskudd på 1,7 mill. Særlig for barnevernet og for heldøgnsstilbudet psykisk helse har det vært en økende aktivitet og stort merforbruk. Dette gjør at aktivitetsnivået reelt sett er i ubalanse inn i 2022. Økonomisk sosialhjelp økte med 2,5 % i 2021, men hadde mindreforbruk på 19 mill. i forhold til tildelt budsjett fra bystyret.

Bydelen hadde et netto innsparingsbehov på om lag 35 mill. i 2021. Bydelen avsatte 22 mill. i generell risikoavsetning inklusiv 14 mill. i sosialhjelpsavsetning. Det ble derfor budsjettert med innsparingstiltak for om lag 50 mill. på tjenesteområdene. Størstedelen av dette beløpet omfattet barnevernet og heldøgns omsorg psykisk helse. For disse områdene har ikke bydelen oppnådd reelle innsparinger, og disse tjenestene har derfor et meget stort budsjettavvik og aktivitetsoverheng ved utgangen av 2021. Regnskapsresultatet viser likevel at bydelen har oppnådd reelle innsparinger, primært for økonomisk sosialhjelp. Innsparingene har ikke vært tilstrekkelige til å komme i økonomisk balanse.

Tildelt budsjettramme for 2022 innebærer en realøkning på om lag 22 mill. Reelt netto innsparingsbehov i 2022 er likevel på anslagsvis 25-30 mill. på grunn av stort aktivitetsoverheng inn i budsjettåret.

I budsjettvedtak for 2022 har bydelen søkt å utligne ubalanse i aktivitetsnivået ved å øke rammen til barnevernet og til psykisk helse voksne. Særlig for psykisk helse er budsjettet vesentlig mer realistisk, og

det er lav/moderat merforbruksrisiko. For barnevernet er det en høy merforbruksrisiko opp mot 20 mill. Dersom ikke aktiviteten blir redusert i løpet av året vil merforbruk kunne bli på minimum 30 mill. Bydelen iverksetter flere satsinger og tiltak i barnevernet for å få ned utgiftsnivået. Bydelen har for øvrig vedtatt en rekke innsparingstiltak med lav/moderat merforbruksrisiko.

Innen helse og omsorg for yngre brukere er det vedtatt flere innsparingstiltak med klar merforbruksrisiko. Det gjelder blant annet redusert kjøp av dagtilbud, gevinster ved gjennomgang av vedtak og kontrakter og

kontrakter og bemanningsreduksjon i heldøgns boliger. Samlet merforbruksrisiko kan være anslagsvis 5-10 mill.

Aktivitetsnivået for langtidsplasser og hjemmetjenester opprettholdes om lag på samme nivå som i 2021. Forventet økning i antall innbyggere 80 + tilsier at måltall for kjøp av institusjonsplasser til eldre være noe stramt og medføre en merforbruksrisiko på anslagsvis 3 mill.

Det er omdisponert 13 mill. fra sosialhjelp til saldering av ordinær drift. Etter dette er sosialhjelpsrammen om lag på nivå med prisjustert forbruk 2021. Dette tilsier lav/moderat risiko for merforbruk.

Bydelen har avsatt midler til å dekke et merforbruk på 16 mill. i 2021. Ettersom det koronajusterte merforbruket ble på 13 mill. har bydelen frigjort tilstrekkelige ressurser til å dekke årets avdrag på 2 mill. for å dekke kjøp av inventar og utstyr i det nye bydelshuset. Dette avdraget blir trukket i revidert budsjett 2022.

Bydelene – avsetninger barn og unge (kap. 303)

Kapittelet omfatter kompensasjonsordning for høye døgnpriser i barnevernet, *Barnehjernevernet*, *Nye Familier*, statlig tilskudd til stillinger i barnevernet og statlig tilskudd til DigiHelsestasjon.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 16,0 mill., hvorav 15,5 mill. gjelder ubrukte kommunale og statlige øremerkede midler. Mindreforbruket skyldes forsinket gjennomføring av planlagte aktiviteter knyttet til satsingene *Nye Familier* og *Barnehjernevernet* grunnet pandemien.

Bydelene – etablering av nye barnehager (kap. 305)

Kapittelet omfatter avsetninger som skal dekke bydelenes driftsutgifter til nye kommunale og private barnehager.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 71,4 mill. i 2021. Hovedårsaken til mindreforbruket er at det i 2020 og 2021 var en nedgang i antall barn i barnehage som følge av færre barn i barnehagealder enn tidligere. Dette medførte lavere behov for driftsmidler i bydelene enn antatt.

Bydelene – diverse barnehetiltak (kap. 306)

Kapittelet omfatter midler til kvalitetstiltak på barnehageområdet, prosjektering av nye barnehager, avvikling av midlertidige barnehager, økonomisk likebehandling av private barnehager og kompensasjon for barn i utenbys barnehager.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet samlet viser et mindreforbruk på 12,4 mill. Mindreforbruket skyldes i hovedsak høyere refusjonsinntekter fra andre kommuner enn forventet for utenbysbarn i Oslos barnehager.

Det er videre et samlet mindreforbruk på 68,0 mill. i øremerkede midler. Dette skyldes blant annet lavere utgifter til arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning enn forventet på 13,9 mill. Mindreforbruket skyldes lavere deltagelse i studiet enn antatt.

På avsetningen for økonomisk likebehandling av private barnehager er det et mindreforbruk på 32,9 mill. Dette skyldes i hovedsak at det ble satt av midler til en eventuell tilbakebetaling av tilskudd til private barnehager for tidligere år i forbindelse med en klagesak. Oslo kommune gikk til rettslige skritt og vant denne saken i tingretten, noe som har medført at midlene ikke er blitt brukt. Mindreforbruket kommer også av at det i 2021 ikke ble utbetalt ekstra pensjonstilskudd til private barnehager med høye pensjonsutgifter.

Forskjøvet oppstart av kvalitets- og kompetansetiltak har medført et mindreforbruk på 6,8 mill.

På avsetningen for tiltak for tidlig innsats i barnehagen er det et mindreforbruk på 5,7 mill. Dette kommer av at det er satt av midler for å ta høyde for økt tilskudd til private barnehager grunnet forsøket med økt grunnbemanning i et utvalg kommunale barnehager i levekårsutsatte områder. Effekten på tilskuddet til private barnehager kommer først senere år.

På dette kapitlet er det også et mindreforbruk på 5,6 mill. I statlige øremerkede tilskudd. Mindreforbruket skyldes i hovedsak forskjøvet oppstart av tiltak for å øke rekrutteringen av barn til barnehage.

Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (kap. 307)

På dette kapitlet avsettes midler til satsinger, tiltak og utviklingsrettet aktivitet. Midlene finansierer innsats som ofte går over flere budsjettår og det planlegges aktivitet og tiltak ut fra en forutsetning om at gjenstående øremerkede midler til spesifikke formål, overføres til 2022.

Driftsregnskapet

I vedtatt budsjett er det avsatt og øremerket i alt 122,3 mill. til ulike tiltak i bydelene i tillegg er det overført 74,8 mill. i mindreforbruk fra 2020. Uanvendte øremerkede midler i 2021 utgjør 54,8 mill. Av dette gjelder 22,8 mill. midler avsatt til tiltak på rusfeltet knyttet til strategisk plan for rusfeltet. Det gjenstår 3,8 mill. av avsetningen for å kompensere bydelene for virkning av husleiefrys, midler tiltak rettet barn og unge i 2022 og til å videreføre innsats for å gi flere muligheter til arbeid. Det er også holdt av midler til oppfølging av satsinger og til utviklingsrettet aktivitet på sektoren i 2022.

Investeringsregnskapet

Det er satt av 19 mill. til IKT tiltak innen sektoren. Investeringsregnskapet viser et akkumulert mindreforbruk på 36,1 mill. som skyldes at investeringsutgifter på flere prosjekter blant annet nytt bostøttesystem påløper i 2022.

Bydelene - avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester (kap. 308)

Det er avsatt midler til utviklingsrettede aktiviteter innen helse, eldre og innbyggertjenester i bydelene på dette kapitlet. I 2019 og 2020 ble det avlagt et samlet regnskap for kapitlet som omfattet tiltak både for Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester og Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 169 mill. I opprinnelig budsjett for 2021 ble det avsatt øremerket 119 mill. til ulike tiltak i bydelene.

Det er ubrukte øremerkede midler på rent kommunale prosjekter på 155,6 mill. og 12,7 mill. på midler som helt eller delvis er statlig finansierte prosjekter. Avsetningene gjelder i stor grad øremerkede tiltak/prosjekterrettet aktivitet som går over flere budsjettår.

Det er ubrukte midler for de kommunalt finansierte prosjektene Digitalisering med 30 mill., Trygg og mangfoldig eldreomsorg med 22 mill. og Felles dokumentsenter bydelene med 17 mill.

Investeringsregnskapet

Dette kapitlet er et avsetningskapittel for investeringsmidler som fordeles til virksomhetene. Fra og med 2013 er det avsatt midler til en intern lånefinansieringsordning for kjøp av elbiler i bydelene. Årsbudsjettet er på 20 mill. og det er lånt ut 10,1 mill. i 2021. Investeringsregnskapet viser et samlet akkumulert mindreforbruk for denne avsetningen på 96,8 mill.

På dette kapitlet er det også budsjettert med en generell avsetning til digitalisering/IKT-prosjekter. Denne avsetningen har brutto mindreforbruk på 49,7 mill. og netto 32,3 mill.

Tabell 2.63 Netto driftsutgifter for bydelsspesifikke tiltak

Tall i mill

Kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021	Avvik ordinær drift 2021
BYDELSSPESIFIKKE TILTAK						
Sum bydelene (drift+sosialhjelp), kap. 001-015	25 124,9	24 615,7	27 640,5	26 751,4	889,1	335,0
Bydelene-avsetninger barn og unge, kap. 303	-132,1	-62,3	-113,8	-129,8	16,039	0,5
Bydelene-etablering av nye barnehager, kap. 305	5,0	142,8	105,4	34,0	71,390	71,4
Bydelene-diverse barnehagetiltak, kap. 306	-62,9	205,0	9,0	-71,4	80,368	12,4
Bydelene-avsetn., arbeid, integrering og sos.tj., kap 307*	0,0	122,3	63,7	9,0	54,715	0,0
Bydelene-avsetn., eldre, helse og arbeid, kap. 308	187,3	117,1	188,4	19,7	168,729	0,4
Sum sektor	25 122,3	25 140,6	27 893,2	26 612,9	1 280,355	419,6

Kolonnen "Avvik ordinær drift 2021" gjelder avvik når det ses bort fra øremerkede midler

*Kap. 307 Bydelene - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester er opprette fra 2021

Tabell 2.64 Brutto driftsutgifter for bydelsspesifikke tiltak

Tall i mill.

Kapittel	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021
BYDELSSPESIFIKKE TILTAK					
Sum bydelene (drift+sosialhjelp), kap. 001-015	29 087,8	30 171,2	28 989,7	31 763,3	32 147,1
Bydelene-avsetninger barn og unge, kap. 303	9,3	17,0	67,0	15,5	29,4
Bydelene-etablering av nye barnehager, kap. 305	23,4	5,5	142,8	105,4	34,0
Bydelene-diverse barnehagetiltak, kap. 306	54,4	49,7	234,0	84,1	43,2
Bydelene-avsetn., arbeid, integrering og sos.tj., kap 307*	0,0	0,0	122,3	63,7	9,1
Bydelene-avsetn., eldre, helse og arbeid, kap. 308	83,8	237,6	123,1	202,7	32,6
Sum sektor	29 258,7	30 481,0	29 678,8	32 234,5	32 295,5

*Kap. 307 Bydelene - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester er opprette fra 2021

Tabell 2.65 Brutto investeringer for bydelsspesifikke tiltak

Kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Tall i mill.	
				Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
BYDELSSPESIFIKKE TILTAK					
Bydel Gamle Oslo, kap. 001	0,2	0,0	6,2	0,0	6,2
Bydel Grünerløkka, kap. 002	1,8	0,0	4,4	0,0	4,4
Bydel Sagene, kap. 003	2,0	0,0	6,3	1,5	4,8
Bydel St. Hanshaugen, kap. 004	0,0	0,0	13,0	0,5	12,5
Bydel Frogner kap. 005	0,6	0,0	3,9	0,6	3,2
Bydel Ullern kap. 006	0,2	0,0	2,7	0,0	2,7
Bydel Vestre Aker, kap. 007	0,4	0,0	1,6	1,4	0,2
Bydel Nordre Aker, kap. 008	5,7	0,0	3,9	0,8	3,1
Bydel Bjerke, kap. 009	2,4	0,0	5,2	3,3	1,9
Bydel Grorud, kap. 010	0,0	0,0	6,7	7,6	-0,8
Bydel Stovner, kap. 011	4,3	0,0	16,2	17,3	-1,1
Bydel Alna, kap. 012	7,5	0,0	10,1	2,6	7,5
Bydel Østensjø, kap. 013	1,1	0,0	4,3	4,6	-0,3
Bydel Nordstrand, kap. 014	1,6	0,0	7,1	6,4	0,7
Bydel Søndre Nordstrand, kap. 015	5,1	0,0	33,9	10,5	23,3
Bydelene-avsetn., arbeid, integrering og sos.tj., kap 307*	0,0	19,0	52,8	16,7	36,1
Bydelene - avsetn. helse og sosiale tj., kap. 308	22,0	42,4	151,2	0,0	151,2
Sum sektor	54,6	61,4	329,6	73,9	255,6

*Kap. 307 Bydelene - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester er opprette fra 2021

Bydel St. Hanshaugen har fått midler til oppgradering av Kristparken. Dette prosjektet er forsinket og blir ferdigstilt i løpet av 2022. Mindreforbruket i tabellen over skyldes dette.

Mindreforbruket i bydel Søndre Nordstrand skyldes primært forsinkelse i rehabiliteringsprosjektet på Lofsrud gård og Søndre Ås gård samt utvikling av Mortensrud aktivitetspark.

BYRÅDSAVDELING FOR HELSE, ELDERE

Ansvarsområde

Sektorområdet omfatter blant annet sykehjemmene (langtidshjem), helsehus, akuttmedisinsk beredskap/legevakt, offentlig tannhelsetjeneste, arbeid knyttet til folkehelse, smittevern og omsorgsrelaterte tjenester. Sektoren har ansvar for støtte- og rådgivningsfunksjoner innen helse- og omsorgsområdet.

Tjenestene under sektorområdet helse, eldre og innbyggertjenester er gjensidig avhengige av hverandre.

Tabell 2.66

Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester (HEI) - byomfattende tjenester	Tall i mill.				
	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik bud/regn 2021
Brutto driftsutgifter	7 501,8	8 653,3	6 894,2	8 123,4	-529,9
Netto driftsutgifter	2 831,3	3 552,3	2 515,0	3 719,3	167,0
Brutto investeringer i anleggsmidler	214,7	178,0	251,6	650,0	472,1

Punkter som følger er knyttet til realisering av byrådets hovedmål på sektorområdet i 2021:

- Implementering av Oslostandarden for henholdsvis pårørendesamarbeid og tjenester i hjemmet er påbegynt. Overordnede standarder ligger til grunn for tjenestene og bidrar til likeverdige tjenester til byens innbyggere.
- Tillitsbasert styring og ledelse er godt forankret i bydelenes hjemmetjenester. Gjennom pandemien har inndelingen i mindre, tverrfaglige team vært en medvirkende faktor for å holde smittesituasjonen under kontroll. Det er gjennomført en evaluering av tillitsmodellen i hjemmetjenesten i samtlige bydeler. Resultatene fra evalueringen vil bli lagt til grunn for videreutvikling av tjenestene.
- Helseetaten har ledet og koordinert arbeidet TISK+V-strategien i nært samarbeid med bydeler, etater og nasjonale helsemyndigheter
- Forberedelser til innflytting i Oslo storbylegevakt pågår gjennom organisasjonsutvikling og digitalisering av arbeidsprosesser
- Helseetaten har lagt til rette for økt bruk av velferdsteknologi i helse- og omsorgstjenestene. Folkehelsestrategi for Oslo er under utarbeidelse.

Koronapandemien

Helse- og omsorgstjenester har også i 2021 vært sterkt preget av koronapandemien. Dette gjelder både tjenestemottakere, ansatte og innbyggere generelt. Gjennom året har tjenestene mobilisert for å være forberedt på utviklingen i smittesituasjonen og stadig tilpasse arbeidet ved nye endringer. Tjenestene har opplevd store organisatoriske, økonomiske og driftsmessige utfordringer. Krisehåndteringen har medført en enorm mobilisering av ansatte for stadig å være i stand til å tilpasse tjenestene til utvikling i smittesituasjonen. Omstillingene har vært krevende som følge av at både lokale og nasjonale myndigheter ofte har endret omfanget av smitteverntiltakene basert på den konkrete smittespredningen.

Det har gjennom pandemien vært et utstrakt samarbeid mellom etater, bydeler og nasjonale helsemyndigheter. Det er utviklet tverrfaglige og smidige arbeidsformer for tjenesteutvikling og digitalisering. Digitale løsninger har bidratt til forenkling, støttet smittevernarbeidet, kommunikasjonen med innbyggerne og har integrert data fra flere kommunale og statlige løsninger. Det er fremskaffet fakta, gjennomført analyser og tilgjengeliggjort tall, både for kommunen, befolkningen og media.

OG INNBYGGERTJENESTER

Mange ansatte har vært omdisponert til nye oppgaver. Ansatte har stått i en krevende hverdag og har vist vilje til omstilling, nytenkning og tjenesteyting under andre rammebetingelser enn ved ordinær driftssituasjon. Fravær som følge av pandemien har medført usikkerhet rundt kapasiteten i tjenesten. Bruken av smittevernutstyr har vært en nødvendighet og en tilleggsbelastning for ansatte, og det har gjort arbeidsdagen ekstra krevende. Hjemmekontor er gjennomført der det er mulig. Pandemien har utfordret tjenestene, samtidig har den gitt muligheter for nyskaping og innovasjon og gitt nyttige erfaringer for den videre tjenesteutviklingen.

Nødvendige helsehjelp og sårbare brukergrupper har vært prioritert. Bydelene har hatt dialog med brukere og pårørende om endringer i tjenestetilbudene, og har eksempelvis gitt individuelle tilbud og oppfølging i form av aktivisering/trening og sosial kontakt. Enkelte brukere og pårørende har også valgt å ikke motta tjenester på grunn av smittefare.

Pandemien har medført at bydelene samhandler og bruker ressursene på nye måter både internt og med helsehus, sykehjem og sykehus. Dette har bidratt til mer individuelt tilpassede tjenester.

For noen kan periodevis nedstengninger og reduserte tjenestetilbud ha ført til økt belastning, også for pårørende. Enkelte bydeler har erfart at noen av de mest sårbare eldre har hatt behov for langtidsplass på sykehjem på et tidligere tidspunkt enn forventet.

Velferdsteknologiske løsninger som avstandsoppfølging, elektroniske legemiddeldispensere og sporingsteknologi (GPS) har bidratt til trygg oppfølging for mange. Det har vært benyttet digitale flater både for oppfølging og treningstilbud. Pandemien har synliggjort behov for digital kompetanse hos en del eldre. Bydelene har iverksatt ulike tilbud for å imøtekomme dette.

Seniorsentrene har vært åpne mesteparten av året, men har hatt redusert tilbud som følge av smitteverntiltak. Utkjøring av mat til eldre i lokalmiljøet og oppfølging av sårbare grupper har vært prioritert.

Mål og resultater i virksomheter m.v.

Oslo Origo (kap. 121)

Oslo Origo har ansvar for å utvikle og drive frem kommunens fellesløsninger overfor innbyggerne og bidra til å sette en felles retning og øke tempoet i kommunens digitaliseringsarbeid. Et sentralt grep i dette arbeidet er produktområdet "Datadeling og -gjenbruk" som er en del av Origos plattformoperasjon, som skal skape en helhetlig produktutviklingsopplevelse for teamene i Origo.

Foto: Origo

Origo har etablert flere produktområder for at tjenester kan åpnes for Oslos innbyggere. Produktområdene skal blant annet bidra til økt synlighet og bruk av felles tilbud for å fremme aktive, levende og inkluderende nærmiljøer.

Pandemien har satt sitt preg på arbeidshverdagen vår i 2020 og 2021. Til tross for det har vi erfart at kommunens ansatte både er endringsdyktige og kreative når de jobber mot et felles mål når situasjonen krever det.

Mål 1: Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Gjennomførte tiltak

En av målsetningene med etableringen av Oslo Origo har vært å bygge opp et internt kompetansemiljø på digitalisering i Oslo kommune. I løpet av 2021 har Origo derfor erstattet flere innleide konsulenter med faste ansatte. Å bytte konsulenter med egne ansatte skaper gevinster for kommunen totalt sett, fordi man oppnår bedre utviklingskapasitet med lavere totale kostnader, selv om dette legger beslag på en større del av etatens driftsbudsjett.

Mål 6: Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Gjennomførte tiltak

Origo arbeider med langsiktige produktsatsinger på digitale fellesløsninger som realiseres gjennom kontinuerlig utvikling. Dette betyr at innsikt og brukerbehov styrer utviklingsarbeidet og retningsvalg. På denne måten realiseres effekter fortløpende og vi endrer kursen når innsikten tilsier det. Vi løser de riktige problemene og utvikler de riktige løsningene.

For å kunne lage bedre innbyggertjenester, trenger vi tilgang på data om innbyggerne, kommunens tjenester og byen vår. Origo jobber med å håndtere, dele og gjenbruke data på en enkel, rettferdig og riktig måte. Dette området skal bidra til å realisere «Historien om Tim».

Origo har gjennom satsingen på produktområdet «Helsedata i Oslo» jobbet med å etablere infrastruktur som bidrar til at vi nå kan få sikker tilgang til systemer og data, som i dag er vanskelig tilgjengelig f.eks. i Geric og Profdoc. Dette vil på sikt bidra både til bedre og mer tilpassede tjenester.

Satsingsområdene «Proaktive og personlige tjenester» og «Åpen og tilgjengelig by» har flere produktteam som arbeider med ulike digitale løsninger for å nå målet om «innbyggerorienterte digitale tjenester». Følgende digitale løsninger har egne team: Helseveiviser, Min side, Proaktive meldinger, Oslonøkkel og Booking.

Origo har bidratt til etableringen av samarbeidsprosjektet «Deling av data fra Skatteetaten» (KS, Skatteetaten og Oslo kommune). Dette har sikret direkte tilgang til skatte- og inntektsdata fra Skatteetaten. Disse dataene kan bidra til å forenkle søknadsprosessene for om lag 30 lovpålagte tjenester.

Tabell 2.67 Resultatindikatorer Oslo Origo

Resultatindikatorer Oslo Origo	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Innbyggertilfredshet målt med sentrale digitale innbyggertjenester utviklet av Origo	-	86 %	>70 %	86 %

Målt innbyggertilfredshet i 2021 er høy. Dette indikerer at de målte produktene og tjenestene møter innbyggerbehovene på en god måte.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et resultat i balanse.

Investeringsregnskapet

Det er investert for 103,6 mill. i 2021, opprinnelig budsjett var 122 mill. Investeringsregnskapet viser et mindreforbruk på 175,4 mill. Dette må ses på bakgrunn av overføring av ubrukke midler fra tidligere år på 157 mill. Oslo Origo arbeider med langsiktige produktsatsinger på digitale fellesløsninger som realiseres gjennom kontinuerlig utvikling.

Sykehjemsetaten (kap. 313)

Sykehjemsetaten har ansvar for å tilby Oslos innbyggere plass i langtidshjem og helsehus når bydelene har fattet vedtak om dette. Etaten skal sørge for at tilbudet har tilstrekkelig kapasitet, er differensiert og tilpasset brukergruppens behov. Tjenestene skal være i tråd med kravene som følger av politisk vedtatte rammer, lover og forskrifter. Sykehjemsetaten har ved utgangen av 2021 ansvar for driften av 20 kommunale langtidssykehjem og fire helsehus. I tillegg har etaten kontraktsoppfølging av 17 langtidssykehjem, hvorav 15 er driftet av ideelle aktører.

Kommunal Covid-19 Behandlingsenhet på Solvang helsehus ble opprettet i 2020 for å ta imot smittede hjemmeboende pasienter som ikke hadde behov for sykehusbehandling. Hensikten var å avlaste sykehusene, Kommunal Akutt Døgnetenhet og bydelene. Totalt har 186 pasienter vært behandlet ved KCB i 2021; av disse kom 26 fra KAD, 112 fra sykehus og 48 fra våre egne langtidshjem/helsehus.

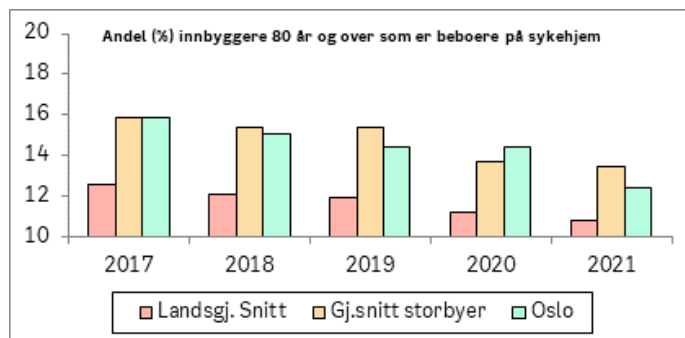
Tabell 2.68 Nøkkeltall for kap. 313 Sykehjemsetaten

Nøkkeltall	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Beleggsprosent, langtidsplasser i institusjon	98,5 %	98,0 %	98,3 %	97,4 %	97,6 %
Beleggsprosent, korttidsplasser i institusjon	89,4 %	90,7 %	89,4 %	77,6 %	81,4 %
Andel som får oppfylt sitt førstevalg for langtidsopphold	78,1 %	71,4 %	64,3 %	64,8 %	64,0 %
Andel korttidsplasser i sykehjem	7,5 %	7,7 %	7,5 %	7,4 %	7,6 %
Andel rehabiliteringsplasser	2,9 %	3,5 %	3,9 %	3,6 %	4,5 %
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens	19,6 %	20,8 %	21,5 %	21,5 %	22,2 %

Resultater for 2021 må ses i lys av en krevende driftssituasjon knyttet til håndtering av covid-19.

Beleggsprosent på korttidsplasser i institusjon har i 2019 og 2020 falt på grunn av delvis nedstenging ved smitteutbrudd. Belegget i 2021 er på vei opp igjen etter gradvis normalisering.

Byrådets styrking av rehabilitering har gitt økning i andel rehabiliteringsplasser.

Figur 2.4 Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem

Mål 1: Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Gjennomførte tiltak

Arbeidet med innføring av kompetanseplaner er videreført.

Fordeling av oppgaver mellom helsepersonell kan gi gevinster og gjøre tjenestene bedre rustet til å møte utfordringene fremover. Sykehjemsetaten har testet ut målrettet oppgaveglidning på Solfjellshøgda helsehus for å frigjøre tid for helsefagarbeidere og sykepleiere Helse (faglig personell utfører i dag mange oppgaver som kunne vært utført av medarbeidere med annen kompetanse. Ved oppgaveglidning blir arbeidsoppgavene blant medarbeidere fordelt på en bedre måte). Det er i 2021 planlagt oppstart for ambulerende team innen fallforebygging og palliasjon våren 2022.

Sykehjemmene har ordning med tjenesteansvarlig sykepleier og primærkontakt.

Mål 2: Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Gjennomførte tiltak

I forbindelse med Covid-19 ble avlastningsplassene avviklet i 2020. Det er i 2021 reetablert 28 avlastningsplasser ved Solvang helsehus, samt 36 trygghetsplasser. Staten vil fremover gjøre en ny vurdering for innhold i denne type plasser.

Sykehjemsetaten har tatt i bruk digitaliseringsløsninger for å gjøre hverdagen til medarbeidere og beboere bedre. Sykehjemsetaten deltok i 2021 i et forskningsprosjekt med bruk av dataverktøy for å bedre kommunikasjon mellom beboere og pårørende.

Foto: Magnus Ross

Mål 3: Flere opplever god helse og mestring

Gjennomførte tiltak

Byrådets styrking av rehabilitering har gitt økning i andel rehabiliteringsplasser.

Sykehjemsetaten opprette i 2021 psykiatriske korttidsplasser ved Ullern helsehus. Disse kommer i tillegg til langtidsplasser for psykiatri.

Sykehjemsetaten har laget en handlingsplan for hvordan de skal oppnå bærekraftige måltider i sykehjem som også ivaretar individuelle ønsker, behov og nasjonale kostholdsanbefalinger. Tiltakene i planene implementeres på sykehjemmene i 2022.

Prøveordningen med måltidsvert og valgfri meny ble videreført i 2021. Gjennom disse er etaten i gang med å utvikle modeller som skal implementeres på de øvrige institusjonene.

Mål 5: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Gjennomførte tiltak

Sykehjemsetaten arbeider systematisk med pårørendesamarbeid.

Tabell 2.69 Resultatindikatorer

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel faste heltidsstillinger	48,6 %	50,4 %	> 50 %	50,8 %
Andel avtalte årsverk av personell med fagutdanning totalt, sykehjem	82,0 %	81,0 %	85,0 %	80,2 %
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,51	0,60	> 0,60	0,60
Andel beboere på sykehjem over 67 år med legemiddelgjennomgang	89 %	82 %	100 %	91 %
Andel beboere på sykehjem over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko	93,0 %	83,0 %	> 80,0 %	83,3 %
Andel av pasienter utskrevet til fra helsehus til eget hjem	74 %	71 %	>75%	65 %

Andel faste hele stillinger har hatt en svak økning. Det jobbes med å tilby større stillingsprosent til deltidsansatte.

Nedgangen i fagdekning skyldes økt bruk av ufaglært arbeidskraft som ekstravakter under pandemien.

Alle beboere på sykehjem skal ha legemiddelgjennomgang innen tre uker. Det er med dagens målemetode ikke mulig å trekke ut de som vil få, men ikke har fått, denne gjennomgangen slik at det

med dagens målemetode ikke vil være mulig å oppnå 100 %. Måltallet er justert i budsjett 2022 for å ta hensyn til dette.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et netto mindreforbruk på 37 mill. Når vi trekker fra ubrukte øremerkede midler er mindreforbruket på 1,2 mill. I 2020 var tilsvarende mindreforbruk på 57 mill. Dette viser at den ordinære driften har hatt et merforbruk i 2021. Dette handler primært om redusert etterspørsel etter institusjonsplasser.

Det er ubrukte øremerkede midler på flere ulike prosjekter. De to største gjelder ombygging Jødisk bo- og seniorsenter med 12 mill. og kompetansehevende tiltak med 15 mill.

Etaten har mottatt en samlet ekstraordinær budsjettbevilgning på 152,9 mill. til inndekning av utgifter i forbindelse med koronapandemien. Det er regnskapsført 160,1 mill., noe som gir en merutgift på 7,2 mill.

Investeringsregnskapet

Det er investert for 38,6 mill. i 2021. Investeringsregnskapet viser et mindreforbruk på 136 mill. som i hovedsak forklares med periodiseringsavvik fordi at bygging av sykehjem/helsehus tar noe lengre tid enn forutsatt. Hoveddelen av mindreforbruket gjelder prosjektene inventar og utstyr i sykehjem og velferdsteknologi i sykehjemmene. I tillegg er det et mindreforbruk knyttet til digitalt tilsyn og IKT-infrastruktur.

Helseetaten (kap. 314)

Helseetaten har ansvar for primærhelsetjenestens akutttilbud. Etaten ivaretar lovpålagte oppgaver i smittevernloven, lov om tannhelsetjenester og helse- og omsorgstjenesteloven, herunder kommunelegefunksjonen i byomfattende saker. Etaten er delegert myndighet om miljørettet helsevern i saker som gjelder to eller flere bydeler og har en viktig rolle i kommunens helseberedskapsarbeid. Etaten har en rådgivende og koordinerende funksjon overfor bydelene i videreutviklingen av helse- og omsorgstjenestene.

Helseetaten skal være etatenes og bydelenes innovasjons- og samarbeidspartner for digital tjenesteutvikling i sektorene helse, eldre og innbyggertjenester, oppvekst og kunnskap samt arbeid, inkludering og sosiale tjenester. Etaten ivaretar det operative ansvaret for forvaltning, drift og utvikling av kommunens 21 fagsystemer på helse-, omsorgs-, velferds- og oppvekstområdet, samt for kommunens arbeid med velferdsteknologi.

Foto: Caroline Bremer

Helseetaten har gjennom koronapandemien hatt operativt ansvar for TISK+V-strategien (testing, isolasjon, smittesporing, karantene og vaksinerings) samt for Koronatelefonen. Etaten har hatt et byomfattende ansvar for kapasitet, utvikling av felles rutiner og prosedyrer samt digitale løsninger. Det er fremskaffet datagrunnlag, gjort vurderinger, analyser og faglige prioriteringer. Dette har medført forsinkelser i andre av etatens leveranser. Det er gjort viktig lærdom om hvordan man bør møte mennesker fra ulike kulturer, språkgrupper og med ulike forutsetninger. Man har sett at tilpasset informasjon er avgjørende for å gi innbyggere kunnskap og trygghet om egne valg når det gjelder testing, karanteneregler og vaksinerings. Helseetatens migrasjonshelsekompetanse har vært integrert i TISK+V- arbeide.

Testing: Helseetaten har ansvar for testing ved både stasjonære og mobile testenheter. Det ble i 2021 utført 1 344 763 tester i kommunal regi. Nesten 70 % av disse er utført på Oslo kommunes egne teststasjoner. Helseetaten har i tillegg samarbeidet med Utdanningsetaten om testing av skoleelever.

Opp mot 450 personer har vært ansatt i testtriggen i ulike stillingskategorier. Kapasiteten, fleksibiliteten og arbeidspresset har variert i takt med smittebølgene og de til enhver tid rådende nasjonale anbefalinger og påbud.

Smittesporing: Helseetaten har hatt et sentralt smittesporingsteam for å avlaste og støtte bydelenes smittevernteam ved behov.

Innreise, isolasjon og karantene: Helseetaten har ansvar for testing ved Oslo havn. Det har vært stort behov for informasjon og veiledning til reisende om regelverk og registrering. Etaten har byomfattende ansvar for kommunens sentrale karantenetilbud, inkludert å opprettholde tilstrekkelig kapasitet i karantenehotell. Totalt har 14 929 personer benyttet hotell enten til isolasjon eller karantene. Oslo kommune har også bistått Ullensaker, Gardemoen, med hotellkapasitet i perioder med stor innreise.

Vaksine: Helseetaten har koordinert det byomfattende arbeidet med vaksinerings av Oslos innbyggere. Massevaksinerings av befolkningen mot covid-19 startet for fullt i midten av januar og pågikk hele året. Ved utgangen av året hadde 83 % av de over 65 år takket ja til 3 doser, og 89 % av befolkningen over 12 år takket ja til minst 1 dose.

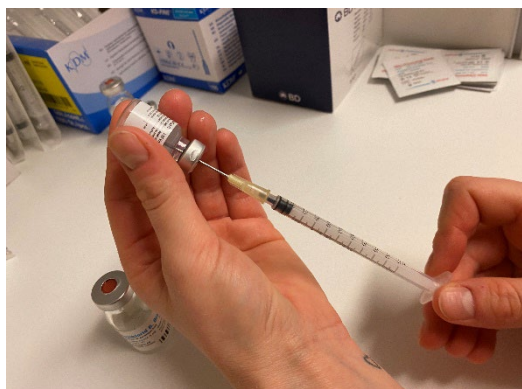

Foto: Caroline Bremer

Etatens ordinære tjenester til befolkningen har vært opprettholdt gjennom hele pandemien.

Allmennlegevakten i Storgata 40 og Legevakt Aker har vært sterkt påvirket av pandemien og etterlevelse av strenge smitteverntiltak. Allmennlegevakten hadde 73 632 legekonsultasjoner, en liten økning fra 2020, men lavere enn i 2019, da antall pasienter var 86 105. Det har vært færre pasienter med enklere problemstillinger og rusmiddelforgiftninger, mens omfang av pasienter med alvorlig sykdom har vært uendret.

Overgrepsmottaket behandlet 584 pasienter, en nedgang som antas å skyldes nedstengningen i Oslo.

Legevakt Aker har redusert åpningstiden fra andre halvår og stenger kl. 22.30 (mot tidligere kl. 02). Likevel økte antall pasienter til 32 967, fra 31 768 i 2020.

Sosial ambulant akuttjeneste (SAA) hadde en samlet aktivitet på 31 729 kontakter, en nedgang på 15 % fra 2020. Både antall telefonhenvendelser, ambulante oppdrag og stasjonære konsultasjoner har gått ned. SAA samarbeider tett med bydelenes kriseteam om oppfølging etter alvorlige henvendelser, blant annet ved selvmord.

Kommunal Akutt Døgnet (KAD) har bidratt med diagnostisk avklaring og behandling av pasienter ved mistenkt eller sikker koronasykdom og har samarbeidet både med bydeler og Sykehjemsetaten. KAD har 72 senger og gjennomsnittlig liggetid var 4,4 døgn. Gjennomsnittlig belegg var 64 %.

Forsterket Rehabilitering Aker (FRA) har 23 senger og gjennomsnittlig belegg var 86 %, en økning på 8 % fra 2020. Det var 286 pasienter som mottok tilbudet, mot 320 pasienter i 2020, nedgangen skyldes gjennomførte smittevernstiltak og krav om enerom. Ca. 34 % av de som søkte fikk plass ved avdelingen. Gjennomsnittlig liggetid var 23 døgn.

Tannhelsetjenesten hadde ved utgangen av året nedgang av antall brukere som følge av gjennomføring av strenge smittevernstiltak og flere avbestillinger enn i en normalsituasjon. Tjenesten har et målrettet fokus på å redusere etterslepet for lovpålagte grupper. Tannhelsetjenesten har ansvar for å avdekke overgrep og omsorgssvikt og sender bekymringsmeldinger til Barnevernet når det anses nødvendig.

Tjenesten har revidert samarbeidsavtalen med Statens barnehus og har utført flere rettsodontologiske undersøkelser enn tidligere år. Tjenesten har fokus på å forbedre organiseringen av lavterskeltilbud til personer med rusproblemer som har opphold i Velferdsetaten, og på å styrke munn- og tannhelsen til hjemmeboende eldre.

HELSE, ELDER OG INNBYGGERTJENESTER

Tannhelsetjenesten jobber med å utvikle en tilfredsstillende klinikkstruktur med færre, større og mer robuste klinikker med styrket lederstruktur og god tilgjengelighet. Det er planlagt for innflytting i ny tannklinikk på Furuset fra februar 2022, og forberedelser for innflytting i ny klinikk og tannlegevakt i Oslo storbylegevakt fra 2023 pågår.

Ny storbylegevakt som etableres i samarbeid med Oslo universitetssykehus og er under bygging ved Aker sykehus. Det er gjennomført et omfattende analyse- og innsiktsarbeid som grunnlag for vurdering av kapasitet når ny legevakt åpner i 2023. Satsing på «Helsedata i Oslo» skjer i samarbeid med Origo og er et betydelig utviklingsarbeid for å bidra til at helseinformasjon kan deles og gjenbrukes effektivt, slik at digital samhandling forbedres og pasientsikkerheten økes.

Tabell 2.70 Nøkkeltall Helseetaten

Nøkkeltall	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Tannhelse - årsverk pr 10 000 innbyggere under tilsyn	12,8	13,1	13,5	13,7	13,3
Tannhelse - etterslep i innkallinger barn og unge, antall	16 984	14 605	11 775	14 740	9 894
Tannhelse - andel 5-åringer uten karies	73 %	72 %	74 %	78 %	77 %
Kommunal akutt døgnetenhet – beleggsprosent	83 %	77 %	87 %	64 %	64 %
Kommunal akutt døgnetenhet - gjennomsnittlig liggetid, døgn	4,2	4,3	4,3	4,3	4,4
Allmennlegevakt - gjennomsnittlig behandlingstid, min	82	82	82	92	104
Legevakt Aker - gjennomsnittlig behandlingstid, min	38	44	42	48	79
Forsterket rehabilitering Aker - gjennomsnittlig liggetid, døgn	20	19	23	22	23,5
Forsterket rehabilitering Aker - økning i funksjonsnivå	40 %	48 %	54 %	50 %	49 %

I 2020 var tannklinikken stengt i 2,5 måned som følge av pandemien, dette medførte at etterslepet økte betydelig. For å redusere dette etterslepet ble det bevilget 2,8 mill. i revidert budsjett for 2021. Tannhelsetjenesten gjennomførte en ekstraordinær innsats slik at vi nå har et etterslep som reflekterer en mer ordinær driftssituasjon.

KAD har hatt et stabilt antall innleggelser og belegg sammenlignet med 2020. Bakgrunnen for reduksjonen sammenlignet med situasjonen før pandemien er sammensatt, men skyldes bl.a. smitteverntiltak og det faktum at en eldre og multisyk pasientpopulasjon medfører økt ressursinnsats pr pasient. I tillegg har det periodevis vært en lavere pasientpågang i tråd med pandemiens påvirkning på bruk av døgninstitusjoner i både spesialist- og kommunalhelsetjenesten.

Legevakten Aker har hatt lengre ventetider, lengre behandlingstider og høyere andel pasienter som går fra legevakt før konsultasjon i 2021 enn tidligere år. Bakgrunnen for dette er sammensatt, men pandemi- og smittesituasjonen er en fellesnevner.

Mål 1: Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Gjennomførte tiltak

Helseetaten har gjennomført nettverksmøter og kompetansehevende tiltak med temaer relatert til føringer i sentrale strategier og planer. Det er blant annet tilbudt kurs i demens, miljøbehandling, psykisk helse, rehabilitering, vold, overgrep, generasjonsoverførte traumer, velferdsteknologi, norsk språk og saksbehandling. Det samarbeides med bydeler, Regional Ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) Øst, Oslo krisesenter, KoRus Oslo og statlige myndigheter i gjennomføringen. Helseetaten fikk OU-fondets opplæringspris.

Etaten har bidratt i arbeidet med pårørendeundersøkelse gjennomført i Sykehjemsetaten.

Mål 2: Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Gjennomførte tiltak

Helseetaten kan vise til flere aktiviteter for å øke spredningen av trygghetsskapende teknologi. Digital hjemmeoppfølging er videreutviklet for oppfølging av covid-19-syke. Digitalt tilsyn har vært i bruk for 254 innbyggere, hvorav 144 på sykehjem. Det er startet en prosess for å gi tuberkulosepasienter direkte

observert medisinerer ved hjelp av videokonsultasjon.

Helseetaten har påbegynt ny anskaffelse på trygghets- og mestringsteknologi.

Helseetaten har utarbeidet modell for implementering av Oslostandard for pårørendesamarbeid. Modellen vektlegger langsiktighet og det jobbes tverrsektorielt, og bydelene er i gang med implementering.

Mål 3: Flere opplever god helse og mestring

Gjennomførte tiltak

En psykt bra by – Strategi for psykisk helse i Oslo legges til grunn i tjenesteutviklingen og det jobbes med forebygging, kompetanse- og tjenesteutvikling i dialog med bydeler og etater.

Erfaringskolen utdanner personer med egenerfaring fra rus- og/eller psykiske helsetjenester til å bli erfaringskonsulenter med sikte på ansettelse i bydelens tjenester. Hittil har 80 % av de uteksaminerte erfaringskonsulentene fått jobb i kommunen.

Mål 4: Levekårsforskjellene er redusert

Gjennomførte tiltak

Helseetaten har en sentral rolle i arbeidet med å redusere levekårsforskjeller, og har fokus på dette gjennom å lede og koordinere ulike aktiviteter inn mot øvrige vikrsomheter i kommunen. Levekårsforskjeller berører mennesker i hele livsløpet, fra fødsel til sen alderdom og inkluderes i arbeid med barn og unge helt fra starten av livet, i kommunale tjenester til voksne, og i eldreomsorgen.

Helseetaten bidrar til å fremme et sunt og bærekraftig kosthold i virksomhetene. I samarbeid med Utdanningsetaten og Opplysningskontoret for frukt og grønt er tilbud om gratis skolefrukt innført ved alle kommunale ungdomsskoler som varig ordning. Utprøving av skolemat pågår ved tre barne- og ungdomsskoler, og planleggingen av innføring av gratis skolemat i videregående skoler er påbegynt. I tillegg leder og koordinerer etaten implementeringen av *Overordnet strategi for ernæringsarbeid i helse- og omsorgstjenester i hjemmet* og etaten har besøkt og gitt veiledning i alle bydeler i ernæringsaktiviteter. Helseetaten deltar i kommunens koordineringsgruppe for bærekraftig mat og gir innspill til byrådsak med dette tema.

Tannhelse er knyttet til sosioøkonomiske og kulturelle forhold, og er svært ulikt fordelt i befolkningen. I Oslo registreres det at utfordringen er størst blant de yngste barna. Tannhelsetjenesten viser til at det var en lavere andel 5-åringene med helt friske tenner i Oslo, 77,2 % sett mot landsgjennomsnittet på 85,4 %. For 3-åringene ligger Oslo også noe under landsgjennomsnittet, mens for kullene 12 år, 15 år og 18 år viser tallene at Oslo ligger på landsgjennomsnittet. Tannhelsetjenesten har jobbet målrettet og systematisk med å redusere etterslepet for lovpålagte grupper, og andelen som fikk time til planlagt tid var 89,1 %.

Helseetaten har gjennomført flere oppdrag fra Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap med mål å redusere levekårsforskjellene, blant annet implementeres nye rutiner for å følge opp barn som uteblir fra helsekontroller i helsestasjonen og det rettes fokus på familieplanlegging og forebygging av abort og uønsket svangerskap. Etaten koordinerer hjemmebesøksprogrammet Nye familier til familier som venter sitt første barn, til alle som får barn i Norge for første gang, til adoptivforeldre og til flerbarnsfamilier med utvidet behov.

Tabell 2.71 Resultatindikatorer

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel fast ansatte i heltidsstillinger	55,6 %	56,2 %	> 56 %	57,7 %
Svartid Legevaktssentralen < 2 minutter	54 %	56 %	80 %	45 %
Andelen lovpålagte grupper innkalt til tannklinikk til planlagt tid	86 %	82 %	100 %	89 %
Vaksinasjonsdekning meslinger (MMR) 9-åringer	95 %	97 %	95 %	1)

1)Tallet for vaksinasjonsdekning kommer senere

Andel fast ansatte i heltidsstillinger er 58%. Helseetaten vil styrke arbeidet med heltidskulturen så snart situasjonen normaliseres.

Svartiden ved Legevaktsentralen er 45 % og dermed langt lavere enn nasjonalt forskriftskrav på 80 %. Pågangen på Legevaktsentralen har vært svært høy i koronaperioden til tross for at det også er etablert en Koronatelefon for rådgivning. Det jobbes med tiltak som rekruttering, kompetanseheving, organisasjonsutvikling og digitalisering. Det samarbeides med AMK-sentralen om pasientflyt og for bedre total kapasitetsutnyttelse.

I Tannhelsetjenesten ble 89,1 % innkalt til tannklinikk til planlagt tid. I januar var etterslepet 14 740, i desember var dette redusert til 9 894. Et målrettet fokus på organisasjonsutvikling, økt bruk av vikarer og effektiv kapasitetsutnyttelse har bidratt til den positive utviklingen.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 138,1 millioner kroner, inkludert øremerkede midler og netto koronautgifter i 2021. Etaten fikk et mindreforbruk på 31,5 millioner uten øremerkede midler og et mindreforbruk på 22,1 mill. uten netto koronautgifter. Mindreforbruket er fordelt på alle avdelingene.

Mindreforbruket på 106,6 millioner kroner for øremerkede midler er i all hovedsak knyttet til prosjekter og er fordelt på til sammen 136 tiltak. 41,5 mill. av mindreforbruket er knyttet til statlige midler og 65,1 mill. til kommunale øremerkede midler. En stor del av de statlige midlene er ubenyttede kompetansemidler, samhandlingsmidler til bruk for Helsefelleskapene. 35 mill. av de kommunale øremerkede midlene er knyttet til Oslo Storbylegevakt. På grunn av koronapandemien har det vært betydelig lavere aktivitet på tiltak finansiert med øremerkede midler, blant annet fordi en del personell med helsefaglig bakgrunn har vært omdisponert til koronaarbeid.

Investeringsregnskapet

Det er investert for 35,7 mill. i etaten. Investeringsregnskapet viser et mindreforbruk på 53,6 mill. Dette skyldes ubrukte midler knyttet til forsinket etablering av tannklinikker med 34 mill. og IKT investeringer på 18 mill. som er utsatt grunnet pandemien. Investeringene forventes gjennomført i 2022 og 2023.

Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag (kap. 316)

Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag (OHO) har hovedansvar for å formidle lærlinger innen helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget til kommunale og private medlemsbedrifter som bydeler, skoler, sykehjem m.m.

OHO skal iverksette konkrete tiltak for å øke søkningen til fagene og få flere til å velge yrkesfaglig opplæring i bedrift. Ved årets utgang var antall medlemsbedrifter økt med to til 154 og OHO hadde ansvar for 498 lærekontrakter, hvorav 64 er Fagbrev på jobb-kontrakter.

Foto: Thomas Brun NTB

Mål 1: Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Gjennomførte tiltak

I 2021 ble det tegnet 30 flere lærekontrakter enn i 2020. I tillegg ble det tegnet lærekontrakt med 58 ufaglærte assistenter i virksomhetene, under ordningen Fagbrev på jobb. Inntaket i 2021 er det høyeste i OHOs 7-årige historie.

Antall søknader økte i 2021. Søkere som utfra søknadspapirene ble vurdert kvalifisert, ble formidlet til medlemsbedriftene. 265 læringer avsluttet sin lærekontrakt i 2021.

Tabell 2.72 Læringer innen helse- og oppvekstfag

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Kvalifiserte læringer som får lærekontrakt	193	225	275	255
Andel avsluttede kontrakter som endte med fagbrev	83,8 %	85,0 %	85,0 %	85,2 %

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 2 mill. Korrigert for ubrukte øremerkede midler viser regnskapet et mindreforbruk på 1 mill.

Fastelegetilskudd og pasientskadeerstatning (kap. 317)

Helseetaten overfører basistilskudd til fastlegene. Utbetalingen gjøres i henhold til antall pasienter legen har på sin liste og i tråd med satser fremforhandlet mellom staten og legeforeningen.

Norsk pasientskadeerstatning (NPE) fakturerer kommunene for erstatningsutbetalinger etter behandling i primærhelsetjenesten. Utgiftene fordeles pr. innbygger.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 20 mill. Dette kan hovedsakelig henføres til lavere utgifter til basistilskudd med 21 mill., økte utbetalinger til NPE med 14 mill. samt høyere refusjoner og andre inntekter med til sammen 12 mill.

Byomfattende tiltak - avsetning eldre, helse og arbeid (kap. 372)

På dette kapitlet er det avsatt midler til utviklingsrettede byomfattende aktivitet. Midlene er øremerket og aktivitet kan gå over flere budsjettår, og omfanget av slike satsinger vil variere fra år til år. I tillegg til øremerkede midler, blir midler til å kompensere HEIs etater for koronautgifter avsatt på dette kapitlet.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser merforbruk på 21 mill. Ser vi bort fra øremerkede midler på 45 mill. viser driftsregnskapet merforbruk på ordinær drift på 66,1 mill. Merforbruk gjelder kompensasjon for koronautgifter, og skyldes at kompensasjon til virksomhetene i HEI sektor fordeles via dette kapitlet. Utviklingen i 4. kvartal med økt smittetrykk førte til et behov for å kompensere virksomhetene i noe større enn forventet. Fordelingen ble foretatt i tråd med bystyrets vedtak om at virksomhetene fullt ut skal bli kompensert for innrapporterte netto merutgifter.

Investeringsregnskapet

Dette er et avsetningskapittel til fordeling på inventar og utstyr i Omsorg+, velferdsteknologi og investeringer i ny storbylegevakt. Investeringsregnskapet viser et mindreforbruk på 106,5 mill. Dette skyldes forsinket fremdrift for Omsorg+, investeringer i ny velferdsteknologi. I tillegg er budsjetterte avsetninger til ny Storbylegevakt ment å brukes over flere år.

Prosjektmidler HEI (kap. 374)

Det avsettes midler til prosjektering av nye sykehjem og omsorgsboliger på dette kapitlet. Prosjekteringskostnadene overføres til investeringsprosjektene dersom prosjektene realiseres.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et merforbruk på 14 mill. som gjelder 14 ulike forprosjekter hvor utgiftsføringen skjer på dette kapitlet inntil det er avklart om investeringsprosjekter skal gjennomføres.

HELSE, ELDER OG INNBYGGERTJENESTER

Tabell 2.73 Netto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021	Avvik ordinær drift 2021*
Oslo Origo, kap. 121	75,4	84,9	94,7	94,9	-0,3	-0,7
Sykehjemsetaten, kap. 313	1 201,3	1 083,9	1 420,0	1 383,5	36,6	1,2
Helseetaten, kap. 314	1 105,0	826,3	1 626,2	1 488,1	138,1	31,5
Opplæringskontor for helse og oppvekst, kap. 316	0,1	3,5	4,4	2,4	2,0	1,1
Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning, kap. 317	391,1	432,5	460,8	440,9	19,9	19,4
Avsetning husleier sykehjem mv., kap. 328	-	24,4	5,3	-	5,3	5,3
Byomfattende tiltak-avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester, kap. 372	33,8	58,4	107,0	127,8	-20,9	-66,1
Prosjekteringsmidler helse, eldre og innbyggertjenester, kap. 374	24,6	1,0	0,9	14,7	-13,8	-9,9
Sum sektor	2 831,3	2 515,0	3 719,3	3 552,3	167,0	-18,2

* Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

Tabell 2.74 Brutto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021
Oslo Origo, kap. 121	72,2	105,0	84,9	95,8	141,8
Sykehjemsetaten, kap. 313	5 073,6	5 337,3	5 099,4	5 420,5	5 450,6
Helseetaten, kap. 314	1 231,8	1 554,8	1 154,4	1 975,5	2 371,9
Opplæringskont. For helse og oppvekst, kap. 316	33,2	37,0	24,4	41,8	43,0
Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning, kap. 317	378,9	413,3	447,2	475,4	467,8
Vederlagsutbetalinger, kap. 318	-	-	-	-	-
Avsetning husleier sykehjem mv. kap. 328	-	-	24,4	5,3	-
Byomfattende tiltak-avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester, kap. 372	26,3	48,8	58,4	108,2	163,0
Prosjekteringsmidler helse, eldre og innbyggertjenester, kap. 374	32,4	4,3	1,0	0,9	14,7
Byomfattende tjenester for eldre og utvik.hemmede, kap. 381	1,0	1,0	-	-	0,1
Handlingsprogram Oslo indre øst, kap. 480	0,7	0,3	-	-	0,3
Sum sektor	6 850,0	7 501,8	6 894,2	8 123,4	8 653,3

Tabell 2.75 Brutto investeringer i anleggsmidler i virksomheter under Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Oslo Origo, kap. 121	99,7	122,0	279,1	103,6	175,4
Sykehjemsetaten, kap. 313	72,4	50,0	174,4	38,6	135,8
Helseetaten, kap. 314	39,9	36,3	89,3	35,7	53,6
Byomfattende tiltak-avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester, kap. 372	2,6	43,3	106,5	-	106,5
Byomfattende tjenester for eldre og utvik.hemmede, kap. 381	-	-	0,7	-	0,7
Sum sektor	214,7	251,6	650,0	178,0	472,1

Ansvarsområde

Byrådsavdelingen har ansvar for tjenester i bydelene innen arbeid og velferd, NAV, tiltak innen rusfeltet, boligsosialt arbeid, forebyggende tiltak, fritidsklubber og fritidstilbud rettet mot barn og unge, kriminalitetsforebyggende arbeid for ungdom, SaLTo, bosetting og integrering av flyktninger, mangfold og tilrettelagt transport. I tillegg er Velferdsetaten, Hjelpemiddelformidlingen Oslo, Fagskolen Oslo og Oslo Voksenopplæring tilhørende denne byrådsavdelingen sammen med Rådet for flerkulturelle minoriteter og Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold i Oslo.

Tabell 2.76

					Tall i mill.
Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik bud/regn 2021
Brutto driftsutgifter	3 607,8	3 439,9	3 476,0	3 872,9	433,1
Netto driftsutgifter	1 804,8	2 019,2	1 972,6	2 548,5	529,2
Brutto investeringer i anleggsmidler	3,1	6,7	10,6	17,6	10,9

Punkter som følger er knyttet til realisering av byrådets hovedmål på sektorområdet i 2021:

- Flere voksne har fått tilbud om videregående opplæring
- Alle som bor i Oslo og er over 19 år kan få tilbud om karriereveiledning ved Oslo Karrieresenter
- Det er behandlet i overkant av 100 søknader om tilskudd til bedriftsintern opplæring.
- Beboere i Velferdsetatens rusfrie institusjoner og brukere av dagtilbud får tilbud om jobbstøtte gjennom IPS (individuell jobbstøtte)
- Det er gjennomført 414 flyttinger fra Velferdsetatens rusinstitusjoner til egen bolig i bydelene
- Oslostandard for rusfaglig arbeid er besluttet
- Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2021–2030 foreligger
- Handlingsplan mot hatefulle ytringer og holdninger er vedtatt
- Oslo kommune arrangerte 50 års jubileum for arbeidsinnvandringen til Oslo og Norge

Koronapandemien

Pandemien har også i 2021 medført driftsmessige utfordringer og betydelig belastning på ansatte i tjenestene. Selv om det i perioder har vært nødvendig med antallsbegrensninger ved enkelte tilbud som følge av smittevernregler, har tjenestene likevel klart å holde åpent gjennom året.

Byrådsavdelingen har hatt ansvar for dialogen med minoritetsmiljøer. Smittesituasjonen har krevd kontinuerlig tilpassing i tjenestene. Det har vært utstrakt samarbeid med organisasjoner rundt ulike målgrupper, blant annet knyttet til testing og vaksinerings ved ulike lavterskeltiltak. Det er lagt vekt på å holde tjenester og tilbud i gang og åpent så langt det har vært forsvarlig. Det er vist stor vilje til omstilling, nytenkning, og kreativitet blant kommunens ansatte.

Pandemien har satt fart i bruken av digitale verktøy for kommunikasjon og samarbeid men erfaringen er at tilstedeværelse og direkte kontakt er avgjørende i arbeidet med flere befolkningsgrupper, herunder ungdom, tilreisende bostedsløse og personer med rusproblemer.

Det er lagt ned betydelig innsats for å nå ut med informasjon til innbyggerne. Det er gjennomført dialogmøter og det har vært løpende kontakt med egne virksomheter, organisasjoner og ulike trossamfunn for å nå ut til alle deler av byens befolkning. Pandemien har bidratt til økt bevissthet om mangfoldet i befolkningen og betydningen av klart språk, kultursensitivitet, valg av informasjonskanaler og hvem som bringer budskapet. Samarbeid med sivilsamfunnet inkludert religiøse ledere har vært avgjørende for å forstå utfordringene og nå ut.

INTEGRERING OG SOSIALE TJENESTER

Det har tidvis vært krevende å håndtere hyppige endringer og korte frister i innreiseregulverket i forbindelse med drift av karantenehotell og håndtering av innreisende. Sosial- og ambulant akutt-tjeneste i Helseetaten har til tross for dette forvaltet innreiseregulverket og driftet kommunens karantenehotell på en god måte.

Mål og resultater i virksomheter mv.

Fagskolen Oslo (kap. 250)

Fagskolen Oslo skal bidra til at etter- og videreutdanning gjøres tilgjengelig for alle, også de som står utenfor arbeidslivet. Fagskolen Oslo er et viktig virkemiddel inn i regional kompetansepolitikk.

Fagskolen Oslo tilbyr tekniske- og helsefaglige utdanninger, samt et studium om veiledning av lærlinger. Det kreves fullført videregående skole fra yrkesfaglig utdanningsprogram, fagbrev eller tilsvarende realkompetanse for å kunne søke inntak til FOA. Utdanningstilbudet skal være yrkesrettede og er et alternativ til universitets- og høyskoleutdanning. Fagskoleutdanningen har et omfang på minimum et halvt studieår og maksimum to studieår (fulltidsopplæring).

Mål 6: Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger

Gjennomførte tiltak

Fagskolen Oslo utvikler studier basert på næringslivets behov, og tilbyr praktisk rettede utdanninger som er etterspurte. I 2021 ble det utviklet flere nye studier som for eksempel Mellomledelse innen servicebransjen, Fremtidsbygg, Den digitale fagarbeider og utdanning for teknikere innen lyd, lys, bilde og scene i tett samarbeid med aktuelle bransjer og organisasjoner.

Fagskolen Oslo er styrket med kommunale midler til utvikling av nye tilbud. Midlene som er tildelt gjelder videreutvikling av studiet for veiledning av lærlinger, fagområdeakkreditering og utredning av muligheter for etablering av en bachelor i byggfagsledelse.

Mål 8: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Gjennomførte tiltak

Fagskolen Oslo har utviklet og gitt tilbud om smittevernkurs for verneombud, som har vært viktige for mange bedrifter gjennom pandemien. Fagskolen har hatt flere tilbud hvor permitterte har vært deltakere.

Fagskolen Oslo har vurdert behovet for videreutvikling av studietilbud som kombinerer fagutdanning med norskopplæring. Det er foreløpig ikke avdekket umiddelbare behov. Utdanningsetaten har initiert dialog med NAV Oslo for å vurdere hvilke områder det kan være aktuelt å samarbeide om.

Mål 9: Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Gjennomførte tiltak

Innretning av en digital strategi som kan favne behovene i både Fagskolen og Voksenopplæringen er under vurdering.

Driftsregnskapet

Fagskolen finansieres av tilskudd fra staten. Tilskuddet fra staten er øremerkede og skal benyttes til fagskoletilbud. Samlet mindreforbruk i 2021 utgjør 22,4 mill. mot 28,6 mill. i 2020.

Oslo Voksenopplæring (kap. 294)

Norsk språk og kvalifisering er viktig for at voksne får mulighet til å tilegne seg nødvendige kunnskaper og ferdigheter for videre utdanning, for deltakelse i arbeidslivet og personlig utvikling.

Opplæringsloven gir personer over opplæringspliktig alder rett til grunnskoleopplæring etter § 4A-1 og/eller rett til spesialundervisning etter § 4A-2 ved behov. Personer over 25 år som har fullført grunnskole eller tilsvarende, men som ikke har fullført videregående opplæring i Norge, kan ha rett til videregående opplæring etter § 4A-3.

Ved inngangen til oktober var det:

- 1 821 deltakere i opplæring med grunnskolevedtak etter § 4A-1, en nedgang på 5,3 % fra året før
- 570 deltakere med rett etter § 4A-2 som mottok spesialundervisning, en økning på 5,8 % fra året før
- 1 779 deltakere som fikk videregående opplæring etter § 4A-3, en økning på 14,6 % fra året før

I alt 2 485 aktive deltakere, både med og uten rett får opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Dette er en nedgang på 7,6 % fra året før, men med høy gjennomstrømming og syv inntak i året er det flere deltakere som har deltatt i norskopplæringen i løpet av året, enn de som er definert deltakere ved inngangen til oktober.

Mål 1: Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Gjennomførte tiltak

Utdanningsetaten har bidratt inn i ulike arbeidsgrupper i Velferdsetatens prosjekt med implementeringen av ny integreringslov. Oslo VO Servicesenter har gjennomgått alle vedtak og rapporteringsrutiner for å sikre at ny lov følges. Opplæringssettene arbeider med å tilpasse tilbudene til ny lov.

Alle klasser i grunnskoleopplæringen piloterer ny modell for grunnskoleopplæring for voksne dette skoleåret. Dialog med NAV, bydeler og Velferdsetaten sikres inn i utprøvingen av de ulike løpene. Resultatet av piloten vil bli vurdert etter gjennomføring av første skoleår med ny modell.

Samarbeidet på tvers av opplæringssettene er styrket gjennom flere tiltak og satsninger som det jobbes med i Voksenopplæringene. Voksenopplæringen har gjennom midler fra desentral ordning om kompetanseutvikling i skoler (Dekomp-midler) organisert ulike innsatser på tvers av settene. På ledernivå er det også etablert nettverk på tvers av videregående opplæring, voksenopplæring og fagskole (VVF) som bidrar til økt samhandling.

Noen av tiltakene som legger til rette for økt samarbeid er:

- Ny organisering av grunnskolen,
- Implementering av ny integreringslov
- Karrierelæringsprosjektet "klart jeg kan"
- Samarbeidsmodell Oslo
- Kombinasjonsforsøket
- Ulike prosjekter gjennom delprogram sysselsetting i områdesatsingene.
- Implementering av nye fagsystem som Visma InSchool og IST Evryday

Mål 4: Deltakelsen i arbeidslivet er økt i de bydelene med lavest sysselsettingsandel

Gjennomførte tiltak

Tilbudet om norskopplæring og barnepass til personer som er i foreldrepermisjon er utviklet for å bedre kunne tilpasse tilbudet til de som er i foreldrepermisjon. Tilbudet er gjort mer fleksibelt skoleåret 2021-22. Intro deltakere i foreldrepermisjon kan velge klasseromsundervisning med barnepass eller muntlig norsktrening der barnet er med. Dersom skolen har kapasitet, kan deltakere velge begge tilbud, og det åpnes også for foreldre utenfor introprogrammet. I forbindelse med tilbudet arrangeres aktiviteter i samarbeid med frivillighet og andre relevante tilbud i Oslo.

Mål 6: Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger

Gjennomførte tiltak

Utdanningsetaten jobber fortløpende med å utvikle opplæringsløp som er best mulig tilpasset behov i samfunnet og blant deltakere. Kvalifiseringstilbudet til voksne innvandrere er utvidet men en ny klasse. Mange aktiviteter/prosjekter foregår for å teste ut gunstige opplæringsløp, delvis i samarbeid med NAV. Utdanningsetaten og Nav har videreutviklet Samarbeidsmodell Oslo slik at NAV kan få tilgang til norskopplæring for de som ikke har rett til gratis opplæring.

Prosjektene Modulstrukturert fag- og yrkesopplæring (MFY) og kombinasjonsforsøket er et viktig bidrag til at flere voksne oppnår formelle kvalifikasjoner. Prosjektene er noe forsinket på grunn av koronapandemien, men første fagprøve i MFY er bestått, og mange deltagere er nær fullføring av opplæringen.

Kapasiteten ved Karriere Oslo er økt i 2021. Med ny integreringslov har kommunene fått ansvar for å gi tilbud om karriereveiledning til alle introduksjonsdeltakere. I Oslo er ansvaret lagt til karriersenteret som i 2021 har veiledet i alt 126 deltakere, 70 med utgangspunkt i integreringsloven og 56 i henhold til introduksjonsloven. Flere tilbud er digitalisert. I løpet av 2021 har det blitt mulig å velge enten telefonveiledning eller fysisk veiledning. Nettsiden og bestillingssystemet har blitt tilpasset til dette. Karriere Oslo har også hatt webinarer og laget podkaster for jobbsøkere i 2021.

Mål 8: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Gjennomførte tiltak

I prosjektet knyttet til ny organisering av grunnskoleopplæring for voksne, arbeides det med å invitere frivillige organisasjoner, arbeidsgivere og sivilsamfunn for øvrig inn i prosjektet. I utviklingen av nye tilbud i Introduksjonsprogrammet, forsøkes det innarbeidet praksisnære og relevante opplæringsarenaer. Det er tilsatt en frivillighetskoordinator på Oslo VO Rosenhof, og det samarbeides også med NAV.

Driftsregnskapet

Oslo Voksenopplæring har et samlet mindreforbruk på 186,6 mill. i 2021. Mindreforbruket på øremerkede midler utgjør 49,7 mill. Korrigert for koronarelaterte merutgifter og øremerkede midler utgjør mindreforbruket 140,4 mill. hvorav 46 mill. gjelder *Norskopplæring – statlig tilskudd* hvor kommunen mottar tilskudd over tre år, mens forpliktelser knyttet til undervisning er fem år. Mindreforbruk på skolene utgjør 28,7 mill. hvor 9,2 mill. er knyttet til aktivitet som skal gjennomføres i 2022.

Oslo Voksenopplæring er kompensert for utgifter knyttet til pandemien med i alt 21,1 mill.

Velferdsetaten (kap. 315)

Velferdsetaten gir byomfattende tjenester som supplerer tjenestetilbudet i bydelene innenfor sosial- og helseområdet. Etaten har et betydelig arbeid rettet mot rusfeltet, herunder et variert tilbud av ulike bo- og institusjonstilbud, og lavterskel helsetjenester. Videre bistår etaten bydelene i forebyggende arbeid overfor utsatte grupper, og koordinerer kommunens innsats i sentrumssamarbeidet. Etaten har

støttefunksjoner for det boligsosiale arbeidet i bydelene, og bidrar med analyser og kompetansetiltak for NAV-kontorene. Etaten har også ansvar for anskaffelser av helse- og sosialtjenester og oppfølging av inngåtte rammeavtaler på vegne av bydelene. Videre har etaten utstrakt samarbeid med frivillig og ideell sektor, blant annet gjennom forvaltning av ulike tilskuddsordninger, og legger også til rette for gjennomføringen av kommunens satsninger innen inkludering og antidiskriminering. Som fagetat har Velferdsetaten også ansvar for å utvikle og gjennomføre ulike kompetansetiltak og utviklingsarbeid på tvers av sektorer og bydeler. Etaten er også faglig sekretariat for Oslo kommunes klagenemnd i saker innen helse- og velferdsområdet.

Velferdsetaten satte i 2020 i gang en helhetlig gjennomgang av etatens administrasjons-, forvaltnings- og rådgivningsfunksjoner. Etaten har med utgangspunkt i organisasjonsgjennomgangen jobbet med å endre struktur og kultur.

Mål 1: Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Gjennomførte tiltak

Program for rusfeltet (PRIOslo) er operasjonaliseringen av arbeidet med strategisk plan for rusfeltet. I PRIOslo er tiltak systematisert i en helhetlig tiltakskjede for rusfeltet i Oslo. Tiltakskjeden beskriver hvilket tilbud henholdsvis bydelene, Velferdsetaten og andre etater skal eller kan tilby til mennesker med rusproblemer. Arbeidet med utvikling av bedre sammenheng i tjenestene fortsetter i 2022.

Oslostandard for rusfaglig arbeid ble ferdigstilt i august. Velferdsetaten har gjennom nettverk for ruskonsulenter og fagkonsulenter bistått bydelene med å ta i bruk standarden. Regoinalt kompetansesenter for rus (KORUS) i Oslo har gitt undervisning og drevet veiledningsgrupper i bydelene for å styrke implementeringsarbeidet.

Velferdsetaten har igangsatt et systematisk samarbeid mellom Exit (rusinstitusjonstilbud for Unge), Ungbo (kommunale boliger for unge) og Uteseksjonen, for å bidra til bedre sammenheng i tjenester til unge med rusutfordringer. Det er blant annet jobbet med å tilrettelegge for at unge kan bruke plasser i Exit før, under og etter Ungbo, og for å kunne tilby unge fra Exit bolig i Ungbo etter institusjonsopphold.

Ny integreringsloven trådte i kraft 1.1.2021. Velferdsetaten har revidert Oslostandard for arbeid med integrering av flyktninger. Etaten har også ledet et arbeid med å se på mulighet for og finansiering av utdanning for deltakere i introduksjonsprogrammet.

Mål 2: Flere bor trygt i eget hjem og lever frie selvstendige liv

Gjennomførte tiltak

Bystyret vedtok 21.04.2021 sak 90/21 *Institusjonsplass til rett tid og rett sted - Temaplan for Oslo kommunes rusinstitusjoner 2021–2030*. Gjennom temaplanen ble det vedtatt en moderat omstilling av Oslo kommunes rusinstitusjoner.

Foto: Fredrik Sørensen

Belegget ved rusfrie omsorgsinstitusjoner og ressursentrene har vært lavt mens det har vært ventetid for opphold ved omsorgsinstitusjoner for personer i rus og ved forsterkede bo- og behandlingssenheter. Det er en villet utvikling at stadig flere personer med rusutfordringer gis mulighet til å etablere seg i bolig med oppfølgingstjenester lokalt i bydel fremfor i institusjon.

I 2021 har 1 206 personer hatt opphold ved Velferdsetatens rusinstitusjoner. Det er 49 færre enn året før. Tett og målrettet samarbeid mellom bydelene og etaten har bidratt til at det er færre personer som opplever uforutsigbarhet i form av mange og kortvarige institusjonsopphold. Det har

vært lagt stor vekt på å bidra til en god prosess for beboere som skal flytte i egen bolig, og Fellesskriv 3/2021 "Oppfølging av personer fra rusinstitusjon til bolig", er tatt i bruk.

Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2021 ble vedtatt av bystyret høsten 2021. Etaten har satt igangsatt et treårig prosjekt for å få økt kunnskap om hvordan det er å bo i kommunal bolig, hvordan prosessen man går gjennom på veien til ny bolig oppleves, og hvordan det går med dem som flytter ut av kommunal bolig.

Velferdsetaten har bidratt i arbeidet med utkast til ny forskrift for kommunale bostøtteordninger og utviklet en metode for kartlegging av bostedsløse i sammenheng med ordinær boligbehovskartlegging.

Det er et pågående samarbeid og god dialog med Husbanken for å bidra til å øke interessen for å inngå tilsvinningsavtaler blant private utbyggere.

Mål 3 Flere opplever god helse og mestring

Gjennomførte tiltak

I samarbeid med Lovisenberg diakonale sykehus, Bydel St. Hanshaugen, Bydel Gamle Oslo og Velferdsetaten, og gjennom overføring av ressurser fra Villa MAR, ble RusFACT Oslo sentrum etablert høsten 2021. Tjenesten skal gi ambulerende behandling av personer med ruslidelser.

Utredning av desentralisering av feltpleietjenester er revidert, herunder brukergruppens behov for helsehjelp og tjenestens innretning. Gjennomgang av tilbudet ved Oslo kommunal ruspoliklinikk er påstartet.

Det er utarbeidet ernæringsplaner og serveringstilbud tilpasset institusjonenes mandater og brukernes egenbetaling. Omsorgsinstitusjonene tilbyr full forpleining og serverer alle måltider.

Mål 4: Deltakelsen i arbeidslivet er økt i de bydelene med lavest sysselsettingsandel

Gjennomførte tiltak

Velferdsetatens bidrar med analyser og statistikk knyttet til sosialhjelp, kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram som etterspørres fra bydelene. Velferdsetaten har jobbet videre med utvikling av indikatorer for integrering, og videreutvikling av analyser som kan bidra til mer treffsikre tilbud.

Mål 5: Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid

Gjennomførte tiltak

Alle brukere/beboere ved rusfrie institusjoner og dagtilbud mottar tilbud om jobbstøtte og opptak i Individual Placement and Support (IPS), som er et tiltak for å hjelpe mennesker med pågående psykisk helse- og/eller rusproblemer å få en ordinært lønnet jobb.

I tillegg til forberedelse til egen bolig er dette en prioritert satsing. Totalt har 87 personer fått arbeidsrettet rusbehandling gjennom Velferdsetaten ulike tilbud i 2021, 23 personer har fått jobb.

Velferdsetaten har inngått en leieavtale av tomt hvor Nyttig arbeid vil utvikle området for å kunne tilby flere og andre typer arbeidsplasser. Det er også inngått avtale med Bymiljøetaten om leie av en hytte i marka som skal settes i stand, og dette vil bidra til et mer differensiert tilbud.

Oppgavene i Nyttig arbeid har gjennom hele 2021 vært preget av pandemien. Nyttig arbeid har fått nye oppgaver knyttet til smitteverns- og testutstyr, samtidig har møtesenteret i Oslo rådhus og Velferdsetatens konferansesenter vært stengt i lange perioder.

Også i 2021 arrangerte Velferdsetaten "Fyll dagene" - en jobb- og aktivitetsmesse for personer som har eller har hatt utfordringer med rus og/eller psykisk helse. Den digitale oversikten over tilbud på kommunens hjemmesider omfatter nå over 80 ulike tilbud innen jobb, fritidsaktiviteter, kurs og veiledning, sosialt fellesskap m.m.

Mål 7: Levekårsforskjellene er redusert

Gjennomførte tiltak

Velferdsetaten har fortsatt arbeidet med utvikling av analyse- og dataplattformen for sosiale tjenester. Plattformen skal ivareta behovet for lett tilgjengelige, kvalitetssikrede og oppdaterte data til statistikk og analyseformål. Velferdsetaten har blant annet analysert virkninger av koronakrisen på utviklingen i økonomisk sosialhjelp og hvilke grupper som søkte om bistand. Analysene av økonomisk sosialhjelp ble også gjort på delbydelnivå, som tydeliggjør hvor i bydelene det kan være behov for å rette en ekstra innsats.

Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom ble ferdigstilt i 2021. Fagforum for Utekontakter i Oslo, som koordineres av KORUS Oslo, har blant annet hatt arbeid med implementering av Oslostandarden som tema på samlinger. I tråd med standarden har Uteseksjonen hatt mer felles feltarbeid, hospitering og samarbeid med bydelene.

Hovedtema for OXLO-uka 2021 var "Retten til arbeid er en menneskerett og et felles ansvar». Under OXLO-konferansen ble det satt søkelys på viktigheten av inkludering og innsats mot diskriminering i arbeidslivet. Eksempler på gode tiltak for å sikre mangfold i arbeidslivet ble vist frem, med særlig oppmerksomhet på unge.

Mål 8: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Gjennomførte tiltak

Bruker- og pårørendemedvirkning er systematisert og integrert i institusjonsdriften på rusfeltet. Standarden for pårørendesamarbeid/samarbeid med pårørende legges til grunn i både brukernære tjenester og på et strategisk nivå. Brukere og pårørende skal medvirke i hele prosessen fra vedtak om opphold fattes, til beboer skrives ut. På strategisk nivå tas brukerråd og brukerutvalg med i utredningsarbeid og medvirker i endringsprosesser. Ansettelse av

Sommerjobb Foto: Reza Rezaee

ARBEID, INTEGRERING OG SOSIALE TJENESTER

erfaringskonsulenter i Velferdsetatens tjenesteapparat bidrar også til at tidligere brukere av kommunens tjenester i større grad involveres i utviklingen av tjenestene.

Velferdsetaten har gjennom hele 2021 jobbet med temaer innenfor likeverd og mangfold på ulike arrangementer, prosjekter og kampanjer i regi av Enhet for mangfold og integrering (EMI). Rollemodeller og ressurspersoner er involvert i ulike aktiviteter og arrangementer og i det løpende kommunikasjonsarbeidet.

Velferdsetaten var koordinator for kommunens deltakelse i digital markering av Oslo Pride 2021. 50 års-jubileet for den pakistanske innvandringen i Norge ble markert med flere store arrangementer i oktober 2021 og OXLO-uka ble gjennomført i november.

Mål 9: Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Gjennomførte tiltak

Velferdsetaten har bidratt med fagkunnskap i utvikling av nytt bostøttesystem i Oslo.

Tabell 2.77 Resultatindikatorer

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel faste heltidsstillinger ¹⁾	64,2 %		> 58,0 %	61,8 %
Antall unge på hasjavvenningskurs arrangert av Velferdsetaten ²⁾	60	52	> 91	79
Personer med rusutfordringer bosatt fra institusjon til bolig med bo-oppfølgning ³⁾	330	340	> 350	414
Andel virksomheter med tilbud tilrettelagt for brukere med minoritetsbakgrunn ⁴⁾	50 %	61 %	85 %	63 %
Sysselsettingsgrad blant innvandrere 25-66 år ⁵⁾	65,6 %	64 %	> 65,6 %	

1) Kilde: Statistikkbanken, Oslo kommune

2) Kilde: Velferdsetaten

3) Kilde: Velferdsetaten/bydelene

4) Kilde: Virksomhetens årsmelding

5) Kilde: SSB, tall for 2021 forventes i primo april 2022.

Pågangen til hasjavvenningskurs HAP i regi av Uteseksjonen i Velferdsetaten økte i 2021, og 79 ungdommer deltok her, mot 52 i 2020. Antallet unge på HAP i bydelene var 186 i 2021. Dette er tilnærmet samme nivå som i 2020. For Oslo samlet deltok 265 unge i HAP i 2021. I 2021 ble det gjennomført 414 flyttinger fra Velferdsetatens rusinstitusjoner og til egen bolig. Dette er 74 flere enn i 2020.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et netto mindreforbruk på totalt 82 mill, hvorav 2 mill. gjelder ordinær drift. Etaten har en betydelig prosjektportefølje og flere aktiviteter går over mer enn ett budsjettår. Enkelte tiltak har hatt lavere aktivitet som følge av pandemien. Med et mindreforbruk på øremerkede midler på 80 mill. overføres det likevel mindre til 2022 enn fra 2020 til 2021 hvor det ble overført 114,1 mill. i øremerkede driftsmidler.

Etaten har hatt mindreinntekter knyttet til ledige plasser i rusinstitusjonene. Dette gjelder særlig i de kommunale omsorgs- og ressursentrene samt i mestringsenhetene. Mindreinntekten er kompensert med tilbakehold av lønnsmidler der det har vært mulig. Det har også vært lavere belegg på rusplasser hos private leverandører. Siden leverandørene kompenseres for faktisk belegg gir dette direkte reduksjoner i kostnadene. Mindreinntekt knyttet til ledighet i kommunale rusplasser er på nærmere 23 mill. når det tas hensyn til at etaten ble kompensert med 7,5 mill. i revidert budsjett.

Velferdsetaten er kompensert for koronarelaterte merutgifter med i alt 35,6 mill. og har hatt utgifter på 2,4 mill. utover dette.

Investeringsregnskapet

Det er i 2021 investert for 4,6 mill. Etaten har en årlig investeringsramme til fornying og vedlikehold av inventar og utstyr på 5,2 mill. Investeringsregnskapet viser et akkumulert mindreforbruk på 5,8 mill.

Trygdeordninger (kap. 350)

På dette kapitlet utbetales utgifter kommunale tilleggsytelser som frikort for egenandeler, kommunal tilleggspensjon og kommunalt barnetillegg. Det vises til forskrift om tildeling av kommunalt barnetillegg og kommunalt frikort i Oslo kommune, vedtatt i bystyret 16.06.2010, sak 244/10.

Ordningen med frikort sikrer at personer med varig lav inntekt kan benytte seg av helsetjenester. Utbetalingene reguleres i forskrift om tildeling av kommunalt frikort fastsatt av bystyret 13.06.2012.

Totalt ble det utbetalt 7,2 mill. i 2021 mot 6,4 mill. i 2020.

Kriminalforebygging blant ungdom (kap. 362)

Kapitlet omfatter midler til kommunalt kriminalitetsforebyggende arbeid innen SaLTo-modellen og tilskuddsordningene for kriminalitetsforebyggende tiltak i regi av frivillige og ideelle organisasjoner.

SaLTo-modellen er en samarbeidsmodell for Oslo politidistrikt og Oslo kommune om rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid blant barn og unge.

I 2021 er det utlyst tilskudd til kriminalitetsforebyggende arbeid i regi av frivillige organisasjoner som samarbeider med hovedaktørene i SaLTo-samarbeidet, har tiltak rettet mot SaLTo-samarbeidets målgruppe, er byomfattende og som utløser frivillig aktivitet. Det ble fordelt 3,25 mill til 11 søknader.

Arbeidet med tiltak i *Handlingsplan for å forebygge og redusere gjentatt kriminalitet blant unge i Oslo* har vært i fokus.

Handlingsplanperioden er avsluttet i 2021 og tiltak for tett oppfølging av unge i bydelene er evaluert. Erfaringene fra arbeidet ligger til grunn for en videre spisset satsing i 2022. Tiltakene følges opp fra SaLTo-sekretariatet.

I tillegg til midler til oppfølging av SaLTo handlingsprogram har sekretariatet har også mottatt prosjektmidler til å utarbeide en modell for et byomfattende EXIN prosjekt og prøve ut dette, bidrag til finansiering av mentorordningen i ekstremismeprosjektet og midler til å dekke utgifter til mobilisering av utekontakter og ungdomsarbeidere ved demonstrasjoner. Til sammen utgjør dette 5,068 mill.

SaLTo-modellen er evaluert i 2021. Sak til bystyret om evalueringen av SaLTo legges frem i 2022.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 1,226 mill. Midlene er øremerket kriminalitetsforebyggende tiltak rettet mot ungdom og er disponert til tiltak i 2022.

Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (kap. 384)

Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune har ansvaret for den kommunale delen av distribusjon, montering, reparasjon og vedlikehold av hjelpemidler finansiert av folketrygden. Tjenesten er byomfattende og er administrativt underlagt bydelsdirektøren i Bydel Bjerke. Hjelpemiddelformidlingen bistår brukere og ansatte rundt brukerne med instruksjon og opplæring i bruk av hjelpemidler.

Gjennomførte tiltak

Hjelpemiddelformidlingen er opptatt av at informasjon om tjenesten og ulike hjelpemidler når frem til publikum og samarbeidspartnere og at brukere og medarbeidere som skal bistå brukeren får opplæring i bruk av hjelpemidlene. Rask utlevering prioriteres og i akutte situasjoner er hjelpemidler fordelt innen 48 timer. Bruker- og pårørendemedvirkning vektlegges i utvikling av tjenesten.

Mål 3: Flere opplever god helse og mestring

Gjennomførte tiltak

Hjelpemiddelformidlingen anskaffer hjelpemidler ut fra innbyggernes behov, gir informasjon og opplæring i bruk av hjelpemidlene, og tilrettelegger for at de som har mulighet til selv å hente hjelpemidler kan gjøre det.

I 2021 hentet 541 personer hjelpemidlene selv, mot 438 året før. Hjelpemiddelformidlingen har en ordning med NAV om framskutt formidling av varige hjelpemidler. Ordningen som ble etablert i 2019 utvides stadig med flere hjelpemidler. I 2021 har 1 713 brukere hentet ut hjelpemidler via denne ordningen mot 1 133 brukere året før.

Digitalisering har forenklet både utlån og tilbakelevering av hjelpemidlene. I juni 2021 åpnet Hjelpemiddelformidlingen for bruk av app'en Oslonøkkelen ved retur av hjelpemidler, dette i samarbeid med Origo og Helseetaten. I løpet av driftstiden har det blitt innlevert anslagsvis 2-3 hjelpemidler per dag utenom ordinær åpningstid.

Mål 5: Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid

Gjennomførte tiltak

Hjelpemiddelformidlingen bidrar til å gi flere muligheter til arbeid gjennom formidling av hjelpemidler til personer som har behov for det i sin arbeidssituasjon. Hjelpeformidlingen har et kontinuerlig fokus i egen virksomhet på å bidra overfor arbeidssøkere som har utfordringer med å komme inn og forbli i arbeidslivet.

Tabell 2.78 Resultatindikatorer

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Levering av hjelpemidler i akutte situasjoner innen 48 timer	100 %	100 %	100 %	100 %

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et netto merforbruk på 0,7 mill.

Investeringsregnskapet

I 2021 er det investert for 2 mill. av et regulert budsjett på 3,3 mill. Mindreforbruket på 1,3 mill. har sammenheng med digitaliseringen i NAV som ikke er sluttført. DigiHot ventes å være klar iløpet av 2023, kostnader påregnes i slutten av prosjektperioden. Pandemien har medført at Helseetaten ikke har hatt ressurser til å videreutvikle det digitale systemet for utlån av midlertidige hjelpemidler.

Bostøtte og boligtilskudd (kap. 428)

På dette kapitlet budsjetteres flere kommunale bostøtteordninger og tilskuddsordninger som kommunalt tilskudd til tilgjengelighetstiltak, tilskudd til etablering og til tilpasning av bolig.

Driftsregnskapet for alle ordningene viser et samlet netto mindreforbruk på i alt 192,4 mill.

En vesentlig del av mindreforbruket gjelder ordningen med kommunal bostøtten for beboere i kommunale boliger (BKB), hvor det har vært en nedgang i utbetalingene fra 2020 til 2021.

Mindreutgiftene i denne ordningen utgjør 131,1 mill. Mindreforbruk overført fra 2020 var 54,5 mill. Mindreforbruket skyldes en kombinasjon av lav vekst i gjengs leie, frys i husleiene og færre mottakere i ordningen. Det er inntektsført i alt 186,4 mill. i statlig bostøtte i 2021.

Foto: Fredrik Sørensen

Ordningen med tilskudd til etablering i bolig, er et rente- og avdragsfritt lån over 20 år, som nedskrives med 5 % per år. Ved salg innen 20 år tilbakebetales gjenstående tilskuddsandel til kommunen. Innfridde tilskudd inngår i tilgjengelige midler og tildeles på nytt. I 2021 har det vært i alt 134,2 mill. tilgjengelig i ordningen inkludert mindreforbruket fra 2020 på 33,2 mill. Mindreforbruket utgjør 43 mill. og overføres til 2022.

Bydelene innvilger tilskudd til enkeltpersoner med behov for tilpasning av egen bolig. Det har vært ialt 14,2 mill. tilgjengelig i tilskuddsordningen i 2021. Det er innvilget tilskudd for om lag 5,4 mill. Mindreforbruket

skyldes at det på grunn av pandemien i perioder har vært krevende å gjennomføre hjemmebesøk i forbindelse med saksbehandling av søknadene. Mindreforbruket utgjør 8,8 mill.

Tilskudd til tilgjengelighetstiltak er en ordning hvor borettslag og sameier kan søke om tilskudd for å delvis dekke kostnader ved å bedre inngangspartier og fellesareal, slik av de blir tilgjengelig for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne. Det har vært 11,3 mill. tilgjengelig i ordningen i 2021. Det er gitt tilsagn i 40 saker, og utbetalt nærmere 6 mill. i tilskudd i 2021

Kommunalt boligtilskudd (KBT) er en bostøtteordning forbeholdt alderspensjonister, uføretrygdete og etterlattepensjonister. Utbetalingene har gått ned 3,6 mill. sammenliknet med 2020. Antall mottakere er fallende, og i desember 2021 var det 252 færre mottakere enn i desember 2020. Ordningen ble lukket for nye søkere fra 1.1 2019. Det er utbetalt i alt 32,7 mill. i 2021.

Byomfattende tiltak – avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester (kap. 371)

På dette kapittelet avsettes midler til satsinger, tiltak og utviklingsrettet aktivitet. Midlene finansierer innsats som ofte går over flere budsjettår og det planlegges aktivitet og tiltak ut fra enforutsetning om at gjenstående øremerkede midler til spesifikke formål, overføres til 2022.

Driftsregnskapet

I vedtatt budsjett er det avsatt og øremerket i alt 47,6 mill. til ulike tiltak innen sektoren. Det er i tillegg overført 28,6 mill. i mindreforbruk fra 2020. I revidert budsjett ble det bevilget 38,8 mill. til Oslo for å hjelpe næringslivet gjennom koronakrisen, til bedriftsintern opplæring og til tiltak for å motvirke permitteringer og oppsigelser i et næringsliv som er hardt rammet av pandemien. Uanvendte øremerkede midler i 2021 utgjør 42,2 mill. Av dette gjelder 13,4 mill. i tilskuddsordningen bedriftsintern opplæring og 15,8 mill. kompetansetiltak.

Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester (kap. 375)

På dette kapitlet avsettes midler til kostnader knyttet til fremskaffelse av boliger til vanskeligstilte. Prosjekteringskostnadene overføres til investeringsprosjektene dersom prosjektene realiseres.

Driftsregnskapet viser et merforbruk på 0,6 mill.

ARBEID, INTEGRERING OG SOSIALE TJENESTER

Tabell 2.79 Netto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021	Avvik ordinær drift 2021*
Fagskoleopplæring, kap. 250	-12,4	-	31,6	9,2	22,4	10,8
Voksenopplæring, kap. 294	449,3	447,7	676,2	489,6	186,6	136,8
Velferdsetaten, kap. 315	918,9	898,3	1 111,4	1 029,4	82,0	2,0
Trygdeordninger, kap. 350	6,4	6,6	7,0	7,2	-0,2	-0,2
Kriminalitetsforebygging blant ungdom, kap. 362	3,3	14,2	4,5	3,3	1,2	0,0
Byomfattende tiltak - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester, kap. 371**	-	47,6	58,1	15,9	42,2	-0,0
Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester, kap. 375**	-	0,8	0,8	1,4	-0,6	0,0
Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune, kap. 384	36,0	37,4	38,6	39,3	-0,7	-0,7
Tap på utlån, kap. 427	0,1	4,0	4,0	0,1	3,9	3,9
Bostøtte og boligtilskudd, kap. 428	403,4	516,0	616,3	423,9	192,4	0,0
Sum sektor	1 804,8	1 972,6	2 548,5	2 019,2	529,2	152,6

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

** Kap. 371 og 375 nye fra 2021.

Tabell 2.80 Brutto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester.

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021
Fagskoleopplæring, kap. 250*		143,1	79,2	191,1	182,0
Voksenopplæring, kap. 294*		877,5	808,6	980,2	881,4
Velferdsetaten, kap. 315	1 924,7	1 892,5	1 782,7	1 751,2	1 648,1
Trygdeordninger, kap. 350	6,9	6,4	6,6	7,0	7,2
Kriminalitetsforebygging blant ungdom, kap. 362	4,6	3,3	14,2	4,5	
Byomfattende tiltak - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester, kap. 371**	-	-	47,6	80,3	38,2
Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester, kap. 375**	-	-	0,8	0,8	1,4
Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune, kap. 384	38,0	42,3	39,3	40,6	45,9
Tap på utlån, kap. 427	0,0	0,1	4,0	4,0	0,1
Bostøtte og boligtilskudd, kap. 428	661,1	642,7	693,0	813,3	635,7
Sum sektor	2 635,3	3 607,8	3 476,0	3 872,9	3 439,9

*Overført fra OVK fra 2020

** Kap. 371 og 375 nye fra 2021.

Tabell 2.81 Brutto investering under Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester.

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Velferdsetaten, kap. 315	2,4	5,2	10,3	4,6	5,8
Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune, kap. 384	0,7	1,4	3,3	2,0	1,3
Tap på utlån, kap. 427	0,0	4,0	4,0	0,2	3,8
Sum sektor	3,1	10,6	17,6	6,7	10,9

BYRÅDSAVDELING FOR OPPVEKST OG

Ansvarsområde

Sektoransvaret omfatter grunnskoleopplæring, videregående opplæring, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), fagopplæring, aktivitetsskolen (AKS) og deler av barnevernet (Barne- og familieetaten). Ansvaret for Fagskoleopplæring og Voksenopplæring ligger til Byrådsavdeling for arbeid, inkludering og sosiale tjenester.

Tabell 2.82

Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap (OVK)	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Tall i mill.
					Avvik bud/regn 2021
Brutto driftsutgifter	17 215,0	18 238,7	16 458,8	18 026,7	-212,0
Netto driftsutgifter	14 374,0	15 203,6	14 730,1	15 506,0	302,4
Brutto investeringer i anleggsmidler	323,7	261,6	110,5	393,2	131,6

Punkter som følger er knyttet til realisering av byrådets hovedmål på sektorområdet i 2021:

- Flere tiltak er iverksatt for å styrke innsatsen ved skoler i levekårsutsatte områder og for å redusere de negative konsekvensene av koronapandemien på elevenes læring og trivsel. Innsatsen bidrar til å støtte skolenes utviklingsarbeid og samarbeid med andre tjenester og aktører i bydelene.
- Strategien *Elevmedvirkning – Byrådets strategi for barn og unges medvirkning og påvirkning i skolehverdagen* er vedtatt for å styrke elevenes medvirkning i alle skoler. Strategien skal iverksettes med to sentrale innsatsområder: «Elevdemokrati og aktivt medborgerskap» og «Elevmedvirkning som et pedagogisk prinsipp».
- Flere tiltak er iverksatt for å sikre gode, trygge og inkluderende skolemiljø. Satsingen *Trygge og varme ungdomsskoler* inkluderer nå alle ungdomsskoler i Oslo. For å forebygge og hindre vold og trusler i Osloskolen er strategien *Trygge voksne og trygge barn* utarbeidet. Til strategien ligger en handlingsplan mot mobbing, vold og trusler i Osloskolen.

Koronapandemien

Koronapandemien har synliggjort hvor viktig barnehage, skole og ulike fritidsarenaer er for barn og unges læring og trivsel. Håndtering av pandemien har lagt beslag på mye ressurser på alle nivåer i sektoren, noe som har medført behov for nedprioritere mange utviklingsoppgaver. De ansatte ved skolene har gjennom pandemien lagt ned mye ekstrainsats. Mange skoler har i perioder hatt høyt sykefravær og det har vært utfordrende å skaffe kvalifiserte vikarer.

Perioder med hjemmeskole og liten grad av forutsigbarhet har vært belastende for elevene, både faglig og sosialt. Flere opplæringskontor har meldt bekymring om at også lærlingene er påvirket av de lange periodene med hjemmeskole og lite opplæring i bedrift som pandemien har medført. Både blant søkere til lære plass og læringer med kontrakt er det nå ekstra stort behov for tett oppfølging og ekstra støtte i overgangen fra skole til bedrift og videre gjennom lærlingeløpet.

Det er avsatt betydelige ressurser, både nasjonalt og lokalt, til tiltak som kan bidra til forsterket opplæring og tettere oppfølging for å redusere de negative konsekvensene av koronapandemien. Rapporten fra

Rundt 7000 forventningsfulle elever hadde sin første dag i første klasse i august 2021.

Foto: Utdanningsetaten

den regjeringsoppnevnte arbeidsgruppen som skulle foreslå tiltak for å ta igjen tapt faglig og sosial læring etter pandemien (Parr-rapporten) har gitt verdifull innsikt, og understreker blant annet viktigheten av at tiltakene som iverksettes sees i sammenheng med skolens ordinære, systematiske arbeid med oppfølging av elevenes faglige og sosiale utvikling.

Til tross for en krevende situasjon viser nasjonale prøver ikke tydelige tegn til at pandemien har hatt negativ innvirkning på elevenes resultater. Andelen elever som fullførte og besto videregående opplæring våren 2021 har aldri vært høyere, målt med ettårsindikatoren.

Mål og resultater i virksomheter mv.

Utdanningsetaten

På grunn av koronasituasjonen ble det ikke avholdt eksamener i 2021. Skoleresultatene er likevel i stor grad positive. Resultater fra nasjonale prøver på 5. trinn er stabilt gode, men tilsvarende prøver på ungdomstrinnet viser en liten nedgang. Standpunktarakterene i Oslo i engelsk, matematikk og norsk hovedmål skriftlig er gode og har vært stabile over de siste tre årene til tross for pandemien. Oslo ligger over det nasjonale snittet i alle de tre fagene. Gjennomsnittlig grunnskolepoeng har økt, det samme har andelen som fullfører og består videregående skole. Andelen elever som fullførte og besto videregående opplæring våren 2021 har aldri vært høyere, målt med ettårsindikatoren.

Det vises for øvrig til Utdanningsetatens årsberetning for 2021 for ytterligere oversikt over aktiviteter, innsatser og resultater.

Tabell 2.83 Nøkkeltall for skole

Skole	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Grunnskoleopplæring					
Antall elever totalt	63 904	64 660	65 208	65 864	65 427
herav spesialundervisning, private og kommunale	7,60 %	7,30 %	6,90 %	6,60 %	6,60 %
herav elever med særskilt norskopplæring	20,90 %	19,50 %	18,8 %	18,70 %	18,90 %
Korrigert brutto driftsutgifter til grunnskoleundervisning pr elev	92 383	95 604	102 671	107 433	115 422
Aktivitetskolen					
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (%)	78,40 %	80,60 %	84,5 %	85,90 %	85,40 %
Korrigerte brutto driftsutgifter til SFO, pr komm. bruker	35 001	35 173	36 039	38 703	41 092
Fagopplæring i arbeidslivet					
Antall lærlinger, bostedsfylke Oslo	2 240	2 243	2 413	2 380	2 467
herav lærlinger med rett, bostedsfylke Oslo	1 289	1 469	1 539	1 582	1 700
Antall bestått fag- og svenneprøver	1 399	1 542	1 682	1 548	1 609
Antall nye lærekontrakter i kommunens virksomheter	189	219	231	313	301
Videregående opplæring					
Antall elever ved fylkeskommunale videregående skoler	17 752	17 937	18 276	18 904	19 094
Antall elever pr. lærerårsverk (fylkeskommunale skoler)	11,4	11,3	11,0	11,3	11,2
Voksenopplæring					
Antall deltakere i grunnskoleopplæring for voksne	1 870	1 923	2 067	1 922	2 410
Antall deltakere i spesialundervisning for voksne	585	608	625	539	570
Antall deltakere i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	4 229	3 851	3 264	2 688	
Antall elever i videregåendeopplæring for voksne	1 249	1 385	1 609	1 552	1 839

Kilder: KOSTRA, Dagny (PPT), VIGO (Fagopplæring), GSI (OMK), UDE (VO)

Mål 1 Elever og læringer skal ha et trygt og inkluderende læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Gjennomførte tiltak

Et trygt og inkluderende læringsmiljø er avgjørende for barn og unges trivsel, læring og utvikling. Byrådet har i 2021 fortsatt arbeidet med å styrke læringsmiljøet i Osloskolen.

Gjennom strategien *Motivasjon for læring – byrådets strategi for økt motivasjon og mestringsglede* har byrådet gitt retning om at skolene skal arbeide for å styrke psykisk helse blant barn og unge, og redusere negativt stress og press. Implementeringen av *Strategi for Oslo – en traumeinformert by* er startet opp for å bidra til at skolene jobber ut fra traumeinformerte prinsipper og utvikler større relasjonell velferd for alle elever. Satsingen *Trygge og varme ungdomsskoler* bidrar til å styrke relasjonsarbeid i skolen, og et variert sosialt og trygt tilbud for elevene før og etter skoletid. Blant tiltakene skolene tilbyr er leksehjelp, servering av mat, trening og fritidstilbud før og etter skolen. Satsingen omfatter nå alle ungdomsskoler i Oslo.

Satsingen *Oslohjelpa* er et sektoroverskridende lavterskeltilbud til barn, unge og familier, og skal bidra til at de ved behov får rask og riktig hjelp. *Oslohjelpa* er etablert i alle bydeler og skal videreutvikles ut fra innbyggernes behov. I tillegg er Oslohjelpa-skole iverksatt ved 13 skoler, som skal prøve ut ulike tiltak for tettere samarbeid med bydelenes hjelpetjenester. Videre skal det vurderes om Oslohjelpa-skole skal fortsette i sin nåværende form, eller om arbeidet bør ha en annen innretning der Oslohjelpa-bydel støtter alle tjenester til barn og unge sammen med andre kommunale tjenestetilbud.

Flere tiltak er iverksatt for styrke ansatte i skolens kompetanse i å avdekke vold og overgrep mot barn og unge. Barnehjernervernets kompetanseplattform implementeres i skolen gjennom et samarbeid mellom Utdanningsetaten og KoRus (Kompetansesenter Rus).

Strategien *Trygge voksne og trygge barn* omfatter en handlingsplan mot mobbing, vold og trusler i Osloskolen. Handlingsplanen ivaretar både elev- og ansattperspektivet, og beskriver det som etter opplæringsloven er skoleeiers og skolens ansvar og oppgaver i møte med vold og trusselhendelser i skolen. Planen er bygget opp rundt følgende fire prinsipper:

- Fremme et godt og trygt læringsmiljø og arbeidsmiljø
- Forebygge mobbing, vold og trusler
- Håndtere mobbing, vold og trusselsituasjoner
- Gjenopprette relasjoner og kommunikasjon

Et tiltak i handlingsplanen er et obligatorisk e-læringsprogram for ledere og ansatte i skolen. E-læringsprogrammet skal bidra til kompetanseheving og at alle skoler har gode rutiner for hvordan de skal forebygge, håndtere og følge opp vold og trusselhendelser i skolen.

Sofienberg skole ble tildelt Benjaminprisen 2021. Foto: Utdanningsetaten

Resultatene på Elevundersøkelsen 2021 viser at elevene i Osloskolen generelt opplever at de trives på skolen og at de får god støtte fra lærere. Dette understøttes av i Foreldreundersøkelsen 2021, som viser at foreldrene i stor grad opplever at deres barn trives på skolen, de er fornøyd med støtten deres barn får fra lærerne og de mener at de ansatte på skolen skaper et trygt miljø for læring. Foreldrene mener generelt at dialogen mellom hjem og skole er god.

Tabell 2.84 Elevundersøkelse om mobbing

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Elevundersøkelsen: Mobbing 7.trinn *	1,3	1,3	1	1,3
Elevundersøkelsen: Mobbing 10.trinn*	1,2	1,3	1	1,2
Elevundersøkelsen: Mobbing Vg1 *	1,2	1,1	1	1,2
Foreldreundersøkelsen: Trygt miljø **	83,6 %		> 85,0 %	84,6 %

1) Skala fra 1-5, der 1 er best

2) Hvilken grad foreldre mener medarbeiderne i skolen skaper et trygt miljø for læring til elevene

3) Foreldreundersøkelsen ble ikke gjennomført i 2020, da skolene på grunn av koronasituasjonen måtte holde stengt i den planlagte gjennomføringsperioden.

Mål 2 Elever og læringer skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte

Gjennomførte tiltak

Osloskolens største fortrinn er kvalitet og profesjonalitet, med mange høyt kvalifiserte lærere og ledere. Byrådet har startet arbeidet med en ny og oppdatert strategi for å rekruttere og beholde kvalifiserte ansatte i Osloskolen. Strategien vil omfatte skoleledere, lærere og ansatte i Aktivitetsskolen, og ligge til grunn for relevante tiltak i et kortere og mer langsiktig perspektiv.

Byrådet har lagt til rette for at alle skolene kan oppfylle det statlige kravet til lærertetthet og har bidratt med betydelige midler utover den statlige finansieringen. Det er også lagt til rette for at skoler med særskilte behov får ekstra ressurser og muligheter til høyere lærertetthet enn det nasjonale kravet. Per 01.10.2021 var det 17 skoler som på grunn av rekrutteringsutfordringer ikke oppfylte lærernormen, justert for spesialgrupper og mottaksgrupper. Disse skolene bli fulgt opp særskilt av Utdanningsadministrasjonen med mål om å lukke avvikene i innværende skoleår.

Foto: Heidi Skjebstad i Utdanningsetaten

Flere kompetansetiltak for skoleledere og lærere er iverksatt i 2021, og Byrådet har også videreført satsingen på å heve kvaliteten i Aktivitetsskolen. I løpet av 2021 har flere ansatte i AKS fullført og fått tilbud om videreutdanning i aktivitetspedagogikk, og det er utviklet flere kurs innenfor ulike fagområder for å styrke barnas mestring og læring. Oslo kommunes egen plan for AKS skal revideres i tråd med den nasjonale Forskrift om rammeplan for skolefritidsordningen som gjelder fra 2021.

Tabell 2.85 Lærerkompetanse og elevundersøkelse

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel lærere som har minst 30 studiepoeng i norsk, matematikk eller engelsk på trinn 1-7 og underviser i faget	74,1 %	73,4 %	79,0 %	74,6 %
Andel lærere som har minst 60 studiepoeng i norsk, matematikk eller engelsk på trinn 8-10 og underviser i faget	79,8 %	82,8 %	85,0 %	87,5 %
Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer 7. trinn ¹	4,4	4,4	> 4,5	4,3
Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer 10. trinn ¹	4,0	4,0	> 4,1	4,0
Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer Vg1 ¹	4,0	4,1	> 4,1	4,1

1) Skala fra 1-5, der 5 er best

Mål 5 Alle elever skal ha grunnleggende lese-, skrive- og regneferdigheter tidlig i skoleløpet

Gjennomførte tiltak

De grunnleggende ferdighetene er avgjørende for at elevene skal utvikle kompetanse i alle fag, og skal bidra til mestring av et fremtidig utdannings- og yrkesliv. Byrådet har vært tydelig på at alle elever skal utvikle de

grunnleggende ferdighetene gjennom hele det 13-årige skoleløpet, og at elever med behov for intensiv opplæring skal få det raskt.

Skoleåret 2021/2022 deltar 36 skoler på kompetansetiltak for lærere på 1.trinn, kompetansetiltakene skal bidra til å styrke begynneropplæringen. Tilbudet består av åtte digitale moduler som omhandler sentrale områder innen den første lese-, skrive og matematikkopplæringen, samt hvordan det kan etableres et trygt og inkluderende miljø for læring.

Oslostandard for overgang barnehage, skole og AKS ble utviklet i 2020 for å sikre bedre samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS. Det ble i 2021 ble det gjennomført felles kurs for ansatte i barnehager og skoler for å bidra til gode overganger. Fra august 2021 er ordningen med gratis deltids plass i AKS utvidet til å gjelde også 2. trinn på skolene i bydelene St. Hanshaugen og Frogner. Siden 2015 har andelen elever som deltar i AKS, økt markant. Samlet for Osloskolen har andelen som deltar i AKS, økt fra om lag 76 % i 2015 til om lag 91 % høsten 2021.

Tabell 2.86 Resultat nasjonale prøver

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Nasjonale prøver regning 5. trinn, andel elever på nivå 1	18,0 %	20,6 %	< 15,0 %	20,0 %
Nasjonale prøver lesing 5 trinn, andel elever på nivå 1	16,3 %	17,9 %	< 15,0 %	18,1 %
Andel elever i AKS 1. trinn	95,4 %	96,2 %	98,0 %	96,3 %

Mål 6 Elevenes evne til å skape, gå i dybden, tenke kritisk, utforskende, etisk og bærekraftig på tvers av fag skal utvikles gjennom hele skoleløpet

Gjennomførte tiltak

Gjennom læreplanverket LK20 skal skolen realisere et verdiløft der opplæringen er preget av mer helhet, sammenheng og relevans. Dette fordrer at skolens profesjonsfellesskap driver skolebasert vurdering og kvalitetsutvikling. For å støtte skolene i å drive gode kvalitetsutviklingsprosesser i eget profesjonsfellesskap, og at de deler kunnskap og erfaringer med hverandre, har Utdanningsetaten inngått et treårig partnerskap med Høgskolen i Innlandet og Universitetet i Oslo/FIKS. Alle skoler er organisert i nettverk med andre skoler, noe som bidrar til kunnskapsspredning på tvers og til å gjøre skolene til bedre læringspartnere for hverandre. Utdanningsetaten samarbeider med ulike miljøer i universitets- og høgskolesektoren om prosjekter som har som formål å styrke opplæringen og elevenes læring.

Byråds strategi for digital praksis og læringsteknologi ligger til grunn for Utdanningsetatens handlingsplan med tiltak. For å bistå skolene med innføring og bruk av digitale verktøy i undervisningen, er det etablert et veilederteam for læringsteknologi. I tillegg til å holde kurs og veilede skoleledere og lærere, drifter veilederne også et eget Microsoft Team som er åpent for alle ansatte i Osloskolen. Her kan alle lærerne i Osloskolen stille spørsmål og motta brukerstøtte og veiledning i de ulike tjenestene i Skoleplattform Oslo.

Utdanningsetaten i Oslo og Lesesenteret ved Universitetet i Stavanger har mottatt støtte fra Norges forskningsråd til å gjennomføre det 3-årige forskningsprosjekt *Gameplay*, med oppstart høsten 2021. 30 skoler deltar i prosjektet. Hovedmålet med forskningsprosjektet er å utvikle en metode for å oppdage hvilke førsteklasinger som står i fare for å utvikle lesevaner så tidlig som mulig. I tillegg er Utdanningsetaten partner i et FOU-prosjekt finansiert av KS, som undersøker hvordan læringsanalyse kan brukes til å finne elevens faglige nivå og tilpasse opplæringen bedre til hver enkelt elev. Utdanningsetaten samarbeider også med Universitetet i Oslo om *DigiLiv*, et 3-årig FoU-samarbeid med støtte fra Forskningsrådet. I prosjektet utvikles tverrfaglige læringsdesign innen temaet folkehelse og livsmestring i tett samarbeid med lærere, elever og forskere. Målet er å skape innovative læringsmiljøer som gir elever mulighet til å erfare abstrakt kunnskap på engasjerende og meningsfulle måter, ved bruk av nye digitale teknologier som virtuell virkelighet (VR) og utvidet virkelighet (AR).

Tabell 2.87 Nasjonale prøver

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Elevundersøkelsen: Motivasjon 7. trinn ¹	3,9	3,8	> 4,1	3,7
Elevundersøkelsen: Motivasjon 10. trinn ¹	3,6	3,5	> 3,7	3,5
Nasjonale prøver, lesing 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	19,7 %	21,0 %	< 17,0 %	22,4 %
Nasjonale prøver, regning 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	25,5 %	23,7 %	< 22,0 %	25,2 %
Elevundersøkelsen: Vurdering for læring 7. trinn ¹	3,9	3,8	> 4,0	3,7
Elevundersøkelsen: Vurdering for læring 10. trinn ¹	3,4	3,4	> 3,5	3,4
Elevundersøkelsen: Vurdering for læring Vg1 ¹	3,5	3,5	> 3,5	3,5
Grunnskolepoeng	43,2	44,7	> 44	44,7

1) Skala fra 1-5, der 5 er best

Mål 7 Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv

Gjennomførte tiltak

Byrådet har støttet en ordning for mer grunnskoleopplæring og forebygging av frafall gjennom tiltaket *Fundament*. Målgruppen for tiltaket er ungdom med lave grunnskolepoeng og som er i risikogruppen for å falle fra videregående skole. *Fundament* skal bidra til å forberede ungdommer på videregående opplæring, og vektlegger både sosiale ferdigheter og emosjonell utvikling i kombinasjon med styrking av faglige ferdigheter. Elevene bruker ikke av opplæringsretten sin det skoleåret de velger å benytte seg av tilbudet. Etter to år med utprøving og et driftsår ble *Fundament* høsten 2021 formelt tatt inn i tilbudsstrukturen som et tilbud i oppfølgingstjenesten i Oslo skolen og er nå et byomfattende tiltak.

OT Ulven er et tiltak for ungdom med rett til videregående opplæring som befinner seg i SaLTø-målgruppa. *OT Ulven* prøves ut med prosjektfinansiering fra områdesatsingene i Oslo skoleåret 2021-2022, og er i dag et tilbud til 15 elever. Skolen, barnevernet i bydelen og forebyggende politi peker på gode resultater for ungdommene i tilbudet.

Guttas Campus er en 14 dagers intensiv læringscamp som finner sted de to første ukene av sommerferien, tilbudet er gratis og frivillig. Målgruppen er gutter som nettopp er ferdige med 9. klasse, som sliter på skolen og samtidig har et ønske om å utvikle seg faglig, sosialt og personlig. Guttene kommer fra ulike skoler i Oslo, og rådgiverne på skolene er sentrale samarbeidspartnere i utvelgelsen. Rådgiverne kan orientere og motivere for deltakelse, men guttene søker selv i samråd med sine foreldre. Utvalgte lærere og veiledere deltar også på læringscampen. I etterkant får hver elev personlig oppfølging og støtte gjennom året i 10. klasse, og i den kritiske overgangen mellom ungdomsskole og videregående skole. Resultatene så langt er gode og viser at et flertall av deltagerne går på videregående skole eller får opplæring i bedrift.

Tilbudet ved Abildsø gård har som hovedmål å bidra til å forebygge frafall fra skole og arbeidsliv ved at elevene mestrer opplæringen på egne skoler bedre. Tilbudet driver tilpasset opplæring gjennom undervisningsopplegg med praktisk tilnærming og tett voksenkontakt. Rundt 20 grunnskoler er omfattet av tilbudet, som gis til 40 elever fra mellomtrinnet og 20 elever fra ungdomsskolen. Den enkelte elev deltar på tilbudet en dag i uka gjennom hele skoleåret. I tillegg er det tilbud for rundt 15 videregående elever årlig fra 4 ulike videregående skoler innenfor utdanningsprogramet Bygg- og anleggsteknikk.

Foto: Heidi Skjebstad i Utdanningsetaten

Tabell 2.88 Fullført og bestått videregående opplæring

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel elever som søker yrkesfaglig utdanningsprogram	27,8 %	27,8 %	>29 %	26,8 %
Fullført og bestått videregående opplæring i løpet av fem år (%) ¹	78,6 %	81,1 %	82,0 %	
Fullført og bestått VG1, VG2 og VG3 årlig (%)	81,2 %	83,8 %	85,0 %	85,2 %

1) Tallene kommer høst 2022

Mål 10 Skole- og opplæringskapasiteten skal møte forventet vekst i antall barn, elever og læringer og bidra til et trygt og godt skolemiljø

Gjennomførte tiltak

Det ble i 2021 ferdigstilt tre større skoleprosjekter, i tillegg startet Vika videregående opp i leide lokaler, disse er:

- Vika videregående skole (oppstart i leide lokaler i Cort Adelers gate 30)
- Nordstrand ungdomsskole (ny skole)
- Vestli skole (nybygg)
- Ruseløkka skole (nybygg)

Av mindre prosjekter ble utvidelse og rehabilitering av Tveita og Østensjø skole ferdigstilt og det ble satt opp midlertidige lokaler på Ris skole for ungdomsskoleelever fra Skøyen. På Vulkan 19 er det leid inn lokaler for å øke kapasiteten i den videregående skolen. Flere mindre rehabiliteringsprosjekter og tilpasninger stod også ferdig til skolestart.

Nordstrand ungdomsskole ble åpnet i august 2021.

Foto: Utdanningsetaten

Skolebehovsplan 2022-2031 ble avgitt av byrådet til tilleggsinnstillingen til Sak1/2022, og ligger nå til behandling i bystyret. Flere skoleprosjekter er forsinket i forhold til opprinnelig planlagt fremdrift. Det er derfor igangsatt prosesser der underliggende virksomheter i fellesskap forsøker å identifisere muligheter for å reversere forsinkelsene, slik at noen av skoleprosjektene kan ferdigstilles noe tidligere enn hva som fremgår av skolebehovsplanen.

Utdanningsetaten sørger for involvering og medvirkning i utviklingen av skoleanlegg. Andre kommunale behov som krever egne areal identifiseres i tidlig i prosjektene gjennom involvering av relevante aktører og interessenter. Høringen av skolebehovsplanen skal være relevant for skolens brukere, spesielt elever, så vel som andre interessenter. I utarbeidelsen av forprosjektene har etaten egne rutiner for brukermedvirkning. Ulike måter å involvere elevene mer på utvikles gjennom å innarbeide medvirkningsprosessene i undervisningsopplegget, og Utdanningsetaten har et pågående forskningsprosjekt på elevmedvirkning. I 2021 var flere elever enn tidligere involvert i medvirkningsprosessene, blant annet på Haugerud, Trosterud, Lofsrud og Stovner.

Byrådet har satset stort på yrkesfagene gjennom iverksetting av tiltak som Oslomodellen for et seriøst arbeidsliv, strategien Yrkesveien og Arbeidslivets skolesekk. I 2021 har Utdanningsetaten videreutviklet arbeidslivets skolesekk for rekruttering til blant annet Helse- og oppvekstfag og Bygg- og anleggsgfag. Utdanningsetaten samarbeider med Oslobygg KF og Byggenæringens landsforening om rekruttering av flere jenter til byggebransjen. De videregående skolene samarbeider med opplæringskontorene gjennom de yrkesfaglige nettverkene, og overgangen fra skole til lære plass gjennom praksis i faget yrkesfaglig fordypning er særlig vektlagt. Innføring av fagfornyelsen og utvikling av vurderingskompetanse har også stått sentralt i nettverkens arbeid i 2021.

Arbeidet med å styrke kvalifiseringen av søkere til lære plass har vært viktig i 2021, blant annet

gjennom trening i å skrive søknader og øve på jobbintervjuer, utprøving i lærebedrift og støtte til språkutvikling i læretiden. I videregående opplæring har det siden 2019 blitt gjennomført en forsterket innsats for forberedelse til læretid og overgang fra skole til læretid i et samarbeid mellom noen skoler med yrkesfag og Utdanningsetaten. Arbeidet med formidlingsplan, læreplassregnskap og en egen læreplasskoordinatorfunksjon på disse skolene er videreført i 2021.

Oslo har mål om at 1 av 3 skal søke yrkesfag, og vi ser nå at flere elever søker seg til yrkesfag enn tidligere. Skoleåret 2021/ 2022 var det 1 av 4 som søkte seg til et yrkesfaglig utdanningsprogram.

Det har også vært en tydelig økning i søkere fra Oslo som ønsker læreplass. I 2021 var måltallet for nye lærekontrakter 2050, men det ble godkjent 1923 nye lære- /opplæringskontrakter. I tillegg har 231 læringer fra Oslo fått lærekontrakter i andre fylker. Det ble formidlet 707 søkere til læreplass gjennom formidlingsprosessen i 2021, noe som er det høyeste antallet registrert formidlet i Oslo noen gang. Det er en utfordring at antall søkere til yrkesfaglige utdanninger øker mer enn antallet nye læreplasser. Det har i 2021 vært mangel på læreplasser i kommunale virksomheter, spesielt i Helse- og oppvekstfag og Elektrofag.

At elever som står igjen uten læreplass får tilbud om Vg3 i skole, er ikke en god nok løsning. For elevene er det uheldig at de ikke får sitt forespeilede opplæringsløp og heller ikke knyttet kontakt med arbeidslivet. For bedriftene er det mer attraktivt å ansette arbeidstakere som har fullført læretid i bedrift og dermed har opparbeidet seg viktige erfaringer med arbeidslivet og yrket. Byrådet har i 2021 startet arbeidet med en byrådssak om læringer og læreplasser, og vil fremover styrke innsatsen for å fremskaffe flere læreplasser og praksisplasser for Osloskolens yrkesfagelever.

Tabell 2.89 Elevplasser og opplærings- og lærekontrakter

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Antall nye elevplasser	1 400	204	1 490	1 480
Antall nye opplærings- og lærekontrakter	1 962	1 903	2 050	1 923

Budjettkapitler - Utdanningsetaten

Utdanningsetaten har samlet på sine kapitler hatt koronarelaterte brutto utgifter på 326 mill. i 2021. Utgiftene knytter seg blant annet til høyere sykefravær og behov for vikarer, kjøp av smittevernutstyr, digitale verktøy og ekstra renhold. Utdanningsetaten har ved regnskapsavleggelsen ikke en samlet oversikt over omfanget av sparte utgifter og tapte inntekter ved skolene som følge av smitteverntiltak. Basert på rapportering fra skolene i 2021 er sparte utgifter på nivå med tapte inntekter for etaten som helhet. Det kan forventes mindreutgifter og mindreinntekter på grunn av pandemien i 2021 blant annet til oppholdsbetaling aktivitetsskolen, seminarer, tjenestereiser, kurs og kompetanseutvikling.

I 2021 ble Utdanningsetaten kompensert for koronarelaterte utgifter på til sammen 294,6 mill. Avviket mellom brutto utgifter og kompensasjon var i 2021 på 31,5 mill

Elever utenfor skole. Foto: Hege Skjebstad i Utdanningsetaten

Utdanningsetaten (kap. 200)

Utdanningsetaten har ansvar for drift, utvikling, oppfølging og veiledning av utdanningsvirksomheten innenfor de lover, rammer og retningslinjer som nasjonale og kommunale myndigheter fastsetter.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et merforbruk på 130,5 mill. i 2021.

De viktigste postene som påvirker resultatet i 2021 er:

- Akkumulerte merutgifter på 380,1 mill. vedrørende prosjekterings- og utredningsutgifter til Oslobygg KF. Påløpte prosjekteringsutgifter refunderes senere når byggeprosjektene realiseres og husleieavtale signeres.
- Tilbakeføring av avsatt pensjonspremie, føring av premieavvik og amortisering av premieavvik SPK inkl. arbeidsgiver avgift med 84,5 mill. til inntekt. I tillegg kommer midler avsatt til fremtidig amortisering av tidligere års premieavvik og arbeidsgiver avgift på 22,1 mill.

Øremerkede midler på 87,5 mill. er i hovedsak knyttet til Utdanningsløftet med 87 mill. i bevilgninger over statsbudsjettet i 2020 og 2021 og tildelt gjennom Utdanningsdirektoratet og Kompetanse Norge. Grunnet den pågående pandemien har gjennomføringen blitt noe forsinket.

Investeringsregnskapet

Av et nettobudsjett på totalt 324,4 mill. ble det investert for 237,6 mill. i 2021. Totalt mindreforbruk på investeringskapitlet er 86,9 mill.

Mindreforbruket skyldes i hovedsak forskyvninger i innkjøpstidspunkt for inventar og utstyr til skoler og mva-refusjon. Undervisningsbygg Oslo KF foretar innkjøp av inventar og utstyr og viderefakturerer Utdanningsetaten eksklusiv mva. Det er derfor tilsvarende mindreinntekt fra mva.-kompensasjon på kapitlet på 99,0 mill.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (kap. 203)

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) skal hjelpe barnehagene og skolene i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for bedre å tilrettelegge for alle barn, unge og voksne med spesielle behov. PPT er Oslos sakkyndige instans og utarbeider sakkyndig vurdering der opplæringsloven og barnehageloven krever det.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 16,9 mill. i 2021. Mindreforbruket er fordelt med 4,5 mill. sentralt og 12,4 mill. på PPT-seksjonene. Korrigert for mindreforbruk av statlige, kommunale og andre øremerkede midler på 0,7 mill. er mindreforbruket 16,2 mill. Av disse er bla. 5,8 mill. tildelt til prosjekter som ikke fanges opp av øremerkede midler, og videreføres i 2022 (Class- observasjon 3,4 mill., Språksterk 2,4 mill.). Avsatte midler til opplæring og kurs står ubenyttet i 2021 på grunn av koronapandemien. Planlagte tiltak er utsatt til 2022 (ca. 1,8 mill.). PPT har slitt med å få kvalifiserte søkere på utlyste stillinger og har dermed et mindreforbruk på lønn på 3,3 mill. Merinntekter på sykelønnsrefusjoner er på 2,5 mill.

Grunnskolen (kap. 210)

Kapitlet omfatter drift av alle grunnskolene.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 287,2 mill. i 2021 og knytter seg i hovedsak til mindreforbruk ute på skolene. Totalt er det om lag 120 grunnskoler. Gjennomsnittlig mindreforbruk på skolene er 2,7 % av tildelt driftsbudsjett.

Statlige, kommunale og andre øremerkede midler utgjør til sammen 85,3 mill. Dette er midler til blant annet etterutdanning, den kulturelle skolesekken og andre kompetansehevende tiltak som tildeles UDE

for skoleår eller en lengre periode. Siden det er avvik mellom skoleår og budsjettår så overføres ubrukte midler til nytt budsjettår. Korrigert for dette er mindreforbruket på 201,9 mill.

Skolene har samlet sett et mindreforbruk på 230,0 mill., hvorav 7,6 mill. er øremerkede midler. Korrigert for dette er mindreforbruket på skolene 222,4 mill.

De sentrale koststedene har samlet sett et mindreforbruk på 57,2 mill., hvorav 77,7 mill. er mindreforbruk øremerkede midler. Korrigert for øremerkede midler er det merforbruk på sentrale koststeder på 20,5 mill. Hovedårsaken til merforbruk på sentrale koststeder på Kap.210 og 230 er avsetningen av merforbruk energi på 79,3 mill.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser et merforbruk på 2,1 mill. i 2021, og finansieres ved overføring fra driftsregnskapet i 2022.

Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (kap. 211)

Aktivitetsskolen er hjemlet i opplæringsloven og er et tilbud til alle barn fra 1.-4. trinn og barn med særskilte behov fra 1.-7. trinn før og etter skoletid.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 25,6 mill. i 2021. 30,7 mill. av mindreforbruket er knyttet til Aktivitetsskolene. Mindreforbruket ute på tjenestestedene fordeler seg på drøye 100 aktivitetsskoler. De sentrale koststedene har samlet sett et merforbruk på 5,0 mill. På prosjekt 29990000 Ekstrautgifter i forbindelse med koronasmitte er det et merforbruk på 4,0 mill. Korrigert for dette var det reelle merforbruket 1,0 mill., som i hovedsak skyldes økning i tildeling til barn med særskilte behov i skolene og friskolene.

Byrådet har utvidet tilbudet om gratis deltidsplass på AKS for ennå flere. Foto: Utdanningsetaten

Videregående skoler (kap. 230)

Kapitlet omfatter drift av alle videregående skoler.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 123,6 mill. i 2021 som knytter seg i hovedsak til mindreforbruk ute på skolene, og fordeler seg på totalt 32 videregående skoler.

Statlige, kommunale og andre øremerkede midler utgjør til sammen 7,7 mill. Korrigert for dette er mindreforbruket på 115,9 mill.

Skolene har samlet sett et mindreforbruk på 152,8 mill., hvorav 7,7 mill. er øremerkede midler.

De sentrale koststedene har samlet sett et merforbruk på 29,2 mill. i 2021. Hovedårsaken til merforbruk på sentrale koststeder på kap. 210 og 230 er avsetningen av merforbruk energi på 79,3 mill.

Fagopplæring (kap. 231)

Kapitlet omfatter utbetaling av lærlingtilskudd med statlig fastsatte satser, utgifter til prøvenemder og utvikling av fagopplæringen.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 22,6 mill. i 2021. Statlige øremerkede midler har et mindreforbruk på 10,9 mill. Mindreforbruket på statlige øremerkede midler er knyttet til tildelinger fra Udir i forbindelse med Vekslingsmodell, Samfunnskontrakten, Yrkesfagløftet og Utdanningsløftet. I tillegg kommer mindreforbruk på prosjekter som ikke er øremerket på 5,7 mill., 1,7 mill. i mindreutgifter til Lærlingtilskudd og 4,2 mill. i mindreforbruk på Fagopplæring sentralt koststed (avdeling for fagopplæring).

Korrigert for øremerkede midler utgjør resultatet et mindreforbruk på 11,7 mill.

Bydelsoppgaver (kap. 271)

Kapitlet omfatter sentrale avsetninger til inventar og utstyr i nye kommunale barnehager og investering i IKT-infrastruktur for barnehagene og barnevernet. Av et investeringsbudsjett på totalt 54 mill. i 2021, ble det investert for 16,3 mill. Totalt gjenstår det investeringsmidler på 37,7 mill. på kapitlet. Mindreforbruket skyldes at periodisering av utgiftene er forskjøvet i tid. Midlene vil bli benyttet i 2022.

Mål og resultater i virksomheter mv. - Barne- og familieetaten

Barne- og familieetatens oppgave er å gi tilrettelagte tilbud og omsorg til barn og unge. Etaten tilbyr bydelene plasser i barneverninstitusjoner, kommunale beredskapshjem og familiehjem tilknyttet institusjoner. Etaten ivaretar kommunens hasterberedskap utenom bydelsbarnevernets åpningstid. Etaten har også ansvar for kvalitetskontroll og godkjenning av kommunale og private barneverninstitusjoner i Oslo. Videre tilbyr etaten avlastningstiltak for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Etaten driver kompetanse- og metodeutvikling for å bidra til å utvikle det helhetlige barnevernet i Oslo.

Tabell 2.90 Nøkkeltall for kap. 360 Barne- og familieetaten

	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
<i>Oppholdsdager/døgn:</i>					
Barneverninstitusjoner (BFE)	24 275	21 018	17 970	18 204	17 953
Beredskapshjem (BFE)	12 340	11 165	10 991	10 603	11 049
Familiehjem (BFE)	5 458	4 899	4 525	3 485	3 396
Hjemmebaserte barneverntiltak (BFE)	730		0	255	6 712
Private barneverninstitusjoner (barn og ungdom)	33 153	25 049	18 340	17 180	13 633
Private familiehjem	33 531	33 624	30 128	31 728	26 265
Avlastnings- og barnebolig (BFE)	7 896	8 006	7 494	7 227	7 063
Gruppeavlastning (BFE)	1 964	1 755	1 395	1 096	1 200
Total produksjon (dag/døgn)	119 347	105 516	90 843	89 523	87 271
<i>Annet:</i>					
Antall barn med barneverntiltak i løpet av året	609	572	540	537	623

Økning i resultatet for hjemmebaserte tiltak er ny aktivitet og nye tiltak som BFE har startet i sitt arbeid med omstilling av tjenestetilbudet.

Mål 1 Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Gjennomførte tiltak

Barne- og familieetaten har i 2021 evaluert veiledningstilbudet for fosterhjem, der fosterforeldre, barnevernstjenester og barn og unge ble invitert til å delta i arbeidet. Det er positive tilbakemeldinger på tilbudet, og rapporten gir et godt kunnskapsgrunnlag som etaten vil bruke til å videreutvikling av veiledningstilbudet. Siden arbeidet med å rekruttere nye fosterhjem har vært krevende i lang tid, både i

Oslo og nasjonalt, vil Barne- og familieetaten ta initiativ til en rekrutteringsstrategi for Oslo kommune, i samarbeid med bydelene. Etaten vil parallelt jobbe aktivt med nye metoder og tilnærminger i rekrutteringsarbeidet. Oslo kommunes fosterhjemsarbeid er også med i Bufdirs nasjonale kampanjesatsning, med annonseringen på kino, tv og i sosiale medier. Etaten jobber parallelt med å bredde kampanjen ut i Oslo og omegn.

Barne- og familieetatens tiltak skal oppleves trygge og dekke behovene til de barn og unge som trenger slike tilbud. Tjenestene skal bygge på den beste tilgjengelige kunnskapen om hva som virker og være tilpasset det enkelte barns individuelle behov. Etaten har foretatt endringer og tilpasninger i sitt tjenestetilbud, basert på den reduksjonen etaten har sett i bydelenes bruk av institusjonstiltak til fordel for økt bruk av hjelpetiltak i hjemmet. Som en følge av dette, har etaten redusert antall institusjonsplasser med fem i 2021. Samtidig med avvikling av døgnplasser har etaten hatt en betydelig økning i kapasiteten i de hjemmebaserte, arenafleksible tiltakene. Disse tiltakene er for noen barn et alternativ til institusjonsplass eller fosterhjem.

Barne- og familieetaten utarbeidet i 2021 en ny policy for medvirkning, for å sikre at utviklingen av etatens tjenester samsvarer med hva som oppleves trygt og nyttig for barn og unge. Etaten har i 2021 også gjennomført en omfattende kompetanseutredning for sine institusjonstiltak. Utredningen tar spesielt for seg hva som kjennetegner de barn og unge som mottar barneverntiltak i institusjon i dag, både nasjonalt og i Oslo spesielt. Utredningen tar for seg hvilke hovedutfordringer det er for barns behov for omsorg, ivaretagelse og endringsarbeid.

Barne- og familieetaten har i 2021 videreutviklet innhold og metodikk på Adamstuen ungdomstiltak, der målgruppen er barn og unge mellom 12 og 18 år som er på vei inn i, eller er i en kriminell løpebane. Utviklingsarbeidet omfatter også Visterflo ungdomstiltak for ungdom som viser alvorlige atferdsvansker og som derfor trenger omsorg og behandling. På begge institusjonene rettes innsatsen både mot de ulike systemene rundt ungdommene og også direkte inn mot ungdommene. En grundig kartlegging av barnet og barnets nettverk legges til grunn for behandlingsplanene. Arbeidet forutsetter et tett samarbeid med bydel. Barne- og familieetaten har i 2021 fortsatt arbeidet med å utvikle et arenafleksibelt tilbud for målgruppen til

Adamstuen ungdomstiltak, med multisystemisk arbeid som involverer skole, pedagogisk psykologisk tjeneste, politi, barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk, bydelenes fritidstilbud, NAV, Konfliktrådet, SaLT og Uteseksjonen.

Mål 8: Barn og unge skal oppleve et barnevern som er trygt, nyttig og samarbeidende sett fra barn og unge selv

Gjennomførte tiltak

Barns rett til medvirkning er en grunnleggende rettighet og verdi i barnevernet, samtidig som godt tilrettelagt medvirkning er en forutsetning for å kunne møte barnas ønsker og behov på en god måte og for at barna selv skal være reelle samarbeidspartnere. Dette gjennomsyrrer alle deler av etatens arbeid. Barne- og familieetaten har i 2021 gjennomført en fag- og kompetanseutredning med anbefalinger om, og forslag til, opplæringsmoduler for miljøterapeuter og annet fagpersonell ved institusjonene. Sammen med styrking av veiledningsprogrammet for fosterhjem skal dette fremme samarbeid og barns egne muligheter for påvirkning. Det er nå blitt standard at barn og unge i fosterhjem har tilbud om å snakke med veilederne av fosterforeldrene, sammen med fosterforeldre eller alene.

For å sikre likeverdige tjenester og at tiltakene er trygge og virkningsfulle, startet Barne- og familieetaten startet i 2021 arbeidet med standardisert forløp, der formålet er å forhindre uønsket variasjon i institusjonstilbudet. Standardisert forløp beskriver oppfølgingen av barnet fra inntak, underveis i tiltaket og overgangen til eventuelle videre tiltak. Institusjonene legger til grunn felles overordnede målsettinger og et felles kunnskapsgrunnlag, der barnets behov står i sentrum. Tiltakene skal være forsvarlige og være tilpasset det enkelte barn, og medvirkning, kartlegging, samarbeid med familie, skole, barnevernstjenester og helsetjenester er viktig gjennom hele forløpet.

For å ha et nært samarbeid med barnet og barnevernstjenesten gjennom barnets opphold i institusjon, har

Barne- og familieetaten vektlagt standardiserte kontaktpunkter mellom tiltakene og aktuell barnevernstjeneste. Under pandemien har det vært færre fysiske møtepunkter enn ønskelig. Kontakten mellom barneverninstitusjonen og barneverntjenesten starter opp i forbindelse med vurderingen av aktuelt tiltak for det enkelte barn. Under opphold i tiltaket avholdes ansvarsgruppemøte etter oppsatt avtale, der barnet ofte velger selv å delta i disse møtene.

Barneverntiltaket utarbeider rapporter gjennom barnets opphold i tiltak som oversendes barneverntjenesten. Det er også en dialog mellom institusjon og aktuell bydel om konkrete avklaringer, drøftelse av problemstillinger, tilrettelegging av samvær mv. Barnet ønsker ofte også selv å ha kontakt med sin kontaktperson i barneverntjenesten.

Arbeidet med Barne- og familieetatens *Ungdomsråd*, som ble opprettet høsten 2020, ble videreført og videreutviklet i 2021. Ungdomsrådet, som har seks medlemmer og møtes omlag annenhver måned, har bistått i en rekke saker, blant annet i mange høringer, samt med innspill til Pasient- og brukerombudet.

Rapporten «*Et godt sted å bo*», som ble utarbeidet og lansert i første del av 2021, har gjennom året blitt brukt som et kunnskapsgrunnlag for andre utviklingsprosjekter i Barne- og familieetaten. Rapporten er en oppsummering av samtaler med 14 barn og unge som bor på barnevernstiltak i Oslo kommune. Det skal nå igangsettes et tilsvarende arbeid for barn og unge som bor i fosterhjem. Metode, intervjuguide og plan for arbeidet er ferdigstilt og vil bli gjennomført i 2022.

Barne- og familieetaten har i 2021 startet arbeidet med å utvikle forslag til en Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet. Etaten skal blant annet sammenstille erfaringer fra «barnevernsøvelser» som bydelene har gjennomført, samt benytte informasjon fra barn og unge for å utvikle forslag til god praksis. Arbeidet inkluderer utvikling av en kompetansepakke som skal sikre læring, trening og veiledning i standarden. Dette skal understøtte en praksis der FN's barnekonvensjon er tydelig integrert i barnevernets arbeid. Videre skal den legge til rette for at barn og unge kan snakke trygt med barnevernet og oppleve seg som reelle samarbeidspartnere.

Tabell 2.91 Hastetilbud

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Hastetilbud fremskaffet innen 2 timer	100 %	100 %	100 %	98,5 %
Oppholdstid i institusjoner for hasteflytting			Maks 4 uker i 75 % av sakene	80 %
Ventetid på fosterhjem ¹⁾			Reduksjon fra 2020	
Ventetid for barn på tilpasset institusjonstilbud og familiehjem*)			Reduksjon fra 2020	

¹⁾ Det foreligger så langt ikke entydige tall som kan illustrere ventetiden.

Driftsregnskapet

Det økonomiske resultatet for etaten endte på et merforbruk tilsvarende 43,0 mill. kroner. Etatens mindreinntekter for salg av tiltak tilsvarer 67,7 mill. kroner. Mindreutgiftene til etaten tilsvarer 24,7 mill. kroner. 7,4 mill. kroner av mindreutgiftene følger av innsparinger i tiltakene og knyttes til lavere kapasitet og belegg enn budsjettert. Variable kostnader som avhenger av belegget i tiltakene, er betydelig lavere enn de faste kostnadene som er uavhengige av hvorvidt det er barn i tiltakene. Kostnadsnivået på tiltakene kan ikke fullt ut tilpasses et lavere belegg. Alternativer er avvikling av tiltak. Etaten har spart inn 17,3 mill. kroner i administrasjonen. Dette knytter seg til ledigholdelse av stillinger, utsatte kurs- og kompetansetiltak, samt utsatt vedlikehold av eiendommer.

Investeringsregnskapet

Av et regulert budsjett på 10,3 mill. ble det investert for 1,2 mill. i 2021, noe som gir et mindreforbruk på 9,1 mill. Investeringsmidlene er blant annet benyttet til å anskaffe fire elbiler. Disse blir først levert og betalt i 2022. Det er også et mindreforbruk knyttet til innføring av nytt arkivsystem Acos Websak.

OPPVEKST OG KUNNSKAP

Tabell 2.92 Netto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021	Avvik ordinær drift 2021*
Utdanningsetaten, kap. 200	338,5	254,2	228,9	359,4	-130,5	-218,0
Pedagogisk-psykologisk tjeneste, kap. 203	196,6	209,3	243,5	226,6	16,9	16,2
Grunnskolen, kap. 210	9 806,5	10 003,3	10 549,1	10 261,9	287,2	201,9
Aktivitetsskolen, kap. 211	621,9	588,1	675,7	650,1	25,6	25,6
Videregående skoler, kap. 230	3 014,4	3 240,6	3 345,8	3 222,3	123,6	115,8
Fagopplæring, kap. 231	174,6	208,8	238,4	215,8	22,6	11,7
Sum Utdanningsetaten (OVK)	14 152,4	14 504,3	15 281,5	14 936,2	345,3	153,3
Barne- og familieetaten, kap. 360	221,6	219,4	224,4	267,4	-43,0	-45,8
Avsetning husleie skoler, kap. 208	-	6,4	0,1	-	0,1	0,1
Sum sektor	14 374,0	14 730,1	15 506,0	15 203,6	302,4	107,5

* Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

Tabell 2.93 Brutto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021
Utdanningsetaten, kap. 200	768,4	767,6	298,4	660,7	763,2
Pedagogisk-psykologisk tjeneste, kap. 203	213,3	214,4	224,6	258,5	245,8
Grunnskolen, kap. 210	10 417,1	10 871,6	10 671,2	11 408,8	11 483,4
Aktivitetsskolen, kap. 211	934,8	1 008,0	804,8	1 071,6	1 062,6
Videregående skoler, kap. 230	3 310,8	3 369,1	3 440,7	3 563,7	3 604,5
Fagopplæring, kap. 231	315,2	342,8	305,2	371,4	372,5
Fagskolen, kap. 250*	119,6	-	-	-	-
Voksenopplæring, kap. 294*	871,2	-	-	-	-
Sum Utdanningsetaten	16 950,4	16 573,5	15 745,0	17 334,7	17 532,0
Barne- og familieetaten, kap. 360	583,8	619,7	707,4	691,9	678,2
Avsetning husleie skoler, kap. 208	-	-	6,4	0,1	-
Bydelsoppgaver, kap. 271	24,1	21,8	-	0,0	28,6
Sum sektor	17 558,3	17 215,0	16 458,8	18 026,7	18 238,7

* Overført til AIS i løpet av 2020

Tabell 2.94 Brutto investeringer i anleggsmidler i virksomheter under Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Utdanningsetaten, kap. 200	278,8	94,6	324,4	237,6	86,9
Grunnskolen, kap. 210	20,2	-	4,5	6,6	-2,1
Videregående skoler, kap. 230	-	-	-	-	-
Bydelsoppgaver, kap. 271	19,8	13,6	54,0	16,3	37,7
Barne- og familieetaten, kap. 360	4,9	2,3	10,3	1,2	9,1
Sum sektor	323,7	110,5	393,2	261,6	131,6

BYRÅDSAVDELING FOR BYUTVIKLING

Ansvarsområde

Sektoransvaret omfatter kommunens planlegging og oppfølging innenfor arealforvaltning, byggesaker, kulturminnevern, bytransformasjon, eiendomsutvikling og områdepolitikk. Sektoren skal sikre en samordnet areal- og transportplanlegging som muliggjør en bærekraftig og grønn byutvikling.

Oslotrær – Lommeskog i Bjørvika. Foto: Bykuben

Tall i mill

Byrådsavdeling for byutvikling (BYU)	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik bud/regn 2021
Brutto driftsutgifter	956,2	987,3	886,4	1 068,8	81,5
Netto driftsutgifter	263,1	246,5	511,9	362,8	116,3
Brutto investeringer i anleggsmidler	328,6	356,7	223,5	767,0	410,3

Punkter som følger er knyttet til realisering av byrådets hovedmål på sektorområdet i 2021:

- Byrådet fortsetter å legge til rette for økt boligbygging. I 2021 ble det gitt byggetillatelse til 3208 nye boligenheter, tilsvarende som i 2020 (3200). Dette er en økning på 13 % fra 2019.
- Byrådet har en stor portefølje av egenplaner og har igangsatt planlegging flere steder i byen.
- Byrådet har, i samarbeid med SINTEF og CICERO, utviklet en metode for å kunne sammenligne og rangere klimagassutslipp av ulike plangrep etter klimapåvirkning. Dette verktøyet skal brukes i revisjon av kommuneplanens arealdel.
- Byrådet startet i 2021 opp revisjon av småhusplanen og høyhusstrategien.
- Byrådet fremmet i 2021 planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel.
- Byrådet har hatt utredning om utenriksfergene på offentlig ettersyn.
- Byrådet fremmet reguleringsplan for nytt stamnett som oppfølging av nytt vannbehandlingsanlegg.
- Byrådet har, som arbeidsgrunnlag for Statsforvalterens arbeid med Østmarka Nasjonalpark, i samarbeid med Viken i 2021 gjennomført kulturminne-kartlegging i Østmarka nasjonalpark.
- Byrådet har i 2021 gjennomført høring av forslag til ny kulturmiljømelding.
- Byrådet har i 2021 kjøpt flere eiendommer, bl.a. tomt til utvidelse av Ellingsrud skole og del av Veterinærhøyskolen. Veterinærhøyskolen sikrer viktige arealer til blant annet formål som skole, flerbrukshall, barnehage, park, lokalbibliotek og ulike kulturformål i denne delen av byen.
- Byrådet har solgt tidligere Deichmanske hovedbibliotek etter at kommunen ikke hadde bruk for bygget. Nye eiere overtok i 2021 med planer for nytt liv i bygget, og salget innebar inntekt på 245 mill. til bykassa. I 2021 ble også eiendom ved Vestbanen solgt. Salgsprosessen ble gjennomført i samarbeid med Statsbygg og kommunens andel av kjøpesummen ble på 255 mill.
- Byrådet har ryddet opp i tidligere generasjoners miljøsynder på avfallsdeponiet på Langøyene og åpnet øya i sommersesongen 2021, slik at Oslos befolkning igjen kunne benytte øya.
- Byrådet har i samarbeid med private utbyggere gjennom utbyggingsavtaler sikret bidrag til bl.a. gjennomføring av ulike park- og grøntområder og gang-/sykkel-forbindelser. Av større tiltak finansiert gjennom utbyggingsavtaler, ble Tiedemannsparken, Lilleplassen og deler av sentral tverrforbindelse og vestre parkdrag på Ensjo, samt Nycotorget og Flisatorget på Lillo/Storo ferdigstilt i 2021.
- Byrådet har lagt til rette for å benytte forkjøp på egne vegne. I 2021 har kommunen kommet til enighet med selgerne av Odins gate 4 og Amtmann Meinichs gate 14D om overdragelse og kjøpesum.

- I 2021 fortsatte midlertidig prosjekt Filipstad infrastruktur arbeidet med å revidere kvalitetsprogrammet på Filipstad og hovedtyngden av arbeidet med å utrede strukturen for utenriksfergetrafikken ble gjennomført. Medio 2021 startet byrådet forhandlinger med grunneierne på Filipstad om juridisk bindende utbyggings- og gjennomføringsavtaler.

Olafiagangen på Grønland Foto: Byantropologene

Koronapandemien

Byutviklingssektorens virksomheter er i all hovedsak kontorbedrifter og har med unntak av en periode høsten 2021, hatt hjemmekontor siden mars 2020. Sektoren har benyttet digitale møter, som har begrensinger når det gjelder kreativt arbeid. Den digitale kompetansen i sektoren har økt betydelig. Byrådet ser også at tilrettelegging av digitale løsninger for publikum, som digitale infomøter, tas positivt imot og deltakelsen har økt sammenlignet med tidligere. Nødvendige fysiske møter og befaringer har vært avholdt. For flere har det vært utfordrende å jobbe hjemme, særlig for de hvor skolene og barnehagene i perioder har vært stengte. Tross ulike utfordringer har sektoren holdt hjulene i gang.

Bilfritt byliv

Arbeidet med å gjøre byen mer attraktiv og tilgjengelig for alle er blitt videreført også i 2021. En stor del av tiltakene har i år vært lokalisert til Tøyen og Grønland, bl.a. er første del av oppgradering av gata Grønland gjennomført. I 2021 startet også arbeidet med å oppgradere og realisere flere lekeplasser og aktivitetsområder i tråd med mulighetsstudien for lek og aktivitet som ble gjennomført i 2020.

Som tidligere år har man fortsatt arbeidet med å bidra til flere benker, bedre belysning, flere strømuttak på torg, i tillegg til mer grønt og beplantning. Tiltaket «Sentrumsbonde» mottok nylig en internasjonal pris for arbeidet med å stimulere til mer dyrking i byen.

Områdesatsinger

I Oslo gjennomføres de tre områdesatsingene Groruddalssatsingen (2017-2026), Oslo sør-satsingen (2018-2026) og Oslo indre øst-satsingen (2019-2026). Satsingene er samorganisert på overordnet nivå og er inndelt i et program for nærmiljøutvikling og to tjenesteutviklingsprogrammer; et for sysselsetting og kvalifisering og et for oppvekst og utdanning. Hovedmål, innretning og overordnede føringer er utviklet i samarbeid med staten, som bidrar med om lag 50 % av finansieringen.

I 2021 pågikk det på tvers av de tre geografiske satsingene 59 prosjekter i Delprogram oppvekst og utdanning, enten i regi av bydelstjenester eller Utdanningsetaten – eller i samarbeid, 19 prosjekter i Delprogram sysselsetting, i regi av de bydelvisse NAV-kontorene, NAV Tiltak, Oslo Voksenopplæring eller Velferdsetaten – eller i samarbeid mellom disse, og 95 større eller mindre prosjekter i Delprogram nærmiljø, i regi av bydelene, Kulturetaten, Deichmann, Bymiljøetaten og Oslobygg. Prosjektene er i ulike faser.

Opprustet bakgård i Breigata på Grønland Foto: Simon Steinsvik

Det har vært enkelte utfordringer knyttet til framdrift i 2021 innenfor alle tre delprogram, grunnet den pågående pandemien. I Delprogram nærmiljø knytter det seg primært til medvirknings- og inkluderingsarbeidet som ligger som en grunnpilar i alle prosjekter, og som har vært krevende å gjennomføre. For å nå beboere har flere bydeler videreutviklet digitale plattformer som ble opprettet i 2020. For de to tjenesteutviklingsprogrammene har presset på NAV og skolene under pandemien ført til delvis nedprioritering av utviklingsarbeid, noe har ført til at enkelte nye prosjekter har fått forsinket oppstart eller har blitt litt endret. Til tross for pandemiutfordringer har flere prosjekter gått fra konsept- og planleggingsfaser over til gjennomføring, som oppgradering av Rudolf Nilsens plass, Skilpaddeparken på Rudshøgda og nærmiljøhuset på Romsås. Prosjektene Asperuddumpa på Holmlia, grendehuset på Sletteløkka og Veitvetparken ble ferdigstilt i 2021. Innenfor tjenesteutviklingsprogrammene gikk flere prosjekter over i implementeringsfasen, og det jobbes med å forankre bedre arbeidsmetoder og nye tilbud i ordinære tjenester, blant annet ny karriereveiledningsmetodikk i Voksenopplæringen og kodekursing som del av Navs arbeidstreningstilbud.

Oslo kommune overtok Veterinærhøgskolen i desember 2021
Foto: Eiendoms- og byfornyelsesetaten

Boligpolitikk

Bystyret behandlet i februar 2020 byrådssak 145/19 Nye veier til egen bolig (sak 47/2020). Saken angir hvordan byrådet ønsker å utvide den nåværende boligpolitikken med nye mål og flere virkemidler for å hjelpe grupper som har vanskeligheter med å klare å kjøpe en egnet bolig på grunn av kraftig boligprisvekst og begrensninger i bankenes adgang til å gi boliglån.

I arbeidet med pilotprosjekter for å teste ut etablererboligmodell er det i 2021 jobbet med forprosjektering av to piloter. Det er også gjennomført en konseptvalgutredning for pilotprosjekt i Hagegata 30. Byrådet har jobbet videre i dialog med OBOS med sikte på å etablere et felles selskap for salg av boliger innenfor tredje boligsektor. Sak om opprettelse av boligselskap vil legges frem for bystyret tidlig i 2022.

Medvirkning i koronas tid

Byrådet er opptatt av gode og reelle medvirkninger i alle prosesser. Som følge av korona har byrådet i 2021, som i 2020, arbeidet med digitale verktøy og digital gjennomføring, samt alternativer for fysisk medvirkning innenfor smittevernreglene, der dette var mulig. Heldigital deltagelse viser seg å passe godt for mange, men enkelte grupper kan nok oppleve at kun digitale møter blir en barriere for å delta. I arbeidet med revisjon av kommuneplanenes arealdel har byrådet benyttet møter med sentrale representanter for ulike befolkningsgrupper, deriblant Sentralt eldreråd, Sentralt ungdomsråd, Råd for personer med funksjonsnedsettelse og Råd for kjønns- og seksualitetsforhold. I forbindelse med revisjon av småhusplanen som berører mange, har byrådet benyttet borgerpanel. En gruppe på 20-30 personer som representerer ulike geografiske områder har deltatt på flere samlinger for å gi innspill til planarbeidet.

Mål og resultater i virksomheter mv.

Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400)

Eiendoms- og byfornyelsesetaten skal bidra til at Oslo blir en funksjonell og miljøvennlig klimaby med flere boliger og bedre bomiljø i tillegg til å bidra til byutvikling i tråd med gjeldende kommuneplan. Etaten ivaretar bykassens eierrolle for grunneiendom og er ansvarlig for eiendomsforvaltning, utvikling, salg, samt eventuell ekspropriasjon til kommunale formål. Etaten bidrar også til gjennomføring av byutvikling, transformasjon og boligbygging gjennom koordinering av utbyggingsprosesser, inngåelse av utbyggingsavtaler og kjøp til kommunale formål. Etaten er pålagt oppgaver etter plan- og bygningsloven, konsesjonsloven, lov om kommunal forkjøpsrett til leiegårder og lov om oreigning av fast eiendom (ekspropriasjon).

Det legges til rette for rekreasjon og badeliv på Langøyene

Foto: Eiendoms- og byfornyelsesetaten

Etaten administrerer og koordinerer arbeidet med samarbeidsorganet «Levende Oslo». «Levende Oslo» vært nært knyttet til byrådets bilfritt bylivssatsning, og i 2021 er arbeidet med et «bylivsbarometer» for Oslo sentrum stått sentralt. Bylivsbarometeret skal bidra til å måle omfanget og utviklingen av bylivet og bruken av byen. Sekretariatet for Levende Oslo samarbeider med Bymiljøetaten (BYM) om utvikling av digital plattform for barometeret som ventes publisert i 2022. Arbeidet med ny bylivsundersøkelse for Oslo sentrum, Grønland og Tøyen er startet opp og vil bli videreført i 2022.

Det pågår transformasjon av flere områder, i tillegg til fortetting i den allerede bygde byen. Nye boligområder bygges og nærmiljøer etableres. Etatens fokus har i 2021 vært å bidra til gjennomføring av byutvikling og sikre at kommunens behov for sosial og teknisk infrastruktur ivaretas. Dette gjøres ved å erverve og avsette eiendom til skoler, omsorgsinstitusjoner, idrettsanlegg, friområder m.m., regulere kommunal eiendom til ønsket formål og sørge for at private grunneiere bidrar til opparbeidelse av nødvendige fellestiltak som parker, plasser og annen teknisk infrastruktur i byens nye boligområder.

Bystyret behandlet i sak 47/20 byrådssak 145/19 Nye veier til egen bolig. Etaten har i 2021, sammen med Oslobygg KF utarbeidet KVV for Hagegata 30 og arbeidet videre med grunnlaget for aktuelle piloter for etablererboliger. Etaten har også sammen med Plan- og bygningsetaten utredet behov og kartlagt kommunens handlingsrom for å tilrettelegge for alternative boformer. Etaten har videre arbeidet med flere reguleringsplaner der alternative boformer og boliger for nye målgrupper vurderes.

Tabell 2.96 Nøkkeltall for kap. 400 Eiendoms- og byfornyelsesetaten

Kap. 400 Eiendoms- og byfornyelsesetaten	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Tomtefestekontrakter	623	623	623	605	607
Tomteleiekontrakter	479	481	478	495	493
Antall områdeplaner/reguleringsplaner	2	0	5	2	0

Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby; sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter

Etaten arbeider med reguleringsplaner dels for å oppfylle behov for flere boliger, dels for å sikre kommunaltekniske arealer og dels for å sikre mindre arealer som inngår i byutvikling, som for eksempel grøntdrag, parker o.l. For tiden arbeider etaten med 12 reguleringsplaner hvor flere inneholder areal planlagt til grøntområder og/eller aktivitetsområder. Måltall for 2021 var to vedtatte planer, mens resultatet ble ingen.

Etaten deltar i et samarbeidsprosjekt med Plan og bygningsetaten, Bymiljøetaten og grunneierne Avantor og OBOS med formål å forsøke å sikre en stor park i Nydalen. Deltakerne i prosjektet kom i 2021 fram til et forslag til utforming av parken, som anbefales lagt til grunn for videre arbeid med pågående reguleringsplaner. Endelig størrelse og utforming av parken vil avgjøres av bystyret i forbindelse med politisk behandling av planforslagene.

Etaten overvåker og har ansvar for etterdrift av Oslo kommunes nedlagte avfallsdeponier på Langøyene, Stubberud, Rommen og Grønmo. I 2021 ble det samlet opp 157 909 m³ metangass fra Rommendeponiet tilsvarende 2 818 tonn CO₂-ekvivalenter. Gassen ble energiutnyttet i fjernvarmeanlegget til Tokerud varmesentral. Fra det tidligere deponiet på Grønmo ble det samlet opp 2 705 910 m³ deponigass tilsvarende 20 820 tonn CO₂-ekvivalenter. Dette er en økning på 8 % fra foregående år.

Hele gassproduksjon på Grønmo ble faklet. I følge Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) kommer energigjenvinningsløsningen i drift igjen i første halvår 2022. Det er videre utført tiltak på deponiet på Langøyene hvor det bl.a. etableres et toppdekke som håndterer og reduserer utslipp av deponigass.

Langøyene – slik skal det bli når arbeidene er ferdig

Foto: Asplan Viak

Tabell 2.97 Regulerte eiendommer og klimagassreduksjon

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Regulerte eiendommer med friområde, park, torg eller idrettsareal*		2	2	2
Reduksjon i utslipp av klimagass (metan)*		166 664 m ³	160 000 m ³	157 909m ³

* Ny resultatindikator fra 2020. Utslippsreduksjon er regnet som totalt mengde oppsamlet metangass ila et år fra Rommendeponiet

Tilrettelegge for økt boligbygging

I 2021 har etaten videreført arbeidet med å tilrettelegge for at private utbyggere skal bidra til å sikre gjennomføring av nødvendig offentlige rom og teknisk infrastruktur i indre og ytre by gjennom avklaring av bruk av rekkefølgebestemmelser og gjennom utarbeidelse av utbyggingsavtaler. Det er vedtatt 10 avtaler i ulike områder i byen. Avtalene bidrar bl.a. til å sikre bygging av parker og grøntområder, turveisforbindelser, gang- og sykkelvei m.m. Måltallet var 15 vedtatte avtaler i 2021, mens årsresultatet ble 10 vedtatte avtaler. Avviket skyldes i all hovedsak forsinkelser i forhandlingene på grunn av pandemien, men også den rettslige usikkerheten innenfor rettsområdet antas å ha påvirket fremdriften i forhandlingene. Kommunens adgang til å sette rekkefølgebestemmelser, og etterfølgende inngå utbyggingsavtaler, har i 2019 og 2020 vært rettslig prøvet i forbindelse med utbyggingen i Tullinkvartalet. Kommunen tapte i tingretten, men vant i lagmannsretten. Høyesteretts ankeutvalg besluttet i 2021 at motpartens anke over lagmannsretten ikke ble fremmet for Høyesterett. Borgating lagmannsretts dom er rettskraftig, og kommunen vant saken.

I 2021 ble det vedtatt kjøp av to eiendommer – tomt til utvidelse av Ellingsrud skole og del av Veterinærhøgskolen. I desember overtok kommunen Veterinærhøgskolen fra staten. Med kjøpet av ca. ¾ av Veterinærhøgskolen er bl.a. arealer til formål som skoler, flerbrukshall, barnehage, park, lokalbibliotek og ulike kulturformål sikret i denne delen av byen. Totalt er det vedtatt kjøp for over 1,3 mrd. I 2021 har byrådet også forhandlet fram avtale om overdragelse av Ormsund Leir fra Oslo Havn KF.

Etaten har for tiden ca. 12 reguleringsplaner i arbeid. Måltallet for 2021 var 2 vedtatte planer, mens resultatet ingen. Avviket skyldes ulike forsinkelser i aktuelle planprosesser.

Tabell 2.98 Utbyggingsavtaler og -saker

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Antall inngåtte utbyggingsavtaler	13	10	15	10
Rekkefølgekrav – andel saker som blir vurdert	100 %	100 %	100 %	100 %
Fremme saker om strategiske kjøp	3	3	2	2
Antall regulerte eiendommer	5	2	4	0

Sikre nødvendige arealer for kommunale behov og ivareta kommunens eieransvar og eierinteresser på en god og effektiv måte innenfor byutviklingssektoren

I tillegg til strategiske kjøp, gjennomfører etaten sikring av nødvendige arealer for kommunale virksomheter der investeringene dekkes over de ulike virksomheters budsjett. Dette gjelder erverv av grunn eller bruksretter i forbindelse med opparbeidelse av veier, turveier, gang- og sykkelveier mm.

I 2021 arbeidet etaten med mange oppdrag om midlertidig og permanent erverv av arealer, hvorav større prosjekter har vært tilknyttet Østre parkdrag (Ensjø), Tvetenveien (Teisen/Hellerud), Bygata Øst og Søren Bullsvei (Furuset) og Østre Aker vei, Fornebubanen og Vannforsyningsprosjektet. I 2021 har det videre vært gjennomført skjønn i flere saker - Gyldenløves gate (ekspropriasjonsskjønn park), Korsvoll flerbrukshall (avtaleskjønn) og Malmøya (veirett). Etaten har i oppdrag å erverve eiendommer for å realisere Fornebubanen og er engasjert for grunnervervsoppdrag for ny vannforsyning og til stamnett-prosjektet. I 2021 ble det vedtatt ekspropriasjon for gjennomføring av reguleringsplan på Klosterenga.

Eiendoms- og byfornyelsesetatens reguleringsplanforslag for Økern torg ble lagt ut til offentlig ettersyn sommeren 2021
Illustrasjon: Ghilardi+Hellsten Arkitekter AS

Etaten innhenter oversikt over ledige bygg fra alle kommunens bygningsforvaltere. I 2021 ble 2 bygg avklart til kommunal bruk eller salg/utleie. Måltallet settes ut fra erfaring etter hvor mange bygg forvaltende virksomheter avklarer for annen bruk, salg eller riving. Dette tallet har i mange år vært ca. 10 bygg årlig. I 2020 var resultatet 13 bygg. Resultat for 2021 er vesentlig lavere enn erfaring fra seneste år. Dette kan skyldes at de bygg som nå gjenstår som uavklarte, utgjør en restportefølje som er særlig tidkrevende å finne etterbruk eller avklaring for. Etaten har hatt flere oppdrag med å kartlegge kommunale behov, strategi og ervervsbehov for ulike bygg i kommunal eller statlig eie, herunder fremtidig bruk av Romsås senter, Veterinærhøyskolen, Munchmuseet på Tøyen og Ormsund Leir.

I 2021 er det utført flere større og mindre vedlikeholdstiltak i etatens bygningsportefølje, bl.a. brannsikkerhetstiltak. Plan for fremtidig bruk av Skar leir ble vedtatt i 2018, og etaten er i gang med å realisere innholdet i planen og planlegger ny teknisk infrastruktur i leiren. Dette innebærer nye vann- og avløpsledninger med system for rensing, strømfordelingssystem for bygg, samt system for oppvarming basert på bergvarme. Oppstart av tiltak på Skar leir har blitt forsinket da det etter markedseksposering ble avdekket at det ikke var tilstrekkelig finansiering til å iverksette tiltak med den konsekvens at det ikke har påløpt kostnader i 2021, og et mindreforbruk i regnskapet. Etaten har gjennom budsjettjusteringer fra drift til investering sikret tilstrekkelig finansiering. Etter planen vil arbeidene starte opp våren 2022. Arbeidet med totalrehabiliteringen av driftsbygningen på Bakkeløkka gård er i sluttfasen og i 2021 har etaten jobbet med uteområdet og å slutføre arbeidet på våningshuset. Det er i flere investeringsprosjekter periodiseringsavvik grunnet forsinkelser i arbeidet med inngåelse av kontrakter med entreprenører.

Hauskvartalet er regulert til byøkologisk kulturkvartal. Utviklingen skal strekke seg etter miljøambisjonene i miljøprogrammet som ble utarbeidet i 2017. Det gjelder også for den nye kulturarenaen, hallene, som skal bygges i kvartalet. Prosjektet skal gjennomføres som en samspillsentreprise. Etaten har i 2021 jobbet med å optimalisere prosjektet for å se på om kostnadene kunne tas ned slik at prosjektet kan realiseres innenfor bevilget budsjetttramme. Arbeidet skjer i tett samarbeid med Kulturhuset Hausmania.

I 2021 har etaten mottatt 40 meldinger eller forespørsel om melding ved overdragelse av leiegårder som utløser kommunal forkjøpsrett. Alle meldingene omfatter saker som faller inn under loven, men flere overdragelser faller utenfor Oslo kommunes instruks for forkjøp. Det er derfor fattet vedtak om ikke å benytte forkjøpsretten uten forutgående ordinær saksbehandling for 15 saker. I 2021 er det ikke fattet vedtak om å benytte forkjøpsrett på vegne av leietakerne i noen saker. Oslo kommune har heller ikke benyttet forkjøpsretten på egne vegne i 2021. Bystyret fattet i 2019 og 2020 vedtak om å benytte forkjøpsretten for Odins gate 4 og Amtmann Meinichs gate 14D. Da det ikke ble oppnådd enighet om kjøpesummen ble det begjært skjønn i begge saker. I 2021 har kommunen kommet til enighet med selgerne av de to bygårdene om overdragelse og kjøpesummen for disse. I slutten av 2021 mottok etaten melding om overdragelse av en større eiendomsportefølje, som omfattet i alt 17 leiegårder.

Tabell 2.99 Kjøp og avklaring av eiendom

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Erverv (kjøp)*	630 mill.	953,2 mill.	1 000 mill.	1 300 mill.
Antall eiendommer avklart kommunal bruk, salg, utleie	11	13	10	2
Oversikt kommunale behov og ledige eiendommer	100 %	100 %	100 %	100 %
Festetomter - inntekt	69,3 mill.	68,1 mill.	64 mill.	74 mill.
Utleie - inntekt	143,8 mill.	144,7 mill.	142 mill.	150 mill.
Andel forkjøpssaker sendt til vurdering	100 %	100 %	100 %	100 %

* Beslutning og forhandling med ulike eiendomsaktører er tidkrevende. Det er viktig å se måltall/midler til kjøp over flere år.

Saksbehandlingen skal være effektiv, ha fokus på mulige digitale eller automatiserte løsninger og sikre involvering på tvers av sektorene

I 2021 har etaten fulgt opp tverrsektorielle tiltak i eiendomsstrategien ved å samle og systematisere kommunens arealbehov, samt fremmet forslag til investeringsprogram for kjøp i områder der kommunen ikke har tilstrekkelig og egnet eiendom for å sikre utbygging av nødvendig kommunal infrastruktur.

Etaten har også videreutviklet digitalisering, standardisering, automatisering og forenkling av arbeidsprosessene innen økonomi, innkjøp, HR og saksbehandling/arkiv.

Tabell 2.100 Samarbeidsgrupper og digitalisering av hjemmelsarkivet

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Videreføre/delta i ulike samarbeidsarenaer, herunder å være sekretariat, samt lede prosjektgruppe for oppfølging av byrådets eiendomsstrategi	regelmessig	regelmessig	regelmessig	regelmessig
Fulldigitalisering av anskaffelsesprosessen*		2. halvår	2. halvår	forsinket

* Ny indikator fra 2021

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet på ordinær drift viser et mindreforbruk på 1,9 mill. Kapitlet hadde i tillegg ubrukte øremerkede midler på 16,2 mill., som i hovedsak skyldes forskjøvet fremdrift utredningsarbeid og tiltak i forbindelse med prosjektene Kommunal boligpolitikk og Tredje boligsektor.

Fornebu-utbyggingen (kap. 416)

Investeringene på Fornebu har blitt styrt gjennom et felles infrastrukturprosjekt og et prosjekt for opprydding av forurensing. Prosjektene er gjennomført i regi av staten (v/Statsbygg) og Oslo kommune. Statsbygg og Oslo kommune har avviklet prosjektorganisasjon for infrastrukturutbyggingen på Fornebu. Resterende forpliktelser vil bli fulgt opp gjennom tre avtaler som infrastrukturprosjektet har inngått med utbyggere. Avtalene vil bli fulgt opp av representanter fra Statsbygg og Oslo kommune.

Oslo kommune og Fornebu Boligspare AS inngikk i 2001 kjøpekontrakt om overdragelse av Oslo kommunes eiendomsmasse på Fornebu. I henhold til kjøpekontrakten overtar kjøper de enkelte delområder mot betaling. Partene har senere inngått endringsavtaler, oppgjørsavtaler mv. til kjøpekontrakten. I henhold til kjøpekontrakten med senere endringer ble siste hovedoppgjør gjennomført ved årsskifte 2015/16, med overføring av resten av eiendomsmassen på Fornebu til OBOS. I tillegg er det avtalt at Oslo kommune skal ha tilbakebetalt en andel av OBOS' fortjeneste ved salg av husbankboliger. Beløpet forfaller til betaling i takt med at boligene bygges. De årlige forfallsbeløpene er usikre, da de avhenger av utbyggingsaktivitet og type boliger som bygges. Dette styres av utbygger. Beløpet er begrenset til 125,0 mill. (2005-kr).

Investeringsregnskapet

Det regulerte investeringsbudsjettet for 2021 var på 32,4 mill., og det ble overført 10,4 mill. i bidrag til infrastrukturprosjektet. Regulert budsjett for salg (avregning ift "husbankboliger") var på 30,5 mill., og det ble inntektsført 2,0 mill.

Andre utbyggingsformål (kap. 425)

Kapitlet omfatter strategiske kjøp, kontraktsforpliktete eiendomskjøp mv., oppgradering/ utvikling av prioriterte tiltak og salg av kommunal eiendom. Det er foretatt investeringer for 337,8 mill. av et samlet regulert investeringsbudsjett på 705,3 mill.

Avsetning til strategisk eiendomskjøp ble i 2019 tatt ut av investeringsbudsjettet. Det ble i stedet gjort en avsetning i driftsbudsjettet på kap 192 Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter for å dekke rentekostnader tilsvarende lånefinansiering av eiendomskjøp. Ordningen er videreført i perioden 2021-2025.

Investeringsmidler til strategisk eiendomskjøp vil først komme inn i budsjettet når det foreligger et konkret kjøp.

Det er et regulert budsjett til strategiske kjøp, kontraktsforpliktete eiendomsserverv mv. på 390,4 mill., og det er regnskapsført 53,0 mill. Midlene skal primært nyttes for kjøp av eiendom til kommunale formål som skoler, barnehager og omsorgsinstitusjoner, samt til kjøp av eiendom for å utløse boligbygging i transformasjonsområder, fortetting/utbedring i eksisterende boligområder og kjøp av tilgrensende eiendommer for å øke kommunens eiendomsverdier og utnyttelsesmuligheter. Forhandlinger om kjøp av større eiendommer i Oslo er tids- og ressurskrevende. For større skolekjøp gjennomføres disse gjerne som en integrert del av ulike konseptvalgutredninger og planprosesser.

Etaten forhandler ofte med flere eiere parallelt for å sikre en best mulig løsning byutviklings- og prismessig for Oslo kommune. I tillegg skjer de fleste kjøpene ved direkte forhandlinger med eiere og utviklere, som gjerne har andre behov og planer for framtidig bruk og utvikling av egen eiendom. Kommunens bruk av midler til strategiske eiendomskjøp må følgelig vurderes over flere år.

Utedoene ved Gressholmen kro er erstattet med et nytt uu-tilpasset toalettbygg.

Foto: Eiendoms- og byfornyelsesetaten

Det er gjennomført div. oppgraderinger, utbedringer, mv. ved Maridalsveien 3, samt vanntilførsel/toalettanlegg på øyene for om lag 3,1 mill. av et regulert budsjett på 28,7 mill. Av hensyn til den daglige driften ved Hausmannsgt. 34-38 (Kulturhuset) er investeringsprosjektet delt opp i delprosjekter. I tråd med reguleringsplanens bestemmelser skal alle tiltak planlegges og gjennomføres med høy grad av brukermedvirkning. Skisseprosjektet er gjennomført, og prosjektet gjennomføres som samspillsentreprise. Etaten har i 2021 jobbet med å optimalisere prosjektet for å se på om kostnadene kan tas ned slik at prosjektet kan realiseres innenfor bevilget budsjetttramme. Regulert budsjett er på 75,0 mill., og det er regnskapsført 0,8 mill. Prosjektet er i gang med prosjektering og det forventes større utgifter i kommende år. Det er i tillegg et regulert budsjett på 52,4 mill. til Skar leir, hvor det arbeides med prosjektering, og 25,0 mill. til Dikemark – demning, hvor det er behov for midlertidige sikringstiltak, samtidig som man forbereder anskaffelse av permanente utbedringstiltak.

Det er et regulert budsjett på 133,8 mill. til prosjektet Langøyene, og det er regnskapsført 257,8 mill. til gjennomføring av prosjektet. Ettersom prosjektet er berettiget mva-kompensasjon vil netto kostnader være 206,3 mill. Det gir et merforbruk på 82,5 mill. i regnskap for 2021, hvorav 44,5 mill. dekkes i budsjett 2022, og 38 mill. som skulle vært viderefakturert Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) i 2021 gjennomføres i 2022. Dette skyldes både at prosjektaktiviteter ble avsluttet tidligere enn forutsett i forbindelse med periodisering av budsjettmidlene, og at prosjektet etter avtale har avventet med å fakturere REG. Etter at tillatelse fra miljømyndighetene forelå og entreprenør var engasjert, ble tiltak på Langøyene igangsatt våren 2020. Tiltakene skal sikre deponiet og legge til rette for rekreasjon og badeliv for Oslos befolkning. Det er avsatt totalt 512,5 mill. til å gjennomføre tiltakene, hvorav 74 mill. er tildelt som statstilskudd i forbindelse med korona-pandemien. I 2021 ble stabilitet av avfallsfyllingen sikret, størstedelen av sletta tildekket og tilsådd, og store deler av sjøarbeidene ble ferdigstilt.

Skiltprogram på Grønmo. Foto: Eiendoms- og byfornyelsesetaten

Regulert budsjettet for eiendomssalg i 2021 var på 495,0 mill., og det er gjennomført salg for til sammen 570,0 mill. Salgsinntektene i 2021 skyldes i hovedsak salg av tidligere Deichmanske bibliotek (245 mill.) og tre parseller ved Vestbanen, kalt «Trekanttomten» (255,3 mill.).

Områdesatsinger

Groruddalssatsingen, Oslo indre øst-satsingen og Oslo sør-satsingen (kap. 481, 482 og 483) er fra og med 2019 samorganisert i en overordnet struktur og inndelt i tre delprogram: Oppvekst og utdanning, sysselsetting og nærmiljø. I de to førstnevnte delprogrammene gjennomføres det tiltak og prosjekter på tvers av områdesatsingene, mens arbeidet innenfor nærmiljøprogrammet i all hovedsak skjer innenfor geografisk avgrensede «områdeløft» i hver av bydelene.

Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp

Innenfor områdesatsingene er det Delprogram nærmiljø som er mest direkte koblet til det overordnede målet om å sikre gode nærmiljø og trygge bo- og oppvekststeder. Alle de tre delprogrammene bidrar i tillegg til å nå mål innenfor andre sektorområder. Dette gjelder særlig hvordan innsatsene innenfor delprogrammene oppvekst og utdanning og sysselsetting bidrar inn mot mål under kapittel 7 Arbeid, integrering og sosiale tjenester og kapittel 8 Oppvekst og kunnskap.

Tabell 2.101 Områdesatsingene

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel av tildelte midler til områdesatsingene som er fordelt til tiltak i løpet av året*		92,50 %	100 %	100 %
Andel avsluttede prosjekter i Områdesatsingene som implementeres i linjen*			80 %	**
Andel statistiske data i monitoreringssystem for å følge med på utvikling i alle lokalområder i Oslo som er oppdatert i løpet av året		100 %	100 %	100 %

* Indikatoren tar utg.pkt. i tildelte midler det aktuelle rapporteringsår. Dette var nytt fra 2020. Tidligere var det regnet ut andel av tildelte midler, inkl. overførte midler fra tidligere år. Med mål om at forbruket over tid skal ligge på nivå med tildelingene er rapporteringspraksis endret, for å unngå at det rapporteres et for høyt mindreforbruk.

**Indikatoren var ny fra 2021 og har vist seg lite egnet som indikator og det har vært vanskelig å innhente tall. Indikatoren er ikke videreført i budsjett 2022.

Oslo sør-satsingen (kap. 481)

Oslo sør-satsingen gjennomføres i Bydel Søndre Nordstrand, med nærmiljøinnsats rettet særlig mot lokalområdene Rudshøgda/Mortensrud og Holmlia syd.

Ved utgangen av 2021 pågikk det i Delprogram nærmiljø 20 prosjekter, hovedsakelig på Holmlia senterområde og Rudshøgda. Høsten 2021 sto ny park og aktivitetsområde i Asperuddumpa på Holmlia og Sjakkplassen i Holmliaparken ferdig. I tillegg er det gjennomført en rekke mindre strakstiltak og deloppgraderinger i Holmliaparken, herunder etablering av ny ballbinge, nye sitteelementer og ny beplantning. Det er i 2021 bevilget 22,2 mill. til bygging av ny park på Rudshøgda. Parken skal, etter innspill fra lokale

barnehagebarn, få navnet Skilpaddeparken. Det er også bevilget 10 mill. til utvikling av et bibliotekkonsept for barn og unge på Holmlia bibliotek, inspirert av Biblo på Tøyen. Det er gitt tilsagn på totalt 4,3 mill. fordelt på 13 søknader gjennom bomiljøtilskuddsordningen til lokale lag, foreninger og boligsammenslutninger. Prosjektene rommer store uteromsoppgraderinger, ulike barne- og ungdomsaktiviteter, lokale arrangementer og mindre lekeplasser.

Åpningsfest i Asperuddumpa på Holmlia.
Foto: Espen Skran

Innenfor Delprogram oppvekst og utdanning pågikk det ved utgangen av 2021 12 prosjekter som del av Oslo sør-satsingen. Det er blant annet jobber med utvikling av skolebiblioteket som møteplass og læringsarena på Stenbråten og Prinsdal skoler, igangsettelse av arbeid med konsept for nærmiljøskole på Lusetjern skole og utvikling av «nærmiljøbarnehager». I prosjektet «Teknologihagen» på Bjørnholt vgs. jobbes det med å utvikle et konsept for tettere samarbeid mellom elektrofagutdanningen, næringslivet og nærmiljøet, med fokus på grønn teknologi.

I Delprogram sysselsetting pågår totalt 14 prosjekter innenfor Oslo sør-satsingen, både i regi av NAV i bydelen og i samarbeid med andre bydeler, i regi av statlig NAV og i regi av Voksenopplæringen og Velferdsetaten. Blant prosjekter som er igangsatt i 2021 er «Inntektssikring ved lange kvalifiseringsløp», som er et samarbeid mellom NAV i bydelene Søndre Nordstrand og Gamle Oslo. Målet er å unngå at folk ikke deltar i kvalifisering som følge av at ytelsene trekkes. Det pågår videre arbeid med utvikling av nye karriereveiledningsverktøy, samt tilrettelagt fag- og yrkesopplæring for voksne innvandrere, der språkopplæring og arbeidstrening kombineres med ordinær opplæring.

Driftsregnskapet

Driftsbudsjettet for 2021 til Oslo sør-satsingen var totalt 110,9 mill. hvorav 28,5 mill. fra kommunen, 34 mill. fra staten og overførte midler fra 2020 på 48,4 mill. Årsregnskapet viser et mindreforbruk på 24,4 mill., hvorav 11,3 mill. ikke ble fordelt til prosjekter og tiltak i de ulike delprogrammene. De ufordelte midlene skyldes beslutning tatt i desember 2021 om ikke å fullfinansiere to større prosjekter i Delprogram oppvekst og utdanning som har varighet ut hhv. 2023 og 2024 for i stedet å kunne sikre finansiering for gjennomføring av første del av Holmlia-parken, som ventes ferdigprosjektert i 2022 (byrådets sak 49/21). Delprogram oppvekst og utdanning er bedt om å innarbeide kostnadene for de to prosjektene i handlingsprogram for 2023 og 2024. Alle ufordelte midler i 2021 og alle nye tildelinger til Oslo sør-satsingen i 2022, antas å bli fordelt i 2022.

Utover de 11,3 mill. som ikke ble fordelt i 2021, gjenstår 13,1 mill. til bomiljøtilskuddsordningen i Oslo sør-satsingen hvorav 5 mill. vil bli lyst ut i 2022. Resterende 8,1 mill. er bundet opp i tilsagn til borettslag, sameier og frivillige organisasjoner, og vil ikke bli utbetalt før prosjektene er ferdigstilt og innrapportert i 2022 eller 2023.

Groruddalsatsingen (kap. 482)

Satsingen omfatter de fire groruddalsbydelene Alna, Bjerke, Grorud og Stovner, med prosjekter som gjennomføres både av bydelene selv, byomfattende virksomheter og NAV stat.

Innenfor nærmiljøprogrammet pågikk det ved utgangen av 2021, 58 prosjekter i lokalområdene Linderud, Veitvet og Sletteløkka, Romsås, Grorud, Furuset, Trosterud og Haugerud, Stovner sentrum, Vestli og Haugenstua. Av fysiske prosjekter kan ferdigstilling og åpning av grendehuset på Sletteløkka og nær ferdigstilling av Veitvetparken nevnes. Det jobbes ellers blant annet med arbeid i Tokerudparken og i Haugerudparken, utvikling av nye bibliotekkonsepter på Linderud og Romsås samt utvikling og ombygging av nærmiljøhus på Romsås senter.

Gatekunstprosjekt på Romsås. Foto: Grow medielab

I Delprogram oppvekst og utdanning ble det i 2021 arbeidet med 27 prosjekter i regi av bydelenes tjenester og ni prosjekter i regi av Utdanningsetaten (UDE). Det er blant annet arbeidet med nærmiljøskoleutvikling på Linderud, utvikling av nye samarbeidsmetoder mellom bydel og PP-tjenesten og tilrettelegging for mer fysisk aktivitet i barnehagene. Det jobbes også med endring av rutiner for hvordan bydelene bistår foreldre med flerspråklige barn fra svangerskap til barnet er to år, gjennom et samarbeid mellom helsestasjonene og Barnehagenes pedagogiske fagsenter.

I Delprogram sysselsetting ble det i 2021 innenfor Groruddalssatsingen arbeidet med åtte tjenesteutviklingsprosjekter i regi av bydelenes tjenester og sju prosjekter i regi av Velferdsetaten, Oslo Voksenopplæring og NAV Tiltak. I voksenopplæringen er det blant annet testet ut en ordning med mentorer i undervisningen. Det jobbes i Bydel Grorud med en modell for lokal jobbskaping i samarbeid med sosiale entreprenører. Det er også jobbet med implementering av nyutviklet metodikk i NAV-kontorene knyttet til innvandrere med høy utdanning som har vanskeligheter med å komme inn i arbeidslivet, samt uttesting av nye karriereveiledningspakker for introduksjonskursdeltakere. For sistnevnte meldes det om høyere motiverte deltakere som raskere kommer seg ut av introduksjonsprogrammet og raskere ut i jobb.

Driftsregnskapet

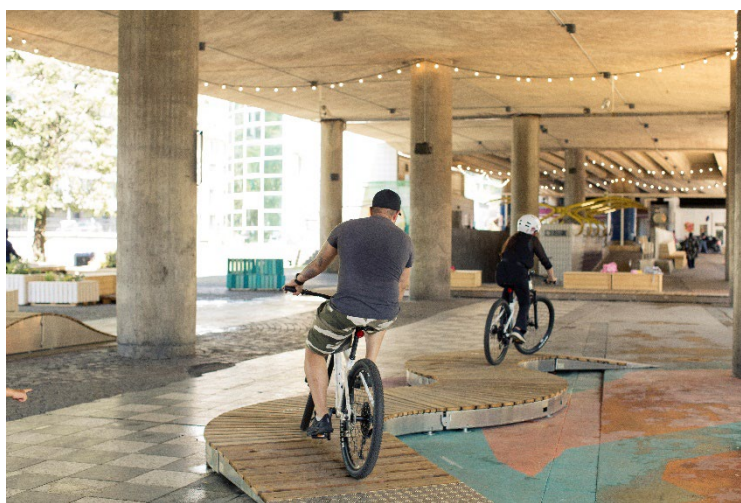
Driftsbudsjettet for 2021 til Groruddalssatsingen var totalt 132,5 mill. hvorav 57 mill. var kommunale midler, 64,8 mill. var statlige midler og 10,7 mill. var overførte midler fra 2021. Årsregnskapet for kap. 482 viser et mindreforbruk i utgiftsbudsjettet på 20,2 mill. og en mindreinntekt i inntektsbudsjettet på 10,16 mill. Sammenlagt blir mindreforbruket på 10 mill. Mindreinntekten skyldes at Husbanken betaler ut sine tilskudd til kommunen over tre år. 10,4 mill. vil derfor utbetales i 2022 og 2023, selv om det ble budsjettjustert med inntektene i 2021. Mindreforbruket i utgiftsbudsjettet kan bl.a. forklares med at 1,8 mill. ikke ble fordelt i 2021.

Utover dette gjenstår 16,8 mill. på kap. 482 til bomiljøtilskuddsordningen hvorav 6 mill. vil bli lyst ut i 2022. Resterende 10,8 mill. er bundet opp i tilsagn til borettslag, sameier og frivillige organisasjoner, og vil ikke bli utbetalt før prosjektene er ferdigstilt og innrapportert i 2022 eller 2023. 1,9 mill. er ut over dette satt av til kunnskapsutvikling, kommunikasjonsarbeid, programtekniske funksjoner m.m. i områdesatsingene. Disse midlene ble av ulike grunner ikke regnskapsført, hovedsakelig på grunn av at statlig finansiering dekket deler av midtveisevalueringen, et stor seminar ble avlyst grunnet koronasituasjonen og planlagt arbeid inn mot prosjektportalen ble ikke gjennomført grunnet omorganisering av tjenesten i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Midlene vil overføres til 2022 og planen er å bruke dette over de to neste årene.

Oslo indre øst-satsingen (kap. 483)

Innsatsen er rettet mot Bydel Gamle Oslo, med nærmiljøinnsats i delområdene Tøyen og Grønland. Arbeidet ses tett i sammenheng med utvidelsen av Bilfritt byliv til også å omfatte Tøyen og Grønland i 2020. I 2021 har områdesatsingen imidlertid kun hatt direkte overlapp og samarbeid med Bilfritt byliv på Grønland.

I Delprogram nærmiljø var det innenfor Oslo indre øst-satsingen 24 prosjekter i 2021. Det er blant annet igangsatt mindre oppgraderinger og aktivisering av Urtehagen og Elgsletta, et arbeid som inngår i et større strategiarbeid om trygge byrom for alle i samarbeid med innbyggere, utdanningsinstitusjoner, eiendomsaktører og rusomsorgstilbud. Planlegging av

Olafiagangen på Grønland. Foto: Byantropologene

oppgradering av Gartnerløkka er igangsatt med anslått ferdigstilt ombygging høsten 2022. En større oppgradering av Rudolf Nilsens plass er i 2021 igangsatt, og skal ferdigstilles sommeren 2022.

I Delprogram oppvekst og utdanning innenfor Oslo indre øst-satsingen pågikk det ved utgangen av 2021 seks prosjekter i regi av Bydel Gamle Oslo, to prosjekter hvor bydelens tjenester var del av et samarbeid med andre bydeler og tre prosjekter i regi av Utdanningsetaten. Det jobbes blant annet med utvikling av Vahl skole til nærmiljøskole, utvikling av tilbudet for og oppfølgingen av ungdom etter endt ettervernssak, kursing og kompetanseheving knyttet til traumer i alle tjenestene, utvikling av nye tiltak og tjenester for familier med barn med nedsatt funksjonsevne og utvikling av nye digitale samhandlingsmuligheter for barnehagene og foresatte.

Innenfor Delprogram sysselsetting i Oslo indre øst-satsingen er det i 2021 jobbet med elleve prosjekter, hvorav ett er i regi av Bydel Gamle Oslo, to er samarbeid mellom Gamle Oslo og andre bydeler og ni er i regi av Velferdsetaten, NAV Tiltak og Voksenopplæringen. Blant prosjektene er «Koding til arbeid», som gir arbeidsledig ungdom med interessebasert kompetanse innenfor IKT opplæring for å bli kodeinstruktører for barn i nærmiljøet. Bydelen deltar også i arbeidet med å utvikle mer automatisert saksbehandling i NAV, slik at ressurser kan frigis til å veilede heller enn å saksbehandle stønadssøknader.

Driftsregnskapet

Driftsbudsjettet for 2021 til Oslo indre øst-satsingen var totalt 66,7 mill., hvorav 33,3 mill. var fra kommunen, 31,9 mill. var fra staten og 1,5 mill. var overførte midler fra 2020. Årsregnskapet viser et mindreforbruk på 12,9 mill. Alle kommunale og statlige midler, bortsett fra 3,1 mill., ble fordelt i 2021. Resterende mindreforbruk på 9,8 mill. er satt av til bomiljøtilskuddsordningen i Oslo indre øst-satsingen. Av 9,8 mill. vil 4,5 mill. lyse ut og fordeles som bomiljøtilskudd i 2022. Resterende 5,3 mill. er bundet opp i tilsagn om bomiljøtilskudd til sameier, borettslag og frivillige organisasjoner. Midlene som er bundet opp i tilsagn, vil ikke utbetales før prosjektene er ferdigstilt og innrapportert i 2022 eller 2023.

Økt byliv på Akershus Festning
Illustrasjon: Byantikvaren

Bilfritt byliv (kap. 490)

Bilfritt byliv er et viktig redskap i kommunens arbeidet med å sikre en grønn og inkluderende byutvikling. Byrådets mål med Bilfritt byliv er en mer levende og trivelig by hvor menneskene står i sentrum og offentlige arealer er tilgjengelige for aktivitet, lek, kultur, grønn mobilitet og opphold. I perioden 2016-2019 var Bilfritt byliv avgrenset til Oslo sentrum innenfor ring 1, men i 2020 ble satsningen utvidet til å inkludere Tøyen og Grønland.

Med utvidelse til Tøyen og Grønland overlapper Bilfritt byliv geografisk med områdesatsingen i Oslo indre øst. Bydel Gamle Oslo har derfor vært en viktig samarbeidspartner. Både områdesatsingen og Bilfritt byliv drar nytte av hverandres erfaringer og skaper synergieffekter ved å jobbe tett sammen. Konkrete eksempler på dette er arbeidet med oppgradering av gata Grønland og utarbeidelse av Handlingsprogram for økt byliv Tøyen og Grønland. Begge tiltakene har hatt stor nytte av medvirkningsarbeidet og kunnskapsgrunnlaget fra bydelen sitt arbeid med områdesatsingen.

I tillegg har man begynt arbeidet med å oppgradere og realisere flere lekeplasser og aktivitetsområder i tråd med mulighetsstudien for lek og aktivitet som ble gjennomført i 2020. Utover dette har man fortsatt arbeidet med å bidra til flere benker, bedre belysning, flere strømuttak på torg, i tillegg til mer grønt og beplantning.

De aller fleste av årets tiltak har blitt gjennomført som planlagt til tross for den pågående pandemien. Det bør likevel nevnes at midlene tiltenkt prosjektet Levende gater i stedet gikk inn som en del av kommunens

samlende innsats med «Restart Oslo 2021» for å stimulere til handel og opplevelser i sentrum etter koronagjenåpningen.

Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby; sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter

Tabell 2.102 Bilfritt byliv

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Hvor godt liker innbyggerne å være ute på gater plasser i sentrum (snitt på skala 1-5)	3,8	-	> 3,9	*
Hvor fornøyd er innbyggerne med folkelivet, stemningen i sentrum (snitt på skala 1-5)	3,6	-	> 3,8	*

* På grunn av den pågående koronapandemien ble det besluttet at det ikke skulle gjennomføres tellinger og undersøkelser i Bilfritt byliv i 2020 og 2021. Det foreligger derfor ikke resultater for 2020 og 2021.

Driftsregnskapet

Samlet budsjett for Bilfritt byliv i 2021 utgjorde 57,2 mill. Den særskilte kommunale bevilgningen for 2020 var på 50,8 mill. hvorav hele bevilgningen ble budsjettet i driftsbudsjettet (Dok 3/2021) som øremerkede midler. I tillegg ble det overført 6,4 mill. av kommunale midler fra 2020.

Årsregnskapet viser et mindreforbruk på 0,6 mill. som planlegges brukt i 2022.

Byantikvaren (kap. 520)

Byantikvaren ivaretar de antikvariske interessene i Oslo og er kommunens rådgiver i saker som behandles etter plan- og bygningsloven.

Byantikvaren har ansvaret for statlige oppgaver delegert etter kulturminneloven og administrerer tilskuddsmidler til istandsetting av fredede og verneverdige bygninger.

Byantikvarens virksomhet i seg selv utgjør et bidrag til det grønne skifte og

sirkulær økonomi ved gjenbruk av eldre bygninger, gode klimaløsninger i gamle hus og gjennom arbeidet for gjenbruk av gamle bygningsmaterialer.

Bergkunst (helleristninger) tåler ikke å stå ute i all slags vær om vinteren, de kan forvitne. Byantikvaren forestår tildekking med matter. Foto: Byantikvaren

Universell tilgjengelighet til Akershus slott.
Foto: Byantikvaren

I 2018 fikk etaten bestilling på utarbeidelse av en ny kulturminnemelding. Dette har vært en arbeidskrevende prosess, Forslag til ny meldingen ble lansert på et digitalt høringsseminar i Rådhuset mai 2021. Etaten var ansvarlig for gjennomføring av den offentlig høringsprosessen.

Regionreformen overførte fra 1.1.2020 en rekke oppgaver fra Riksantikvaren til regionapparatet. Dette gjelder i hovedsakelig arkeologimyndighet, forvaltning av et større antall statlige eiendommer og fartøyvern. Dette har i 2021 medført en økning på om lag 40 % dispensasjonssaker.

Byantikvarens kundemottak har vært stengt som følge av pandemien. Digital erstatning har fungerte mindre tilfredsstillende. Da mottaket kunne åpne igjen høsten 2021 innførte etaten forhåndsbooking og utvidet ordningen slik at det er mulig å løse også litt større saker over disk. Dette har blitt godt mottatt av publikum.

Byantikvaren mottok 64 søknader om kommunalt tilskudd til restaurering av verneverdige kulturminner, tilsagn ble gitt for 20 av søknadene.

Byantikvaren har i samarbeid med Kulturetaten og Byarkivet lansert Oslo kommunens nye nettsted Oppdag Kvadraturen – en kulturhistorisk informasjonsplattform basert på etatens Kvadraturatlas.

I 2021 ble Byantikvaren nye mer brukervennlig nettside lansert. Sidene inneholder nå mer publikumsrettet informasjon og veiledning. I overgangen 2020/2021 innførte etaten nytt saksbehandlingssystem, dette har medført omprioriteringer for å håndtere økte restanser på byggesaksavdelingen. Saksproduksjonen har vært høy. Saksbehandlingstid for private tiltakshavere har ikke vært god nok, men viste bedring ultimo 2021.

Tabell 2.103 Nøkkeltall for kap. 520 Byantikvaren

Kap. 520 Byantikvaren	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Byggesaker etter plan- og bygningslov	1 591	1 434	1 378	1 561 ¹	1 523
Disp.- og byggesaker etter kulturminnelov	63	60	79	74 ¹	101
Rivesaker etter plan- og bygningslov	338	289	294	250 ¹	222
Plansaker, inkl. konsekvensutredninger	111	104	95	82 ¹	103

1 Resultatene for saksbehandling 2020 er, grunnet overgang til nytt saksbehandlingssystem i november, basert på de 10 første månedene og justert i forhold til det.

Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby; sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter

Tabell 2.104 Kulturminneinteresser

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Tidlig avklaring av kulturminneinteresser i aktuelle saker	100 %	100 %	100 %	100 %

Saksbehandlingen skal være effektiv, ha fokus på mulige digitale eller automatiserte løsninger og sikre involvering på tvers av sektorene

Tabell 2.105 Saksbehandlingstid

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Antall dager	30,1	25,3 ¹	30	18,4
Antall timer pr uke	7,5	²	7,5	²

1 Resultatet for 2020 er basert på årets første 10 måneder grunnet overgang til nytt saksbehandlingssystem i november.

2 Saksbehandlerbetjent kundemottak ble lagt midlertidig ned som følge av pandemien.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet på ordinær drift viser et mindreforbruk på

0,7 mill. Kapitlet har i tillegg ubrukte øremerkede midler på

9,9 mill. Midlene er disponert/bundet opp ved tilsagn. Byantikvaren forestår formidling av tilskudd til eiere av fredede og verneverdige bygninger og anlegg. Arbeidene/tiltakene kan strekke seg over flere år, og midlene utbetales først etter befarings/godkjenning.

Investeringsregnskapet

Det er investert for 0,5 mill. til nytt sak-/arkivsystem (Acos) av et investeringsbudsjett på 0,7 mill.

Prosjektet forventes ferdigstilt 1. kvartal 2022.

Plan- og bygningsetaten (kap. 609)

Plan- og bygningsetaten er kommunens faginstans for kart-, plan- og byggesakstjenester. Etaten skal ivareta bokvalitet, bevaring av kulturminner, sikre grønt- og utearealer, teknisk og sosial infrastruktur, nye hensyn gjennom marka- og naturmangfoldlovene samt miljø- og nabohensyn. Etaten har en viktig rolle når det gjelder veiledning og opplæring av brukerne og holder bl.a. ulike kurs for bransjen. Etaten skal sikre en riktig balanse mellom rask behandling og forsvarlig kvalitet, i henhold til plan- og bygningsloven og forvaltningslovens krav.

Deichman Bjørvika, vinner av Oslo bys arkitekturpris 2021. Arkitekt: Lundhagen og Atelier Oslo
Foto: Bykuben

Boligbyggingen i Oslo er høy. I 2021 ble det gitt igangsettelsestillatelse til 3 034 nye boenheter. Etaten har i 2021 tydeliggjort reguleringsreserven ved å omstrukturere den til en boligreserve og en områdereserve.

Tilrettelegging for boligbygging er bl.a. avhengig av overordnede planavklaringer. Etaten har en stor egenplanportefølje. I 2021 ble planprogram fastsatt for Smestad, Lambertseter og Oppsal. Etaten arbeider med områderegulering for Slemdal og for grønn logistikk for Stubberud. Videre endrede reguleringsplaner for Fornebubanen, oppfølging av Brynsbakken, Ormsundkaia, revidering av kvalitetsprogrammet for Filipstad og flere tema i Hovinbyen bl.a. Den Grønne ringen, skolebehovsanalyse og stedsanalyse for Prosjekt Hovinbyen sirkulær Oslo (tidligere innovasjonsdistrikt Hovinbyen).

I 2021 mottok etaten 31 nye private reguleringsplaner, de to siste årene er dette tallet lavere enn tidligere år hvor en mottok om lag 50 saker i året. Etaten behandlet 78 % av sakene til offentlig ettersyn innen lovbestemt frist, og 25 % av sakene til politisk behandling. Dette er en nedgang fra 2020-tallene, som var hhv 95 % og 43 %. Etaten er i gang med et forbedringsprosjekt sammen med bransjen. Målet er å redusere saksbehandlingstiden både hos forslagsstillere og kommunen. Svært mange forslagsstillere utfordrer overordnede planer og føringer gitt av bystyret, noe som forlenger tidsbruken.

Etaten har flere større planforslag under behandling, bl.a. Lilleakerbyen, Marienlyst-området (NRK), Majorstuen overflate, Nye Aker sykehus, utvidelse av Rikshospitalet og nytt Oslo Universitetssykehus på Gaustad, Økern Sentrum, samt 45 andre plansaker i Hovinbyen/Oslo Øst.

I 2020 implementerte etaten et klimakriteriesett i planbehandlingen. Klimakriteriesettet redegjør for klimatilpasning og klimagassutslipp i planbeskrivelsene (herunder eks. blågrønn struktur, grønn mobilitet, energiløsninger, gjenbruk og materialvalg), og det inngår nå i alle detaljplaners saksfremstillinger. I 2021 ble dette implementert i malen til områdereguleringer.

FutureBuilt forbildeprogram videreføres, og inkluderer nå to nye kommuner, Nordre Follo og Lillestrøm. Målet for Oslo kommune var tre nye prosjekter i 2021. Ved utgangen av året er det inngått intensjonsavtaler med 9 kandidatprosjekter

Arbeidet med å oppdatere grøntregnskap for perioden 2017–2021 er påbegynt. Etaten har videreutviklet metoden som ligger bak dette arealregnskapet og gjennomført pilotstudier som gir mer detaljert informasjon om vegetasjon.

Etaten følger opp Arkitekturpolitikken ved å utarbeide en fargeveileder for Oslo og utrede spørsmålet om Oslo bør ha en byarkitekt. Etaten har etablert et internt fagforum, arkitekturforum, som skal diskutere og gi innspill til arkitekturfaglige spørsmål i saksbehandlingen.

Tabell 2.106 Nøkkeltall for kap. 609 Plan- og bygningsetaten

Kap. 609 Plan- og bygningsetaten	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Kommune(del)planer	2	4	4	1	1
Egne reguleringssaker	0	2	0	2	0
Innsendte reguleringssaker u/sanerte	46	48	48	30	28
Antall regulerte boligenheter	3 045	810	2 158	4 561	1 313
Byggesaker	6 285	5 891	5 747	6 018	6 252
Godkjente boligenheter	6 480	3 354	2 840	3 200	3 208
Deletillatelser	164	151	157	121	139
Målebrevsaker	441	400	411	411	286
Seksjoneringsaker	454	511	533	533	466

Produksjonen av førstegangsvedtak (byggesaker) er på 6 252, noe som er 234 flere enn i 2020 som igjen hadde 271 flere enn i 2019. Andelen byggesaker som er behandlet innen saksbehandlingsfristen var på 68 % for 3-ukers sakene og 79 % for 12-ukers sakene. Dette er en liten forbedring fra 2020, men lavere enn tidligere år. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for de to sakskategoriene er hhv 2,7 uker og 7,9 uker. Etaten startet høsten 2020 en byggesakspilot for tidligfasen som viser lovende resultater, i 2021 er denne implementert i flere enheter. I 2021 ble 94 % av seksjonerings sakene behandlet innen 12-ukersfristen, og den gjennomsnittlige saksbehandlingstid var på 7,7 uker. Etaten gjennomførte i 2021 til sammen 474 byggetilsyn og 3 048 heiskontroller.

Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby; sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter

Tabell 2.107 Byens omgivelser

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Antall nye FutureBuilt forbildeprosjekter	1	2	3	9
Andelen plan- og byggesaker hvor klimakriterier er brukt til å vurdere klimakonsekvenser **			100 %	Se nedenfor
Antall arrangementer Bykuben (fysisk/digitalt)*			30	31
Antall saker i Rådet for byarkitektur*			16	27

* Ny resultatindikator fra 2021.

** Resultatindikatoren om klimakonsekvenser betyr at klimakriteriene skal være vurdert i etatens saksfremlegg eller vedtak

Klimakriteriene er tatt i bruk i alle innsendte detaljplaner. Kriteriene ble i 2021 lagt inn i malen for områdereguleringer og vil bli tatt i bruk for denne plantypen. Arbeidet med å implementere kriteriene i byggesaksbehandlingen er startet opp, etaten er ikke i mål her på grunn av kapasitetsutfordringer.

Plan- og bygningsetaten utvikler en veileder for faregbruk i bybildet. Foto: Andrine Davidsen

Tilrettelegg for økt boligbygging

Tabell 2.108 Planer

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Følgende saker vurderes egnet for boligformål; innsendte reg.planer og søknad om tiltak på min 5 000 m2 BRA i indre by **	100 %	100 %	100 %	100 %
Resterende boligpotensial i utviklingsområder som har en vedtatt områdeplan*			36 000	37 746
Antall områdeplaner som oversendes til politisk behandling*			2	1

* Ny resultatindikator fra 2021.

** Resultatindikatoren «vurderes egnet for boligformål» betyr at Plan- og bygningsetaten skal ha vurdert boligformål i etatens saksfremlegg

Etaten har på bakgrunn av de prioritert saker som revisjon av kommuneplanens arealdel, småhusplanen og høyhusstrategien, redusert kapasiteten på områdeplaner, hvilket har medført forsinkelser.

Saksbehandlingen skal være effektiv, ha fokus på mulige digitale eller automatiserte løsninger og sikre involvering på tvers av sektorene

Tabell 2.109 Saksbehandlingstid

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Etablere/videreføre samarbeidsarenaer ved behov	regelmessig	regelmessig	regelmessig	regelmessig
Byggesak - lovbestemt frist 3 uker	1,8 uker	2,8 uker	3 uker	2,7 uker
Byggesak - lovbestemt frist 12 uker	6,5 uker	8,4 uker	12 uker	7,9 uker
Innsendt plan - offentlig ettersyn - lovbestemt frist 12 uker	8,6 uker	10,1 uker	12 uker	12,4 uker
Deletillatelser - lovbestemt frist 12 uker	9,1 uker	7,3 uker	12 uker	7,3 uker

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet på ordinær drift viser et merforbruk på 3,9 mill., som skyldes bl.a. mindreinntekter ved innføring av nytt gebyrregulativ. Etaten har ubrukte øremerkede midler på 43,5 mill., bl.a. til Oslo-trær-Bykuben, kvalitetsheving av matrikkelen, Bjørvika, Fjordbyen, Bykuben, samt regionalt plansamarbeid Oslo-Viken og FutureBuilt-sekretariatet.

Investeringsregnskapet

Det er investert for 7,8 mill. til ulike IKT-tiltak av et investeringsbudsjett på 28,6 mill. Etaten arbeider også med anskaffelse av nytt fagsystem. Prosjektet har noe forskjøvet fremdrift og arbeidet videreføres i

Tabell 2.110 Netto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for byutvikling

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021	Avvik ordinær drift 2021*
Eiendoms- og byfornyelsesetaten, kap. 400	52,9	43,0	46,6	28,5	18,1	1,9
Oslo sør-satsingen, kap. 481	-27,4	28,5	-4,3	-28,7	24,4	0,0
Groruddalsatsingen, kap. 482	-44,6	57,0	-45,0	-55,0	10,0	0,0
Oslo indre øst-satsingen, kap. 483	-30,0	33,3	-10,9	-23,9	12,9	0,0
Bilfritt byliv, kap. 490	-	50,8	0,8	0,2	0,6	0,0
Byantikvaren, kap. 520	33,0	34,8	45,2	34,6	10,6	0,7
Plan- og bygningsetaten, kap. 609	279,2	264,5	330,5	290,9	39,6	-3,9
Sum sektor	263,1	511,9	362,8	246,5	116,3	-1,3

* Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

Tabell 2.111 Brutto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for byutvikling

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021
Eiendom- og byfornyelsesetaten, kap. 400	280,2	320,5	222,7	314,9	326,9
Oslo sør-satsingen, kap. 481	7,1	7,0	28,5	30,2	6,2
Groruddalsatsingen, kap. 482	18,6	17,9	57,0	29,8	9,6
Oslo indre øst-satsingen, kap. 483	11,6	6,9	33,3	21,5	8,6
Bilfritt byliv, kap. 490	-	-	50,8	0,8	0,2
Byantikvaren, kap. 520	36,1	38,8	37,4	51,6	42,6
Plan- og bygningsetaten, kap. 609	597,5	565,1	456,8	619,9	593,2
Sum sektor	951,2	956,2	886,4	1 068,8	987,3

Tabell 2.112 Brutto investeringer i anleggsmidler i virksomheter under Byrådsavdeling for byutvikling

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Eiendoms- og byfornyelsesetaten, kap. 400	64,1	-	-	-	-
Fornebu-utbyggingen, kap. 416	0,0	10,0	32,4	10,5	22,0
Andre utbyggningsformål, kap. 425	253,3	207,5	705,3	337,8	367,5
Oslo sør-satsingen, kap. 481	-	-	-0,1	-	-0,1
Byantikvaren, kap. 520	2,0	-	0,7	0,5	0,2
Plan- og bygningsetaten, kap. 609	9,1	6,0	28,6	7,9	20,8
Sum sektor	328,6	223,5	767,0	356,7	410,3

BYRÅDSAVDELING FOR MILJØ OG

Ansvarsområde

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS) har det overordnede ansvaret for områdene miljø, klima, energigjenvinning, enøktiltak og bærekraftig utvikling, biologisk mangfold, friluftsliv, landbruk, kollektivtransport, trafiksikkerhet, offentlig parkering, kommunens veier, parker, friområder og skoger, idrett, brann og redning, vann og avløp og renovasjon.

Sektoren omfattet i 2021 seks etater og to aksjeselskap. Fra 1. januar 2022 er Vestfjorden avløpsselskap (VEAS) blitt omdannet til aksjeselskap tilhørende MOS-sektor.

Sektoren har et samordningsansvar for byrådets mål om en grønnere by med ren luft og rent vann, levende og grønne byrom og nærområder der folk trives, og moderne og bærekraftige transportløsninger.

Tabell 2.113

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS)	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Tall i mill.
					Avvik bud/regn 2021
Brutto driftsutgifter	9 561,8	10 133,9	7 149,7	8 967,3	-1 166,6
Netto driftsutgifter	3 226,0	3 804,6	2 656,8	4 022,0	217,4
Brutto investeringer i anleggsmidler	4 815,2	5 497,3	6 210,5	7 491,4	1 994,0

Punkter som følger er knyttet til realisering av byrådets hovedmål på sektorområdet i 2021:

- Den første av fem nybygde utslippsfrie øybåter er ankommet Oslo. De nye båtene vil være elektriske, universelt utformet og med større passasjerkapasitet enn tidligere.
- Det er inngått nye busskontrakter for Indre by som vil sikre et fremtidsrettet kollektivtilbud med elektriske busser fra oppstart i 2023.
- Ruter har lansert ny app for kollektivreiser der de reisende kan planlegge reisen og kjøpe billett i samme app, og få tilgang på nye funksjoner som avgangstider, tilgjengelighet for bysykler og personlig profil.
- Oslo vant Årets lokale klimatiltak for arbeidet med å spre klimabudsjett som styringsverktøy. Konkurransen arrangeres av KS, Miljøstiftelsen Zero og KBN
- Gjennom tilskuddsordningen Tilskudd til klima- og energitiltak er det investert i klima- og energiteknologi blant innbyggere og næringsliv på 217 mill. Dette fordelte seg blant annet på:
 - Bidrag til over 11 000 ladeplasser for elbil i borettslag og sameier.
 - Kjøp av elektrisk lastesykkel til 100 bedrifter.
 - Over 750 trygge sykkelparkeringsplasser i borettslag og sameier.
- Det er gjennomført om lag 130 trafiksikkerhetstiltak fordelt på alle bydelene.
- 20,5 km sykkeltilrettelegging, inkludert ny og oppgradert tilrettelegging, er etablert.
- 200 nye offentlig tilgjengelige ladepunkter er etablert.
- Økt tilgjengelighet for uttak av ombruksvarer på gjenbruksstasjonene Haraldrud, Grønmo og Grefsen.
- Store mengder vintersportsutstyr ble samlet inn til et gi-bort marked under Ombruksuka.
- Nye digitale løsninger gir bedre servicenivå på gjenbruksstasjonene.
- Den første elektriske renovasjonsbilen er tatt i bruk.
- Prøvetilbud om innsamling av hageavfall er utvidet til bydelene Stovner og Grorud, fra før gjelder dette områdene Røa og Risløkka.
- All bruk av torv er faset ut i produksjonen av jordforbedringsprodukter fra kompost. TigerMark – et torvfritt jordprodukt som selges i sekk – er lansert.

- Oslo kommune har koordinert EUs Urban Agenda Partnerskap for sirkulær økonomi som ble avsluttet 1. juli 2021. Partnerskapet har kommet frem til 12 handlingspunkter for å bidra til en overgang til sirkulær økonomi
- Osloskolene kildesorterer sitt avfall i 19 ulike avfallstyper. Tilsammen 3 165 tonn ble samlet inn i 2021 med en materialgjenvinningsgrad på 37,5 %.
- Utvidelsen av Bekkelaget avløpsrenseanlegg sto ferdig høsten 2021 etter 6 års anleggsvirksomhet. Kapasiteten er doblet og Bekkelaget kan rense avløpsvannet fra 500 000 personer. Vann- og avløpsetaten har overtatt driften av anlegget.
- Byggingen av ny, fullverdig reservevannforsyning er under gjennomføring. Kostnadsramme og reguleringsplan for nytt stamnett ble vedtatt av bystyret i desember 2021.
- Fire nye rentvannbassenger ved Oset vannbehandlingsanlegg, nytt UV-anlegg og full opprustning av tekniske anlegg er ferdigstilt. Tiltakene bidrar til å redusere sårbarheten i vannforsyningen.

Koronapandemien

Pandemien har gitt særlig klare samfunnseffekter med endringer i reisevaner, trafikkens sammensetning og i bruk av kollektivtransport, og det har vært krevende med god måloppnåelse på disse områdene. Det har også gitt større budsjettmessig usikkerhet enn normalt, for bl.a. Ruter og parkering. Staten har kompensert bortfallet av billettinntektene til Ruter, jf. omtale under kap. 711.

Kollektivtilbudet har med få unntak vært opprettholdt som normalt til tross for til tider høyt sykefravær i kollektivsektoren på grunn av smitte og karantene. Det er lagt ned betydelig innsats fra Ruter og operatørene for å opprettholde kollektivtilbudet og ivareta smittevern både for de ansatte og de reisende.

Grunnleggende infrastruktur som Vann- og avløpsetaten og Renovasjons- og gjenvinningsetaten har ansvar for, er opprettholdt med stabil og sikker drift gjennom pandemien. Gjenbruks- og minigjenbruksstasjonene var likevel stengt en kortere periode første halvår.

Brann- og redningsetaten har lagt ned en stor innsats for å opprettholde beredskapen, og har løst utfordringer med å tilpasse vaktlag og rett bemanning til smitteverntiltak.

Som andre har virksomhetene i miljø- og samferdselssektoren vært påvirket av koronapandemien med utbredt hjemmekontor, høyere fravær og nye samhandlingsmåter. Det er foretatt undersøkelser av arbeidsmiljøene og resultatene brukes videre i utvikling av arbeidsmåter, livsfasepolitikk og kontorløsninger.

Mål og resultater i virksomheter mv.

Bymiljøetaten (kap. 542)

Bymiljøetaten har ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunale byrom i Oslo. I byrommene inngår fellesarealer som veier, gater, sykkelveier, turveier, broer, torg, møteplasser, parker, friområder, bytrær, strender, kommunale idretts- og friluftsanlegg og kommunaleide områder i Marka og indre Oslofjord.

Skullerud: Prepping over skibroen i Skullerud skianlegg. Skibroen knytter sammen to viktige løyper like inntil t-bane og parkeringsplass på Skullerud, slik at det blir en sammenhengende runde for skitur, trening og konkurranser i skianlegget.

Tabell 2.114 Nøkkeltall for tjenesteproduksjon for kap. 542 Bymiljøetaten

Nøkkeltall	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall km langrennsløyper oppkjørt	2 683	16 051	15 256	2 165	7 568
Antall daa hogst for fleralderskog	1 380	1 368	630	1 825	1 200
Antall bytrær ¹⁾	15 241	15 371	15 689	16 090	17 850
Antall besøkende på øyene ²⁾	309 988	459 301	306 144	n/a	206 265
Antall innvilgede søknader for kommunens tilskuddsordning for landbrukstiltak ³⁾	63	48	52	63	84
Totalt antall ordinære kommunale ladepunkt	1 276	1 279	1 605	2 091	2 174
Totalt antall hurtig- og semihurtiglade punkt med kommunal involvering	20	150	35	39	39
Totalt antall ladepunkt tilrettelagt for drosje	6	14	9	9	15

1) Bytrær er trær i sentrum og indre by (bydelene Sentrum, Gamle Oslo, Grünerløkka, Frogner, St. Hanshaugen og Sagene).

2) Tallene hentes fra Ruters passasjerstatistikk og er summen av passasjerer til Hovedøya, Gressholmen og Langøyene

3) Totalt antall søknader om tilskudd til urbane landbrukstiltak var 192 i 2017, 110 i 2018, 147 i 2019, 123 i 2020 og 190 i 2021.

Antall bytrær

Den uvanlig store økningen i antall bytrær fra 2020 til 2021 skyldes at etaten har hatt en ekstraordinær innsats på registrering av eksisterende trær som ikke tidligere har ligget i etatens trereregister. Etaten har i tillegg drevet nyplanting. Ekstraordinær innsats for registrering videreføres i 2022.

Antall besøkende på øyene

Lavere besøkstall i 2021 enn i 2017-2019 skyldes at Langøyene var stengt deler av sommersesongen grunnet anleggsarbeid.

Totalt antall kommunale ladepunkt

Det er etablert 200 nye ladepunkt i 2021, samtidig er 72 ladepunkt blitt reservert til bildeling og 45 plasser er midlertidig fjernet på grunn av byggearbeider o.l.

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % innen 2023, sammenlignet med 2009

Tabell 2.115

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff for tjenestebiler under 3 500 kg, jf. Klimabudsjettet	60 %	97 %	100 %	97 %
Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff over 3 500 kg, jf. Klimabudsjettet	100 %	100 %	100 %	100 %
Krav om nullutslippskjøretøy eller kjøretøy på biodrivstoff (inkludert anleggsmaskiner) i nye kontrakter med underleverandører, jf. Klimabudsjettet	63 %	90 %	100 %	100 %
Antall nye ordinære kommunale ladepunkt ¹⁾	2)	576	200	200
Antall nye etablerte hurtiglade punkt med kommunal involvering	2)	4	8	0
Antall nye ladepunkt tilrettelagt for nyttetransport med kommunal involvering	168 ³⁾	0	0	26
Antall nye ladepunkt tilrettelagt for drosje med kommunal involvering	9	4)	6	6
Antall nye dedikerte parkeringsplasser for utslippsfrie vare- og nyttebiler	0	25	25	25

1) Tall for semihurtiglade og normalladere ble slått sammen i 2019 (jf. tilleggsinnstillingen 2019). De omtales nå som «ordinære ladepunkt».

2) Resultatindikatoren er fra 2020 endret til nye etablerte ladepunkter og ikke akkumulerte tall som tidligere år.

Resultatet for 2019 er dermed ikke sammenlignbart med tall for senere år.

3) Resultat i 2019 inkluderer 100 ladepunkt på privat grunn på Vulkan. For 2020 er måltallet kun for nye ladepunkter.

4) Det var ikke et eget måltall for drosjer i 2020.

Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff under 3 500 kg

Bymiljøetaten har to scannerbiler som brukes i parkeringsvirksomheten. Dette er hybridkjøretøyer. Bilene bruker hovedsakelig bensin, ettersom bensinmotoren lader batteriet. Kjøretøyene er spesialtilpasset for bruken, og har fortsatt flere års levetid igjen.

Antall nye etablerte hurtigladepunkt med kommunal involvering

Det er ikke etablert nye hurtigladepunkt med kommunal involvering i 2021, og målet om åtte nye ladepunkter er dermed ikke nådd. Det har vært planlagt åtte nye hurtigladepunkter på Filipstad. Leverandør er valgt og kontrakt ble inngått juni 2021. På grunn av koronaforsinkelser med gravearbeider, ble arbeidet ikke ferdig i 2021. Ladepunktene forventes å være i drift innen utgangen av 1. kvartal 2022. I 2021 er det forberedt etablering av tre nye hurtigladepunkt ved Dæleneggata. Leverandør er valgt og kontrakt ble inngått i september 2021. Ladepunktene forventes å være i drift i løpet av våren 2022.

Antall nye ladepunkt tilrettelagt for vare- og nyttetransport med kommunal involvering

Det er etablert 26 nye ladepunkt tilrettelagt for vare- og nyttetransport i 2021, fordelt på tre omlastningssenter på Filipstad (DHL, Posten og Schenker). Dette inkluderer ladepunkter som opprinnelig skulle vært ferdigstilt i 2020, men som ble forsinket på grunn av korona. I tillegg er 12 nye ordinære ladepunkt for elektrisk varetransport på Filipstad p-plass installert, men vil først settes i drift i løpet av første halvdel av 2022.

Tabell 2.116

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel innbyggere som er fornøyd med hvordan byrommene fremstår der de bor	83 %	84 %	> 80 %	80 %
Andel innbyggere som er fornøyd med hvordan byrommene fremstår i sentrum	77 %	79 %	> 75 %	66 %
NO2-årsmiddel (lovpålagt grenseverdi er <40 µg/m ³)	35 µg/ m ³	28 µg/ m ³ *	< 40 µg/m ³	29 µg/ m ³
PM 10-årsmiddel (lovpålagt grenseverdi er <25 µg/m ³)	20 µg/ m ³	19 µg/ m ³ *	< 25 µg/m ³	21 µg/ m ³
Antall nye m ² dyrket urbant landbruksareal som følge av tilskuddsordning for urbant landbruk	7 940 m ²	29 654 m ² **	> 1 000 m ²	5 818 m ²
Andel innbyggere som er fornøyd med tilrettelegging for lek, opphold og fysisk aktivitet i byens parker	1)	1)	80 %	66 %
Antall inngrep i naturtypeområder med A-verdi (nasjonal verdi) som har ført til forringelse av kvaliteten i løpet av det siste året			0	1

1) Ny resultatindikator som erstatter den tidligere resultatindikatoren «Andel innbyggere som er fornøyd med rekreasjonsmuligheter i Oslo». Ny indikator tar utgangspunkt i Bymiljøetatens brukerundersøkelse.

2) Ny resultatindikator i tildelingsbrevet for 2020.

* Endelige kvalitetssikrede resultater foreligger 2. kvartal 2022

Andel innbyggere som er fornøyd med hvordan byrommene fremstår i sentrum

66 % har svart at de de er fornøyd med hvordan byrommene fremstår i sentrum i etatens årlige brukerundersøkelse for 2021. Resultatet viser et negativt avvik på 9 %. Bymiljøetaten vurderer at pandemien har påvirket svarene, fordi det under pandemien har vært mindre bruk av byen totalt og spesielt sentrale områder.

Andel innbyggere som er fornøyd med tilrettelegging for lek, opphold og fysisk aktivitet i byens parker

66 % har svart at de de er fornøyd med tilrettelegging for lek, opphold og fysisk aktivitet i byens parker. Målet om over 80 % tilfredshet er dermed ikke nådd. Det vises til kommentaren over om avvik knyttet til sentrum.

Kaldt vær og sikker is gir mange muligheter. Bymiljøetaten preppet skøytebane på Nøkle vann, slik at man kunne gå en skikkelig rundtur fra Rustadsaga i sør og opp til nordenden og tilbake.

Antall inngrep i naturtypeområder med A-verdi (nasjonal verdi) som har ført til forringelse av kvaliteten i løpet av det siste året

Det er registrert én hendelse. Ved en feil ble det hugget noen trær ved Røverkollen naturreservat i Lillomarka uten at tillatelse fra Statsforvalteren var innhentet på forhånd. Forholdet ble tatt opp med Statsforvalteren i ettertid.

Mål 5: Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Tabell 2.117

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel av befolkningen som er tilfreds med belysningen 1)	78 %	80 %	> 75 %	75 %
Antall sandfang som tømmes hvert år	6 838	10 267	6 500	11 958
Antall grunnskoler med hjertesoner	2	15	10	2

1) Målt ved gjennomsnittlig score i årlig brukerundersøkelse om opplevd belysning i sentrum og der folk bor

Antall grunnskoler med hjertesoner

Ti nye hjertesoneskoler ble tatt opp i programmet i 2021. Seks av disse er igangsatt i 2021 og fire har oppstart i januar 2022. Det er ferdigstilt fysiske tiltak ved to av skolene som ble igangsatt i 2021. Måltallet for 2021 er dermed ikke nådd. Koronapandemien har gjort det utfordrende for skolene å sette av ressurser til hjertesonearbeid. Åtte av årets skoler er ikke kommet langt nok i hjertesoneprosessen til å iverksette fysiske tiltak. Det vil derfor skje i 2022.

For 2020 ble det rapportert på antallet skoler som var i gang med programmet, uavhengig av hvor i hjertesoneprosessen skolene var. For 2021 er det rapportert på antallet skoler som det er etablert fysiske tiltak på i 2021. Bymiljøetaten har etablert fysiske tiltak ved 12 skoler i 2021 inkludert 2020-hjertesoneskolene.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 105,3 mill., hvorav 73,4 mill. gjelder ubrukte øremerkede midler. Disse fordeler seg på en rekke tiltak, for eksempel 16,5 mill. som er øremerket til oppgradering av Åsland snømottak. Dette prosjektet er foreløpig satt på vent i forbindelse med søknadsprosess for permanent utslippstillatelse. Videre er 4 mill. øremerket til Spirende Oslo og 3,3 mill. til redusert plastforurensing der midlene vil benyttes i 2022. Det resterende mindreforbruket på 31,9 mill. skyldes i hovedsak økte uforutsette inntekter, blant annet fra betaling for drosjeløyver, etterslep og

forsinkelser som følge av koronasituasjonen og andre koronarelaterte forhold, som økte refusjoner fra NAV for sykefravær (og fødselspermisjoner), forsinkelse i ansettelser og lavere kostnader til drift av kontorlokaler som følge av arbeid på hjemmekontor. Etaten har fått kompensert og regnskapsført merutgifter på 16 mill. og mindreinntekter på 13,5 mill. knyttet til pandemien.

Oslos sikreste vårtegn – vårrengjøringen. Hvert år ruller Bymiljøetatens maskinpark ut i gatene for å spyle, suge opp, koste og gjøre det rent og pent til våren.

Investeringsregnskapet

Det er investert for 677,2 mill. av et regulert budsjett på 1 310,7 mill. Investeringsavviket på 633,6 mill.

Avviket skyldes flere forhold:

Tiltaksplanen for Bilfritt byliv og forskjellige områdesatsinger mottar bevilgninger til konkrete tiltak i løpet av hele året, og da som regel med samlet bevilgning til tiltaket uavhengig av når det kan gjennomføres. For større prosjekter vil planlegging og anskaffelser tilsi at kostnadene påløper året etter.

For prosjekter med kostnadsramme vedtatt av bystyret og som er avsluttet eller i avslutningsfasen, kan ikke restbudsjett omdisponeres til andre tiltak. Dette utgjør 100 mill. av mindreforbruket på og gjelder Grefsenveien, Thorvald Meyers gate og Bispegata (i trikkeprogrammet), Olav Vs gate samt Museumsutstikkeren ved Munchmuseet. I tillegg er gjenstående budsjett til Røtunnelen med 10 mill. satt på vent i påvente av videre behandling i bystyret.

Usikkerhetsavsetning for større prosjekter, dvs. forskjellen mellom bystyrets kostnadsramme (P85) og styringsramme (P50), er ikke disponible midler for Bymiljøetaten. For løpende prosjekter og tiltak er det anslått en usikkerhetsavsetning på til sammen 36 mill.

Periodiseringsavvik, forsinkelser m.m. utgjør 321 mill. av mindreforbruket. Av dette gjelder 61 mill. «Byutviklingsprosjekter» (inkludert prosjektet Furuset bygate) som er bundne midler fra kontantbidrag fra private utbyggere i byutviklingsområder med avhengighet til fremdrift i boligprosjekter, regulerings- og ervervsprosesser. Midlene kan ikke omdisponeres til andre tiltak. Den gjenstående delen av mindreforbruket utgjør 260 mill. og skyldes bl.a. forsinkelse som følge av koronapandemien, reguleringsplanprosesser, grunnnerverv, kapasitet osv.

Kapitlets investeringsinntekter består av merverdiavgiftskompensasjon, kontantbidrag fra grunneiere til forskjellige utbyggingsområder, belønningsmidler fra staten og diverse mindre tilskudd. Det er lavere merverdiavgiftskompensasjon (186 mill.) enn budsjettert på grunn av mindreforbruk på utgiftssiden som omtalt over.

Det er videre innhentet 78 mill. mindre enn budsjettert i kontantbidrag fra grunneiere. Dette skyldes at flere private byutviklingsprosjekter har blitt forsinket. Avtalt kontantbidrag bortfaller ikke, men tidspunktet for forventet betaling blir skjøvet ut i tid. De resterende 4 mill. gjelder forskjellige mindre tilskudd o.l. som ikke er mottatt fordi de tilskuddsberettigede tiltakene ikke er ferdigstilt.

Bymiljøetaten – parkering (kap. 543)

Kapittel 543 Bymiljøetaten parkering omfatter den budsjettmessige delen av virksomhetsområdet til Bymiljøetaten som defineres som parkeringsvirksomheten. Virksomhetsområdet bidrar med et netto overskudd til bykassen, etter at inntektene finansierer de utgiftene etaten har.

Tabell 2.118 Nøkkeltall for kap. 543 Bymiljøetaten – parkering

Nøkkeltall	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall miljøgebyrer ¹⁾	267	519	607	528	1 185
Antall P-kort for forflytningshemmede	4 992	4 807	4 839	4 868	4 749
Andel HC-plasser i forhold til alle kommunale p-plasser i %	12,5	3,5 ²⁾	3,4 ²⁾	3,5 ²⁾	3,6 ²⁾
Antall p-plasser for næringsparkering i sentrum	43	84	111	115	117

1) Miljøgebyrer er gebyr som etter politivedtekten kan ilegges gårdeiere innenfor Ring 1 for manglende fjerning av istapper, manglende snørydding og manglende renhold.

2) Beregningsgrunnlaget for dette nøkkeltallet er endret som følge av innføring av beboerparkering, og tallet er dermed ikke sammenlignbart med tall for 2018. Antall beboerparkeringsplasser (27 624 plasser per 31.12.21) er innlemmet i totalantallet parkeringsplasser fra og med 2018. Antall HC-plasser: 31.12.21: 1 482, 31.12.20: 1 448, 31.12.19: 1 396, 31.12.18: 1 329, 31.12.17: 1 255.

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % innen 2023, sammenlignet med 2009

Mål 2: I Oslo skal klima- og miljøvennlige transportløsninger være det naturlige førstevalget

Tabell 2.119 Måltall for tjenesteproduksjon kap. 543 Bymiljøetaten – parkering

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Gjennomsnittlig responstid ved kollektivstans som følge av feilparkering skal være maks	18 min	15 min	22 min	13 min

Mål 5: Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Tabell 2.120 Måltall for tjenesteproduksjon kap. 543 Bymiljøetaten – parkering

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Antall timer bybetjentene har vært i aktiv tjeneste, hele døgnet	103 779 t	98 188 t	100 000 t	109 517 t

Antall timer bybetjentene har vært i aktiv tjeneste

Gjennom ekstra innsats og flere nyansatte bybetjenter har etaten vært til stede i byrommene og bidratt til å gi innbyggerne trygghet til bruk av byen til rekreasjon, opphold og fremkommelighet, samt deltatt i kommunens sentrale arbeid med koronahåndtering. Mer aktiv tjeneste i byrommene har også ført til at resultatet er blitt høyere enn målet for 2021.

Driftsregnskapet

I 2021 har pandemien gitt store variasjoner i parkeringsinntektene, der midlertidige kommunale og statlige restriksjoner har påvirket parkeringsvirksomheten mye i den ene eller andre retningen. Dette har gjort det vanskelig å sette gode prognoser gjennom året. Driftsregnskapet viser positivt resultat på 25,4 mill. sammenlignet med budsjett. Årsaken til avviket er at inntektene og kostnadene var henholdsvis 63,5 mill. og 38 mill. høyere enn budsjettet. Hovedårsaken til at inntektene var høyere enn budsjettet, er økte inntekter fra kontroll sanksjoner, p-gebyr og lading av elbil. Økt inntekt på kontroll sanksjoner antas å ha sammenheng med koronapandemien. Kommunen har i perioder oppfordret til mindre bruk av kollektivtransport i Oslo for å sikre god kapasitet og en trygg reise for de som er avhengig av å benytte dette tilbudet. Bilbruken har økt både innen jobb- og fritidsreiser. Videre har etaten gjennom Bypatruljen hatt fokus på å opprettholde god kontroll og tilstedeværelse i bybildet. Flytting til ny inntauingstomt på Stubberud og høyere strømkostnader til elbillading er hovedårsaker til høyere utgifter enn budsjettet.

Renovasjons- og gjenvinningsetaten - næring (kap. 647)

Renovasjons- og gjenvinningsetaten – næring skal sikre et godt tilbud til næringsdrivende som har mindre mengder avfall.

Etaten tok imot 22 424 betalende næringskunder ved gjenvinningsstasjonene og hageavfallsmottakene i 2021. De leverte til sammen 28 570 tonn avfall, av dette var 7 980 tonn hageavfall. Mottaket for farlig avfall tok imot 518 næringskunder i 2021, og det ble levert inn til sammen 107 tonn farlig avfall. Mottaket for farlig avfall i Haraldrudveien 24 har hatt begrenset kapasitet til å kunne håndtere økte mengder av farlig avfall. Det er derfor inngått en ny samarbeidsavtale i 2021 for innsamling, mottak og behandling av farlig avfall fra enkelte næringskunder.

Det ble i 2021 innført en ny digital løsning for næringskunder. Kundene kan nå enkelt opprette, endre eller avslutte abonnement. Løsningen er tilrettelagt for nettbrett og mobil.

Den annonserte forskriftsendringen med krav til kommuner om å ta imot ubrukt fyrverkeri er utsatt. I dag har Oslo kommune avtale med et godkjent foretak for mottak og destruksjon av eksplosiver.

Tabell 2.121 Nøkkeltall for kap.647 Renovasjons- og gjenvinningsetaten næring

Renovasjonsetaten næring (kap. 647)	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Totalt næringsavfall i tonn	31 725	30 382	32 512	30 051	28 570
Antall næringsbesøkende på gjenbruksstasjonene	20 995	18 683	23 233	23 074	22 424
Antall tonn restavfall direkte til forbrenning (fra henteordning næring)	10 614	10 121	8 523	7 884	7 410*
Antall tonn kildesortert avfall til sortering (henteordning næring)	1 594	1 560	1 646	1 707	1 686

*Håndtering av avfall er endret. Mye av avfallet som hentes usortert, blir nå grovsortert. Gitt de nøkkeltall som skal rapporteres for 2021, er denne håndteringen likevel tatt med som "direkte til forbrenning", da det er sammenliknbart med henteordningen tidligere år. Av grovsorteringen gikk 70 % (ca. 5 200 t) til forbrenning, 12 % til materialgjenvinning og 18 % til deponi.

Mål 4: Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressursbehandling

Gjennomførte tiltak

Alle Osloskolene kildesorterer nå avfallet sitt, og det ble samlet inn cirka 3 165 tonn avfall fra Osloskolene i 2021. Materialgjenningsgraden for dette avfallet var på 37,5 % i 2021, en økning på 1,4 prosentpoeng fra 2020. Renovasjons- og gjenvinningsetaten arbeider også med å tilby bedre kildesortering for mindre næringsdrivende.

I 2021 ble den første elektriske renovasjonsbilen tatt i bruk i innsamlingen av avfall.

Materialgjenningsgraden er betydelig over måltallet. Dette skyldes i stor grad at etaten har mottatt en stor andel hestemøkk og hageavfall.

Tabell 2.122 Næringsavfall til materialgjenvinning

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel næringsavfall til materialgjenvinning	39 %	43 %	39 %	44 %

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet for kap. 647 viser et mindreforbruk på 9,4 mill. Dette skyldes i hovedsak mindre aktivitet enn forventet. For eksempel hadde etaten lagt til grunn at prosjektet med utrulling av materialgjenvinning til flere næringskunder hadde kommet lenger i løpet av 2021.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet for kap. 647 viser et mindreforbruk på 1,7 mill. Avviket er knyttet til innføring av nytt saks- og arkivsystem.

Brann- og redningsetaten (kap. 650)

Brann- og redningsetaten skal verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, samt mot ulykker med farlig stoff eller farlig gods og andre akutte hendelser. Etaten slokker branner, bistår ved andre akutte ulykkessituasjoner og driver brannforebyggende virksomhet der tilsyn og informasjon er sentrale virkemidler.

Fem personer omkom i brann i Oslo i 2021. Etaten hadde totalt 13 771 utrykninger. 107 personer ble reddet fra alvorlige ulykkessituasjoner.

Av 398 bygningsbranner i Oslo i 2021 utgjorde brann i boliger ca. 68 %. Antallet bygningsbranner har økt i Oslo i 2021. Det er på landsbasis også en viss økning i antall branner. Det foreligger ingen konkret forklaring for økningen, og det antas derfor en tilfeldig variasjon i antallet branner.

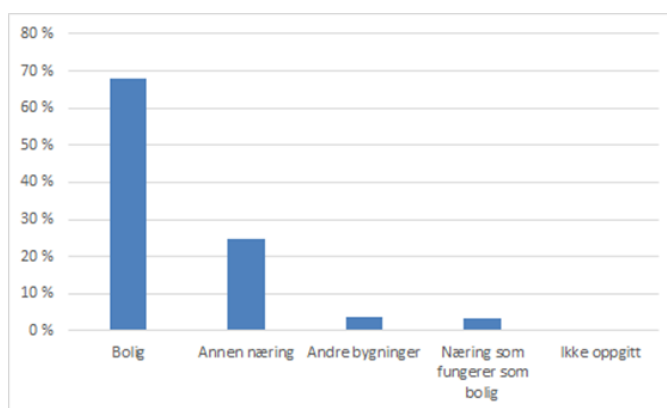
Tabell 2.123 Nøkkeltall for Kap.650 Brann- og redningsetaten

Kap. 650 Brann og redningsetaten	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall omkomne i brann	3	6	5	4	5
Antall bygningsbranner	368	379	361	365	398
Antall reddede personer i branner og ulykker	138	160	123	105	107
Antall utrykninger	13 666	14 700	14 724	12 586	13 771

Mål 5: Oslo skal være en trygg by med god beredskapGjennomførte tiltak:

Brann- og redningsetaten har samarbeidsavtaler med alle bydelene som skal sikre at brannsikkerhet integreres som en naturlig del av helse- og omsorgsarbeidet, spesielt for utsatte grupper. Etaten samarbeider med bydelene og helsesektoren om utdeling av trygghetsteknologi. I 2021 er det montert fem mobile vanntåkeanlegg, delt ut 185 flammehemmende sengetøysett og montert 95 komfyrvakter.

Etaten mottok totalt 883 bekymringsmeldinger i 2021, hvorav 171 omhandlet lav bokompetanse. Hovedmengden av øvrige meldinger omhandler rømningsveier og brann- og byggetekniske mangler. For å bedre brannsikkerheten for de berørte personene, er meldingene fulgt opp gjennom blant annet samarbeid med bydelene, helsesektoren, bydelsoverleger, Plan- og bygningsetaten og det lokale el-tilsynet.

Figur 2.5 Bygningsbranner etter bygningstype 2021

Koronapandemien har påvirket etaten gjennom fjoråret både innenfor beredskap og brannforebyggende arbeid. Etaten har lagt ned en stor innsats for å opprettholde beredskapen med tidvis strenge smitteverntiltak. Enkelte oppsøkende brannforebyggende oppgaver har vært krevende, og tidvis umulig, å gjennomføre pga. smittevernsrestriksjoner.

Økt brannsikkerhet i pleieinstitusjoner, hotell og overnatting, og servering og skjenkesteder var etatens satsingsområder innenfor særskilte brannobjekter i 2021. Tilsynsarbeidet ble ikke gjenopptatt før august på grunn av koronapandemien.

Brann i Persveien 7. desember. Brannen var i en terminal for håndtering av frukt og bær. Det ble en lang og krevende innsats hvor det var totalt 11 biler med mannskaper i aksjon. Innsatsen tok totalt 11 timer.

Etaten har arbeidet med et nytt oppdragshåndteringssystem for 110-sentralen gjennom hele året, og i mars ble «Nasjonalt kommunesamarbeid for 110-sentralene IKS» etablert som selskap. Selskapet skal stå for anskaffelse, implementering og drift av et nytt oppdragshåndteringssystem for de 13 110-sentralene i Norge.

Etaten jobber sammen med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Oslo politidistrikt og Statsbygg om fremtidig samlokalisering av nødmeldesentralene 110 og 112.

Fremkommelighet og tilgjengelighet for etatens utrykningskjøretøy og mannskaper påvirkes fortsatt av omfattende gravearbeid i gatenettet. I 2021 reviderte etaten veiledningen «Tilrettelegging for rednings- og slokkemannskaper i Oslo kommune», og etaten samarbeider med andre aktører om å ivareta fremkommeligheten.

Det var en økning i antall unødige utrykninger til alarmanlegg i 2021 og etaten har gjennom året jobbet med et prosjekt som har sett nærmere på hvordan dette kan reduseres.

Rehabilitering av Grorud brannstasjon ble ferdigstilt i 2021. Rehabiliteringen av Briskeby brannstasjon har pågått gjennom hele 2021. To midlertidige brannstasjoner har sikret opprettholdelse av lave innsatstider i byen. Byggingen av en ny sentrum brannstasjon ble startet i august. Etaten har jobbet med å utrede hvordan etatens lokalbehov som var planlagt løst i hovedstasjonsprosjektet, kan ivaretas etter at hovedstasjonsprosjektet ble stoppet.

Tabell 2.124 Måltall for tjenesteproduksjon for Brann- og redningsetaten

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Reduksjon i antall bygningsbranner med 10 årlig, sammenlignet med 2020-tall	361	365	357	398
Gjennomsnittlig håndteringstid ved nødalarm (fra nødalarm besvares til utvarsling starter)	1 min 34 sek	1 min 34 sek	1 min 30 sek	1 min 34 sek
Gjennomsnittlig innsatstid (fra utvarsling starter til første bil er fremme på stedet)	6 min 43 sek	7 min 0 sek	6 min 40 sek	7 min 14 sek

* For å sikre resultater som er etterprøvbare, og for å unngå at ekstremverdiene påvirker de reelle gjennomsnittstidene, har etaten fjernet fem prosent av de laveste og fem prosent av de høyeste verdiene i datasettet, før gjennomsnittsberegning er gjennomført. Bare reelle brann- og ulykkeshendelser er tatt med i grunnlag for beregning av tidene. Hendelser som inkluderer båt, er utelatt fra beregningene.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et merforbruk på 15,1 mill. Ekskluderes feievirksomheten og Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA) fra resultatet, blir etatens merforbruk 21,3 mill. Merforbruket på 21,3 mill. kan i hovedsak forklares ved høyere lønnskostnader enn budsjettet (20,3 mill.), økte strømkostnader (2,5 mill.), og endring i utgiftsføring fra investering til drift i forbindelse med oppgradering av oppdragshåndteringsverktøy ved 110-sentralen (11,7 mill.). Merforbruket i punktene over motvirkes av høyere salgsinntekter enn budsjettet på 18,7 mill. Hovedårsaken til økte inntekter er tvangsmulkt (6,8 mill.), større alarminntekter enn budsjett (3,6 mill.) samt forurensningshendelser og innsats i særskilte redningsaksjoner.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser et mindreforbruk på 19,1 mill. Årsaken til mindreforbruket er lang leveringstid og forsinket levering av ny elektrisk brannbil og høyderedskap, samt endring i utgiftsføring fra investering til drift på oppdragshåndteringsverktøy, som motsvares av tilsvarende merforbruk på drift.

Skogbrann 12. juni. Det brant under en kraftgate som ligger mellom Romsås og Gjelleråsen. Store ressurser ble satt inn i slokkearbeidet, og en effektiv innsats og endring i vindforhold gjorde at Brann- og redningsetaten fikk kontroll.

Kjøp av transporttjenester (kap. 711)

Kjøp av transporttjenester omfatter Oslo kommunes kjøp av kollektive transporttjenester gjennom Ruter AS, som inngår avtaler med operatører om rutegående kollektiv-transport i Oslo kommune og Akershus i Viken fylkeskommune.

Mål 2: I Oslo skal klima- og miljøvennlige transportløsninger være det naturlige førstevalget

Tabell 2.125 Andel utslippsfri buss og båt. Markedsandel kollektivtransport.

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel utslippsfri av antall kjørte kilometer med buss og båt i Ruterområdet			9,0 %	9,6 %
Markedsandel for kollektivtransporten	56 %	45 %	55 %	42 %

Oslo har vedtatt mål om at kollektivtransporten i Ruterområdet skal være utslippsfri innen utgangen av 2028. Andelen utslippsfri av antall kjørte kilometer med buss og båt i 2021 var 9,6 % i Ruterområdet, og 13,8 % i Oslo. Trikk og T-bane er allerede utslippsfrie. Ved utgangen av 2021 var det totalt 156 elbusser i trafikk for Ruter, og Nesoddbåtene kjører på elektrisk drift. Den første av fem nybygde øybåter ankom Oslo i 2020, og de nye båtene vil være elektriske, universelt utformet og med større passasjerkapasitet enn tidligere. Videre innfasing av utslippsfrie båter og busser vil skje løpende frem mot 2028 ved rulling av anbud. Flere store busskontrakter vil rulleres i 2022 og 2023, og byrådets satsing sikrer at Oslos kollektivtransport vil være nær 100 % utslippsfri innen utgangen av 2023.

Tabell 2.126 Trafikkutvikling i 2021. Millioner kollektivreiser.

Driftsart	Ruter			Oslo			Viken		
	2020	2021	Endring i %	2020	2021	Endring i %	2020	2021	Endring i %
Buss	117,6	120,3	2,3	75,6	75,2	-0,5	42,0	45,2	7,6
T-bane	74,3	72,6	-2,3	74,3	72,6	-2,3	-	-	-
Trikk	22,2	27,7	24,8	22,2	27,7	24,8	-	-	-
Tog	23,6	23,0	-2,5	5,0	4,7	-6,0	18,6	18,3	-1,6
Båt	2,6	2,6	-	0,5	0,6	20,0	2,1	2,0	-4,8
Totalt	240,5	246,2	2,4	177,7	180,7	1,7	62,77	65,5	4,3

I 2021 har det vært 246,2 mill. kollektivreiser i Ruterområdet. Dette er en økning på 2,4 % fra 2020, men 158 mill. færre reiser enn i 2019, året før pandemien. I likhet med 2020 har reiserådet stort sett vært å unngå kollektivreise hvis det ikke er nødvendig. Det lave nivået på kollektivreiser er resultat av at befolkningen har fulgt lokale og nasjonale smittevernstiltak enten ved ikke å reise eller ved å velge

andre transportmidler. Reiseaktiviteten gjennom 2021 har hatt store variasjoner som følge av skiftende smitteverntiltak, gjenåpning og ny nedstengning av samfunnet. Andelen passasjerer har variert mellom 30 og 70 % av nivået før pandemien. I 2021 lå kollektivtrafikkens andel av motorisert transport i Oslo på 42 %, som er betydelig lavere enn målet, som var 55 %.

Kollektivtransporten har i 2021 vært preget av pandemien med lave reisetall som følge av smittevernstreksjoner. Foto: Ruter As / Nucleus AS, Daniel Jacobsen

I Oslo var det etter vegtrafikkindeksen en trafikkøkning på 1,4 % i 2021. Kollektivtransporten har tapt markedsandeler mot biltrafikk under pandemien. Det er stor usikkerhet knyttet til trafikkvolum for kollektivreiser etter pandemien.

Befolkningens tilfredshet med kollektivsystemet er fortsatt høy. I 2021 oppga 84 % av de spurte at de var fornøyde med kollektivtilbudet.

I 2021 ble bompenger fra Oslopakke 3 til drift og småinvesteringer (410 mill. i Oslo) og midler til store investeringer i kollektivtransporten (711 mill. i Oslo) kanalisert gjennom Ruter. Gjennom belønningsordningen for bedre kollektivtilbud mv. i byområdene er Oslo kommune og Viken fylkeskommune tildelt 339,2 mill., og Oslos andel av dette er 203,5 mill.

Midlene er benyttet til investering i og drift av kollektivtransport. For T-banen omfatter dette arbeid med nytt signal- og sikringsanlegg, Ryen base med sporanlegg, oppgradering av T-banenettet inkl. sporvekseltiltak og oppgradering av strekningene Helsfyr-Majorstuen og Etterstad-Hellerud. I tillegg fortsatte arbeidet med planlegging av ny T-banetunnel gjennom Oslo sentrum og ny stasjon på Majorstuen. For trikk er det benyttet midler til oppgradering av trikkenettet, holdeplasztiltak og tilpasninger til nye trikker. Det er i tillegg gjennomført tiltak etter Kraftfulle fremkommelighetstiltak og utrulling av trafikantinformasjon.

I 2021 har det pågått en rekke byggeprosjekter for å forbedre infrastrukturen til de nye trikkene fases inn. Storgata er ferdigstilt og bussene vender tilbake dit i 2022. Trikkebasene på Holtet og Grefsen er oppgradert og tilpasset de 87 nye trikkene som vil fases inn frem til 2024.

Driftsregnskapet

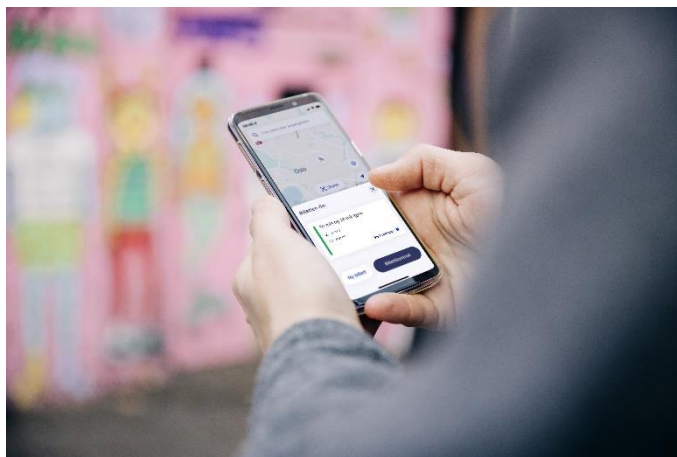
Oslo kommune bevilget i 2021 2 542 mill. til kjøp av transporttjenester gjennom Ruter AS. Det er i tillegg bevilget 1 184 mill. som kompensasjon for inntektskutt som følge av smitteverntiltak, og som er dekket av statlig kompensasjon. Netto utgifter er dermed på om lag 3,7 mrd.

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk 9,7 mill. Dette er mindreforbruk av statlige kompensasjonsmidler for korona, og utgiftene vil påløpe i 2022.

Fornebubanen (kap. 712)

Fornebubanen er et felles utbyggingsprosjekt mellom Oslo kommune og Viken fylkeskommune. Den nye T-banestrekningen skal gå mellom Majorstuen og Fornebu og blir omtrent åtte kilometer. Banen vil i sin helhet gå i tunnel. Det skal bygges seks nye stasjoner langs traséen: Skøyen, Vækerø, Lysaker, Fornebuporten, Flytårnet og Fornebu. På Fornebu skal det også bygges en base og verksted. Staten skal sørge for at Fornebubanen blir realisert på vegne av Oslo kommune og Viken fylkeskommune.

Fornebubanen ble opprettet med virkning fra 1. januar 2017.

I juni 2021 slo Ruter sammen to apper til en helt ny Ruter-app, hvor man både kan planlegge reisen og kjøpe billett.
Foto: Ruter AS / Nucleus AS, Erland Skui

Det har foregått omfattende grunnarbeider på anleggsområdet for Fornebu stasjon og base i 2021. Foto: Nicolas Tournenc

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % innen 2023, sammenlignet med 2009

Tabell 2.127

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel nullutslippskjøretøy og nullutslippsmaskiner eller kjøretøy/maskiner på biodrivstoff etterspurt i alle anskaffelser	100 %	100 %	100 %	100 %

Mål 2: I Oslo skal klima- og miljøvennlige transportløsninger være det naturlige førstevalget

Gjennomførte tiltak

Organisasjons- og systemutvikling går etter plan. Bemanning av organisasjonen understøtter gjennomføringsevnen og igangsettelse av entreprisene.

Den første store tunnelentreprisen "Tunnelen mellom Fornebu og Lysaker" startet opp juni 2021. Den andre store tunnelentreprisen "Tunnel mellom Lysaker og Vækerø" ble sendt ut i markedet ved årsskiftet 2021/2022. I tillegg har det pågått forberedende arbeider ved Lysaker (i Oslo og Bærum) og Skøyen. Alle planlagte kontrakter ble inngått i 2021 med unntak av forberedende arbeider på Madserud. For denne entreprisen ble oppstarten forskjøvet til januar 2022, men skal ikke påvirke sluttfristen.

Mandag 15. november 2021 trykket byråd for miljø og samferdsel i Oslo, Sirin Stav, og komiteleder i samferdselskomiteen i Viken fylkeskommune, Bjørn Tore Ødegården, på knappen som utløste den første tunnelsalven på den nye T-banetunnelen til Fornebubanen. Foto: Fornebubanen

Investeringsregnskap

Det ble brukt 1 695,0 mill. av et regulert investeringsbudsjett på 1 821,1 mill. mindreforbruket på 126,1 mill. skyldes i hovedsak at noen budsjetterte aktiviteter ikke ble utført i 2021, men disse vil bli utført senere. Dette gjelder i hovedsak planlagt grunnverv som ikke ble sluttført i 2021 og aktiviteter som ble skjøvet frem i tid som følge av senere oppstart av entreprise.

Sykkelprosjektet (kap. 761)

Bymiljøetaten har ansvaret for å følge opp Sykkelpolitikken for 2015–2025 og Plan for sykkelveinettet i Oslo. Bymiljøetaten har også ansvaret for aktiviteter og tiltak for gange i Oslo.

Tabell 2.128 Nøkkeltall for kap. 761 Sykkelpolitikken

Nøkkeltall	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Totalt antall km sykkelveinett i Oslo både (kommunalt og statlig)	200 km	216	234	242	254
Vekst i sykkeltrafikken i forhold til basisåret (sykkelindeks, basisår 2014=100)	116	130	130	177	150
Prosentandel av befolkningen som synes det er trygt å sykle i Oslo ¹⁾	n/a	20	n/a	28	n/a
Prosentandel av befolkningen som synes vedlikeholdet av sykkelveinettet er bra om sommeren ¹⁾	n/a	49	n/a	62	n/a
Prosentandel av befolkningen som synes vedlikeholdet av sykkelveinettet er bra om vinteren ¹⁾	n/a	10	n/a	18	n/a
Prosentandel av befolkningen som synes sykkelveinettet i Oslo har god standard ¹⁾	n/a	19	n/a	31	n/a

1) Hentet fra «Holdningsundersøkelse om sykling i Oslo», som gjennomføres annethvert år

Vekst i sykkeltrafikken i forhold til basisåret
Sykkeltrafikken i 2021 var 50 % høyere enn i basisåret 2014. Tallene hentes fra sykkelteillere rundt omkring i byen, og gir en indikasjon på utviklingen i sykkeltrafikken. Tallene sier ikke noe om hvor mange sykkelreiser som gjennomføres totalt, eller hvor mange som sykler i Oslo. Det bemerkes at sykkeltrafikken også påvirkes av vær og føreforhold.

Figur 2.6 Vekst i sykkeltrafikken (sykkelindeks ift. basisåret 2014=100)**Mål 2: I Oslo skal klima- og miljøvennlige transportløsninger være det naturlige førstevalget****Tabell 2.129 Måltall for tjenesteproduksjon for sykkelpolitikken - Bymiljøetaten**

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Antall km ny sykkelinfrastruktur ¹⁾	20	11	25	20,5
Antall km sykkelvei med driftsstandard A (etatens høyeste driftsnivå) i sommerhalvåret	165	180	180	120
Antall km sykkelvei med driftsstandard A (etatens høyeste driftsnivå) i vinterhalvåret	120	120	120	180
Antall nye og oppgraderte sykkelstativ med Oslostandard ²⁾	660	608	300	311

1) Med ny tilrettelegging menes alle strekningsvise tiltak der det ikke fantes sykkeltilrettelegging fra før. Med oppgradering menes kvalitetsheving på strekninger der det allerede finnes sykkeltilrettelegging. Inkluderer både mindre forbedringer som rødt dekke/utvidelse/beskyttelse av eksisterende sykkelfelt og ny type løsning for sykkel.

2) Stativer på Bymiljøetatens egen grunn. Med Oslostandard menes sykkelstativer utarbeidet i henhold til Bymiljøetatens veileder for sykkelparkering.

Antall km ny og oppgradert sykkelinfrastruktur

Avviket på 4,5 km. sammenlignet med måltallet for 2021 skyldes i hovedsak forsinkelser i leveranser av materialer til anleggsbransjen som følge av koronapandemien, og at det har tatt lengre tid enn ventet å få behandlet plan- og byggesaker. Dette har gjort at enkelte prosjekter er forskjøvet til 2022.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 2,9 mill. på ordinær drift. Hovedårsaken er forsinkelse ved ansettelser og at overføringsinntekt fra lønn for arbeid på investeringsprosjekter ført i investeringsregnskapet har vært noe høyere enn planlagt.

Investeringsregnskapet

Det er investert for 426,9 mill. av et regulert budsjett på 446,8 mill. Investeringsavviket på 19,9 mill. skyldes i hovedsak at investeringsprosjekter har planlagt eller forsinket oppstart, har forsinket fremdrift eller er utsatt i påvente av reguleringsendringer.

Klimaetaten (kap. 771)

Klimaetaten skal være en pådriver i kommunen for å nå målene om å bli en klimarobust nullutslippsby. Klimaetaten har ansvar for oppfølging av Klimastrategi for Oslo 2020-2030, vedtatt av bystyret i sak 109/20, og forvaltning av ordningen Tilskudd til klima- og energiltak, jf. kap. 770.

Klimaetaten skal være en pådriver for og bidra til kraftfull klimaledelse og klimastyring i Oslo kommune. Etaten skal koordinere kommunens klimatilpasningsarbeid. Etaten skal være et sentralt fagmiljø i kommunen og samarbeide med befolkningen, næringslivet, kunnskapsmiljøer, organisasjoner og andre offentlige myndigheter for å utvikle gode klimaløsninger i Oslo.

Oslo vant Årets lokale klimatiltak for arbeidet med å spre klimabudsjett som styringsverktøy. Konkurransen arrangeres av KS, Miljøstiftelsen Zero og KBN. - Årets vinnerprosjekt fortjener de helt store ord. Kanskje er dette kommunesektorens viktigste klimainnovasjon, fastslo områdedirektør Helge Eide i KS da han som representant for konkurransens jury overrakte vinnerdiplomet. Fra utdelingen av prisen «Årets lokale klimatiltak» på Zerokonferansen 2021. Fra venstre er Julie Indstad Hole, Ragnhild Hammer, Astrid Ståledotter Landstad, Heidi Sørensen, Einar Wilhelmsen, Raymond Johansen og Sirin Stav. Foto:Zero

Etaten har ansvar for det faglige grunnlaget for kommunens årlige klimabudsjetter, og skal være en rådgiver og pådriver i gjennomføringen av tiltakene i klimabudsjettet. I 2021 har etaten, i dialog med andre virksomheter i kommunen, vært med på å utarbeide byrådets sjette klimabudsjett og samtidig jobbet med å sikre gjennomføring av allerede vedtatte klimatiltak.

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % innen 2023, sammenlignet med 2009

Gjennomførte tiltak

I 2021 har Klimaetaten fortsatt arbeidet med å iverksette den vedtatte klimastrategien.

Klimastrategien krever kraftfull gjennomføring fra alle virksomheter i Oslo kommune. Oslo, sammen med Trondheim og Hamar, lanserte en klimabudsjettveileder for kommuner og fylkeskommuner som vil utvikle egne klimabudsjett. I løpet av 2021 har det blitt utviklet digitale kurs og veiledningsmateriell.

Klimaetaten har ansvaret for nettverket Næring for klima, som ved utgangen av 2021 har 126 medlemsvirksomheter. Nettverket har etablert et tettere samarbeid med relevante samarbeidspartnere i 2021, og det er gjennomført en rekke digitale møter. I 2021 ble det etablert et eget fagforum for klimatilpasning, ved siden av fagforaene for vare- og nyttetransport, bygg og anlegg og sirkulære løsninger. Klimaetaten fikk i 2021 støtte fra Klimasats til å videreutvikle nettverket, blant annet gjennom klimaregnskap og rapportering.

Tabell 2.130 Utslipp

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Utslippsreduksjon i prosent sammenlignet med utslippsnivået i 2009	21 %	26 %	45 %	1)
Kvantifiserte utslippsreduksjoner presentert i Klimaetatens innspill til klimabudsjett 2022 (prosent av nødvendige kutt for å nå målet/utslippsrammen)	81 %	61 %	100 %	65 %
Antall gjennomførte klimatiltak (tabell 2.2a og 2.2b i klimabudsjett 2020) i samarbeid med Oslo kommunes virksomheter	22	17	24	21
Andel av befolkningen som allerede har gjort klimatiltak som reduserer direkte utslipp (målt i den årlige klimaundersøkelsen)		39 % 2)	55 %	48 %
Andel av befolkningen som allerede har gjort klimatiltak som reduserer indirekte utslipp (målt i den årlige klimaundersøkelsen)		25 %	30 %	29 %
Andel bedrifter som har satt egne mål for reduksjon av klimagassutslipp (målt i den årlige næringslivsundersøkelsen)	18 %	20 %	25 %	22 %
Andel bedrifter som stiller klima- og miljøkrav til sine underleverandører (målt i den årlige næringslivsundersøkelsen)	52 %	53 %	55 %	53 %

1) Utslippsregnskapet for 2021 forventes publisert av Miljødirektoratet ved årsskifte 2022/2023. Siste tilgjengelige utslippsregnskap publisert av Miljødirektoratet i januar 2022 viste en utslippsreduksjon på 26 % i 2020 sammenlignet med 2009. Det vises til byrådets årsberetning for en gjennomgang av status på tiltak i klimabudsjettet.

2) Det ble oppdaget en utregningsfeil for resultatet i 2020. Tidligere resultat var 47 %.

Klimaetaten har i løpet av 2021 bidratt til å utarbeide klimabudsjettet for 2022. Dette inneholder tiltak som er beregnet å dekke 65 % av nødvendige utslippsreduksjoner for å nå utslippsrammen i 2022 (sammenliknet med utslippsnivået i 2009). Det reelle tallet er sannsynligvis høyere enn 65 %, men flere tiltak er ikke mulig å kvantifisere. Det er behov for å styrke og utvikle nye tiltak og virkemidler for å nå målet på 100 %.

Resultatene fra Klimaundersøkelsen som ble gjennomført våren 2021, viser at andelen av befolkningen som allerede har gjennomført klimatiltak som reduserer direkte utslipp, ligger noe under måltallet. Årsaken til dette skyldes en regnefeil i resultatet i 2020, og måltallet ble følgelig satt for høyt. Hvis man ser på det nå riktige resultatet for 2020, har det vært en økning i andelen av befolkningen som har gjort klimatiltak på 9 prosentpoeng, i et år hvor korona har preget store deler av hverdagen. Klimaetaten jobber for at befolkningen skal ta klimavennlige valg og få grønne vaner under og etter pandemien.

Andelen bedrifter som har satt egne mål for reduksjon av klimagassutslipp, og andelen bedrifter som stiller miljø- og klimakrav til sine underleverandører, ligger rett under måltallet på hhv. 25 % og 55 %. Resultatene ligger innenfor klimaundersøkelsens feilmargen, og det kan derfor ikke utelukkes at målet i realiteten er nådd. Klimaetaten jobber målrettet med næringslivet gjennom nettverket Næring for klima, gjennom sosiale medier og markedsføring av tilskuddsordninger under Klima- og energifondet.

Utslippene fra tungtransport veier betydelig på vektskåla. Tunge kjøretøy står for 25 prosent av utslippene fra veitrafikken i Oslo, og Klimaetatens beregninger av utslippene mot 2030 viser at utslipp fra tunge kjøretøy ikke vil gå ned uten ytterligere tiltak. Derfor samarbeider Oslo kommune ved Klimaetaten, med Viken fylkeskommune, om en kampanje rettet mot tungtransportbransjen. Arbeidet finansieres av Klimasats-midler fra staten, se fossilfrilastebil.no. Bildet viser Einar Bråten (Bråten landskapsentreprenør) på lansering av Klimaetatens tilskuddsordning for lading av tungtransport. Foto: Klimaetaten

Til våren starter vi arbeidet med å restaurere Oslofjorden. Ålegraseng skal reetableres. Det er et kinderegge: ålegraseng demper bølger og gjør oss mer beskyttet mot uvær, ålegraseng er oppvekstområde for kysttorsk, viktig leveområde for flere arter og ålegras binder karbon fra atmosfæren. Bildet viser befaringen for å undersøke ålegras i Oslofjorden. Foto: Kristina Øie Kvile, NIVA.

Mål 5: Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Klimaetaten har i samarbeid Bymiljøetaten og NIVA i 2021 igangsatt et prosjekt for å se på hvilke muligheter og hvilket potensiale det er for å gjøre tiltak for karbonopptak og -lagring og klimatilpasning i fjorden. Prosjektet har som mål å kartlegge mulighetene for restaurering eller reintroduksjon av ålegraseng, som er en viktig nøkkelart for økosystemet i fjorden. Videre har det i 2021 blant annet blitt startet arbeid med å styrke kunnskap om karbonlagre i Oslos byggesone og klimakonsekvenser av ulike endringer i arealbruk og hva det betyr for klimatilpasning. Klimaetaten fikk i 2021 midler fra Klimasats til en utredning for å få mer informasjon om Markas rolle for å holde tilbake vann ved styrtregn.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 21,1 mill. Hovedårsaken til dette er mindreforbruk av øremerkede midler til ordningen *Klimavennlige jobbreiser* rettet mot kommunens egne virksomheter. Disse midlene utgjør 19 mill., og er bundet opp i tilsagn gitt kommunale virksomheter. Det er tidkrevende for virksomhetene å gjennomføre planlagte tiltak, noe som har resultert i forsinkelser i utbetalingen av midler. Øvrig mindreforbruk på 2,1 mill., skyldes blant annet lavere utgifter til tiltaksutredninger og kommunikasjonsarbeid.

Det fantes ikke noen elektriske gravemaskiner i 2016. Nå ligger Oslo godt an til å nå målet om at all anleggsvirksomhet i regi av kommunen skal være utslippsfri i 2025. Allerede arbeider utslippsfrie maskiner på 30 byggeplasser i Oslo. Det bygges uten utslipp, med mye mindre støy og et langt bedre arbeidsmiljø. Bildet viser en elektrisk gravemaskin på en utslippsfri byggeplass på Vålerenga. Foto: Klimaetaten

Sektorområde selvfinansierende miljøetater

Vann- og avløpsetaten (kap. 620)

Vann- og avløpsetatens samfunnsoppdrag er å dekke innbyggernes og næringslivets behov for helsemessig trygt drikkevann og håndtere avløpsvannet på en måte som er til minst mulig belastning for innbyggerne og det ytre miljøet. Etaten betjener daglig ca. 700 000 innbyggere og forvalter samfunnskritisk infrastruktur til en verdi av nærmere 100 mrd. Etatens virksomhet finansieres av vann- og avløpsgebyrer etter prinsippet om selvkostdekning.

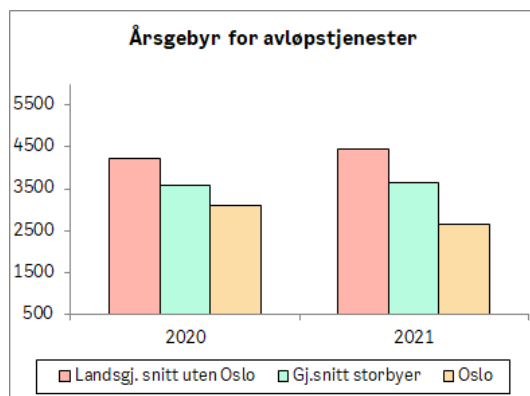
Vann- og avløpsetaten har ansvar for drift og vedlikehold av Oset og Skullerud vannbehandlingsanlegg, Langlia og Alnsjøen beredskapsanlegg, 1 550 km vannledningsnett, 13 høydebassenger, 26 pumpestasjoner og 39 damanlegg i Marka. Etaten har videre ansvaret for drift og vedlikehold av transportsystemet for avløp med ca. 2 400 km avløpsledninger, 11 fordrøyningsbassenger og om lag 70 pumpestasjoner. Bekkelaget renseanlegg behandler avløpsvann fra Oslos østlige bydeler og fra deler av Nittedal og Oppegård kommuner. Vestfjorden avløpsseksjon (VEAS) behandler avløpsvann fra de vestlige bydelene. VEAS eies i fellesskap av kommunene Asker (8 %), Bærum (21,5 %) og Oslo (70,5 %). Utgiftene til Oslos andel av VEAS dekkes over Vann- og avløpsetatens budsjett.

Vann- og avløpsetaten er en viktig miljøaktør også når det gjelder overvannshåndtering og gjenåpning av bekker og elver. Dette er særlig aktuelt i de store byutviklingsprosjektene. Etaten arbeider i tillegg for økt energiutnyttelse innen vann- og avløpssystemet. Ved Bekkelaget renseanlegg produseres biogass som benyttes som drivstoff i busser og renovasjonsbiler, og næringsstoffer fra produksjonen omdannes til gjødsel som utnyttes av landbruket.

Vann- og avløpstjenester er lovpålagte oppgaver. Lovgrunnlaget for etatens myndighetsutøvelse er vannressursloven, drikkevannsforskriften, vannforvaltningsforskriften, forurensningsloven med tilhørende forskrift, plan- og bygningsloven, damforskriften, sikkerhetsforskriften og lov om kommunale vann- og kloakkavgifter.

Vann- og avløpsetaten har i 2021 klart å opprettholde normal produksjon til tross for pandemien.

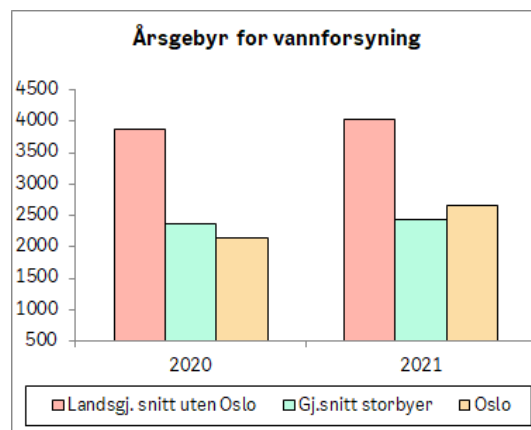
Utvidelsen av Bekkelaget renseanlegg sto ferdig høsten 2021 etter 6 år med anleggsvirksomhet. Vann- og avløpsetaten overtok samtidig driften av anlegget. Bekkelaget renseanlegg har med utvidelsen doblet rensekapasiteten og kan nå håndtere avløpsvann fra 500 000 personer.

Figur 2.8 Årsgebyr for avløpstjenester

Fire nye rentvannbassenger ved Oset vannbehandlingsanlegg, nytt UV-anlegg og full opprustning av tekniske anlegg er ferdigstilt. Tiltakene gir etaten mer tid (fra ca. 4 til ca. 10 timer) til å finne og utbedre feil i anlegget, og bidrar dermed til å redusere sårbarheten i vannforsyningen.

Mattilsynet har pålagt Oslo kommune å etablere en fullgod reservevannforsyning innen 01.01.2028. Første del av prosjektet ble vedtatt av bystyret i november 2019. Bystyret vedtok ny kostnadsramme for prosjektet i juni.

Figur 2.7 Årsgebyr for vannforsyning

2021. Anleggsarbeidet ved Holsfjorden, Sollerud, Makrellbekken og på Huseby er godt i gang. Gjennomføring av andre del av prosjektet, som omfatter vannledningsnettet (stamnettet), ble vedtatt av bystyret 15.12.2021. Reguleringsplanen ble vedtatt i samme møte. Prosjektet *Ny vannforsyning til Oslo* er det største investeringsprosjektet i Oslo kommune noensinne. En fullgod reservevannforsyning vil redusere sårbarheten i Oslos vannforsyning til et akseptabelt risikonivå.

Etaten fortsetter det systematiske arbeidet med å rehabilitere og fornye vann- og avløpsnettet. Ca. 1,2 % av vannledningsnettet og ca. 1,6 % av avløpsnettet skiftes ut og oppgraderes årlig.

Vann- og avløpsetaten gjennomfører til enhver tid mellom 100 og 150 rehabiliterings- og utviklingsprosjekter. Felles for prosjektene er at de berører innbyggerne der de bor og arbeider. Etatens kommunikasjonsarbeid skal sette berørte i stand til å ivareta sine interesser. For å oppnå dette, arbeider etaten etter prinsippene for strategisk kommunikasjon; kampanjer og markedsføring, intern kommunikasjon, presse- og mediarbeid og innbyggerdialog og medvirkning.

Oslo kommune har innført klare krav til utslipp fra kjøretøyer. Det er kun få år siden det ikke ble tilbudt en eneste utslippsfri maskin, i dag får etaten til helt utslippsfrie anleggsplasser. Et eksempel er Klosterenga park som nå er under gjennomføring. Anleggsvirksomheten er helelektrisk, inkludert massetransporten, noe som også gir mindre støy for naboene. Prosjektet har vakt internasjonal oppmerksomhet.

Vann- og avløpsetaten har opprettet et eget prosjekt *Plan for lekkasjereduksjon* som bygger på metodikk fra International Water Association. Målet med prosjektet er å klare å lokalisere lekkasjer før de bryter opp til gatenivå, og oppdage de aller minste lekkasjene så raskt som mulig.

Tabell 2.131 Nøkkeltall for kap.620 Vann- og avløpsetaten

Vann- og avløpsetaten (kap. 620)	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall henvendelser via selvbetjeningsløsninger	1 287	1 410	1 295	1 241	1 344
Mengde produsert biogass i Nm ³	1 752 752	1 758 020	1 815 975	1 939 607	2 189 486
Vannproduksjon målt i mill. m ³ pr år	89,5	92	91,5	92,6	97,0
Antall akutte ledningsreparasjoner (drikkevann)	168	201	207	180	162
Behandlet avløpsvann, mill. m ³ pr år	118,4	107,5	129,4	130,6	110,90
Antall kjelleroversvømmelser pga. kloakkstopp	18	19	21	69	38
Antall kjelleroversvømmelser i forbindelse med nedbør	52	18	122	33	1

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % innen 2023, sammenlignet med 2009

Tabell 2.132 Utslippsfrie anleggsplasser

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel fossilfri massetransport (målt som prosent av totalt kjørte km)		42 %	60 %	94 %
Andel fossilfritt drivstoff i nye kontrakter om utførelse av anleggsarbeid		84 %	100 %	100 %

Andel fossilfri massetransport: Gjennomføringen av prosjektet *Ny vannforsyning til Oslo* startet i november 2020. Dette prosjektet var derfor ikke inkludert i måltallet for 2021, men rapporteringen fra prosjektet er tatt inn i resultatet for 2021. Prosjektet har 100 % fossilfri transport, det gir et totalt resultat som ligger høyere enn måltallet.

Tabell 2.133 Vassdrags- og fjordprøver ved tilrettelagte badeplasser

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel vassdrags- og fjordprøver ved tilrettelagte badeplasser i tørrvær innenfor kravene til god badevannskvalitet (målt som e-coli)		43,5 %	95 %	87 %

183 prøver av 211 var innenfor verdiene for god badevannskvalitet. Prøvene som ikke tilfredsstiller verdiene, ble tatt på badestedene ved Sørenga, Operastranda og Paulsenkaia. Prøvene ble tatt fra land, dermed kan vannsirkulasjonen være lav. Prøvene ble tatt på tørrværsdager. Med mange badende til stede øker risikoen for å få med bakterier fra badende i prøvene.

Mål 4: Oslo skal ha en kretsbasert ressursåndterng

Tabell 2.134 Fornyelse avløp

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Mengde vanntap	33 %	33 %	< 30 %	35 %
Mengde utnyttelse av rågass til biogass	73 %	73 %	80 %	83 %

Mengde vanntap: Hovedårsaken til økt vanntap er at næringsforbruket (næring + offentlig forbruk) har gått ned, mens mengden produsert vann har vært økende de to siste årene. Samtidig blir flere av de tidligere ikke målte vannforbrukspostene nå identifisert og kvantifisert.

Mengde utnyttelse av rågass til biogass: Utbedringene som er gjennomført på Bekkelaget renseanlegg de siste årene, har gitt effekt.

Mål 5: Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Tabell 2.135 Forsyningsikkerhet

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Forsyningsikkerhet		99,98 %	99,98 %	99,99 %

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et budsjett i balanse.

Investeringsregnskapet

Det er investert for 2 574,6 mill. av et regulert budsjett på 3 630,3 mill. Avviket på 1 055,7 mill. skyldes besparelser på ferdige prosjekter (613,4 mill., - de største avvikene gjelder UBRA med 344,0 mill. og Rentvannbassenger Oset med 127,3mill.), forsinkelser i henhold til vedtatt tidsplan (74,8 mill.) og periodiseringsavvik innen vedtatt tidsramme (367,5 mill.) Det største periodiseringsavviket gjelder prosjektet *Ny vannforsyning til Oslo* (231,6mill.).

Renovasjons og gjenvinningsetaten - selvkost (kap. 648)

Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) skal ivareta kommunal renovasjon (innsamling, mottak og behandling av husholdningsavfall) på en miljø- og kostnadseffektiv måte. Dette ansvaret er hjemlet i forurensningsloven. Etaten samler inn kildesortert avfall i poser (matavfall, plastemballasje og restavfall) og papiravfall hjemme hos innbyggerne, tar imot avfall på gjenbruksstasjoner, minigjenbruksstasjoner, hageavfallsmottak, returpunkter for glass- og metallemballasje, miljøstasjoner for farlig avfall og gjennomfører en årlig innsamling av juletrær. I tillegg mottas tekstiler i utplasserte tekstiltårn i samarbeid med eksterne aktører. Innsamlet restavfall, matavfall og plastemballasje leveres til utsorteringsanleggene hvor plast og matavfall blir optisk utsortert. Restavfallet forbrennes og blir til fjernvarme, mens matavfallet gjenvinnes til biogass og biogjødsel.

I løpet av året hadde ca 900.000 husholdningskunder som leverte nesten 60.000 tonn sortert avfall til våre gjenbruksstasjoner.

På Klemetsrud utsorteringsanlegg er det gjennomført midlertidige tiltak på renseanlegget for vann etter tidligere brudd på utslippstillatelsen. Med disse tiltakene etterleves krav fra Statsforvalteren. Renseteknologi for permanent løsning er valgt, og neste trinn er å prosjektere nytt renseanlegg.

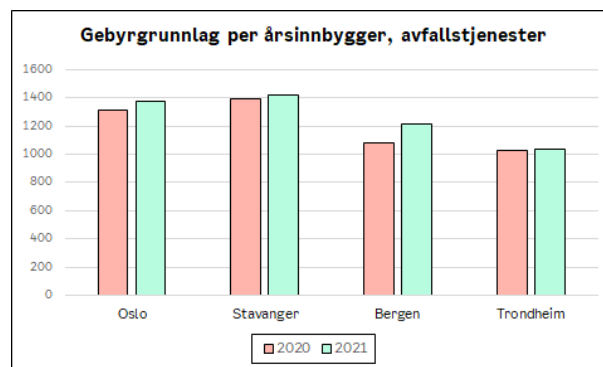
Tabell 2.136 Nøkkeltall for kap. 648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten selvkost

Nøkkeltall	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Andel tonn/husholdningsavfall til ombruk fra egne anlegg	0,61 %	0,69 %	0,89 %	0,47 %	0,47 %
Antall husholdningsbesøkende på gjenbruksstasjonene	1 083 449	1 123 039	1 110 376	1 061 758	898 321
Utsortert plast (kg per innbygger)	4,0	3,5	3,8	3,5	3,9
Utsortert matavfall (kg per innbygger)	25,9	24,2	27,2	29,0	27,0
Antall kg farlig avfall per innbygger	5,9	6,0	5,5	6,9	5,9
Antall dager med klager på lukt ved Romerike biogassanlegg	65	70	39	34	17
Antall brudd på utslippstillatelser	7	10	19	21	13
Antall tonn NO _x utslipp fra forbrenningsanlegget	78	73	92	98	79

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % innen 2023, sammenlignet med 2009

Gjennomførte tiltak:

Renovasjons- og gjenvinningsetaten har jobbet med viktige og store utredninger som vil legge føringer for fremtidens avfallshåndtering i Oslo. Arbeidet vil bli videreført i 2022. Utredningene omhandler faggrunnlag for temaplan for sirkulær økonomi, hvordan Oslo skal oppnå en utslippsfri og ressurseffektiv avfallshåndtering, organisasjonsform på Romerike biogassanlegg og muligheter for forbrenning av husholdningsavfallet med karbonfangst.

Figur 2.9 Gebyrgrunnlag per årsinnbygger avfallstjenester

De fleste biler og maskiner i etaten har nullutslipp eller benytter biodrivstoff. Det jobbes kontinuerlig med å skifte ut kjøretøy og anleggsmaskiner til mer klimavennlige løsninger. Enkelte av etatens maskiner krever høy effekt, samtidig som de ikke kan være større enn at de enkelt kan manøvreres mellom containere. Dette er et eksempel på maskiner hvor det ikke eksisterer gode klimavennlige løsninger i dagens marked.

Tabell 2.137 Resultatindikatorer utslipp under REG

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Antall tonn fossile CO ₂ ekvivalenter utslipp fra forbrenningsanlegget	46 211	48 336	46 500	51 299
Antall tonn utsortert plastemballasje til materialgjenvinning	2 850	2 453	2 900	2 647
Andel lette kjøretøy på nullutslipp/ bærekraftig biodrivstoff (<3500 kg)	86 %	100 %	100 %	94 %
Andel tunge kjøretøy på nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff (fortrinnsvis biogass) i egen anleggspark (over 3 500 tonn)	66 %	99 %	100 %	100 %
Andel anleggsmaskiner på nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff	63 %	79 %	95 %	85 %
Andel nye kontrakter som innebærer transport hvor det stilles standard miljøkrav til transport	50 %	75 %	100 %	100 %

1) Beregningen av resultatet for 2021 av måltallet «Antall tonn fossile CO₂-ekvivalenter utslipp fra forbrenningsanlegget» er endret. Med samme beregning ville resultatet for 2020 blitt 55 592 tonn.

Mål 4: Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurshåndtering

Gjennomførte tiltak

Blå pose for innsamling av plastemballasje ble i 2021 byttet ut med lilla pose. Lilla er den nye fargen i det nasjonale systemet for merking av plastavfall og kildesortering. Det nye fargesystemet skal forenkle, og dermed forhåpentligvis øke, kildesorteringen. Informasjonsarbeid og oppmerksomhet rundt fargebytte kan ha bidratt til at enda flere sorterer riktig.

I tråd med ny nasjonal merkeordning ble kildesorteringssymbolet for plast endret fra blå til lilla. Derfor endret vi også fargen på posen for plastemballasje til lilla.

Etaten har innført en digital ombruksløsning der uttak registreres. Dette gjør det lettere for etaten å melde fra til samarbeidspartnere om ekstrahenting av ombruksvarer, eller avtale om henting av konkrete gjenstander til ombruk. Det er også innført en ny betalingsordning ved gjenbruksstasjonen og hageavfallsmottakene der kundene kan betale på kortterminal. Det nye kassasystemet bidrar til effektivisering av etatens regnskapsføring.

Etaten har inngått avtale med fire ulike aktører (Norsk Luthersk misjonssamband, UFF, Røde Kors tøy og tekstil og Kirkens Bymisjon miljø) som skal samle inn tekstiler i tekstiltårn utplassert ved returpunktene for glass- og metallemballasje. Fram til nå har det kun vært Fretex og U-landshjelp fra Folk til Folk (UFF) som har hatt en slik avtale. Fretex ønsket ikke ny avtale.

På vegne av Oslo kommune har Renovasjons- og gjenvinningsetaten koordinert EUs Urban Agenda Partnerskap for sirkulær økonomi. Partnerskapet som ble avsluttet 1. juli 2021, har kommet frem til 12 handlingspunkter for å bidra til en overgang til sirkulær økonomi i byer. Oslo deltar også i Urbact-nettverket Resourceful cities gjennom EUs regionale utviklingsfond. Oslos lokale nettverk jobber med å fremme sirkulær økonomi. Etaten samarbeider med Bydel Alna om utvikling av et sirkulært ressurscenter på Trosterud/Haugerud.

Etaten har gjennomført to avfallsanalyser i 2021 for å følge med på faktisk adferd hos befolkningen knyttet til kildesortering. Renovasjons- og gjenvinningsetaten har også arbeidet med å forbedre service overfor innbyggere og næringsliv, blant annet med meråpne minigjenbruksstasjoner og utvidelse av tilbudet om henting av hageavfall til å omfatte også Bydel Grorud og Bydel Stovner.

Tabell 2.138 Husholdningsavfall

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Restavfallsmengde (kg) per innbygger totalt som går til energigjenvinning og deponi	181,7	189	180	178
Andel tonn husholdningsavfall til materialgjenvinning	39 %	39 %	40 %	39 %
Antall Nm ³ solgt biogass	1 400 000	1 162 719	1 800 000	1 247 219
Antall GWh solgt fjernvarme	225	210	228	203
Antall tonn solgt kompost	29 402	32 059	29 000	28 471
Antall klager (innsamling) i % av antall tømminger	0,24 %	0,12 %	0,2 %	0,12 %

Romerike biogassanlegg har hatt lavere tilgang på råstoff for produksjon av biogass i 2021 enn tidligere år, noe som har ført til mindre solgt biogass enn måltallet. Etaten har arbeidet med fornying av avtaler og innkjøp av reservedeler for å hindre stopp i produksjonen, som har vært en utfordring tidligere år.

Salg av fjernvarme er lavere enn måltallet. Produksjonen skjer i et svært gammelt anlegg. I 2021 har det vært lengre revisjonsstopp for større vedlikehold og hyppigere stans for andre reparasjoner. Det jobbes med ny tilstandsvurdering. Samtidig er det gjennomført organisatoriske og kompetansehevende tiltak.

Etaten benytter ikke lenger torv som innblanding i kommunens jordprodukter. Uttak av torv fra myrer.

skaper betydelige klimagassutslipp. Derfor har Oslo kommune jobbet for å finne gode alternativer til torv i våre jordprodukter og fase ut torvbruken så raskt som mulig

Bilparken er styrket i 2021, med nye biler til alle innsamlingsområdene. Dette er med på å gjøre innsamlingen mer robust, dette gjenspeiles i lavere klagetall. Klagetallene på innsamling av glass- og metallemballasje var høye frem til september. Etter at avtale med ny leverandør om innsamling ble iverksatt i september har klagetallene stabilisert seg på et lavt nivå.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 8,6 mill. Dette skyldes økte inntekter fra renovasjonsgebyret og økt inntekt på salg av metaller og papir, samtidig var det et merforbruk knyttet til høye strømpriser og økte vedlikeholdskostnader., I tillegg ble forprosjekt for logistikkenter for farlig avfall forsinket og 3 mill. Ikke benyttet.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser et mindreforbruk på 136,8 mill. Dette skyldes primært lavere fremdrift i flere av etatens prosjekter enn forutsatt i budsjettet. Utskiftning av renovasjonsbiler går som planlagt, men på grunn av lang leveringstid blir stor deler av anskaffelsen levert i 2022. De øvrige prosjektene med størst mindreforbruk er opprydding på Langøyene, vedlikehold av prosessanleggene og investeringer på gjenbruksstasjonene.

Tilskudd til klima- og energitiltak (kap. 770)

Tilskudd til klima- og energitiltak er en tilskuddsordning som utbetaler støtte fra Klima- og energifondet (tidligere Enøkfondet, opprettet i 1982). Det er Klimaetaten som har ansvar for forvaltning av tilskuddsordningen. Fondet finansierer netto driftsutgifter på kap. 770.

I henhold til fondets vedtekter skal fondets midler brukes til å stimulere til gjennomføring av tiltak som reduserer klimagassutslippene i Oslo, samt tiltak som gir redusert og/eller mer effektiv energibruk. Dersom slike tiltak også har en gunstig virkning på utslipp av lokal luftforurensning, skal dette inngå i vurderingen av tilskuddet. Slike miljøkonsekvenser skal vektlegges høyt.

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % innen 2023, sammenlignet med 2009

Gjennomførte tiltak:

Ved utgangen av 2021 forvaltet Klimaetaten 16 tilskuddsordninger. Klimaetaten har i løpet av året gitt tilsagn på rett i underkant av 60 mill. Tabellen nedenfor viser fordelingen av tilsagn på de ulike tilskuddsordningene.

Tabell 2.139 Fordeling av tilsagn om tilskudd fra Klima- og energifondet i 2021 fordelt på type tiltak

Tilskuddsordning	Antall tilsagn	Tilsagnsbeløp (kr)
Mobilitet		
Elektrisk lastesykkel til bedrifter	175	2 251 526
Trygg sykkelparkering i borettslag og sameier	58	2 511 408
Tilskudd til piggdekk og sykkelsservice i bedrifter	23	622 830
Klimasmarte jobbreiser	22	423 420
Ladeinfrastruktur i borettslag og sameier	291	19 112 002
Ladestasjon til elektriske drosjer	47	466 988
Hurtiglading av varebiler	8	6 743 972
Ladeinfrastruktur i bedrifter	18	436 641
Tilskudd til lading av lastebil og buss	6	4 364 750
Bygg og anlegg		
Elektriske motorredskaper	9	1 860 269
Kartleggingstilskudd utslippsfri anleggsplass	4	400 000
Energieffektivisering		
Isolasjon og utskifting av dører og vinduer i borettslag og sameier	38	12 809 149
Tilskudd til solceller i borettslag, sameier og yrkesbygg	15	4 344 775
Energiforbedring i boliger	62	647 020
Alle sektorer		
FoU og Pilot	4	1 513 284
Totalsum	780	58 508 034

Tabell 2.140 Fordelinger av tilsagn

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Summen av tilsagnsbeløp gitt i løpet av budsjettåret er lik tilsagnsrammen	52,3 %	51,5 %	100,0 %	48,8 %
Andel av gitt tilsagnsbeløp rettet mot transportsektoren	30,3 %	37,5 %	40,0 %	64,2 %
Andel av gitt tilsagnsbeløp rettet mot bygg- og anlegg	-	3,9 %	20,0 %	4,8 %
Andel av tilsagnsramme rettet mot energibesparende tiltak	22 %	12 %	10 %	32 %

I 2021 ble det gitt tilsagn på 58,5 mill., av en total tilsagnsramme på 120 mill. I 2021 er det lagt ned mye ressurser i utviklingen av nye tilskuddsordninger. Parallelt med utviklingsarbeidet har Klimaetaten gjennom året styrket markedsføringen av både nye og eksisterende tilskuddsordninger. Etaten vurderer det som sannsynlig at det er deler av målgruppene for de ulike tilskuddsordningene som ikke nås, og at det kan være gode og effektive klima- og energitiltak som fondet i dag ikke gir tilskudd, men som kan utløses av tilskudd. Etaten vurderer det derfor som sannsynlig at det er et potensiale for å gi mer tilsagn enn det som ble gitt i 2021.

Måltallet om at 40 % av gitte tilsagn skal være rettet mot tiltak innenfor transportsektoren, er overoppfylt. Etaten har en rekke ordninger som er rettet mot både tunge og lette kjøretøy, og til privatpersoner, borettslag og sameier og bedrifter. Flere av ordningene har vært populære.

Måltallet om at 20 % av gitte tilsagn skal gå til tiltak innenfor bygg og anlegg er ambisiøst, men likevel i tråd med kommunens vedtatte klimastrategi. Det vil jobbes med å gjøre disse ordningene mer kjent i bransjen, og etaten jobber med å utvikle nye tilskuddsordninger rettet mot denne sektoren.

Måltallet om at 10 % av gitte tilsagn skal gå til tiltak rettet mot energibesparende tiltak, er overoppfyllt. Solcelletilskudd og tilskudd til isolasjon og bytte av vinduer og dører har vært populære ordninger som etaten har mottatt mange søknader på.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 49,7 mill. Mindreforbruket skyldes i hovedsak at tilsagn gitt i 2019 og 2020 var lavere enn tilsagnsrammen, og utbetalingen av tilskudd påfølgende år er derfor lavere enn budsjettet.

Tabell 2.141 Netto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for miljø og samferdsel

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/reg n 2021	Avvik ordinær drift 2021*
SEKTOROMRÅDE MILJØ OG SAMFERDSEL						
Bymiljøetaten, kap. 542	397,9	656,2	802,8	697,5	105,3	31,9
Bymiljøetaten-parkering, kap. 543	-198,8	-220,4	-198,6	-224,0	25,4	25,4
Renovasjons- og gjenvinningsetaten- næring, kap. 647	-32,2	-24,1	-20,7	-30,1	9,4	8,1
Brann- og redningsetaten, kap. 650	494,5	460,7	449,8	464,9	-15,1	-15,1
Kjøp av transporttjenester, kap. 711	3 354,9	2 533,4	3 665,7	3 656,0	9,7	9,7
Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel, kap. 752	2,7	3,1	3,2	4,1	-0,8	-0,8
Sykkelprosjektet, kap. 761	57,7	67,2	80,5	77,4	3,0	2,9
Klimaetaten, kap. 771	54,8	49,9	77,6	56,5	21,1	2,1
Sum miljø og samferdsel	4 131,5	3 525,9	4 860,3	4 702,2	158,1	64,2
SELVFINANSIERENDE						
Vann- og avløpsetaten - forvaltning, kap. 620	-781,2	-743,5	-743,6	-744,6	1,0	0,3
Renovasjons- og gjenvinningsetaten- selvkost, kap. 648	-211,9	-216,1	-185,2	-193,8	8,6	8,6
Tilskudd til klima -og energitiltak, kap. 770	87,6	90,5	90,5	40,8	49,7	49,7
Sum selvfinansierende	-905,5	-869,1	-838,3	-897,6	59,3	58,6
Sum sektor	3 226,0	2 656,8	4 022,0	3 804,6	217,4	122,8

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler og korrigert for div. fond

MILJØ OG SAMFERDSEL

Tabell 2.142 Brutto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for miljø og samferdsel

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021
SEKTOROMRÅDE MILJØ OG SAMFERDSEL					
Bymiljøetaten, kap. 542	2 264,5	2 256,4	1 373,3	1 792,3	2 345,9
Bymiljøetaten-parkering, kap. 543*	-	233,1	246,4	273,3	311,3
Renovasjonsetaten-næring, kap. 643**	85,7	-	-	-	-
Renovasjons- og gjenvinningsetaten-næring, kap. 647**	-	84,7	76,1	103,0	94,2
Brann- og redningsetaten, kap. 650	665,0	666,3	621,0	595,5	678,3
Kjøp av transporttjenester, kap. 711	2 400,6	3 532,4	2 533,4	3 665,7	3 847,1
Fornebubanen, kap. 712	425,4	0,5	-	-	-
Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel, kap. 752	3,5	3,2	3,1	3,2	5,0
Sykkelprosjektet, kap. 761	122,4	95,2	84,7	101,2	126,5
Klimaetaten, kap. 771	62,0	62,5	55,6	87,1	65,4
Sum miljø og samferdsel	6 029,2	6 934,2	4 993,5	6 621,4	7 473,7
SELVFINANSIERENDE					
Vann- og avløpsetaten - forvaltning, kap. 620	1 429,1	1 490,2	1 130,2	1 171,0	1 525,1
Renovasjonsetaten - selvkost, kap. 640**	932,9	-	-	-	-
Energigjenvinningsetaten-husholdning, kap. 645**	359,2	-	-	-	-
Renovasjons- og gjenvinningsetaten-selvkost, kap. 648**	-	1 044,1	929,1	1 077,0	1 089,4
Tilskudd til klima- og energiltak, kap. 770	54,6	93,2	96,8	97,9	45,7
Sum selvfinansierende	2 775,9	2 627,5	2 156,1	2 346,0	2 660,2
Sum sektor	8 805,0	9 561,8	7 149,7	8 967,3	10 133,9

Tabell 2.143 Brutto investeringer i anleggsmidler i virksomheter under Byrådsavdeling for miljø og samferdsel

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
SEKTOROMRÅDE MILJØ OG SAMFERDSEL					
Bymiljøetaten, kap. 542	1 175,3	763,1	1 310,7	677,2	633,6
Bymiljøetaten - parkering, kap. 543	1,1	-	1,2	-	1,2
Renovasjons- og gjenvinningsetaten-næring, kap. 647	2,7	-	8,5	6,8	1,7
Brann- og redningsetaten, kap. 650	16,8	15,0	36,9	17,8	19,1
Fornebubanen, kap. 712	695,2	1 617,3	1 821,1	1 695,0	126,1
Sykkelprosjektet, kap. 761	351,0	360,7	446,8	426,9	19,9
Sum miljø og samferdsel	2 242,1	2 756,1	3 625,2	2 823,7	801,6
SELVFINANSIERENDE					
Vann- og avløpsetaten - forvaltning, kap. 620	2 388,0	3 217,7	3 630,3	2 574,6	1 055,7
Renovasjons- og gjenvinningsetaten-selvkost, kap. 648	185,2	236,7	235,8	99,0	136,8
Sum selvfinansierende	2 573,2	3 454,4	3 866,1	2 673,7	1 192,5
Sum sektor	4 815,2	6 210,5	7 491,4	5 497,3	1 994,0

Ansvarsområde

Sektoransvaret omfatter områdene næringsutvikling og profilering, forvaltning av kommunens salgs- og skjenkebevillinger i tillegg til kommunens oppfølging av eierskapet i aksjeselskaper og foretak. Foretakene består av Oslobygg KF, Boligbygg KF og Oslo Havn KF. Oslobygg KF ble etablert som operativt foretak 1.9.2021 i henhold til bystyrevedtak i sak 168/21. Oslobygg KF viderefører ansvar og oppgaver som tidligere har blitt ivaretatt av Undervisningsbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF, Kultur- og idrettsbygg Oslo KF og utbyggingsvirksomheten til Boligbygg Oslo KF. Oslobygg KF er ansvarlig for utbygging, drift og vedlikehold av brannstasjoner, legevakt, kultur- og idrettsbygg, skoler, barnehager, sykehjem, omsorgsboliger og kommunale boliger. Oslo Havn KF skal sørge for en effektiv og rasjonell havnedrift. Sektoren omfattet i 2021 en ordinær etat, tre kommunale foretak og eierskap i 15 aksjeselskap.

Tabell 2.144

					Tall i mill.
Byrådsavdeling for næring og eierskap (NOE)*	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik bud/regn 2021
Brutto driftsutgifter	539,4	848,2	245,9	744,2	-104,0
Netto driftsutgifter	485,4	55,9	119,5	292,8	236,9
Brutto investeringer i anleggsmidler	430,7	217,9	479,4	773,5	555,6

- *Tallene er eksklusiv kommunale foretak

Punktene som følger er knyttet til realisering av byrådets hovedmål på sektorområdet i 2021:

- Arbeidet med å etablere innovasjonsdistrikt Oslo Science City, Hovinbyen Sirkulære Oslo og Sentrum er godt i gang.
- Veilednings- og etablerertjenesten er etablert i bydelene Stovner, Gamle Oslo og Søndre Nordstrand.
- Munchmuseet i Bjørvika ferdigstilt
- Nytt Tøyenbad med flerbrukshall er i gjennomføringsfase
- Nye Ruseløkka skole ferdigstilt
- Sentrum brannstasjon er i gjennomføringsfase
- Grorud brannstasjon ferdig rehabilitert
- Lindeberg sykehjem med 144 plasser, ferdigstilt.

Koronapandemien

Nærings- og arbeidslivet i Oslo ble i 2021 som i 2020 hardt rammet av pandemien. Oslo hadde ved utgangen av 2021 høyest arbeidsledighet av samtlige av landets fylker. Det har likevel ikke vært så mange ledige jobber i omløp som nå. Det er for tiden et arbeidsmarked som er preget av stor dynamikk. Det er mange ledige stillinger. Samtidig så er det mange som fortsatt er på jakt etter arbeid. Etterspørselen etter ansatte i serverings- og reiselivsbransjen, er stor over hele landet, og særlig i de største byene. Koronapandemien har særlig rammet handel-, service-, serverings- og reiselivsnæringene som sysselsetter mange i Oslo. Det er fremdeles knyttet stor usikkerhet til de langsiktige konsekvensene for næringslivet i Oslo blant annet når det gjelder virkninger av konkurser og nedbemanning.

Mål og resultater i virksomheter mv.

Næringsutvikling (kap. 455)

Det har gjennom hele 2021 vært nedlagt en betydelig innsats knyttet til tildeling av statlige kommunale kompensasjonsordninger for å avhjelpe situasjonen for lokale virksomheter som ble rammet av smitteverntiltak i forbindelse med pandemien. Oslo kommune fikk i 2021 til sammen 684,2 mill. i tildeling fra KMD. Midlene er som skissert nedenfor bevilget til næringsliv gjennom 5 ulike runder.

Oversikten viser midlene slik de er fordelt i forkant av utlysningene (737,5 mill.) Differansen mellom utlysningene og bevilgningene fra KMD (53,6 mill.) skyldes at noen av ordningene har fått få søkere og restmidler har blitt overført til nye ordninger. Summen av midlene i denne oversikten er derfor høyere enn summen av de fordelte midlene fra KMD.

Tabell 2.145 Fordeling av midler

Beløp i mill.

KMD midler	Sum	Fordelingsnøkkel
1. tildeling	226,9 mill.	Serveringssteder med skjenking: 150,0 mill. Treningssentre: 20,0 mill. Visit Oslo: 12,0 mill. Kulturnæringen: 20,0 mill. Restart Oslo sentrum: 20,0 mill. Reserveavsetning: 4,9 mill.
2. tildeling	160,0 mill.	Generell ventilordning: 60,0 mill. Serveringsteder med skjenkebevilling: 80,0 mill. Serveringssteder uten skjenkebevilling: 20,0 mill.
3. tildeling	187,1 mill.	Generell ventilordning: 79,5 mill. Serveringsteder med skjenkebevilling: 79,9 mill. Serveringssteder uten skjenkebevilling: 27,7 mill.
4. tildeling	0	0
5. tildeling 1)	88,0 mill.	Serveringsteder med skjenkebevilling: 138,5 mill. Reisebyrå-, overnatting- og reisearrangørvirksomhet og tilknyttede tjenester: 25,0 mill.
6. tildeling 1)	75,5 mill.	
Sum utlyst	737,5 mill.	

1) Tildelt i to runder, slått sammen ved tildeling.

Tabell 2.146 Nøkkeltall for kap. 455 Næringsutvikling

Kap. 455 Næringsutvikling og reiseliv	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall bedrifter	86 048	88 488	89 324	91 144	95 464
Sysselsatte ¹	357 542	368 269	375 590	372 443	NA
Antall nyetableringer ¹	13 682	13 214	14 322	15 362	NA
Antall gjestedøgn	5 083 166	5 170 157	5 610 934	2 287 452	2 764 501
Cruiseanløp, skip	101	98	124	11	17
Antall cruisepassasjerer	197 886	187 698	229 068	934	14 146
Internasjonale kongresser ¹	72	73	67	14	NA
Deltakere på turist i egen by ²	23 000	38 000	30 000	0	0
Besøk ved turistinformasjonene	430 000	433 007	443 000	55 000	45 000
Antall unike brukere av Visit Oslo com (i 1 000)	4 382	4 675	4 452	2 865	3 200
Nye Oslo guider	29	29	27	23	19

¹ Foreligger juni 2022

² Kansellert pga. Koronapandemien

Mål 1: Oslo skal være en nasjonalt og internasjonalt attraktiv kunnskapsby som fremmer et grønt og innovativt næringsliv

Næringsutvikling

Oslo kommunes næringspolitikk bygger på bystyrets vedtak i 2015 og Regional plan for innovasjon og nyskaping for Oslo og Viken frem mot 2025. Planen har fem generiske innsatsområder: Klynge- og nettverksutvikling, entreprenørskap og vekstbedrifter, innovative offentlige anskaffelser, samt tidligfasefinansiering og kommersialisering av forskningsresultater. Regional plan for innovasjon og nyskaping gjennomføres i samarbeid mellom SIVA, Innovasjon Norge, Forskningsrådet, Viken og Oslo kommune.

Pandemien har gjort det viktig å følge opp aktiviteten i innovasjonsmiljøene som bistår selskaper som er i oppstarts- og skaleringsfasen. Det er viktig å få nye bedrifter til å vokse. Det er her de fleste arbeidsplasser vil skapes i årene fremover. Utlysningene gjennom Innovasjonsprogram Oslo i 2021 har vært nyttig ved at de har vært innrettet slik at næringslivet har kunnet styrke konkurranseevnen gjennom klynge- og nettverksutvikling, entreprenørskap, leverandørutvikling, og ikke minst kommersialisering av forskningsresultater.

For 2021 ble det bevilget 11 mill. til Innovasjonsprogram Oslo som sammen med 12,7 mill. statlige koronamidler, tildelt Oslo kommune gjennom kommunalt næringsfond, utgjorde det samlede utlysingsbeløpet. 77 søknader kom inn med et samlet søknadsbeløp på 56 mill. Av disse ble 55 prosjekter tildelt støtte på til sammen 23,7 mill.

Oslo kommunes heleide næringsutviklingsselskap Oslo Business Region AS er har i 2021 stimulert til vekst og økt internasjonalisering i næringslivet, bidratt til at flere vekstselskaper lykkes. gjennom å dele informasjon, koblet på tvers og skapt gode møteplasser. Det finnes over 50 profesjonelle miljøer i Oslo som jobber med å skape flere vellykkede gründerselskaper som Oda, Kahoot, og No Isolation. Oda ble etablert i 2013 har i dag 1 000 ansatte. OBRs rolle er å koble nye gründere, investorer og andre med disse miljøene gjennom fysiske møteplasser som «Oslo Startup Day» og digitale kanaler. Å gi etablerere tilgang til gründermiljøet i Oslo er en viktig prioritet for OBR, spesielt minoriteter og andre som ikke er tilknyttet disse nettverkene. Derfor bistår OBR Oslos kommunes egne veilednings-etablerertjenester i bydel Stovner, Gamle Oslo og Søndre Nordstrand.

OBR er prosjektleder for et av Nordens største innovasjonsarrangementer, Oslo Innovation Week (OIW). Samtlige aktiviteter er knyttet opp mot FNs bærekraftsmål. OIW ble gjennomført i samarbeid med 136 virksomheter i Osloregionens innovasjonsmiljø og internasjonale samarbeidspartnere. 84 ulike arrangementer samlet 30 000 deltakere både fysisk og digitalt derav 3% internasjonale.

Tilskuddsordningen SmartOslo – har også i 2021 vært viktig. Dette er en tilskuddsordning hvor næringslivet i samarbeid med virksomheter i Oslo kommune kan søke midler til utvikling av nye produkter og tjenester eller til test og demonstrasjon av nye løsninger, produkter og tjenester. Det har for 2021 kommet inn 8 søknader hvor det til sammen ble innvilget 6,120 mill. Eksempler på spennende prosjekter er testing av en plattform for data om overskuddsmasser fra bygg- og infrastrukturprosjekter, samt testing av bruken av en sirkulær resurssentral for byggematerialer i Oslo og omegn.

Byrådet videreførte satsningen på veilednings- og etablerertjenesten i Oslo i 2021. Gjennom ordningen får man en mulighet til å etablere egen virksomhet. Det jobbes blant annet for at flere gründere med minoritetsbakgrunn skal få mulighet for å skape sin egen arbeidsplass. Tjenesten var i 2021 spesielt rettet inn mot sosialt og grønt entreprenørskap i områder av Oslo med størst sosiale utfordringer. Det er så langt etablert «veilednings- og etablerertjenester» i bydel Søndre Nordstrand, Gamle Oslo og Stovner.

Campusstrategien ble vedtatt av bystyret i 2019. Strategiens hovedmål er å styrke Oslo som en internasjonalt attraktiv kunnskapshovedstad og som næringsvennlig by. Et bedre samspill mellom

byutvikling, utdanning, forskning, næringsliv og offentlig sektor skal bidra til økt verdiskaping, innovasjon, omstilling til nullutslippssamfunnet og flere arbeidsplasser. Etablering av innovasjonsdistrikter er et sentralt grep i campusstrategien for å stimulere et slikt samspill. I 2021 har etablering av de tre innovasjonsdistriktene Oslo Science City, Hovinbyen Sirkulære Oslo og innovasjonsdistrikt Sentrum vært høyt prioritert. Innovasjonsdistrikter er områder hvor det i særlig grad skal tilrettelegges for innovasjon og næringsutvikling i nær tilknytning til viktige kunnskapsmiljøer.

Oslo Science City (OSC) – Norges første innovasjonsdistrikt er etablert som en medlemsforening. Medlemmene er noen av de største og viktigste aktørene i området som strekker seg fra Majorstuen via Marienlyst og Blindern til Gaustad og Ullevål/Sogn. Campus Radiumhospitalet er også en del av OSC. Dette er Norges mest kunnskapstette område, med et stort potensial for innovasjon og nye arbeidsplasser innen helse, livsvitenskap, digitalisering, energi, klima og bærekraft.

I 2021 har OSC hatt fokus på gjennomføringen av et mulighetsstudie for området, for å synliggjøre hvordan vi kan realisere ambisjonene for innovasjonsdistriktet.

I Hovinbyen Sirkulære Oslo er det inngått en samarbeidsavtale mellom Oslo kommune, OBOS, Norsk Gjenvinning, Pådriv, Kuben yrkesarena, Oxer Eiendom, og Steen & Strøm om utvikling av innovasjonsdistriktet, med utgangspunkt i området Økern, Haraldrud og Ulven. Ambisjonen er å skape en test- og demonstrasjonsarena som driver fram ny kunnskap, nye løsninger og nye arbeidsplasser innen sirkulærøkonomi - særlig innen bygg, anlegg og produksjonsnæring. Sammen med partnere fra næringsliv og akademia skal Oslo kommune tilrettelegge for et mangfoldig og flerfunksjonelt byområde. I 2021 er det gjennomført et forprosjekt for å vurdere om det skal utarbeides et mulighetsstudie for området, og Plan- og bygningsetaten har arbeidet med en stedsanalyse for området som ble ferdigstilt ultimo 2021.

Innovasjonsdistrikt sentrum (IDS) er det siste av tre distrikter som er i utvikling. I denne satsingen står datadrevet innovasjon og entreprenørskap sentralt. I 2021 ble styringsgruppen for IDS konstituert og prosjektleder engasjert. Det er igangsatt en strategiprosess og arbeides med en behovsanalyse, som fortsetter i 2022. Det skal formuleres konkrete mål og tiltak for satsingen, og prosessen skal involvere et bredt sett av aktører lokalisert i sentrum.

Reiseliv

Målrettet profilering er viktig for å synliggjøre Oslo som en attraktiv og foretrukket reiselivsdestinasjon. Tildeling av tilskudd til profilering av Oslo som reiselivsdestinasjon er videreført i 2021. Det ble bevilget 14 mill. fra Oslo kommune til dette formålet. Avsetningen ble lyst ut og tildelt etter søknad om tilskudd til profilering av Oslo som reiselivsdestinasjon. Profileringen i 2021 rettet seg i vesentlig grad mot lokalt, regionalt og nasjonalt marked. Pandemien har satt et sterkt preg på reiselivsnæringen. Vedvarende strenge smitteverntiltak, og periodevis nedstengning av store deler av næringen i Oslo har ført til at reiselivsnæringen også i 2021 ble hardt rammet. Det er ved utgangen av 2021 fortsatt knyttet stor usikkerhet til hvordan situasjonen vil påvirke næringen i tiden framover.

Norsk reiseliv gjorde det generelt godt i sommersesongen 2021, med mange nordmenn som valgte å legge ferien i eget land. Reiselivsnæringene i Oslo har tradisjonelt en vesentlig del av sin inntjening fra internasjonale tilreisende. Med delvis stengte grenser og strenge innreisekrav ble det internasjonale markedet svært begrenset. Begrensninger i mobilitet medførte at lokalbefolkningen i langt større grad benyttet seg av lokale tilbud ved at man ble kjent med sine nærområder på en ny måte, som også gir positiv effekt i et bærekraftperspektiv – og som bidrar til økt stolthet for byen og det mangfoldige tilbudet som innbyggerne kan benytte seg av.

For å bidra til økt aktivitet, og for å avhjelpe situasjonen for virksomheter som har vært særlig hardt rammet av strenge smitteverntiltak i 2021, ble det fra den statlige krisepakken (KMD) avsatt 20 mill. til RestartOslo prosjektet. Videre ble det i revidert budsjett for 2021 avsatt 10 mill. til samme formål. I tillegg ble det tilført midler fra andre sektorområder som samlet sett utgjorde et utlysningsbeløp på 34 mill. til tilskudd til aktiviteter for økt handel og byliv gjennom RestartOslo. Tilskuddet ble lyst ut i to runder. Antall søknader som kom inn var 250. Av disse ble 67 prosjekter tildelt støtte. Tiltakene varierte fra små

enkeltarrangementer til større samarbeidsprosjekter som byfestivaler, mat- og kulturfestivaler mv. Tiltakene var spredt og dekket det meste av sentrumssonen innenfor Ring 1, i tillegg til arrangement på Skøyen, Lillo, Grønland og Tøyen. De fleste tiltakene ble gjennomført i løpet av høsten 2021, i tillegg ble det gjennomført julemarkeder og ulike sosiale arrangement i adventstiden. Om lag 600 000 personer deltok på ett eller flere Restart-arrangementer. På bakgrunn ny nedstengning i desember 2021 og hensynet til smittevern ble gjennomføringen av enkelte Restart-tiltak utsatt til primo 2022.

Kap. 456 Overføring av statlige næringsrettede midler

Oslo kommune har det operative forvaltningsansvar for Regionalt forskningsfond Oslo (RFF Oslo) og midler til utbygging av bredbånd i områder med ekstra lav dekning. Aktiviteten mobilisering til forskningsbasert innovasjon er samfinansiert mellom Forskningsrådet og Oslo kommune. Kapitlet består videre av statlige næringsrettede virkemidler som Oslo kommune overtok oppdragsgiveransvaret for i forbindelse med Regionreformen som trådte i kraft i 2020. De statlige næringsrettede virkemidlene er bevilget videre med oppdragsbrev til virkemiddelaktørene Innovasjon Norge og SIVA. Kapitlet har i 2021 også blitt brukt til statlige næringspolitiske virkemidler overført i forbindelse med pandemien.

RFF Oslo er Oslo kommunes eget langsiktige virkemiddel for å stimulere til økt forskningsbasert innovasjon i næringsliv og offentlig sektor. Fondets prioriterte områder er knyttet til det grønne skiftet, sirkulærøkonomi, digitalisering, helse og klima. Regionale forskningsfond Oslo (RFF Oslo), lyse ut til sammen 28 mill. kroner i 2021. Utlysningene var finansiert med friske midler fra KD, samt restmidler fra RFF Hovedstaden. Det kom inn 40 søknader til kvalifiseringsstøtte og av disse fikk 25 prosjekter bevilget til sammen 8,8 mill. Til utlysningen av hovedprosjekter kom det inn 12 søknader, og 8 av disse fikk bevilget til sammen 14,089 mill. Ubenyttede midler trekkes inn og lyse ut på nytt.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 41,4 mill. RFF Oslo har i all hovedsak lyst ut tilgjengelige midler i 2021. Imidlertid ble 23 mill. av disse blir først bevilget primo 2022. Enkelte midler er bevilget, men ikke utbetalt.

Mindreforbruk knyttet til fordeling av næringsutviklingsmidler i 2021 skyldes at disse tildeles sammen med Innovasjonsprogram Oslo midler for 2022.

Næringsetaten (kap. 459)

Næringsetaten har ansvar for å gjennomføre kommunens søknadsbehandling og kontroll av bevillinger etter serveringsloven og alkoholloven. Etaten fører også tilsyn med salg av tobakk etter tobakksskadeloven.

I store deler av 2021 har serverings- og skjenkenæringen ikke kunnet ha normal drift på grunn av koronapandemien. Dette har medført endrede oppgaver for Næringsetaten og som medfører at måltallene for kontrollvirksomheten ikke kunne oppnås. Etaten har også i 2021 hatt en sentral rolle i forbindelse med smittevern, og har gjennomført observasjoner, gitt veiledning og informasjon om gjeldende smittevernsregler til næringen, media og publikum for øvrig. Internettsidene med koronainformasjon til serverings- og skjenkestedene har gjennom året vært noen av kommunens mest besøkte nettsider. Etatens kontrollører har også bidratt inn i arbeidet med smittevern ut mot andre publikumsrettede næringer, og vært sentral bidragsyter i Beredskapsetatens kartleggingsarbeid. Næringsetaten står for 71% av alle Covid-registreringer i TRiO-appen, som gir verdifull informasjon til andre berørte organer. Utelivsnæringen har vært i en svært krevende situasjon, men etaten erfarer at de aller fleste i næringen har vært dyktige til å følge de råd, veiledninger og tiltak som har vært iverksatt. Næringsetaten opplever en god dialog med næringen i denne perioden, og det ønsker etaten å bygge videre på.

Næringsetaten har avgitt betydelige ressurser for å bistå Byrådsavdeling for næring og eierskap med å fordele den statlige kompensasjonsordningen som ble fordelt i flere runder til serveringssteder med og uten skjenkebevilling. Det har vært svært viktig for næringen og det har måttet skje raskt. Dette har også påvirket øvrig ordinær drift. Høsten 2021 ble Alkoholpolitisk handlingsplan behandlet av bystyret. Planen angir de hoved- og delmål som kommunen legger til grunn for sin alkoholpolitikk og virkemidler som skal benyttes for å nå målene, og gjelder for ny bevillingsperiode frem til 2024. Arbeidet med ny handlingsplan har blitt forsinket som følge av pandemien. Etaten har påbegynt arbeidet med å forberede implementering av tiltakene.

Tabell 2.147 Nøkkeltall for kap. 459 Næringsetaten

Nøkkeltall for Kap. 459 Næringsetaten	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Salgsbevillinger	440	443	444	458	470
Skjenkebevillinger	1 185	1 221	1 281	1286	1333
Serveringsbevillinger ¹⁾	2 793	2 903	2 944	2988	3061
Vedtak fattet av Næringsetaten	4 360	4 177	3 991	3928	4434
Kontroller av salgs- og skjenkebevillinger	4 838	4 837	4 828	5111	3787
Inndragninger pga skjenkeovertredelser	6	8	2	-	3
Inndragninger pga vandel	6	7	20	2	1
Klager på vedtak	17	13	15	16	3
Klager på vedtak om prikktildeling	11	15	8	3	1

1) Det kreves serveringsbevilling for å ha skjenkebevilling

Mål 2: Oslo skal ha et trygt og seriøst uteliv som styrker byens attraktivitet

Tabell 2.148 Kontroller og veiledninger

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Antall kontroller i samarbeid med andre kontrollinstanser ¹⁾	161	31	150	62
Antall samarbeids- og koordineringsmøter med andre kontrollinstanser	34	12	30	33
Forebyggende veiledning i søknadsprosessen, i tillegg til ordinær løpende veiledning	100	27	100	50
Forebyggende veiledning som en del av skjenkekontrollen ³⁾	399	0	400	85
Antall veiledningsbesøk ved veiledningsteamet	309	144	600	199
Antall løpende vandelsvurderinger i bevillingsmassen	101	252	250	251
Andel søknader om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger behandlet innen 90 dager ²⁾	85 %	80 %	90 %	93 %
Antall dsikrimineringskontroller	40		40	0

1) For å avdekke og sanksjonere mot økonomisk- og arbeidslivskriminalitet i utelivet er kommunen avhengig av et godt samarbeid med andre offentlige kontrollinstanser. Manglende ressurser hos samarbeidspartnerne medfører utfordringer mht. gjennomføring av tilstrekkelig antall kontroller for å oppnå måltall. I tillegg kan målet om bekjempelse av økonomisk kriminalitet også nås ved utstrakt samarbeid og informasjonsutveksling. Måltallet for antall samarbeidskontroller reduseres til 150 fra 2021.

2) Det følger av serveringsloven at søknader om servering skal behandles innen 60 dager, dette kravet ivaretas selv om det samlede måltallet for alle saker er 90 dager

3) I store deler av 2021 har serverings- og skjenkenæringen ikke kunnet ha normal drift på grunn av koronapandemien. Dette har medført endrede oppgaver for Næringsetaten og som medfører at måltallene for kontrollvirksomheten ikke kunne oppnås.

Gjennomførte tiltak

Oslo har utviklet seg til å bli en anerkjent kulturby som gjør det attraktivt for både innbyggere og tilreisende å besøke byens serverings- og skjenkesteder. Covid-19 pandemien har truffet serverings- og skjenkenæringen hardt og det usikkert hvordan denne situasjonen vil påvirke denne næringen i tiden fremover.

Næringsetatens kontrollører, og flere saksbehandlere, har blitt benyttet til å kontrollere om serverings- og skjenkestedene overholder de til enhver tid gjeldende smittevernregler. Etaten har gjennomført 7 858 observasjoner, kontroller og veiledninger på serveringssteder og ellers i byrommet.

Samlet sett har dette ført til at etaten har dokumentert 36 grove brudd på smittevernreglene og som følge av dette har fattet vedtak om midlertidig stengning av serveringssteder i fem tilfeller.

Næringsetaten har videre bidratt til utforming av veiledere, risikovurderinger og annet informasjonsmaterieell ut til serverings- og skjenkenæringen. Hyppige endringer i rammebetingelser for næringen har medført betydelig antall henvendelser fra publikum, media og næringen selv.

Ved bystyrets behandling av ny alkoholpolitisk handlingsplan høsten 2021 ble det vedtatt at alle salgs- og skjenkebevillinger fornyes automatisk frem til 2024. Dette vil gi bedre rammebetingelser for næringen, mindre byråkrati og avlaste høringsinstansene.

I stedet for å fornye alle bevillingene hvert fjerde år vil Oslo kommune årlig vandelsvurdere 250 bevillingshavere. Etaten har vandelsvurdert 251 bevillingshavere i 2021 og valgt ut objekter for etterkontroll ut fra føringer i «Strategi for utvelgelse til vandelskontroll av bevillingsmassen». Arbeidet har resultert i inndragning av 20 bevillinger. Etatens fokusområde for utvalget har gjennomgående vært å hindre økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet, for å sikre rettfærdige konkurranseforhold for drift av serverings- og skjenkesteder i byen.

Pandemien har gått utover etaten måloppnåelse på flere områder. Dette skyldes at restaurant- og utelivsnæringen har vært nedstengt i lange perioder, smittefaren i samfunnet har vært stor og ulike smitteverntiltak har lagt begrensninger på etatens og andre offentlige instanser aktivitet. Likevel har Næringsetaten gjennomført forebyggende veiledninger, veiledningsbesøk, samarbeidsmøter og samarbeidskontroller med andre kontrollinstanser.

IPSOS (Analysebyrå) utfører årlig en undersøkelse for Næringsetaten, den såkalte trygghetsundersøkelsen «Skjenking og trygghet – Holdninger til utelivet i Oslo sentrum». I år viser undersøkelsen at trygghetsfølelsen til brukerne av utelivet har økt i 2021. Hele 79 % av respondentene sier seg enige i påstanden «Det er trygt å være ute på gata i Oslo sentrum nattestid i helgene».

På grunn av smitteverntiltak har etaten ikke sett det som forsvarlig å gjennomføre diskrimineringskontroller i 2021. Etaten veiledet imidlertid om diskriminering på regulære kontroller under OXLO-uken, og laget en video som ble delt i sosiale medier for å få tips om utelivsdiskriminering.

For å avhjelpe utelivsnæringen gjennom pandemien ble omsetningsavgiften for alkohol for salgs- og skjenkebevillinger i 2021 fjernet. Etaten ble i 2021 kompensert med 15,1 mill. som følge av inntektsbortfall.

Driftsregnskapet

Næringsetatens driftsregnskap viser et merforbruk på 0,9 mill. som i hovedsak skyldes oppgaver i forbindelse med pandemien som har kommet i tillegg til ordinære oppgaver tilknyttet salgs- og skjenkekontroll

Det er viktig å gi serverings- og skjenkenæringen gode og forutsigbare rammebetingelser. Ny alkoholpolitisk handlingsplan ble behandlet av bystyret høsten 2021, og gir føringer for næringen til 2024.

Oslo Havn KF (kap. 060)

Oslo Havn KF skal sørge for en effektiv og rasjonell havnedrift for å tilrettelegge for effektiv og miljøvennlig sjøtransport, samt forvalte havnens eiendommer og innretninger på en økonomisk og miljømessig god måte. Oslo Havn KF driver forvaltning og myndighetsutøvelse innen havneområdet i medhold av havne- og farvannsloven samt øvrig gjeldende regelverk.

Åpnet modernisert og utvidet containerhavn
FOTO: JOHNNY SYVERSEN.

Oslos containerhavn, Yilport på Sjørsøya, ble utvidet for å ta imot flere varer. 22. november 2021 åpnet det nye administrasjonsbygget og stableområdet for containere.

Næring og eierskapsbyråd Victoria Marie Evensen åpnet utvidelsen av terminalen. Hun sa i sin tale at Oslo er en havneby som frakter stadig mer gods sjøveien. Det reduserer lastebiler på veiene. Terminalen skal vokse sammen med byen. Til venstre teknisk direktør Svein Olav Lunde, teknisk direktør Oslo Havn, havnedirektør Ingvar M. Mathisen, byråd for næring og eierskap, Victoria Marie Evensen og Oslo Havns styreleder Marthe Scharning Lund.

Tabell 2.149 Nøkkeltall for kap. 060 Oslo Havn KF

	2017	2018	2019	2020	2021
Godsomsetning totalt (1000 tonn)	5988	6144	6104	5492	5341
Våtbulk	1906	2034	2031	1669	1583
Tørrbulk	1822	1774	1638	1547	1451
Stykkegods	2261	2337	2435	2276	2307
Containere LO/LO (1000 TEU)	208	238	259	262	291
Kjøretøy import/eksport (i 1000 stk)	61	55	53	48	54
Utenrikspassasjerer totalt (i 1000)	2563	2548	2579	644	578
Innenrikspassasjerer (i 1000)	3930	4367	4139	2834	2512

Mål 1: Mer transport på sjø

Tradisjonell havnevirksomhet ble også i 2021 påvirket av Covid-19 situasjonen med betydelig nedgang i volumer både for gods- og passasjertrafikken.

Containervirksomheten fikk i 2021 ny bestenotering målt gjennom TEU (Twenty-foot equivalent unit container). Antall TEU summerte seg til 291.000 (økning fra 262.000 TEU i 2020). Spesielt har det vært en økning i europalast, hvorav 80 % av containervekten i 2021 kommer fra økt handel med og via Baltikum og Polen.

Til tross for økningen i containertrafikken fikk den totale godsmengden over Oslo Havn en nedgang på 2,7 % fra året før til 5,3 millioner tonn. Nedgangen kan i hovedsak tilskrives koronapandemien gjennom reduksjon av flydrivstoff og bortfall av last med utenriksferger. Den gjenværende reduksjonen forklares av naturlige fluktasjoner som følge av prosjektilfang og prosjektfaser (byggeråstoff), værforhold (salt, landbruk) og lignende.

Antall passasjerer fra utlandet ble bare på 20 % av et normalår, som følge av få cruiseskip på besøk og restriksjoner for reising til og fra utlandet med utenlandsfergene. Det er også et betydelig fall i innenrikspassasjerer som følge av utstrakt bruk av hjemmekontor og dermed færre reisende til og fra Nesodden.

Mål 2: Effektiv og veldrevet havn

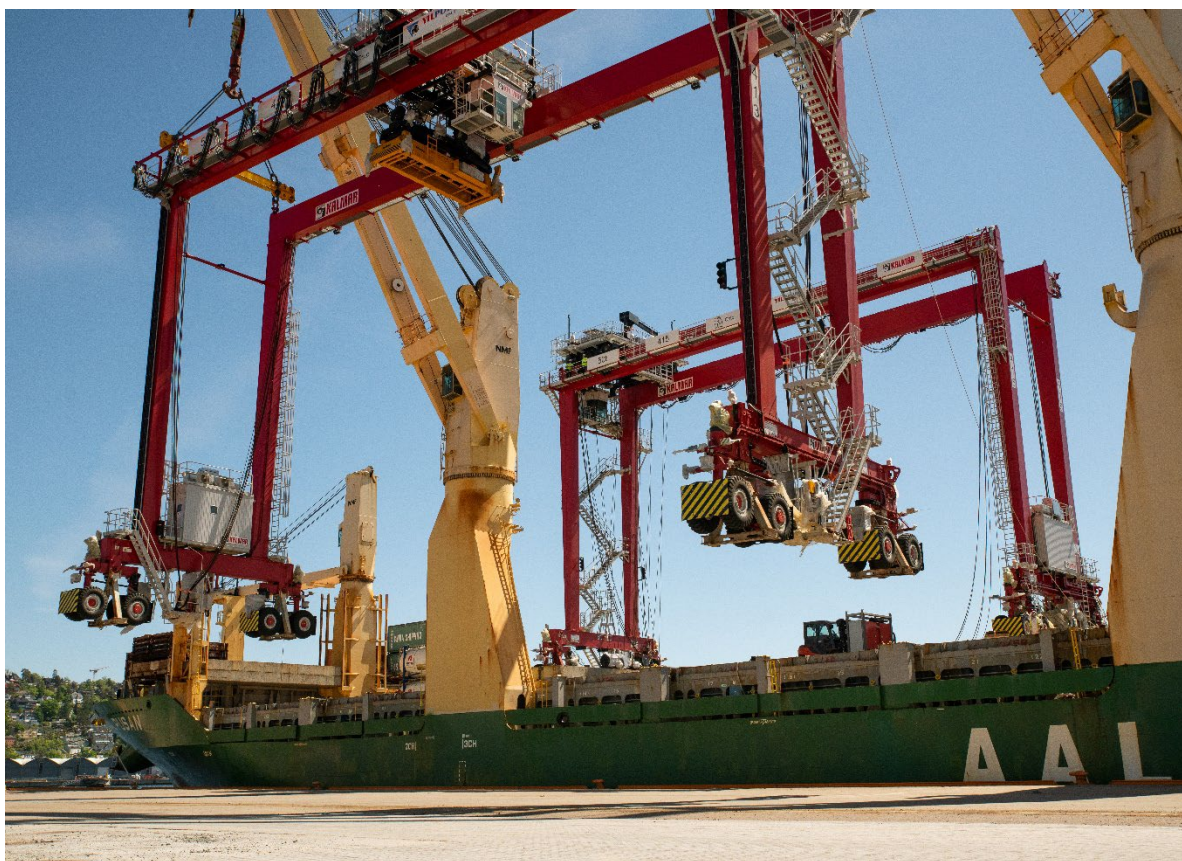
Samtidig som godsmengden vokser og endrer seg i perioden, har Oslo Havn også fraflyttet, avviklet og tilpasset havnevirksomhet til et mindre areal, slik at arealeffektiviteten er bedret.

Mål 3: Miljøvennlig havn og sjøtransport

Oslo Havn reduserer klimautslipp ved å tilrettelegge for at mer gods kan flyttes fra vei til sjø. Oslo Havn har en miljøpolicy som inkluderer byens ambisjon om nullutslipp i 2030. For skip og havn i Oslo er målet å redusere 85 % av totale klimautslipp innen 2030.

Oslo Havns miljøtiltak 2021:

- Elektrifisering i Sydhavna – HAV bygger lading til skip og tunge kjøretøy.
- Klimasats prosjektet «Utslippsfri Oslofjord» gjennomføres og avsluttes i 2022.
- Bærekraftsmålene er implementert i HAVs klima- og miljøpolicy.
- Mottatt Enova støtte til cruise og container. Forprosjekt på bilbåt og tankskip.
- Beholde Europeisk miljøstandard (PERS).
- Etterspør nullutslipp og utfører fossilfri drift på egne byggeplasser.
- Elektrisk miljøbåt (Pelikan 2) og hybridbåt (Teist) i full drift.
- Bruker elektrisk lastebil og alle HAVs kjøretøy på sjø og land er fossilfri.
- Pådriver for bedre massehåndtering og lokal snøhåndtering med lavere utslipp.

Nye elektriske stablekraner til Norges største containerhavn Foto: Hans Kristian Riise

Tidlig en lørdag morgen i mai kom tre elektriske stablekraner sjøveien til Oslos containerhavn på Sjursøya. Lasteskipet Aal Pusan startet ferden fra Taicang i Kina. De helelektriske kranene vil bidra til økt kapasitet og effektiv containerhåndtering. Kranene ble designet og bygget på Kalmars fabrikk i Taicang og Jingtso, utenfor Shanghai i Kina. Ferdig montert ble de løftet i land av skipskraner på Aal Pusan. - De nye kranene går på gummi hjul og leveres klare for fjernstyring når operatøren Yilport Oslo velger å ta det i bruk. De kan også styres manuelt fra en førerkabin. Kranene bidrar til å gjøre driften mer bærekraftig, sikrere og raskere.

Mål 4: Bidra til Oslo som attraktiv by

Fjordbyvedtaket og Fjordbyplanen danner rammen for utviklingen av sjøfronten i Oslo. Gjennom flytting, omstrukturering og effektivisering av havnevirksomheten legges det til rette for at sentrale havneområder kan by utvikles.

Driftsregnskapet

Foretakets netto driftsresultat i 2021 ble etter kommunale regnskapsregler 10 mill. bedre enn regulert budsjett. Regulert budsjett for netto driftsresultat var 95 mill. etter at forventede negative effekter av koronapandemien ble innarbeidet. Hele årets netto driftsresultat ble overført til investering.

Årets driftsinntekter ble 352 mill. Dette tilsvarer nær et normalår, siden Oslo Havn mottok 20 mill. i kompensasjon for å dekke inntektsbortfall som følge av koronapandemien.

Årets driftsutgifter summerte seg totalt til 305,2 mill., med et mindreforbuk på vel 1 %, som i hovedsak skyldes at planlagte aktiviteter innenfor forvaltning og drift av eiendom har blitt skjøvet til senere år.

Investeringsregnskapet

Det ble investert for 366,8 mill. av et investeringsbudsjett på 501,4 mill. Mindreforbruket på 134,6 skyldes i hovedsak forskjøvet fremdrift, blant annet for prosjektene totalrehabilitering av administrasjonsbygg på Vippetangen (5 mill.), ny kai Rådhusbrygge (7 mill.), mudring Kongshavnkai (10 mill.), Ormsund (15 mill.), nullutslipp Sydhavna (9 mill.), øybryggene (6,5 mill.), STS-containerkran (41,7 mill.) og fortøyningsflåte (6 mill.)

Bygger kaier for de neste 100 år FOTO: JOHNNY SYVERSEN.

Oslo Havn bygger og oppgraderer kaier for fremtidige generasjoner. De neste fire årene kan Oslo Havn måtte bruke omlag 500 millioner kroner på oppgradering av eksisterende kaier og bygging av nye.

Møt kaireperatørene. Havnas egne fagarbeidere i Havneservice gjør det meste av vedlikeholdet. Havneservice bygger og vedlikeholder kaiene året rundt. F.v. nyansatt Simen Løvlie og «veteranene» Finn Axel Gulbrandsen og Bjørn Arild Hansen.

EIENDOMSFORETAKENE

Forskjellige utbedringstiltak (kap. 185)

Oslobygg Oslo KF forvalter kapittelet som inneholder investeringsmidler til tiltak som forbedrer tilgjengelighet i kommunale eiendommer for orienterings- og bevegelseshemmede. Midler blir tildelt etter søknad til kommunale prosjekter. Tiltakene planlegges og gjennomføres i samarbeid med brukerne og i samsvar med en prioritert arbeidsplan. Det er i 2021 gjennomført kartlegging, tilstandsvurdering, prosjektering og anskaffelser, samt oppfølging og etterarbeid for tidligere bevilgede tiltak.

I 2021 ble 26 prosjekter ferdigstilt og tilskudd utbetalt. I tillegg er det 76 pågående prosjekter. Det er utbetalt tilskudd til barnehager, skoler, sykehjem, t-banestasjoner, idrettsbygg og friområder/parker. Det er bydeler, Ruter, Sporveien, etater og foretak som søker om tilskudd.

Investeringsregnskapet

Det ble investert for 84,2 mill. av et budsjett på 223,1 mill. Investeringene i 2021 gikk hovedsakelig til innvendige heiser, ramper, dørautomatikk, toaletter, t-banestasjoner, uteområder og lekeplasser. Mindreforbruket skyldes at prosjektene løper over flere år og blir utbetalt først ved ferdigstillelse. Det er i tillegg gitt tilsagn om tilskudd på 208,9 mill. til 76 prosjekter som foreløpig ikke er ferdigstilt.

Oslobygg KF (kap. 063)

Foretakets formål er å eie, forvalte, utvikle og bygge formålsbygg for kommunen slik at de er tilrettelagt for, og kan leies ut til, effektiv tjenesteproduksjon. Foretaket skal forvalte realverdiene som eiendommene representerer gjennom kostnadseffektivt vedlikehold, drift, forvaltning og utvikling av eiendommene. Foretaket skal være bransjeledende innenfor formålene sine, herunder bærekraft- og miljø, teknologiutvikling og teknisk kvalitet, sambruk og arealeffektivitet.

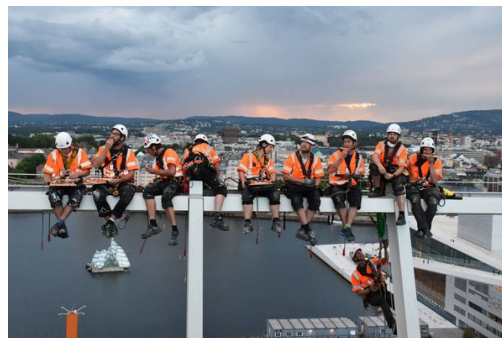

Foto: Stefan Offergaard Byggeindustrien

Oslobygg KF ble etablert som operativt foretak 1.9.2021 i henhold til bystyrevedtak i sak 168/21. Oslobygg KF viderefører ansvar og oppgaver som tidligere har blitt ivarettatt av Undervisningsbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF, Kultur- og idrettsbygg Oslo KF og utbyggingsvirksomheten til Boligbygg Oslo KF. Undervisningsbygg, Omsorgsbygg og Kultur- og idrettsbygg er avviklet med virkning fra samme dato, dvs. 1.9.2021. Oslobygg har ansvar for forvaltning av ca. 2,7 mill. kvadratmeter eiendom og for bygging av nye formålsbygg. I foretakets portefølje av formålsbygg inngår blant annet barnehager, skoler, sykehjem, øvrige omsorgsbygg, brannstasjoner, idrettsanlegg og kulturbygg.

Tabell 2.150 Nøkkeltall for kap. 063 Oslobygg KF FDV pr kvm (eide bygg) - Regnskap 2021:

(Tall i hele kroner)

Eiendomstype	Antall kvm	Forvaltning	Drift	Vedlikehold	Sum FDV
Administrasjonslokaler	18 752	195	284	700	1 179
Annet	62 845	193	306	251	750
Barnehage	297 170	218	338	202	758
Brannstasjoner	27 396	175	108	70	352
Idrettsanlegg	222 520	190	408	200	797
Kulturbygg	91 622	200	454	185	840
Omsorgsbolig	77 874	204	184	107	495
Skolebygg	1 415 764	186	154	222	562
Sykehjem	324 212	198	144	103	444
Gj.snitt FDV per kvm	2 538 154	193	213	198	604

NÆRING OG EIERSKAP

Kategorien Administrasjonslokaler inneholder eksempelvis Olav Vs gate og kontorlokalene til Plan- og bygningsetaten. I kategorien «Annet» er alle eiendommer som ikke naturlig faller inn i øvrige kategorier, eksempelvis fritidsklubber, aktivitetshus, eldresenter og barneparken.

Tabell 2.151 Resultat 2021 Oslobygg KF

Eiendomstype	Antall eiendommer	BTA eid	BTA leid	BTA totalt
Administrasjonslokaler	5	18 752	13 162	31 914
Annet	64	62 845	11 949	74 794
Barnehage	405	297 170	17 689	314 859
Brannstasjon	11	27 396		27 396
Idrettsanlegg	77	222 520	2 314	224 834
Kulturbygg	17	91 622	45	91 667
Omsorgsbolig	45	77 874		77 874
Skole	174	1 415 764	59 889	1 475 653
Sykehjem	51	324 212	180	324 392
Totalt	849	2 538 155	105 228	2 643 383

Det er ca. 90 000 brukere (elever og ansatte) av foretakets skolelokaler.

Mål 4: Oslo kommune skal bygge, forvalte og drifte kommunale bygg, slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne

Tabell 2.152 Ferdigstillelse bygg og ledighet

Resultatindikator	Resultat 2019			Resultat 2020			Måltall 2021	Resultat 2021
	KID	OBY	UBF	KID	OBY	UBF		
Sluttkostnad delt på samlet styringsramme for samlet portefølje av ferdigstilte bygg ¹⁾	0,97	0,99	0,94	1	0,95	0,97	≤ 1	1,01
Andel prosjekter ferdigstilt innen avtalt tid ²⁾	100 %	100 %	91 %	82 %	50 %	33 %	100 %	50 %
Andel nye bygg som tilfredsstiller passivhusstandard	100 %			100 %			100 %	100 %
Andel ledighet	0 %	1,70 %	0,82 %	0 %	1,70 %	0,93 %	*	**
Antall fossilfrie byggeplasser/totalt antall byggeplasser, jf. Klimabudsjettet ³⁾	100 %	100 %	100 %	100 %	90 %	100 %	100 %	100 %
Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff under 3500 kg, jf. Klimabudsjettet ⁴⁾	100 %	100 %	89 %	100 %	100 %	89 %	100 %	***91%
Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff over 3500 kg, jf. Klimabudsjettet ⁴⁾	Ingen kjøretøy			Ingen kjøretøy			100 %	100 %

* Måltall for KID 0%, UBF 1%, OBY 2%.

** Se tabell nedenfor

*** Se Klimabudsjett

1) Samlet sluttkostnad for prosjektene skal ikke overstige samlet styringsramme for porteføljen, det vil si at samlet sluttkostnad delt på samlet styringsramme er ≤ 1 for porteføljen. Prognose for sluttkostnad benyttes dersom sluttrapport ikke er ferdig utarbeidet. Resultatindikatoren gjelder overleverte prosjekter siste tre år. Oslobygg har lagt til grunn at styringsramme = vedtatt P50.

2) Det er ikke lagt føringer for beregningen av resultatindikatoren. Oslobygg har tatt utgangspunkt i fremdriftsforutsetninger i gjeldende budsjettvedtak og ferdigstilte prosjekter i 2021.

3) Gjelder nybygg, ikke rehabiliteringsprosjekter.

4) Nytt måltall fra 2019.

I resultatindikatoren «andel prosjekter ferdigstilt innen avtalt tid» inngår prosjekter med en bystyrevedtatt styrings- og kostnadsramme og angitt fremdrift, og som er ferdigstilt i 2021. Det er 4 prosjekter som inngår i underlaget under denne resultatindikatoren; Ruseløkka skole, Østensjø skole (utvidelse), Tveita skole (utvidelse) og Lindeberg sykehjem. Tveita skole og Lindeberg sykehjem ble levert innen avtalt tid, mens i prosjektene Ruseløkka skole og Østensjø skole var det forsinkelser.

Tabell 2.153 Andel ledighet

Resultatindikator	Avgivende foretak	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Måltall 2021
Andel ledighet*	UBF	0,82 %	0,93 %	**4%	1 %
Andel ledighet	OBY	1,70 %	2 %	3,20 %	2 %
Andel ledighet	KID	0 %	0 %	0 %	0 %

* Andel ledighet for 2019 og 2020 er ekskl. Sogn erstatningslokaler.

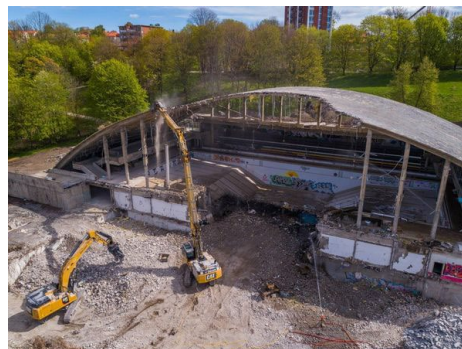
** Andel ledighet ekskl. Sogn erstatningslokaler er 2,47%.

Oslobygg jobber aktivt med å redusere andel ledighet i porteføljen. Den markante økningen i andel ledighet for Undervisningsbygg har bakgrunn i at Sogn erstatningslokale og Veterinærhøyskolen (overtatt 15.12.21) er medtatt i beregningen. For Omsorgsbygg er det i hovedsak Furuset sykehjem som gjør at resultatet er 1,2 % høyere enn måltallet.

Driftsregnskapet

Foretakets netto driftsresultat i 2021 etter kommunale regnskapsregler ble 657,4 mill. bedre enn regulert budsjett, etter at det ble overført 1,47 mrd. i konsernbidrag til bykassen. Regnskapet for netto driftsresultatet er positivt med 562,4 mill. og regulert budsjett for netto driftsresultat var negativt med 94,9 mill. Foretaket hadde mindreforbruk knyttet til finanspostene på 560,1 mill. Det ble budsjettert med for høy lånerente og avdrag. Finansieringsbehovet knyttet til investeringer i 2021 er på 4,3 mrd. og står pr 31.12.2021 som udekket. Foretaket vil få overført det udekkede lånet via Oslo kommunes lånefond i 2022. Udekket fra 2020 på 3,8 mrd. er omgjort til lån 31.12.2021. Med udekket menes utsatt langsiktig låneopptak, investeringen er midlertidig finansiert av likviditetsbeholdningen/kortsiktig likviditetslån. Resultatet var at foretaket betalte kun renter av udekket og ikke avdrag i 2021. Totalt er det overført 270,1 mill. fra drift til investering.

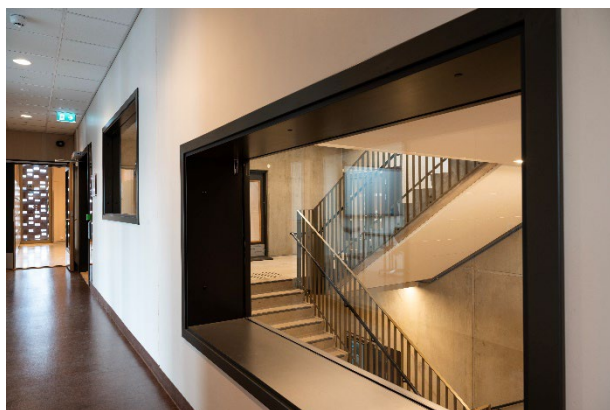
Foretaket fikk 17,7 mill. i driftstilskudd fra bykassen for å kompensere for merutgifter og mindreinntekter som følge av koronapandemien i 2021. Av dette beløpet er 6,8 mill. (med tillegg av 1,7 mill. for estimert mva) overført fra drift til investering for å dekke ekstraavgifter som har påløpt i tilknytning til investeringsprosjektene.

Tøyenbadet rivestart. Foto: Oslobygg

Investeringsregnskapet

Foretaket investerte totalt for 6,1 mrd. mot en tilgjengelig ramme for året på 10,2 mrd. Avviket på om lag 4,1 mrd. skyldes periodiseringsavvik, men innenfor vedtatt plan (2,3 mrd.), reelle netto besparelser på ferdige prosjekter (0,7 mrd.), forsinkelser iht. vedtatt tidsplan (0,04 mrd.) og uforutsigbare avsetninger (1 mrd.) Mindreforbruket fordeler seg på skoleanlegg (906 mill.), sykehjem (414 mill.), nytt Munchmuseum (348 mill.), rehabilitering av idrettsanlegg (268 mill.), ufordelte avsetninger (811 mill.) og ny storbylegevakt (177 mill.).

Ruseløkka skole er ferdigstilt. Foto: Ståle Felberg

Tabell 2.154 Større pågående investeringsprosjekter

Prosjektnr.	Prosjektnavn	Bruk av avsetning 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Beløp 2021	Avvik
10652003	Kjøp av Veterinærhøyskolen	0	0	1 386 574	1 386 574	0
11980001	Ny Storbylegevakt	183 070	900 000	913 070	735 958	177 112
11587100	Nytt Munch-museum*	467 425	0	467 425	791	466 634
11780001	Dronning Ingrid's hage - nybygg	9 757	424 000	433 757	344 483	89 274
11780063	Lambertseter sykehjem	24 835	292 000	379 835	295 242	84 593
11880101	Furuset Hageby	6 661	316 800	323 461	254 001	69 460
11555100	Manglerud bad	65 035	250 000	318 848	289 932	28 916
11681014	Nytt Tøyenbad med flerbrukshall*	20 302	346 700	267 002	183 922	83 080
11952030	Voldsløkka skole	36 834	179 000	216 924	258 218	-41 294
12052010	Refstad skole - riving og nybygg	37 232	170 000	207 232	79 444	127 788
11681013	Korsvoll flerbrukshall* Bakås skole - tilbygg og rehabilitering	29 904	169 000	138 904	89 354	49 550
11952020		53 170	133 700	126 995	133 769	-6 774
11752040	Vestli skole og flerbrukshall	12 898	105 000	117 898	35 213	82 685
12080130	Ny hovedstasjon Lindeberg sykehjem - riving og nybygg	31 926	85 000	116 926	0	116 926
11580060		73 379	0	114 379	51 052	63 327
11651010	Ruseløkka - nybygg Nøklevann skole - utvidelse til fullverdig B3	-47 532	161 400	113 868	58 078	55 790
11752050		-15 677	123 000	110 873	72 820	38 053
11880009	Briskeby brannstasjon Hasle skole - rehabilitering og nybygg	175 820	0	105 820	98 756	7 064
11652050		100 914	0	100 914	18 761	82 153
11681015	Majorstuen flerbrukshall*	-1 738	150 000	100 262	87 433	12 829
Totalt		1 264 215	3 805 600	6 060 967	4 473 801	1 587 166

Budsjett og bokført for prosjekter fra tidligere Kultur- og idrettsbygg er eks. mva, mens prosjektene fra tidligere Omsorgsbygg og Undervisningsbygg er inkl. mva.

Kjøp av Veterinærhøyskolen

Kjøp av del av Veterinærhøyskolen på Adamstuen ble vedtatt av bystyret 08.09.2021 og gjennomført høsten 2021 ved et direktekjøp av Staten v/ Statsbygg, ref. bystyresak 218/2021 og byrådssak 144/21.

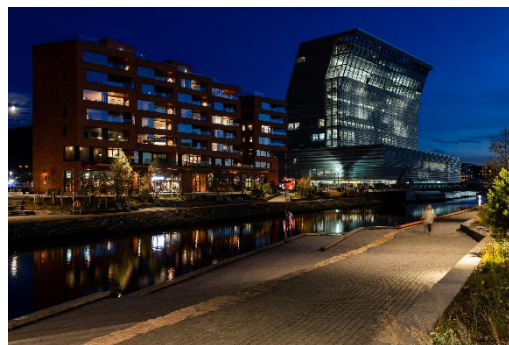
Eiendommen vil sikre areal til å dekke flere kommunale formål. Videre utredninger gjennomføres med mål om at eiendommen skal benyttes til grunnskole, videregående skole, flerbrukshall, barnehage, lokalbibliotek og park.

Ny storbylegevakt

Det bygges ny storbylegevakt ved Aker sykehus. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 3,1 mrd. og styringsramme (P50) på 2,89 mrd. I 2021 har det pågått arbeider med råbygg, fasader og innvendige arbeider. Utstyrsanskaffelsene pågår i henhold til anskaffelsesplanen. Foretakets vurdering er at prosjektet leveres innenfor vedtatt kostnadsramme og forventes ferdigstilt i 2023.

Nytt Munchmuseum

Det nye Munchmuseet i Bjørvika ble overlevert fra entreprenør desember 2020 og overlevert til leietaker i april 2021. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 2,7 mrd. og styringsramme (P50) på 2,6 mrd. I 2021 har det pågått arbeider med å rette feil og mangler ved flere klimasystemer i bygget. Årsregnskapet viser et budsjett på 467,4 mill. eks. mva. og et avvik på 348,2 mill. eks. mva. Det gjenstår noen få arbeider i 2022, og foretaket vil fremme resterende avvik inndratt i forbindelse med revidert budsjett 2022.

Munch museet. Foto: Tove Lauluten

Dronning Ingrid's hage

Lille Tøyen sykehjem fra 1986/87 er revet og et nytt sykehjem oppføres på samme tomt i landsbyform. Hagebykonseptet gir pasientgrupper med kognitiv svikt muligheten til å leve så normalt som mulig innenfor trygge rammer. Sykehjemmet bygges med solceller på taket. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 988 mill. og styringsramme (P50) på 896 mill. I 2021 har det pågått tak- og fasadearbeider, samt innvendige bygningsmessige og tekniske arbeider. Det har også vært utført noe utomhusarbeider på prosjektet. Foretakets vurdering er at prosjektet leveres innenfor vedtatt kostnadsramme og forventes ferdigstilt i 2022.

Lambertseter sykehjem

Det gamle sykehjemmet på Lambertseter er revet og et nytt sykehjem oppføres på samme tomt. Det nye sykehjemmet bygges som pluss hus. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 842 mill. og styringsramme (P50) på 815 mill. I 2021 har det pågått utvendig arbeider med takteking, veggelementer, glassfasader, vindu, dører og kompletteringsarbeider mot tett bygg. I tillegg har det vært utført innredningsarbeider mot mekanisk ferdigstillelse. Foretakets vurdering er at prosjektet leveres innenfor vedtatt kostnadsramme og forventes ferdigstilt i 2022.

Furuset Hageby

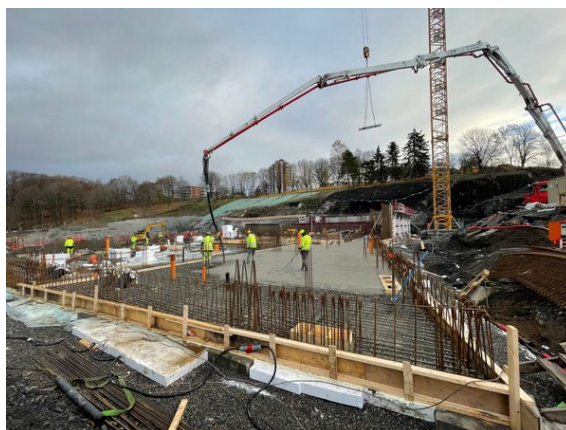
Furuset Hageby blir sammen med Dronning Ingrid's hage det andre sykehjemmet i Oslo utformet som en landsby for personer med kognitiv svikt/demens. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 872 mill. og styringsramme (P50) på 825 mill. I 2021 har det pågått arbeider med grunnarbeider, bygging av yttervegger og oppstart innvendige vegger, samt montering av tekniske føringer i bygget. Foretakets vurdering er at prosjektet leveres innenfor vedtatt kostnadsramme og forventes ferdigstilt i 2023.

Manglerud bad

Manglerud bad og aktivitetshus er det første badet som bygges i Oslo på over 35 år og vil bli et sosialt og kulturelt samlingspunkt. Badet vil blant annet inneholde stupebrett, vannsklie og boblebad. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 685,8 mill. og styringsramme (P50) på 661,8 mill. Rammene er inkludert kompensasjon som følge av merutgifter i forbindelse med koronapandemien. I 2021 har det vært høy produksjon i prosjektet selv om koronasituasjonen har medført noen utfordringer knyttet til leveranser.

Nytt Tøyenbad med flerbrukshall

Det nye Tøyenbadet vil bli et av landets største badeanlegg med gode fasiliteter til flere brukergrupper. I tillegg til både innendørs- og utendørs badeanlegg skal det også bygges en flerbrukshall. Prosjektet ble vedtatt av bystyret i revidert budsjett 2019, effekt av regnskap 2018 med kostnadsramme (P85) på 1,414 mrd. og styringsramme (P50) på 1,239 mrd. eks. mva. I revidert budsjett 2021, effekt av regnskap 2020 ble kostnadsrammen (P85) økt til 1,79 mrd. eks. mva. og styringsrammen (P50) til 1,65 mrd. eks. mva. I 2021 har det pågått grunnarbeider og alle planlagte entreprisekontrakter er inngått. Foretakets vurdering er at prosjektet leveres innenfor vedtatt kostnadsramme og forventes ferdigstilt i 2024.

Tøyenbadet byggestart. Foto: Oslobygg

Voldsløkka skole

Voldsløkka skole skal bli en ny ungdomsskole som i tillegg til skole vil huse en kulturstasjon og en kultursal. Prosjektet omfatter rivning av eksisterende kontorbebyggelse, oppføring av nybygg og totalrehabilitering av verneverdig bygg på tomten (Heidenreich-bygget) samt landskapsarbeider. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 883,1 mill. og styringsramme (P50) på 821,1 mill. I 2021 har det primært pågått detaljprosjektering og grunnarbeider, samt noe bygningsmessige arbeider knyttet til oppføring av råbygg på prosjektet. Foretakets vurdering er at prosjektet leveres innenfor vedtatt kostnadsramme og forventes ferdigstilt i 2023.

Refstad skole

Gamle Refstad skole er revet og det oppføres en ny skole over to etasjer på samme tomt. Vegetasjonen på tomten skal bevares og skolen legges inn i terrenget og blir den første skolen i Oslo med skolegård på taket. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 820 mill. og styringsramme (P50) på 716 mill. I 2021 er det primært gjennomført prosjektering og forberedelser til fysisk oppstart. Foretakets vurdering er at prosjektet leveres innenfor vedtatt kostnadsramme og forventes ferdigstilt i 2024.

Ny hovedstasjon

Arbeidet med ny hovedbrannstasjon for Brann- og redningsetaten og nye arealer for administrasjon og driftsstasjon for Vann- og avløpsetaten, ble stoppet i forbindelse med revidert budsjett 2021. Foretaket har mottatt et driftstilskudd på 55 mill. for å dekke inneværende års kostnader og fremtidige finanskostnader knyttet til tidligere låneopptak.

Lindeberg sykehjem

Gamle Lindeberg omsorgssenter fra 1979 er revet og nye Lindeberg sykehjem er oppført på samme tomt. Det har vært et høyt miljøfokus i prosjektet, blant annet med solceller på tak og i fasaden. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 817,8 mill. og styringsramme (P50) på 776,8 mill. Beboere og ansatte flyttet inn i mars 2021. Videre har det pågått prøvedrift av tekniske anlegg, opplæring av brukere og driftspersonell samt utbedring av feil og mangler. Overtakelse av tekniske anlegg ble foretatt i oktober 2021. Behandling av sluttoppgjør fra totalentreprenøren har også pågått i 2021.

Ruseløkka skole

Gamle Ruseløkka skole er revet og ny skole på seks etasjer og toppetasje med takterrasse oppføres på samme tomt. Den nye skolen har integrerte solceller i fasaden og på taket og det har vært et fokus på gjenbruk i prosjektet. Eksempelvis er deler av teglsteinen og granittelementer fra den gamle skolen gjenbrukt i det nye skolebygget. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 589,7 mill. og styringsramme (P50) på 548,2 mill. Prosjektet ble overlevert til skolestart 2021. Primært har det pågått arbeider med ferdigstilling og slutføring av alle typer arbeider i løpet av 2021. Sluttoppgjør vil pågå utover i 2022.

Ruseløkka skole er ferdigstilt i 2021.
Foto: Finn Ståle Felberg

Boligbygg Oslo KF (kap. 055)

Foretakets formål er å være et sosialt virkemiddel for å fremskaffe boliger til de målgrupper kommunene til enhver tid ønsker å tilgodese med boliger. Foretaket skal fremskaffe, eie og forvalte boliger på vegne av kommunen.

Per 31.12.2021 forvaltet foretaket 11 543 boliger, inkludert 121 Ungbo-boliger og 15 presteboliger. I tillegg ivaretar foretaket kommunens eierskap og forvaltningsansvar for parkeringsplasser og enkelte næringslokaler tilknyttet boligmassen.

Driftsåret 2021 har vært preget av håndtering av koronapandemien og ivaretagelse av godt smittevern for både leietakere, ansatte og leverandører. Til tross for dette har foretaket hatt stor aktivitet og høy produksjon på mange områder, særlig innen vedlikeholdsprosjekter og fremskaffelser av nye boliger. Det har vært gjort prioriteringer og tidsforskyvninger av enkeltoppgaver og tiltak som tilpasninger til smittesituasjonen, men HMS og akutte hendelser har vært prioritert og gjennomført. Med forankring i foretakets fremskaffelsesstrategi har kjøpsvirksomheten i 2021 medført kjøp av tilsammen 159 boliger. I dette tallet inngår både boliger som allerede er overtatt og boliger som overtas frem i tid. Kjøpene er også forankret i Oslo kommunes boligbehovsplan og gjøres i tett samråd med bydelene. Foretaket har i sin kjøpsaktivitet lagt stor vekt på; egnethet, riktig pris og en forsvarlig kjøpsprosess. Det er i 2021 foretatt salg av 41 boliger. Boliger som selges har det til felles at de er lite hensiktsmessige sett opp mot bydelenes behov og foretakets formål.

Koronasituasjonen har gjort det nødvendig å utsette deler av det planlagte løpende vedlikeholdet i bebodde boliger. Foretaket har i 2021 likevel hatt den høyeste produksjonen av vedlikeholdsprosjekter siden foretaket ble opprettet. Vedlikeholdstiltakene har bestått av tak- og fasade-rehabiliteringer, ventilasjons- og våtroms-rehabiliteringer. Boligbygg søker i størst mulig grad å utføre vedlikeholdet i bebodde bygg, men i flere prosjekter er det behov for midlertidig flytting av beboere. Arbeidet krever tett koordinering med bydelene og en lang planhorisont, og gir en midlertidig økning i ledighet.

Arbeidet med brannforebyggende tiltak og bedret brannsikkerhet er videreført som et prioritert område. I 2021 ble det i investeringsregnskapet samlet brukt 12,0 mill. på spesifikke og målrettede brannsikkerhetstiltak. Planlagte tiltak som er utsatt på grunn av pandemi smittevernsituasjon vil bli gjennomført så snart dette kan gjøres på en forsvarlig måte. Det har ikke vært tap av liv knyttet til brann i foretakets eiendommer i 2021.

Da Oslobygg ble opprettet 1. september 2021 ble alle bestilte investeringsprosjekter overført til Oslobygg. Ingen av prosjektene var i gjennomføringsfase. Det ble i forbindelse med overgangen overført fem årsverk fra Boligbygg knyttet til prosjektutvikling.

Usikkerhet knyttet til rettsforståelsen vedrørende boliger særskilt tilrettelagt for helseformål og sosiale formål

Oslo kommune ved Boligbygg Oslo KF krever merverdiavgiftskompensasjon for utgifter til boliger for helse- og sosial formål i tråd med kommunens rettslige oppfatning.

Skatteetaten foretok ved to tilfeller i 2019 kontroller av kommunens kompensasjonsmelding, avgrenset til konkrete boliger på adresser i tre av kommunens bydeler. Ved utløpet av 2020 fattet Skatteetaten vedtak. Kommunen har påklaget vedtak i begge sakene da man ikke er enig i den rettsoppfatning vedtakene gir uttrykk for. Pr. februar 2022 er klagesakene ikke avgjort av klageinstans.

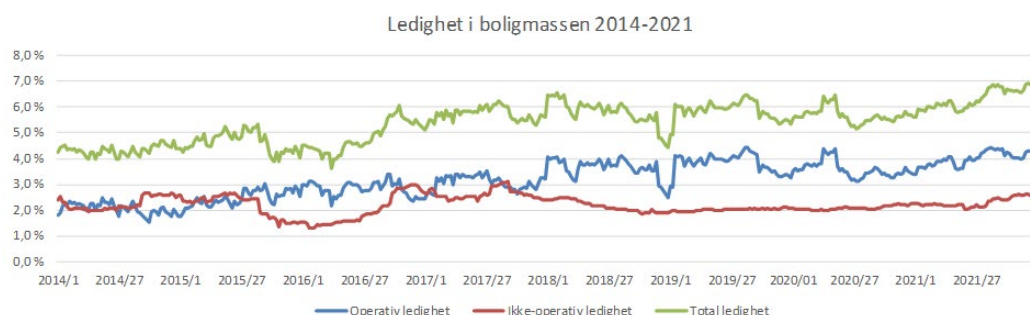

En etterlenget utvendig oppgradering i Othilie Tonnings vei 8 og 10 har ført til lavere strømregninger og bedre inneklima for beboerne. Foto: Thale Brekke

Tabell 2.155 Nøkkeltall for kap. 055 Boligbygg Oslo KF

	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Forvaltning, drift og vedlikehold pr kvm. (kr)	750	815	908	921	1 054
Antall forvaltningsenheter	12 596	12 849	13 253	13 681	13 844
- herav boliger	11 007	11 060	11 231	11 355	11 407
- herav næringslokaler/parkeringsplasser	1 433	1 632	1 869	2 180	2 301
- herav presteboliger	33	34	29	23	15
- herav Ungbo	123	123	124	123	121

Utvikling i ledighet inklusive ulike årsaksfaktorer:

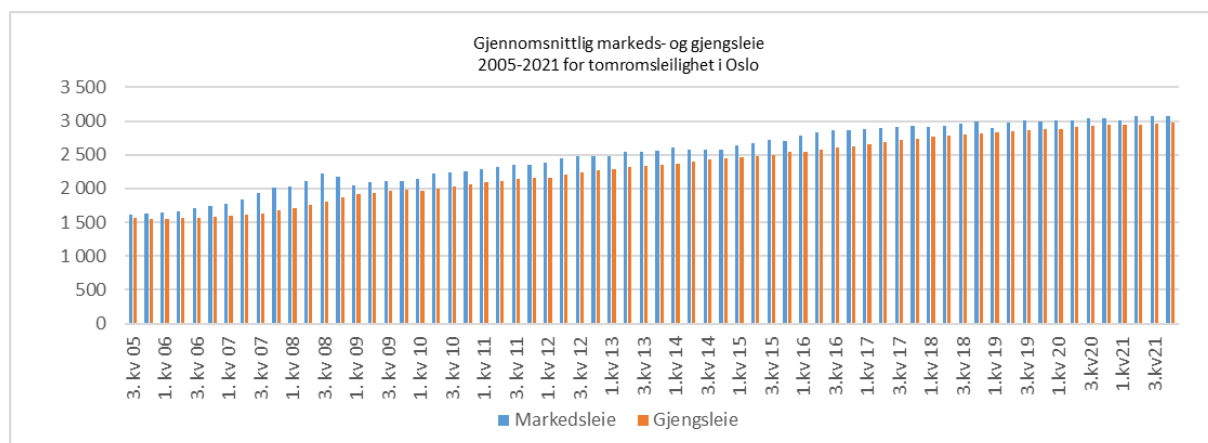

Figur 2.10 Utvikling i ledighet i boligmassen 2014-2021

Ledighet og utnyttelse av boligporteføljen

Samlet gjennomsnittlig ledighet har i 2021 vært 6,3 %, som er 0,6 %-poeng høyere enn i 2020. Ledigheten består av operativ ledighet og ikke-operativ ledighet. Gjennomsnittlig ikke-operativ ledighet har i 2021 vært 2,3 % som følge av høy produksjon innen rehabiliterings-, utviklings- og salgscaser.

Gjennomsnittlig operativ ledighet er ledighet som er knyttet til omløpshastigheten i boligmassen. I 2021 var operativ ledighet 4,0 %, dette er i tråd med måltallet. Ledigheten omfatter tomgangen som bydelene betaler tomgangsleie for. Økningen i operativ ledighet fra 2020 på 0,4 %-poeng kan i hovedsak forklares med at pandemien har ført til en noe lengre istandsettelsestid, først og fremst pga. karantenetid, mv. hos våre leverandører. Den negative utviklingen i ledigheten forsterket seg særlig etter sommeren.

Figur 2.11 Gjennomsnittlig markeds- og gjengsleie (kr/kvm/år)

Figuren ovenfor viser utviklingen gjennom de seneste årene for en gjennomsnittlig tomromsleilighet. I følge statistikken for 3. kvartal 2021 var gjennomsnittlig gjengs leie 2 967 kr/m², mens gjennomsnittlig

markedsleie var 3 081 kr/m². Gjengs leie lå altså 3,1 % lavere enn markedsleie. Det seneste året (3. kvartal 2020 – 3. kvartal 2021) har markedsleien økte med 1,0 % mens gjengs leie har økt med 1,4 %. Til sammenlikning har KPI-utviklingen seneste år vært 3,4 %.

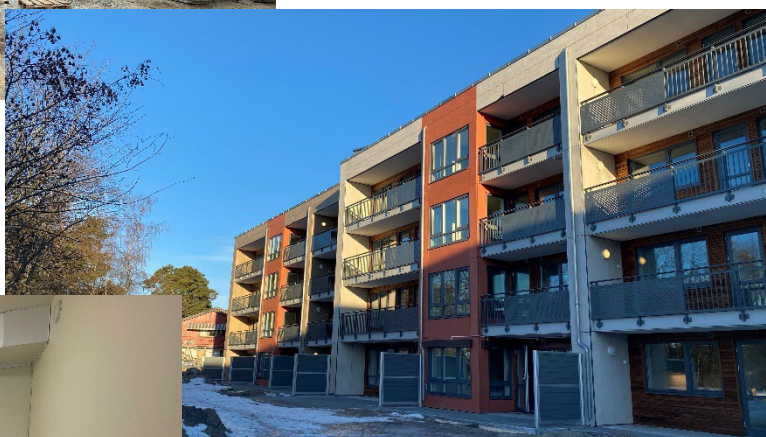
I Solfjellshøgda 17-19 har alt utvendig blitt nytt. Tak og fasader har blitt rehabilitert og etterisolert, og det er montert nye balkonger og "broer" inn til leilighetene. Foto: Thale Brekke

Boligbyggs leieinntekter i 2021 er påvirket av vedtak tilbake i 2019/20. Det ble innført en midlertidig husleiefrys i forbindelse med revidert budsjett 2019 (sak 185/2019) og budsjett 2020 (sak 1/2020) i påvente av nye bostøtteordninger som innføres i løpet av 2022, samt vedtak om subsidiert leie for beboere i samlokaliserte boliger med baser (sak 42/2019). De regnskapsmessige konsekvensene av de samme vedtakene er kompensert i form av overføringer fra bykassa og et noe tilpasset overføringskrav.

De 72 leilighetene i Solfjellshøgda 34-44 rehabiliteres i to faser; først utvendig, så innvendig. Nå beboerne kan flytte hjem igjen, er det kun de bærende konstruksjonene som står igjen fra tidligere.

Beboerne har fått være med på bestemme farger på blant annet kjøkkeninnredning. Foto: Thale Brekke

På grunnlag av de underliggende økonomiske og demografiske driverne prognostiseres det med en fortsatt moderat vekst i markedsleien fra 2021 til 2022 på 1,4 %. Gjengs leie vil, basert på moderat økning i markedsleien tidligere år og en forventet svak vekst i markedsleien fremover, trolig stige med ca 1,6 %.

Tabell 2.156 Ferdigstillelse bygg og ledighet

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Sluttkostnad delt på samlet styringsramme for samlet portefølje av ferdigstilte bygg ¹⁾	0,96	-	≤1	-
Andel prosjekter ferdigstilt innen avtalt tid	100 %	100 %	100 %	-
Andel nye bygg som tilfredstiller passivhusstandard	100 %	100 %	100 %	-
Operasjonell ledighet i % ²⁾	3,8	3,6	4,0	4,0
Andel fossilfrie byggeplasser/ totalt antall byggeplasser ³⁾	0 %	100 %	100 %	-
Andel nullutslipps tjenestebiler under 3 500 kg	95 %	95 %	100 %	95 %
Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff over 3 500 kg	-	-	-	-

1) Samlet sluttkostnad for prosjektene skal ikke overstige samlet styringsramme for porteføljen, det vil si at samlet sluttkostnad delt på samlet styringsramme er ≤ 1 for porteføljen. Prognose for sluttkostnad benyttes dersom sluttrapport ikke er ferdig utarbeidet. Resultatindikatorerne gjelder overleverte prosjekter siste tre år.

2) Operasjonell ledighet dvs fratrasket rehabiliteringstid og gjelder reell ledighet ved beboerskifte.

3) Gjelder nybygg prosjekter, ikke rehabiliteringsprosjekter

Driftsregnskapet

Foretakets netto driftsresultat i 2021 etter kommunale regnskapsregler ble 1,2 mill. bedre enn regulert budsjett, etter overføring av 323,9 mill. i konsernbidrag til bykassen. Regnskapet for nettodriftsresultat er negativt med 33,8 mill. og regulert budsjett er negativt med 35 mill. Mindreforbruket er for en stor del relatert til et noe lavere vedlikeholdsnivå enn forutsatt i budsjett. Foretaket har fått 9,6 mill. i kompensasjon for merutgifter og mindreinntekter relatert til koronapandemien.

Investeringsregnskapet

Foretaket har i 2021 investert for 1 113 mill. av et justert budsjett på 1 470 mill. Avviket på 357 mill. skyldes i hovedsak med ubrukte kjøpsmidler (226 mill.) og noe redusert gjennomføring av rehabiliteringsprosjekter (119 mill). Kapasitetsbegrensninger som følge av pandemien med en tilhørende krevende smittesituasjonen har gjort det vanskelig å gjennomføre alle aktiviteter som planlagt.

Ungdommer på jobb i noen av Boligbyggs eiendommer på Torshov og Sagene. Totalt hadde 300 ungdommer fra 15-19 år sommerjobb i bydel Sagene i 2021. Flere av ungdommene har malt, ryddet og fikset i gårder der de selv bor, eller har vokst opp.
Foto: Kristin Øyen

Tabell 2.157 Netto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for næring og eierskap

Tall i mill.kr.

Etat/kapittel	Regnska p 2020	Opprinneli g budsjett 2021	Reguler t budsjett 2021	Regnska p 2021	Avvik bud/reg n 2021	Avvik ordinæ r drift 2021*
Boligbygg Oslo KF-overføring, kap. 172	91,7	0,0	26,9	21,6	5,3	5,3
Undervisningsbygg Oslo KF-overføring, kap. 173	74,7	0,0	10,2	0,0	10,2	10,2
Omsorgsbygg Oslo KF - overføring, kap. 175	46,4	0,0	55,7	0,0	55,7	55,7
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF - overføring, kap. 178	85,0	0,0	-30,2	0,0	-30,2	-30,2
Oslobygg KF-overføring, kap. 179	10,0	20,0	26,8	67,5	-40,7	-40,7
Forskjellige utbedringstiltak, kap. 185	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Næringsutvikling, kap. 455	85,6	68,3	10,6	-185,4	196,0	2,9
Overføring av statlige næringsrettede midler, kap. 456	-43,5	0,0	45,2	3,7	41,4	1,1
Næringsetaten, kap. 459	135,6	31,3	147,6	148,6	-0,9	-0,6
Sum sektor	485,4	119,5	292,8	55,9	236,9	3,7

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

Tabell 2.158 Netto driftsutgifter kommunale foretak

Tall i mill.kr.

Kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
KOMMUNALE FORETAK					
Netto driftsresultat					
Undervisningsbygg Oslo KF, kap. 053	-503,5	-100,0	0,0	0,0	0,0
Boligbygg Oslo KF, kap. 055	-152,4	0,0	35,0	33,8	1,2
Omsorgsbygg Oslo KF, kap. 059	-46,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Oslo Havn KF, kap. 060	-83,0	-89,3	-95,0	-104,6	9,6
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF, kap. 062	-22,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Oslobygg KF, kap. 063	-2,0	0,0	94,9	-562,4	657,4
Sum netto driftsresultat	-809,7	-189,3	34,9	-633,3	668,2

Tabell 2.159 Brutto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for næring og eierskap

Tall i mill.kr.

Etat/kapittel	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021
Boligbygg Oslo KF-overføring, kap. 172	26,0	91,7	0,0	26,9	21,6
Undervisningsbygg Oslo KF-overføring, kap. 173	0,0	74,7	0,0	10,2	0,0
Omsorgsbygg Oslo KF - overføring, kap. 175	85,1	46,4	0,0	55,7	0,0
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF - overføring, kap. 178	32,0	95,8	0,0	-5,0	0,0
Oslobygg KF-overføring, kap. 179	0,0	10,0	20,0	26,8	92,7
Næringsutvikling, kap. 455	54,7	85,7	68,3	223,0	353,1
Overføring av statlige næringsrettede midler, kap. 456	0,0	61,7	97,3	93,6	63,4
Næringsetaten, kap. 459	69,7	73,4	60,3	313,0	317,4
Sum sektor	267,5	539,4	245,9	744,2	848,2

NÆRING OG EIERSKAP

Tabell 2.160 Brutto driftsutgifter kommunale foretak

Tall i mill.kr.

Kapittel	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021
KOMMUNALE FORETAK					
Undervisningsbygg Oslo KF, kap. 053	3 473,8	3 054,4	0,0	0,0	0,0
Boligbygg Oslo KF, kap. 055	1 441,9	1 760,5	1 997,9	2 042,5	1 936,2
Omsorgsbygg Oslo KF, kap. 059	1 603,8	1 686,7	0,0	0,0	0,0
Oslo Havn KF, kap. 060	283,7	286,5	308,5	308,7	305,2
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF, kap. 062	453,7	541,8	0,0	0,0	0,0
Oslobygg KF, kap. 063	0,0	9,0	23,0	5 421,5	5 547,7
Sum foretak	7 257,0	7 339,0	2 329,4	7 772,7	7 789,1

Tabell 2.161 Brutto investeringer i anleggsmidler i virksomheter under Byrådsavdeling for næring og eierskap

Tall i mill.kr.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Oslo Havn KF - overføring, kap. 170	0,0	0,0	2,0	2,0	0,0
Boligbygg Oslo KF - overføring, kap. 172	103,9	193,8	205,7	131,7	74,0
Undervisningsbygg Oslo KF - overføring, kap. 173	107,4	0,0	21,2	0,0	21,2
Omsorgsbygg Oslo KF - overføring, kap. 175	91,2	17,0	195,7	0,0	195,7
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF - overføring, kap. 178	73,1	66,0	18,5	0,0	18,5
Usikkerhetsavsetning invest., kap. 180	0,0	100,0	107,2	0,0	107,2
Forskjellige utbedringstiltak, kap. 185	55,1	102,6	223,1	84,2	138,9
Næringsetaten, kap. 459	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Sum sektor	430,7	479,4	773,5	217,9	555,6

Tabell 2.162 Brutto investeringer i anleggsmidler i kommunale foretak

Tall i mill.kr.

Kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
KOMMUNALE FORETAK					
Undervisningsbygg Oslo KF, kap. 053	2 711,8	2 216,5	0,0	0,0	0,0
Boligbygg Oslo KF, kap. 055	742,0	1 345,0	1 470,0	1 113,0	356,9
Omsorgsbygg Oslo KF, kap. 059	2 025,7	3 446,0	0,0	0,0	0,0
Oslo Havn KF, kap. 060	143,5	359,5	501,4	366,8	134,6
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF, kap. 062	994,3	948,1	0,0	0,0	0,0
Oslobygg KF, kap. 063	0,0	0,0	10 229,9	6 106,2	4 123,7
Sum foretak	6 617,2	8 315,2	12 201,3	7 586,0	4 615,3

BYRÅDSAVDELING FOR KULTUR, IDRETT

Ansvarsområde

Sektoren omfatter kultur, idrett og frivillighet (KIF), samt gravferd og tilskudd til Den norske kirke.

Tabell 2.163

Tall i mill.

Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik bud/regn 2021
Brutto driftsutgifter	2 780,3	3 064,4	2 696,3	3 271,8	207,5
Netto driftsutgifter	2 223,3	2 449,8	2 274,5	2 801,2	351,4
Brutto investeringer i anleggsmidler	401,8	313,3	331,3	710,1	396,8

Punktene som følger er knyttet til realisering av byrådets hovedmål på sektorområdet i 2021:

- Åpning av nytt Munchmuseum
- 2,7 mill. besøkende i bibliotekene
- 300 000 besøkende ved badene
- 99 kunstgressbaner i byen

22. oktober åpnet kongeparet det nye Munchmuseet. Foto: Kilian Munch/Munchmuseet.

Koronapandemien

Hele 2021 ble preget av pandemien, og for denne sektoren på en annen måte enn for øvrige sektorer. Sektoren dreier seg i stor grad om at mennesker møtes. Oslo kommunes etater på sektoren har klart seg fint økonomisk, men sektoren for øvrig, aktørene som ikke baserer seg på offentlig støtte, sliter. Idretten opplever frafall av aktive og kommunens idrettsanlegg var under strenge restriksjoner i året 2021. Oslo kjennetegnes ved dens gode kulturtilbud, dens store idrettsdeltakelse og dens flotte frivillighet, og heldigvis ser det ut til at 2021 var siste hele år med pandemi-restriksjoner.

Mål og resultater i virksomheter mv.

Kulturtilskudd m.m. (kap. 500)

Kapittelet omfatter tilskudd og andre overføringer til kunst- og kulturfeltet. Kapittelet administreres av Kulturretaten.

Det tildeles driftstilskudd til kunst- og kulturinstitusjoner, festivaler mv. Det tildeles også mediestøtte, tilskudd gjennom året til kunst- og kulturtiltak, til innovasjon innen kultur og kulturnæringer, til kultur i barnehager og spillemidler til kulturbygg. Det tildeles tilskudd innen Den kulturelle Spaserstokken, konsertstøtte til frivillig musikkliv, tilskudd til kor, korps og orkestre, til barne- og ungdomsorganisasjoner og til frivilligsentraler. I tillegg tildeles kunst- og kulturstipend og andre overføringer innen kulturfeltet. Kapittelet omfatter også midler knyttet til tiltak i Frivillighetsmeldingen.

Tigerbussen har et teater i magen. Foto: Lars Opstad/Oslo Nye

Tabell 2.164 Nøkkeltall for kap. 500 Kulturtilskudd m.m.

Nøkkeltall økonomikapittel 500 Kulturtilskudd		Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Driftstilskudd til kunst- og kulturorganisasjoner	Søknader	152	160	183	191	209
	Tildelinger	106	119	132	148	158
Løpende tilskudd til kunst- og kulturtiltak	Søknader	327	374	498	596	473
	Tildelinger	218	234	275	352	197
Stipend til kunst- og kulturformål	Søknader	167	222	363	520	287
	Tildelinger	32	45	68	64	59
Tilskudd til innovasjon innen kultur og kulturnæringer	Søknader	50	40	58	35	35
	Tildelinger	18	16	20	8	8
Tilskudd til barne- og ungdomsorganisasjoner, antall org.		38	36	37	36	34
Tilskudd til kor, korps og orkestre, antall org.		232	248	245	251	256
Tilskudd til kulturbygg (spillemidler), antall prosjekter		6	6	3	5	5
Tilskudd til kultur i barnehager	Søknader	0	0	118	100	47
	Tildelinger	0	0	22	25	22
Tilskudd til Den kulturelle spaserstokken	Søknader	103	140	138	159	117
	Tildelinger	21	38	41	46	52
Tilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier	Søknader	0	0	9	7	7
	Tildelinger	0	0	5	6	6
Driftstilskudd til frivilligsentraler	Søknader			33	33	32
	Tildelinger		32	33	32	31
Antall deltakere på ferieleiren Hudøy		1 345	1 368	1 360	0	888
Deltakere hos andre leietakere på Hudøy		4 762	3 529	4 039	118	1 481
Antall overnattingsdøgn på Hudøy totalt		32 440	27 127	29 520	760	12 798
Lokale ungdomsråd (ikke søknad)				15	15	15

Tabell 2.165 Koronatiltak

Koronatiltak:		Resultat 2020	Resultat 2021
Neste generasjon kulturnæring	Søknader		158
	Tildelinger		84
Kunstnerstipend krisepakke	Søknader	1826	1190
	Tildelinger	166	354
Frivillighet stimuleringspakke	Søknader		170
	Tildelinger		149
Krisepakke til kultur- og kulturnæringssteder	Søknader		101
	Tildelinger		68
Totalt	Søknader	1703	2911
	Tildelinger	734	1256

Mål 1: Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle

Mål 2: Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet

Mål 6: Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo

Alle tilskuddsordningene under kapittel 500 er innrettet på en måte som gjør at de bidrar til oppnåelse av minst ett av de ovennevnte målene. Det ble utbetalt 385 mill. over kapittelet i 2021

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet for kap. 500 Kulturtilskudd m.m. viser et mindreforbruk på 13 mill. Justert for særskilt øremerkede midler er resultatet et merforbruk på 0,3 mill. Mindreforbruket av øremerkede midler, som i hovedsak gjelder spillemidler til kulturbygg, skyldes at det går en viss tid mellom vedtak og utbetaling av tilskudd. Spillemidler som ikke blir utbetalt innen utgangen av budsjettåret, blir overført til neste budsjettår.

Kulturetaten (kap. 502)

Kulturetaten omfatter Oslo kommunes kunstsamling og kunstordning, Oslo kulturskole, Byarkivet, Vigelandsmuseet med skulpturene i Vigelandsparken, Popsenteret, Øvingshotellet, Rommen Scene og kultursenter og Oslo ladegård. Etaten forvalter kulturbygg, kulturminner og historiske gårdsanlegg, og skal skaffe gode lokaler til ulike kunst- og kulturformål i Oslo. Dette innebærer blant annet tildeling av atelier og produksjonslokaler innen kunst- og kulturfeltet. Til sammen forvalter etaten 43 kultureiendommer med 95 bygninger, Middelalderbeltet med store kulturminneareal og ruiner, samt

Danseklasse på Schous. Foto: Oliver Paulsen

feriekolonien på Hudøy. Kulturetaten følger også opp deler av frivillighetsfeltet i byen. Kommunens veiledningsfunksjon for arrangører i Oslo (arrangementskontoret) er plassert i Kulturetaten. Kulturetaten leier ut 378 atelierer. I tillegg kommer kunstsentre, kunstnerboliger, museer og lokaler som benyttes av organisasjoner, stiftelser og næringsaktører samt enkelte innleieforhold som etaten forvalter for Kulturetatens virksomheter.

Tabell 2.166 Nøkkeltall for kap. 502 Kulturetaten

Nøkkeltall kapittel 502 Kulturetaten	2017	2018	2019	2020	2021
Eiendommer:					
Antall leieobjekt ² og ³⁾	240		465	465	465
- herav antall atelier	223		378	378	377
- herav antall boliger	7		7	7	7
- herav antall fellesverksted	3		3	3	3
- herav antall gallerier/visningssteder	7		7	7	7
Hudøy leir – ant. ukesbesøkende barn ⁴⁾	425		425	425	300
Kultureiendommer bebygd areal m ² ⁵⁾	73 124	80 286	80 478	80 478	80 478
- herav andel kulturlokaler (%)	32 %	37 %	37 %	37 %	37 %
- herav andel atelier (%)	46 %	46 %	46 %	46 %	46 %
- herav andel museum (%)	22 %	22 %	17 %	17 %	17 %
Kulturminneareal, park og ruiner m ² ⁶⁾	109 922	111 244	110 870	110 870	110 870
Oslo byarkiv:					
Oppbevart arkiv i hyllemeter ⁷⁾	22 423	22 533	23 055	23 345	23 214
Tilvekst papirarkiv i hyllemeter	1 023	369	470	290	116
Oslo-bilder (Byarkivet) antall besøk	305 572	260 406	2 177	2 504	219 265
Antall ansatte i kommunen som benytter Byarkivets dokumentsentertjeneste	0	0	289	842	1580
Oslo kommunes kunstdordning:					
Størrelse på kunstdordningen i 1000 kr	57 000	52 000	58 000	62 700	45 000
Antall ferdigstilte kunstprosjekter	19	10	11	34	27
Antall kunstprosjekter under arbeid	30	43	36	20	29
Oslo kulturskole					
Antall elevplasser totalt	8 105	8 519	9 202	8 468	9 002
Antall elevplasser på venteliste	3 159	2 150	2 638	2 054	2 390
Antall elever totalt	6 892	7 395	7 898	7 271	7 832
Antall elever på venteliste	2 237	1 592	2 027	1 542	1 839
Antall elever i grunnskolealder	5 968	6 427	7 102	6 529	7 071
Antall elever i grunnskolealder på venteliste	1 779	1 302	1 640	1 177	1 462
Popsenteret: ⁹⁾					
Gjennomsnitt antall åpningstimer per uke	46	46	46	41	41
Antall klassebesøk totalt	200	209	201	89	74
Øvingshotellet:					
Gjennomsnitt antall åpningstimer per uke	72	72	72	54	45,6
Antall brukte øvingstimer	50 475	52 548	51 606	37 819	32 906
Antall brukere ¹⁰⁾	11 399	11 862	12 528	12 500	4 498
Vigelandmuseet:					
Gjennomsnitt antall åpningstimer per uke	30	30	32	24	24
Antall utstillinger totalt	3	3	4	2	2
Antall arrangement for barn og unge	10	2	11	0	12

1) Tomme kommunale eiendommer med midlertidig brukslånsavtale/leieavtale er ikke medregnet. Dette gjelder fem eiendommer.

2) Tallet omfatter blant annet næringslokaler, forsamlingslokaler og museer. Enkelte eiendommer faktureres samlet uavhengig av antall brukere.

3) Ett atelier i Kirkeristen ble benyttet til prosjekttrom for strakstiltak og oppfølging av leietakere.

4) Det var færre barn på Hudøy grunnet koronapandemien.

5) Samlet bygningsareal i Kulturetatens eiendomsportefølje, inkludert innleide bygg og bygg med brukslånsavtale hvor Kulturetaten ikke har egen virksomhet.

6) Samlet tomteareal for Middelalderparken, Minneparken m.fl.

7) Rapportert går ned fra 2020 til 2021, til tross for tilvekst på 166 hm. Dette skyldes ny opptelling samt noe ompakking til mer kompakt oppbevaring.

8) I 2021 var det publikumsbegrensninger per arrangement, men mye liv i gatene. 19 arrangører avlyste i siste liten pga. pandemien.

9) Holdt stengt uke 1–20 og 27–30 og åpent kun for bookede grupper på hverdager uke 40–52.

10) Tallet speiler antall registrerte kunder. Reduksjonen fra 2020 skyldes overgang til nytt system, og tallet for 2021 er antall registrerte etter systembytte.

Mål 1: Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle

Mål 2: Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet

Mål 3: Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte

Mål 6: Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo

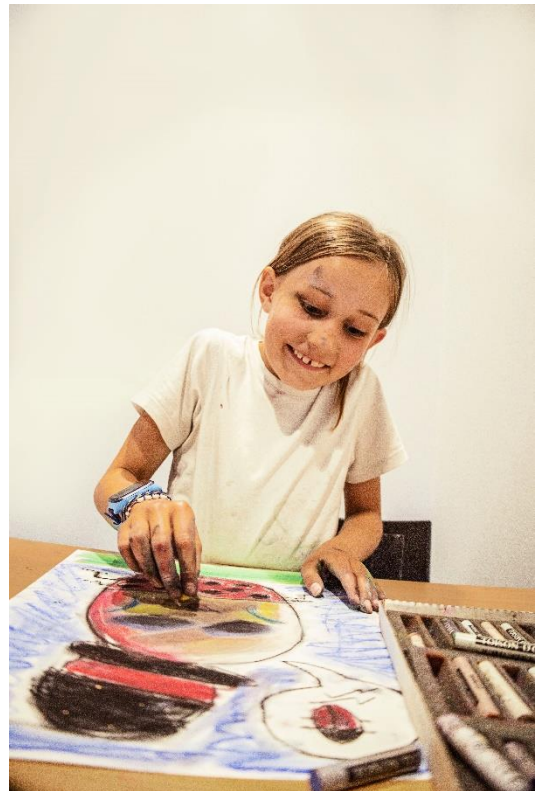
Gjennomførte tiltak

Tiltak 1: Bidra til at byens kulturtilbud er tilgjengelig for alle innbyggere i byen

Kulturskolen innførte halvpristilbud ved åtte skoler høsten 2021. I tillegg ble det gjennomført flere gratiskurs og tilbudt nye fag for å øke rekrutteringen og ha relevante tilbud i nærmiljøene. Popsenteret hadde gratis skoleomvisninger, barnehageforestillinger, fritidstilbud for ungdom og ferietilbud for barn og unge. Museet er med i Frelsesarmeens Aktivitetskort, slik at tilbudene der er tilgjengelige for alle.

Tiltak 2: Videreføre pilotprosjekt med kulturskoletilbud i Aktivitetsskolen

Prosjektet «Kulturskole i skolen» er et tilbud til barn i Osloskolen om gratis kulturfagkurs i AKS-tiden. Prosjektet hadde opprinnelig 61 ulike kurs og totalt 1095 elevplasser per halvår, men grunnet smitteverntiltak og utfordringer med rom og timeplan ble dette redusert gjennom året. Prosjektet har vært gjennomført på 16 skoler, mot 12 skoler i 2020. Prøveordningen fortsetter i 2022.

Sommeraktiviteter i regi av Kulturskolen. Foto: Jørgen Rist Holmen

Tiltak 3: Tilrettelegge for frivillig aktivitet blant annet gjennom å gjøre kommunale lokaler mer tilgjengelige

Kulturetaten lyste ut 1 mill. kr i stimuleringsmidler til tiltak som gir bedre tilgjengelighet for frivillige i kommunale lokaler. Bydelene kunne søke om tilskudd, gjerne i samarbeid med frivillige og kommunale aktører. Fire bydeler søkte og fikk innvilget søknad. Med bakgrunn i piloten Meråpen skole ble arbeidet overført til satsingsområdet Meråpen kommune, som handler om enklere tilgang på kommunale lokaler.

Tiltak 4: Videreutvikle Schous kulturbryggeri

Kulturetaten utreder potensialet for Schouskvartalet og leverer rapport i starten av 2022. Samarbeidet mellom de kommunale aktørene, herunder Popsenteret, Øvingshotellet og Kulturskolen, er styrket. Øvingshotellet ble pusset opp under nedstengning, og noe teknisk utstyr og instrumenter ble oppgradert. I tillegg er Popsenterets kaféscene styrket med lys, lyd og teknisk utstyr.

Tiltak 5: Etablere samarbeid mellom kulturskolen og aktuelle utøvende kunstarenaer og utdanningsinstitusjoner innenfor kunstfeltet

Kulturskolen har etablert samarbeid med MUNCH, Vigelandsmuseet, Kunsthall Oslo og Kunstnernes Hus om bruk av institusjonene som undervisningsarenaer for visuelle kunsthøgskole. For teaterfag innledet kulturskolen samarbeid med Kloden Teater og Oslo Nye Teater, i tillegg til Det Norske Teatret. Kulturskolen har praksisavtaler med Kunsthøgskolen i Oslo og Norges Musikkhøgskole. Sammen med Norges Musikkhøgskole har kulturskolen hatt en særskilt satsing på orgelundervisning og etablert et samarbeid om barnekor. Kulturskolen samarbeider også med Den Norske Opera & Ballett.

Tiltak 6: Videreutvikle driften av Rommen Scene som en sentral kulturarena for Groruddalen

Rommen Scene holdt stengt store deler av året på grunn av smittevernrestriksjoner. Til tross for restriksjoner har Det Norske Teatret hatt prøver, teknisk arbeid og noen forestillinger på scenen. Det har også vært arrangementer i regi av Dansens Hus, Det Norske Kammerorkester, frivilligheten, frittstående profesjonelle produksjoner, Den kulturelle skolesekken, Oslo kulturskole og Rommen skole. Tilskudd til ferieaktiviteter bidro til økt aktivitet for barn og unge. Ombygging av Rommen Scene er fullfinansiert og ferdigstilles i 2022.

Tiltak 7: Sikre en god formidling og forvaltning av kommunens kunstsamling

Hovedvekten av formidlingsarbeidet til Oslo kommunes kunstsamling foregikk på digitale flater, som i 2020. Ny løsning for publisering på kunstsamlingen.no gir publikum bedre tilgang til nyheter og fagartikler. Til sammen publiserte Kulturetaten 18 saker i 2021, og har fotografert og publisert omtrent 230 nye verk i sin digitale samlingspresentasjon, som nå teller 1150 verk.

Tiltak 8: Koordinere kommunens innsats og tilrettelegge slik at det blir lettere for arrangører i Oslo

Arrangementskontoret veileder byens arrangører om egnede arealer, offentlige tillatelser og tilskuddsordninger. I 2021 satte Arrangementskontoret i gang kartlegging av utearealer og arenaer med kapasitet på minimum 40 000 personer, inkludert tilgjengelighet, infrastruktur og investeringsbehov. Kontoret fulgte opp hvordan hele kommunen jobber mot mål og tiltak i Arrangementsstrategien og utredet forslag til tiltak som kan stimulere til grønnere, mer bærekraftige og tryggere arrangement.

Tiltak 9: Videreføre rehabiliteringen av Frogner hovedgård

Under installering av hybrid ventilasjon ble det oppdaget asbest, som ble fjernet. Arbeid som ble satt i gang som følge av en avviksmelding fra arbeidstilsynet, er ferdigstilt. Prosessen med takrehabilitering er forsinket, til dels på grunn av forsinkelser i arbeidet med rammeavtale som følge av pandemien. Kulturetaten planlegger arbeidet sammen med leietakeren, Oslo Museum. Det planlegges for oppstart i 2022 og ferdigstillelse i 2025.

Tiltak 10: Videreføre midlertidig utleie av atelierer og arbeidslokaler i Ila pensjonat og Myntgata 2

Kunstnere med atelierer i Ila pensjonat fikk forlenget sine kontrakter ut 2022. Kulturetaten arbeider for at Ila pensjonat skal overføres fra Oslobygg KF til Kulturetaten, for å etablere permanente atelierer og arbeidslokaler. Kunstnere med atelierer i Myntgata 2 fikk forlenget sine kontrakter ut 2023.

Tabell 2.167 Publikumsbesøk og kunstprosjekter

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021*	Resultater 2021
Antall av etatens lokaler som bruker Oslo-nøkkelen			3	2
Antall av etatens lokaler som bruker bookingløsningen			3	0
Antall tomme kommunale bygg/eiendommer utleid til kulturnæring	5	5	5	4
Oslo byarkiv, antall besøk	5 348	2 225	5 000	1 992
Oslo kulturskole, antall elevplasser	9 202	8 468	9 500	9 002
Oslo ladegård, antall publikum	5 882	695	7 000	1 500
Popsenteret, antall publikum	55 100	23 300	50 000	20 991
Rommen scene, antall publikum			28 000	5 500
Øvingshotellet, antall besøk	109 900	67 978	110 000	49 723
Vigelandmuseet, antall publikum	30 775	8 700	30 000	8 778
Oslo ladegård, antall deltakere klassebesøk	1 210	106	1 500	200
Popsenteret, antall deltakere klassebesøk	6 450	2 170	5 900	1 798
Vigelandmuseet, antall deltakere klassebesøk	1 362	230	1 500	429
Popsenteret, antall deltakende barn og unge på arrangement	7 104	2 037	7 000	2 230
Rommen Scene, antall arrangement i regi av frivillige aktører			30	22

*Måltallene ble satt med forbehold om at samfunnet ville være tilbake i en normalsituasjon etter koronapandemien.

Som tabellen viser er det et større avvik på alle måltallene. Dette begrunnes i hovedsak med koronapandemien og perioder med nedstengning. Kulturskolen hadde stort frafall av elever pga. nedstengning våren 2021, men elevtallet økte med 16 prosent fra 3. tertial da skolen åpnet opp igjen. Besøkstallene er generelt preget av nedstengningen på våren, restriksjoner i oppstart etter sommeren og nye restriksjoner i desember. Arrangementsaktiviteten ble kraftig preget av dette, men tok seg opp fra september. Vigelandmuseet hadde jevn økning i besøkende fra og med gjenåpningen i slutten av mai.

Når det gjelder bruk av bookingløsningen er det installert teknisk løsning for to lokaler ved Øvre Fossum Gård, men det gjenstår fortsatt noe arbeid før bookingløsningen er operativ for disse lokalene. Når det gjelder Oslo-nøkkel er det forsinkelser i prosessen med å ta i bruk dette for ett lokale, Nordre Trosterud Gård, pga. gjenoppbygging etter brann.

Angsten står i sofaen, fra en vandreutstilling av Gustav Vigelandts arbeider. I samarbeid med Nasjonalmuseet. Foto: Annar Bjørgli

Hoveddelen av disse regnskapsførte utgiftene gjelder prosjektene *Kunst i offentlige bygg og uterom* med 26,9 mill. og *Kunstnerisk utsmykning* med 13,3 mill. Mindreforbruket på 159,7 mill. er hovedsakelig knyttet til disse, og skyldes at kunstprosjekt normalt tar to til tre år fra de blir vedtatt til de er ferdigstilt.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 50,7 mill. kr. Justert for særskilt øremerkede midler, utgjør mindreforbruket 12,1 mill. kr. Årsaken til mindreforbruket knytter seg på ulike vis til pandemien. Aktiviteter har blitt forsinket grunnet treghet i leveranser fra leverandører, f.eks. innramming og IKT-utstyr. Planlagte aktiviteter har blitt utsatt pga. fravær og at personell fra kunstordningen har bistått kommunens smittesporingsteam. Nedstengningen har bidratt til budsjettmessig usikkerhet, spesielt i de inntektsavhengige deler av Kulturetaten. Planlagte innkjøp/anskaffelser er satt på vent, på tross av budsjettjusteringer i ettertid. Byarkivets utredning av arkivområdet og forprosjekt for nytt byarkivbygg er ikke gjennomført, og dette utgjør 3,8 mill. av mindreforbruket.

Kapitlet har fått kompensert kr 19,7 mill. for merutgifter, tapte inntekter og gratis gategrunn ifm. pandemien. Regnskapet viser at de reelle merutgifter har vært på i underkant av 20,7 mill. Etatens publikumsrettede virksomheter har vært stengt store deler av året eller hatt store begrensninger i virksomheten som følge av smitteverntiltak.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser bruttoutgifter på 115,4 mill. kr av et budsjett på 275,1 mill.

Munchmuseet (kap. 504)

Etaten forvalter og formidler de testamentariske gavene etter Edvard Munch, Rolf Stenersen, Amaldus Nielsen og Ludvig O. Ravensberg, som omfatter en av verdens største monografiske kunstsamlinger (fra én og samme kunstner) på til sammen om lag 45 000 museumsobjekt.

Mål 1: Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle

Mål 2: Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet

Mål 3: Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte

Gjennomførte tiltak

Tiltak 1: Sørge for et attraktivt åpningsprogram i Munchmuseet i Bjørvika.

Byggeprosjektet av nytt Munchmuseum i Bjørvika ble ferdigstilt i 2021, og museet overtok bygget som leietaker 09.04.2021. Museet på Tøyen hadde sin siste utstillingsdag 30.09.

Etter mange år med planlegging, forberedelser og bygging av nytt museum i Bjørvika, åpnet det nye Munchmuseet for publikum 22.10.2021. Munchmuseet ønsket hele byen velkommen til åpningsfest, og nærmere 25 000 gjester deltok i åpningsuken, hvor bare barna fikk VIP-behandling.

MUNCH åpnet først for barn fra Vahl og Gamlebyen skoler, med blant annet kunstverksted. Foto: Beate Svenningsen

Til åpningen ble hele det nye museets utstillingsrom fylt med verk fra samlingen, med unntak for den engelske kunstneren Tracy Emin, for å vise at det nye museet også vil ta en sentral posisjon innen samtidskunsten. Museet åpnet med syv ulike utstillinger, hvorav tre temporære.

Tiltak 2: Aktivt formidle Edvard Munchs kunst til Oslos befolkning.

I 2021 gjennomførte museet én ny utstilling på Tøyen; *Gi meg et navn*, 13.03.–30.09.2021, og videreførte utstillingen med Munchs fotografier fra 2020; *Det eksperimentelle selvet*. Edvard Munch og fotografiet 15.06.2020–30.09.2021. Sistnevnte ble også presentert som nettbasert utstilling fra

20.05.2020 tom. 2021. Den nyproduserte, nettbaserte utstillingen *Contemporary Art Digital Shorts* (CADS) ble vist 11.03.–18.06.2021. Museet har også gjennomført utstillingsamarbeid i Norge og utlandet, med utlån til Skagens Museum og Den Hirschsprungske Samling, København, Národní galerie, Praha (Nasjonalgalleriet) og Rammestiftelsen for kunst, kultur og natur. *Det eksperimentelle selvet* ble vist på Telemarksgalleriet 08.05–05.09.2021. Munchmuseet deltok også ved Bokmessen i Frankfurt 20–24.10.2021.

Tabell 2.168 Publikumsbesøk

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Antall besøkende	283 452	44 947	350 000	201 765
Antall barn og unge som besøker museet	30 194	9 096	15 000	18 460

Måltallene ble satt med forutsetning om en restriksjonsfri hverdag. Museet på Tøyen var stengt på grunn av Covid-19 fra 09.11.2020 til 25.05.2021. Besøket sommeren 2021 ble vesentlig redusert grunnet få turister til Oslo. Ved hjelp av egne omvisninger for barn og unge lykkes museet likevel å få et svært stort besøk fra dem i 2021.

Kongeparet, kronsprinsparet, statsministeren, byrådslederen, ordføreren og museumsdirektøren på åpningsfest for MUNCH. Foto: Kilian Munch/Munchmuseet

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 78,8 mill. Justert for øremerkede midler har etaten et mindreforbruk på 17,5 mill., som gjelder lavere sikkerhetsutgifter enn budsjettet i Bjørvika, lavere husleie på Tøyen enn budsjett, refunderte kostnader til museumsutstyr fra byggeprosjektet, pluss mindreforbruket fra 2020. Mindreforbruket av øremerkede midler gjelder flytteprosjekt og forskjellige utstillingsprosjekt som er utsatt som følge av forsinkelsen i byggeprosjektet.

Munchmuseet fikk 9,2 mill. i kompensasjon fra bystyret for økonomiske effekter av virusutbruddet i 2021. Regnskapet viser faktiske mer-utgifter/mindre-inntekter på 5,2 mill.

Investeringsregnskapet

På grunn av utsatt overtagelse av museet i Bjørvika og lang leveringstid under pandemien, er også investeringer utsatt. Investeringsregnskapet viser bruttoutgifter på 9,6 mill., av et regulert budsjett på 75,2 mill. Investeringene gjelder applikasjonsprosjektet for det nye museumsbygget, og prosjektet Belysning og inventar. Mindreforbruket på 65,6 mill. skyldes særlig at det fortsatt gjenstår investeringer på applikasjonsprosjektet. Det er også noen utsatte investeringer i utstyr og belysning, som vil skje i 2022.

Deichman bibliotek (kap. 505)

Pandemien preget driften for Deichman også i 2021 med meråpent tilbud som var stengt fram til oktober, besøksrestriksjoner og begrenset med arrangementer. I et år der de fleste andre kulturtilbud og møteplasser var stengt, har det vært viktig å gi innbyggerne et bibliotektilbud. Dørene var derfor likevel mer åpne, og besøket og utlånet høyere sammenlignet med 2020. Deichmans positive utvikling fortsetter dermed. Det nye hovedbiblioteket hadde sitt første fulle driftsår. Biblioteket ble blant annet kåret til «Verdens beste folkebibliotek 2021» av den internasjonale bibliotekorganisasjonen IFLA. Det er en anerkjennelse av Oslo kommunes satsing på bibliotek, og er med på å sette Oslo som by på verdenskartet.

Tabell 2.169

Nøkkeltall	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall besøk per innbygger ¹	3,9	4,2	4,4	3,5	3,9
Totalt antall utlån ²	2 179 215	2 303 854	2 371 355	2 095 094	2 317 724
Antall nye lånere bibliotek	29 123	26 188	25 859	39 265	39 275
Førstegangsutlån per innbygger	2,2	2,3	2,5	2,1	2,4
Antall utlån til ungdom, 14-18 år ³	46 569	46 217	39 538	39 734	39 275

1 Antall besøk og utlån per innbygger tar for hele perioden utgangspunkt i innbyggertall per 1.1. i rapporteringsåret -

Førstegangsutlån per innbygger er derfor justert.

2 Inneholder i 2019 førstegangsutlån med fornyelser. 3237 medier sendt til andre bibliotek er ikke inkludert.

4 E-bøker er ikke inkludert

Mål 1: Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle

Mål 2: Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet

Mål 3: Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte

Mål 4: Biblioteket skal være en terskelfri møteplass for litteratur, debatt og kulturopplevelser

Mål 6: Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo

Gjennomførte tiltak

Tiltak 1: Styrke arrangementsprogram for og med barn og unge i bibliotekene

I 2021 var det av smittevernhensyn reduserte muligheter til å avholde arrangement. Arrangement og aktiviteter for barn og unge er likevel prioritert i perioden. UFO (høstferiefestivalen Ung for Oslo) ble gjennomført med stor suksess over hele byen. Deichman brukte også ungdommer som har vært ansatt til å programmere sommeraktiviteter og forsøkt å videreføre dette så langt det lar seg gjøre. Klassebesøk- og barnehagebesøk er gjennomført så langt smittevernsreglene har tillatt.

Fra gamingrommet på Deichman Bjørvika under bibliotekets ungdomsfestival. Foto: Erik Thallaug

Tiltak 2: Stille bibliotekets lokaler til rådighet for arrangementer, frivillige og kulturaktører

Bibliotekene har stilt lokalene til rådighet for frivillige når det ikke har vært meråpent. I Deichman Bjørvika leies saler og rom ut. Kulturaktører har kunnet leie disse i tråd med smittevernsregler gjennom året. Pågangen har vært moderat på grunn av tiltakene. Mindre kurs- og møterrom er tilgjengelig og til låns for frivillige og andre etter kl. 17.

Tabell 2.170 Publikumsbesøk

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Publikumsbesøk	2 983 102	2 441 381	4 100 000	2 693 124
Antall utlån av bøker samlet ¹	1 474 731	1 365 224	1 900 000	1 527 640
Totalt antall deltakere på arrangement samlet ²	202 546	92 288	285 000	69 734
- Klassebesøk med program			60 000	14 691
- Barnehagebesøk med program			14 600	1 662
- Andre arrangement barn og unge			123 000	39 867
- Øvrige arrangement			88 000	13 514
Antall nye barn omfattet av Lesefrø ³			1 200	0

¹Bøker er definert som papirbøker, tegneserier, periodika, lydbøker og e-bøker

²Oppsettet og tallene korrigert iht. Nasjonalbibliotekets inndeling og Kostras.

³ Ny resultatindikator. Tidligere resultatindikator er flyttet til nøkkeltall.

Besøk

Måltallene for 2021 er basert på drift i et normalår. Koronapandemien har i stor grad påvirket besøks-, utlån- og arrangementstallene, og dermed ført til avvik i måloppnåelsen.

Til tross for strenge smitteverntiltak økte besøket i bibliotekene med 10 % fra 2020 til 2021. Måltallet var 4,1 millioner, mens resultatet ble i underkant av 2,7 millioner besøkende. Svært mange besøkte hovedbiblioteket i Bjørvika, og besøket her utgjorde mer enn halvparten av det samlede besøket i bibliotekene. Besøkstallene var relativt høye fordi det ble godt tilrettelagt for bruk av bibliotekene innenfor rammene av smittevernhensyn.

Utlån

Utlånet økte med 15 % fra 2020 til 2021. E-bokutlånet er fordoblet fra 2019 til 2021, og utgjør en betydelig del av utlånet. Interessen for e-lydbøker er svært stor, og utlånet av disse økte også i 2021. Digitale e-bøker utgjør nå en betydelig del av utlånet. Kostnader ved denne typen utlån er svært dyre for bibliotekene. Det har gjennom flere år vært en nedgang i utlån til ungdom i alderen 14-18 år, men dette har fra 2019 holdt seg stabilt.

Nye lånere

Antall nye lånere økte med 8 % fra 2020, og med 64 % sammenlignet med 2019. Mer enn halvparten av nyregistreringene ble gjort i Bjørvika.

Arrangementer

Antallet deltakere på arrangementer økte sterkt fram til 2019. I 2020 og 2021 var arrangementsvirksomheten i bibliotekene sterkt rammet av koronarestriksjoner. Antall deltakere har derfor gått betydelig ned. Arrangementer og aktiviteter for barn og unge er prioritert. Fordi tilbudet i de fysiske bibliotekene ble redusert, har Deichman i 2021 produsert en rekke digitale tjenester, med 418 digitale arrangementer.

Deichman ansatte i 2021 160 ungdommer som laget og drev tilbud i seks sommerbibliotek, og på høstferiefestivalen UFO (Ung For Oslo). Festivalen hadde 137 arrangementer på 17 bibliotek for målgruppen 14-18 år med flere enn 3000 deltakere.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 33,8 mill. Justert for øremerkede midler er mindreforbruket på 9,7 mill., og skyldes lavere aktivitet som følge av pandemien. Mange tiltak er utsatt til 2022.

Det er et mindreforbruk på særskilte øremerkede midler på 24,1 mill. Mange prosjekt går over flere år, og prosjektgjennomføringen i 2021 har vært redusert.

Deichman bibliotek fikk 6 mill. i kompensasjon fra bystyret for økonomiske effekter av virusutbruddet i 2021. Regnskapet viser faktiske mer-utgifter/mindre-inntekter på 5,7 mill.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser bruttoutgifter på 8,1 mill. av et regulert budsjett på 33,2 mill.

Investeringene gjelder applikasjonsprosjektet for det nye hovedbiblioteket, pluss investeringer i lokalbibliotek. Mindreforbruket knytter seg særlig til investeringer i lokalbibliotek (Holmlia og Tøyen) og Biblo Holmlia, der planlegging er i gang, med slutføring i 2022.

Idrett (kap. 545)

Bymiljøetaten har ansvar for planlegging og utvikling av kommunale idrettsanlegg. Etaten har videre ansvaret for bygging og forvaltning av markanlegg, snøanlegg, mindre bygg som klubbhus og garderobeanlegg, samt mindre nærmiljøanlegg til egenorganisert aktivitet. I tillegg har etaten driftsansvaret for idretts- og badeanlegg som forvaltes av Oslobygg KF, samt en andel av driftsansvaret for skolenære idrettshaller. Etaten har ansvaret for forvaltning av tilskudd på idrettsområdet. Dette omfatter både rammetilskuddet til Oslo idrettskrets, tilskudd for å stimulere til bygging av private idrettsanlegg samt tilskudd til store og små idrettsarrangement og -tiltak.

Mål 5: Oslo skal være godt tilrettelagt for fysisk aktivitet, spesielt for barn og unge

Mål 6: Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo

Alle tiders idrettssommer ble holdt for andre året. Til sammen har over 50 000 barn fått et gratis sommertilbud. Dette bildet fra Høybråten Basket vant fotokonkurransen. Foto: Høybråten basketballklubb

Gjennomførte tiltak:

Tiltak 1: Heve standarden på kunstgressbaner i Oslo.

Ved å rehabilitere og å bygge kunstgressbaner, heves standarden på kunstgressbanene i Oslo. Det er gjennomført rehabilitering av kunstgressbane på Veitvet og bygget ny kunstgressbane på Teglværkstomta i 2021. Denne ble finansiert av en utbyggingsavtale og var opprinnelig ikke med i måltallene for 2021.

Tiltak 2: Bygge flere flerbrukshaller
To flerbrukshaller ble ferdigstilt i 2021 (Vestli flerbrukshall og Linderud flerbrukshall).

Tiltak 3: Videreføre lav pris for barn og unge ved badene.

De lave prisene for barn og unge er videreført og holdes på samme nivå som i 2019 og 2020.

Tiltak 4: Heve standarden på anleggsmassen.
Oslo kommune har de siste årene investert rekordmye i nye idrettsanlegg, og i rehabilitering av gamle. Dette arbeidet har fortsatt i 2021, og standarden på anleggsmassen heves år for år.

Tiltak 5: Investere i idrettsanlegg i henhold til idrettsbehovsplanen.

Behovsplanen danner utgangspunktet for alle investeringene som gjøres på idrettsfronten, eksempelvis de nye kommunale badene som er under bygging.

Tiltak 6: Legge til rette for et samarbeid mellom idretten og Aktivitetsskolen, i første omgang som et pilotprosjekt i perioden 2020-2022.

Det er inngått et samarbeid mellom Utdanningsetaten og Oslo Idrettskrets, hvor 12 skoler er valgt ut i pilotprosjektet. Idrettslagene er ansvarlig for gjennomføringen av aktivitetstilbudet. Det har midlertidig vært utfordrende å gjennomføre all aktivitet under pandemien.

Tabell 2.171 Kunstgressbaner, haller og bad

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Antall kunstgressbaner	96	98	99	99
Rehabiliterte kunstgressbaner per år	5	1	6	1
Antall kunstgressbaner med granulattiltak	14	17	17	17
Antall kunstgressbaner uten plastholdig løst fyllmateriale	7	8	12	9
Antall flerbrukshaller (håndballflater)	61	63	66	65
Antall besøkende ved publikumsbadene *	1 020 157	299 992	650 000	297 000
Andel innbyggere som er fornøyd med rekreasjons- og idrettsmulighetene i Oslo	-	78 %	75 %	68 %

Antall kunstgressbaner

En kunstgressbane på Manglerud var opprinnelig med i måltallet for 2021, men er blitt periodisert til 2022. Måltallet for 2021 er likevel oppnådd, ettersom Bymiljøetaten har overtatt en kunstgressbane på Teglværkstomta, som opprinnelig ikke var med i måltallet.

Rehabiliterte kunstgressbaner per år

Årsaken til avviket er etaten ikke mottok tilbud i anbudskonkurransene som ble lyst ut i 2021. Noen av prosjektene måtte også overføres til 2022 på grunn av vær og vintersesong.

Antall kunstgressbaner uten plastholdig løst fyllmateriale

Årsaken til avviket er etaten ikke mottok tilbud i anbudskonkurransene som ble lyst ut i 2021. Noen av prosjektene måtte også overføres til 2022 på grunn av vær og vintersesong.

Antall flerbrukshaller

Vestli flerbrukshall og Linderud flerbrukshall er ferdigstilt i 2021. Tokerud flerbrukshall er den tredje hallen som ligger inne i måltallet, og denne ferdigstilles først i 2022.

Antall besøkende på publikumsbadene

Måltallet er ikke nådd som følge av at besøkstillatelsene ved badene i 2021 er sterkt preget av koronarestriksjoner. Badene har i lange perioder vært helt/delvis stengt som følge av smittevernstiltak.

Andel innbyggere som er fornøyd med mulighetene for å utøve organisert idrett i Oslo

Resultatet viser et negativt avvik på 7 prosentpoeng i forhold til måltallet. Andelen tilfredse vurderes å ha sammenheng med koronapandemien. Det har vært begrenset mulighet til å utøve organisert idrett i 2021.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 162,1 mill. Korrigert for ubenyttede øremerkede midler er mindreforbruket 6,5 mill. Mindreforbruket skyldes reduserte kostnader som lavere aktivitet, høyere inntekter tilknyttet utleie, og mindreforbruk på tilskudd til idrettstiltak som følge av tiltak som ikke har latt seg gjennomføre. Mindreforbruket av øremerkede midler, hovedsakelig 85 mill. under tilskuddsordningen for realisering av idrettsanlegg i samarbeid med idrettslag, og 50,1 mill. som følge av periodisering av midlertidig kunstgressbane, klubbhus og fritidsklubb på Mortensrud til 2022. De øvrige postene for mindreforbruk gjelder for en rekke forprosjektmidler.

Bymiljøetaten (idrettsdelen) fikk 7,7 mill. i kompensasjon for økonomiske effekter av virus-utbruddet i 2021. Regnskapet viser det samme i faktiske mer-utgifter/mindre-inntekter.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser bruttoutgifter på 72,3 mill., av et budsjett på 175,5 mill. Mindreforbruket på 103,2 mill. skyldes i hovedsak at investeringsprosjekter har forsinket oppstart, forsinket fremdrift eller er utsatt i påvente av reguleringsendringer. I 2021 er en vesentlig årsak til mindreforbruket at etaten ikke mottok tilbud i flere anbudskonkurranser om bygging/rehabilitering av kunstgressbaner som ble lyst ut.

Tilskudd til Den norske kirke (kap. 581)

Kommunens tilskuddsansvar er hjemlet i kirkeloven, og driftstilskuddet gis som to bevilgninger til Kirkelig fellesråd i Oslo (KfiO), fordelt på drifts- og vedlikeholdsformål. Det er i 2021 bevilget 148,3 mill. på kapittelet, mens siste innbetaling fra Oslo katolske bispedømme, for tilbakebetaling av tilskudd fra tidligere år, har blitt gjennomført.

Som en del av Oslos kommunes innsats innen tros- og livssynspolitikk er det satt av 1 mill. til religionsdialog i 2021. Tilskuddets formål er å bidra til økt toleranse og forståelse innbyggerne i mellom, og stimulere til dialog på tvers av tros- og livssynssamfunn og mellom tros- og livssynssamfunn og samfunnet for øvrig. Total søknadssum var på 2,78 mill. kr, hvorav fem (av åtte) søkere ble innvilget tilskudd. Tilskudd på til sammen 1 mill. kr ble utbetalt i juli 2021.

Tidligere ble tilskudd til alle trossamfunn som hadde medlemmer bosatt i Oslo, utbetalt over dette kapittelet. Ansvaret for tilskudd til tros- og livssynssamfunn er overført fra kommune til stat fra og med 2021. Det er fom. 2021 ikke avsatt midler til andre tros- og livssynssamfunn, da utbetaling til disse ivaretas av Statsforvalteren.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 4,2 mill. Årsaken er innbetaling av 4,4 mill. fra Oslo katolske bispedømme. Dette utgjør siste andel av for mye utbetalt tilskudd fra tidligere år til Oslo katolske bispedømme.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet omfatter prosjekter i regi av Kirkelig fellesråd i Oslo (KfiO), og viser utgifter på 51,9 mill. av et budsjett på 53 mill. Av investeringene utgjør prosjektet *Rehabilitering kirker* 33,1 mill. og prosjektet *Rehabilitering Torshov kirke* 10,1 mill.

Gravferdsetaten (kap. 590)

Etaten ivaretar kommunens lovpålagte ansvar for kirkegårder, kremasjon og gravferd i henhold til avtale mellom Oslo kommune og Kirkelig fellesråd i Oslo av 23.08.2002, og som i 2017 ble fornyet fram til 19.12.2027. Etaten ivaretar i tillegg kommunens ansvar ved gravferd der ingen påtar seg ansvaret, og har administrative oppgaver med tilskudd til Den norske kirke.

Tabell 2.172 Nøkkeltall for kap. 590 Gravferdsetaten

Nøkkeltall for: Kap. 590	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Vedlikeholdt areal (dekar)	1 861	1 861	1 861	1 861	1 861
Antall kremasjoner	3 656	3 593	4 178	3 721	3 303*
Antall graver med sommerstell	48 464	48 150	46 784	45 778	44 385
Antall graver med høstpynt	44 262	44 227	42 469	42 510	40 916
Antall nedsatte kister	805	818	746	746	741
Antall nedsatte urner	2 987	2 891	2 827	2 827	2 319
Antall nedsatte urner/kister i barneminnelund	158	168	163	79	74
Antall nedsatte urner i minnelund	346	319	163	400	420

*Samlet antall kremasjoner. Pga. ombygging av Alfaset krematorium er antall kremasjoner fordelt slik: Alfaset: 2 151, utenbys: 1 152.

Mål 7: Oslo skal være en livssynsåpen by, og byens innbyggere skal gravlegges med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn

Gjennomførte tiltak

Tiltak 1: Bygge om krematoriet for å gi en sikrere og mer effektiv drift, og for å redusere miljøskadelige utslipp.

Alfaset krematoriums tekniske anlegg er ferdig ombygget, og i prøvedrift. Det gjenstår kun etterarbeider. Krematoriet har fått bedre kapasitet for kremering, en mer miljøvennlig drift og forbedret energigjenvinning for varme til tre bygg. Ombyggingen har forgått etter prosjektplan og innen budsjett. Kremasjon av Osloborgere er utført ved andre krematorier i ombyggingsperioden. Det er ikke registrert uønskede hendelser med hensyn til frakt av kister eller kremasjon ved andre krematorier.

Tiltak 2: Øke rehabilitering av historiske gravminner og gravlunder.

Etaten har ansvar for vedlikehold av en rekke historiske gravmonument og gravminner med et sterkt rehabiliteringsbehov. I samarbeid med Byantikvaren prioriteres fire av landets eldste monument fra middelalderen ved Gamle Aker kirke, og deretter historiske gravmonument og rammegraver, med verneverdige steindeler og smijernselementer. Prosjektet utgjør 1 mill. årlig i 2020-2023, og omfatter også belysningstiltak i Østre gravlund og Gamlebyen gravlund, og nyplanting av Dødens allé i Vår Frelses gravlund. Dette vil bidra til å gjøre gravplassenes funksjon som gode urbane, grønne byrom til en bedre opplevelse for befolkningen.

Høst på Høybråten gravlund. Foto: Lars Masvik

Tiltak 3: Oppnå effektiv gravplasskapasitet og raskere etablering av retningsbestemte graver.

Nytt retningsbestemt gravfelt på Klemetsrud kirkegård er ferdigstilt og åpnet. Videre prioriteres prosjektering og etablering av minnelunder på Nordstrand kirkegård, Høybråten kirkegård og Vestre gravlund, samt utredning av mulighetene for retningsbestemte graver på flere gravplasser.

Tabell 2.173

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Kremasjonsprosent	79	80	82	79

Gravferdsetatens gjennomgår deres fagsystem for å kvalitetssikre dette, og mistenker at andelen som kremeres er høyere enn de 79 prosent.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 6,2 mill. Årsaken til mindreforbruket skyldes delvis reduserte kostnader til olje og vedlikehold på krematoriet, som følge av ombygging og 5 måneders nedstengingsperiode, og delvis 1,4 mill. i reduserte kostnader tilknyttet pandemien.

Gravferdsetaten fikk 1,5 mill. i kompensasjon fra bystyret for økonomiske effekter av virus-utbruddet i 2021. Regnskapet viser faktiske mer-utgifter på 0,3 mill., etter at etaten har fått 1,2 mill. i forsikringsoppgjør.

KULTUR, IDRETT OG FRIVILLIGHET

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser bruttoutgifter på 56,1 mill. av et regulert budsjett på 98,1 mill. Av investeringene utgjør prosjektet *Ombygging Alfaset krematorium* 45,8 mill. Mindreforbruket på 42 mill. skyldes hovedsakelig prosjektet Lager og driftshall på Alfaset, hvor budsjettmidlene ble bevilget i revidert budsjett 2021 og hvor etaten avventer behandling hos Plan- og bygningsetaten, og prosjektet Kjøp av utslippsfrie tunge kjøretøy og anleggsmaskiner, hvor det er lang leveringstid på de aktuelle kjøretøy og maskiner.

Tabell 2.174 Netto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021	Avvik ordinær drift 2021*
Kulturtilskudd m.m., kap. 500	350,2	322,2	398,0	385,0	13,0	-0,3
Kultureiendommer, kap. 501**	21,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kulturetaten, kap. 502	146,5	240,1	328,2	277,6	50,7	12,1
Oslo kulturskole, kap. 503**	84,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Munchmuseet, kap. 504	178,4	326,4	432,3	353,5	78,8	17,5
Deichman bibliotek, kap. 505	408,4	394,9	447,1	413,3	33,8	9,7
Idrett, kap. 545	719,7	762,3	956,8	794,7	162,1	6,5
Avsetning husleie idrettsprosjekter, kap. 548	0,0	2,6	2,6	0,0	2,6	2,6
Tilskudd til Den norske kirke, kap. 581	228,3	148,3	148,3	144,1	4,2	4,2
Gravferdsetaten, kap. 590	85,6	77,8	87,8	81,6	6,2	6,2
Sum sektor	2 223,3	2 274,5	2 801,2	2 449,8	351,4	58,5

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

**Kap. 501 Kultureiendommer og kap. 503 Oslo kulturskole er overført til kap. 502 Kulturetaten fra 2021.

Tabell 2.175 Brutto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021
Kulturtilskudd m.m., kap. 500	341,4	356,7	328,2	424,2	409,3
Kultureiendommer, kap. 501*	78,8	74,4	-	-	-
Kulturetaten, kap. 502	236,2	233,5	343,3	474,1	459,6
Oslo kulturskole, kap. 503*	109,1	114,7	-	-	-
Munchmuseet, kap. 504	186,2	252,3	398,1	498,7	419,8
Deichman bibliotek, kap. 505	334,3	479,3	425,9	482,8	501,9
Idrett, kap. 545	772,6	859,1	885,7	1 065,2	948,6
Avsetning husleie idrettsprosjekter, kap. 548	-	-	2,6	2,6	-
Tilskudd til Den norske kirke, kap. 581	230,5	228,3	148,3	148,3	144,1
Gravferdsetaten, kap. 590	165,8	181,9	164,2	176,1	181,1
Sum sektor	2 454,9	2 780,3	2 696,3	3 271,8	3 064,4

*Kap. 501 Kultureiendommer og kap. 503 Oslo kulturskole er overført til kap. 502 Kulturetaten fra 2021.

Tabell 2.176 Brutto investeringer i anleggsmidler i virksomheter under Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Kultureiendommer, kap. 501*	106,4	-	-	-	-
Kulturetaten, kap. 502	49,7	64,0	275,1	115,4	159,7
Munchmuseet, kap. 504	45,3	-	75,2	9,6	65,6
Deichman bibliotek, kap. 505	22,5	-	33,2	8,1	25,2
Idrett, kap. 545	101,0	168,0	175,5	72,3	103,2
Tilskudd til Den norske kirke, kap. 581	37,4	31,4	53,0	51,9	1,2
Gravferdsetaten, kap. 590	39,5	68,0	98,1	56,1	42,0
Sum sektor	401,8	331,3	710,1	313,3	396,8

*Kap. 501 Kultureiendommer er overført til kap. 502 Kulturetaten fra 2021.

Ansvarsområde

Byrådslederens kontor (BLK) har ansvar for sekretariatfunksjon for byrådet, overordnet ansvar for videreutvikling av kommunens politiske og administrative styringssystem, virksomhetsstyring og ledelses- og kompetanseutvikling på strategisk nivå. BLK har videre et overordnet ansvar for topplederrekruttering, koordinering og utvikling av kommunens deltakelse i internasjonalt og regionalt samarbeid, beredskap, kommunikasjon og internrevisjon. Avdelingen ivaretar også internadministrative funksjoner for byrådsavdelingene.

Sektoren omfatter tre etater: Beredskapsetaten, Kommuneadvokaten og Rådhusets forvaltnings-tjeneste.

Tabell 2.177

					Tall i mill.
Byrådslederens kontor (BLK)	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik bud/regn 2021
Brutto driftsutgifter	778,1	790,2	718,2	796,8	6,6
Netto driftsutgifter	642,6	656,9	666,4	744,7	87,8
Brutto investeringer i anleggsmidler	11,9	9,6	3,5	27,7	18,0

Punkter som følger er knyttet til realisering av byrådets hovedmål på sektorområdet i 2021:

- En åpen og demokratisk kommune for innbyggerne
Det arbeides godt med fulltekstpublisering, dvs. direkte lesetilgang av dokumenter via e-innsyn i alle kommunens virksomheter. I organisasjonen er det kontinuerlig oppmerksomhet om rutiner og holdninger som skal sikre åpenhet, transparens og rettidig og riktig behandling av innsynskrav.
- En effektiv, omstillingsdyktig og attraktiv kommune
Koronapandemien har vist betydningen av at kommunen er omstillingsdyktig og effektiv. Håndteringen av pandemien krever stramme og klare kommandolinjer og tydelig sentral styring, og samtidig en grunnleggende tillit til gjennomføringsevne i alle ledd.

Politiske prosesser og endringer tar vanligvis tid, men under pandemien har dette blitt annerledes. Mange beslutninger slår inn i folks liv umiddelbart, og det understreker på sin side behovet for å ha gode beslutningsgrunnlag i en kompleks og ofte uforutsigbar situasjon.

- En trygg by med god beredskap
Et godt og velfungerende tverrsektorielt samarbeid har vært avgjørende for håndteringen av koronapandemien. Kommunen har utvist evne til å jobbe helhetlig, systematisk og tverrsektorielt gjennom krisen. TRiO-samarbeidet (TRygg i Oslo) er ytterligere forsterket under pandemien, og nye funksjonaliteter i TRiO-rapporteringssystemet har gitt bedre oversikt over kommunal innsats i byrom, bl.a. gjennom sanntidsmodulen.
- Et regionalt og internasjonalt samarbeid som styrker byen
På grunn av pandemien har det blitt stopp i reisevirksomheten utenlands. Dette har påvirket det internasjonale arbeidet noe, men samtidig har digitale konferanser og videomøter blitt gjennomført som en god erstatning. Kommunens internasjonale arbeid har derfor blitt videreført som planlagt på de fleste områdene.

Koronapandemien

Koronapandemien har preget alt arbeid i sektoren i året som har gått. Store ressurser har blitt bundet opp i sentral kriseledelse og krisehåndtering, med Beredskapssetaten og byrådslederen i spissen for dette. Kommunikasjonsseksjonen har vært avgjørende for å få løpende, oppdatert informasjon ut til byens innbyggere og tilreisende på en effektiv og tydelig måte. Ulike kommunikasjonsflater har blitt brukt, og kommunens nye universelt utformede visuelle identitet har vært viktig for å sette kommunens fotavtrykk på informasjonstiltakene.

I Rådhuset har det vært lav aktivitet på de områdene som vanligvis preger huset. Det har blitt gjennomført få arrangementer både av lokal og nasjonal karakter, turistene har vært få, og de ansatte har arbeidet fra hjemmekontor store deler av året. Velser er gjennomført, men med færre eller ingen gjester til stede. De ansatte har vist stor tilpasningsdyktighet og har vært nytenkende og omstillingsvillige og tatt i bruk nye verktøy på en forbilledlig måte.

Oslo er medlem i klimanettverket C40. Her er en gruppe C40-ordførere på veg til FNs klimatoppmøte i Glasgow.
Foto C40 Cities

Mål og resultater i virksomheter mv.

Diverse avsetninger og tidsbegrensede tiltak under byrådsavdelingene (kap. 126)

Flere planlagte prosjekter har blitt utsatt eller forsinket i 2021 på grunn av koronapandemien. Dette gjelder blant annet arbeidet med utredning av legevakt i sentrum og Aker helsearena, incentivmidler til aldersvennlige tiltak, utredning av leie-til-eie-modeller og Kommunal offentlig utredning (KOU) for tillitsreform i Osloskolen.

Oslo kommunes internasjonale arbeid har i 2021 blitt videreført som planlagt på de fleste områdene. Restriksjoner som følge av koronapandemien har ført til stopp i internasjonale reiser. Dette har påvirket aktiviteten i kommunens internasjonale arbeid noe, samtidig som digitale konferanser og videomøter har erstattet deler av reisevirksomheten knyttet til det internasjonale arbeidet.

Det er stor interesse for Oslos arbeid med miljøledelse og klimabudsjett. Blant annet fra Londons ordfører Sadiq Khan og ordfører i Los Angeles Eric Garcetti. Her avbildet sammen med byrådsleder Raymond Johansen.

Foto: Karine Hertzberg, Oslo kommune

Oslo deltar også aktivt i nettverket Nordic Safe Cities der nordiske byer utveksler erfaringer knyttet til forebygging av hatkriminalitet, radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Deltakelse i C40-nettverk er videreført blant annet gjennom støtte til C40-kontoret i Oslo. Kontoret arbeider med å spre kunnskap om Oslos klimaarbeid til andre byer, og har særlig fokus på klimabudsjett og utslippsfrie byggeplasser. I 2021 startet C40 et eget pilotprosjekt med mål om å utvikle byers arbeid med klimabudsjett. 11 byer fra flere kontinenter deltar i piloten, som ledes av C40-kontoret i Oslo. Oslo kommune deltok sammen med en rekke andre byer fra C40 på FNs klimatoppmøte COP26 i Glasgow i 2021.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 62,7 mill. på kap. 126.

Av dette er 28 mill. ubrukte øremerkede midler som er eksternt finansierte prosjekter under Osloregionen, EU-midler og statlig finansiering. På grunn av forsinket framdrift i prosjekter i byrådsavdelingene og andre forhold forskyves kostnader fra 2021 til 2022. 8,2 mill. er øremerkede kommunale midler der prosjektene videreføres i 2022. 11,8 mill. er midler som var avsatt til ulike prosjekter og utredninger i 2021, der arbeidet ble forsinket på grunn av pandemien, eller gjennomført til lavere kostnader enn budsjettet.

I 2021 har Oslo fortsatt satsingen på å søke EU-finansierte prosjekter. EU avsluttet i 2021 programmet Horisont 2020, og Oslo kommune var den offentlige virksomheten i Norge som har fått innvilget mest penger fra dette programmet, 81 millioner kroner. Prosjektet MOVE21, som ledes av Oslo kommune, startet opp i år. Oslo blir testarena for smarte og grønne løsninger for person- og varetransport. I prosjektet skal ikke-teknologiske og teknologiske løsninger kombineres på nye måter for å øke kapasitetsutnyttelse, effektivitet, tilgjengelighet og innovasjonskapasitet innen bytransport. Prosjektet fikk innvilget totalt kr 95 millioner kroner, hvorav 18 millioner går til Oslo kommune.

Oslo kommune er medlem av flere internasjonale nettverk og organisasjoner som arbeider for bærekraftig byutvikling. I 2021 har arbeidet i storbynettverket Eurocities blitt videreført med bred deltakelse fra kommunen. Byrådslederen er valgt som medlem av Eurocities' styre.

Arbeidet for å styrke regional utviklingen i transportkorridoren fra Oslo til Hamburg, med spesielt fokus på infrastruktur og grønn vekst, er videreført gjennom aktiv deltakelse i STRING-nettverket. Oslo kommune tok 1.7.2021 over ledelsen (formannskapet) i nettverket, og vil ha dette vervet frem til 31.12. 2022.

Regjeringen var godt representert på åpningen av Munch. Fra v: statsminister Jonas Gahr Støre, byrådsleder Raymond Johansen, kultur- og likestilling Anette Trettebergstuen og utenriksminister Anniken Huitfeldt.

Kommuneadvokaten (kap. 140)

Kommuneadvokaten (KAO) prosederer kommunens rettssaker og gir etter anmodning råd og betenkninger til bystyrets organer, byrådet og byrådsavdelingene, etater, bydeler og kommunale foretak. Kommuneadvokaten bidrar også med intern opplæring i kommunen innenfor det juridiske fagområdet.

Kommuneadvokaten har i 2021 gjennomført en rekke rettssaker for kommunen, utført utstrakt rådgivning for kommunens virksomheter og sentraladministrasjon, og avholdt kurs og foredrag i kommunal regi. Det har vært en nedgang i antall saker i fh.t. tidligere år, og det er nærliggende å tro at koronapandemien har påvirket dette noe. I tillegg har det blitt gjennomført noen mindre kurs og foredrag. Arbeidet er likevel i hovedsak utført i samsvar med det oppsatte målene, og virksomhetsledelsen anser de oppnådde resultatene som tilfredsstillende.

En av våre advokater som gjennomfører en hovedforhandling i lagmannsretten via hjemmekontor.

Tabell 2.178 Nøkkeltall for kap. 140 Kommuneadvokaten

Kap. 140 Kommuneadvokaten	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Innkomne rettsaker	173	232	192	191	168
Avsluttede rettssaker	61	211	228	163	233
Innkomne rådgivningssaker	376	430	397	418	316
Avsluttede rådgivningssaker	175	397	473	435	411
Innkomne rådg.saker besvart innen 3 d.	19 %	20 %	19 %	20 %	-
Innkomne rådg.saker besvart innen 14 d.	31 %	29 %	35 %	26 %	-
Innkomne rådg.saker besvart innen 6 uker	26 %	28 %	21 %	21 %	-
Innkomne rådg.saker besvart etter 6 uker	6 %	8 %	7 %	10 %	-
Andel ubesvarte saker	6 %	1 %	3 %	12 %	-

Av de 233 avsluttede rettssakene vant kommunen 43 % (100), 7 % ble dels vunnet/dels tapt (16), mens 9 % ble tapt (21). I tillegg ble 29 saker trukket (12 %), 48 saker forlikt (21 %) og 19 saker fikk annet utfall (8 %). Annet utfall inkluderer blant annet saker som blir innstilt i forliksrådet.

Det siste året har etaten hatt problemer med å få ut registrert data på behandlingstid i WebSak. Dette problemet vedvarer til ny løsning er på plass i 2022. Det rapporteres derfor ikke på behandlingstid i 2021.

Koronapandemien har i liten grad rammet driften hos Kommuneadvokaten. De nye arbeidsmetodene som etaten har innført vil bli tatt med videre, blant annet det å gjennomføre møter digitalt der dette er hensiktsmessig.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 4,6 mill. Mindreforbruket skyldes at salgsinntektene er betydelig høyere i 2021 enn tidligere år. Økningen skriver seg blant annet fra tilkjente saksomkostninger i saker hvor kommunen har vunnet i retten, og fra flere omfattende entreprisesaker der klienter er fakturert for medgått tid.

Rådhusets forvaltningstjeneste (kap. 150)

Rådhusets forvaltningstjeneste (RFT) har ansvaret for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av Oslo Rådhus som bygning, herunder sikkerhetsoppgaver, servicefunksjoner i rådhuset og i innleide lokaler for byrådsavdelingene og bystyrets sekretariat. Rådhusets forvaltningstjeneste skal innenfor sitt ansvarsområde yte profesjonell rådgivning, god service og effektive tjenester overfor publikum, Rådhusets ansatte og politikere, samt kommunens virksomheter.

I 2021 varierte driftsoppgavene i rådhuset fra arbeid i stengt rådhus til åpent hus i form av avvikling av arrangementer og en større andel av brukere til stede i huset. Driftsoppgaver som renhold, rigging til arrangementer, øvrige driftsoppgaver og gjennomføring av vedlikehold har løpende blitt tilpasset de til enhver tid gjeldende retningslinjene.

Det har i 2021 vært et større omfang av vedlikehold enn tidligere, og en har kunnet utnytte at rådhuset i perioder har vært stengt, eller at det har vært få brukere til stede. Det er utført vedlikeholdstiltak både innen- og utendørs, og hjemmekontor og avlyste arrangementer har medført redusert behov for å ta hensyn til annen drift i bygget. Arbeider, inkludert støvende arbeider, har dermed primært vært utført innenfor ordinær arbeidstid.

RFT har bidratt til å gjennomføre digitale møter og pressetreff i rådhusets møtesenter.

Som et tiltak for å bedre sikkerheten i rådhuset, har det blitt utarbeidet et reglement for adgangskontroll til Oslo rådhus. Reglementet ble vedtatt av byrådet i desember.

Tabell 2.179 Nøkkeltall for kap. 150 Rådhusets forvaltningstjeneste

Kap 150 Rådhusets forvaltningstjeneste	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Utstillinger i Rådhusgalleriet	24	1	0	0	0
Arrangementer på Rådhusplassen	30	20	23	5	8
Arrangementer i festbygningen Rådhuset og Heftyvillaen	254	245	249	67	98
Borgerlige velser		1 728	1 855	1 752	1 617
Antall gjester ved arrangementene	92 146	92 538	89 447	12 241	34 380

«Oslopiken» av Joseph Grimeland ble oppført til Rådhusets åpning i 1950. Skulpturen var forgyldt med bladgull, og slik stod hun og speidet utover Borggården, frem til 1970 da mye av gullet var slitt bort og resten av forgyllingen derfor ble fjernet. I 2020 ble deler av fasaden over hovedinngangen rehabilitert, noe som ga en fin anledning til å beskue og undersøke «Oslopiken» nærmere. Undersøkelsene viste at hun hadde «frostspreng» i den ene foten, og festet burde forbedres. I samarbeid med Kulturretaten ble det besluttet å samtidig tilbakeføre skulpturen til slik den opprinnelig var, altså forgyldt. Nå kan hun igjen skue ut over byen, slik hun har gjort de siste 70 årene!

Foto: Alexandra Bråten, Rådhusets forvaltningstjeneste

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 6,1 mill., inkludert ubrukte øremerkede midler på 2,6 mill. Lavere lønnsutgifter enn budsjettet har sin forklaring i færre aktiviteter i Rådhuset grunnet koronapandemien. Høye energipriser har gitt et merforbruk på denne budsjettposten på 2,1 mill.

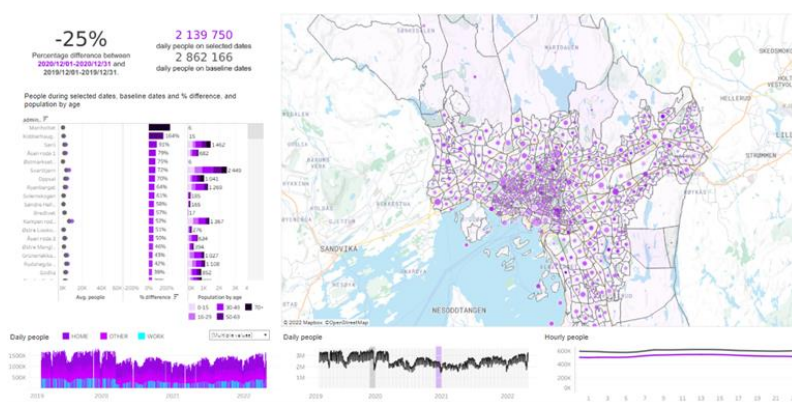
Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser et avvik (mindreforbruk) på 18 mill. Dette skyldes at planleggings- og anskaffelsesprosessene har tatt lengre tid enn forutsatt. Det har også vært lengre leveransetid på varer enn normalt i 2021, blant annet på grunn av koronapandemien.

Beredskapsetaten (kap. 184)

Beredskapsetaten (BER) har det overordnede ansvaret for koordinering av beredskapsarbeidet i kommunen. Etaten skal sørge for at kommunens beredskapsmessige plikter i krig og fred blir ivarettatt på en tilfredsstillende måte. Etaten skal bidra til at alle kommunale virksomheter er i best mulig stand til å møte ulykker, katastrofer og uønskede hendelser.

Koronapandemien har medført at Beredskapsetaten også i 2021 har brukt store ressurser på koordinering av Sentral kriseledelse og stabsfunksjonene knyttet til beredskapsarbeidet. Dette har i sin tur påvirket fremdriften i enkelte leveranser i etatens øvrige aktiviteter og oppgaver. Kommunens innsats og resultater har vært avhengig av en helhetlig, systematisk og tverrsektoriell tilnærming i krisehåndteringen. Videreutviklingen av felles kunnskapsplattformer og tekniske løsninger fortsatte i 2021.

Under pandemien utviklet Beredskapsetaten i samarbeid med Telia forskjellige dashbordløsninger for innsikt i befolkningens mobilitet. De forskjellige løsningene blir i økende grad tilpasset og benyttet også i daglige tjenester. Innovasjonssamarbeidet har ledet til utvikling av nøkkelfunksjonaliteter for kommuner og storbyer, som innsikt i befolkningens og tilreisendes bruk av ulike byområder gjennom døgnet.

Etaten har i samarbeid med Byrådslederens kontor deltatt i KS-Storbynettverk for utvikling av Direktoratet for Samfunnssikkerhet sin mal for evaluering av pandemihåndteringen i kommunal kontekst. Malen fra KS er videreutviklet og tilpasset Oslo kommune, og legges til grunn for kommunens evaluering av pandemihåndteringen. Etaten har i perioden også arbeidet med å få på plass teknisk løsning for innhenting, analyse og sammenstilling av data til bruk i evalueringen. Etaten har også startet den lovpålagte evalueringen av pandemihåndteringen, med en evaluering av Sentral kriseledelse med bistand fra Deloitte. Resultatene tas med i det videre evaluerings- og utviklingsarbeidet som fortsetter i 2022. En gjennomgang av kommunens bruk av krisestøtteverktøy skal inngå som del av evalueringen.

Oslo kommunes overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse, Kommunalt risikobilde (KRB), ble revidert i 2021 i samarbeid med alle kommunens virksomheter. For å sikre god involvering av alle kommunens virksomheter samt eksterne samarbeidsaktører, har BER blant annet gjennomført webinar, tematiske analyseseminarer og virksomhetsvise analysemøter. Godt samvirke er en viktig forutsetning for det helhetlige og koordinerte beredskapsarbeidet i Oslo kommune.

Etatens satsninger på forsknings-, utviklings- og innovasjonsprosjekter har i 2021 bidratt til økt innsikt og kompetanse om nye teknologiske løsninger for utvikling av kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Erfaringer fra pandemihåndteringen benyttes aktivt inn i dette arbeidet-

TRiO (Trygg i Oslo) har også i 2021 gitt et viktig informasjonsgrunnlag til Sentral kriseledelse på blant annet etterlevelse av smitteverntiltak. TRiO-arbeidet har i perioden bestått av samarbeid med både eksisterende og nye samvirkeaktører, utvikling av geografiske helhetsbilder og videreutvikling av etatens egenutviklete rapporteringsverktøy.

Brukerråd

Rådet for flerkulturelle minoriteter og rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold er to av kommunes i alt fem sentrale brukerråd. Rådene har rett til å bli hørt og skal gi råd til byrådet og bystyret. Rådene bestemmer selv hvilke saker de uttaler seg i og kan også ta opp saker på eget initiativ. Uttalelser fra brukerrådene skal følge saksdokumentene til det organet som avgjør saken endelig.

Det gjennomføres månedlige rådsmøter. I tillegg nedsettes arbeidsgrupper når det er nødvendig. De to rådene har en rådssekretær i 100% stilling hver.

Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold:

Råd for kjønns- og seksualitetsmangfold ble opprettet i 2017. Nytt råd for perioden 2019-2023 ble opprettet av byrådet 11.06.2020. Rådet har 13 fast medlemmer og 13 varamedlemmer.

Rådet har medvirket i saker som angår kjønns- og seksuelle minoriteter, kjønns- og seksualitetsmangfold. Det er gjennomført 11 rådsmøter og i 2021 har rådet hatt særlig fokus på å ta opp saker som angår Skeivt kulturår 2022, Helsestasjon for kjønn og seksualitet og behandlingstilbudet til personer med kjønnsinkongruens. I juni ble det arrangert en fagdag om kjønnsinkongruens i forbindelse med Oslo Pride. Driftsbudsjettet på 0,6 mill. har i hovedsak gått til utbetaling av møtegodtgjørelser for rådsmøter, arbeidsmøter og deputasjoner.

Rådet for flerkulturelle minoriteter

Rådet for flerkulturelle minoriteter ble opprettet i desember 2020. Rådet er et medvirkningsforum for byrådet og bystyret i saker som angår mennesker i Oslo med flerkulturell minoritetsbakgrunn. Byrådet oppnevnte ti medlemmer og ti varamedlemmer, basert på en helhetlig vurdering av rådets kompetanse og erfaring. Det er pekt ut tre strategiske områder for rådets arbeid: skole og frafall, arbeid og sysselsetting og helse barn og unge.

Det er gjennomført 11 rådsmøter i 2021. Rådet har avgitt 20 høringsuttalelser til både kommunale og statlige saker. Fokusområder av særlig betydning har vært handlingsplan mot hatefulle ytringer og holdninger og økt kompetanse om urfolk og nasjonale minoriteter. Driftsbudsjettet på 0,6 mill. har i hovedsak gått med til utbetaling av møtegodtgjørelser til rådsmedlemmer for deltakelse i rådsmøter, arbeidsmøter og eksterne møter. Rådet har også organiserte en fagdag om urfolk og nasjonale minoriteter.

Tabell 2.180 Netto driftsutgifter i virksomheter under Byrådslederens kontor

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021	Avvik ordinær drift 2021*
Byråd/byrådsavdelingene, kap. 120	445,2	458,1	481,1	474,1	7,0	6,3
Div. avsetn. og tidsbegren. tiltak under byrådsavd., kap. 126	49,2	49,4	89,5	26,8	62,7	15,3
Kommuneadvokaten, kap. 140	39,0	40,5	42,4	37,7	4,6	4,6
Rådhusets forvaltningstjeneste, kap. 150	83,2	89,5	95,2	89,1	6,1	3,5
Beredskapssetaten, kap. 184	25,8	27,3	35,0	27,7	7,3	5,2
Tilfeldige utg. etter byrådets bestemmelse, kap. 191	0,3	1,5	1,5	1,4	0,1	0,1
Sum sektor	642,6	666,4	744,7	656,9	87,8	35,1

* Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

De øremerkede midlene utgjør 47,3 mill. på kap. 126, 2,6 mill. på kap. 150 og 2,1 mill. på kap. 184.

Tabell 2.181 Brutto driftsutgifter i virksomheter under Byrådslederens kontor

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021
Byråd/byrådsavdelingene, kap. 120	429,8	511,3	470,2	493,1	494,0
Div. avsetn. og tidsbegren. tiltak under byrådsavd., kap. 126	154,7	69,4	53,7	103,9	90,8
Kommuneadvokaten, kap. 140	52,2	51,5	50,7	52,5	53,1
Rådhusets forvaltningstjeneste, kap. 150	118,1	106,7	114,8	109,8	116,5
Beredskapssetaten, kap. 184	23,3	38,9	27,3	36,0	34,3
Tilfeldige utg. etter byrådets bestemmelse, kap. 191	1,0	0,3	1,5	1,5	1,4
Sum sektor	779,1	778,1	718,2	796,8	790,2

Tabell 2.182 Brutto investeringer i anleggsmidler i virksomheter under Byrådslederens kontor

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Rådhusets forvaltningstjeneste, kap. 150	11,9	3,5	27,7	9,6	18,0
Sum sektor	11,9	3,5	27,7	9,6	18,0

Ansvarsområde

Byrådsavdeling for finans (FIN) har ansvar for å utarbeide kommuneplan, budsjett og økonomiplan og å utvikle gode systemer for økonomistyring og rapportering for Oslo kommune. Ansvarsområdet omfatter også overordnet anskaffelsesstrategi og metodikk for gode investeringsprosesser, konsernovergripende IKT og informasjonssikkerhet, kommunens sentrale arbeidsgiverfunksjon, finansforvaltning, konsernregnskap samt Oslo kommunes statistikkproduksjon.

Tabell 2.183

Tall i mill.					
Byrådsavdeling for finans (FIN)	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik bud/regn 2021
Brutto driftsutgifter	1 624,5	1 688,9	1 328,0	1 394,8	-294,1
Netto driftsutgifter	675,6	595,2	582,8	645,8	50,5
Brutto investeringsutgifter	46,1	61,1	110,2	387,3	326,2

Punkter som følger er knyttet til realisering av byrådets hovedmål på sektorområdet i 2021:

- Ny skybasert kontorstøtteløsning (Office 365) er innført i alle kommunens virksomheter, og gir støtte for bedre samhandling mellom ansatte internt, på tvers av kommunens virksomheter og eksternt, tilgang til dokumenter fra hvor som helst, økt sikkerhet, og bedre ivaretagelse av personvernet.
- Kommunens fagmiljø innen informasjonssikkerhet og personvern har blitt styrket med 7 nye fagressurser.
- Ny veileder for sikker etablering av skytjenester ble publisert av FIN i november. Veilederen skal bidra til å sikre at det ikke tas i bruk infrastruktur eller plattform i skyen som medfører uakseptabel risiko for kommunens virksomhet når det gjelder informasjonssikkerhet, inkludert personopplysningsikkerhet.
- Igangsett arbeid med utarbeiding av strategi for digital transformasjon og IKT i Oslo kommune, ledet av FIN, i samarbeid med HEI.
- Utarbeidet og vedtatt endring av finansieringsmodell for flere av UKEs fellestjenester, fra fakturering til sentral rammefinansiering.
- Utviklet verktøy og gjennomført kurs og workshoper i personvern, personvern vurderinger, risikovurderinger, og informasjonssikkerhet, samt ledercoaching for virksomhetsledere.
- Konsernovergripende rammeavtale (samkjøpsavtale) om kjøp av både lette og tunge kjøretøy (opp til 7,5 tonn) ble inngått våren 2021. Denne innkjøpsordningen åpner for bulkkjøp av nullutslippskjøretøy, som vil kunne gjøre det lettere å nå målet om at hele kjøretøyparken skal benytte nullutslippsløsninger.

Sparkesykkel på rådhusplassen.

Foto: Nina Pannu, Oslo kommune

Koronapandemien

Anskaffelsesområdet

Kommunens standard klima-, miljø-, seriøsityts- og sosiale krav er på generelt grunnlag opprettholdt under koronapandemien. Pandemien ser ikke ut til å ha ført til vanskeligheter med å få dekket kommunens behov. Et unntak fra dette har vært anskaffelser av smittevernsutstyr, der kommunens utfordringer med å få dekket prekære behov har vært så store at det hovedsakelig har vært fokusert på kvalitetsmessige krav til det som er bestilt.

I 2021 er beredskapslager blitt en tjeneste knyttet til avtalen om kjøp av medisinsk forbruksmateriell.

Koronapandemien har i perioder lagt beslag på en stor del av innkjøpsressursene i FIN sektor, noe som har ført til enkelte forsinkelser i oppgaver som ligger til sektoren, for eksempel inngåelse av nye samkjøpsavtaler. Generelt sett har det vært en del utfordringer knyttet til leveringstid på grunn av mangel på transportkapasitet fra Asia til Europa. I tillegg har global mangel på halv-ledere (elektronikkkomponenter) medført lengre leveringstid på blant annet pc'er, IT-utstyr og kjøretøy.

Digitale arbeidsverktøy

Siden mars 2020 har kommunen etablert en rekke nye, digitale arbeidsformer. Bruk av Teams har vist hvordan digitale arbeidsverktøy kan understøtte nye arbeidsformer, prosesser og rutiner.

Mål og resultater i virksomheter mv.

Diverse virksomheter og prosjekter under FIN (kap. 122)

Kapitlet dekker utgifter til diverse virksomheter og prosjekter under Byrådsavdeling for finans herunder utgifter til sentrale IKT-prosjekter.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet på ordinær drift viser et mindreforbruk på 1,2 mill. I tillegg har kapitlet 20,8 mill. I ubrukte øremerkede midler. Av dette utgjør 9,3 mill. kommunalt øremerkede midler som relaterer seg i hovedsak til arbeidet med informasjonssikkerhet i Oslo kommune, samt anskaffelse av verktøy som vil bidra til digitalisering av kommunens sentrale budsjett- og rapporteringsprosesser. De statlige øremerkede midlene utgjør 11,5 mill. som gjelder Program for storbyrettet forskning.

Investeringsregnskapet

Det er i 2021 investert for 42,4 mill. mot et budsjett på 281,1 mill. Dette omfatter prosjekter for oppgradering av sentral IKT-infrastruktur, konsolidering av IKT-systemer, oppgradering av kommunens HR-system, innføring av ny kontorstøtteløsning samt avsetning til Sak-/arkiv system.

Losæter en sæter midt i byen. Foto: Clare Keogh Europakommisjonen

Nærmere om prosjektene:

- *Intern låneordning for virksomhetenes innføring av nytt sak/arkivsystem*
Låneordning for kommunens virksomheter for å ta i bruk nytt eArkiv-system hadde i 2021 en budsjetttramme på 185,3 mill. Regnskapet viser et mindreforbruk i 2021 på 169,9 mill. som overføres til 2022. Mindreforbruket skyldes at innføring av nytt sak-/arkiv system i virksomhetene har tatt noe lenger tid enn tidligere forutsatt, og at noen virksomheter isteden velger å finansiere nytt sak/arkivsystem med egne midler.
- *Avsetning til konsolidering/sanering av IKT-systemer*
Prosjektet hadde i 2021 en budsjetttramme på 72,5 mill., og fremstår med et mindreforbruk på 49,0 mill, som primært skyldes forsinkelser i diverse prosjekter. De store kostnadene i prosjektet er knyttet til anskaffelse og implementering av nye systemer, samt sanering av gamle systemer. I byrådets sak nr. 15/21 ble det vedtatt å overføre 61 mill til UKE som utfører følgende øremerkede prosjekter: Sikker tilgangsstyring (IGA), Modernisert folkeregister og Behandlingsoversikt. Resterende midler vil bli disponert i 2022.
- *Oppgradering av sentral IKT-infrastruktur*
Budsjettet til oppgradering av sentral IKT-infrastruktur utgjorde i 2021 10,5 mill. Mindreforbruket for prosjektet utgjør 4,7 mill. I byrådets sak nr. 15/21 ble det vedtatt å overføre 19,6 mill til UKE som utfører følgende øremerkede prosjekter: Migrering og Neste generasjons nettverk. Resterende midler vil bli disponert i 2022.
- *Midler til ny kontorstøtteløsning (Office 365)*
Investeringsmidler til ny kontorstøtteløsning utgjorde i 2021 15 mill. Midlene ble brukt til dette formålet i sin helhet i forbindelse av innføringen av løsningen til alle kommunens virksomheter på felles IKT-plattform.
- *Program for storbyrettet forskning*
Oslo kommune leder og administrerer på vegne av KS program for storbyrettet forskning programmets midler kommer fra KS. I 2021 har programmet utgiftsført 2,9 mill. Resterende prosjektmidler ved årsskiftet, 11,5 mill. er behandlet som øremerket tilskudd fra staten og overføres til 2022. Midlene kan kun benyttes til programmets arbeid.

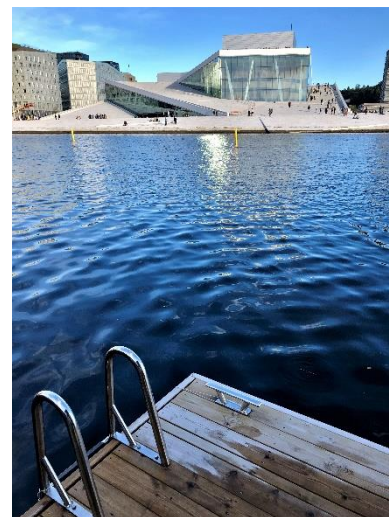
Utviklings- og kompetanseetaten (kap. 125)

Utviklings- og kompetanseetaten er en intern tjenesteleverandør for kommunens virksomheter. Etaten ivaretar konsernovergripende utviklings-, forvaltnings- og driftsoppgaver til støtte for tjenestene kommunen leverer til innbyggere og næringsliv.

Fellestjenestene inkluderer portaler for innbyggere og ansatte, kontorstøtte, HR- og økonomisystemstøtte, fakturabehandling og oppgjør, kontroll og avstemming av utbetalinger knyttet opp mot HR- og økonomisystemet, samt kontaktsentertjenester mot innbyggerne.

UKE leverer applikasjonsdrift og IKT-infrastruktur i henhold til inngåtte tjenesteavtaler.

Etaten har dessuten ansvar for drift av felles IKT-plattform, samt applikasjons- og integrasjonsplattform for kommunens digitale tjenester.

Operaen. Foto: Hanne Rønning Jorud.

Etaten tilbyr bistand og kompetanseutvikling innen HR, kommunikasjon, rekruttering, anskaffelser, organisasjonsutvikling og lederstøtte, og er kommunens kompetansesenter innen samkjøp. UKE koordinerer kommunens tiltak knyttet til bekjempelse av arbeidslivskriminalitet og sosial dumping og leder kommunens lovliggjøringsteam.

UKE leverer lønns- og regnskapstjenester, samt ulike typer konsulentttjenester til systemnære tjenester som sak- og arkivtjenesten, mobilitetssikring (EMM), kontorstøtteplattform og prosessautomatisering. Etaten ivaretar det sentrale arbeidet med omstilling av overtallige, og gir støtte til omstillings- og endringsprosesser.

Mål 1: Effektive og sikre fellestjenester

Gjennomførte tiltak

Ny digital arbeidsplass – innføring av Office

Ny skybasert kontorstøtteløsning (Office 365) er innført i alle kommunens virksomheter, og gir støtte for bedre samhandling mellom ansatte internt, på tvers av kommunens virksomheter og eksternt, tilgang til dokumenter fra hvor som helst, økt sikkerhet, og bedre ivaretagelse av personvernet. I 2021 har alle virksomhetene på felles IKT-plattform fått Office 365 som fullverdig samhandlingsløsning med Teams, SharePoint og OneDrive. UKE har etablert en opplæringsportal på SharePoint, der all informasjon om bruk av Office 365 og aktuelle kurs er tilgjengelig.

Migreringsprosjektet

Gjennom 2021 har kommunen migrert fra egne til systemdriftsleverandørs datahaller. Prosjektet er avropt på systemdriftsavtalen, og har vært vellykket. I forbindelse med migreringen ble det i 2021 startet avvikling av leieavtalene for kommunens to datahaller. Dette fullføres i 2022.

Konsernsystem for tids- og timeregistrering

I løpet av 2021 har det vært gjennomført systemutvikling for å kunne implementere nytt tids- og timeregistreringssystem for dagtidsarbeidere i kommunen. Den nye løsningen vil gi sanntidsoversikt over tidsbruk i henhold til arbeidsmiljøloven, ferieloven og lokale tariffavtaler. Den vil bli kompatibel med kommunens HR-system, og vil være et verktøy for kommunens kontinuerlige oppfølgingsarbeid i henhold til lovkrav og HMS. Implementering av løsningen til virksomhetene vil foregå frem til oktober 2022. De fleste virksomhetene skal være implementert første halvår 2022.

Sak og arkiv

Prosjektet for innføring av felles sak- og arkivsystem i Oslo kommune fortsatte gjennom 2021. ACOS Websak er nå implementert hos 30 virksomheter. Det nye sak- og arkivsystemet omfatter produksjon, registrering, arkivering, ekspedering og publisering av dokumenter, samt integrasjoner med felles fagsystemer og andre felleskomponenter.

Nytt felles folkeregister

Skatteetaten innførte modernisert folkeregister høsten 2020. UKE har i 2021 innført en ny standard fellestjeneste for tilgang til modernisert folkeregister i kommunen. Den nye tjenesten er basert på offentlige og nasjonale felleskomponenter, og benytter KS sin tjeneste for folkeregisteret. Det arbeides fortsatt med omskriving av flere systemer innen den gamle registerløsningen fases ut ved utgangen av september 2022.

Tabell 2.184 Oslo kommunes økonomi- og HR-system

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel som svarer "godt fornøyd" i årlige kundeundersøkelser knyttet til: Fellestjenester, systemdrifttjenester og konsulenttjenester	90 %	Ikke målt	90 %	80 %
Antall virksomheter med egne IKT-driftsmiljøer		11	5	9
Andel elektroniske lønns slipper		81,7 %	85 %	83 %
Andel leverandørfakturaer i EHF-format	91,20 %	92,9 %	95 %	94 %
Andel utgående e-fakturaer 1)		61,0 %	65 %	82 %
Antall telefonsamtaler til 2180 2180		562 864	552 000	514 067
Andel som svarer at de fant det de lette etter på oslo.kommun.no	69 %	75 %	85 %	74 %

1) Mottaker kan velge mellom EHF, eFaktura, Vipps-faktura, faktura via Digi-post

Kundetilfredshet

Kundetilfredshetsundersøkelsen er gjennomført i 2021. UKE arbeider med å kvalitetssikre målgrupper, korte ned responstid, differensiere mer på spørsmål og bedre dialogen med virksomhetene generelt. Spesielt de faktorene kan være utslagsgivende for manglende måloppnåelse.

Antall virksomheter med egne IKT-driftsmiljøer

Dialog om IKT felles er innledet med flere virksomheter. Sammenslåing av byggforetakene gir to færre driftssentre enn i 2020. UKE har over tid arbeidet for å få alle inn på felles IKT- plattform. Det er først fra 2022 at virksomhetene også er gitt denne målsetningen i sine tildelingsbrev.

Andel elektroniske lønns slipper

Lønns slipper og sammenstillingsoppgaver sendes ut via epost for alle som har epostadresse i HR-systemet. Øvrige mottar lønns slipper og sammenstillingsoppgave via SvarUt. Omlegging av utsendelse fra papir til SvarUt skjedde noe senere enn planlagt i 2021 og er årsaken til avvik mellom måltall på 85 % og resultat på 83 %. Etter omleggingen skjer all utsendelse digitalt.

Andel leverandørfakturaer i EHF-format

FIN setter måltallet, men det er virksomhetenes ansvar å kreve EHF faktura ved bestilling. UKE er felles mottaker for alle innkommende fakturaer til Oslo kommune. UKE informerer leverandører om krav til EHF når UKE mottar papirfakturaer, og har dialog med virksomheter som har lav prosent på sin andel av EHF. UKE har ikke myndighet til å kreve EHF faktura på vegne av virksomhetene.

Andel utgående e-fakturaer

Oslo kommune tok i bruk flere kanaler for digital utsendelse som vippsfaktura og digiipost. Det kom i tillegg en endring i 2021 hvor privatpersoner ved å takke ja til efaktura i nettbanken: Får du efaktura fra alle leverandører som har løsningen.

Antall telefonsamtaler til 2180 2180

Antall henvendelser på chat er ikke tatt med da måltallet er kun på telefonhenvendelser. Chat har hatt en økning på 122% fra 2020 til 2021

Andel som svarer de fant de det lette etter på oslokommune.no

Ny målemetodikk antyder at tallene er kunstig høye (+9%) og har vært det siden før lansering av nye nettsider i 2015. Nedgangen skyldes at volumet besøkende til koronainnholdet går nedover. Nettstedet har hatt en jevn økning av besøkende de siste årene, slik at antallet som får løst oppgaven på nettstedet er økende, selv om trenden i andelen har flatet ut.

Mål 2: Seriøst og ansvarlig arbeidsliv

Gjennomførte tiltak

HR-forum

I samarbeid med FIN har UKE i 2021 gjennomført seks HR-forum. Arrangementene har dekket tema som

arbeidstidsbestemmelser, tariffrevisjon, arbeidsmiljø på hjemmekontor, fremtidens arbeidsplass, 10-faktor, rekruttering, onboarding, etikk og likestilling og mangfold.

Handlingsplan for rekruttering

UKE leder arbeidet med utarbeidelsen av handlingsplan for å styrke rekruttering av ledere, ansatte og styremedlemmer med minoritetsbakgrunn. UKE vil levere utkast til plan til finans i andre halvår 2022.

Digital læring

Økt behov for digital læring har gjort opplæringsplattformen KS Læring mer aktuell de siste årene. UKE gjennomførte derfor i 2021 en evaluering av læringsplattformen, som har resultert i flere tiltak. UKE har gjennom sin deltakelse i KS Lærings brukerråd jobbet aktivt for en modernisering av plattformen.

Personalomstilling

UKE administrerer Oslo kommunes arbeid med personalomstilling på vegne av Byrådsavdeling for finans. Gjennom 2021 har 66 overtallige fått ny jobb – en økning fra 54 i 2020.

Mål 4: Tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet

Gjennomførte tiltak

Bevissthet

UKE har i 2021 arbeidet for at informasjonssikkerhet og personvern skal bli en integrert del av all forvaltning og produksjon i kommunen. Ambisjonen er at kunnskapsnivå og bevissthet skal økes, og at holdninger og adferd skal endres. For å øke felles bevissthet og kompetanse i alle lag i forvaltningen er det arbeidet med aktiviteter og struktur som eksempelvis årshjul og regelmessige risiko- og sårbarhets-vurderinger i fellestjenestene.

Risiko- og personvernkonsekvensvurderinger

I tillegg til regelmessige og hendelsesstyrte risikovurderinger på fellestjenestene er det gjennomført personvernkonsekvensvurderinger (DPIA) for fellestjenestene det har vært påkrevet for. Office 365 er innført i 2021. UKE har vurdert systemets egnethet som arbeidsverktøy, og hvilke personopplysninger de ansatte i kommunen kan behandle i løsningen. Alle virksomheter med ansvar for behandling av personopplysninger har plikt til å ha en oversikt over slik behandling som del av internkontrollen. UKE bidrar til dette som systemforvalter med DPIA for fellesløsningen. Dette gjøres tilgjengelig for informasjonssikkerhets- og personvernkoordinatorer i den enkelte virksomhet.

IKT-sikkerhet

Trusselnivået for offentlig IKT-infrastruktur har økt i 2021. Dette gjelder også for Oslo kommune. UKE har utarbeidet en skisse til videreutvikling av CSIRT-funksjonen (Computer Security Response Team). Dette vil bidra til å bedre kommunens handlingsevne ved IKT-sikkerhetshendelser.

Ny sikkerhetsmodell for sentral infrastruktur

I 2021 startet UKE et prosjekt for å etablere en modernisert sikkerhetsmodell. Modellen inkluderer en ny strategi for bruk og sikring av klientflater og tilgangsstyring, herunder oppsett, tilgangsstyring og administrasjon av applikasjoner på felles IKT-plattform. I tillegg kommer støttefunksjoner som logging og overvåkning, sikkerhetskopi og gjenoppretning og ny leverandørtilgang. Ny sikkerhetsmodell vil modernisere IKT-arkitekturen, gi en bedre brukeropplevelse og heve IKT-sikkerheten betraktelig etter ferdig implementering.

Sikker tilgangsstyring

Prosjektet Sikker tilgangsstyring skal anskaffe og implementere et nytt felles identitets- og tilgangsstyringssystem (IGA) for Oslo kommune. Det nye systemet skal gi sikrere og mer effektiv livssyklusforvaltning av tilganger og brukeridentiteter, inkludert automatisert tilgangsstyring til basisapplikasjoner for ansatte og innleide.

Mål 5 Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser

Gjennomførte tiltak

Samkjøp

UKE gir anskaffelsesfaglig rådgivning innen juss, innkjøp, avtaleoppfølging og samfunns-ansvar, for å implementere Oslo kommunes anskaffelsesstrategi og realisere byrådets politikk. Samtidig er UKE i kontinuerlig dialog med virksomhetene for å videreutvikle samkjøpsområdet og sanere uhensiktsmessige kontrakter.

Totalt forvalter UKE 90 avtaleområder med 180 leverandører. Avtalene hadde i 2021 en samlet omsetning på om lag 3 milliarder kroner. Avtalene for renhold, vikartjenester og elektrisitet er de største målt i omsetning.

Bærekraftig bygg og anlegg

I 2019 vedtok byrådet at det skal benyttes standard klima og miljøkrav i alle kommunens bygg- og anleggsanskaffelser. Siden har Oslobygg, Oslo havn, Fornebubanen, Bymiljøetaten og Vann og avløpsetaten benyttet kravene.

Alt bygge- og anleggsarbeid som utføres på oppdrag fra Oslo kommune skal gjennomføres fossilfritt. Leverandører som kan tilby utslippsfrie maskiner og kjøretøy i kontrakten vil få uttelling i anbudskonkurransen gjennom tildelingskriterier.

UKE ser en økende trend i innslag av utslippsfrie maskiner hos leverandørene som vinner anbudskonkurranser. Da UKE utarbeidet klimakravene i 2019 var det omlag tjue utslippsfrie maskiner over ti tonn i markedet. Ved utgangen av 2021 var tallet om lag 100. Maskingrossistenes forening forventer ca. 250 nye utslippsfrie gravemaskiner i 2022.

Sintef gjorde høsten 2021 en erfaringskartlegging av utslippsfrie byggeplasser på vegne av Klimaetaten. Kartleggingen viser at standard miljøkrav for bygge- og anleggs plasser fungerer etter hensikten.

Av 73 konkurranser kunngjort i perioden 1.1.2021 til 30.6.2021, hadde 66 konkurranser Oslo kommunes standard kontraktskrav og tildelingskriterier. Åtte konkurranser hadde krav til utslippsfrie løsninger, hvorav seks hadde minimumskrav til utslippsfrie gravemaskiner.

Sirkulær økonomi og bærekraftig forbruk

Tidlig 2021 publiserte UKE veiledning om sirkulær økonomi i anskaffelser med støtte fra Bymiljøetaten, Klimaetaten og Renovasjons- og gjenvinningsetaten. Veiledningen skal bidra til at kommunen når sine målsetninger innenfor sirkulær økonomi, og oppnår mer bærekraftig og redusert materielt forbruk.

UKE har gjennomført tiltak for å spre kunnskap og informasjon på en rekke arenaer innenfor og utenfor kommunen. Veiledningen for sirkulær økonomi i anskaffelser og plastsmarte anskaffelser er blitt presentert i flere sammenhenger, som for eksempel i Næring for klima.

Sammen med andre virksomheter arrangerte UKE frokostmøte om bærekraftig møbelforbruk i Oslo kommune. Senere presenterte etaten behovet for reparasjon, redesign, ombruk, bruktkjøp og salg av møbler på Nordisk dialogkonferanse om sirkulære møbelanskaffelser.

Som sentral innkjøpsenhet har UKE jobbet med å tilrettelegge for nye forbruksmønstre gjennom samkjøpsporteføljen. Dette inkluderer reparasjon, redesign, gjenbruk, bruktkjøp og deling.

Etaten har startet planleggingen av avtaler for mer bærekraftig møbelforbruk, som kjøp av brukte møbler og tjenester for reparasjon og redesign av møbler. UKE har også utarbeidet og inngått ny avtale om henting, ombruk og gjenvinning av IKT-utstyr.

Rapportering på den foregående avtalen viser at 84 prosent av innsamlede PC-er fra kommunen ble gjenbrukt i 2021. 45 prosent av innsamlede mobiltelefoner ble gjenbrukt, en økning på 7 prosent sammenlignet med perioden 2016–2020.

Bærekraftig mat

Oslo kommune har store ambisjoner om å innføre et sunt, plantebasert og bærekraftig kosthold. Kommunen skal blant annet øke andelen plantebasert mat, øke andelen økologisk mat, stille krav til dyrevelferd samt redusere kjøttforbruket og matsvinnet.

UKE har rollen som koordinator, tilrettelegger og pådriver i dette arbeidet og leder koordineringsgruppen for bærekraftig mat i Oslo kommune.

Etaten har et pågående arbeid med å utvikle nye samkjøpsavtaler, som i økt grad skal støtte opp om innkjøp av bærekraftig og sunn mat og drikke. UKE har utarbeidet en veileder ved kjøp av mat og drikke i tilfeller der samkjøpskjøpsavtalene ikke er direkte anvendelige.

Strategisk arbeid med anskaffelser

Anskaffelser brukes som et strategisk virkemiddel for å realisere kommunens målsetninger innen klima og miljøområdet.

Etaten har i 2021 sluttført kategoristrategi for håndverkerområdet, og påstartet arbeidet med kategoristrategi innen områdene bærekraftig mat og IKT-utstyr. For matområdet benyttes sortimentstyring som virkemiddel for å øke andelen som er økologisk og produsert etter prinsipper om rettferdig handel.

Bekjempelse av arbeidslivskriminalitet og sosial dumping

Oslomodellen, som består av en rekke seriøsitetskrav og sosiale kontraktskrav, skal anvendes i Oslo kommunes bygge-, anlegg-, tjeneste- og vareanskaffelser. Noen krav i Oslomodellen skal benyttes uavhengig av kontraktens verdi eller avtaleområder, mens andre krav kommer til anvendelse på kontrakter med en verdi på over kr 500 000 eller på særskilte avtaleområder. UKE har utarbeidet en veileder til Oslomodellen, og etaten har særskilt veiledningskompetanse innenfor modellens virkeområde. UKE har i 2021, i samarbeid med FIN, evaluert og revidert Oslomodellen.

Tabell 2.185 Resultatindikatorer

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel fagarbeidere innen håndverksfagene registrert i HMSREG	28 %	31 %	50 %	43 %
Andel timer i relevante fag utført av lærlinger iht. HMSREG	5 %	7 %	10 %	7 %
Andel nye, relevante vare- og tjenesteanskaffelser der det er stilt krav til klimanøytral transport.		100 %	100 %	89 %

Andel fagarbeidere innen håndverksfagene registrert i HMSREG og andel timer i relevante fag utført av lærlinger i henhold til HMSREG

Både andel lærlinger og fagarbeidere er tall for hele Oslo kommune og ikke bare for UKE sine samkjøpsavtaler. UKE samler inn og rapporterer kun på status for de andre virksomhetene slik det fremkommer i HMSREG. Det er opp til den enkelte virksomhet å følge opp egne kontrakter. UKE har sent ut kvartalsvis rapporteringer til overordnet byrådsavdeling som viser status på disse områdene slik at de kan ta det videre i styringsdialogen med underliggende etater

Andel nye og relevante vare- og tjenesteanskaffelser der det er stilt krav til klimanøytral transport

Resultatet gjelder for Oslo kommunes virksomheter totalt. Resultatet synliggjør at enkelte virksomheter har forbedringspotensial når det gjelder å følge opp byrådssaken om at disse kravene skal tas inn i relevante anskaffelser. Det bemerkes imidlertid at det kan ligge inne en liten feilmargin i resultatet da det må foretas en skjønnsmessig vurdering av når kravene faktisk skal brukes.

.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet på ordinær drift viser et mindreforbruk på 13,1 mill. UKE budsjetterte konservativt ved inngangen til 2021, og disponerte derfor ikke mindreforbruket fra tidligere år. Dette sammen med noe lavere utgifter enn budsjettert på enkelte områder, er årsaken til dette mindreforbruket.

Etaten har som følge av koronapandemien hatt merutgifter i 2021 på 0,52 mill. Etaten har i budsjettet for 2021 blitt kompensert med 0,67 mill.

Padling i Oslo. Foto: Liz Palm, Oslo kommune

Investeringsregnskapet

Det er i 2021 investert for 18,8 mill. mot et budsjett på 106,2 mill. Investeringen gjelder i sin helhet prosjekter på IKT-området. Avviket skyldes primært overføring av 80,6 mill. (byrådens sak nr. 15/21) i midler til følgende øremerkede prosjekter: Migrering, Neste generasjons nettverk, Sikker tilgangsstyring (IGA), Modernisert folkeregister og Behandlingsoversikt.

Innkrevningsetaten (kap. 130)

Innkrevningsetatens ansvarsområde er kommunal inkasso, innkreving av kommunale avgifter og gebyrer, eiendomsskatt og legatforvaltning, samt støttefunksjoner knyttet til disse (dokumentbehandling, IT, økonomi, HR og kundeservice).

Mål 1: Effektive og sikre fellestjenesterGjennomførte tiltak

Andel henvendelser løst av kundesenteret er 2,8 %-poeng under målkravet på 70 %. Etter overgangen til Innkrevningsetaten, har medarbeiderne på kundesenteret tilegnet seg mer kompetanse på de kommunale innkrevningsprosessene og gradvis forbedret måloppnåelsen. Andelen henvendelser løst i førstelinje, har økt fra 60,4 % pr. 1. kvartal 2021 til 67,2 % ved utgangen av året.

Flere forhold gjør at måltallet for digitale kontaktskjema/chat som andel av totale skriftlige henvendelser på 45 % er vanskelig å nå. Kemnerområdet sto for mange av de elektroniske skjemaene som nå har falt bort. Selvbetjeningsløsninger på Min side og Debitorportalen (kommunal inkasso) gjør at brukere i større grad selv sjekker status på egne saker og ikke lengre kontakter Innkrevningsetaten. Samlet er dette faktorer som gjør at måltallet ikke nås og ender på 18 %. Innføring av chat som digital kanal i juni 2021, øker til en viss grad andelen.

Etter årets utskriving av eiendomsskatt var antall klager og henvendelser på et normalisert nivå.

Eiendomsskattekontoret og de to sakkyndige takstnemndene greide i all hovedsak å ferdigbehandle 2021-klagene innen årets slutt.

Tabell 2.186 Svar på henvendelser

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Andel telefonsamtaler som besvares innen 20 sekunder	68,5 %	74,0 %	70,0 %	72,6 %
Andel ferdigbehandlede henvendelser i førstelinje			70,0 %	67,2 %
Digitale kontaktskjema/chat som andel av totale skriftlige henvendelser	39,0 %	34,0 %	45,0 %	18,0 %
Andel ferdigbehandlede klager på eiendomsskatt for gjeldende år per årsskifte, første instans	99,0 %	99,0 %	99,5 %	99,5 %

Mål 3: Kunnskapsbasert styring og planlegging

Gjennomførte tiltak

Resultatene for 2021 er svært gode. Det er en bekreftelse på at det er utført godt arbeid på hjemmekontor. Det ser også ut som pandemien har ført til at betaling av kommunens krav har blitt prioritert. Under pandemien har Innkrevingsetaten bidratt med oppfølging av nedbetalingsavtaler. Næringsdrivende som har vært delvis nedstengt under pandemien og dermed ikke klart å betale leie rettidig, har fått nedbetalingsavtaler. Innkrevingsetaten har også inngått en del nedbetalingsavtaler med privatpersoner som har hatt det vanskelig på grunn av permittering under pandemien.

Tabell 2.187 Innbetalinger

Resultatindikatorer:	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Resultat 2021
Kommunale avgifter og eiendomsskatt, andel innbetalt per årsskifte	99,3 %	99,3 %	99,1 %	99,4 %
Parkeringsgebyr inkl. miljøgebyr, andel innbetalt per årsskifte	87,0 %	88,1 %	90,0 %	95,9 %
Vilkårsparkering, andel innbetalt per årsskifte	87,5 %	89,9 %	85,0 %	89,2 %
Foreldrebetaling barnehage, andel betalt av det som er overført til INE for innfordring per årsskifte	65,8 %	64,4 %	70,0 %	69,9 %

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 15,5 mill. og skyldes overføring av mindreforbruk fra 2020, samt reduserte utgifter til kompetanseutvikling og utviklingsprosjekter pga. hjemmekontor.

Tabell 2.188 Netto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for finans

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021	Avvik ordinær drift 2021*
Diverse virksomheter og prosj. under FIN, kap. 122	70,6	121,0	98,2	76,2	22,0	1,2
Utviklings- og kompetanseetaten, kap. 125	420,1	392,8	470,7	457,6	13,1	12,3
Innkrevningsetaten, kap. 130	184,9	69,0	76,9	61,4	15,5	15,5
Sum sektor	675,6	582,8	645,8	595,2	50,5	28,9

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

Tabell 2.189 Brutto driftsutgifter i virksomheter under Byrådsavdeling for finans

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021
Diverse virksomheter og prosj. under FIN, kap. 122	209,9	202,4	122,5	99,7	204,4
Utviklings- og kompetanseetaten, kap. 125	1 024,8	1 158,4	1 074,5	1 155,8	1 374,7
Innkrevningsetaten, kap. 130	313,7	263,7	131,0	139,3	109,8
Sum sektor	1 548,3	1 624,5	1 328,0	1 394,8	1 688,9

Tabell 2.190 Brutto investeringer i anleggsmidler i virksomheter under Byrådsavdeling for finans

Tall i mill.

Etat/kapittel	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Regnskap 2021	Avvik bud/regn 2021
Diverse virksomheter og prosj. under FIN, kap. 122	34,6	92,7	281,1	42,4	238,7
Utviklings- og kompetanseetaten, kap. 125	11,5	17,5	106,2	18,8	87,4
Innkrevningsetaten, kap. 130	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Sum sektor	46,1	110,2	387,3	61,1	326,2

Tre generasjoner på en sykkel.
Mamma, mormor og barnebarn
på sykkeltur i St. Halvards gate.

Forsidefoto:
Julia Kalvik/Plan- og bygningsetaten
Foto denne siden: Jarli & Jordan foto
Design av omslag og kapittel 1:
Konsulenttjenester,
Utviklings- og kompetanseetaten